

Madras University Malayalam Series No. 8.

KĀLI-WORSHIP IN KĒRALA

BY

CHELNAT ACHYUTHA MENON

UNIVERSITY OF MADRAS

SECOND EDITION

1959.

Madras University Malayalam Series No. 8.

KĀLI-WORSHIP IN KĒRAḶA

Dr. C. ACHYUTHA MENON

Madras University Malayalam Series No. 8

KĀLI-WORSHIP IN KĒRALA

കേരളത്തിലെ കാളീസേവ

VOLUME I

BY

CHELNAT ACHYUTHA MENON,

B.A. (Madras), Ph.D. (London),

*Head of the Department of Malayalam,
University of Madras.*

UNIVERSITY OF MADRAS

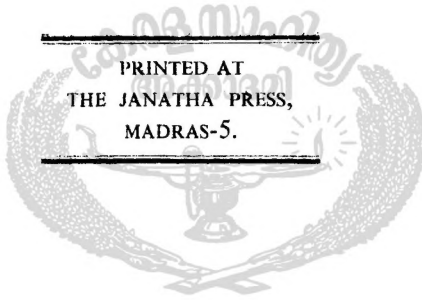
(SECOND EDITION)

1959.

(C)

UNIVERSITY OF MADRAS, 1959

PRINTED AT
THE JANATHA PRESS,
MADRAS-5.

Kālī-Worship in Kerala

Part I

കേരളത്തിലെ കാളീസേവ

PREFACE

It is with a sigh of relief that I pen these few lines by way of introduction at the conclusion of my investigations extending over several years on the subject of Kālī Worship in Kērala. It is only after I started the work that I realised the magnitude of the task and the difficulties of collecting materials therefor. There is hardly a Hindu community or a village in Malabar that does not worship Kālī in one form or other, or own a shrine dedicated to the Mother Goddess. Though the cult is so universal, most of its ritualistic and mystical aspects are known only to a privileged few who will never share them with others even for life. This mysterious veneration extends also to the literature that has grown over the cult and has consequently crushed the enthusiasm of many a scholar for years. These men are apparently not aware that the treasure that they have been concealing for ages is rusting on the archives of the Oriental Section of the British Museum¹ for any scholar to lay his hands upon.

The present work is divided into two parts. In part I, I have made a general survey of the whole cult from the cultural standpoint in its various aspects, such as, the evolution of the Kālī temple, the influence of the cult on the political evolution of Kērala and its martial traditions, its primitive outlook, Aryan influence on the indigenous cult, different conceptions of the Mother, the merging of Kaṇṇaki into Kālī, the ritualistic literature called "Tōṛrams"² and "pāṭṭus"³ it has developed. I do not propose to dilate more on these topics as they are discussed fully in Volume II of the work which is written in English for the benefit of non-Malayālī readers.

1 My readers can very well imagine my surprise when I discovered there a palm leaf manuscript and an incomplete printed version of *Dārūkadham-Kaḷampattu* during my sojourn there.

2 This is not the *tadbhava* of *stotra* as commonly supposed. It is, on the other hand, the substantive of the verbal root *Tonnuka* --to think and to get inspired. *Ezuttaccan* has used it in that sense in his *Adhyatma Rāmāyaṇam* "Rakshasārāja ninakku Tōrram balal." It therefore indicates that these are inspired songs. The word "Tōrru" also means "create."

3 Songs, because they are sung

Part II consists of the various specimens of songs used for the rituals such as Pāṇa⁴ and Kalam Pāṇu⁴ usually performed to propitiate the Mother. At the end, Badrolpatti-Kilippāṇu which stands apart as pure literature has also been added to indicate the culmination of the gradual development of this kind of literature in which the theme is the same throughout, viz., the birth of Kālī from the forehead of Śiva and her encounter with the Demon Dāruka ending in the latter's death. This is the first time that this notable work appears in its complete form.⁵

It now remains for me to acknowledge my obligations to different ladies and gentlemen who have helped me in this undertaking by securing the necessary manuscript material and collecting information on various topics. The list is too long to be included in this prefatory note, but the following names, however, deserve special mention: the late Changalott Kuruppassan, late Y. Devaki Amma, B.A. (Hons.), late M. Udaya Varma of Mankada Palace, Messrs. P. Kuttakurup, T. Eachara Kurup, A. D. Harisarma, and Sry. M. P. Bhadramma, B.A. (Hons.).

Mr. P. Krishnan Nair, Siromani, Junior Lecturer in Malayālam, has rendered unfailing assistance in seeing the work through the press. Mr. C. K. Appukutty Gupta, Research Scholar of the Department prepared the index and bibliography. I am specially thankful to Mr. T. Eachara Kurup for his portrait of Kālī that appears as the frontispiece and other sketches. He has boldly defied tradition and convention in preparing the former.

Last but not least, I thank the University authorities for sanctioning the publication.

UNIVERSITY OF MADRAS.
17th September 1943.

C. ACHYUTHA MENON.

⁴ Vide my article on the Histrionic Art of Kerala, *Annals of Oriental Research of the University of Madras*, Vol 4, pt. I.

⁵ The Travancore Government published it some years ago, under the editorship of Mahakavi Ullur. The present edition can lay claim to better textual accuracy.

ഉള്ളടക്കം

ഒന്നാം ഭാഗം

	പുറം
1. കേരളത്തിലെ കാളീസേവ (സാമാന്യനിരൂപണം) ..	1— 4
2. കാളിയും കാവും ..	5— 6
3. കാവു ..	7— 9
4. കാവുകളുടെ പ്രാചീനരൂപവും അനന്തരം പരിഷ്കാരവും ..	10—13
5. ചുറ്റമ്പലം ..	14—17
6. ശ്രീകോവിൽ ..	19—20
7. കാവുവട്ടം അല്ലെങ്കിൽ തട്ടകം ..	21—24
8. ക്ഷേത്രാധിപത്വവും ഉരായ്മയും ..	25—28
9. കാവുകളുടെ പ്രാചീനചരിത്രം ..	29—32
10. കാവുകൾ നായന്മാരുടെ ഭരണകേന്ദ്രം ..	33—35
11. പൂരങ്ങളും അതോടുകൂടി നടക്കാനുള്ള അപരിഷ്കൃതനടവടികളും ..	36—52
12. അമ്മയുടെ പ്രീതിയ്ക്കായുള്ള ആരാധനാരീതികൾ ..	53—65
13. താണജാതിക്കാരുടെ ഇടയിലുള്ള സമ്പ്രദായങ്ങൾ ..	66—70
14. സങ്കല്പഭേദങ്ങൾ ..	71—87
15. ആയുസങ്കല്പങ്ങൾ ..	88—97
16. സാഹിത്യം ..	98—99
17. കാളിപ്പാട്ടുകളും അവയുടെ ഇതിവൃത്തങ്ങളും ..	100—132
18. ഗ്രന്ഥനാമസൂചി ..	133—134

ഉള്ളടക്കം

രണ്ടാം ഭാഗം

	പുറം
1. പാഠ	1—6
2. പാഠത്തോറം അഥവാ കാളിനാടകം (വാഴ്ത്ത)	7—10
3. പാഠത്തോറം (കഥ)	11—44
4. പന്തലലങ്കാരം	45—48
5. എട്ടുദിക്കു വാഴ്ത്ത	49—51
6. ഭാരതകൻ തോറം	52—68
7. നിറങ്ങൾ	69—70
8. വാഴ്ത്ത	71
9. കളംപാട്ട്	72—73
10. ഭാരതവധം	74—121
11. വാഴ്ത്ത	123—127
12. കളത്തിൽ പാടുന്ന പാട്ടുകൾ	128
i. നിറം— (ഏകതാളം)	129
ii. വാഴ്ത്ത—ചതുരശ്വരളി	130—131
iii. വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ വലത്തിനുള്ള പാട്ട്	132
13. ഭദ്രാൽപത്തി (ആമുഖം)	133—137
14. ഭദ്രാൽപത്തി (കിളിപ്പാട്ട്)	138—200
15. അനുബന്ധങ്ങൾ, പദാർത്ഥവിശേഷസൂചി	201—221

കേരളത്തിലെ കാളീസേവ

കാവിലമ്മയെത്തൊഴുതു കാലം കഴിക്കുന്നതു് കേരളീയരുടെ ഇടയിൽ ഇന്നും ഇന്നലെയും ഉള്ള ഏല്പാടല്ല. 'ആലക്കൽ നിന്നെ ടുത്തു് മുളയിൽ വെയ്ക്കുന്നതുവരെ' പാട്ടായിട്ടും, പാനയായിട്ടും, പൂരമായിട്ടും അമ്മയെ സന്തോഷിപ്പിച്ചാൽ മതിയാകാത്തവരാണു് വള്ളുവനാട്ടുകാരെന്ന്, പണ്ടുള്ളവർ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു പച്ചപ്പുരമാർഗ്ഗമാണു്. 'കളരിയിൽ കുടിവെച്ച കാളിയും', 'മച്ചിൽ അമൻ അമ്മയും' ഇന്നു നായന്മാർക്കു് പഴങ്കഥയായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഒരുകാലത്തു് അങ്ങിനെയായിരുന്നില്ല. ഗുരുവായൂരപ്പനും, വടക്കുന്നാഥനും, വൈക്കത്തപ്പനും വന്നതിനുശേഷവും അമ്മയെ പരദൈവമാക്കി പൂജിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം ചിറയ്ക്കൽ മുതൽ തിരുവനന്തപുരം വരെയുള്ള രാജവംശങ്ങൾ കൈവിട്ടിട്ടില്ല. മാടായിൽ ഭഗവതി ചിറയ്ക്കൽ രാജാക്കന്മാർക്കും, ശ്രീപോക്കലിശ്വര കോട്ടയത്തു രാജാക്കന്മാർക്കും, ലോകനാർകാവിലമ്മ കടത്തനാട്ടു രാജാക്കന്മാർക്കും, തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മ വള്ളുവനാട്ടു രാജാക്കന്മാർക്കും, പഴയന്നൂർ ഭഗവതി കൊച്ചിരാജാക്കന്മാർക്കും, ആറ്റിങ്ങൽ ഭഗവതി തിരുവിതാംകൂർ രാജാക്കന്മാർക്കും ഇന്നും കലദൈവമായിത്തന്നെ വിളയാടുന്നു. † 'കുറുവ'യെ കുടിവെയ്ക്കാത്ത തീയ്യത്താവാടുകൾ ഒരുകാലത്തു ജനങ്ങൾ വകവെച്ചിരുന്നില്ല. മലദൈവമായ 'നീലി'യെ മാനിക്കാത്ത മലയൻ അന്നും ഇന്നും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. പ്രസിദ്ധമാന്ത്രികനായിരുന്ന കല്ലൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാടു് പരമാരാധ്യയായി കരുതിവന്നിരുന്നതു് ചെങ്ങന്നൂരുന്നത്തു് ഭഗവതിയെ ആയിരുന്നു. ആ ഇല്ലത്തുള്ള നമ്പൂതിരിമാർ ഗൃഹസ്ഥന്മാരാകുന്നതിനു മുമ്പു് തിരുമാന്ധാം

* ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതു് 'പുത്തനാലയ്ക്കൽ കായ്' എന്നും 'മുളയങ്കായ്' എന്നും പേരുള്ള രണ്ടു കാളികായ്കളെയാണു്. പുത്തനാലയ്ക്കൽ 'ഉച്ചാറൽവേല'യെന്നൊരാലോചനാണു് കൊല്ലത്തോറും നടത്തിവരാറുള്ളതു്. ഇതു് മകരമാസം ഒട്ടുവീഴ് 'ഉച്ചാറൽ' എന്ന വാങ്ങുന്നോടു സംബന്ധിച്ചാണിരിക്കുന്നതു്. മുളയൻകായ് വെ പൂരം മേടമാസം 30-ാം തീയ്യതിയാണു്. മകരമാസം മുതൽ ഏടവമാസം കാവിൽ പൂരങ്ങളുടെ കാലമാണെന്നു സാരം.

† കുറു+അമ്മ കുറുവമ്മ പിന്നീടു് അന്നാസിംകാതിപ്രസരംകൊണ്ടു് തായിരിക്കുന്നു.

കുന്നമയെ പൂജിച്ചു സന്തോഷിപ്പിക്കണമെന്നുള്ള വിധി ഇന്നും അങ്ങ പോലും നീക്കം വരാതെ അനുഷ്ഠിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ ഉച്ചനീച തപഃഭേദമില്ലാതെ കേരളത്തിലെ നാനാജാതിക്കാരായും ആരാധ്യഭേദ തയായി വിലസുന്ന 'അമ്മയെ'പ്പറ്റി അന്വേഷണം ചെയ്യുന്നത് ഒരിക്കലും അനുചിതമാകാനിടയില്ലല്ലോ.

കാളീസേവയുടെ പ്രാചീനാവസ്ഥയെ നിർണ്ണയിക്കുന്നത് ഇപ്പോൾ എളുപ്പമല്ല. 'പാമ്പും', 'അമ്മയുടെവയും' ദ്രാവിഡസംസ്കാരത്തിന്റെ രംഗമായി കരുതണമെന്നാണ് ഡോ. ആനന്ദകുമാരസ്വാമിയുടെ അഭിപ്രായം. * അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ ദ്രാവിഡേതരന്മാരുടെ 'അംബിക', 'അമ്മ'യുടെ സന്താനമാണെന്നു കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ 'അമ്മയും', 'അംബികയും' തത്ത്വവേദമനുസരിച്ചായി കരുതിവരുന്നതു പോലെ ആയുർദ്രാവിഡന്മാരും, അവരുടെ 'അമ്മ'യെ സംബന്ധിച്ച ആരാധനാസമ്പ്രദായങ്ങളും, കൂട്ടിച്ചിന്നത്തു ഒന്നിനൊന്നു വേർതിരിക്കാൻ കഴിയാത്തവിധം കലർന്നിരിക്കുകയാണ്. യാതൊരു രൂപമോ, പ്രതിമയോ കൂടാതെ മരത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽവെച്ച് നടത്തിത്തുടങ്ങിയ ആരാധനാസമ്പ്രദായം മുതൽ, രൂപത്തോടുകൂടി കാളി, ചണ്ഡി, ഒറ്റ എന്നീ ഉഗ്രമുർത്തികളുടെ സേവാക്രമങ്ങൾ മഹാലക്ഷ്മി, സരസ്വതി, പാർവ്വതി എന്നീ സൗമ്യദേവതകളുടെ പൂജാസമ്പ്രദായം എന്നിവ വരെ 'ഭഗവതീസേവ' ഇന്ന് അധികാരം ചെയ്യുന്നതിനുള്ളതാണ് ഇരിക്കുന്നത്. ഇന്ത്യയിൽ മനുഷ്യസമുദായത്തിന് ഓരോ ഘട്ടത്തിലുണ്ടായിട്ടുള്ള പരിഷ്കാരപരിണാമങ്ങളെല്ലാം കാളീസേവയുടെ പുരോഗതിയിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയതായിട്ടു വിചാരിക്കാവുന്നതാണ്. ഇതു കൂടാതെ ചക്രപൂജ, † പഞ്ചമകാരസേവനം ‡ എന്നീ ശാക്തേയവിധികളും കാളിയെ അധികരിച്ചു ചെയ്യുന്ന അനുഷ്ഠാനങ്ങളാണ്. കേരളത്തിലെ രാജാക്കന്മാർ, മന്ത്രവാദികൾ എന്നിവരെല്ലാം കാളിയെ ഗ്രന്ഥമാർഗ്ഗങ്ങളിൽകൂടി ഉപാസിക്കുന്നവരായിരുന്നു.

രാജാക്കന്മാർ, രാജശാസനാർ എന്നിവർ തങ്ങളുടെ വീര്യശക്തിയോടൊത്തുണ്ടാകാൻ വിജയപുണ്യമായിത്തീരാൻ അമ്മയുടെ ശക്തി അത്യാ

* India and Indonesian Art, p. 5.

സ്ത്രീകളും പൗരങ്ങളും വട്ടമിട്ടിരുന്ന് ചെയ്യുന്ന ഒരു കർമ്മം. E. A. Payne, 1. 15.

‡, മംഗലം, മണ്ഡം, മുദ്ര, മൈഥുനം Ibid. p. 16.

വശ്യമെന്ന് വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. മന്ത്രവാദികൾ, രാജ്യതന്ത്രജ്ഞന്മാർ എന്നിവർ സമുദായത്തിൽ 'സ്വാധീനവും' 'ഔചര്യവും' പുലർത്താൻ അമ്മയുടെ കടാക്ഷത്തെ ആശ്രയിച്ചു. പരമവേദാന്തികളും അദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനികളും പ്രപഞ്ചസൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരകർത്താക്കളെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന 'മഹാമായ'യായും, മഹാശക്തിയായും അമ്മയെ ആരാധിച്ചു.* ഒന്നും അറിയാത്ത സാധാരണക്കാർ, ജനിച്ച മുതലേക്കു അമ്മയാണല്ലോ അവലംബമെന്നു കരുതി അവർക്കൊത്ത സംഭാരങ്ങളോടുകൂടി 'അമ്മ'യെ പൂജിച്ചുപോന്നു. ഇങ്ങിനെ പല ഉദ്ദേശ്യങ്ങളോടും, പല രീതിയിലും, പല രൂപത്തിലും ഹിമവൽസേതുപര്യന്തം ഹിതുകൾ പൂജിച്ചുവരുന്ന അമ്മയുടെ മാഹാത്മ്യം അവസ്തനീയമെന്നുതന്നെ പറയേണ്ടതായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്.† സർവ്വഭൂതാമുഖമായ ഈ ആരാധനത്തിന്റെ എല്ലാ വശങ്ങളും എടുത്തു വിവരിക്കുന്നതും ക്ഷിപ്രസാക്ഷ്യമല്ല. ഓരോ വശവും ഓരോ മഹാഗ്രന്ഥത്തിന്നു വിഷയമാകത്തക്കവണ്ണം അത്ര വിപുലമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. ‡ മറ്റു ഭാഷയിലും, സംസ്കൃതത്തിലും, ഇംഗ്ലീഷിലും, മറ്റു പല ഭാഷകളിലും ഈ വിഷയത്തെപ്പറ്റി അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങളും, ഗാനങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ‡ ആവക സംഗതികളെല്ലാം പരാമർശിച്ചു കൊണ്ടുള്ള ഒരു സവിസ്തരനിരൂപണം ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ സീമയെ അതിലംഘിച്ചു പോകുന്നതാണ്.

* സൗന്ദര്യലഹരി:—

“ശിഖണ്ഡകുട്ടാ യുകോ യദി ഭവതി ശക്തഃ പ്രഭവീതും
ന ഹേദേഹം ദേവോ ന ഖലു കശലഃ സ്തന്ദിതുമപി
അതസ്തപാമാരാദ്ധ്യം ഹരി ഹര വീരീഞ്ചാദിഭിരപി
പ്രണതം സ്തോത്രം വാ കർമ്മകൃതപുണ്യഃ പ്രഭവതി”

(ശക്തിതോഴ ചേന്ദാൽ മാത്രമേ ശിഖൻ ശക്തനാകുന്നുള്ളു; അല്ലെങ്കിൽ ഇളകാൻ പോലും അദ്ദേഹം സമർത്ഥനാകയില്ല. ആകയാൽ, ഹരി, ഹരൻ, വിരിഞ്ചൻ മുതലായവർക്കുപോലും ആരാധ്യയായ ഭവതിയെ പ്രണമിക്കാനോ നൃത്തീകളാണോ പുണ്യമില്ലാത്തവൻ എങ്ങിനെ കഴിയും?)

‡ ഹിന്ദുമതത്തിന്നു പൊതുവെയുള്ളതുപോലെ കാളീസേവയ്ക്കു രണ്ടു പ്രാഹര്യമുണ്ട്. ഒന്ന് അദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനത്തിന്റെ പരമകാഷ്ഠയെ ദൃഷ്ടാന്തികരിക്കുന്ന പരിഷ്കൃതസമ്പ്രദായം പുലർത്തിവരുന്നു. മറ്റൊരു ബഹുജനങ്ങളുടെ ബുദ്ധിക്ക് സംസ്കാരത്തിന്നും യോജിച്ച വിധത്തിൽ പ്രാചീനസ്ഥിതികളെ നിലനിർത്തിപ്പുറത്തു.

‡ പരമരാമകല്പം, ദേവീഭാഗവതം, ദേവീമാഹാത്മ്യം, പ്രാധാനികരഹിതം, എന്നീ ഹൈന്ദവഗ്രന്ഥങ്ങളും Sakti & Sakta by Sir John Woodroffe, Saktas by E. A. Payne എന്നീ ആംഗ്ലേയഗ്രന്ഥങ്ങളുമാണ് ഇവിടെ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്.

അത്യന്തം വിശാലമായിരിക്കുന്ന ഈ വിഷയത്തിന് സന്സ്കാരപരവും സാമിത്യാപരവുമായ ഒരു വശമുണ്ട്. അതു കേരളത്തിനെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ഒന്നാമത്തേതുകേൾക്കു മാത്രമാണ് ഈ പ്രബന്ധംകൊണ്ടു ഞാനുദ്ദേശിക്കുന്നത്. മറ്റു വശങ്ങൾ മന്ത്രതന്ത്രങ്ങളിൽ നിപുണന്മാരായവർ വിട്ടുകൊടുക്കുകയായിരിക്കും എപ്പോഴൊക്കെ ഉചിതമായിട്ടുള്ളതു്.

കാളിയും കാവും

ഓരോ കാവിലുള്ള ദേവിയേയും മാങ്ങോട്ടുകാവിലമ്മ, ആയുർ കാവിലമ്മ, തിരുവളയനാട്ടമ്മ, തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മ എന്നിങ്ങിനെ 'അമ്മ' ശബ്ദംകൊണ്ടാണ് വിളിക്കാറുള്ളതെങ്കിലും കാളി, കരിംകാളി, കണ്ടംകാളി എന്നീ പേരുകളും കേരളത്തിൽ പ്രചുരപ്രചാരമുള്ളവയാണ്. 'ഭദ്രാക്ഷപത്നി' കിളിപ്പാട്ടിൽ കാളിയുടെ നാമകരണഘട്ടത്തിൽ ശിവൻ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്:—

* “കണ്ഠകാളാഖ്യയുജ്ജ്വരേണുതെ പുത്രിയാധി-
ട്ടുണ്ടായ തവ 'കണ്ഠകാളി'യെന്നല്ലോ നാമം;
മൽഗളസ്ഥിതകാളകൂടത്തിൻ കാളവണ്ണം
തപശ്ശഗാത്രേ ശോഭിക്കയാൽ 'കാളി'യെന്നല്ലോ നാമം;
ഭൈരവം മമ കോപം മുത്തിയായ് വന്ന തവ
'ഭൈരവി'യെന്നുമൊരു നാമമുണ്ടാകും ഭദ്രേ!
പിന്നെയും ഭദ്രകാളീ, ചാമുണ്ഡാ, ഭദ്രാഭിയാം
നിന്നുടെ നാമങ്ങളുണ്ടസംഖ്യമറിഞ്ഞാലും.”

ഇതിൽനിന്നു കാളിയെന്ന പേര് കാളവണ്ണത്തിനെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു. ആ കാളവണ്ണം ശിവന്റെ കണ്ഠത്തിലുള്ള കാളകൂടത്തിന്റേതാണെന്നും വരുന്നു.

കാളീപ്രതിമകൾ മിക്കതും കറുത്ത നിറത്തിൽ കാണുന്നതിനാലും, കാളിക്ക് ചാന്താട്ടം പ്രത്യേകമായി ചില ഭിത്തിൽ ആചരിച്ചു കാണുന്നതിനാലും, കാളവണ്ണത്തിൽനിന്ന് കാളിയെ വ്യത്യാസപ്പെടുത്തുന്നതിൽ ഉപപത്തിയില്ലെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ.

'അമര'ക്കാരന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ കാളി നീലവർണ്ണമുള്ളവളാണ്. † കാളകൂടവിഷത്തിന്റെ നിറം കറുപ്പോ, നീലമോ എന്ന സംശയം ഇവിടെ ജനിക്കുന്നുണ്ട്. 'കാളകണ്ഠൻ' 'നീലകണ്ഠ'നാവുന്നതും നമുക്കു നിത്യപരിചയമുള്ളതാണ്. ഇങ്ങിനെ വർണ്ണത്തിനെ ആസ്പദമാക്കി പേരിന്റെ അർത്ഥം വിവരിക്കുമ്പോൾ കാളിയുടെ വർണ്ണത്തിന്നു

* ഭദ്രാക്ഷപത്നി കിളിപ്പാട്ട്, അഞ്ചാമദ്ധ്യായം പുറം, 166.

† അമരം (ചാമരശാപി യുദ്ധാനന്ദം), പുറം, 26.

വ്യവസ്ഥയില്ലെന്നാണ് വന്നുകൂടുന്നത്. കാളിക്ക് ഒരു നിമല്ലാതെ പല നിമുള്ളതായി എങ്ങും പ്രസ്താവിച്ചു കാണാത്തതുകൊണ്ട് പേരു ഒന്നിലധികം വർണ്ണത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെന്നുവരികുന്നതും ശരിയായിരിക്കുന്നതല്ല. അതുകൊണ്ട് കാളിശബ്ദത്തിനെ മറ്റു വല്ലവിധത്തിലും വ്യൽപ്പാദിപ്പിക്കാമോ എന്തുകൂടി നോക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

“കാളീ”യെന്നൊരു വിളിപ്പേര്
കാളിയെന്നു വയറിൽക്കാളി”

എന്ന നമ്പ്യാരുടെ രസികപ്രയോഗം ഇവിടെ മാറ്റുദർശകമായിരിക്കുമോ എന്നു പരിശോധിക്കാം. കാളിയെന്ന പേരു കേൾക്കുമ്പോൾ ഞ്ഞെന്ന ഭയങ്കരതയും ഭയവും ആണ് നമ്മുടെ മനസ്സിൽ ജനിക്കുന്നത്. ഈ വികാരങ്ങൾ ധ്വനിക്കുന്നതായ അത്ഭുത കാളിശബ്ദത്തിനുള്ളായാൽ കാര്യം കേൾക്കു സുഗമമാവുന്നതാണ്. ‘കാളി’ എന്ന മലയാള പദത്തിനും കാളിക്കും ബന്ധമുണ്ടാവുന്നതിന് വിശേഷമൊന്നും കാണുന്നില്ല. ‘കാളി’ നമുക്കുണ്ടാകുന്നത് അതിഭയങ്കരമായോ ആപൽകരമായോ ഉള്ള ഒരു വസ്തുവിന്റെ ദർശനത്തിലോ, അല്ലെങ്കിൽ അത്തരത്തിലുള്ള ഒരു വസ്തുവുമായതിന്റെ രൂപവർണ്ണനയിലോ ആണല്ലോ. അതനുസരിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ കാളി എന്ന കാരണഭൂതമായതോ, കാളിപ്പിക്കുന്നതോ ആയ ഒരു രൂപത്തെ കാളിയെന്ന് വിളിക്കുന്നതിൽ അനന്യമായിട്ടുണ്ടാവാൻ വഴിയില്ല. അതിനു പുറമേ സംസ്കൃതശബ്ദം* ‘കാലി’യാകുന്നതല്ലാതെ, കാളിയാവുന്ന കാര്യം സംശയവുമാണ്. മലയാളക്കരയിലുള്ള കാവുകളിൽ ‘കാലി’യെ അല്ല, ‘കാളി’യെത്തന്നെയാണ് കടിവെച്ചിട്ടുള്ളത്. അതിനെപ്പറ്റി ആർക്കും സംശയവുമില്ല.

“ലളയോരഭേദഃ” എന്ന ന്യായം സംസ്കൃതത്തിലുണ്ടെങ്കിലും മലയാളി അത് സമ്മതിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ‘താലി’യ്ക്കു പകരം ‘താളി’ കൊടുത്താൽ അയാൾ തൃപ്തിപ്പെടുമെന്ന് വിശ്വസിക്കാനും വഴികാണുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് കാളിയുടെ നിറം കറുപ്പായാലും, നീലമായാലും ‘കാളി’യെ ‘കാള’ലിനോടു ചേർപ്പിക്കുന്നതാണ് കാളിയുടെ സ്ഥിതിക്ക് യോജിച്ചിരിക്കുന്നത്.

* കാലം കറിക്കുന്നതിൽ ‘കാലി’യെന്നും അതോടുകൂടി ‘സംഹാലിനി’യെന്നും അത്ഭുതം ചിലർ കല്പിക്കുന്നു. Nektas, p. 6.

കാവ്യം

ഇനി കാവിന്റെ ഉത്ഭവം അന്വേഷിക്കാം. കാവ്യം എന്ന പദത്തിന് മരശ്ചന്ദ്രം, തോപ്പ് * എന്നർത്ഥമുണ്ട്. ഈ ശബ്ദം ദേവലയത്തിന് പശ്ചാത്തമായി ഇരിക്കുമായിപ്പോരും പക്ഷെ ഒരു വ്യത്യാസമുണ്ട്. കേരളത്തിലെ പ്രാചീനദേവലകളായ കാളി, വേട്ടക്കരൻ, അന്തിമഹാകാളൻ, കരിംകാളി, അയ്യപ്പൻ, പാമ്പ് എന്നിവരെ കുടിവെച്ച സ്ഥലങ്ങൾക്കു മാത്രമേ 'കാവ്യ' എന്ന പേര് പറയാറുള്ളൂ. ശിവൻ, വിഷ്ണു മുതലായ ദേവങ്ങൾ ക്ഷേത്രത്തിൽ കുടികൊള്ളുന്നവരാണ്. അവലത്തിലിരിക്കുന്നതിനും അവർക്ക് വിരോധമില്ല. കാളി മുതലായവരുടെ കാര്യത്തിൽ അങ്ങിനെയല്ല. അവർക്ക് പ്രത്യേകമായുള്ളതാണ് കാവ്യം.

മനുഷ്യസമുദായം അതിന്റെ പ്രാചീനദേശയിൽ നിവസിച്ചിരുന്നത് ഇന്നു നാം കാണുന്നതുപോലുള്ള വീടുകളിലല്ലായിരുന്നുവെന്നും, ചൂടും തണുപ്പും കൊണ്ടുള്ള സങ്കടങ്ങൾ കൂടാതെ കഴിച്ചുകൂട്ടിയിരുന്നത് മരങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചിട്ടായിരുന്നുവെന്നും സമുദായശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്.† ക്രമേണ വീടുകളാക്കുന്നതിനും മറ്റും മനുഷ്യൻ പഠിച്ചുവെന്നും അങ്ങിനെ ഓരോ പടിയായി കയറിയിട്ടാണ് ഇന്നത്തെ പരിഷ്കാരനിലയിൽ എത്തിച്ചേർന്നത് എന്നുമാണ് അവരുടെ സിദ്ധാന്തം. ഇക്കാലത്തും കാട്ടിലും കഗ്രാമങ്ങളിലും താമസിച്ചുവരുന്ന അപരിഷ്കൃത

* "താപംകൊണ്ടെല്ലാതും വേവുറു കാമ്പിലും

വാചികൾ തിരഞ്ഞുമാവ്തുടങ്ങി"

(ചെറുശ്ശേരി)

† യഥാർത്ഥവൃക്ഷമാന സപ്താര്യനദേവലത്തെ നമ്മുടെ സാധാരണ മിശ്നാസക്രമങ്ങളിൽനിന്നു വിഭാജിക്കുകിലും, അത് ഇന്നു നിലവിലിരിക്കുന്ന പല ആശയങ്ങളുടേയും ഒരു തിസ്തുതവൈകൃതിയെന്നതിൽ കൂടുതലായി വിചാരിക്കാൻ പാടില്ലെന്നു തന്നെയല്ല, മാനവസമുദായത്തിന്റെ പ്രാരംഭപരിഷ്കാരദേശയിൽ അതിനേക്കാൾ ഉന്നതമായ പ്രാധാന്യത്തെപ്പറ്റി ഒട്ടും അർത്ഥപ്പെടാൻമില്ല. 'കാവുകൾ' ദേവലയങ്ങൾക്കു ഏറ്റവും സമുചിതസ്ഥലങ്ങളായി ആദികാലങ്ങളിൽ കല്പിക്കത്തക്കവണ്ണം അത്ര അത്യാശ്ചര്യകരമായ ഭംഗി വൃക്ഷങ്ങളുടെ ബഹിഃസ്വരൂപത്തിലും, കാര്യമായ രക്ഷാസ്ഥാനം അവയുടെ കമാനാകൃതിയിലുള്ള ശാഖാഹാരയിലും ഉണ്ട്. ഈ കൾകാരും സസ്യവർഗ്ഗത്തെ അലങ്കരിക്കുന്ന പുഷ്പങ്ങളുടെ വണ്ണരൂപാദികളെപ്പോലെ നയനാനന്ദമോ, വൃക്ഷങ്ങളിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്ന ഫലങ്ങളുടെ ഹൃദ്യമായ രുചിയോടെ

രുടെ നിവാസസ്ഥലങ്ങൾ കണ്ടാൽ മേല്പറഞ്ഞ സിദ്ധാന്തത്തിന് അനു-
 കൂലമായ തെളിവുകൾ സുലഭമായി കാണാവുന്നതുമാണ്. മനുഷ്യനും
 മരത്തിനും ആദ്യമുണ്ടായിട്ടുള്ള ബന്ധം അറാബ്ൻ പരിത്രത്തിൽ ഒരു
 ഗണ്യമായ സ്ഥാനം കൈവശപ്പെടുത്തി കാണുന്നുണ്ട്. ആല്, കൂവളം
 മുതലായ വൃക്ഷങ്ങൾക്കും, തുളസി മുതലായ ചെടികൾക്കും ദിഗ്വൃതപം
 കല്പിക്കുവാനുള്ള കാരണം ഈ ബന്ധമായിരിക്കുമെന്ന് ഉറപ്പിക്കുന്നതും
 അസംഗതമായിരിക്കയില്ല. Fergusson ന്റെ വീക്ഷണകോടിയിൽ
 കൂടെ ഒരു പടി കടന്ന് ആലോചിക്കുന്നതായാൽ മനുഷ്യൻ ആദ്യം
 ആരാധിച്ച ദൈവവും മരത്തെന്നെ ആയിരിക്കുമോ എന്ന് അനുമാനിക്കു-
 വാനും വഴിയില്ലായ്കയില്ല. അതേതുവിധമായിത്തന്നെയും, തനിക്കു രക്ഷ
 യായി നിലനിന്നിരുന്ന വൃക്ഷത്തോടു് താൻ ആരാധിച്ചുപോന്ന ദൈവ-
 ത്തെ സംബന്ധിപ്പിക്കുവാൻ മനുഷ്യൻ പ്രേരിതനാവുന്നത് സ്വാഭാവിക-
 മാണല്ലോ. തന്റെ അനുഭവത്തിനും ശക്തിക്കും അനുസരിച്ചല്ലാതെ
 ആരാധനാക്രമം നടത്തുവാനും മനുഷ്യനെക്കൊണ്ട് സാധിക്കുന്നതല്ല.
 താൻ മരത്തിന്റെ നിഴലിനെ ആശ്രയിച്ച കാലത്ത് തന്റെ ദൈവ-
 ത്തേയും അതിന്റെ നിഴലിലോ, മൂലത്തിലോ സമർപ്പിക്കുവാൻ പ്രാപ്തന
 മനുഷ്യൻ പ്രേരിതനായിരിക്കണം. അങ്ങിനെ വരുമ്പോൾ ദൈവം
 അധിവസിക്കുന്ന സ്ഥലത്തിന് മരക്കൂട്ടത്തിന്റെ പശ്ചാത്തായമായ 'കാവു'
 എന്ന് അഭിധാനവും നടപ്പാകാമല്ലോ. പിന്നീടു് ഗൃഹനിർമ്മാണത്തിന്
 സാമത്വം ലഭിച്ചതിനുശേഷവും, പൂർവ്വസ്മരണ നിലനിൽക്കുന്നതിന്
 അതേ ശബ്ദംതന്നെ ദേവാലയത്തിനും ഉപയോഗിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയ

തന്റെ നാവുകൾക്ക് ആസ്വാദ്യതയോ ആ അപരിഷ്കൃതമനുഷ്യന് നൽകുന്ന യേറെ
 ഖണ്ഡങ്ങൾ പ്രകൃതിയിൽ വളരെ കുറയാണെന്നുകൂടി ഓർക്കേണ്ടതാണ്. മരംകൊണ്ടുള്ള
 മരസംഖ്യം ഉപയോഗങ്ങളും ഇവയ്ക്കു പുറമേയാണ്. ഗൃഹം, ഗൃഹോപകരണങ്ങൾ,
 ശാന്തജീവിതത്തിനും യുദ്ധത്തിനും ഉപയോഗിക്കുന്ന ആയുധങ്ങൾ, ആഭരണങ്ങൾ,
 ഇവയെല്ലാം നിർമ്മിക്കുന്നതിനും മരം അചരിത്യാജ്യമായിരുന്നു. പുരാതനകാലങ്ങളിൽ
 ഭക്ഷണപാകത്തിനും, ശീതശാന്തിക്കും, യാഗഹോമാദികൾക്കും യേണ്ട തീയ്യ് മരത്തിൽ
 നിന്നു മാത്രമാണ് മനുഷ്യക്ക് കിട്ടിയിരുന്നത്. ഇത്രയെല്ലാം കലാസൗന്ദര്യവും, ഉപ-
 യോഗവും ഉള്ള ണ്ടിതിക്ക് വൃക്ഷങ്ങൾ ഇപ്രകാരമുള്ളതായ ഒരു വിശിഷ്ടാനുഗ്രഹമാ-
 ണെന്നും, തങ്ങളുടെ പ്രേതങ്ങൾ വൃക്ഷശാഖകളിൽ നിവസിക്കുവാൻ ഇന്നും കരുതി
 കളാണെന്നും, ഇലകളുടെ കളകളുപനത്താൽ അഥ, 'അരുളപ്പാടുകൾ' നൽകിയിരു-
 ണെന്നും പ്രാചീനജനസമുദായങ്ങൾ വിശ്വസിച്ചുവന്നതിൽ അതിശയലേശത്തിന്
 അവകാശമില്ല."

തിന്റെ ഫലമായിട്ടായിരിക്കണം 'കാവ്യ' ശബ്ദത്തിന്റെ മൂലാർത്ഥത്തിന്നു വിസ്തൃതി വന്നത്. അതിൽനിന്നും ഒരു പടികൂടി കയറിയപ്പോൾ പ്രാചീനദൈവങ്ങളുടെ അധിവാസസ്ഥലങ്ങളെ മാത്രം 'കാവ്യ' എന്നു ശബ്ദംകൊണ്ട് കുറിച്ചുപോരുകയും, അതിന്നു ശേഷമുണ്ടായ ദൈവങ്ങളുടെ ഇരിപ്പിടങ്ങൾക്ക് മറ്റു നാമധേയങ്ങൾ ഉണ്ടായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെയാണ് കാളിയെ കാവിൽ മാത്രമേ കാണുകയുള്ളൂ എന്ന നിർബ്ബന്ധം വന്നുചേർന്നത്. പ്രാചീനദൈവങ്ങളുടെ പട്ടികയിൽ പെടുത്താവുന്ന അയ്യപ്പൻ, വേട്ടക്കരൻ, പാമ്പ് എന്നിവരുടെ സ്ഥലങ്ങൾക്ക് 'കാവ്യ' എന്ന പേര് നടപ്പാവാൻ കാരണവും ഇതുതന്നെയാണ്.

കാവുകളുടെ പ്രാചീനരൂപവും അനന്തരപരിഷ്കാരവും

‘കാവ്യ’ എന്ന വാക്കിന്റെ ഉൽപത്തിയിൽനിന്ന് കാളിയെ ആദ്യമായി ആരാധിച്ചിരുന്നത് വൃക്ക*മൂലത്തിലായിരുന്നുവെന്ന് വിശദമാക്കിട്ടുണ്ടല്ലോ. അത്തരത്തിലുള്ള കാവുകൾ ഇപ്പോഴും കേരളത്തിൽ അവിടവിടെയായി കാണാവുന്നതാണ്. ഇതിൽ ഒന്നാണ് തെക്കേ മലയാളത്തിൽ വെർപ്പുള്ളശ്ശേരിയിലുള്ള പുത്തനാലയ്ക്കൽക്കാവ്. (എതിർവശത്തുള്ള ചിത്രം നോക്കുക.)

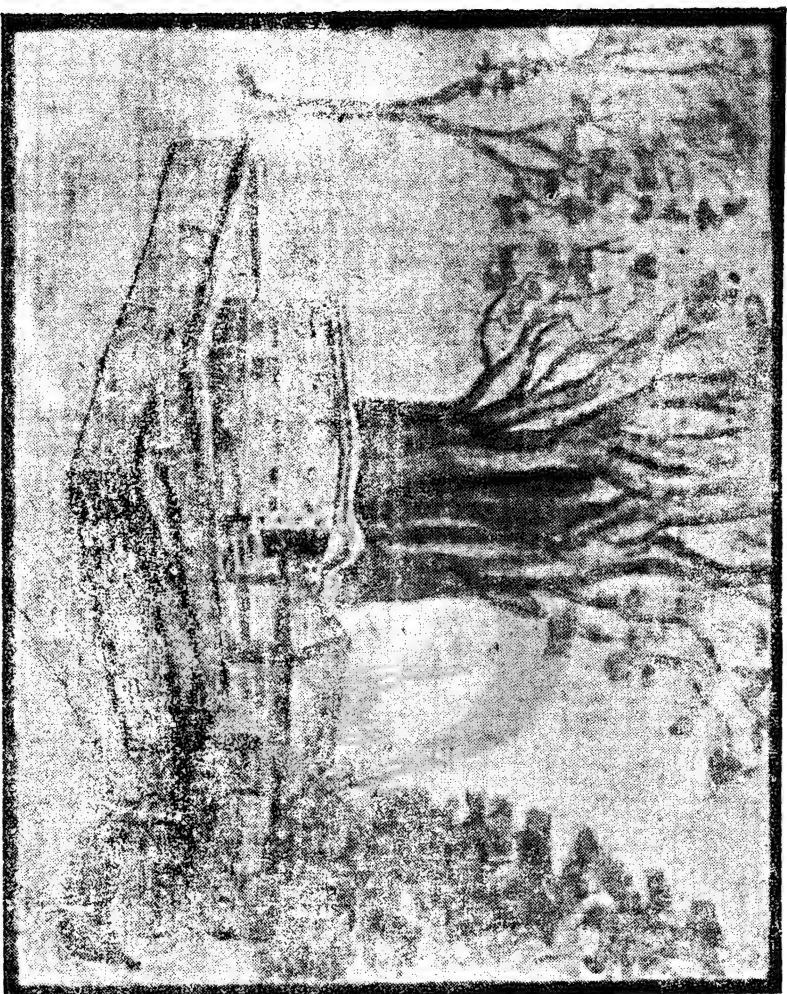
ഇതിന് മേൽപ്പറയോ ചുറ്റമ്പലമോ കാണുന്നില്ല. നടുക്ക് ഒരാലും, † അതിനുമുമ്പിൽ ഒരു ശിലയും ആണ് അവിടെയുള്ളത്. അതിന്നു ചുറ്റും തറ ഉയർത്തിക്കെട്ടിയ തരത്തിൽ ഒരു കന്മതിലുണ്ട്. കന്മതിലിന്റെ നാലുപുറവും ഒരു മുറവും, മുറത്തിന്റെ അറ്റത്തു് മറ്റൊരു മതിലുംകൂടി അവിടെ കാണാവുന്നതാണ്. മതിലുകൾക്ക് വലിയ പഴക്കമില്ലെന്ന് കാഴ്ചയിൽ സ്പഷ്ടമാകുന്നതിനാൽ പുരാതനമായി അവിടെ ആലും ശിലയും തറയും മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കാൻ ടയുള്ളൂ. കാളികാവുകളുടെ നട(മുഖം) സാധാരണ വടക്കോട്ടേക്കാണ് കാണാറുള്ളത്. ഇതിന്റെ നട പടിഞ്ഞാറോട്ടാണ്. പടിഞ്ഞാട്ടേയ്ക്കും കിഴക്കോട്ടേയ്ക്കും മുഖമായിട്ടുള്ള കാളീനിലയങ്ങൾ അപൂർവ്വമായി കാണാറുണ്ടെങ്കിലും അധികവും അവയുടെ നട വടക്കോട്ടേക്കായിട്ടാണ്. ‡

ഈ കാവിന് ഒരു നല്ല കെട്ടിടമുണ്ടാക്കേണ്ടതിലേക്കുള്ള സ്വത്തു് ആ ദേവസ്വത്തിൽത്തന്നെയുണ്ട്. കാവിന്നുചുറ്റും നിവസിക്കുന്ന ജനങ്ങൾ അവലം പണിക്ക് കഴിയുന്ന സഹായം ചെല്ലാനും ഒരുക്കമില്ലായ്കയില്ല. പക്ഷെ, പണ്ടൊരിക്കൽ ഉണ്ടായതായി കേട്ടിട്ടുള്ള ഒരു സംഭവം അവരെ അമ്മിനെയൊരു ശ്രമം ചെയ്യുന്നതിൽ അയ്യൊപ്പൊ

* അമ്മയുടെ പ്രീതിക്കായി കഴിക്കാറുള്ള “പാനസ്തം” പാലക്കൊമ്പ് പ്രധാനമായി വരാനുള്ള കാരണവും ഇതുതന്നെ ആയിരിക്കണം.

† ഈ അയോലും കഴിഞ്ഞ കൊല്ലത്തിൽ പൊട്ടി ഡിഞ്ഞു. മുരളിമാത്രം നില്ക്കുന്നുണ്ട്.

‡ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലെയും, കൊടുങ്ങല്ലൂരെയും വടക്കോട്ട് തിരിഞ്ഞാണിരിക്കുന്നത്.

PUTTANALAKKAL KAYU, CHERPALOCHERI - S. MALABAR.

ടുത്തിയിരിക്കുകയാണ്. ഒരിയ്ക്കൽ അവിടുത്തെ ഒരു കാര്യസ്ഥൻ അമ്പലം പണിയാനുള്ള ശ്രമം തുടങ്ങി. അവിടെയുള്ള അമ്മയുടെ ഹിതം അറിയുവാനായി 'കൂടിപ്പാക്കുക'യുണ്ടായി.* അതിന്റെ ഫലമായി വെളിച്ചപ്പാട് ഉറഞ്ഞുപാടി "കാളിക്ക് ചരക്കല്ല ചവററിലയ്യമാണിത്"† മെന്ന് കല്പിച്ചുപോൽ. പിന്നീട് അങ്ങിനെയൊരു സംഭവത്തിന് ആക്കം ചെയ്യുമുണ്ടായിട്ടില്ല. വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ അരുളപ്പാട് വിശ്വസിക്കുന്നതായാലും അല്ലെങ്കിലും അതിൽ ഒരു തത്വം ഉള്ളതുകിടക്കുന്നുണ്ട്. കാളിക്ക് ആദ്യമായി അവിടെയുണ്ടായിരുന്നത് ചരക്കല്ല ചവററിലയ്യമായിരുന്നുവെന്നും, ആ സ്ഥിതി അത്ര പ്രാചീനമായ ഒരു ഘട്ടത്തേക്കാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നതെന്നും കല്പനകൊണ്ട് ഉറവിക്കാവുന്നതാണ്.‡

* സംശയമുള്ള ഒരു തിഷ്ഠത്തിൽ കാളിയുടെ ഹിതം അറിയാനായി കാവിൽ ഉപാസിച്ച കൂട്ടുന്നതിനാണ് 'കൂടിപ്പാക്കുക' എന്നു പറയുന്നത്.

† വൈക്കത്തു മതിലിനകത്തും, ഗുരുവായൂർ മതിലിന്നു പുറത്തും മേൽഭാഗം തുറന്നിട്ട് കാഴ്ച പടലുമായി കിടക്കുന്ന ഭഗവതീക്ഷേത്രങ്ങളുണ്ട്. ബിംബങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകമായി രൂപമൊന്നുമില്ല. മിക്ക ശിവക്ഷേത്രങ്ങളുടേയും വിഷ്ണുക്ഷേത്രങ്ങളുടേയും സമീപമായോ ഉള്ളിൽ തന്നെയോ ഭഗവതിയെക്കൂടി കാണാറുണ്ട്.

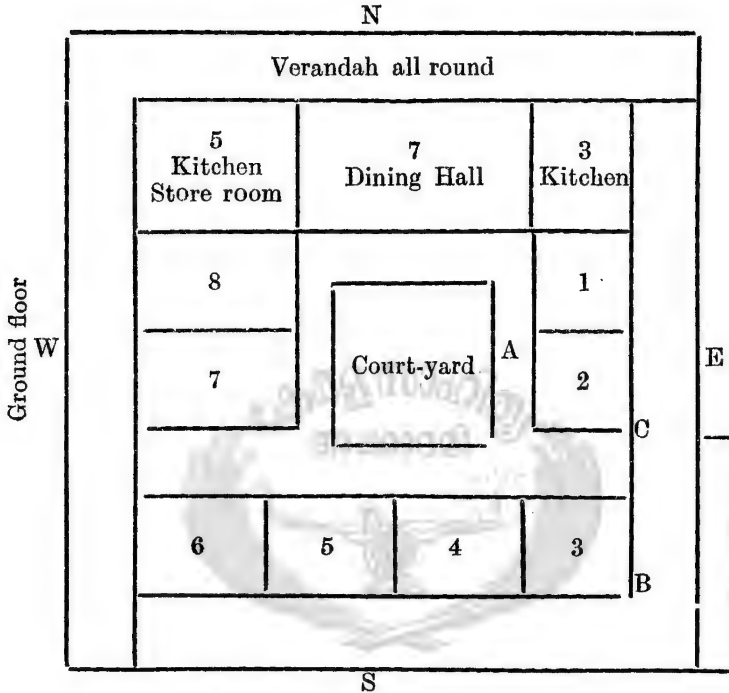
ഇങ്ങിനെയുള്ള കഥകൾ ഞ്ഞെറി ചില കാവുകളെപ്പറ്റിയും കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

ചുറ്റമ്പലം

ചുറ്റമ്പലത്തോടു കൂടിയുള്ള കാവുകളാണ് പിന്നീടുണ്ടായ പരിവർത്തനത്തിൽ നമുക്കു പ്രകൃഷ്ടമാവുന്നത്. *എന്നാൽ ഇവയിലും ബിംബത്തിന്റെ നേരെ മേലേയുള്ള ഭാഗത്തു് കുറേ പാറങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കും. പ്രതിമ വെയിലും മഴയും ഏറ്റകൊണ്ടിരിക്കണമെന്നുള്ള സങ്കല്പത്തു് മേലാണത്രേ ഇങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നത്. ഈ സങ്കല്പം 'കാവു' കല്ലുടെ ആദ്യത്തെ ദശയിൽ യാതൊരു മറവോ ആവരണമോ കൂടാതെ യിരുന്നതിനെ അനുസ്മരിപ്പിക്കയാണെന്നു് സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടു്. എന്നു മാത്രമല്ല, ഇങ്ങിനെയുള്ള കാവുകളിൽ പ്രതിഷ്ഠ 'ജലദർഗ്ഗയോ' 'വനദർഗ്ഗ'യോ ആണെന്നും അതാതു ദിക്കുകാർ വിശ്വസിച്ചുവരുന്നതുണ്ടു്. ജലദർഗ്ഗക്കു് വെള്ളവും, വനദർഗ്ഗക്കു് കാടും കൂടാതെ കഴികയില്ലല്ലോ. കേരളത്തിലെ നിവാസികൾ "നാലുപുര" (15, 16 പുറങ്ങളിലുള്ള ചാതുര നോക്കുക.) യുണ്ടാക്കി കുടിയിരിക്കാൻ തുടങ്ങിയ കാലത്തായിരിക്കണം ചുറ്റമ്പലത്തോടു കൂടിയ 'കാവുകൾ' ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതു്.

* ഇവയിൽ ചിലതിൽ "അമ്മ" വെറും കല്ലിന്റെ രൂപത്തിലും മറ്റുള്ളവയിൽ അവചരപുഞ്ചിയോടുകൂടിയും ഇരിക്കുന്നതു കാണാം. അമ്മയിരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തിന്നു തൊട്ടുള്ള ചുറ്റമ്പലം; കുറച്ചുകുന്നിട്ടുള്ള ചുറ്റമ്പലം; ഇങ്ങിനെ ഇതു ണ്ടു തരത്തിലുണ്ടു്.

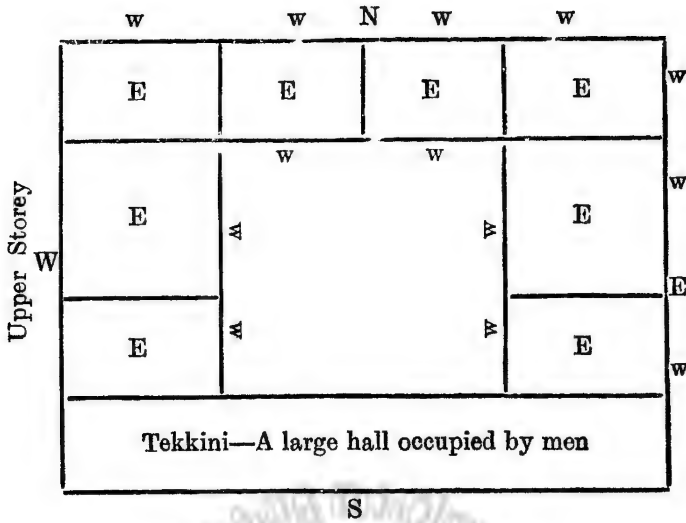
PLAN OF A NALUPURA

B. Verandah.

C. The entrance.

- 1.) Kizakkini-
- 2.) where guests are taken for dinner.
- 3.) Tekkini-a spacious hall meant for occasional
- 4.) gatherings for marriage etc.
- 5.)
6. Lumber Room.
7. Maccu where the mother Goddess is propitiated.
8. A Room meant for women.

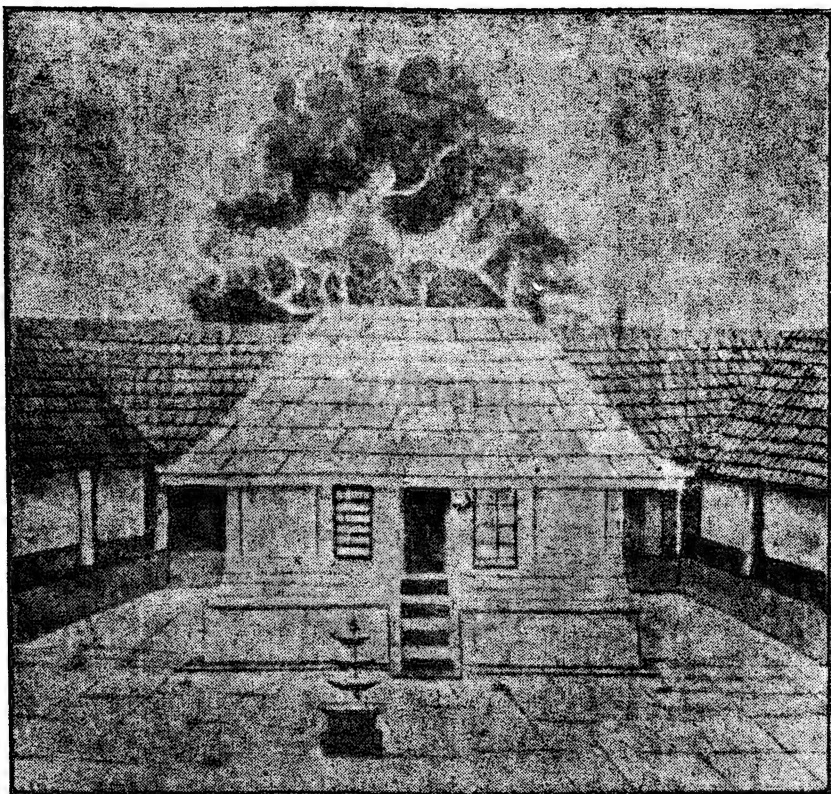

E. All Bed-Rooms for Women.
w. Windows.

[N.B. Reproduced from the 'Nayars of Malabar' by F. Fawcett p. 303, 304.]

കാവുകളുടെ സംസ്കാരത്തിൽ മറ്റൊരു ഘട്ടമാണ് 17-ാം പുറത്തുള്ള ചിത്രം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്:—

ബിംബത്തിന്മേൽ വെയിലും മഴയും കൊള്ളണമെന്നുള്ള സിദ്ധാന്തം ഇപ്പോഴേക്ക് ഇല്ലാതായി. അതോടുകൂടി ബിംബം സൂരക്കു തമായിരിക്കുവാൻ മേൽപ്പറ വേണമെന്നും നിബ്ബന്ധമായി. എന്നാൽ മേൽപ്പറയുടെ ആകൃതി ചുറ്റമ്പലത്തിന്റെ ഒരു ഖണ്ഡമെന്ന നിലയിൽ മാത്രമാണ് പ്രത്യക്ഷമാകുന്നത്. അല്ലാതെ മറ്റു ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ കാണുന്ന തരത്തിൽ അടി വൃത്താകാരത്തിലും, മേൽഭാഗം കോണാകൃതിയിലും ഉള്ള ശ്രീകോവിലായിട്ടില്ല.

PANANKURISSI KAVU CHETTALLUR - S. MALABAR.

ശ്രീകോവിൽ

കാവുകളുടെ പരിണാമത്തിൽ അവസാനദശയാണ് 'ശ്രീകോവിൽ' കാണിക്കുന്നത്. ഇത് രണ്ടു വിധത്തിലുണ്ട്. രണ്ടിന്റേയും മേൽഭാഗം കൂത്തിരിക്കും. കീഴ്ഭാഗം ചിലതിന്റേതു ചതുരമായിട്ടും ചിലതിന്റേതു വൃത്താകാരമായിട്ടും കാണും. ചതുരമായിട്ടുള്ള 'ശ്രീകോവി'ലാണ് കാവുകളിൽ അധികവും കാണാറുള്ളതു്. 'ശ്രീകോവി'ലിന്റെ ഉൽപത്തിയെപ്പറ്റി ക്ഷേത്രവിദഗ്ദ്ധന്മാരുടെ ഇടയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. ഒരു കൂമ്പൽതൊപ്പിയുടെ ആകൃതിയിൽ കാണുന്ന 'ശ്രീകോവി'ലിന്റെ ജനനം പരദേശത്തിലാണെന്നാണ് ചിലരുടെ അഭിപ്രായം. ഈ സംഗതി കേരളത്തിനെ മാത്രമല്ല, ഭാരതത്തിനേയും ബാധിക്കുന്നതായിട്ടാണ് വിശ്വസിച്ചുവരുന്നത്. പരദേശത്തെ 'വിമാന'ത്തിനോടും 'സ്തുപ'ത്തിനോടും ഏകദേശം സാമ്യം വഹിക്കുന്ന 'ശ്രീകോവിൽ' നാടനോ, പരദേശത്തോ എന്നു നിണ്ണയിക്കാൻ പ്രയാസമുണ്ട്. ഈജിപ്ത് രാജ്യത്തിൽ ശവകുടീരങ്ങളുടെ മേൽ കെട്ടിയുണ്ടാക്കുന്ന "പിറാമിഡ്സ്"ണ് + 'സ്തുപ'ത്തിന് മാതൃകയായിരിന്നുതന്നെ ചിലർ സിദ്ധാന്തിക്കുന്നുണ്ട്. 'ചാൾഡിയ' എന്ന പ്രദേശത്തു കാണുന്ന Ziggarets എന്നതിന്റെ അനുകരണമാണ് 'സ്തുപ'മെന്നും ചിലർ് അഭിപ്രായമുണ്ട്. Longhurst എന്ന അംഗ്ലോയശാസ്ത്രജ്ഞന്റെ അഭിപ്രായം, ഇത് പ്രാചീനഹിന്ദുക്കളുടെ ഇടയിൽ മോന്തായാകൃതിയിലുണ്ടായിരുന്ന ശവകുടീരത്തിന്റെ പരിഷ്കരിച്ച രൂപമാണെന്നാണ്. ബൌദ്ധവിഹാരങ്ങളുടെ ഒരു പ്രത്യേകവിധമായി കാണുന്ന 'സ്തുപ' ബൌദ്ധന്മാരുടെ സ്രഷ്ടിയാണെന്നുള്ള സിദ്ധാന്തവും അദ്ദേഹം ഖണ്ഡിക്കുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ന്യായങ്ങൾതന്നെ ഉദ്ധരിക്കാം. 'സ്തുപ' ബൌദ്ധന്റെ കാലത്തിന്നു ഏതായാ മുമ്പുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. പൂർവ്വബൌദ്ധമായിരുന്ന ഈ സ്ഥാപനത്തെ ജനങ്ങൾ അത്യാധികം ആദ

* പരദേശക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ദേവനെ എഴുന്നള്ളിക്കുവാനുള്ള രഥം.

+ അടി മാത്രമായിട്ടോ, വൃത്താകാരമായിട്ടോ ഇംഗ്ലീഷിൽ 'ഏ' എന്ന അക്ഷരത്തിന്റെ രൂപത്തിലോ, മേലോട്ടു പോകുന്തോറും വസ്ത്രാഭരണങ്ങൾ ഒരു മുമ്പായി അവസാനിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള കൈപ്പു. ഈജിപ്ത് രാജ്യത്തിൽ ശവകുടീരങ്ങളുടെ മേൽ ഇങ്ങിനെ കാണുന്നുണ്ടെന്നതു് സാധാരണയാണ്.

രിച്ചിരുന്നിരുന്നു. അക്കാലത്ത് ശവകുടീരത്തിന്റെ സാധാരണരൂപമായിരുന്ന അത് ഉണ്ടു് നാലുഭാഗത്തേക്കും തള്ളി കെട്ടിയിരുന്നതും, ശവ സംസ്കാരമന്ദിരങ്ങളുടെ പുരാതനരൂപത്തെ കാണിക്കുന്നതുമായ ഒരു ടൂപ്പുമാത്രമാണ്. ബഹുജനങ്ങളുടെ ബഹുമാനത്തെ സമ്പാദിക്കാനും തന്റെ നന്മത്തത്തിനു പ്രചാരം കിട്ടുന്നതിനും അത് ബുദ്ധൻ അംഗീകരിച്ചതായിട്ടാണ് പറയുന്നത്. ആചാര്യന്റെ മരണശേഷം ശിഷ്യന്മാർ അതിനെ പരിഷ്കരിച്ച് സർവ്വപ്രചാരമാക്കിത്തീർത്താണ്. *

‘സ്തു’പത്തിന്റെ ആഗമം ഇങ്ങിനെയാക്കി ആണെന്നിരുന്നാലും ശ്രീകോവിടിന്റെ ജനനം കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ അത്ര ദൂരം സഞ്ചരിക്കേണമോ എന്ന് സംശയമാണ്. പുരാതന തറവാടുകളിൽ കാരണവന്മാർക്ക് പൂജകൊടുക്കാനായി ‘മണ്ടക’ (മണ്ഡപം) മെന്നപേരിൽ ഒരു കെട്ടിടമുണ്ടാക്കാറുണ്ടു്. ചതുരമായ ചുമരിന്മേൽ കോണാകൃതിയായി കെട്ടിയിട്ടുള്ള മേൽപുരയോടുകൂടിയുള്ളതാണ് അത്. കേരളത്തിലെ പൂർവ്വിവാസികൾ എന്നു കരുതാവുന്ന ചെറുരൻ, പാണൻ, പറയൻ എന്നിവർ നിവസിക്കുന്ന പുരയു, ചാളയും ചിലപ്പോൾ അടിചതുരമായും മേൽഭാഗം കൂമ്പിയിട്ടുമാണ് കാണാറുള്ളത്. വൃത്താകാരത്തിലുള്ള അസ്തിവാരത്തോടുകൂടിയ ചാളകളും ഒർല്ലമല്ല. ഇവയിൽ നിന്നെല്ലാം ‘ശ്രീകോവി’ലിന്റെ ഉൽപത്തി നിരൂപിക്കുന്നതായാലും, അയ്യക്കമെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. ‘ശ്രീകോവി’ലിന്റെ ഉൽപത്തി ഏതുവിധമായിരുന്നാലും, അതോടുകൂടി ക്ഷേത്രനിർമ്മാണകല പരിപൂർത്തിയെ പ്രാപിച്ചതായിട്ടാണ് കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നത്. ശൈവവൈഷ്ണവക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ‘ശ്രീകോവി’ൽ സാധാരണമായി കാണുന്നതിനാൽ കാവുകളിൽ ‘ശ്രീകോവി’ൽ വന്നതോടുകൂടി ശൈവമതത്തിനും അതിനെ തുടർന്ന് വൈഷ്ണവമതത്തിനും കേരളത്തിൽ പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചതായി വിശ്വസിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു. ജൈനമതക്കാർ തങ്ങളുടെ ക്ഷേത്രങ്ങൾക്ക് ‘ശ്രീകോവി’ൽ എന്നു പറയുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതും ഈ ഘട്ടത്തിൽ സ്മരിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. †

* Longhurst, Annual Report of the Archaeological Department, Southern Circle; 1915-16, p. 30, 31.

† ചിത്താമണി, ചിലപ്പതികാരം എന്നീ തമിഴുഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഇങ്ങിനെ പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നുണ്ടു്. ചിത്താമണി [പാട്ടു്, 139, 154; പുറം 47, 48, 52] ചിലപ്പതികാരം [അദ്ധ്യായം 10; പുറം 552]

“കാവ്യവട്ടം” അല്ലെങ്കിൽ “തട്ടകം”

‘കാവിലമ്മയ്ക്കു’ പഠന മുതലായ അടിയന്തിരങ്ങൾ കഴിക്കുമ്പോൾ ഇന്നു ദിക്കിലാണെങ്കിൽ ഇന്നു കാവിലേക്കു വേണമെന്ന് ആചാരമുണ്ട്. എന്നുതന്നെയല്ല, മറെറാരു കാവിലേക്കുകൂടി അടിയന്തിരങ്ങൾ കഴിക്കുന്നതായാൽ അതാതു സ്ഥലത്തെ കാവിലേക്ക് മുമ്പും പിമ്പും കൊടുക്കുകയും ഒരു സമ്പ്രദായമുണ്ട്. അതായത്, മറെറാരു കാവിലേക്ക് കഴിക്കുന്ന അടിയന്തിരദിവസത്തിന്റെ തലേദിവസവും അതിന്നു പിറ്റേദിവസവും സ്ഥലത്തെ കാളിക്ക് അടിയന്തിരങ്ങൾ കൊടുത്തുകൊള്ളേണമെന്നാണ് ആ ആചാരത്തിന്റെ ആന്തരം. ഓരോ സ്ഥലങ്ങളിലുമുള്ള കാവുകൾക്ക് അതാതുദിക്കിലുള്ള ജനങ്ങൾ കഴിക്കുന്ന ഉപാസനാരീതികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിന് മുന്നവകാശമുണ്ടെന്നാണല്ലോ ഇതിന്റെ അർത്ഥം. ഇങ്ങിനെ ഒരു ‘കാവിലമ്മയുടെ’ അധികാരത്തിന്റേതാണ് ‘തട്ടകം’ * (തട്ടിന്റെ അകം) എന്ന പദം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. കാവിൽ കൊല്ലത്തോറുമുള്ള പൂരം, വേല മുതലായവയ്ക്കും അതാതു ‘തട്ടക’ത്തിലുള്ളവർ വിവിതപ്രകാരം നെല്ല് മുതലായവ കൊടുത്തുകൊള്ളേണമെന്നും നിബ്ബന്ധമുണ്ട്. ചിലദിക്കിൽ പൂരത്തിന്റെ തലേദിവസം അമ്മക്ക് ആറാട്ട് † ഉണ്ട്. ഇത് ‘തട്ടക’ത്തിന്റെ അതിർത്തിയിലുള്ള ഒരു കളത്തിലോ ആററിലോ (പുഴയിലോ) ആണ് പതിവ്. അമ്മയെ ആനപ്പുറത്തോ മറ്റോ എഴുന്നള്ളിച്ച് ശാന്തിക്കാരൻ കാവിലെ പരിജനങ്ങൾ മുതലായ പരിവാരങ്ങളോടുകൂടി ആറാട്ടിനുള്ള സ്ഥലത്തു് കൊണ്ടുവരും. അവിടെ ചില പൂജകൾ കഴിച്ച്, കൊണ്ടുവന്ന വിഗ്രഹം എടുത്തു് ശാന്തിക്കാരൻ മുങ്ങും. അതോടുകൂടി ആറാട്ടു

* ഈ സംഗതിയെ ആസ്ത്രലോക്കീട്ടായിരിക്കണം കാളിയെ അതിർത്തിദേവതയായി ചിലർ തിരഞ്ഞെടുത്തത്:—L. K. Anantakrishna Iyer, Lectures on Ethnography. (Calcutta University Publication)—p. 260.

† ആറിൽ ആട്ടക (കളിത്തുക) എന്ന് താല്പര്യം. ബിംബം കൊണ്ടുപോകുവാൻ സാദ്ധ്യമല്ലല്ലോ. അതുകൊണ്ട് അമ്മയുടെ ചൈതന്യം ആവാഹിച്ചുവെച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ചെറിയ സപ്തസ്വഗ്രഹമാണ് എഴുന്നള്ളിപ്പിന് ഉപയോഗിക്കുന്നത്. ചിലപ്പോൾ പൂജക്കിടങ്ങിയും ചീറ്ററടയും മാത്രമായിരുന്നെന്ന് വരുന്നതാണ്.

കണ്ടു തൊഴാൻ വന്നവരും മുങ്ങുന്നതാണ്. അതിന്നുശേഷം ചില ചില്ലറ ക്രിയകൾ കൂടിയുണ്ട്. പിന്നീട് കാവിലേക്ക് തിരികെ എഴുന്നള്ളുകയായി. അങ്ങിനെ എഴുന്നള്ളുന്ന വഴിക്കു ഓരോ വീട്ടുകാർ ഓരോ പറ നെല്ലോ, അരിയോ, മലയോ കൊടുക്കുന്നതാണ്. അറാട്ടു കഴിഞ്ഞു 'അമ്മ' എഴുന്നള്ളുന്നത് കാത്തു ഓരോ വീട്ടിന്റെയും പടിക്കൽ ആളുകൾ നിൽക്കുന്നുണ്ടായിരിക്കും. പടിക്കൽ കുറച്ചു സ്ഥലം മെഴുകി, ശുദ്ധമാക്കി, അണിഞ്ഞു, * അതിന്റെ നടുക്ക് ഒരു പറ നെല്ലും വിളക്കും വെച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കും. പറയിന്മേൽ ഒരു പൂക്കുല കയ്യിനം പതിവാണു്. പറയിൽ നെല്ലോ, അരിയോ, കൊടുക്കുന്നവരുടെ അവസ്ഥയനുസരിച്ച് നിറച്ചിട്ടുണ്ടാവും. ചിലപ്പോൾ പ്രത്യേകവഴിവാടായി ചിലർ മലർ നിറച്ചു പറകൊടുക്കാറുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ പറകൊടുക്കുന്നത് ഒരു ദിക്കിലെ പ്രധാന തറവാട്ടുകാർ എല്ലാവരും ചെയ്യുന്ന പതിവാണു്. മറ്റുള്ളവർ വഴിവാടായിട്ടാണു് കൊടുക്കുന്നത്. എഴുന്നള്ളത്ത് സ്ഥലത്തെത്തിയാൽ മെഴുകിയ സ്ഥലം മൂന്നു വലത്തുവെയ്ക്കും. അതു് അമ്മ പറ സ്വീകരിച്ചതിന്റെ ലക്ഷണമായി കരുതുകയും, കൂടെയുള്ളവർ പറയിലെ നെല്ലു മുതലായതു് കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോകയും ചെയ്യും. കേളേത്തിലെ മിക്ക കാവുകളിലും ഇങ്ങിനെയൊരു സമ്പ്രദായമുണ്ട്. ചോററാനിക്കയേിലമ്മ 'വേല'യുടെ പത്തു ദിവസം മുന്പുതന്നെ എഴുന്നള്ളിപ്പോകാറുണ്ട്. † ഓരോ ദിവസം ഓരോ സ്ഥലത്തു് താവളമുറപ്പിച്ച് ഒടുവിലത്തെ ദിവസമാണു് കാവിലേയ്ക്കു് മടങ്ങി എഴുന്നള്ളുന്നത്. നാട്ടുകാരുടെ സങ്കടങ്ങൾ കേട്ടു് അവർ പരിഹാരം ചെയ്യുന്നതും ഈ അവസരത്തിലാണു്.

ഇതുപോലെത്തന്നെ പൂരദിവസം നാട്ടുകാരുടെ വകയായി പല ദിക്കിൽനിന്നും 'വേല'കൾ ‡ വരേണമെന്നുണ്ട്. തട്ടകത്തുള്ള പല

* അരിമാരുതെള്ളംകൊണ്ടു് പൂവിന്റെ ആകൃതിയിലും മറ്റും വരക്കുക എന്നർത്ഥമാണു് ഇവിടെ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

† എറണാകുളത്തുനിന്നു് ആറു നാഴിക കിഴക്കു്. ഇവിടെ ഒരു മേൽക്കാവം കിഴക്കുവശം ഉണ്ടു്. [ഗോശ്രീമൂലഗ്രന്ഥമാല, 1. ചോററാനിക്കരെ ക്ഷേത്രം, പാറം 50, 51]

‡ വാദ്യഘോഷത്തോളം ആന മുതലായ അകമ്പടിയോടും കൂടി നാട്ടുകാർ അമ്മയെ സേവിക്കുവാൻ വരുന്ന പഴയ രീതി.

സ്ഥലങ്ങളിലും പാന മുതലായ അടിയന്തിരങ്ങൾ കഴിച്ച് വൈകുന്നേര മാവുമ്പോഴേയ്ക്കു് ആന, മേളം മുതലായ ആഘോഷത്തോടുകൂടി കാവി ലേക്ക് വന്നുചേരും. അവിടെ എല്ലാവേലകളും ഒന്നിച്ചുചേർന്ന് മേളം കൊട്ടി കലാശിക്കുകയും ചെയ്യും. *

ഈ വക ആചാരങ്ങളിൽനിന്ന് ഒരു സംഗതി ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ്. കാവുകൾ കാവുവട്ട † ൽ നിവസിക്കുന്ന ജനങ്ങളുടെ പൊതുസ്വത്തായി കരുതിയിരുന്നുവെന്നും, ('കാവിലമ്മ'യെ അട്ടിക്കിലുള്ളവരുടെ പൊതുപരമൈവമായി സങ്കല്പിച്ചിരുന്നു എന്നും, കാവിന്റെ നില നില്പിന്നും, അവിടെ നിത്യനൈമിതികമായ ചിലവിന്നും, വേണ്ട തുക എല്ലാപേരിൽനിന്നും പിരിച്ചെടുത്തിരുന്നുവെന്നും, ആണല്ലോ മേല്പറഞ്ഞ ആചാരങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്) മറ്റു ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ (ശിവക്ഷേത്രങ്ങളിലും വിഷ്ണുക്ഷേത്രങ്ങളിലും) ഇങ്ങിനെ ഒരു പതിവു് കാണാത്തതുകൊണ്ടു് കാവുകളിൽ അവശേഷിച്ചു നില്ക്കുന്ന സംസ്കാരവും മറ്റു ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പരിലസിക്കുന്ന സംസ്കാരവും ഭിന്നമാണെന്നു കൂടി അനുമാനിക്കാവുന്നതാണ്. മറ്റു ക്ഷേത്രങ്ങൾ പ്രത്യേകം ചില പ്രദീപനാരോടേയോ, യോഗക്കാരോടേയോ, വകയായിട്ടാണ് അധികവും കണ്ടുവരുന്നത്. കാലക്രമത്തിൽ ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ മേലാളായിത്തീർന്നവർ ഭരണകാര്യങ്ങൾ കയ്യെല്ക്കാനിടയായതുപോലെ ക്ഷേത്രകാര്യങ്ങളും അവർ വഹിച്ചിരിക്കാൻ വഴിയുണ്ടു്. എന്നാലും, അതാതു തട്ടകത്തെ പരദേവത എന്ന സങ്കല്പത്തിന്നു് ഫാനി വന്നിട്ടില്ലെന്നും മേൽ വിവരിച്ച ആചാരങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നുണ്ടു്. ഇങ്ങിനെ ക്ഷേത്രകൈകാര്യം ചെയ്തിരുന്നവരുടെ സന്താനങ്ങൾ ക്രമേണ സ്വാധികാരം ചെയ്തതി, അധികം മുതലെടുപ്പുള്ള കാവുകൾ സ്വന്തമാക്കാൻ ശ്രമിച്ചുവെന്നും സംഭവിക്കാവുന്നതാണ്. ഈ വക പരിണാമങ്ങളാലായിരിക്കണം പലരുടേയും സ്വത്തായ 'കാവു അമ്മയും' ചിലർക്കുമാത്രം അധീനപ്പെട്ടു പോയതു്. (അവർ ഒരു സമുദായമായോ, സംഘമായോ, ചേർന്ന് കാവിനെ ഭരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അവർ 'ഉൾക്കളവാർ'

* ഇങ്ങിനെ കൂടിച്ചേരുന്നതിൽ ആ തട്ടകത്തെ പ്രമാണി (സാധാരണ നായർ പ്രഭുവായിരിക്കും) യുടെ 'വേലക്കു' മുന്നതകാരമുണ്ടു്. അതിലെ ആനയും മേളക്കാരും ആദ്യം നിരന്നതിന്നു ശേഷം മറ്റു 'വേലകൾ' രണ്ടുഭാഗത്തുമായി കൂടിനില്ക്കുന്നതാണ് ചട്ടം.

† ഈ യാക്കിന്നു് പില്ലാലത്തു് കാവിന്റെ പരിസരം ഏതർത്ഥം വന്നിട്ടുണ്ടു്.

എന്ന സംജ്ഞയ്ക്കും അവകാശികളായി, 'ഉഴരാളൻ' എന്ന വാക്ക് ഉഴരിനെ ആളുന്നവൻ, ഭരിക്കുന്നവൻ, ഉഴരിൽ ചെലമയുള്ളവൻ എന്നീ അർത്ഥത്തിലായിരിക്കണം ആദ്യം പ്രചാരത്തിൽ വന്നത്. കേരളത്തിലെ 'തറക്കൂട്ട'ങ്ങളും 'തറവാടി'കളും * പുരാതനഭരണഗാന്തത്തിന്റെ പ്രധാനാംഗങ്ങളായിരുന്നുവെന്ന് ചരിത്രം സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. ഭരണകാര്യത്തിൽ മുമ്പും വമ്പും ഉള്ളവരുടെ സഹായമില്ലാതെ ഒരു നാട്ടിൽ മറ്റു യാതൊരു കാര്യങ്ങളും നടക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലല്ലോ. അവരെത്തന്നെ സാമുദായികകാര്യങ്ങളും മതകാര്യങ്ങളും ജനസമുദായം ഏല്പിക്കുവാൻ നിർബ്ബന്ധിതരാവുന്നത് സാധാരണയാണ്. അങ്ങിനെ യല്ലെങ്കിൽ പല കഴിപ്പങ്ങളും നേരിടാനെളുപ്പമുണ്ട്. 'ജനസ്വാധീനം' ഭരണാധികാരികളിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ജനങ്ങളുടെ സഹായം കാര്യം നടത്തിപ്പോരുന്നവർക്ക് കൂടാതെ കഴികയുമില്ല. അതുകൊണ്ട് കാവിലധികാരികളും ഭരണാധികാരികളും ഒന്നിക്കാതെ ഒരു കാര്യങ്ങൾക്കും നിവൃത്തിയില്ലെന്നാവും. ഇങ്ങിനെയായിരിക്കണം, 'ഉഴരാളന്മാർ' കാവിലും മറ്റു ക്ഷേത്രങ്ങളിലും കൈകാര്യങ്ങൾ നടത്താൻ തുടങ്ങിയത്. ബഹുജനങ്ങളിൽനിന്നും ക്ഷേത്രാധികാരം ഉഴരാളന്മാരിൽ ലയിച്ചത് ഇന്നകാലത്താണെന്നു തിട്ടപ്പെടുത്തുവാൻ പ്രയാസമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. നമ്മുടെ ചരിത്രത്തിലെ കാലഘട്ടങ്ങൾ ശരിയായ രേഖകൾ കണ്ടുപിടിച്ചു, നിർണ്ണയിക്കുന്നതുവരെ ഈ വിഷയത്തിലും ഉഴവോപോഥങ്ങൾ മാത്രമാണ് അവലംബമായിരിക്കുന്നത്.

* തറക്കൂട്ടത്തിലെ അംഗങ്ങൾക്കായിരുന്നു ഒരു കാലത്തു് ഈ പേർ. 'തറവാടി' തറവാടിയാക്കമല്ലേ? എന്നും സംശയിക്കാവുന്നതാണ്. "കേരളത്തിലെ പ്രാചീനഭരണസമ്പ്രദായം" എന്ന ലേഖനം നോക്കുക. C. A. Menon, C. R. Reddy Commemoration Volume, p. 168. (1942)

ക്ഷേത്രാധിപത്വവും ഉഴരായ്മയും

ഒരു കാലത്തു് ഉഴരാളന്മാർ നായന്മാരായിരുന്നുവെന്നു് അവർക്കു് കാവിലുണ്ടായിരുന്ന അധികാരാവകാശങ്ങൾതന്നെ തെളിയിക്കുന്നുണ്ടു്. ക്രമേണ ബ്രാഹ്മണരുടെ ആഗമനത്തോടുകൂടി നിലയൊന്നുമാറി. രാജവംശങ്ങളേയും നായർപ്രഭുക്കന്മാരേയും, ആശ്രയിച്ചു വന്നിരുന്ന അവർ വിവാഹബന്ധംകൊണ്ടും, ക്ഷേത്രാധികാരംകൊണ്ടും സമുദായത്തിൽ പ്രാധാന്യം കയ്യാശമാക്കി. ശാന്തിവൃത്തി ഉഴരായ്മയായി പകർന്നു കേരളചരിത്രത്തിലെ ഒരു പ്രധാനാലുപായമാണു്. അതോടുകൂടി ഉഴരായ്മയുടെ സ്വഭാവവും മാറിത്തുടങ്ങി. 'ഭജനം മുഴുത്തു് ഉഴരായ്മ' എന്ന ചൊല്ലു് ഇവിടെ സ്മരിക്കേണ്ടതാണു്. കേരളബ്രാഹ്മണർക്കു് അഥവാ നമ്പൂതിരിമാർക്കു് മതകാര്യങ്ങളിൽ ഇപ്പോൾ കാണുന്ന ആധിപത്യം ക്ഷേത്രഭാരാ * വന്നുചേർന്നതായിരിക്കുവാനെളുപ്പുണ്ടു്. ശിവക്ഷേത്രങ്ങളിലും വിഷ്ണുക്ഷേത്രങ്ങളിലും പൂജയ്ക്കു് ഇപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണൻ വേണമെന്ന നിർബ്ബന്ധമായിരിക്കുന്നു. നമ്പൂതിരി, എമ്പ്രാൻ അല്ലെങ്കിൽ പോറ്റി, ഒർല്ലഭം ചില ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ അച്ചൻ, എന്നിവരല്ലാതെ ശാന്തിക്കു് മറ്റൊരു വർഗ്ഗത്തിലുൾപ്പെട്ടവരാരും പാടില്ലെന്നായിട്ടുണ്ടല്ലോ. എന്നുതന്നെയല്ല, നായന്മാർ മുതലായവർക്കു് ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഇന്നു സ്ഥലത്തോളമേ ചെല്ലുവാൻ പാടുള്ളൂ എന്നും ഇപ്പോൾ നിശ്ചയമുണ്ടു്. ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ 'വാരം' † മുതലായ വഴിപാടുകളിൽ ബ്രാഹ്മണർക്കുള്ള ഭോജനമാണു് പ്രധാനമായ ചടക്കു്. എന്നുമാത്രമല്ല, പൂജസമയത്തു് തൊഴാൻ വരുന്ന ബ്രാഹ്മണനെ ശാന്തിക്കാരൻ അതിഥിയായി കരുതുമെന്നുള്ള സൗകര്യവും ചില ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ നടപടികളിൽ ഉൾപ്പെട്ടതാണു്. അമ്പലം ശുദ്ധം മാറിയെങ്കിൽ ബ്രാഹ്മണനുണ്ടാക്കിയ പുണ്യാഹം തളിച്ചെങ്കിലല്ലാതെ അശുദ്ധി തീരുന്നതല്ല ചില ഘട്ടങ്ങളിൽ ഒരാൾതന്നെ പോരാ, അഞ്ചാൾക്കൂടി പുണ്യാഹം കഴിക്കണം എന്നും നിർബ്ബന്ധമുണ്ടു്. ഈ വക നടപടികൾ ബ്രാഹ്മണരുടെ ആധിപത്യം ക്ഷേത്രത്തിന്മേലാണു് സ്ഥാപിതമായിരിക്കുന്നതെന്നു് ഉദ്ദേശിക്കുവാൻ

* വിവാഹബന്ധം അതിനെ സഹായിച്ചിരിക്കണം.

† വാരത്തിലൊരിക്കലോ രണ്ടു തവണയോ, കഴിക്കുന്ന കർമ്മമായതുകൊണ്ടു് ഈ പേരു് വന്നതായിരിക്കും.

മാർഗ്ഗദർശകമായിരിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ഇങ്ങിനെ ബ്രാഹ്മണാധിപത്വം സ്ഥിരപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ തന്നെ അവയ്ക്കുള്ളിൽ പ്രവേശമില്ലാത്ത ചെട്ടത്തേടൻ അലക്കിയ 'തിരുവാട' * ബിംബത്തിന്മേൽ ചാത്തുന്നതിനും, നാമനാദരക്കാരും ആഭിജാത്യാ കൂടുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുവാൻ വഴിയില്ലാത്ത അമ്പലവാസികളിൽ ചിലർക്ക് അധികം സ്വാതന്ത്ര്യം കാണിക്കുന്നതിനും വിരോധമില്ലെന്നുകൂടി ധരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

കാവുകളും അബ്രാഹ്മണരും.

'കാവുക'ളെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ഭേദപറഞ്ഞ ആചാരങ്ങൾക്ക് ചില വ്യത്യാസങ്ങളുണ്ട്. ചില 'കാവുകളിൽ' പൂജിക്കുന്നതായന്നുമാറാണ്. † 'തിരുവളയനാട്ടുകാവിൽ' ‡ 'മുസ്സേന്മാർ' എന്നൊരു തരം അന്തരാളജാതിക്കാരാണ് പൂജിക്കുന്നത്. നായന്മാർ ശാന്തി ചെയ്യുന്ന കാവുകളിൽത്തന്നെ കൊത്തി ഒരു മണ്ഡലക്കോലമെങ്കിലും (41 ലിഖസം) ബ്രാഹ്മണപൂജവേണമെന്ന് ഇടക്കാലങ്ങളിൽ ഒരു സമ്പ്രദായമേർപ്പിട്ടിട്ടുണ്ട്. 'തിരുവളയനാട്ടുകാവിൽ' ആദമാസം 'ഉത്തമപൂജ'യും ആദമാസം 'മദ്ധ്യമപൂജ'യും ആണ് ചെയ്യുന്നത്. 'ഉത്തമപൂജ' ബ്രാഹ്മണനാണ് ചെയ്യുന്നതെന്ന് എടുത്തുപറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. മദ്ധ്യമപൂജ മദ്യമാംസാദിയോടുകൂടി 'മുസ്സേന്മാർ'തന്നെ ചെയ്തുവരുന്നതാണ്. ഈ സമ്പ്രദായം ശക്തിപൂജയുടെ അവശിഷ്ടമായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

കേരളത്തിലെ പ്രാചീനദേവാലയങ്ങളായി കരുതേണ്ടുന്ന 'കാവുകൾ' ഒരു കാലത്ത് ബ്രാഹ്മണക്യീനമായിരുന്നില്ലെന്നും അവയിലും അധികാരം ചെയ്താൻ ബ്രാഹ്മണർ ശ്രമിച്ചതിന്റെ ഫലമായിട്ടാണ് മേൽ സൂചിപ്പിച്ച മിശ്രാചാരങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതെന്നുമാണ് ഇതിൽ നിന്നെല്ലാം അനുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നത്.

* തിരു + ആട — ഇത് നാടന്മാരുടെ നാവിൽ തിരുടാടയാവാറുണ്ട്.

† വള്ളവനാട്ടു താലൂക്കിൽ തുരുക്കൽക്കാവ്, പരിയാണംപറക്കാവ്, ഉരുത്തിൽക്കാവ് എന്നീ കാവുകളിൽ എല്ലാം നായന്മാരാണ് ശാന്തിചെയ്യുന്നത്. കൊടുങ്ങല്ലൂർ കാവിലെ ശന്തിക്കാരനും അടികൾ (നായർ സമുദായത്തിലെ ഒരു വകഭേദം; ചിലരുടെ പക്ഷം അമ്പലവാസിയാണെന്നു മുണ്ട്. വടക്കേമലയാളത്തിലെ അടികൾ നായന്മാർ തന്നെയാണ്) ആണ്.

‡ താമരതിരുയുടെ പരദേവതയായ 'അമ്മ'യെ വിലപരംഗലത്തു സ്വാമിതാർ അദ്ദേഹത്തിന്നു പ്രത്യക്ഷമാക്കിയെന്നും, അപ്പോൾ അമ്മയുടെ കൈ പിടിക്കുകയായിരുന്നെങ്കിൽ ഇളയപ്പോൾ ഉറയില്ലാത്തതായിരുന്നു, ആ ഇളയപ്പോൾ പൂജിച്ച സ്ഥലമായതുകൊണ്ട് 'തിരുവള(യ)നാട്ട്' എന്നു പേരുണ്ടായിരുന്നെന്നുമാകുന്നു ഐതിഹ്യം.

‘കൂടൽമാണിക്കം’ ക്ഷേത്രത്തിൽ ‘തച്ചുടയക്കയ്മ’യുടെ (നായർ) ആധിപത്യത്തിന് ലേശവും ഉടവുതട്ടിയതായി കാണുന്നില്ല ‘തച്ചുടയക്കയ്മ’യുടെ അവരോധം കഴിഞ്ഞാൽ അദ്ദേഹം ഒരു പല്ലക്കിൽ കയറണമെന്നും, അത് ബ്രാഹ്മണർ എടുക്കണമെന്നും, ഒരു ചടങ്ങ് ഇപ്പോഴും ഉണ്ടെന്നുമാത്രമല്ല, അവിടെ വിശേഷവിധിയായ പൂജയോ, കപശമോ ഉണ്ടാകുന്ന സമയം ‘തച്ചുടയക്കയ്മ’യേയും ദേവനെയും നോക്കുകൊണ്ട് ബന്ധിക്കേണ്ടമെന്ന് ഒരു വിധിയുമുണ്ട്. *

ഈ ചടങ്ങുകൾ അബ്രാഹ്മണർ കേരളക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പ്രത്യേകിച്ചു ‘കാവുക’കളിൽ ഒരു കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന അധികാരാവകാശങ്ങൾ വിളിച്ചു പറയുന്നുണ്ട്. ജനങ്ങളുടെ ചൊതുസ്വത്തായി കരുതി വന്നിരുന്ന ‘കാവുക’കളിൽ അവരുടെ അനുമതി കൂടാതെ ആചാരാദികളിൽ വ്യത്യാസങ്ങൾ വരുത്തുന്ന കാര്യം എടുപ്പമല്ല. അതുകൊണ്ട് പഴയ നടപടികൾ മിക്കതും ‘കാവുക’കളിൽ നിലനിന്നുപോന്നു. ഒരാളുടേയോ ഒരു കുടുംബത്തിന്റേയോ വകയായുള്ള ശിവക്ഷേത്രത്തിലാകട്ടെ, ആചാരഭേദങ്ങളേർപ്പെടുന്നതിന് ഒരാളുടേയോ ഒരു കുടുംബത്തിന്റേയോ സമ്മതം മാത്രം മതിയായിരുന്നതുകൊണ്ട് ആ വക ദേവാലയങ്ങളിൽ ബ്രാഹ്മണാധിപത്വം സ്ഥാപിക്കുന്നത് അധികം സങ്കരമായിത്തീർന്നിരിക്കണം. അങ്ങിനെയുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിലും അവയുടെ പ്രാചീനസ്ഥിതി സൂചിപ്പിക്കുന്ന ചില സമ്പ്രദായങ്ങൾ മറ്റു ചടങ്ങുകളുടെ ഇടയിൽ മാലയിൽ നോലുന്നപോലെ നിലനിന്നു വന്നിട്ടുണ്ട്.

‘കാവി’ലെ ‘പൂരങ്ങളിൽ അതതുദേശത്തെ നായർ പ്രമാണികളുടെ വേലക്കാണ് എപ്പോഴും ‘മുന്യ’ കൊടുക്കാനുള്ളത്. കാളിപ്രീതിക്കായി കഴിക്കാനുള്ള ‘പാൻ’ മുതലായ കർമ്മങ്ങളിലും ബ്രാഹ്മണർക്കു യാതൊരു പങ്കും കാണുന്നില്ല. കല്ലർ; കാട്ടുമാടം, ചെന്നാസ്സ് †

* ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ, പ്രാചീനകേരളം, ഭാഗം 1.

† ‘കല്ലരി’ന്റെ പരമേശ്വരം ചെങ്ങണംകുന്നത്തു ഭഗവതിയാണെന്ന് മുന്യ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ‘കാട്ടുമാടം’ത്തേതു ചാത്തനാണ്. ‘ചെന്നാസ്സി’ന്റേതു യേശുക്കരമാണ്. [സീ. കുഞ്ഞിരാമമേനോൻ—ഇതിഹാസകഥകൾ, പുറം 40, 41.] ഇവയെല്ലാം ബ്രാഹ്മണദൈവങ്ങളല്ലെന്ന് പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. ഒരു കാലത്തു ബ്രാഹ്മണർ കേരളത്തിലെ അബ്രാഹ്മണരായി കൂടിക്കഴിഞ്ഞതിന്റെ ഫലമായിട്ടായിരിക്കണം അവർ അബ്രാഹ്മണദൈവങ്ങളെ സേവിക്കാൻ തുടങ്ങിയതു്.

എന്നീ ഇല്ലക്കാർ ഭഗവതി, ചാത്തൻ, വേട്ടക്കരൻ എന്നീ ദൈവങ്ങളെ പ്രത്യക്ഷമാക്കി അവരുടെ മന്ത്രവാദത്തിന് ശക്തി കൂട്ടിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതി ഞാൻ വിസ്തരിക്കുന്നില്ല. പക്ഷേ ആ ഇല്ലങ്ങൾക്കോ, അവരുടെ മന്ത്രവാദത്തിനോ, നാം വിചാരിക്കുന്നതുപോലെ പഴക്കമില്ലെന്നു കൂടി ഓർക്കേണ്ടതുണ്ട്.*

* കല്ലരില്ലക്കാർ മന്ത്രവാദത്തിന് കേളികേൾക്കാൻ തുടങ്ങിയത് 'കുമാര സ്വാമി' എന്ന പേരുള്ളായിരുന്ന നമ്പൂതിരിപ്പാടിനുശേഷമാണ്. അദ്ദേഹത്തിനാണ് മന്ത്രവാദഗ്രന്ഥം തിരയുന്നതിന് കൊടുത്തതായി ഐതിഹ്യമുള്ളത്. അദ്ദേഹത്തിനേയും, കാർത്തികതിരുനാൾ (തിരുവിതാംകൂർ) മഹാമാജാവിനേയും, (കൊ. വ. 973) റിപ്പോർട്ടായി അഭിമുഖദർശനം നടത്തിയ കൊച്ചിമഹാമാജാവിനേയും ഘടിപ്പിച്ചു കൊണ്ട് കഥകളും ഉണ്ട്. [കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി, ഐതിഹ്യമാല, 8-ാം ഭാഗം 33-44.] കേരളോല്പത്തിയിലും മറ്റും പരശുരാമൻ നേരിട്ട് മന്ത്രവൃത്തി ഇവക്ക് കല്പിച്ചതായി പറയുന്നുണ്ടെങ്കിലും അതിന്റെ വിശ്വാസയോഗ്യത ഉൾക്കൊള്ളാത്തതല്ല.

കാവുകളുടെ പ്രാചീനചരിത്രം

ഈ ഘട്ടത്തിൽ ചില കാവുകളുടെ ചരിത്രമാരായുന്നതായാൽ മറ്റു പല സംഗതികളും നമ്മുടെ ആലോചനക്കു വിഷയീഭവിക്കുന്നതാണ്. ഇന്ന് കേളികേട്ട പല ശൈവവൈഷ്ണവക്ഷേത്രങ്ങളും ഒരു കാലത്ത് 'അമ്മയുടെ അക'മായിരുന്നുവെന്നുവരികുവാൻ വഴി കാണുന്നുണ്ട്. ആവക ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഉള്ളിലോ, പുറത്തോ, 'അമ്മ'യെ കാണുന്നുണ്ടെന്നുള്ള കഥയിരിക്കട്ടെ. ഗുരുവായൂർ പ്രതിഷ്ഠയുടെ അടിയിൽ മുപ്പ് ശ്രീചക്രമായിരുന്നുവെന്ന് ആ ഭിക്ഷിലുള്ള ഒരു വയോവൃദ്ധൻ ഏന്നോടു പറഞ്ഞത് ഞാനോക്കുന്നുണ്ട്. * തിരുവനന്തപുരത്ത് പത്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിൽ ഉത്സവാഘോഷം തുടങ്ങുന്നത് ഒരു മലയൻ കൊണ്ടുവന്ന തീകൊണ്ടു വേണമെന്ന് ഒരാചാര്യമുണ്ട്. ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ തിരുനാവായ് § ക്ഷേത്രത്തിൽ ഒരു ചെറുമി കൊണ്ടുവന്ന തെച്ചിമാലക്ക് ഘോഷക്കന്മാരുടെ മാല്യങ്ങളേക്കാൾ ഭരിക്കൽ പ്രാധാന്യമുണ്ടായിപ്പോൽ. കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഭരണിയുടെ തുടക്കത്തിലോ, അടക്കത്തിലോ, ഒരു മുക്കുവന്റെ 'വൈകൃതസാന്നിദ്ധ്യം' ഇടക്കാലാവരെ അത്യാവശ്യമായിരുന്നു. † ഒരു വിഗ്രഹമുള്ള മിക്ക കാവുകളുടേയും ഉൽപത്തി ഒരു ചെറുമിനോടു ബന്ധപ്പെട്ടുകാണുന്നു. ഒരു ചെറുമി ഞങ്ങളെപ്പറ്റുവെട്ടുന്ന സമയത്തോ, പല്ലാനിപ്പൊന്ത കൊത്തുന്ന നേരത്തോ, അറിയാതെ ഒരു കല്ലിൽ അവളുടെ അരിവാളിന് തട്ടും. അല്ലെങ്കിൽ, അതിന്മേൽ രാവി അവളുടെ അരിവാളിനു മുർച്ചപ്പെട്ടാനായുള്ള ആവശ്യം നേരിടും. ഈ സമ്പ്രദായത്തിന് ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ച അവൾ ഉടനെ കല്ലിന്മേൽ ചോരകാണുന്നു. ഉടനെ അയൽവക്കത്തുകാക്ക് വിവരംകിട്ടും. അവർ താമസിയാതെ ആ കല്ലിന്നും പരിസരപ്രദേശത്തിന്നും മാഹാത്മ്യമുണ്ടാക്കി അവിടം ശുദ്ധിവരുത്തുന്നു. ആരാധനയും നിവേദ്യങ്ങളും

* ഗുരുവായൂരപ്പൻ ഉയർന്നതോട്ടുകലി അടുത്തുള്ള 'മമ്മിയുരത്ത്' താണപ്പോയെന്നും ഒരു കീംവദന്തിയുണ്ട്. 'മമ്മിയൂർ' ഗുരുവായൂർ ക്ഷേത്രത്തിനടുത്തുള്ള ഒരു കാവാണ്. വൈകുണ്ഠ മതിലകത്തും 'ഒരമ്മ'യുണ്ട്. പക്ഷേ ഒരു കല്ലുമാത്രമേ അതിടെയുള്ളൂ; മേൽപുരയില്ലതാനും.

§ ഇവിടെ നവയോഗികർ ഒന്നിനു മിതയായി ഒമ്പതു പ്രതിഷ്ഠയെഴുതിയെന്നാണെതിർപ്പും.

† C. Achyuta Menon, Cochin State Manual, p. 382.

കൂമേണ അവിടുത്തെ പതിവുകുന്നു. ഒരു തലമുറ കഴിയുമ്പോഴേക്ക് 'അമ്മ' അവിടെ സ്ഥിരവാസമാവും. പണ്ട് ചോരകളെ ചെറുമി ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന കാലത്തോളം അവരും അതിൽ കൈകാര്യമുണ്ടാകും. പിന്നീട് നാട്ടിൽ വല്ലവരുമോ, എല്ലാവരുമോ, അത് ഏറെനേരം. നാട്ടാചാരങ്ങളിൽ വരുന്ന മാറ്റങ്ങൾ അവിടുത്തെ പ്രധാനരംഗമായ ഈ ദിവ്യസ്ഥലത്തിനേയും ബാധിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ള കഥകൾ ചിറക്കൽ, ചോറാനിക്കര, * ചേൽപ്പള്ളി ഇവയ്ക്കിടയിലുള്ള മിക്ക കാവുകളുടേയും പൊതുസ്വഭാവമാണ്. കാവുകളിൽ ബിംബമുണ്ടായതിനുശേഷം 'പണ്ട് അമ്മ ഇവിടെയായിരുന്നു' എന്നു ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാനുള്ള ഒരു സ്ഥലം വേറെയുണ്ടാകും. തിരുമന്യാംകുന്നത്ത് സപ്തമാതാക്കളെ കുടി വെച്ചിട്ടുള്ള ശ്രീകോവിലിന് തെക്കുപടിഞ്ഞാറായി ഇങ്ങിനെയൊരു സ്ഥലമുണ്ട്. അതിന് 'ശ്രീമൂലസ്ഥാന'മെന്നാണ് പേര്. ചില ഭക്തന്മാരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ അമ്മയുടെ 'ശക്തി' അധികം പ്രകാശിക്കുന്നതു അവിടെയാണെന്നാണ്. അവിടെ വിഗ്രഹമില്ല; ഒരു കഴിയാണുള്ളത്. നട രണ്ടു ഭാഗത്തേക്കുമുണ്ട് (കിഴക്കോട്ടും പടിഞ്ഞാറോട്ടും). അതിനടുത്തായി കുറച്ചിടം 'മരക്കുടി'ലായി നിർത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതിന്നു ചുറ്റും മതിൽകെട്ടി ആക്കം കടക്കാൻ കഴിയാത്തവിധമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അത് മന്യാംകാവ് തപസ്സുചെയ്ത സ്ഥലമാണെന്ന് ഒരു പക്ഷം; അല്ല, 'അമ്മ' അവിടെനിന്നാണ് 'ശ്രീമൂലസ്ഥാന'ത്ത് പ്രത്യക്ഷമായതെന്ന് മററൊരു പക്ഷം. ആ കാട്ടിനുള്ള പരിശോധിക്കുവാനിന്നും ആക്കം യെര്യമില്ല. 'ശ്രീമൂലസ്ഥാന'ത്ത് ശ്രീകോവിലിലുള്ളതുപോലെ നിത്യപൂജയുണ്ട്. രണ്ടുഭാഗത്തും ചെന്ന് ഉള്ളിലോട്ടുനോക്കി തൊഴേണമെന്നാണ് ചട്ടം. ഒരു മരച്ചുട്ടം കഴിക്കുമ്പോൾ കെട്ടിത്തൂക്കിയിട്ടുണ്ട്. അതിന്മേൽ ചെറിയ 'ചെറായ' കളുണ്ട്; അത് കൊളുത്തിയിരിക്കും. മാലയിടുന്നതും ആ ചട്ടത്തിന്മേൽ തന്നെയാണ്. ചിലപ്പോൾ അതിന്മേൽ ഒരു 'പ്രഭു മണ്ഡലം' † ചാരിവെച്ചു കാണാം.

* ചോറാനിക്കര ക്ഷേത്രം. പാ. 56. എന്താ നാട്ടിലെ ഒരു ഭഗവതിക്ഷേത്രമായ 'ചെങ്ങന്നിക്കോട്ട' (ചെങ്ങന്നിക്കോട്ട?) കാവിലെപ്പറ്റിയും ഇങ്ങിനെയൊരു കഥയുണ്ട്. അവിടെ ബിംബമില്ല; ഒരു കല്ല് മാത്രമാണുള്ളത്. 'ദുർഗ്ഗ'യാണെന്നാണ് നല്ല പേര്.

† ചെറിയ വളക്കൂർ.

‡ അടുത്തടുത്തായി സ്വർണ്ണകൊണ്ടോ, കാട്ടുകൊണ്ടോ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള ഒരു സാധനം.

കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കാവിൽ വടക്കോട്ട് മുഖമായിരിക്കുന്ന 'അമ്മ'യുടെ വലത്തുഭാഗത്തായി പട്ടുകൊണ്ടു മുടിയതും അതിന്നു മീതെ കനകമുട്ട മുളളതുമായ ഒരു 'സ്ഥാന'മുണ്ട്. അവിടെയായിരുന്നുവത്രേ 'അമ്മ' ആദ്യം കുടികൊണ്ടിരുന്നത്. പിന്നീട് നാട്ടുകാർക്ക് അമ്മയുടെ 'ഉഗ്രത' സഹിക്കാൻ കഴിയാതെയായപ്പോൾ സൗമ്യമുന്തിയായിരിപ്പാൻ അവർ അപേക്ഷിച്ചുവെന്നും, അതനുസരിച്ചുണ്ടായതാണ് ഇപ്പോൾ കാണുന്ന ബിംബമെന്നും ആ ദിക്കുകാർ ഇന്നും വിശ്വസിച്ചു വരുന്നുണ്ട്.

'ചൊററാനിക്കര'യിലും ഇതുപോലെ ഒരു വിശേഷമുണ്ട്. ഇപ്പോഴുള്ള ക്ഷേത്രത്തിന്റെ തെക്കുഭാഗത്തു് അല്പം പടിഞ്ഞാറോട്ടു മാറി മുല്ലത്തറയോടു കൂടിയ ഒരു മരം നില്ക്കുന്നുണ്ട്. * അതിന്റെ മുരട്ടിൽ മണ്ണുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ തടം ആരേഴ്ചകളായി പകുതിട്ടുണ്ട്. ഇതായിരുന്നുവത്രേ അവിടുത്തെ 'അമ്മ'യുടെ ആദ്യത്തെ ഇരിപ്പിടം. ഇതിൽ ഓരോ കളിയിലും 'അമ്മ' മാറി മാറിയിരുന്നതിന്റെശേഷം ഒടുവിൽ നാട്ടുകാരുടെ (ചിലരുടെ പക്ഷത്തിൽ ബ്രാഹ്മണരുടെ) ആവശ്യപ്രകാരം ഇപ്പോഴുള്ള 'ശ്രീകോവിലി'ലേക്ക് കയറിപ്പോന്നുവെന്നാണ് ഐതിഹ്യം. † പ്രധാന 'കാവു'കളെ സ്തർശ്ശിക്കുന്ന ഈവക കഥകൾ ചിലർ 'കാവുക'ളെപ്പറ്റിയും സാധാരണ പറഞ്ഞുവരേണ്ടു്. 'ചേൽപ്പക്കാവി'ന്റെ മതിലകത്തു് തെക്കുവശത്തായി ഒരു മരത്തിന്റെ അവശിഷ്ടം നില്ക്കുന്നുണ്ട്. അതിന്നും 'ശ്രീമൂലസ്ഥാന'മെന്നാണ് പേര് പറയുന്നത്. ഭഗവതിയെ ആദ്യം കണ്ടതു് അവിടെയാണെന്നാണ് വിശ്വസിച്ചു വരുന്നതു്. ‡

മേല്പറഞ്ഞ കഥകളിൽനിന്നും, തെളിവുകളിൽനിന്നും ഉറവിക്കേണ്ടതു് മലയാളത്തിലെ 'അമ്മ'ക്ക് മലയാളക്കരയോളംതന്നെ പഴക്കം

* ഇതിന്നു 'പവിഴമല്ലിത്തറ'യെന്നാണ് ആ ദിക്കുകാർ പറയുന്നതു്. ചൊററാനിക്കര ക്ഷേത്രം. പൂറം 7'

† ഇത്തരം 'സ്ഥലമാറ്റങ്ങൾ' മറ്റു ദേവാന്മാർക്കും ഷീലപ്പോൾ പററാറുണ്ട്. ഏറ്റുമാനൂർ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മതിലകത്തു് തെക്കുപുറത്തായി ഒരയാലുണ്ട്. അതിന്റെ 'മൂലം' ഒരു കാവത്തു് ആ ദേവന്റെ ആവാസസ്ഥലമായിരുന്നുവത്രേ. ദേവാനാട്ടുകുടി മണ്ഡപത്തിലുള്ള യക്ഷിയും, ഭഗവതിയും വന്നുവെന്നും ഐതിഹ്യമുണ്ട്.

‡ മി. എ. ഡി. ഹരിശർമ്മ അയച്ചു കത്തിൽനിന്നും.

മുണ്ടെന്നും, സമുദായക്കാർ 'അമ്മ'യെ ഏറ്റുവാങ്ങിയത് ആദിമനി
വാസികളിൽനിന്നാണെന്നും, 'അമ്മ'യുടെ അവതാരകാലത്ത് ബ്രാഹ്മ
ണപ്രധാനമായ സമുദായഘടന 'പരശുരാമക്ഷേത്ര'ത്തിൽ ഉണ്ടായിര
ുന്നില്ലെന്നും, ഭൂദേവന്മാർക്ക് മുമ്പ് കേരളത്തിൽ സല്പാധിപത്വം വഹി
ച്ചിരുന്ന നാമന്മാരുടെ സംസ്കാരമനുസരിച്ച് 'കാവുകളുടെ സ്വരൂപ
ത്തിന്നും സ്വഭാവത്തിന്നും മാറ്റം സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുമാണ്'.

കാവുകൾ നായന്മാരുടെ ഭരണകേന്ദ്രം

അങ്ങിനെയുള്ള മാറ്റങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് 'കാവിലമ്മ'യുടെ മുമ്പാകെ നായന്മാർ ചെയ്തിരുന്ന കായ്യാലോചന. 'അമ്മ'യുടെ കാവിനും നാലുപുരക്കുമുള്ള ബന്ധം ഇതിനു മുമ്പ് വിശദമാക്കിയല്ലോ. അതു പോലെതന്നെ 'കാളി'ക്കും നായന്മാരുടെ സംസ്കാരത്തിനും അന്യോന്യ ബന്ധമുണ്ട്. 'കാവുകൾ' അതിന്റെ തട്ടകത്തുള്ള വരുടെ വകയായി വന്നപ്പോൾ അവരുടെ സകല കർമ്മങ്ങൾക്കും 'അമ്മ'യാണു് അവലംബമെന്നുള്ള വിശ്വാസത്തിനും ക്രമേണ ശക്തി കൂടിവന്നു. ചൊവ്വ, വെള്ളി എന്നീ ആഴ്ചകളിൽ അമ്മയെ കൈവണങ്ങേണമെന്നു് നാട്ടുനടപ്പായി. ആദ്യം 'തിരോത്തു' * ചിലദിക്കിൽ 'കലശ'വും, † കാവിൽപോകുന്നവർ തന്നെത്താൻ ചെയ്കയായിരുന്നു പതിവു്. നായന്മാർ ശാന്തി ചെയ്യുന്ന കാവുകളിൽ ഇപ്പോഴും അതുതന്നെയാണു് ചട്ടം. ശാന്തിയ്ക്കു് ബ്രാഹ്മണൻ വേണമെന്നായപ്പോൾ നിവേദ്യാദികളും ആ കൈകൊണ്ടുതന്നെ ഒരുക്കേണമെന്നായി. ഇങ്ങിനെ 'അമ്മ'യുമായുള്ള അടുപ്പം ക്രമേണ മറുകായ്ക്കുകളിലും ഏർപ്പെട്ടുത്തീർന്നുടങ്ങി. ദിനത്തിൽനിന്നു് രക്ഷകിട്ടാൻ 'അമ്മ'യെ അഭയം പ്രാപിക്കുന്ന പതിവു് ആദ്യമേ തുടങ്ങിയിരിക്കണം. നാട്ടടക്കം വല്ല ബാധകളോ, പകർച്ചരോഗങ്ങളോ, വന്നാൽ കാവിൽ 'കൂടിപ്പാത്തു' അമ്മയുടെ അടുപ്പാടു കേട്ടു് സമാധാനിച്ചു പോകുന്ന പതിവിനെപ്പറ്റി മുഖ്യതന്നെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. തങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിൽ അമ്മയ്ക്കു് പ്രാധാന്യം കൂടിവന്നതോടുകൂടി,—സമുദായകാര്യങ്ങൾ, ഭരണകാര്യങ്ങൾ എന്നീ സംഗതികളിൽ ചില പ്രവസ്ഥകൾ ഏർപ്പെട്ടതോടുകൂടി—അവയുടെ തീരുമാനങ്ങളും 'അമ്മ'യുടെ മുമ്പാകെ തന്നെ വേണമെന്നു് നിർബന്ധമായി. തറക്കാരുടെ 'കൂട്ട'ങ്ങൾ നടക്കൽ വെച്ചു കൂടുന്നത് പതിവായി. മിക്ക 'കാവുകളിലും 'കൂട്ട'ങ്ങൾക്കു് അധിപന്മാരായിരുന്ന നാട്ടുവാഴികൾ വന്നാൽ ഇരിക്കാൻ പ്രത്യേകം സ്ഥലമുണ്ടു്. ‡ അവർതന്നെയായിരുന്നതു് ഉഗ്രരാള

* തിരു + അതുതേത്തു് അതായതു് അമ്മയ്ക്കു നിവേദിക്കുന്ന പായസം മുതലായവ.

† ഒരു മൺപാനിയിൽ കത്തറിയുണ്ടാക്കി തർപ്പണംചെയ്യുക.

‡ ലോകന്മാർ കാവിൽ ഒത്തുനിൽക്കുന്ന ഒരു തറയുണ്ടു്. ചില കാവുകളിലും പാട്ടു ചൊല്ലിലിലാണു് ഉത്തരാളന്മാരിരിക്കുക.

നാരും. എന്നതന്നെയല്ല, അടിയന്തിരങ്ങൾക്കുശേഷം വെളിച്ചപ്പാട് വന്നു കല്പിക്കുന്നതും ആ സ്ഥാനത്തു വന്നിട്ടായിരിക്കണമെന്നും ഒരാലാർ മുണ്ടായിരുന്നു. അവിടെ ഉൾരാളനോ, നാട്ടുവാഴിയോ, ഉണ്ടെങ്കിൽ അയാളോട് നേരിട്ടായിരിക്കും 'അരുളപ്പാട്' അല്ലെങ്കിൽ 'കല്പന'. അല്ലെങ്കിൽ വഴിവാട് കഴിക്കുന്നവരോട് നേരിട്ടു കല്പിക്കാം. 'ചോരിന്റെ പരദേവത'യെന്നൊരു പദവികൂടി 'അമ്മ'ക്കു ചേർന്നപ്പോൾ ഭരണകാര്യങ്ങൾ 'കാവിൽ' കൂട്ടുകൂടി തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയെന്ന ചട്ടത്തിന് കരേക്കൂടി പ്രാബല്യം സിദ്ധിച്ചു. മുരുകത്തിൽ ഭരണാധിപനാരായ നായർ പ്രമാണികളുടെ പ്രധാനകേന്ദ്രം 'കാവും അമ്മയുടെ തിരുമുമ്പം' ആയിത്തീർന്നുവെന്നു പറഞ്ഞാൽ മതിയെല്ലാം. അതോടുകൂടി ഭരണകൂടത്തിന്റെ അസ്തിവാരം കാവിലെ 'തട്ടക'വുമായി. നാട്ടുകാര്യവും, 'കാവിലമ്മ'യുടെ ആവശ്യങ്ങളും 'ഉൾരാളന്മാർ'തന്നെ നടത്തുവാനും തുടങ്ങി. 'ഉൾരാള'ന്മാർക്കും പരദേവതയെ ഭയമായിരുന്നു. അവരെപ്പറ്റി ആക്ഷേപിക്കേണ്ടുന്ന ഘട്ടം നേരിട്ടാലും കാവിൽ 'കൂടിപ്പാക്കുക' എന്ന സമ്പ്രദായമുണ്ടായിരുന്നു. അതുപോലെതന്നെ നാട്ടുകാരെല്ലാവരുംകൂടി മറ്റൊരു നാട്ടിലേക്ക് പൊയ്ക്കിട്ടെന്നോ, * അങ്കത്തിനോ † പോകുന്ന സമയത്ത് അമ്മയെ വന്ദിച്ചുപോകുന്നതും ഒരു പതിവായിരുന്നു. ഈ ചടങ്ങിൽ 'അമ്മ'മാർക്കും മേൽ കീഴ് എന്ന വ്യവസ്ഥയുണ്ട്. ഒരു 'തറ' ‡ യിലുള്ളവരുടെ രക്ഷാകർത്താവിായി 'ഒരമ്മ'യുണ്ടായിരുന്നതുപോലെ, പല തറകൾചേർന്ന 'നാടി'ന്നും പൊതുവായി നാട്ടുകൂട്ടംചേരുന്ന സ്ഥലത്ത് 'ഒരമ്മ'യുണ്ടാകും. ആ 'അമ്മ'ക്കും മേലായി മലയാളത്തിനു പൊതുവെ സംരക്ഷിണിയായി 'വലിയൊമ്മ'യും തലസ്ഥാനനഗരിയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കാം. § 'അമ്മ'മാരോടുള്ള ആചാരാതികൂടും, തക്കതായ സമാധാനം കിട്ടാതിരുന്നാൽ കൂട്ടങ്ങളിൽ സമർപ്പിക്കുന്ന ആക്ഷേപങ്ങളെപ്പോലെയോ ഉയർന്ന സ്ഥാനങ്ങളിലേക്ക് പടിപടിയായി കയറ്റിപ്പോകും. 'ആരോമൽ വേകവരെ'പ്പറ്റിയുള്ള പാട്ടിൽ

* തക്കം തീർന്നായി ചെയ്യുന്ന യുദ്ധം. Ballads of N. Malabar. Vol. I. Introduction, p. 64-70. (University Publication.)

† മണ്ടുപേർ തമ്മിൽ വാദംതിർക്കാനുള്ള പോരും. ടി. പുറം 64.

‡ ഇപ്പോൾ ഒരു 'ദേശം' എന്നു പറയുന്ന വിഭാഗം.

§ അവരുടെ കീഴിലാണ് അവരുടെ തട്ടകത്തുള്ള 'ചെറിയമ്മ'മാർ. വള്ളവനാട്ടു താലൂക്കിൽ 'തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മ'യുടെ കീഴിലാണ് മറ്റുള്ള 'അമ്മ'മാർ. കോഴിക്കോടു താലൂക്കിൽ 'തിരുത്തളമനാട്ടുകാവീ'ന്നാണ് മേൽക്കോയ്മ. ഇങ്ങിനെ അതാതു സ്ഥലത്ത് വ്യവസ്ഥയുണ്ട്.

രണ്ടു കാരണവന്മാരുടെ തക്കം നഗരിനടക്കൽ * സമർപ്പിച്ചതായി
 കാണാം. വള്ളവനാട്ടിന് മാമാങ്കത്തിനു പുറപ്പെട്ടിരുന്ന വല്ലാർ
 പ്പട' തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മയുടെ നടക്കൽ തൊഴുതു മുറവിക്കുന്ന
 'പുതുനായമ്മ'യുടെ ഉള്ള വാങ്ങിയതിനുശേഷമേ തിരുനാവയ്ക്ക് തിര
 ണ്ണു പുറപ്പെട്ടുകയറിയായിരുന്നുള്ളൂ. തച്ചോളി ഭാരതനന്ദം കൂട്ടരും
 പടക്കു പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ ലോകനാർകാവിലമ്മയെ വന്ദിക്കാതെ ഒരടി
 വെച്ചിരുന്നില്ല. ഈ വക നടവടികൾ നായർപ്രമാണികളുടെ മാത്ര
 ഭക്തിക്ക് ഉദാഹരണമായി കരുതിയാലും, അമ്മക്ക് കാലക്രമേണ കേരള
 സമുദായത്തിലും ചരിത്രത്തിലുമുണ്ടായ പ്രാധാന്യത്തിനു തെളിവായി
 സങ്കല്പിച്ചാലും, അമ്മയുടെ സർവ്വാധിപത്യത്തിന് ഓട്ടാനമാണെന്നുള്ള
 തിലേക്ക് പക്ഷാൻവരമില്ല. രാജാക്കന്മാർ മേൽക്കോയ്മക്കുവേണ്ടി
 കലഹിക്കുമ്പോഴും അവരുടെ പരദേവതമാരെ അന്യോന്യം തൃപ്തിപ്പെടു
 ത്തുവാൻ സദാ സന്നദ്ധരായിരുന്നു. സാമൂതിരിയുടെ വകയായി കോഴി
 കോട്ടുള്ള 'തളിയമ്പലം'ത്തിൽ 'തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മക്ക്' കൊല്ലം
 തോറും 41 ദിവസത്തെ പൂജയുണ്ട്. ‡ 'തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മ'യെ
 തിരുവനന്തപുരത്ത് 'കൂർക്കരം'ത്തിൽവെച്ചും പൂജിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. കൊ
 ല്ലിയിൽ തൃപ്പൂണിത്തുറ കോവിലകത്ത് അമ്മത്തമ്പുരാൻ കോവില
 കത്തും 'തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മ'യെ സേവിക്കുന്നുണ്ട്. § ഒരു കാലത്ത്
 രാജാക്കന്മാരേയും, നാട്ടുപ്രഭുക്കന്മാരുടേയും ദിനചര്യയിൽ 'അമ്മ'ക്കു
 ഞായിരുന്ന സ്വാധീനശക്തിക്ക് ഇതിലധികം ഓട്ടാനത്തേക്കാൾ വേണ
 മെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

* ഇതിലെ നാട്ടുകൂട്ടം കൂടുന്ന കാവിന്റെ നടയാണ് സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. ആരോ
 മൽച്ചേവകർ, പുറം 98.

‡ പുതുനായമ്മക്ക് അന്നേരത്തെ തള്ളവക്കോനാതിരിയുടെ മന്ത്രിയായിരുന്നു.
 അദ്ദേഹത്തിന്റെ തറവാട്ടിലെ മുത്തമ്മയായിരുന്നു 'പുതുനായമ്മ'.

§ താമരതിരിയും വള്ളവക്കോനാതിരിയുമായുള്ള യുദ്ധത്തിൽ താമരതിരിയ്ക്കു ജയം
 കിട്ടാനായി വിലപരംഗളത്തു് സ്വാമിയാരുടെ ഉപദേശപ്രകാരം തുടങ്ങിയതാണ്
 ഈ പൂജ.

§ ഈ വിവരണങ്ങൾ എന്തിന്നു സമ്പാദിച്ചതെന്നത് കഴിഞ്ഞുപോയ മകുടക്കോ
 വ. പകൽ ഉദയവർഷത്തമ്പുരാൻ വർകളായിരുന്നു. ഇതിനു ചില കാരണങ്ങളും
 കഥാപ്രപഞ്ചമുണ്ടാവും.

പുരുഷാർദ്ധം അതോടുകൂടി നടക്കാനുള്ള അപരിഷ്കൃത നടവടികളും

ഇങ്ങിനെ കേരളീയരുടെ ബഹുമാനത്തിനും, ഭയഭക്തിക്കും പാത്രമായ 'അമ്മ'യെ കൊല്ലത്തിലൊരിക്കൽ 'ബലി'കൊണ്ടും, 'തെറി'കൊണ്ടും ആരാധിക്കാനും അവർ മടിച്ചിരുന്നില്ലെന്നുള്ള സംഗതികൂടി ഇവിടെ ആലോചിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ ഘട്ടത്തിൽ നമ്മുടെ പ്രാചീന ചരിത്രത്തിലേക്കു ഒരു കണ്ണോടിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ജന്തുബലി.

ജന്തുബലിയുടെ ആഗമം മനസ്സിലാക്കാൻ അധികം പ്രയാസമില്ല. "പ്രാചീനമനുഷ്യൻ" മൃഗങ്ങളിൽനിന്ന് അധികം വ്യത്യാസപ്പെട്ടവനായിരുന്നില്ല. ദുഷ്ടമൃഗങ്ങളുടെ വകഭേദമായിട്ടുള്ള ഒരു ഇരക്കുലിമൃഗമായിരുന്നവനാണു് പല സമുദായശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടേയും അഭിപ്രായം. * അക്കാലത്തു് മറ്റുമൃഗങ്ങളെ കൊന്നുതിന്നിട്ടാണു് അവനും ജീവിച്ചുപോന്നതു്. ആ സ്ഥിതിയിൽനിന്നും ഒരു പടികൂടി കയറി പരിഷ്കാരം സിദ്ധിച്ചതിന്നു ശേഷവും പൂർവ്വാസന വിട്ടില്ല. ഉപജീവനത്തിന്നുവേണ്ടി മൃഗങ്ങളെ നായാടുന്ന സമ്പ്രദായം കുറെക്കാലംകൂടി നിലനിന്നു. അടുത്ത ഭഗയിൽ മനുഷ്യൻ കാട്ടു വിട്ടു നാടനായി കൃഷി തുടങ്ങി. ആഹാരത്തിന്നു് സമ്പ്രദികൾ ഉണ്ടാക്കി ജീവിതം പരിഷ്കരിച്ചു. അപ്പോഴും മൃഗോപജീവിയായിരുന്ന കാലത്തെ വാസന മനുഷ്യനെ വിട്ടു പിരിഞ്ഞില്ല. മാംസം പിന്നീടു് അത്യാവശ്യമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും അതിനെ വിടാൻ മനസ്സില്ലാതെവന്നു. നായാടുന്ന സമയത്തൊക്കെ ഈയെ കിട്ടിയെന്നു വരികയില്ല. ദുഷ്ടമൃഗങ്ങൾ, മാൻ മുതലായ സാധുമൃഗങ്ങളെയാണു് പിടിച്ചു തിന്നുന്നതു്. ആ വക സാധുക്കൾ അവരെ ഹിംസിക്കുന്നവരിൽനിന്നു് രക്ഷപ്രാപിക്കാൻ ശ്രമിക്കാതെയുമിരിക്കയില്ല. അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഈ കിട്ടുന്നതു് യദൃച്ഛാ സംഭവമായിരിക്കാനാണു് അധികം വഴിയുള്ളതു്. ആഹാരത്തിന്നുണ്ടാ

* J. Howard Moore, Savage Survivals, p. I.

വന്ന വിളംബം—ചിലപ്പോൾ അതിന്റെ അഭാവം—മനുഷ്യനെ ഒരു ചിന്തകനാക്കിയിരിക്കണം. ഈ ഒരു ഘട്ടത്തിലാണ് മനുഷ്യൻ ദൈവ സങ്കല്പം ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. ദൈവപ്രീതി വരുത്തിയാലേ, ഉപജീവനം മുതൽ കഴിയുവാൻ സാധിക്കുള്ളതെന്നു അവൻ ക്രമേണ വിശ്വാസവും വന്നിരിക്കണം. താൻ കഴിക്കുന്നത് ഇഷ്ടമനുഷ്ഠിക്കുവാൻ നിവേദിക്കുക എന്ന സമ്പ്രദായവും അപ്പോൾ തുടങ്ങി. ആദ്യം മാംസഭോജിയായിരുന്നതിനാൽ തന്റെ ദേവതക്കു മാംസമല്ലേ അർപ്പിക്കാൻ തരമുള്ളത്? നിവേദ്യമായി പരിണമിച്ച ഭാസേത്തിന് പാണിധ്യം കൂടിയതിലും അതുളതമില്ല പഴുക്കനോടേക്കാളും ഭക്ഷിക്കുന്ന ഒരു സാധനമാണ് മാംസം അത് കഴിയുന്നതും പുത്തനായിരുന്നാലേ തുണമുള്ളൂ. അപ്പോൾ മൃഗത്തിനെ ബലികഴിച്ച ഉടനെ നിവേദിക്കുക എന്ന ആചാരവും നടപ്പിലായി. * ബലികഴിക്കുന്ന ജന്തു ഇന്നതാവേണമെന്നുള്ളത് അവർ വൻതരമായിരുന്നുവെന്നും വന്നുചേർന്നു. മനുഷ്യരിൽ ദ്രാവിഡർക്കും ഇപ്പോഴും മാംസഭോജികളായിത്തന്നെയാണിരിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ട് “ബലിപുജ” നിലനില്ക്കുവാൻ അതു മതിയായ കാരണവുമായി. എന്നാൽ മനുഷ്യൻ പരിഷ്കാരത്തിന്നു അധീനനായതിന്നു ശേഷവും ഈ അപരിഷ്കൃതസമ്പ്രദായം തുടർന്നുപോന്നത് എന്തിനാണെന്നു ചോദിക്കുന്നതായാൽ പഴയ ആചാരങ്ങൾ വിട്ടുവാനുള്ള ദൈവമനുസ്യമാണ് അതിൽ പ്രേരകമായി നില്ക്കുന്നതെന്ന് സമാധാനവും പറയാവുന്നതാണ്. പിന്നെ, ദൈവത്തിന് വളരെ കാലമായി നിവേദിച്ചുവരുന്ന ഒരു പദാർത്ഥം നമുക്ക് രുചിക്കാതെ വന്നാൽകൂടി ദൈവകോപം ഭയന്ന് അതു തുടരുന്നതിന്നും നാം പ്രേരിതരാവാറുണ്ട്. ആദ്യത്തെ ദൈവം ‘അമ്മ’യായതുകൊണ്ട് അതിന്റെ അധികാരകാലം അമ്മയ്ക്ക് അനുഭവിക്കാനും ഇടവന്നു. ഇത് ഇന്ത്യയിൽ ദ്രാവിഡന്മാരുടെ ഒരു ചാരം മാത്രമാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. ആര്യന്മാരുടെ ഇടയിൽ നടപ്പായി വന്നിട്ടുള്ള ‘യാഗ’ങ്ങളിൽ ‘മേധ’ത്തിനുള്ള പ്രാധാന്യം ഇന്നും വിട്ടുപോയിട്ടില്ല.† അഗ്നിമേധം ‘വാജപേയം’ മുതലായ യാഗങ്ങൾക്ക് അധികാരികളാ

* കോഴി, ആട്ട് മുതലായവയായ കാവ്യങ്ങൾ കൊണ്ടുപോകുന്നവർ അവിടെ എത്തിയതിനു ശേഷമേ അവയെ ബലികഴിക്കാറുള്ളൂ.

† Dr. L. D. Barnett, Indian Antiquities—p. 166, 171.

യിട്ടുള്ളവർ, അതായത് യജമാനൻ ഋതപിക്കുകയും മുതലായവർ, യജ്ഞ മൂലത്തിന്റെ മാംസം തിന്നേണമെന്ന് * വിധിയും ആചാരവുമുണ്ട്. “പുരുഷമേധവും” അവർ അനുഷ്ഠിച്ചതായി മീമാംസാഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നിന്നു അനുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. † ശ്രീരാമനൊപ്പം വനവാസത്തിന്നു പോകുന്ന സീത സരയൂനദി കടക്കുമ്പോൾ തങ്ങൾ യാതൊരുപകടവും കൂടാതെ മടങ്ങിവരാനായി മദ്യമാംസത്തോടു കൂടിയ പൂജ ചെയ്ത് ഭഗവതിയെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളാമെന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. ‡ ശാങ്കേതയക്കാരുടേയും അവരിൽ ഒരു വകഭേദമായ കാപാലികന്മാരുടേയും ‘ചലി’ കളെപ്പറ്റി പ്രത്യേകിച്ച് പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുമില്ല. അതുകൊണ്ട് ആര്യന്മാർ അപരിഷ്കൃതന്മാരാണെന്നു വിചാരിച്ചുവന്ന ഭാവിധന്മാർ മാത്രമല്ല, ലോകത്തിൽ മാംസം തിന്നിരുന്നവരും തിന്നുന്നവരും. ഇന്നത്തെ പരിഷ്കൃതലോകമാണെന്നു കരുതിവരുന്ന യൂറോപ്പിലും, അമേരിക്കയിലും ജനങ്ങളുടെ ഭക്ഷണത്തിനായെന്നാണ് അറക്കുന്ന ആട്, കോഴി, മുരി എന്നിവയുടെ സംഖ്യക്ക് കയ്യും കണക്കുമില്ല. ഈ വകയെല്ലാം ആലോചിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ ആടിനേയും കോഴിയേയും അറയ്ക്കു് തിന്നുന്നതിന്നു മുമ്പായി ‘അമ്മ’ക്ക് നിവേദിച്ചുവന്നിരുന്ന സമ്പ്രദായം അപരിഷ്കൃതകോടിയിൽ തള്ളാമോ എന്ന് സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

* ഉപഹൃതം മൈത്രാവരുണഷ്ടാ ഭക്ഷയന്തി; പ്രതിപ്രസ്ഥാതാ സപ്താഃ (5).
 ഖനിഷ്ഠം രുഗ്നിയേ ഷഡവതം സമ്പാദയതി (6).

അത്യദ്ധ്നിം ഹോത്രേ ഹരതി (7).

ആപസ്തംബശ്രൗതസൂത്രം, പടലം 7, കാണ്ഡിക 29.

† Dr. L. D. Barnett, Indian Antiquities—p. 171.

‡ “ദേവി ഗംഗേ! നമസ്തഭ്യം നിവൃദ്ധാ ഹനവാസതഃ
 രാമേണ സഹിതാ ഗതാ ലക്ഷ്മണേണ ച പൂജതേ.”

“സുരാമാംസോപഹാരമെന്ത്യ നാനാബലിഭിരാദൃതാ
 ഇത്യുക്താ പരകൃലം തൗ ശന്നൈരുത്തിശ്ച ജഗമതുഃ”

അദ്ധ്യാത്മരാമായണം മുഖം, എ. ആർ. ഡി. പ്രസ്സ് പതിപ്പ്, പുറം 156.

“മന്ദാകിനി ദേവി ഗംഗേ! നമോസ്തുതേ!
 തെങ്ങൾ ജനവാഹവും കഴിഞ്ഞാദരാ-
 ലിങ്ങവന്നാൽ ബലിപൂജകൾ നൽകുവാൻ”

(അദ്ധ്യാത്മരാമായണം കീളിപ്പാട്ട്, പുറം 149. മുഖത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ച ‘സുരാമാംസദികൾ’ എഴുത്തച്ഛൻ ബലി എന്ന പദത്തിൽ ഒതുക്കിയിരിക്കുകയാണ്.)

ജന്തുവിംസയ്ക്ക് അല്പമൊരു ശമനമുണ്ടായത് “അഹിംസാ പരമോ ധർമ്മഃ” എന്ന തത്വപ്രാദംകൊണ്ട് ലോകരെ തട്ടിയുണർത്തിയ ബുദ്ധദേവന്റെ ഉപദേശങ്ങൾക്ക് ശേഷമല്ലയോ എന്നുതന്നെ അപ്രകൃതമാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. അങ്ങിനെയൊരു ഘട്ടം ഇടക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ഹിംസയിലുള്ള മത്സരം പാശ്ചാത്യരും പൗരസ്ത്യരും തമ്മിൽ ഇന്നും നിലനില്ക്കുമായിരുന്നു.

ആദോസവചനം

ഇനി കാവുകളിൽ കാണുന്ന മറ്റൊരു രംഗത്തിലേക്ക് വരുന്ന കാര്യം ക്ഷണിക്കാം. കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഭരണിക്ക് പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ വഴിനിൽക്കെ ‘ആദോസവും തെറിയും’ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു പോയില്ലെങ്കിൽ അവരുടെ വഴിപാടുകൾക്ക് വിചാരിച്ച ഫലമുണ്ടാവില്ലെന്നുള്ള വിശ്വാസത്തിന് ഇന്നും നീക്കമില്ലെന്നു ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അതുപോലെ ചേർത്തല പൂരവും ‘തെറി’പ്പാടുകൾക്ക് പ്രസിദ്ധമാണ്. ഒറ്റപ്പാലത്തടുത്തുള്ള ചെനക്കുത്തൂർ കാവിനെപ്പറ്റി ‘ചെനക്കുത്തൂരെപ്പൂരം തനിക്കൊത്തവണ്ണം’ എന്ന പഴഞ്ചൊല്ലു ഉണ്ട്. ഒരു ശിവഭക്തുമായി സങ്കല്പിച്ചുവരുന്ന കൊട്ടിയൂർ * ക്ഷേത്രത്തിൽ കൊല്ലത്തിലൊരിക്കലുണ്ടാവുന്ന ആ ആഘോഷത്തിലും ഇങ്ങിനെയൊരു സമ്പ്രദായമുണ്ട്. ഇത്തരം ‘ആരാധനാക്രമം’ അമ്മയുടെ കത്തകയല്ലെന്ന് അതുകൊണ്ട് തെളിയുന്നു.

ഈ വക ‘ഭരാചാരങ്ങളുടെ ആഗമത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പായി ഇത് മലയാളികൾക്ക് മാത്രമുള്ള ഒരു വൈലക്ഷണ്യമാണോ എന്ന് പര്യാലോചിക്കുന്നത് രസകരമായിരിക്കും. മറ്റുള്ളവരുടെ ഇടയിൽ നടപ്പുള്ള സമ്പ്രദായങ്ങളെപ്പറ്റി അറിയുമ്പോൾ നാം അത്രതന്നെ ലജ്ജ നടിക്കേണ്ടമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ക്രൈസ്തവരിൽ തലക്കാട്ടെക്കടുത്ത് മുട്ടക്കുത്തൂരിലുള്ള ഒരു ‘ശിവ’ക്ഷേത്രത്തിൽ ഉത്സവദിവസം അവിടെ വന്നുചേരുന്ന സ്ത്രീകൾ റൈക്ക ഒരു ദിക്കിൽ അഴിച്ചിടണമെന്ന ഒരാചാരമുണ്ട്. അതു പുരുഷന്മാർ വന്നെടുത്താൽ അതാതു റൈക്കയുടെ ഉടമക്കാരിയുമായി അവർക്ക് അന്ന് സംയോഗമാവാമെന്നും അവിടുത്തെ സമുദായമുദ്രാഭിഷേകം അനുവദിക്കുന്നുണ്ട്. അതു

* തലസ്സേരിയിൽനിന്ന് 30 നാഴിക കിഴക്ക്. Fawcett, Nayers of Malabar, p. 267.

പോലെ തന്നെ തിരുനൽവേലി ജില്ലയിലുള്ള 'ശങ്കരനായനാർ കോവി' ലിലും ഉത്സവദിവസം വന്നുചേരുന്ന സ്രീപുരുഷന്മാർ ദേവന്റെ തിരു മുഖിലെത്തിയാൽ ആവേശംകൊണ്ട് ആഭാസം പുലർത്തുമെന്നാണ് അവിടുത്തെ ചട്ടങ്ങളിൽ ഒന്ന്. * വടക്കെ ആർക്കാട്ടിൽ തിരുപ്പതിയിൽ 'ഗംഗാമ്മ' എന്നൊരു ഭഗവതിയുണ്ട്. അവിടെ ഉത്സവദിവസങ്ങളിലും 'അമ്മ'യുടെ മുഖിൽചെന്ന് ആഭാസം പറയണമെന്നൊരാചാരമുണ്ട്. † ഇതോടുകൂടി അത്യന്തം ഭക്തിസൂചകമായ വഴിപാടുകളും നേർച്ചകളും നടക്കുന്നതുമാണ്. ആഭാസം പറയുന്നതിൽ അഗ്രഗണ്യതയും സന്മാദിക്കുവാൻ ഭജനക്കാർ അന്യോന്യം മത്സരിക്കുന്നതും ചിലപ്പോൾ അപൂർവ്വമല്ല. ഇങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതെല്ലാം ഉത്തമവിശ്വാസത്തോടുകൂടിയും, 'അമ്മ'ക്ക് അതുകൊണ്ട് സന്തോഷമാകുമെന്ന ധാരണയോടുകൂടിയും ആണെന്നുകൂടി അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. പണ്ടുണ്ടായിരുന്നതുപോലെ അത്രയും പച്ചയായ സമ്പ്രദായത്തിൽ ഇപ്പോഴും നടക്കുന്നുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. ഇവക ആചാരങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നതും സമുദായത്തിൽ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലും സംസ്കാരത്തിലും താണുപടിയിൽ നില്ക്കുന്നവരാണെന്ന സംഗതികൂടി പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. അതിൽനിന്നു അവയുടെ പഴിക്കവും ഉയർന്നുവരുന്നുണ്ട്. പഴയ ആചാരങ്ങൾ എന്നൊരുദ്ദേശത്തോടുകൂടി തുടങ്ങിയവയാണെന്നുള്ളതറിയാതെ, വിശേഷിച്ചും ദൈവത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ളവ മുടക്കുന്നത് വല്ല അനിഷ്ടസംഭവങ്ങൾക്കും ഇടയായേക്കുമോ എന്ന് കരുതി പഠിപ്പിച്ചുവരും അവയെപ്പറ്റി മൗനം അവലംബിക്കുകയാണ്. ഇപ്പോഴും പരിഷ്കരിക്കേണ്ട അഭിമാനിക്കുന്ന നമ്മെ ചില 'അന്ധവിശ്വാസങ്ങൾ' വിട്ടുപിരിഞ്ഞിട്ടില്ല. കുട്ടികൾക്ക് കണ്ണേറ്റ്, നാവേറ്റ്, എന്നിവകൊണ്ട് ഭോഷം പറയാതിരിക്കുവാൻ 'നാവേറ്റ്' ‡ പാടിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം ഇപ്പോഴും നാഗരികതയും നിറഞ്ഞ തറവാടുകളിലും അവശേഷിച്ചു നില്ക്കുന്നുണ്ട്. മരുന്നിനോ, മന്ത്രവാദത്തിനോ അധികം ഫലമെന്നുള്ളവാരും ഇന്നു അങ്ങിനെത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. മറ്റുള്ളവക്ക് ഇങ്ങനോപദേശം ചെയ്യുന്ന പലരും തങ്ങൾക്ക് അനന്തവും അപാ

* ഇതിനായി അമ്പലത്തിന്റെ നടുവോടു തൊട്ട് ഒരു സ്ഥലം വളച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ട്.

† Fawcett, Nayers of Malabar, p. 267, 268.

‡ പുളളവന്മാരാണ് (നാവേറ്റ്) പാടാറുള്ളത്.

യവും വരുമ്പോൾ 'വിവേകശൂന്യ'മായിത്തന്നെ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ഇത് മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിനുള്ള ഒരു പ്രാധാന ന്യൂനതയാണെന്നു സമ്മതിക്കാതെ തരമില്ല. പല 'അന്ധവിശ്വാസങ്ങളും നമ്മെ വിടാതെ ഇരിക്കാനുള്ള കാരണവും ഈ ന്യൂനതതന്നെയാണ്.

ഇതിന്റെ ഉൽപത്തിയോ, പരിണാമമോ അന്വേഷിക്കുന്നതിനു മുമ്പായി ഒരു സഗതീകൂടി ധരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. 'ആഭാസവും തെറിയും' സ്രീപുരുഷസംയോഗത്തിലെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയിട്ടാണ് എല്ലായിടത്തും നിൽക്കുന്നത്. * പൂരാതനമതത്തിനും വിഷയത്തിനും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം അഭേദ്യമാണെന്ന് അതുകൊണ്ട് തെളിയും. വാക്കുകൊണ്ട് "തെറി" പ്രകടിക്കാത്ത ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ സംയോഗമുറക്കു, പ്രസവം മുതലായവ 'തൃികോവി'ലിടേണ്ട മറ്റും കാണിക്കുന്നതും അപൂർവ്വമല്ല. † കേരളീയർ 'തെറി' പറയരുണ്ടെങ്കിലും അതു മറ്റുള്ളവരെപ്പോലെ പ്രവൃത്തിയിൽ പകർന്നിട്ടില്ലെന്നുള്ളത് അവർക്ക് അഭിമാനകരമായിത്തന്നെ യിരിക്കുന്നു. കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കും കൊട്ടിയൂർക്കും പോയി തിരിയെ വരുന്നവർ, അങ്ങോട്ടു പോയവരാനോ എന്നു സംശയിക്കത്തക്കവണ്ണം അതു മര്യാദ കാണിക്കുന്നതും പതിവാണ്. ഇതു ചേർത്താൽ ഓധകമാണ്. എന്നുതന്നെയല്ല, പൂരക്കാലങ്ങളിൽ ഒരു സ്രീയെ തൊടുന്നതു പോലും നിഷിദ്ധമായിട്ടാണ് കരുതി വരുന്നത്. അങ്ങിനെ വല്ല മര്യാദകേട് ആരെങ്കിലും കാണിച്ചുവെങ്കിൽ അവർ 'അമ്മ'യുടെ കോപാഗ്നിക്ക് ഇരയാകുകയും ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ വിശ്വാസമുണ്ട്.

ഇതിനെപ്പറ്റിയുള്ള ചർച്ച മറ്റു രാജ്യങ്ങളിൽ കാണുന്ന ആചാരങ്ങളെക്കൂടി പരിശോധിച്ചതിനുശേഷം തുടരാം.

Cyprus † എന്ന രാജ്യത്ത് ഒരു കാലത്തു കല്യാണം കഴിക്കാത്ത സ്രീകൾ 'അമ്മ'യുടെ ‡ ക്ഷേത്രത്തിൽ മുമ്പായിത്തന്നെ പുരുഷന്മാരുമായി

* ഭക്തന്മാരായവർ സ്രീകളെ കാണുമ്പോഴാണ് ആഭാസവാക്കുകൾകൊണ്ട് അഭിഷേകം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങുന്നത്.

† ഗുരുവായൂരമ്പലം, തൃച്ചിറ്റം, തിരുവനന്തപുരത്തു പത്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രം, എന്നിവ സന്ദർശിച്ചവർക്ക് ഇതു ദൃഷ്ടാന്തമാകുന്നതാണ്.

‡ മദ്ധ്യധരണ്യാഴിയിലുള്ള ഒരു ദ്വീപ്.

§ Aphorditi or Astarte.

വ്യഭിചരിക്കണമെന്നൊരു പതിവുണ്ടായിരുന്നു. പശ്ചിമാസ്യയുടെ പല ഭാഗങ്ങളിലും ഇത്തരം ആചാരങ്ങൾ നടപ്പായിരുന്നു. ഇതിന്റെ ഉദ്ദേശം എന്തായിരുന്നാലും ഈ സമ്പ്രദായം കാമാവേശത്തിന്റെ പ്രകടനമായിട്ടല്ല. പശ്ചിമാസ്യയിൽ പല നാമത്തിലും, പക്ഷേ സ്വഭാവത്തിൽ ഒന്നായും, വിലസിയിരുന്ന 'അംബിക'യുടെ പ്രീതിക്കായുള്ള ഒരു മതാനുഷ്ഠാനമായിട്ടാണ് കരുതിവന്നിരുന്നത്. അതുപോലെ ബാബിലോനിലും * ഓരോ സ്ത്രീയും ധനികയായാലും ശരി, ദരിദ്രയായാലും ശരി, തന്റെ ജീവിതത്തിലൊരിക്കൽ Mylittat എന്ന ദേവതയുടെ ക്ഷേത്രത്തിൽവെച്ച് രെചരിചിതന്റെ കാമസമ്പൂർത്തിക്ക് അടിമപ്പെടേണമെന്നും, ഈ ദിവ്യവ്യഭിചാരംകൊണ്ടു കിട്ടുന്ന പ്രതിഫലം ദേവിക്ക് അർപ്പിക്കണമെന്നും രൊചാരമുണ്ട്. ഈ ആചാരപരിപാലനത്തിനുവേണ്ടി കാത്തുനില്ക്കുന്ന സ്ത്രീകളെക്കൊണ്ട് ക്ഷേത്രാന്തർഭാഗം നിറഞ്ഞിരിക്കും. അവരിൽ ചിലർക്ക് അനവധി സംവത്സരം കാത്തുനില്ക്കേണ്ടതായി വന്നേക്കാം. Syria † യിലുൾപ്പെട്ട Heleopolis Baalbee എന്ന പ്രദേശത്തും—അവശ്യകക്ഷേത്രങ്ങളുടെ അന്തസ്സിനും കേളികേട്ട ആ സ്ഥലത്തും—ഓരോ കന്യകയും നാട്ടുനടപ്പനുസരിച്ച് Astarte എന്ന ദേവിയുടെ ക്ഷേത്രത്തിൽവെച്ച് അന്യന്മാരുമായി വ്യഭിചരിക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. പ്രേരസകളും, കന്യകമാരും അവരുടെ ദേവിഭക്തി ഇഷ്ടിനെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു. Constantine § എന്ന ചക്രവർത്തി ഈ ഭരാചാരം നിലനിർത്തി ക്ഷേത്രം നശിപ്പിച്ച് ആ സ്ഥലത്ത് ഒരു പള്ളി പണിയിച്ചു. Phoenicia ലേ ക്ഷേത്രങ്ങളിലും മതാനുഷ്ഠാനമെന്ന നിലയിൽ സ്ത്രീകൾ പ്രതിഫലം വാങ്ങി വ്യഭിചരിക്കുകയും അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ട് ദേവീപ്രസാദമുണ്ടാവുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. Amorits § എന്ന വഗ്ഗ്ക്കാരുടെ ഭൂടയിൽ കല്യാണം കഴിക്കാൻ ഏതെ സ്ത്രീകൾ പുരുഷന്മാരുമായി വിച

* പശ്ചിമാസ്യയിൽ Euphrates നദിക്കോട്ടെ മൊഴു കീഴേക്കു ഒരു രാജ്യം. ലോകത്തിലുള്ള സംസ്കാരങ്ങളിൽ ഇവിടുത്തേതിന്നാണ് അധികം പ്രാചീനത്വം കല്പിക്കാറുള്ളത്.

† Ishtaror Astarte എന്നും ഇവക്ക് പേരുണ്ട്.

‡ പശ്ചിമാസ്യയിലുള്ള മറ്റൊരു രാജ്യം.

§ റോമൻ ചക്രവർത്തി.

§ ബൈബിളിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ജാതി.

യസ്യം അനുഭവിക്കേണ്ടതിനായി ഏഴുദിവസം അവരുടെ വീടിന്റെ പടിഞ്ഞാറ് ഇരിക്കേണ്ടതെന്ന് നിയമമുണ്ടായിരുന്നു.” *

ഇതിന് പുറമെ ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ ‘ദേവദാസി’ † സമ്പ്രദായവും പശ്ചിമാസ്യ, ആഫ്രിക്കാ എന്നീ രാജ്യങ്ങളിലെ “ദിവ്യപുരുഷ” ‡ നാർ “ദിവ്യസൂരികൾ” § എന്നിവരുടെ ചരിത്രവും നമ്മുടെ ശ്രദ്ധക്ക് വിഷയമാകേണ്ടതുണ്ട്. മുകളിൽ പ്രസ്താവിച്ച ആചാരങ്ങൾ പ്രാചീനമാണെന്നും ആ വക രാജ്യങ്ങളിൽ അവ ഇപ്പോൾ നടപ്പിലില്ലെന്നും നമുക്ക് വിശ്വസിക്കാമെന്നു വെക്കുക. എന്നാൽ ഇന്ത്യയിലെ ‘ദേവദാസി’ സമ്പ്രദായവും, Africa യിൽ ‘ദിവ്യപുരുഷ’ അംഗീകരിക്കുന്ന സൂരിപുരുഷന്മാരും ഇപ്പോഴും ഉണ്ട്.

നമ്മുടെ ഇടയിൽത്തന്നെ ‘പുലപ്പേടി’ എന്നും ‘പറപ്പേടി’ എന്നും പേരെ ചില നടപടികളുണ്ടായിരുന്നു. കൊല്ലത്തിലൊരിക്കൽ താണജാതിക്കാർക്ക് നാടുവാഴിയുടെ അനുമതിയോടുകൂടി ‘കാവുക’കളിൽ പൂവും വേലയും നടക്കുന്ന കാലത്ത് ഒരുതരം സ്വാതന്ത്ര്യമനുഭവിച്ചിരുന്നു. അവർക്ക് മേൽജാതികൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന കളം മുതലായവയിൽ കളിക്കാൻ, കാവുകൾക്കുള്ളിൽ കടന്ന് അർച്ചനകളും മറ്റും ചെയ്യാൻ; അന്നു അവർക്ക് വഴിയിൽ കാണുന്ന ഉയർന്ന ജാതിയിൽപ്പെട്ട സൂരികളെ തൊടുകയുമാവാം. അങ്ങിനെ അവർ തൊട്ട ആ സൂരികൾ § അവരോടൊന്നിച്ച് പോയ്ക്കൊള്ളണമെന്നും, പിന്നീട് തങ്ങളുടെ വീട്ടിലേക്ക് തിരിച്ചുവരണമെന്നുമാണ് സമുദായത്തിലെ വിധി. ഇങ്ങിനെ സ്വതന്ത്രത്വമനുഭവിക്കുന്ന ദിവസത്തെ മുൻകൂട്ടി നാടുവാഴികൾ എല്ലാവരെയും കൊട്ടിയറിയിക്കാറുണ്ട്. പുറത്തു കണ്ട സൂരികളോടല്ലാതെ വീട്ടിലിരിക്കുന്നവരോട് താണജാതിക്കാർ യാതൊരുപാശയുമില്ലാതെ കാണിച്ചിരുന്നതുമില്ല. ഈ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലുൾപ്പെടുവാനിഷ്ടമില്ലാത്തവർ വീട്ടിലിരിക്കുകൊള്ളണമെന്നായിരിക്കും കൊട്ടിയറിയിപ്പ്. ഈ സമ്പ്രദായത്തിനാണ് ‘പുലപ്പേടി’ എന്നും ‘പറപ്പേടി’ a എന്നും പറഞ്ഞിരുന്നത്.

* Frazer G. Golden Bough, Vol. I. Part IV, p. 36, 38.

† സൂരി ദേവന്റെ ഭാര്യയായി ഇരിക്കുന്ന ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ നടപ്പ്.

‡ Africa യിലും മറ്റും ഈശ്വരമാർഗ്ഗമായി ജീവിതം നയിക്കുന്നവർ.

§ അവരുടെ മേൽ ഇലയോ മറ്റൊരു ഏറിത്താലും മതി.

a പുലയരേയും പറയരേയും സംബന്ധിച്ച പേരി എന്നർത്ഥം.

ഇതോടുകൂടി നായർഭടന്മാർക്ക് ഒരു 'സർവ്വസമാന്തര്യഭിന്ന'വും അനുഭവിച്ചു വന്നിരുന്നു. അവർക്ക് ആ ദിവസം ഏതു സമാന്തര്യവും കാണിക്കാമെന്നായിരുന്നു നാട്ടുനടപ്പ്. എന്നാൽ അവരുമായി കൂടി മുട്ടുവാൻ സമ്മതമില്ലാത്തവർ അന്ന് പുറത്തിറങ്ങിപ്പോകരുതെന്നുള്ളതും അത്രതന്നെ നിഷ്കഷ്ടയോടുകൂടിയ ആചാരമായിരുന്നു.

നമ്മുടെ സംസ്കൃതബുദ്ധിക്ക് ആദാസമെന്നു തോന്നുന്ന ഈ വക ഭരണാചാരങ്ങളുടെ ആന്തരമെന്താണെന്നു ആരായുന്നതുകൂടി ഈ ഘട്ടത്തിൽ അനുചിതമാവുകയില്ലെന്ന് കരുതുന്നു. ഇവക്കടിസ്ഥാനമായി ചില സങ്കല്പങ്ങളുമുണ്ട്. 'കൊടുങ്ങല്ലൂരമ്മ' കന്യകയാണെന്നും, അതുകൊണ്ടാണ് സഭാഭാഗത്തുനിന്നു സംസാരിക്കുന്നത് ഇഷ്ടമായി വരുവാനിടയായതെന്നുമാണ് ഒരു വിശ്വാസം. * ഈ കന്യാസങ്കല്പം മിക്ക 'കാവിലമ്മ' യെപ്പറ്റിയുമുണ്ട്.

ചേർത്തല പ്രതിഷ്ഠയെപ്പറ്റിയുള്ള ഐതിഹ്യവും ഇതിന്നനുക്രമമാണ്. 'ഒരിക്കൽ വിലാസംഗാത്ത്' സ്വാമിയാർ ആ താലൂക്കിൽ കൂടി യാത്ര ചെയ്യുന്നതിനിടയായി. ഇപ്പോൾ ക്ഷേത്രമിരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തെത്തിയപ്പോൾ ഏഴു സ്ത്രീകളിനിടയായി ഉറങ്ങാലാടുകയായിരുന്നു. സ്വാമിയാരെക്കണ്ടപ്പോൾ അവരിൽ ആരുപേരും പെട്ടെന്നു മറഞ്ഞു കളഞ്ഞു. കന്യകയായ ഒറ്റമയ്യം നിവൃത്തിയില്ലാതെ ഓടിത്തുടങ്ങി. പിന്നാലെ സ്വാമിയാരും ഓടി. ഒറ്റ ആൾ കളത്തിൽ ചെന്നു ഒളിച്ചു. സ്വാമിയാർ അവിടെയും എത്തിയതുകൊണ്ട് വീണ്ടും ഏഴാമതൊരു കളത്തിൽ ചെന്നുളിച്ചു. അവിടെവെച്ചു സ്വാമിയാർ ഒറ്റയുടെ തലമുടിയിൽ പിടികൂടി 'ഇരിപലയാടി' എന്ന് ഭക്ഷ്യത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞു അതിനടുത്തുള്ള ഒരു സ്ഥലത്തുതന്നെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തു. ഒടുവിൽ ഒറ്റയ്ക്കു ചാടിയ കളത്തിൽ ചേരുന്നതോടെ ഉണ്ടായിരുന്നള്ളി. ഇങ്ങിനെ ചേരും തലയും കൂട്ടിച്ചേർന്നതുകൊണ്ടാണത്രേ 'ചേർത്തല' എന്നു

* കൊടുങ്ങല്ലൂർ അമ്മയും, ചിലപ്പതികാരത്തിലെ കണകിയും ഒന്നാണെന്നുള്ള സങ്കല്പം ഇതിന്നു വിരുദ്ധമാണ്. കഴിഞ്ഞ തലമുറയിൽ അന്തരിച്ച ചില മഹാകവികൾക്കുപോലും ഈ വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നതായും അമ്മർ ഭരണി ദിവാസം 'കൊടുങ്ങല്ലൂരമ്മ'യെക്കുറിച്ച് 'തെറിപ്പാട്ടു'ണ്ടാക്കിയതായും അറിയുന്നു.

† 'സപ്തമാതാക്കൾ' എന്ന സങ്കല്പത്തിനെയാണ് ഇതു സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. തോറം പാട്ടിലും, കളംചാട്ടിലും വിവരിച്ച കഥയിലും 'ഏഴമ്മ'മാരെക്കുറിച്ച് പരാമർശമുണ്ട്. തിരുമാന്ധാകുന്നതു് 'അമ്മ'യെക്കുറിച്ചുള്ളതാണെന്നു ഏഴു പ്രതിഷ്ഠയുണ്ട്.

പേരുണ്ടായത്. ഇന്നും അവിടുത്തെ ആറാട്ടിന്നു മേല്പറഞ്ഞ ആറു കളത്തിലും ഭഗവതിയെ എഴുന്നള്ളിക്കാറുണ്ട്.*

പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്ന സമയം 'ഇരി പുലയാടി' എന്നു സ്വാമിയാർ പറഞ്ഞതുകൊണ്ടും ഒരു കന്യകയായതുകൊണ്ടുമാണത്രേ തെറിപ്പാട്ടിൽ ഭഗവതിക്കു ഇഷ്ടം തോന്നുന്നത്.†

ഈ കഥയിൽ ചില അസ്വാഭാവികതകളുണ്ട്. ഒന്നാമത് വില്പനംഗലത്തു് സ്വാമിയാരെപ്പോലെയുള്ള ഒരു മഹാൻ ഭഗവതിയെ 'പുലയാടി' എന്നു വിളിച്ചുവെന്നു വിശ്വസിക്കാൻ ഞെരുക്കം. രണ്ടാമത്, മറ്റു മാതാക്കളെല്ലാം മറഞ്ഞപ്പോൾ കന്യകയായ ഒർഗ്ഗക്കുമാത്രം എന്തുകൊണ്ട് നിവൃത്തിയില്ലാതായി? ചെറിയ കുട്ടിയായതുകൊണ്ട് ഭാടാൻ സാധിച്ചില്ലെന്നു വിചാരിക്കാൻ തരമില്ല. മേല്പറഞ്ഞ കളങ്ങളിലെല്ലാം ചാടണമെങ്കിൽ രണ്ടു മൂന്നു നാഴിക ഭാടാതെ കഴികയില്ല. ആ നിലക്ക് ആലോചിക്കുമ്പോൾ കഥക്ക് മറ്റൊന്നോ അടിസ്ഥാനമുണ്ടെന്നു വരുന്നു. കൊടുങ്ങല്ലൂരമ്മയുടെ കായ്ക്കത്തിലും കന്യാതപം മാത്രം ഒരാഴികഴിവാണെന്നു കരുതിക്കൂടാ. ‡ അങ്ങിനെയാകുമ്പോൾ കാളിക്കളത്തു ഉപാസനകളിലെല്ലാം അങ്ങിനെയൊരു ചടങ്ങുണ്ടാവേണ്ടതാണ്. 'ശാങ്കേതയ'ത്തിലെ 'വാമാചാര'ത്തിലൊഴിച്ചു് കാളീസേവയിൽ സ്രീപുരുഷന്മാർ ഒന്നിച്ചു ചേരേണ്ടുന്ന ഘട്ടങ്ങൾ ഒന്നും കാണുന്നില്ല. അങ്ങിനെ കാണാത്ത അവസ്ഥക്ക് ഈ ഭാഷാരത്തിനെ അമ്മയുമായി ഘടിപ്പിക്കുന്നതിൽ അർത്ഥവുമില്ല. അതിന്നു പുറമെ ഏതൊരു "കൊട്ടുല ഭക്ഷിണ്യ"ത്തിൽ വടക്കെ മലയാളത്തിലെ 'കൊട്ടിയൂർ പെരുമാൾ'ക്കും, തിരുനൽപേലിയിലെ 'ശങ്കരനായനാ'ക്കും ആഭാസങ്ങളിൽ അഭിരുചിയുള്ളതായി കണ്ടു. അതുകൊണ്ട് 'ആഭാസക്കുത്തക' അമ്മയിൽനിന്നു എടുക്കേണ്ടതായിട്ടും വന്നിരിക്കുന്നു. ജനസാമാന്യത്തരവും മറ്റു ദൈവ

* ആറു കളങ്ങളുടെ പേരുകൾ:—1. കാളികളം, 2. ചേരകളം, 3. ചുറ്റുമുളം, 4. മേളൻകളം, 5. തുപ്പമകളം, 6. കറുപ്പൻകളം എന്നിവയാണു്.

† "തെറിപ്പാട്ടു്" ഗവണ്മെണ്ടാജൻ നിമിത്തം 1928-അശേഷം വിരോധിച്ചിരിക്കുന്നു. ഘണ്ഡിതർ എ. ഡി. ഹരിശങ്കരയുടെ കൈഴരയിൽ (17-7-1105) നിന്നു്.

‡ കൊടുങ്ങല്ലൂരമ്മക്ക് ഒരു കലാനും ഏറ്റാട്ടുചെയ്തതായും ഒരു കഥയുണ്ട്. അതു് മുടങ്ങിയതീന്നാൽ അമ്മക്ക് വിഷയാസക്തി ബദ്ധിച്ചതുകൊണ്ടാണു് മൊറിയൽ ഇഷ്ടം ജനിപ്പതെന്നും അതിജന്തർഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ങ്ങളേയും ആകെ ബാധിച്ചുകാണുന്ന ഈ രോഗം അമ്മക്കും ഓമരിവെച്ചുകൊടുത്തതായിട്ടാണ് കാണുന്നത്. അതോടുകൂടി മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിൽ അതിപ്രാചീനമായി കാണുന്ന ഒരു വൈശിഷ്ട്യം കാലഭേദംകൊണ്ട് നീങ്ങിപ്പോകാതെ നിലനിന്നതായിട്ടും വിചാരിക്കാവുന്നതാണ്. മൃഗമാംസം ഭക്ഷിക്കുന്നതിന് നായാടിയിരുന്ന മനുഷ്യൻ ആ ഭരകടന്ന് കൃഷിചെയ്ത് ഭക്ഷണദ്രവ്യങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാൻ തുടങ്ങിയതിനുശേഷവും മാംസത്തിലുള്ള കൊതി വിടാതിരുന്നതുപോലെ, ഒരു കാലത്തു അവ്യവസ്ഥിതമായി വിഷയസുഖം അനുഭവിച്ച മനുഷ്യൻ പരിഷ്കൃതനായതിനു ശേഷവും അതിലുള്ള ആസക്തി വിടാതിരുന്നതാണ്. ഇതിൽ മറ്റൊരു തത്വവും കൂടി അടങ്ങിയിരിക്കുന്നുണ്ട്. ഭക്ഷണതുല്യ കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ മനുഷ്യനേയും മൃഗത്തേയും ഒരുപോലെ ബാധിക്കുന്ന മറ്റൊരു വികാരമാണ് വിഷയതുല്യ. ഭക്ഷണത്തിനുവേണ്ടി പോരാടാൻ സന്നദ്ധനായ മനുഷ്യൻ ആ കാര്യത്തിൽ ഏതു കടുംകയ്യും പ്രവർത്തിക്കാൻ മടി കാണിക്കാറില്ല. അതിലൊട്ടും കുറയാത്ത—ഒരു കണക്കിൽ അധികമെന്നുതന്നെ പറയാം—ആഭവശം മനുഷ്യന് വിഷയത്തിലുമുണ്ട്. അതിനുവേണ്ടി പല പരാക്രമങ്ങളും മനുഷ്യൻ കാണിച്ചിട്ടുള്ളതായി ലോകചരിത്രം വിളിച്ചുപറയുന്നുണ്ട്. മാറു വികാരങ്ങളെപ്പോലെ വിഷയസംബന്ധമായ വികാരം അടക്കുവാൻ മനുഷ്യന് സാധിക്കുന്നില്ലെന്നുള്ള പരമാർത്ഥം ആലോചിക്കുമ്പോൾ അതിനുള്ള ശക്തി അപാരമാണെന്നും വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഒരു നിയമത്തിനും അധീനമാവാതെ തഴച്ചുവന്ന ആ വികാരത്തെപ്പറ്റി പ്രാചീനമനുഷ്യൻ ആശ്ചര്യപരതന്ത്രനായിരിക്കണം. അതിനടിസ്ഥാനമായ ശാരീരികവും മാനസികവുമായ വ്യാപാരങ്ങളെപ്പറ്റി അവൻ ആലോചിക്കുമ്പോൾ അന്തം വിടുകയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളതും, ചെയ്യുന്നതും. അങ്ങിനെ അവന്റെ വിചാരസീമയെ അതിലംഘിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെ ദൈവസങ്കല്പവുമായി ഘടിപ്പിക്കുവാൻ പ്രേരിതനായതിന്റെ ഫലമാണ് ഇന്നു സമുദായത്തിൽ നിലനിന്നുവരുന്ന പല 'അന്ധവിശ്വാസങ്ങളും' ജനനവും, മരണവും ലോകം തുടങ്ങിയതുമെല്ലാം നമുക്ക് അനുഭവമുള്ള കാര്യങ്ങളാണെങ്കിലും, രണ്ടും കാര്യകാരണസമിതം നിർവ്വചിക്കുവാൻ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ പരമകാവ്യയിലെത്തിച്ചേർന്ന മനുഷ്യനും അശക്തനായിരിക്കുന്നു. ജനനകാരണമെന്ന ഒരു കാലത്തു് സ്വയോഗമാണെന്നു മനു

ഷ്യൻ വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. * ശരീരശാസ്ത്രജ്ഞാനംകൊണ്ട് പരമാർത്ഥം ഗ്രഹിച്ചപ്പോഴും ശാസ്ത്രനിയമങ്ങളെ അതിലംഘിച്ച് ചിലപ്പോൾ അനുഭവപ്പെടാറുള്ള ഗർഭഭാഗം പഴയ വിശ്വാസത്തിന് വീണ്ടും വഴിയുണ്ടാക്കി. മരണത്തിന്റെ കാര്യത്തിലും വിചാരഗതി അതുതന്നെയായിരുന്നു. അപ്പോൾ പ്രേതത്തിൽ വിശ്വാസം ജനിച്ചു. ജനനത്തിന് പ്രധാനമേതുവായി കാണുന്ന വിഷയമുണ്ടായിപ്പോയപ്പോൾ വന്റെ പെരുമ അവൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. തനിക്കുവേണ്ടിയിരുന്നതിലൊന്നും തന്റെ ദൈവത്തിനും സന്തോഷമുണ്ടാവുമെന്ന് അവൻ ഉറപ്പിച്ചു. അതനുസരിച്ച് വിഷയാസക്തിയുടെ ബാധിപ്രകടനവും പല രൂപത്തിലായി പ്രകാശിച്ചു. ധാന്യസമൃദ്ധിയുണ്ടാകുമ്പോൾ അവൻ മനമിറന്നു സന്തോഷിച്ചു. അവന്റെ സന്തോഷപൂർത്തിയ്ക്ക് സംഭോഗം ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത ഒന്നായി. അത്തരത്തിലുള്ള സന്തോഷപ്രകടനം ധാന്യസമൃദ്ധിക്കു കാരണമാകുമെന്ന് ഒരു കാലത്തു വിശ്വസിക്കുമ്പോൾ കൊയ്തുകാലത്തോടുകൂടി വിഷയാസക്തിയും സമൃദ്ധിയും നശിച്ചു. നമ്മുടെ 'പൂർണ്ണരൂപം' 'വേല'കൾക്കും നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്ന കാലത്തിനും, ഇങ്ങനെയുള്ള സന്തോഷപ്രകടനങ്ങളുടെ കാലത്തിനും പരമാർത്ഥമാലോചിച്ചാൽ പൊരുത്തം കാണാം.

“ഉച്ചാരൽ വേല”† മകരക്കൊയ്ത്തു കഴിഞ്ഞ ഉടനെയുള്ള ദോഷോഷമാണ്. അതിനെ തുടർന്നുകൊണ്ടാണ് മറ്റു പല ആത്മോഷങ്ങളും ആചരിക്കുന്നത്. കൊടുങ്ങല്ലൂർ “ഭരണി” മീനത്തിലാണ്. ചേർത്തലൈ ‘പൂർ’വും മീനമാസത്തിലാണ്. തിരുമാന്ധാംകുന്നത്തെ ‘പൂർ’ കുംഭത്തിലാണ്. അതിന്നുപുറമെ തുലാമാസം 1-ാം തീയതിക്കും തുലാമാസത്തിലെ വാവിനും അവിടെ “ആട്ടക്കയറേ” എന്നൊരു ‘വേല’യുണ്ട്. ആട്ടുകൾ കൂടി ആട്ടക്കുട്ടി അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും ഏറിയുകയാണ് ഇതിന്റെ സ്വഭാവം. സ്ഥലപുരാണത്തിൽ മാനുഷാത്മ്യം

* Hartland, Primitive Paternity, Vol. I, p. 152.

† ഇതാണ് പുത്തനാലയ്ക്കുള്ള വേല. മകരമാസം ഒട്ടുവിലത്തെ നാലു ദിവസമാണ് ഇതിനായി നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളത്. അന്ന് നെല്ല് കൊള്ളുകയോ, കൊടുക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതല്ല. ആദ്യത്തെ ദിവസം “ഉച്ചാരലടക്കം” എന്നു പറയും. ഒട്ടുവിലത്തെ ദിവസം “ഉച്ചാരൽ തുറക്കുകയുമാണ്” പതിവ്. ആ നാലു ദിവസവും അമ്മക്കു തൊട്ടുകൂടായ്കയെന്നെങ്കിലും ഒരു വിശ്വാസമുണ്ട്.

‡ ഒരുതരം ഉരുണു കായ. ഇതിന്റെ കയ്പു അസഹ്യമാണ്.

ശിവലിംഗത്തിനുവേണ്ടി ഉമയുമായി ഒരു പോരാട്ടം നടത്തിയതായി പറയുന്നുണ്ടല്ലോ. * അതിന്റെ സ്റ്റാരകമായിട്ടാണുപോൽ ഈ ഏറ്റം നടക്കുന്നത്. കന്നിമാസത്തിലേയും, മകരമാസത്തിലേയും കൊയ്ത്തിനു ശേഷമുണ്ടായിട്ടുള്ള ധാന്യസമൃദ്ധിയാണ് ഈ ആഫ്ളാഭത്തിനു കാരണമെന്നു സ്പഷ്ടമാവുന്നുണ്ട്. കൊയ്ത്തുകാലം കേരളത്തിൽ എല്ലാടത്തും ഒരുപോലെയാണു്. അതനുസരിച്ച് ആവേശാഷത്തിയുതികൾക്ക് അതാതുദിക്കിൽ വ്യത്യാസം കണ്ടേക്കാം. ചുരുക്കത്തിൽ ധാന്യസമൃദ്ധി അല്ലെങ്കിൽ പ്രകൃതിയുടെ പ്രസാദം പ്രാചീനമനുഷ്യനെ ആഘാദഭരിതനാക്കി. അവന്റെ സന്തോഷം അകം വഴിഞ്ഞ് പല രൂപത്തിലും പ്രവർത്തിക്കുവാനും തുടങ്ങി. സ്രീപുരുഷസമ്മേളനത്തിന് അതിൽ പ്രാധാന്യം വന്നതിൽ അതുഭൂതപ്പെടാനില്ല. അതിലധികം ആഘാദം തരുന്ന ഒരു കർമ്മമോ, വിചാരിക്കുന്നതോടും ആശ്ചര്യംകൊണ്ടു അമ്പരപ്പിക്കുന്ന ഒരു വിനോദമോ, മനുഷ്യനോ ദൈവമോ കണ്ടുപിടിച്ചതായി തോന്നുന്നില്ല മതം, കല, വ്യവസായം എന്നീ വ്യാപാരങ്ങളിലെല്ലാം, അതായത് മനുഷ്യബുദ്ധിയുടെ ആഴത്തിൽനിന്നു ജനിച്ചിട്ടുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിലെല്ലാം, അതിന്നു സ്ഥാനവുമുണ്ട്. മനുഷ്യൻ അത്യാനന്ദം തരുന്ന വിഷയസുഖം ദൈവപ്രീതിക്കും കാരണമാകുമെന്നു അവൻ വിശ്വസിക്കുമ്പോൾ ഈശ്വരസേവയിൽ അതും ഒരിനമായിത്തീർന്നു. † മതസങ്കല്പങ്ങൾക്കും വിഷയവികാരത്തിനും അഭേദമായ ബന്ധമുണ്ടെന്ന് തത്വജ്ഞാനികൾ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ‡ ഗ്രീക്കുകാർ കൊത്തുപണിയിൽ മനുഷ്യന്റെ (സ്രീയുടേയും പുരുഷന്റെയും) നഗ്നരൂപത്തിന്നാണ് പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചത്. ഈശ്വരങ്കല്പങ്ങളിൽ 'പരമാനുരാഗ'മെന്നതന്നെ വൈഷ്ണവന്മാർ നാമകരണം ചെയ്തു. പരാശക്തിയെ പുരുഷനും സ്രീയുമായി സങ്കല്പിക്കുന്നതിന്റെ പരമാർത്ഥവും അതുതന്നെയാണ്. രാധാകൃഷ്ണന്മാരുടെ പരസ്പരമനോഭാവം തത്വജ്ഞാനികൾ മാതൃകാഭക്തിയായ് വ്യാഖ്യാനിക്കുകയും ചെയ്തു. §

സാഹിത്യത്തിൽ ശ്രംഗാശായി രൂപാന്തരപ്പെടുന്ന രസം മേൽവിവരിച്ച അസ്തിവാരത്തിൽനിന്ന് കെട്ടിപ്പൊക്കിയ മണിമാളിക

* ഭാദ്രാൽ പത്മി, പുറം 139.

† ശക്തിപുരുഷന്മാരുടെ "മൈഥുനസേവ" പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ.

‡ Hartland E. S., Primitive Paternity, p. 122.

§ Vivekananda's Lectures, Vol. VI, p. 117.

യല്ലാതെ മററൊന്നുമല്ല. അതിനെ വിശകലനം ചെയ്തപ്പോലെ വേറൊരു രസത്തിനേയും നിരൂപകന്മാർ ഇളക്കിനോക്കിയിട്ടില്ല. പുരാണേതിഹാസങ്ങളിൽ ഈശ്വരന്മാരും, ഋഷികളും കാമവികാരത്തെ ജയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞവരായി ചിത്രീകരിച്ചിട്ടില്ല. * അവരെല്ലാം മനുഷ്യരപ്പോലെയുള്ള സ്ത്രീയും, അവയിൽ കാണുന്നത് മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ പ്രതിബിംബവുമാണ്. നമ്മുടെ സ്വന്തകലയായ കഥകളിൽ സംഭോഗതുംഗാരം ഒഴിക്കാതെ കൂടിയത് ഒരു യാദൃച്ഛികസംഭവമാല്ലെന്ന് ഇതിൽനിന്നെല്ലാം അനുമാനിക്കേണ്ടതാണ്.

ഈ പശ്ചാത്തലത്തിൽനിന്ന് വീക്ഷിക്കുന്നതായാൽ നമ്മുടെ സമുദായപരിണാമത്തിൽ അതിപ്രാചീനദശയിലുണ്ടായിട്ടുള്ള 'കാവുക'ലും മറ്റു ചില ക്ഷേത്രങ്ങളിലും, അക്കാലത്തും അതിനുശേഷവും മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിൽ സ്ഥായിയായി നിലനിന്നു വന്ന കാമവികാരത്തിന്റെ പ്രദർശനം കാണുന്നുവെങ്കിൽ അതിനെപ്പറ്റി പരിതപിക്കാനോ ലജ്ജിക്കാനോ അവകാശമില്ല. പ്രാചീനദശയിൽ വസ്രധാരണം വിരളമായിരുന്ന സ്ഥിതിക്ക് വിഷയേച്ഛക്ക് അടക്കവും ഒരുക്കവും ഉണ്ടാകുന്നതല്ലല്ലോ. ക്രമേണ പരിഷ്കാരവും വിദ്യാഭ്യാസവും കൊണ്ട് മിടിക്കനായ മനുഷ്യൻ ആവക നഗ്നപ്രകടനങ്ങളിൽനിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറാൻ പ്രേരിതനാവുന്നത് സ്വാഭാവികമാണ്. എന്നാൽ അങ്ങിനെ സംസ്കാരം സൃഷ്ടിക്കുന്നവരുടെ എണ്ണം സമുദായത്തിൽ നൂറ്റാണ്ടു പത്തുണ്ടാകുന്നതല്ല. ഭൂരിപക്ഷം ഇപ്പോഴും അജ്ഞാനനിമിരത്താൽ കണ്ണുകൊണ്ടാതെ കഴിയുന്നവർ തന്നെയാണ്. അവർ പഴയ സമ്പ്രദായങ്ങൾ ഭയാശങ്കയോടുകൂടി പരിപാലിച്ചുപോരുകയുമാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഈവക ഭരാചാരങ്ങൾ പുലർത്തിക്കൊണ്ടു പോരേണമെന്നാണ് ഏന്റെ അനേപഷണത്തിന്റെ ആന്തരമെന്ന് വായനക്കാർക്കെറിയിച്ചുപോകരുത്. വളരെക്കാലമായി നിലനിന്നുപോരുന്ന ഭരാചാരത്തിന്റെ ആഗമം ഏതുവിധത്തിലായിരിക്കുമെന്ന് ചരിത്രദൃഷ്ടി പര്യാലോചിയ്ക്ക മാത്രമാണ് ഞാൻ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഇത് നമ്മുടെ ഇടയിൽ മാത്രമുള്ള ഒരു പുഴുക്കുത്താണെന്നു പറയുന്നവർക്ക്

* അഫല്യാമോക്ഷം, ശകുന്തളോത്പത്തി, ഉവ്വശ്വം അർജ്ജുനനുമായുള്ള മംഗം ഇതെല്ലാം തെളിയിക്കുന്നതെന്നാണ്?

ലോകം മുഴുവൻ ഒരു കണ്ണോടിക്കുവാൻ സൗകര്യമുണ്ടാക്കുന്നതിനാണ് മദരേശങ്ങളിലേക്കും അവരുടെ ദൃഷ്ടിയെ ആനയിച്ചത്.

കാളീസേവതന്നെ അനുരാഗമാണെന്നും, പരിഷ്കാരശൂന്യരായ ട്രാവിഡരുടെ അബദ്ധപ്പഞ്ചാംഗങ്ങളിലൊന്നാണ് മേല്പറഞ്ഞ ഒരാ ചാരമെന്നും, സിദ്ധാന്തിക്കുന്നവരും നമ്മുടെ ഇടയിലുണ്ട്. അവരോടും രണ്ടു വാക്ക് പറയേണ്ടതുണ്ട്. കാളിയെ ബ്രാഹ്മണരും പരദൈവമായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഇതിന്നു മുമ്പുതന്നെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ബ്രാഹ്മണർ ട്രാവിഡരല്ലതാനും. അവരുടെ പ്രധാനക്ഷേത്രങ്ങളിലുള്ള 'ദേവദാസി' സമ്പ്രദായത്തിന്റെ ആഗമം എന്താണെന്നു അപ്പോൾ അന്വേഷിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. 'ശക്തിപൂജ'ക്കാരിലും ബ്രാഹ്മണരുണ്ട്. അവരുടെ സമ്പ്രദായവും നമുക്കു ഇതിന്നുമുമ്പ് അനുഭവപ്പെട്ടു. ശാന്തിഭിജൻ ദേവാലയത്തിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്ന രീതി അയാൾക്കോ, ആ പ്രസ്ഥാനത്തെ പുലർത്തിപ്പോരുന്ന സമുദായത്തിന്നോ, അഭിമാനകരമല്ല. അതല്ലെങ്കിൽ വളരെക്കാലം മുമ്പുതന്നെ "ശാന്തിഭിജഃ പ്രകരതേ ബഹുഭീപശാന്തിം—" എന്നു തുടങ്ങുന്ന ശ്ലോകംകൊണ്ട് ഒരു കവി അയാളെ അപമാസിക്കാനിടയാകയില്ല.

ഇനി പരിഷ്കാരത്തിന് പകിട്ടുകൂടിയ പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലാകട്ടെ, ക്രിസ്തുമസ്സാഘോഷത്തിനെ സംബന്ധിച്ച ഒരു ചുംബനദിനവും, * Mistletoe † എന്ന കുമ്പി മുറിയിൽ തൂക്കിയാൽ അതിന്റെ കീഴിൽ നില്ക്കുന്ന ഏതൊരു സ്ത്രീയേയും അവരോടു സമ്മതം ചോദിക്കാതെ തന്നെ ചുംബിക്കാമെന്ന നാട്ടാചാര്യം ഇന്നും നിലനിന്നുവരുന്നുണ്ട്.

ഇതിന്നും പുറമെ, യൂറോപ്പിൽ Carnival, ‡ Bacchic Festival § എന്നീ ആഘോഷങ്ങളും ഉണ്ട്. ഇതിലെല്ലാം ചാമവീകാരത്തിന്റെ

* പാരീസിൽ ഇതു് ഇപ്പോഴും നടക്കുന്നുണ്ട്.

† ചെറിയ ഇലയും പൂവും ഉള്ള ഒരു ചെടി.

‡ യൂറോപ്പിലുള്ള കാത്തോലിക്ക രാജ്യങ്ങളിൽ പ്രത്യേകിച്ചു് ജർമ്മനിയിൽ നടപ്പുള്ള ഓരോഘോഷം. മനുഷ്യവികാരങ്ങൾക്കൊക്കെ സൗകൃപ്പിനേടുകയാണ് ഇതിലെ പ്രധാനഭാഗം. ഇതിനെ 'സന്തോഷകാലം' എന്നുകൂടി പറഞ്ഞുവരാറുണ്ട്. ഇറ്റലിയിൽ—അതായതു് റൈൻനദിയുടെ തീരത്തുള്ള പട്ടണങ്ങളിൽ, അതീലും വിശേഷിച്ചു് Cologne (France) ലാണ് ഇതു മുർദ്ധന്യാവസ്ഥയിലെത്താറുള്ളതു്. ഏഷ്യയിൽ ഇതു് 4 ദിവസം നില നില്ക്കും. France-ൽ ഇടക്കാലത്തു് Shrove Tuesday എന്ന ദിവസത്തേക്കു മാത്രമായിരിക്കുന്നു.

§ ഒരു വലിയ കൊടിമരോപോലെയാണ് കെട്ടിയുണ്ടാക്കി തെരുവുകളിലൂടെ കൊണ്ടുനടക്കുന്നതു് ഇതിന്റെ ഒരു ചടങ്ങാണ്. ഇതു് ഒരു തരം ലിംഗാരാധന

അനിയന്ത്രിതമായ പ്രകടനം പ്രത്യക്ഷമാകുന്നുണ്ട്. രണ്ടാമത്തേതിനും ഫിനൂക്കളുടെ ഇടയിലുള്ള ലിംഗാരായനയുമായി സാമ്യമുണ്ട്. ഇനി ഈ വിഷയം ഉപസംഹരിക്കാം. മുരുകത്തിൽ, നമ്മുടെ 'കാവ്യക'ളിലും മറ്റു പുരാതനകൃതികളിലും കാണുന്ന "ആഭാസത്തരങ്ങൾ" മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിന് സഹജമായുള്ള ഒരു വികാരത്തിന്റെ പ്രകടനം മാത്രമാണെന്നും, അത് മനുഷ്യർ നിവസിക്കുന്ന പല രാജ്യങ്ങളിലും പരിഷ്കൃതാപരിഷ്കൃതഭേദം കൂടാതെ കാണാവുന്നതാണെന്നുമാണ് നമ്മുടെ ഗവേഷണം തെളിയിക്കുന്നത്. മദ്യപാനം, വ്യഭിചാരം എന്നീ ദോഷങ്ങൾ വർജ്ജിക്കേണ്ടതാണെന്ന് നാം മുറവിലിക്ടാൻ തുടങ്ങിപ്പോകാലം കുറച്ചായി. പുറത്തല്ലെങ്കിൽ അകത്തു്, പരസ്യമായിട്ടല്ലെങ്കിൽ രഹസ്വമായിട്ട് എന്നുള്ള വ്യത്യാസം മാത്രമേ ഈ പരിഷ്കരണപരിപാടിയുടെ ഫലമായിട്ട് കാണുന്നതുമുള്ളൂ. വിദ്യാഭ്യാസവും മറ്റും വർദ്ധിച്ചുവരുന്നതോടും സ്പ്രീച്ചുഷബന്ധത്തിൽ സ്വാതന്ത്ര്യം അധികം വേണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹവും വളരുകയാണ്. സ്വാതന്ത്ര്യം ഭസ്സപാതന്ത്ര്യമായി പരിണമിക്കുവാൻ യാതൊരു പ്രയാസവുമില്ലെന്നുള്ളതും നമുക്കനുഭവമാണ്. അതുകൊണ്ട് നമുക്കെല്ലാവർക്കുമുള്ള ഈ നൂതന കഴിയുന്നതും പരിഹരിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുകയെന്നല്ലാതെ മറ്റൊരു പോരായ്മ ഇക്കാര്യത്തിലുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ജീവിതമാത്സര്യം പരിഷ്കാരം വർദ്ധിക്കുന്നതോടും കൂടിവരികയാണ്. 'പണമുള്ളവനേ പൊറുതിയുള്ളൂ' എന്ന മട്ടിലെത്തിയിരിക്കുന്നു ലോകാവസ്ഥ

“നാണക്കേടും വിത്തമാർജ്ജിച്ചവെന്നാൽ

നാണക്കേടാവിത്തവും തീർത്തുകൊള്ളും”

എന്നതു് ജീവിതത്തിലെ മുദ്രാവാക്യമായി അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളവർ അദ്വൈതവിദ്യയുടെ ഇടയിലും ഇപ്പോൾ അസംഖ്യമാണ്. സത്യം, ധർമ്മം, മദ്യം എന്നീ തൂണുകൾ പഴയ ഗ്രന്ഥങ്ങളെയും പ്രസംഗപീഠങ്ങളേയും അഭംഘം പ്രാപിച്ചിരിക്കുകയാണ്. സഭാചാരബോധം അവയിൽ നിന്നു ഭിന്നമായി നില്ക്കുന്ന ഒരു തൂണല്ല. പണവും പദവിയും മോഹിച്ചുകൊണ്ടുള്ള വിവാഹങ്ങളും, അവയിൽനിന്നു അനുഭവം പുകയുന്ന

യാണ്. ഈ ആകൃതിയിൽ ഒരാളെന്നമുണ്ടാക്കി മച്ചിത്തത്തിന് പരിഹാസമായി പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ ചില സ്ത്രീകൾ ധരിക്കാറുണ്ട്. V. F. Calverton; Sex Expression in Literature, p. 11.

അനന്തരങ്ങളും നമ്മുടെ സമുദായവ്യവസ്ഥയെ തലകീഴായി മറിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രേമത്തിനെ മാത്രം ആശ്വദമാക്കിട്ടുള്ള സ്രീപുരുഷമൂർത്തനോവലിലും കഥകളിലും മാത്രമാണ് അവശേഷിച്ചിട്ടുള്ളത്. എന്നു മാത്രമല്ല, അത് പ്രവൃത്തിയിൽ പകർത്തുവാൻ ധൈര്യമുള്ള ഒർല്ലഭം ചിലരെ സമുദായം സന്തോഷിപ്പിച്ചിട്ടില്ല, വെറുപ്പോടുകൂടിത്തന്നെയാണ് വീക്ഷിക്കുന്നതും. അതിന്റെ അക്രമങ്ങളും അഴിമതികളും ഒരു കണ്ണാടിയെപ്പോലെ പ്രതിബിംബിച്ചു കാണിക്കുന്ന വ്യക്തികളിൽ സമുദായസ്തംഭങ്ങളെന്നഭിമാനിക്കുന്നവർ അരിശം കൊള്ളാതിരിക്കുന്നതല്ലല്ലോ. ഇങ്ങിനെ അസ്തിവാരം വിട്ട്, കാരത്തിട്ട കടലാസ്സുപോലെ പഠനകളിൽ മനശ്ചന്ദ്രമുദായത്തിന് ഒരു മൗഢമാതൃക നിർദ്ദേശിക്കുന്നവനെ ലോകം ഒരു ഭ്രാന്തനായി കരുതിയെങ്കിൽ അതിലും അതൃപ്തമില്ല. ഇനി മറ്റൊരു പ്രകൃതിയിലേക്കു കടക്കാം.

അമ്മയുടെ പ്രീതിയ്ക്കായുള്ള ആരാധനാ രീതികൾ

‘തോറം’ മുതലായവയ്ക്ക് പീഠികയായി അതതു ചടങ്ങുകളെ
പ്പറ്റി ഒരു ചുരുങ്ങിയ വിവരണവും ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

‘പാ ന’

അതിൽ പഴക്കം ‘പാ ന’*യ്ക്കൊന്നെന്നതിലേക്ക് പക്ഷാന്തരമില്ല. ‘കാവു’കളും മറ്റും ഉണ്ടായിട്ടില്ലാത്ത ഒരു കാലത്തെയാണു് അതു സൂചിപ്പിക്കുന്നതു്. അതിൽ ‘പാല’യ്ക്കുള്ള പ്രാധാന്യം നമ്മുടെ പ്രാചീന വൃക്കസേവയുടെ ഒരു രൂപാന്തരമാണെന്നുള്ളതിലേക്കും സംശയമില്ല. ‘പാ ന’യ്ക്കാവശ്യമുള്ളവ മിക്കതും ‘പാല’കൊണ്ടു വേണമെന്നാണു് പരക്കെയുള്ള വിശ്വാസം. പന്തക്കാലുകളും തരമുണ്ടെങ്കിൽ ‘പാല’ കൊണ്ടുതന്നെ വേണം പിന്നെ പൂജയ്ക്കുള്ള മരിക, തട്ടു് മുതലായവയും അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഉണ്ടാക്കണം. പാ നപ്പിടുത്തത്തിനുപയോഗിക്കുന്ന തണ്ടും ‘പാല’കൊണ്ടാണുണ്ടാക്കുന്നതു്. ഇവ കൂടാതെ, ഓരോ സാധനത്തിന്നടിയിൽ ചേർത്തുവെക്കുന്ന അടിപ്പലകകളും ആ മരംകൊണ്ടുതന്നെ തീർത്തവയായിരിക്കും. ‘അടിയ്ക്കിട്ടൊരടിപ്പലകകൾ ചൊട്ടിപ്പാറം’ എന്ന തോറത്തിലെ വരികൾ പാടുമ്പോൾ അവ തണ്ടുകൊണ്ടു കത്തിപ്പൊട്ടിക്കുകയും വേണം. ഇപ്രകാരം ‘ആദ്യപസാ ന’മായി കാണുന്ന ‘പാല’യുടെ മാഹാത്മ്യം പരിശോധിക്കേണ്ടതായിട്ടാണിരിക്കുന്നതു്. പാലുള്ള വൃക്കങ്ങളെല്ലാം പഴയ ദൈവങ്ങൾക്കു് പ്രത്യേകമാണു്. ‘ചാത്തൻ’, † ‘ചറക്കുട്ടി’, ‡ ‘കരിംകുട്ടി’ § എന്നീ ‘താഴ്ന്ന’ ദൈവങ്ങളെയെല്ലാം കുടിവെക്കുന്നതു് അലറി, കള്ളി മുതലായ വൃക്കങ്ങളുടെ ചുവട്ടിലാണു്. ഇവയെല്ലാം പാലുമുണ്ടു്; ‘പാല’

* മണ്ടാംഭാഗം പുറം 1-6.

† ‘ചാത്തൻ’ ചെറുതുള്ള ഒരു ദൈവമായിട്ടാണു് സങ്കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

‡ പായരുടെ ഒരു ദൈവമാണു്.

§ ഇന്നു ജാതിയുടെ ദൈവമെന്നു് വിവരം തിരികെയാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. താഴ്ന്നവരുടെ വകയാണു് ഇതു്.

(പാലുള്ളത്?) എന്ന പേരുകൊണ്ടറിയുന്നത് ഒരു മരം മാത്രമാണെന്നു വ്യക്തമാക്കുന്നു. അലറിയുടെ പൂവും പാനപ്പൂജയ്ക്ക് ആവശ്യമുണ്ട്. 'പാലുപോലെ പണിത്തരത്തിന്നു കൊള്ളുന്നവയല്ല അലറിയും കള്ളിയും. പാലുള്ള വകയിൽ 'പാല'തന്നെയാണ് മേലേക്കിടയായി നില്ക്കുന്നത്. വിലകുറഞ്ഞ മരമായതുകൊണ്ട് അതു അടിയന്തിരത്തിന്നു ഉപയോഗിക്കുന്നതിനാൽ അധികച്ചിലവു വരുമെന്ന് വിചാരിക്കേണ്ടതില്ല. കട്ടികുറഞ്ഞ മരമായതുകൊണ്ട് പണിചെയ്യാനും എളുപ്പമുണ്ട്. മഞ്ഞിനില്ലാത്ത കട്ടിത്തം ഇലയ്ക്കുള്ളതുകൊണ്ട് അടിയന്തിരാദികൾക്കുപയോഗിക്കുമ്പോൾ വാടിയെന്നു വരുന്നതുമല്ല. ചില മരത്തിനും 'പാല' കൊള്ളിക്കുന്നുണ്ട്. ഇവക സൗകര്യങ്ങളായിരിക്കണം 'പാല'യെ പന്തലിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കുവാനുള്ള പ്രധാന കാരണങ്ങൾ. "മുറത്തു നില്ക്കുന്ന ദൈവപ്പാല" വെട്ടി പന്തലിൽ നാട്ടാൻ 'നാവേരു' പാട്ടുകാരനും ഉപദേശിക്കുന്നുണ്ട്. പാനക്കാരൻ 'പാല'യ്ക്കൽ മരുവീടും പരദൈവത്തെ എപ്പോഴും കാക്കുന്നതുമുണ്ട്. വൈദികർക്കുപയോഗിക്കുന്ന ചില പാത്രങ്ങളും, ദേവാലയങ്ങളിലുള്ള സാമഗ്രികളും 'പാല'കൊണ്ട് തീർക്കണമെന്നാണറിയുന്നത്. ഇങ്ങിനെ പല സംഗതികൊണ്ടു നോക്കിയാലും "പാല" നമുക്കു പററിയ ഒരു മരമാണെന്നു വരുന്നു.

പാനയിലുള്ള രണ്ടു ചടങ്ങുകളെക്കൂടി ഒരു പരാമർശിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

‘കരുതി’

അതിലൊന്നാണ് 'കരുതി'. 'കരുതിതപ്പണം' പാനയുടെ ചടങ്ങിൽ ഒന്നാണെന്ന് ആ വിവരണത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'കരുതി' എന്ന വാക്കിന് ചോരയെന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. 'കരുതിവെള്ള'ത്തിന്നു പകരം ഒരു കാലത്തു രക്തം തന്നെയായിരിക്കുമോ തപ്പണത്തിന് ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു എന്ന് ഒരു സംശയത്തിന്നു ഈ ഭവയാർത്ഥം അവകാശം തരുന്നുണ്ട്. 'ജന്തുബലി'യും മാംസഭക്ഷണവും പ്രചാരത്തിലിരുന്ന കാലത്തു ഭക്തത്തിന്നു ക്ഷാമമുണ്ടാവാനിടയില്ല. 'നരബലി'യും ചില യാഗങ്ങളുടെ ചടങ്ങായി പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നുണ്ടല്ലോ. കൂടാതെ, ദേവതാപ്രീതിക്ക് 'കരുതി' ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത ഒരണ്ണവുമാണ്. അന്യോന്യമത്സരവും യുദ്ധവും കൊണ്ടാണ് അന്നും ഇന്നും മനുഷ്യൻ കാല

ക്ഷേപം ചെയ്യുന്നത്. യുദ്ധത്തിന്റേയും മാത്സര്യത്തിന്റേയും പരിണാമം നാശവും മരണവുമാണ്. രക്തപ്രവാഹത്തോടുകൂടിയ മരണവും സാധാരണയാണ്. ശത്രുവിന്റെ രക്തം പ്രവഹിക്കുന്നതു കാണുവാൻ ഒരു കാലത്ത് മനുഷ്യൻ കൌതുകം തോന്നിയിരിക്കുമോ? അതു 'കുടുകുട' കൂടിച്ചു തന്റെ അന്തർഭാഗം ശമിപ്പിക്കുവാൻകൂടി അവൻ അക്കാലത്ത് ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നുവോ? ശത്രുക്കളായവർ തമ്മിൽ "ഞാൻ അവന്റെ ചോരകുടിച്ചു ഇരിക്കുകയുള്ളു" എന്നു ഇപ്പോഴും ഭേഷഭേഷയിൽ പറയുന്നത് പഴയ വാസനയെ അനുസ്മരിക്കുന്നതായിരിക്കാം! ഭീമൻ ഓരോരുത്തന്റെ രക്തം ഒരു തുള്ളിപോലും കളയാതെ കുടിച്ചതായി എഴുത്തച്ഛൻപോലും ഭാരതത്തിൽ വർണ്ണിക്കുന്നുണ്ട്.* കഥകളിയിൽ അത് ആ തരത്തിൽ അഭിനയിക്കുന്നതും നാം കണ്ടിട്ടുണ്ട്. രക്തപാനംകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടാതെ കുടൽമാലയും വലിച്ചെടുത്തു കുടിക്കുന്നത് അഭിനയിച്ചു കാണിക്കുവാൻ നടന്മാർ യൊയ്തുപ്പെടുന്നു. യുദ്ധം ഒരു കാലത്ത് വിനോദംപോലെ കരുതിയിരുന്ന കേരളീയർ അനവധി ഭീമാജ്ജനയുദ്ധങ്ങൾ നടത്തിട്ടുണ്ടാവാം. 'ചിന്നമണിത്തറ' ഒരു വേഷം കൂടി കാണാതെ അന്നുള്ളവർ തൃപ്തിപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. 'കാവുകുളിൽ പൂർക്കാലത്ത്' അറവു (കോഴി, ആട്ട്) കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ചോരപ്രളയം 'അമ്മയുടെ നടവാര ഒഴുകിച്ചെല്ലണമെന്നാണത്രേ ചില ദിക്കിലുള്ള വിശ്വാസം.

നാടകവേദിയിൽ രക്തപ്രവാഹം അഭിനയിച്ചിരുന്ന സമ്പ്രദായം ഒരു കാലത്ത് ഇററവി, ഷ്വെയിൻ എന്നീ ഐറോപ്യരാജ്യങ്ങളിൽ സുലഭമായിരുന്നു. † Fox-Hunt (കുറുക്കൻ വേട്ട) ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ഇപ്പോഴും പ്രമാണികളുടെ ഇടയിൽ നടക്കുന്ന ഒരു വിനോദമാണ്. കുതിരപ്പുറത്തു കയറി പലർകൂടി ഒരു കുറുക്കനെ വേട്ടയാടി പിടിക്കും. അത് ഓടി മയങ്ങി ഒരിടത്തു കിടന്നാൽ അതിനെ പിടിച്ച് മേലോട്ടെറിഞ്ഞ്

*"പെരുമ്പള്ളം പോലെ ഒരു നഗരത്തിൽ
ഒരുതുള്ളിപോലും പുറത്തു പോകാതെ
കയ്യിൽ നന്നായി കിടന്നുകൊണ്ടു
കയ്യിൽത്തന്നെ നന്നായ് നിറച്ചിരിക്കുകയും.

(മഹാഭാരതം കിളിപ്പാട്ട്, പാ 270. S. R. V. Press, Quilon.)

† C. A. Menon, Ancient Kerala, Annals of Oriental Research, Vol. V, Part 1.

ഒരു വെട്ടുവെട്ടും. അതിൽനിന്ന ചൊരിയുന്ന രക്തത്തുള്ളികൾ മുഖത്തു വീഴാനായി എല്ലാവരും മേല്പോട്ടുനോക്കി നില്ക്കും. വേട്ടയുടെ അവസാനം അങ്ങിനെയാണ്. ഇത്രയും കഴിഞ്ഞാൽ ആ കറുക്കനെ വലി ചെറിയുകയാണ് പതിവ്. തിന്നുന്ന മുഗത്തിനെ നായാടുന്നതിലതും മുണ്ടു്. ഈ വിനോദം രക്തം കാണാനല്ലാതെ മറ്റെന്തിനാണ്?

ഈവക ആചാരങ്ങളോ ദാഹാരങ്ങളോ കണ്ടിട്ടായിരിക്കണം മനുഷ്യസമുദായശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ ഒരു കാലത്തു് മനുഷ്യസമുദായത്തിൽ “രക്തസേവ” (Blood-Cult) യുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് ഒരു സിദ്ധാന്തം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ളതു്.*

‘കുളംപുഴ’യിലും ‘കരുതി’ക്കു് സ്ഥാനമുണ്ടു്. ഇതുകൂടാതെ ചുകപ്പനീറവും ‘അമ്മയ്ക്കു്’ പ്രധാനമാണു്. പാനപ്പന്തലിന്റെ നടുക്കുള്ള മണ്ടകത്തിൽ വെക്കുന്ന പീഠത്തിന്മേൽ ഒരു ചുക്കുന്ന ശീല ‘മടക്കിയിടും. അതിന്മേലാണ് വാളും മറ്റും ‘അമ്മയെ’ സങ്കല്പിച്ചു് വെക്കാറുള്ളതു്. അതിന്നു “മാിച്ചുപുപ്പു്” എന്നുതന്നെയാണ് പേരും. † അങ്ങിനെ യൊരു ശീല നേരെ മേൽഭാഗത്തുകൂടി എത്രഭാഗംവരെ പരത്തിയിടണമെന്നും നിർബ്ബന്ധമുണ്ടു്. ‘കുളംപാട്ടിലും’ ഈ ചടങ്ങുണ്ടു്. പാട്ടുകുളത്തിന്റെ മേൽഭാഗത്തു് പന്തലിട്ടപോലെ കയറുകൊണ്ടു് കെട്ടിയിരിക്കും. അതിന്റെ നടുക്കായിട്ടാണ് ഈ ശീലയിടുന്നതു്, ഇതിന്നു ‘കൂറയിടുക’ എന്നാണ് പാട്ടുകഴിക്കുന്നവരുടെ ഇടയിൽ പറയുന്ന വാക്കു്. ‡ ഇതിലെല്ലാം രക്തത്തിന്നും രക്തവണ്ണത്തിന്നും പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതു് പ്രാചീനസമുദായത്തിൽ നടപ്പായിരുന്ന ‘രക്തസേവ’യുടെ അവശിഷ്ടമായിരിക്കണം.

* ‘നായാട്ടിന്നും, യുദ്ധത്തിനുമുള്ള ജന്മവാസനകൾ സമ്മേളിച്ചിട്ടു് കൂരതയോടു ഒരു ആകർഷകത്വം ഇന്നും പലരിലും അവശേഷിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കൊലക്കേസ്സുകളേയും മറ്റു പലവിധ ചോരചിന്തകളേയും പററിയുള്ള വാത്സകൾ വൃത്താന്തചത്രങ്ങളിൽ ധാരാളം കാണുന്നതെന്തുകൊണ്ടു്? മനുഷ്യക്കു് അവയെപ്പറ്റി വായിക്കുവാൻ ഇഷ്ടമുള്ളതുകൊണ്ടു്! അങ്ങിനെയുള്ള സംഗതികളെപ്പറ്റി വായിക്കാൻ നാം ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതെന്തുകൊണ്ടാണു്? നമ്മുടെ പുസ്തകന്മാർ ദുരോഗജീവികളായിരുന്നതുകൊണ്ടു്! ‘മകുതദാഹം’ അതിപ്രാചീനമാണു് — നമ്മുടെ പ്രകൃതിയിലുമാത്രം തൃപ്തികളിൽ ഏറ്റവും പുരാതനവും രൂഢമുലവുമായ ഒന്നാണു് അതു്. അതുകൊണ്ടാണു് ഇതു വിട്ടുമാറി ഇത്ര കാലതാമസം നേരിടുന്നതു്.’ (Howard Moore, Savage Survivals, p. 106.)

† നിറത്തിന്റെ പേരു് സാധനത്തിനായിരിക്കുന്നു.

‡ പാട്ടു് ‘കൂറയിടുക’ എന്നു പറഞ്ഞാൽ ആരംഭിക്കുകയെന്നും അർത്ഥമുണ്ടു്. അതുപോലെത്തന്നെ ‘കൂറവലിക്കുക’ എന്നതിന്നു അവസാനിക്കുകയെന്നുമാണർത്ഥം.

പള്ളിപ്പാനയുടെ ഒടുവിലത്തെ ചടങ്ങായ 'കനലിൽച്ചാട്ട്'വും നമ്മുടെ ആലോചനയ്ക്കു വിഷയമാവേണ്ടതാണ്. വെളിച്ചപ്പാടും പാനവിടുത്തക്കാരും കനച്ച തീയിൽ ചാടുമ്പോൾ കാൽ പൊള്ളാതിരിക്കുന്നത് 'അമ്മ'യുടെ കാരണഗ്നകൊണ്ടാണെന്നാണ് വിശ്വാസം. സാധാരണ ജനങ്ങൾക്ക് അമ്മയുടെ മാഹാത്മ്യം അനുഭവപ്പെടുത്തുവാൻ ഇങ്ങിനെ ചില അമാനുഷകൃത്യങ്ങൾ ഉപാസകന്മാർ ആരംഭിച്ചതായിരിക്കണം.*

'കളം പാട്ട്'.

കാളീസേവയിൽ ഏറ്റുപെട്ട മറ്റൊരു പദ്ധതിയാണ് 'കളം പാട്ട്'. ഇത് പാനപോലെ പാടത്തോ, പറമ്പിലോ, മറ്റൊവിടേയെങ്കിലുമോ വെച്ചു കഴിക്കുവാൻ പാടുമുതല്ല. 'കാവു'കളിലോ, അല്ലെങ്കിൽ 'അമ്മ'യെ കടവെച്ചതായ സങ്കല്പിച്ചിട്ടുള്ള ഇല്ലങ്ങളിലോ മാത്രമേ നടത്തുവാൻ വിധിച്ചുള്ളൂ. 'കാവു'കളും മറ്റും വിമ്ബിച്ചതിനു ശേഷം, അതിൽ വിഗ്രഹരൂപത്തിൽ നടന്നതിനു പിന്നീടാണ് 'കളം പാട്ട്' നടപ്പായിട്ടുള്ളതെന്ന് ഇതുകൊണ്ടു ഉൾക്കണ്ടേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. 'കളം പാട്ടി'ന്റെ ഒരു വിവരണം ഭാരതവായത്തിന്റെ പീഠികയായി മറ്റൊരിടത്തു കൊടുത്തിട്ടുള്ളതിലേക്ക് വായനക്കാരുടെ ശ്രദ്ധയെ ക്ഷണിച്ചുകൊള്ളുന്നു. * പാനയിൽനിന്ന് 'കാളീസേവ' കളം പാട്ടിലേക്കു കടക്കുന്നതിനിടക്ക് പല പരിണാമങ്ങളും അതിൽ വന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ടെന്നു അനുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോഴേക്ക് കാളിക്ക് ഒരു സ്വരൂപമുണ്ടായി. അതുവരെ മരത്തിനെ (പാലയെ) ആശ്രയിച്ചിരുന്ന കാളിക്ക് ഇപ്പോൾ സ്വന്തമായി ഒരു സ്ഥലവും സ്വരൂപവും വന്നുകഴിഞ്ഞു. എന്നു മാത്രമല്ല, അതുവരെ നാട്ടുകാരുടെ വകയായിരുന്ന 'കാളി' അല്ലെങ്കിൽ 'അമ്മ' ഒരു സമുദായത്തിന്റേതായിത്തീർന്നുവാനുള്ള ഏർപ്പാടുകളും ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്നു. കളമെഴുത്തുകാരന്റെ അവകാശം നമ്പൂതിരി കൈവശപ്പെടുത്തുവാൻ ക്രമേണ ശ്രമിക്കുന്നതായിക്കാണുന്നു. കളമെഴുതിയ കുറുപ്പ് കയ്യും കാലും കഴുകാൻപോകുന്ന സമയത്താണ് നമ്പൂതിരി പൂജിക്കുന്നത്. അപ്പോൾ ചെണ്ടകൊട്ടുന്നത് കുറുപ്പ് കേൾക്കാതിരിപ്പാൻ മെല്ലെയാവണമെന്നാണ് ചട്ടം. അതിൽനിന്ന് ഉൾക്കണ്ടേണ്ടത് കുറുപ്പിന്റെ

* മാമിയത്തുള്ള ആരാധനകളിലും തിയിന്നും ഒരു സ്ഥാനമുണ്ട്.

(Whitehead, Village Gods of S. India, p. 13.)

† ഞോം ഭാഗം, പുറം 72-73.

അവകാശം അപ്പോഴും ഉറച്ചുനില്ക്കുന്നുണ്ടെന്നും, അതു കയ് വശപ്പെടുത്തുവാനുള്ള ശ്രമം ശുദ്ധമായിട്ടാണ് ചെയ്യുന്നതെന്നുമാണല്ലോ. അത് ഇപ്പോൾ ആചാരമായിരിക്കുകയാണ്. ആ നിലയ്ക്ക് ഇന്നും വ്യക്ത്യാസം വരാത്തതിനാൽ ആ വിഷയത്തിൽ ഭയാശങ്കകൾ ഏതോ ഉണ്ടായേ പോലിരിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, കാളിയുടെ കേളീരംഗം നിശ്ചിതപരിധിക്കുള്ളിലാവേണമെന്ന കാര്യത്തിൽ നമ്പൂതിരിമാർ വിജയം നേടി. കുറുപ്പന്മാരെ തങ്ങൾക്ക് അടങ്ങിയവരാക്കിത്തീർക്കാൻ അവർക്ക് അമ്പലവാസിത്തവും കല്പിച്ചു * രാത്രി നടക്കുന്ന 'കളംപാട്ടിന്ത്' 'ഭരതപ്പാട്ട്' വേണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. അപ്പോൾ കുറുപ്പിന്റെ ആദ്യവസാനത്തിന് ഭംഗവും വന്നില്ല. ആകപ്പാടെയുള്ള ഏർപ്പാടുകളിൽ ഇരുസമുദായക്കാരും ഒത്തുമാറിയപോലെയാണിരിക്കുന്നത്. എന്നുമാത്രമല്ല, വെളിച്ചപ്പാടില്ലെങ്കിൽ ആ ഭാഗംകൂടി ചിലപ്പോൾ കുറുപ്പ് നിർവ്വഹിക്കേണമെന്നുള്ളതിനാൽ കർമ്മവിഷയത്തിൽ കുറുപ്പ് അസാമാന്യമായ പ്രാവീണ്യം സമ്പാദിച്ചിരിക്കണമെന്നും വരുന്നുണ്ട്. അടിയന്തരക്കാരന് നായർസമുദായത്തിലുണ്ടായിരുന്ന പ്രാബല്യം അയാളെ അതിൽനിന്നു കറുത്ത വിഷയത്തിൽ നമ്പൂതിരിക്കു ശങ്ക ജനിപ്പിച്ചിരിക്കണം. അതല്ലെങ്കിൽ, തന്റെ പ്രവേശം ശുദ്ധമായിത്തന്നെ നിലനിൽപ്പോരുവാൻ നമ്പൂതിരി സമ്മതിക്കുന്നതല്ല. മറ്റു ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ചരിത്രത്തിൽനിന്ന് നമുക്ക് ഈ സംഗതി പ്രത്യക്ഷമാവുന്നതുണ്ട്. 'അമ്മ'യുടെ ശക്തിയും ഈ പരിണാമത്തിന് അധീനമായിത്തീർന്നിരിക്കണം.

‘കളമെഴുത്തു’.

‘കളമെഴുത്തു’ നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയെ പ്രത്യേകം അർഹിക്കേണ്ട ഒരു കലയാണ്. പാട്ടുകാരനായ കുറുപ്പ് മറ്റൊരു സൂക്ഷ്മരകലയ്ക്കും കൂടി അവകാശിയായിട്ടാണ് ഇതിൽ പ്രത്യക്ഷമാവുന്നത്. അയാളുടെ പൊടികൊണ്ടുള്ള പ്രയോഗം വിസ്മയിക്കത്തക്കതുതന്നെയാണ്. അഞ്ചു നിറംകൊണ്ടു പല വണ്ണങ്ങളുണ്ടാക്കി അയാളുടെ കൃത്രിമ അയാൾ ഭംഗിയായി നിർവ്വഹിക്കുന്നു. ചിത്രമെഴുത്തിനു വേണ്ടതായ സാമഗ്രികളെല്ലാം അയാൾക്ക് സാധ്യമായിട്ടില്ല. എന്നാൽ ചിത്രകാരന് അവശ്യം വേണ്ടതായ ആകാരനിർണ്ണയവും, ആശയസൗകര്യവും അയാളുടെ

* അമ്പലവാസികളുടെ ആഭിജാത്യം പലദിക്കിലും പലവിധത്തിലായി കാണുന്നതിൽനിന്ന് ഇതു അവർക്കു ഒരു മേന്മയായിരുന്ന പാഞ്ഞുകൂടാ.

മനോമുകരത്തിൽ ഉദിച്ചുകഴിഞ്ഞു. അവശ്യമുള്ളപ്പോഴെല്ലാം നിലത്തു തന്നെ മാറിപ്പൊഴിയി, നിരന്തരപരീശീലനംകൊണ്ട് പ്രയോഗമായും വർദ്ധിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള ഒരു ചിത്രകലയും അയാൾ സൃഷ്ടിച്ചു. കുറുപ്പിനെ കേരളീയചിത്രകലയുടെ പിതാവായി കരുതുന്നതിൽ ഒട്ടും തന്നെ അസാധാരണമില്ല. * സാമഗ്രികളുടെ അഭാവത്തിൽനിന്ന് അയാളുടെ കല പ്രാചീനമാണെന്നും വരുന്നുണ്ട്. കേരളത്തിലെ ദേവാലയങ്ങളുടേയും, രാജധാനികളുടേയും ചുമരുകളിൽ കാണുന്ന ചിത്രങ്ങളിൽ കുറുപ്പിന്റെ കലയോടുള്ള കടപ്പാട് ഒളിഞ്ഞു പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ട്. കുറുപ്പ് കുറിച്ചിട്ടുള്ള മാതൃക മറ്റു സാമഗ്രികളുടേതാണ് പ്രകാശിപ്പിക്കുമാത്രമാണ് അവർ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ക്ഷേത്രങ്ങളിലും, കൊട്ടാരങ്ങളിലും കാണുന്ന ചുമർചിത്രങ്ങളും കുറുപ്പന്മാരുടെ കയ്പടയാണെന്ന് കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കുറുപ്പിന്റെ കല ദിവ്യപ്രസ്ഥാനമായിത്തീർന്നതിനാൽ അതിൽ പിന്നീട് പരിഷ്കാരം വരുത്താതിരുന്നതാണ്. ദിവ്യത്വത്തിൽ അടിയുറച്ച പല കാര്യങ്ങളും അതേനിലയിൽതന്നെ നിൽക്കുന്നതാണല്ലോ ലോകസ്വഭാവം. അല്ലെങ്കിൽ ക്ഷേത്രനിർമ്മാണകല ഗുഹനിർമ്മാണകലയെപ്പോലെ പരിഷ്കാരോന്മുഖമായി പരിവർത്തിക്കേണ്ടതാണല്ലോ. ഈ സമുദായത്തിലെ അംഗങ്ങൾക്ക് ചിത്രമഴുത്തിൽ ജന്മനാ വാസനയുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതിയും ഇവിടെ പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. †

കുറുപ്പിന്റെ കലയ്ക്ക് മറ്റു ചില ദൈവങ്ങളും വിഷയമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. അവരും കേരളീയരുടെ പഴയ ദൈവങ്ങളാണ്. 'അയ്യപ്പൻ', 'വേട്ടക്കരൻ', 'പാമ്പ്' ഈ ദൈവങ്ങൾക്കും കുറുപ്പ് കളമഴുത്താരുണ്ട്. പാമ്പിന്റെ കാര്യത്തിൽ 'പുള്ളിവരം' സമാവകാശികളാണ്. പക്ഷേ അവരുടെ കലയ്ക്ക് കുറുപ്പിന്റേതുപോലെതന്നെ പരിപൂർണ്ണ സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ല. ‡ അയ്യപ്പന്റേയും, വേട്ടക്കരന്റേയും ചിത്രങ്ങൾ കുറുപ്പ് വരച്ചതുതന്നെയാണ് ചിത്രകാരന്മാർ ചുമരുകളിൽ പകർത്തിയിട്ടുള്ളത്. ഈ അതിവിശിഷ്ടമായ കല—അധികം ചെലവു

* "കളമഴുത്തും പാട്ടും" എന്ന ലേഖനത്തിൽ Mr. R. V. Poduval ഈ അഭിപ്രായത്തോടു യോജിക്കുന്നുണ്ട്.

† ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുള്ള മുഖചിത്രം ഒരു കുറുപ്പിന്റെ കയ്യടയാണ്.

‡ അവർ എഴുതുന്ന സമ്പ്രദായവും വ്യത്യസ്തപ്പെട്ടതാണ്. ചിരട്ടയിൽ പൊടി നിറച്ച് അതിന്റെ ദ്വാരത്തിൽകൂടിയാണ് അവർ പൊടി വിതറുന്നത്.

ചെയ്യാതെ സാധിക്കാവുന്ന ഈ കല—നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടുവരാൻ ഒരു സ്ഥിരോപാധിയെ അവലംബിക്കുവാൻ തരമില്ലല്ലോ എന്നൊരു കണ്ഠിതം അതിനെപ്പറ്റി ആലോചിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകാറുണ്ട്. അതിന്റെ ഒരു മറായെടുക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. നിലത്തെഴുതിയുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു ചിത്രത്തിനെ മരയാഗ്രാഹിയത്തത്തിലേക്ക് ആവാഹിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. പൊടിക്കൊണ്ടുള്ള പണിയാകയാൽ 'കളം' മുരറിമേൽ എഴുതാനും തരമില്ല. മറ്റു പല കലകളെപ്പോലെ ഇതും 'കുറപ്പി'നേയും കാവി'നേയും ആശ്രയിച്ചുകൊണ്ടാണിരിക്കുന്നത്. അവർ പോയ്ക്കൽ, ഈ കലയും നമുക്ക് നഷ്ടമാവുമെന്നാണ് ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി. അതുകൊണ്ട് ഈ കലയെ നിലനിർത്താനായിട്ടെങ്കിലും 'കാവി'നേയും 'കുറപ്പി'നേയും നാം പരിചരിക്കേണ്ടതാണെന്നു പറയുന്നത് 'അമ്മ'യെ അവഹേളിക്കുക. 'അമ്മ'യ്ക്ക് പല രംഗങ്ങളും കാലക്രമംകൊണ്ട് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്; ഉണ്ടായിവരുന്നതുണ്ട്. 'അമ്മ'യ്ക്ക് അതുകൊണ്ട് പരിഭവത്തിന് അവകാശമില്ല. 'കളമെഴുത്തി'ന്റേയും, 'കുറപ്പി'ന്റേയും, സ്ഥിതി അതല്ല. ഈ കലയെ നിലനിർത്താനായി 'പുരണവസ്തു' ശേഖരിക്കുന്ന വകുപ്പുകാരും ശ്രദ്ധിച്ചുകാണാത്തതിൽ അതുകൂടെപ്പേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

‘മുടിയേറു’

കളംപാട്ടിൽനിന്ന് ഒരുപടികൂടി കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള പരിണാമമാണ് 'മുടിയേറു' * സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഇതിന് ഒരു നാടകപ്പോലെയുമാണുണ്ട്. ഇതുവരെ കാളിയുടെ പരമശത്രുവായ ഭാര്യകൻ പാട്ടിൽ ഒളിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. കാളിയുടെ മിതങ്ങൾ അറിയിപ്പിക്കുവാനുള്ള 'വെളിച്ചപ്പാട്' അല്ലെങ്കിൽ 'കോമരം' ഇതിന് മുന്പുതന്നെ നമ്മുടെ രക്ഷിതാവെന്ന നിലയിൽ വന്നുവേണം. പാനമുതൽക്കു ആ വേഷം നമുക്കു പരിചയപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഭാര്യകനെ ഇതുവരെ കാണുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. അയാളും സാമാന്യനല്ലെന്ന് പറ്റുകളിൽനിന്നു തെളിയുന്നുണ്ട്. കാളിയെ പല തവണ 'കറക്കിയ' വീരൻ നമ്മുടെ ബഹുമാനഭരം അർഹിക്കുന്ന മാനുഷനാണെന്നതിലേക്കു സംശയമില്ല. നേരിട്ടു യുദ്ധംകൊണ്ട് കൊല്ലാൻ സാധിക്കാതെ വന്നതിനാൽ ചതിപ്രയോഗം അവലംബിച്ചാണ് കാളി ആ മഹാവീരനെ സംഹരിക്കുന്നതും. ഇങ്ങി

* മുടി=കുരിശും, ഏറു=ഏറൽ—സ്ഥിരമാക്കൽ.

നെയുള്ള ഒരു ഗംഭീരനെ രംഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കാൻ കാളീഭക്തന്മാർക്കുണ്ടായ ആഗ്രാഹമായിരിക്കണം 'മുടിയേറ' എന്ന അടിയന്തരത്തിന്നിടാനും.

ഇതിലും കുറുപ്പുതന്നെയാണു് പ്രധാനി. 'കാവു'കളിലല്ലാതെ മറ്റൊരിടത്തും ഈ രംഗം അഭിനയിക്കുന്നതല്ല 'കാവു'കളിൽ പ്രവേശം അനുവദിക്കാത്തവർക്കു് ഈ അടിയന്തരം ഉയന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നിട്ടോ, മരത്തിന്റെ മുകളിൽ കയറിയോ, കാരണങ്ങളതായിട്ടാണിരിക്കുന്നതു്. ഇതിലും 'കളം' വരയേണ്ടതുണ്ടു്. കുറുപ്പന്മാർ നേർത്ത കാവിന്റെ മുമ്പിൽ ഒരു സ്ഥലത്തു് കാളിയുടെ ഭയങ്കരരൂപം എഴുതിയുണ്ടാക്കും. വൈഷ്ണവരും 'കാവു'കളിലെ പൂജ നടക്കുമ്പോൾ അവർ സ്ഥംഗീതംകൊണ്ടും മറ്റും ജനങ്ങളെ സാന്താഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. പൂജ കഴിയുന്നതോടുകൂടി കാളിയെ എഴുന്നള്ളിക്കും. വിവിതപ്രകാരമുള്ള പ്രദക്ഷിണം കഴിഞ്ഞാൽ കാളീപ്രതിമ എല്ലാവർക്കും കാണാവുന്ന ഒരു സ്ഥലത്തുവെക്കും. ഈ നാടകത്തിലെ ആദ്യത്തെ രംഗം ശിവന്മാരഭംഗമാണു്. അതിലെ വിഷയം പാട്ടുകളിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നതുപോലെ, ഭാരതന്റെ അക്രമങ്ങളെപ്പറ്റി നാഭൻ ശിവനെ അറിയിപ്പിക്കയും, കാളിയെക്കൊണ്ടു് അവനെ കൊല്ലിക്കാമെന്നു് ശിവനേല്ക്കുകയാണു്. അപ്പോഴേക്കു് കാളീ ഭാരതന്മാർ വേഷംകെട്ടി തെയ്യമായിട്ടുണ്ടാവും. ഭാരതൻ പുറത്തുചാടി കാളിയെ തക്കസമയത്തു് പോരിന്നു വിളിക്കും. പോർക്കുവിളികേട്ടു് കാളിയും പുറത്തുചാടും. പിന്നെ പോരുതടങ്ങും. കാവിന്നുചുറ്റും ഇവർ ഓടിനടന്നു് യുദ്ധം ചെയ്യും. ഒടുവിൽ കാളീ ഭാരതനെ കൊല്ലും അപ്പോഴേക്കു് നേരം പ്രകാശമാവും. ഈ ഘട്ടത്തിലാണു് വധം അഭിനയിക്കുന്നതു്. നിലത്തുവീണ ഭാരതന്റെ കടൽമാലയും മറ്റും 'കാളി' വലിച്ചെടുത്തു കാണികളിൽ ഭയംജനിപ്പിക്കുന്ന തരത്തിലാണു് ഈ രംഗം അഭിനയിക്കുന്നതു്. * കഥകളിയിലെ 'രെയദ്രഭീമൻ' അഭിനയിക്കുന്നതു ഈ രംഗത്തിന്റെ ഒരനുകരണമാണെന്നുള്ളതിലേക്കു് സംശയമില്ല.

'മുടിയേറ' ഇപ്പോൾ അധികം പ്രചാരത്തിലുള്ളതു് കൊളിയിലാണു്. ബ്രിട്ടീഷുമലബാറിൽ വള്ളുവനാട്ടു താലൂക്കിൽ 'ഉത്രത്തിൽ

ക്കാവ് എന്നൊരിടത്തു മാത്രമേ ഇതു നടന്നുവരുന്നതായി കേൾക്കുകയുണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. കോഴിക്കോട്ടു നിന്നു വടക്കോട്ടേക്ക് 'പാൻ' തീരെയില്ലെന്നതന്നെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. 'കളപാട്ടം' ഇപ്പോൾ അപൂർവ്വമായിരിക്കുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിൽ 'കളപാട്ടം' പലയിടത്തും ഇപ്പോഴും നടക്കുന്നതായി ശ്രീമാൻ ആർ. വി. പൊതുവാൾ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലേഖനത്തിൽനിന്നുതന്നെ ഏതാനും ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കാം:—

“ഭഗവതി, ഭദ്രകാളി, ശാസ്താവ് എന്നീ ചിത്രങ്ങളാണ് യഥാക്രമം വരയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. 'കന്യാകുമാരി'യിൽ ഭഗവതിയുടേയും, 'കുമാരഭാഗി'യിലും 'തിരുവടക്കോട്ടം' ശാസ്താവിന്റേയും മാത്രം ചിത്രങ്ങൾ വരയ്ക്കുന്നു. ഭഗവതി കുമാരിയുടെ മേലും, ശാസ്താവ് ആനയുടേയോ കുതിരയുടേയോ മേലും, ഭാര്യയുടെ തലവെട്ടി കയ്യിലേന്തിയ ഭദ്രകാളി വേതാളത്തിന്റെ മേലും ഇരിക്കുന്നവിധം ചിത്രീകരിക്കുന്നു.”

ഇതിൽനിന്നു തിരുവിതാംകൂറിൽ 'ഭഗവതിയ്ക്ക്' പ്രത്യേകമായി ഒരുതരം 'കളമെഴുത്തു'ണ്ടെന്നാണല്ലോ വരുന്നത്. 'ഭദ്രകാളി'യ്ക്കു വേറെ യുണ്ടുതാനും. ബ്രിട്ടീഷു മലബാറിലും കൊച്ചിയിലും അങ്ങിനെയൊരു പാരമ്പര്യം കാണുന്നില്ല. എന്നുമാത്രമല്ല, അവിടങ്ങളിൽ 'കാളി', 'ഭദ്രകാളി' എന്നീ രണ്ടുപേരുകളും വ്യക്തിഭേദംകൂടാതെ ഉപയോഗിക്കുന്നുമുണ്ട്. 'വേളക്കരൻ' തിരുവിതാംകൂറിൽ പ്രവേശിച്ചതായും കാണുന്നില്ല. ഈ വ്യത്യാസങ്ങൾക്ക് കാരണം കണ്ടുപിടിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കൊല്ലത്തുനിന്ന് തെക്കോട്ടുപോകുമ്പോൾ മലയാളത്തിൽ പരദേശിത്വത്തിലേക്കാണ് ആചാരങ്ങളുടേയും സംസ്കാരത്തിന്റേയും പോക്ക്. ഭാഷയ്ക്കും ഈ 'മന്ത്രസംഭാവം' കാണുന്നുണ്ട്. 'രാമകഥപ്പാട്ട്', 'രാമചരിതം', 'മാവാരതം', അഞ്ചുതമ്പുരാൻപാട്ട്, 'ഇരവിപ്പട്ടിപ്പിള്ളപ്പോർപ്പാട്ട്' ഇവയെല്ലാം അതിന്നു ഉദാഹരണമാണ്. ക്ഷേത്രനിർമ്മാണരീതിയും വ്യത്യാസപ്പെട്ടിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. പത്തനാപുരംപാലിയ്ക്കു ത്തിലും, ശുചീന്ദ്രത്തും കാണുന്ന മാതിരിയിലുള്ള ഉയർന്ന ഗോപുരങ്ങൾ കേരളശൈലിയെ അനുസരിക്കുന്നവയല്ല. കൊല്ലത്തു നിന്ന് വടക്കോട്ട് അത്തരത്തിലുള്ള ഗോപുരങ്ങൾ കാണുന്നില്ല. വടക്കുന്നാഥക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഗോപുരങ്ങളുടെ സമ്പ്രദായം ഒരു വേറെയാണ്. രണ്ടു മൂന്നു പന്തമായിട്ടാണ് അതിന്റെ കെട്ട്. ആ മാതൃക കൊല്ലത്തുനിന്ന് തെക്കോട്ടും കാണമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. 'കാളി'യെ സംബന്ധ

സ്ഥിച്ചുള്ള പാട്ടുകളിലും ഇങ്ങിനെ തെക്കൻ, വടക്കൻ എന്ന സമ്പ്രദായഭേദങ്ങൾ ഉള്ളതായിട്ടാണറിയുന്നത്. രീതിക്കുമാത്രമല്ല, ഇതിവൃത്തത്തിന്നുകൂടെ വ്യത്യാസമുണ്ടെന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. തെക്കോട്ട് 'കാളി' മിക്കസ്ഥലത്തും 'കന്നകി' * യാണു്. 'ഭദ്രകാളി' യാണു് ഭാഷകനെ കൊന്ന കാളി. 'കന്നകി'യുടെ കഥക്ക് വടക്കോട്ടും അതായത് കൊടുങ്ങല്ലൂരിന്നു് വടക്കോട്ടും, പ്രചാരമില്ല. ഇതിൽനിന്നു ഉറപ്പിക്കേണ്ടതു ചേരരാജാക്കന്മാരുടെ സ്വാധീനശക്തി തിരുവഞ്ചിക്കുളത്തുനിന്നു് വടക്കോട്ടു് കടന്നുകൂടിയില്ലെന്നാണോ? തമിഴർ 'കേരളം', 'മലയാളം' എന്നൊക്കെ പറയുന്നതിന്നു് കന്യാകുമാരിയിൽനിന്നു് തിരുവഞ്ചിക്കുളത്തോളമുള്ള പ്രദേശം എന്നു മാത്രമാണോ അർത്ഥം? അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ മലയാളത്തിന്റെ പൂർവ്വചരിത്രം ഒന്നു മറിച്ചെഴുതേണ്ടതായിവരും. 'ഭദ്രകാളിപ്പാട്ടു'കളെ വിമർശിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിൽ ഈ പ്രമേയത്തെ ഒന്നുകൂടി വിസ്തരിക്കേണ്ടതായി വരുന്നതാണു്.

‘താലപ്പൊലി.’

കാളീസേവയിൽ അതിപ്രധാനവും സർവ്വപ്രചുരവുമായ ചില ആരാധനാശീതികളെ സംബന്ധിച്ചുമാത്രമേ ഇവിടെ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ളു. ഓരോ സ്ഥലത്തു നടപ്പുള്ള അനവധി സമ്പ്രദായങ്ങൾ ഇനിയുമുണ്ടു്. ‘പാട്ടും താലപ്പൊലിയും’ എന്നു സാധാരണ പറയാറുണ്ടു്. മണ്ഡലക്കാലത്തോ മറ്റോ 41 കളംപാട്ടു കഴിഞ്ഞാൽ ഒട്ടവിലത്തെ ദിവസം ഒരു ‘താലപ്പൊലി’യോടുകൂടി ആ ചടങ്ങു് അവസാനിക്കുന്നതാണു് പതിവു്. ഈ ‘താലപ്പൊലി’ നമ്മുടെ സമുദായപരിണാമത്തിൽ ഒരു ഘട്ടം സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ഭൂസവാക്രമമാണു്. അരിയും, കൊളുത്തിയ തിരിയും, വെച്ചു പിിച്ചുളത്താലങ്ങൾ നിരത്തിവെക്കുന്നതാണു് ഇതിലെ പ്രധാനമായ ഒരു ചടങ്ങു്. ‘കാവി’ന്റെ പുറത്തു് അധികം ദൂരത്തല്ലാതെയുള്ള ‘പാല’യുടോയ, ‘ആലി’ന്റേയോ ചുവട്ടിലാണു് ‘താല’ങ്ങൾ ‡ നിമത്തുന്നത്.

* ചിലപ്പതികാരത്തിന്റെ നായിക, കോവിലന്റെ ഭാര്യ. സി. പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള, ‘മലയാളത്തിലെ പഴയ പാട്ടുകൾ’, ഒന്നാംഭാഗം. പുറം, 79, 84.

‡ നെല്ലും അരിയുമാണുമാത്രം നാം കഴിച്ചുകൂട്ടിയിരുന്ന കാലത്തു് അതു് ഒരു നല്ല പാത്രത്തിലാക്കി ‘അമ്മ’ക്കു് എല്ലാവരുംകൂടി വിശേഷിക്കുകയെന്നതായിരിക്കണം ഈ ചടങ്ങിന്റെ അർത്ഥം.

ഇത് സ്ത്രീകളുടെ അവകാശമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. അത് ബ്രാഹ്മണ ക്ഷത്രിയനായ 'കാവ്യ'കളിലാണെങ്കിൽ അമ്പലവാസിസ്ത്രീകളായിരിക്കും ചെയ്യുന്നത്. അല്ലാതെയുള്ള 'കാവ്യ'കളിൽ നായർസ്ത്രീകളോ, തീയ്യ സ്ത്രീകളോ ആയിരിക്കും ആ കൃത്യം നിർവ്വഹിക്കുന്നത്. സന്ധ്യക്കു മുമ്പെയ്യാം താലം നിറയുന്നത്. നിരത്തി കുറച്ചുനേരം കഴിഞ്ഞാൽ താലമെടുത്ത സ്ത്രീകൾ മുമ്പിലും വാദ്യഘോഷാദികൾ പിമ്പിലുമായി 'കാവി'ലേക്കുള്ള ഘോഷയാത്രയായി. 'കാവി'ന്റേറയും അതു കൊണ്ടു നടത്തുന്ന വരയേയും അവസ്ഥയനുസരിച്ചിരിക്കും ഘോഷയാത്രയുടെ ആധാരം. കോപ്പണിഞ്ഞ ആനകൾ, മേളം, വെടിക്കെട്ട് എന്നിവയെല്ലാം ഉണ്ടെങ്കിൽ 'താലപ്പൊലി' കേമമായിട്ടാണെന്ന് കരുതാം. അത്യാവശ്യം വാദ്യവുമായി താലമെടുത്തു വരുന്നതാണ് എത്രയും ചുരുക്കിയമട്ട്. 'കാവി'ലെത്തിയാൽ അതിനെ ഒരു പ്രദക്ഷിണംവെച്ച് ആ ചടങ്ങ് അവസാനിപ്പിക്കും. പിന്നെ കാവിലെ അവസ്ഥപോലെ 'തായംപക', * 'കഴുപ്പറു', 'മളുപ്പറു', 'കൊമ്പു' എന്നീ പ്രദർശനങ്ങൾ നടക്കുന്നതാണ്. അവസാനം ഒരു ശിവലിംഗത്തോടു കൂടി 'താലപ്പൊലി' അവസാനിക്കും. അതിനുശേഷം വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ അരുളപ്പാടുണ്ടാവും.

‘ചിററു വിളക്കു’.

ഇതുപോലെ കാവിൽ നടത്തുന്ന മറ്റൊരടിയിനമാണ് 'ചിററു വിളക്കു'. ഇത് എണ്ണത്തിൽ 'താലപ്പൊലി' ‡ പോലെ തന്നെയുള്ള രാഘോഷമാണ്. താലം നിറയുകയില്ലെന്നു വ്യത്യാസമുള്ളു. 'കാവി'ന് ചുറ്റും, ഉള്ളിലും, ബിംബമുണ്ടെങ്കിൽ അതിന്റെ മുമ്പിലും, ധാരാളം വിളക്കുകൊളുത്തുവെക്കുന്നതാണ്. ഇതിലെ പ്രധാനഭാഗം. വാദ്യഘോഷങ്ങൾ അവസ്ഥപോലെയാണ്. ഇത് പലപ്പോഴും ഓരോരുത്തരുടെ 'വഴിവാട്'യിട്ടും കഴിക്കാറുണ്ട്.

ഈ രണ്ടടിയിനത്തിലും ചിലപ്പോൾ ഒന്നായിട്ടും ആഘോഷിക്കാറുണ്ട്. അവസാനം വെളിച്ചപ്പാടി് കൽപിക്കുമ്പോൾ "ഇരവുരി" എന്നാണ് ഈ ആഘോഷങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുക പതിവ്. 'ഇരവുരി' അല്ലെങ്കിൽ "ഇരനാഴി ഉരി" എന്നാണ് ഈ വാക്കിന്റെ മഴ

* ചെണ്ടകൊണ്ടു തന്നെയുള്ള കലാപ്രകടനം.

‡ താലംകൊണ്ടുള്ള പൊലിമ (സമൃദ്ധി) എന്നു പദാർത്ഥം

വൻ രൂപം. ഇതിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന അരിയെപ്പറ്റിയായിരിക്കും സൂചനയെന്നു കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എല്ലാവരിലും അരിയും നെല്ലും “നിറച്ചുവെപ്പായി” വെക്കുന്നത് ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത ഒരു ചടങ്ങുമാണ്. ഇത്തരത്തിലുള്ള എല്ലാ അടിയന്തിരങ്ങൾക്കും “ഇരാവുരി” എന്ന് ഇപ്പോൾ വെളിച്ചപ്പാടന്മാർ ഉപയോഗിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ‘പാൻ’ ‘കളംപാട്ട്’ മുതലായ അടിയന്തിരങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് ‘വിളക്കു’ മുതലായവ പ്രാധാന്യംകൊണ്ട് ചെറിയതരം ആരാധനയാണെന്നും “ഇരാവുരി” ശബ്ദം ധ്വനിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.

താണജാതിക്കാരുടെ ഇടയിലുള്ള സമ്പ്രദായങ്ങൾ

ഇത്രയും നമ്പൂതിരിമാർ, നായന്മാർ എന്നിവരുടെ ഇടയിലുള്ള സമ്പ്രദായങ്ങളാണ്. ഇതിൽ 'കളംപാട്ടി'ൽ പൂജമാത്രമേ നമ്പൂതിരി ചെയ്യേണ്ടതായിട്ടുള്ളൂ. ബാക്കിയുള്ളതെല്ലാം കമ്മി നായന്മാരും അവലംബം വാങ്ങിയവരാണ്.

ഇനി തിര്യൻ, മണ്ണാൻ, പാണൻ മുതലായവരുടെ ഇടയിലും ചില സമ്പ്രദായങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഇതിൽ പ്രധാനമായ കമ്മി 'മണ്ണാ'നാണ്. ഇവൻ കേരളസമുദായത്തിൽ പലവിധത്തിലും പ്രാധാന്യം അർഹിക്കുന്ന ഒരു വ്യക്തിയാണ്. നായർക്കും അതിൽ താണവർക്കും അലക്കുന്നതു ഇവനാണ്. മേൽജാതിയിലുള്ള സ്ത്രീകൾ തീണ്ടാരിക്കൂട്ടിച്ച് ശുദ്ധീകരിക്കണമെങ്കിൽ മണ്ണാത്തിവെച്ചു 'മാററു'ടുത്തു കുളിക്കണം. ഉയർന്നജാതിക്കാർ ഇവനെ തീണ്ടൽവർഗ്ഗത്തിലാണ് ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതു്. ഇവൻ നായരായി സങ്കല്പിച്ചുവരുന്ന പെരുന്തേടന്റെ ഒരു 'കുറുപ്പകർപ്പാണ്'. അലക്കിന്നു പുറമെ, ഗൃഹനിർമ്മാണം, വൈദ്യം, മന്ത്രവാദം എന്നീ വിഷയത്തിലും മണ്ണാൻ നിപുണനാണ്. മണ്ണാൻ 'വണ്ണാൻ' എന്നതിന്റെ ഭിന്നരൂപമാണെന്നാണ് വൈയാകരണന്മാരുടെ അഭിപ്രായം. മണ്ണുകൊണ്ട് വീടുകെട്ടുന്നതിനും, ചിലപ്പോൾ കുറ്റം ചെയ്തവന്റെ കൈകൾക്കു്, അതാതുദേശത്തെ 'മണ്ണാൻ' വേണമെന്നാണ് നാട്ടുനടപ്പ്. ആ നിലക്കു് നോക്കുമ്പോൾ 'മണ്ണാൻ' എന്ന പേരും അവന്നു യോജിക്കുന്നുണ്ടു്.†

തിര്യക്കും 'മണ്ണാൻ' പുരോഹിതനാണ്. അവൻ സേവിക്കുന്ന കാളി 'കരിംകാളി'യുമാണ് 'കരിംകാളി', 'കൊടുംകാളി', 'കണ്ടോ കാളി' എന്നീ പേരുകൾ കാളിക്കു് അല്ലെങ്കിൽ ഭദ്രകാളിക്കു്, പര്യായങ്ങളായി ഉപയോഗിക്കാറുണ്ടെങ്കിലും, 'കരിംകാളി' മുതലായ ഭയങ്കര മുതലുകളുടെ അവകാശി "മണ്ണാ"നാണ്. * 'മണ്ണാൻതോറ'മെന്നൊരു പാട്ടും അവർക്കുണ്ട്.

* തിര്യൻ സേവിക്കുന്ന കാളി 'കുറുവ'യാണെന്നു് മുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. കൊടുങ്ങല്ലൂരമ്മ ഇവൻ പ്രത്യേകവുമാണ്. കരുവേലംപി കുറുവയുടെ സംസ്കൃതീകരണവുമാണ്.

† 'മണ്ണുതൽ' എന്നാൽ ഞെളുപ്പിക്കൽ. 'മണ്ണുൻ' വെളുപ്പിക്കുന്നവൻ, മണ്ണാണു് മണ്ണുനായതു്. 'മ'കാരം 'വ'കാരമാകുന്ന നയം ദ്രാവിഡഭാഷകളിൽ സർവ്വസാധാരണമാണു്. മാനം വാനമാത്തുപോലെ. (പ്രസാദകൻ—രണ്ടാം ഷതിപ്പു.)

‘വെള്ളാട്ടം തിറ’

‘വെള്ളാട്ടം തിറ’ എന്നൊരു കമ്മമാണം ‘മണ്ണാൻ’ കഴിക്കുന്ന തിൽ പ്രധാനമായത്. ഇതിൽ തിളപ്പിച്ച ചാന്ത് മേലൊഴിക്കുന്ന താണ് ഒരു വലിയ ചടങ്ങ്. അതിന്നു മുമ്പായി പൂജ കഴിക്കും. അതോ ട്ടുകൂടി മണ്ണാൻ കലികയറും. ആവേശത്തോടുകൂടിയാണ് ചാന്ത് മേ ലൊഴിക്കുന്നത്. ചാന്തിന്റെ മുട്ടുതട്ടുന്നതോടുകൂടി അതിഭയങ്കരമായി അവൻ അട്ടഹസിക്കും. അതു കേട്ടാൽ ആ ജാതിയിലുള്ള എല്ലാ വ്യ ക്തിക്കും ആവേശമുണ്ടാകുമെന്നാണ് വിശ്വാസം. ഈ വിശ്വാസ ത്തിൽനിന്നാണ് ‘ആട്ടുകേട്ട മണ്ണാൻ, * ഉഴുതകേട്ട പട്ടത്ത്’ എന്ന പഴ മൊഴിയുടെ ഉത്ഭവം. ‘തിറ കെട്ടിയാടുന്നതും ഇതിന്റെ ഒരു ചട ങ്ങായതിനാലാണ് ‘വെള്ളാട്ടം തിറ’ എന്ന പേര് ഈ അടിയന്തരത്തി ന്നുള്ളായത്. അർദ്ധവൃത്താകാരത്തിൽ നേരിയ മരപ്പലകകൊണ്ടുണ്ടാ ക്കി തലയിൽ വെക്കുന്ന ഒരു സാധനമാണ് തിറ. ഇത് തലയിൽ വെച്ച് ‘മണ്ണാൻ’ നൃത്തം വെക്കുന്നത് കാണേണ്ട ഒരു കാഴ്ചതന്നെ യാണ്. തലയിൽ ‘തിറ’ ഇരിക്കാൻതന്നെ വളരെ പ്രയാസമാണ് അത് തലയിൽ നിർത്തിക്കൊണ്ടു നൃത്തംവെക്കുകയെന്ന് അതിലും പ്രയാസമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഇതിൽ നല്ല പൈദഗ്ദ്ധ്യം മിക്ക ‘മണ്ണാ’ന്മാരും സമ്പാദിക്കാറുണ്ട്. കച്ചകെട്ടി മൈവഴക്കു വരു ത്തിയവർക്കു മാത്രമേ അതു സാധിക്കയുള്ളൂ. ‘തിറ’കെട്ടി കളിക്കുന്നതി ന്നിടക്ക് മുമ്പും പിമ്പും മറിഞ്ഞുനിന്ന ഒരു ‘മണ്ണാ’നെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടു തന്നെയുണ്ട്. ‘കാവുകുളിൽ ‘പൂരവും’ ‘താലപ്പെ:ലി’യും ഉള്ളപ്പോൾ ‘മണ്ണാ’ന്മാർ ‘തിറ’കെട്ടി, ആദ്യം കാവിൽ തൊഴുത്ത് പിന്നീട് വീട് തോറും വന്നു കളിച്ചുപോകുന്നത് ഒരു പതിവാണ്. നായർ വീടുകളിൽ ഇവൻ ‘തിറ’കെട്ടിവരുമ്പോൾ ‘വിളക്കും’ ‘നിറച്ചുവെപ്പും’ അവ നുള്ള സ്വീകരണത്തിന്റെ ചടങ്ങുകളിൽ ഉൾപ്പെട്ടതായിക്കാണാം. ഇതിൽനിന്ന് ‘മണ്ണാൻ’ ഒരു കാലത്ത് സമുദായത്തിൽ പ്രാധാന്യമു ണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് ഉൾമിടക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതാതു ദേശത്തെ ‘മണ്ണാൻ’ ‘തിറ’കെട്ടിവരുമ്പോഴാണ് ഇത്തരത്തിലുള്ള സ്വീകാരം. അവൻ കളിച്ചു പോകുമ്പോൾ അരിയെറിഞ്ഞിട്ടാണ് പോകേണ്ടതും. അവൻ തത്സമയം ‘അമ്മ’യുടെ ഒരു പ്രതിനിധിയെന്ന നിലയിലാണ്

* തിളച്ച ചാന്തു മേലൊഴിക്കുമ്പോൾ ഒരു മണ്ണാൻ ചെയ്യുന്ന അട്ടഹാസം കേ ങ്ങാൽ ഏതൊരു മണ്ണാനും ആത്മേശംകൊണ്ടു് അവിടെ എത്തുമെന്നാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം.

തിര് കെട്ടുന്നതും ആടുന്നതും. 'തിര്'കെട്ടി 'കാവി'ൽ തൊഴുതതിന്ന ശേഷമേ അവൻ വീടുകളിലേക്ക് ചെല്ലാറുള്ളൂ. 'കാവി'ൽ തൊഴുന്നതു ധൃത്തംവെച്ചുകൊണ്ടാണ്. അതിന്നു മുൻകൂട്ടി നോൽവിടണമെന്നും ആചാരമുണ്ട്. അങ്ങിനെ ആടുന്നതോടുകൂടി 'തിര്'കെട്ടിയവന് ആവേശം വരുമെന്നും ചിലർ വിശ്വസിക്കുന്നുണ്ട്. അതു ഏതു വിധമായാലും, 'മണ്ണാന്' 'അമ്മ'യുമായുള്ള ബന്ധം കരേയധികം പഴക്കമുള്ളതാണെന്നുള്ളതിലേക്ക് സ ശബ്ദമില്ല. 'കരിംകാളി'ക്കു ഇപ്പോഴും വലിയ കമ്മി അവൻതന്നെയാണ്. 'കരിംകാളി' 'ഭദ്രകാളി'യായി മാറിയപ്പോൾ ഉടമാവകാശം നായന്മാർ മുതലായ മേൽജാതിക്കാർ കയ് വശമാക്കിയെങ്കിലും 'മണ്ണാ'ന്റെ ബന്ധം ഒഴിക്കുവാൻ വൈമനസ്സു മുണ്ടായതിന്റെ ഫലമായിരിക്കണം 'കരിംകാളി'ക്കുറേണ്ടി കെട്ടിയ 'തിര്' മറ്റേ കാളിക്കും വേണമെന്നായതു്.

'പൂതൻ' എന്ന മറ്റൊരു വേഷവും 'മണ്ണാന്മാർ' കെട്ടാറുണ്ട്. ഈ രൂപം 'ഭൂത'ത്തിന്റെ തത്ത്വവുമായിട്ടാണ് ഇപ്പോൾ കരുതുന്നത്. ഭൂതനാഥൻ ശിവനാണല്ലോ. ശിവന്റെ മകളായ 'കാളി' ഭാര്യയല്ലാത്തതിന്നു പുറപ്പെടുമ്പോൾ ഭൂതങ്ങളേയും അവരുടെ നാഥനായ നന്ദിയേയും സഹായത്തിനയച്ചതായി പാട്ടുകളിൽ കാണുന്നുണ്ട്. ആ കഥയെ ആസ്പദമാക്കിയിട്ടായിരിക്കണം 'പൂതൻ' കെട്ടാൻ തുടങ്ങിയതു്. ഒരു മരമുകറിന്മേൽ അർദ്ധവൃത്താകാരത്തിൽ പീലികൾ മടഞ്ഞുകോത്തുകൊണ്ടുള്ള ഒരു രൂപമാണ് 'പൂതൻ'. നാവു കടിച്ച് ഭയപ്പെട്ടുകൊണ്ടുള്ള ഒരു ഭാവമാണ് മുഖത്തിനുള്ളതു്. വികൃതരൂപം പൂത്തിയാക്കാൻ ദേവം മുഴുവനും പലനിറത്തിലുള്ള വസ്ത്രാഭിരൂപംകൊണ്ട് മൂടിയിരിക്കും. ആകപ്പാടെ സ്വരൂപം ഭയങ്കരവുമാണ്. ഇടത്തെ കയ്യിൽ ഒരു പലിശയും, വലത്തെ കയ്യിൽ ഒരു മരവടിയും അവൻ ധരിച്ചിരിക്കും. 'തിര്'യുടെ കൂടെ 'പൂത'നും വേണമെന്നാണ് ആചാരം. 'തിര്' ശിവന്റെ ജടാലങ്കാരമായി കണക്കാക്കുകയാണെങ്കിൽ 'പൂതൻ' ശിവന് അകമ്പടി സേവിക്കുന്ന ഭൂതങ്ങളുമായി. 'തിര്'ക്കും 'പൂത'നും കാലിൽ ചിലമ്പുണ്ട്. ആട്ടത്തിന്നു സൈതകയ്ക്കുമുണ്ടാക്കുന്ന തരത്തിലാണ് ഇരുവരുടേയും അരക്ക് താഴെയുള്ള ഉടുപ്പ്.

പൂരക്കാലം അറിയുന്നത് 'പൂത'ന്റേയും മറ്റും വരവുകൊണ്ടാണ്. 'തിര്'യെ ഒടുവിലത്തെ ദിവസമേ കാണുകയുള്ളൂ. പൂരക്കാലം

വന്നാൽ ഇവരുടെ വരവും കളിയും ഒരു വലിയ വിനോദമായിട്ടാണ് നാട്ടുകാർ കരുതുന്നത്. 'പൂതൻ'ന്റെ കളിക്കുള്ള വാദ്യം തുടിച്ചാണ്. 'തിറ്' വരുമ്പോൾ പറയ്ക്കാം പ്രാധാന്യം.

'പാണ'നും ഒരുതരം 'പൂതൻ' കെട്ടാനുള്ള അവകാശമുണ്ട്. അവന്റെ ഉപകരണങ്ങളും കോപ്പും അവന്റെ സ്ഥിതിക്കനുസരിച്ച് കറെ താണവയുമാണ്. 'പാണൻ പൂതത്തിന്റെ മുഖം മാന്യ്ക്കാറില്ല എന്നൊരു വിശേഷവിധിയും ഉണ്ട്. പക്ഷെ 'പാണ'നും കലാരസിക തലത്തിൽ 'മണ്ണാ'നേക്കാൾ കുറഞ്ഞവനല്ല. അദ്ദേഹം 'പാങ്കളി'യെന്നൊരു പ്രത്യേകവിനോദമുണ്ട്. 'പാണൻ പൂതൻ'ന്റെ കൂടെ ഒരു 'തെക്കത്തി'യുണ്ട്. അവൾ ഒരു നല്ല ആട്ടക്കാരിയാണ്. പാട്ടിലും ആട്ടത്തിലും അവൾ 'കെങ്കേമി'യുമാണ്. ഈ 'തെക്കത്തി'യുടെ ആഗമം അനേകപ്പക്ഷിക്കുണ്ടാണത്രെ. 'പാങ്കളി'യിൽ ഒരു പ്രധാനപങ്കും അവൾക്കുണ്ട്. അവളുടെ കൂടെ ചിലപ്പോൾ ഒരു 'തെക്കനെ'യും കാണാറുണ്ട്. അവരുടെ ആട്ടവും, നോട്ടവും, അഭിനയവും, ശ്രംഗാരമയമാണത്രെ. ഇത് തമിഴരുടെ ദേവദാസിയുടെ ഒരു പകർപ്പല്ലയോ എന്നു സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കേരളത്തിൽ തെക്കോട്ടു പോകുമ്പോൾ തമിഴുസംസ്കാരത്തിന് പ്രാബല്യം കൂടുമെന്നു മുമ്പ് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതിൽപെട്ട ഇവർ പിന്നീട് ഉത്തരകേരളത്തിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ അവരുടെ ഉത്ഭവസ്ഥലം പ്രമാണിച്ച് 'തെക്കനെ'നും 'തെക്കത്തി'യെന്നും പേരു വന്നതായിരിക്കണം. 'കാപ്പ'ളുടെ പ്രാചീനാന്തരീക്ഷത്തിലേക്കു 'തെക്കത്തി' യോജിക്കുന്നുമുണ്ട്. ആകപ്പാടെ നോക്കുമ്പോൾ നമ്മുടെ സംസ്കാരപരിണാമത്തിൽ 'തെക്കത്തി'ക്ക് ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടെന്നുള്ളതിലേക്ക് സംശയമില്ല.

‘തെയ്യം’

ഉത്തരകേരളത്തിൽ 'ചാമുണ്ഡിതെയ്യ'മെന്നൊരു കർമ്മമുണ്ട്. അതും കാളിയെ സംബന്ധിക്കുന്നതാണ്. ദക്ഷിണകേരളത്തിലെ 'തിറ്'പോലെ ഒരു വലിയ വേഷമാണ് 'ചാമുണ്ഡി'. പല നിലകളായി കെട്ടിയിട്ടുള്ള ഒരു കൂടത്തിനുള്ളിലാണ് കെട്ടുന്നവന്റെ സ്ഥിതി. ഇതു സാധാരണ അവിടുത്തെ 'തിയ്യരാണ്' കെട്ടുന്നത്. ഇവർക്ക് 'തെയ്യമ്പാടി'യെന്നൊരു പേരുമുണ്ട്. കനമേറിയ ഈ കൂടവും ധരിച്ചു

‘ചാമുണ്ഡി’ അതികേങ്കേമമായി നൃത്തംവെക്കുന്നത് കാണുവാൻ കൗതുകമുള്ളതാണ്. ആകുപ്പാടെ ഇതു കാഴ്ചക്ക് ഭയങ്കരമാണെങ്കിലും, ‘ചാമുണ്ഡി’യുടെ ആട്ടം ഒരു കലതന്നെയാണ്.

‘ചാമുണ്ഡി’ കാളിയുടെ ഒരു രൂപഭേദമാണല്ലോ. തെയ്യം, തെയ്യന്റെ ആട്ടമോ, തിയ്യുകൊണ്ടുള്ള ആട്ടമോ എന്ന് പക്ഷാന്തരങ്ങളുണ്ട്. Dr. Gundert ന്റെ അഭിപ്രായം, ദൈവത്തിന്റെ തത്ത്വമാണ് ‘തെയ്യൻ’ എന്നാണ്. കാളീസേവകൊണ്ടു വളർന്നിട്ടുള്ള കലാപ്രസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഈ ‘തെയ്യാട്ട’ത്തിനുള്ള നില വിശേഷിച്ചും സ്തുത്യർഹമാണ്. ഈ പ്രകൃതം ഇനിയും വിസ്തരിക്കുന്നില്ല.

സങ്കല്പഭേദങ്ങൾ

‘ മു ട് കാ ട്ടി ല മ ’

കാളിയെപ്പറ്റി നാടന്മാരുടെ ഇടയിലുള്ള വിശ്വാസം ശൃശാനത്തോടുകൂടി ബന്ധപ്പെട്ടുകൊണ്ടാണിരിക്കുന്നത്. പാതിരയ്ക്കോ, പതിനെട്ടാം നാഴികക്കോ, ‘മുടലഭദ്രകാളി’ മുടുകാട്ടിൽ വന്ന് ഭവിപ്പിച്ച പ്രേതങ്ങളുടെ മേൽ നൃത്തം വെക്കാറുണ്ടെന്നും, അവിടെ കാണുന്ന എല്ലകളെടുത്ത് കടിച്ചുമറിച്ചു തിന്നുമെന്നും വിശ്വസിക്കുന്നവർ നമ്മുടെയിടയിൽ പലരുമുണ്ട്. എന്നു മാത്രമല്ല, ശവം ഭവിപ്പിക്കാനായി വെട്ടുന്ന മാവിന്മേൽനിന്നു തെറിക്കുന്ന ആദ്യത്തെ മക്കഷണം (പൂജ്) പിടിച്ചുവന്നു രാത്രി ഭദ്രകാളി വന്നു പിടിക്കുമെന്നും ചിലർക്ക് ഭയമുണ്ട്. ഈ കഥക്ക് ചിലപ്പോൾ ‘നാരാണത്ത് ഭ്രാന്തനെ സാക്ഷിയാക്കാറു മുണ്ട്. ഈ ഭ്രാന്തൻ * (ആനന്ദഭ്രാന്താണു്.) ഒരു ദിവസം കയ്യിൽ രണ്ടു നേന്ത്രപ്പഴവുമായി ഒരു മുടലയിലെത്തി. ജനബായയില്ലാതെ അവിടെയിരുന്ന്, തന്റെ ആഹാരം കഴിക്കാമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിചാരം. പഴം തീയിലിട്ട് മുട്ട്, ക്രമേണ അതു പൊട്ടിച്ചു തിന്നാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോഴേക്ക് ‘ഭദ്രകാളി’ വന്ന് എല്ലുപൊട്ടിക്കാനും ചില ശബ്ദമുണ്ടാക്കാനും ആരംഭിച്ചു. ഇതുകൊണ്ടൊന്നും കലുങ്ങാതെ ഒരു മനുഷ്യൻ ഇരിക്കുന്നതുകണ്ട് ഭദ്രകാളിപ്പോ ഭയമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു. ഉഗ്രഭാവം വിട്ട്, സൗമ്യമായി, ‘ആരാണു്? മുടലയിൽ വരുവാനുള്ള കാരണമെന്താണു്?’ എന്നൊക്കെ കശലാമ്പലപ്പണവും തുടങ്ങി. അതിന്നും മറുവടിയൊന്നുമുണ്ടായില്ല. വീണ്ടും പല്ലുകടിക്കുകയും, കണ്ണുരുട്ടുകയും, അട്ടഹസിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. അതുകൊണ്ടൊന്നും പഴം തിന്നുന്ന മഹാനിൽ യാതൊന്നുക്കുവും കണ്ടില്ല. പിന്നീട് ക്ഷമായാ ചുനം ചെയ്തു, വല്ല വരവും വാങ്ങണമെന്നു അപേക്ഷിച്ചു. ഇത്രത്തോളമായപ്പോൾ ആ ദിവ്യൻ ഒരു ‘തൃക്കണ്ഠപാത്ത്’, “വരവും വേണ്ട വരലുസാദവും വേണ്ടോ, കൊതിയാക്കാതിരുന്നാൽ മതി” എന്നു മറുവടി പറഞ്ഞു.

* പത്മികലത്തിൽപെട്ട ഒരു ദിശൂൻ (ബ്രാഹ്മണൻ.)

ഭദ്രകാളി:—“മനുഷ്യരെ കണ്ടാൽ ഒന്നുകിൽ വരം കൊടുക്കണം; അല്ലെങ്കിൽ നിഗ്രഹിക്കണം, എന്നാണ് ഞങ്ങളുടെ മുറ” എന്നു വീണ്ടും തന്റെ അധികാരം സ്ഥാപിക്കാൻ നോക്കി.

നാറാണത്തു ഭ്രാന്തൻ, ഇഷ്ടപോലെ ചെയ്യാമെന്നുവെച്ച് വീണ്ടും പഴം തിന്നാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ,

ഭദ്രകാളി:—“അങ്ങയെപ്പോലെയുള്ള മഹാമാരെ അനുഗ്രഹിക്കാതിരുന്നത് എന്റെ ദിവ്യത്വത്തിന്നു വിലയില്ല” എന്നു കിണഞ്ഞു.

നാറാണത്തു ഭ്രാന്തൻ ആകുപ്പാടെ മുഷിഞ്ഞു. “ഞാൻ മരിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചു ദിവസത്തിന്നു നാലുദിവസം മുമ്പ് മരിക്കട്ടെ!” എന്നു ബാധ തീക്കാനായി ആവശ്യപ്പെട്ടു.

ഭദ്രകാളി:—“അതിന്നു ശക്തി എനിക്കില്ല.”

നാ. ഭ്രാന്തൻ:—“എന്നാൽ നാലുദിവസം കഴിഞ്ഞിട്ടാകട്ടെ!”

ഭദ്രകാളി:—“അതിന്നും എനിക്കു സാധ്യമല്ല.”

നാ. ഭ്രാന്തൻ:—“എന്നാൽ സാധിക്കുന്ന വരങ്ങൾ ചിലതു പറഞ്ഞുതന്നാൽ അതിലൊന്നു ചോദിക്കാം.”

ഭദ്രകാളി:—“അതു വരം വാങ്ങുന്നാരെന്നെ പറയേണ്ടതാണ്.”

നാ. ഭ്രാന്തൻ:—“എന്നാൽ ഒരു കാര്യം ചെയ്യുക. ഈ ലോകത്തിൽ എനിക്കു സാധിക്കേണ്ടുന്ന കാര്യങ്ങളൊന്നുമില്ല. പര ലോകത്തിൽ വല്ലതും വേണ്ടെങ്കിൽ അതിന്നു അങ്ങേക്കു താണിയുമില്ല. എന്റെ ഇടത്തെ കാലിൽ മന്തുണ്ട്; അതു വലത്തേതിനേലേക്കു വരട്ടെ.”

എന്നു ഭദ്രകാളിക്കുവേണ്ടി അപേക്ഷിച്ചു. അതുപോലെയാക്കി ഭദ്രകാളി അന്തർലോനവും ചെയ്തു.

ഈ കഥ കാളിയുടെ കൊള്ളത്തായ്കയും, നാറാണത്തുഭ്രാന്തന്റെ യോഗ്യതയുമാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നതെങ്കിലും നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിലുള്ള വിശ്വാസത്തിന്നു ഒരു തെളിവായി കരുതാമെന്നു തോന്നുന്നു. പാതിരക്കാളിയാണ് “ഭദ്രകാളി”യായി രൂപം മാറിയതെന്നും ചിലരസികന്മാർ പറയാറുണ്ട്. ഈ വിശ്വാസത്തിന്നും പാനക്കുശേഷമുണ്ടാകുന്ന

കനൽച്ചാട്ടത്തിനും വല്ല ബന്ധവുമുണ്ടോ എന്നും ആലോചിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.* ശിവനും ശൃഗാനുമായുള്ള ബന്ധം പുരാണങ്ങളിൽനിന്നു വിശദമാകുന്നുണ്ട്. ശിവന്റെ പ്രഭാവമല്ലാം ചിലപ്പോൾ 'ശക്തി'യിലാരോപിക്കുന്നതും ഹൈന്ദവസമ്പ്രദായത്തിനു യോജിച്ചതുതന്നെയാണ്. ശൈവന്മാർ സ്രഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരകർമ്മത്രയം ശിവനിൽ തന്നെ സമർപ്പിക്കുന്നു. വൈഷ്ണവന്മാർ അതുപോലെ ഈ അവസ്ഥാവിശേഷങ്ങൾ വിഷ്ണുവിലും സങ്കല്പിക്കുന്നു. ദേവീഭക്തന്മാർ അതുപോലെ, ദേവിയിലും സകലശക്തികളും ആരോപിക്കാറുണ്ട്. ഈ പല തീയന്തസരിച്ച് ശിവനും ശക്തിക്കും അഭേദം വന്ന് ഭദ്രകാളിയിൽ ശിവൻ അന്തർഭവിച്ചതായിരിക്കണം.

‘ശാക്തന്മാരുടെ കേന്ദ്രമായി കരുതിവരുന്ന ബങ്കാളത്തിൽ ഈ സങ്കല്പം അടിയറച്ചതായി കാണുന്നു. ‘രാമപ്രസാദസേൻ’ എന്നു പ്രസിദ്ധ ഭക്തകവി കാളിയെപ്പറ്റി ഇങ്ങിനെ സ്തോത്രം ചെയ്യുന്നുണ്ട്.†

“അങ്ങുക്കു ശൃഗാനസ്ഥലങ്ങൾ ഇഷ്ടമാകയാൽ—ശൃഗാനഭേദതയായ കാളിക്ക്—എപ്പോഴും നൃത്തംവെക്കുവാൻ ഞാൻ എന്റെ അന്തരംഗത്തെ ഒരു ശൃഗാനുമായി സങ്കൽപ്പിക്കുന്നു. അമ്മേ! എന്റെ മനസ്സിൽ എപ്പോഴും കത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശ്മശാനത്തിലെ തീപ്പൊരികൾ മാത്രമേ ഉള്ളൂ. അങ്ങയെ സ്തമരിക്കുന്നതിലേക്ക് ഞാൻ ചാരം എല്ലാഭിക്കിലും വിതറിയിട്ടുണ്ട്.”

“പോക്കുത്തിലമ്മ.”

ശ്മശാനഭേദതയെന്ന സങ്കല്പത്തിനേക്കാൾ ഭേദകരമായതാണ് കാളിയെ ‘പോക്കുത്തിലമ്മ’യായിട്ടുള്ള ഭാവനയും, ആരാധനയും. ‘കാളിയുടെ രൂപം ഒരുസുരന്റെ തല കയ്യിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടാണ് എപ്പോഴും കാണാറുള്ളതു്. അതു വടക്കെ ഇന്ത്യയിൽ മഹിഷാസുരനോ ഭാണാസുരനോ ആയിരിക്കും. കേരളത്തിൽ ആ സ്ഥാനം ഭാരുകനാണ്; അത്രയേ വ്യത്യാസമുള്ളൂ. ഇതു് ഒരു വിജയത്തിന്റെ മുദ്രപോ

* പ്രാചീനസമുദായത്തിൽ “രക്തസേവ”പോലെ ‘തീ സേവ’യും കാണുന്നുണ്ട്. ഭക്ഷണം പാകം ചെയ്യാൻ അത്യാവശ്യമായതാണല്ലോ തീ. അതുണ്ടാക്കാൻ പ്രേരിതനായ പ്രാചീനമനുഷ്യൻ അതിന്റെ അത്യാവശ്യകതയെ ആശ്വദമാക്കി ആരാധിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കണം—Crooke, Folklore of N. India, p. 7.

† E. J. Thompson & A. M. Spencer. Bengali Religious Lyrics Sāktā, p. 71

ലെയണിരിക്കുന്നത്. നമ്മുടെ പാനയിലും മറ്റും കാണുന്ന “കരുതി തപ്പ്”വും, യുദ്ധാനന്തരം ശത്രുക്കളിൽ പുള്ളികളിക്കുന്ന വിജയാസക്തിയെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതായി സങ്കല്പിക്കാവുന്നതാണ്. ഈ അന്തരീക്ഷം ഒരു പ്രാചീനദശയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നതെന്നുള്ളതിലേക്കുസംശയമില്ല. ആ ഘട്ടത്തിലാണല്ലോ മനുഷ്യൻ പല ശക്തികളോടും മല്ലിട്ടു ജീവിക്കേണ്ടതായി വന്നിട്ടുള്ളത്. കാട്ടു മനുഷ്യനെ ഭൃഷ്ടമൃഗങ്ങൾ എപ്പോഴും ഭയപ്പെടാതിരിക്കുകയില്ല. അവയെ കൊല്ലാനോ ഭയപ്പെടുത്താനോ വേണ്ടതായ ആയുധങ്ങൾ അവൻ സമ്പാദിക്കുന്നതു വരെ അവന്റെ ജീവിതം ഏറ്റവും അപായകരമായിരുന്നിരിക്കണം. അപ്പോൾ അവനെ രക്ഷിക്കുവാൻ ദേവതയെ സ്മരിക്കുന്നതിൽ പ്രത്യേകം ഉപപത്തിയുണ്ട്. പ്രാചീനമനുഷ്യരും അന്യോന്യം ക്രൂരതയോടുകൂടുന്നതാണ് പെരുമാറിയിരുന്നതെന്നും സമുദായശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഇരയെ പിടിക്കുമ്പോഴും ഇണയടിക്കുമ്പോഴും മൃഗങ്ങൾ തമ്മിൽ കലഹിക്കുന്നത് പതിവുണ്ടല്ലോ. അതുപോലെ മനുഷ്യരും അന്യോന്യം ഭയത്തോടും അവിശ്വാസത്തോടുംകൂടി അക്കാലത്തു പെരുമാറിയിരുന്നതായി വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ ഘട്ടവും അപായം കുറഞ്ഞതാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. സമുദായവിഭാഗങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള മത്സരം, വിവാഹത്തിൻമുമ്പാകെമെങ്കിൽ പുരുഷന്റെ ശൌര്യം പ്രത്യക്ഷമാക്കണമെന്നുള്ള ആചാരം* ഇതെല്ലാം ഈ കാലഘട്ടത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന നടപടികളാണ്. എന്നാൽ അപായസ്ഥിതിയിൽ രക്ഷിതാവായി ഭേദത്തിന് പ്രകൃത്യാ ബലംകൂടുന്ന പുരുഷനെയല്ലാതെ ഒരു സ്ത്രീയെ ഭാവിക്കുവാനുള്ള കാരണമെന്താണെന്ന് ഒരു ചോദ്യത്തിനു അവകാശമുണ്ട്. പാശ്ചാത്യരുടെ ഇടയിൽ പിതൃത്വത്തിനു മാതൃത്വത്തിനേക്കാൾ പ്രാധാന്യമുള്ളതായും കാണുന്നു. ഈ വിഷയത്തെപ്പറ്റി തത്വജ്ഞാനികൾ പല അഭിപ്രായങ്ങളും പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ‘അമ്മ’യെ ആരാധിക്കുവാൻ ആദ്യം തുടങ്ങിയത് ദ്രാവിഡരാണെന്ന് ത്രീമാൻ ആനന്ദകുമാരസാമി† അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്. ‘അമ്മ’ ദ്രാവിഡരുടെ പ്രത്യേകസങ്കല്പമാണെന്നഭിപ്രായം

* ഇരൻ കന്യകയെ എടുത്തുകൊണ്ടുപോയി കളിപ്പിക്കുകയും, അവളെ വിഭജിക്കാൻ അരുണ ബന്ധുക്കളെ ജയിക്കുകയും വേണമെന്ന ഒരു ചങ്ങട്ട് കാനോറുടെ ഇടയിലുണ്ട്.

† Introduction to Indian and Indonesian Art, p. 5.

യമുള്ള മറ്റൊരു ഗ്രന്ഥകാരൻ * അതിന്നു കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടുള്ള കാരണം വിചിത്രമായിട്ടുള്ളതാണ്. അയാൾ പറയുന്നു:—“ദ്രാവിഡസ്രീകൾ കലവിക്കുന്നവരും, പ്രതീകാരേപ്തയോടുകൂടിയവരും, അസുയാകലുഷിതരും ആകയാൽ. അവരുടെ ദേഷവും, ശാപവും സ്രീദൈവതകളെ പ്രസാദിപ്പിക്കുവാൻ ജനങ്ങളെ പ്രേരിപ്പിച്ചിരിക്കണം.” ഈ അഭിപ്രയത്തിൽ സത്യാന്വേഷണകൗതുകത്തേക്കാൾ ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ പക്ഷപാതമാണ് പ്രത്യക്ഷമാകുന്നത്. Bishop Whitehead † എന്ന മറ്റൊരു ഗ്രന്ഥകാരന്റെ അഭിപ്രയത്തിൽ ആയുന്മാർ പ്രായേണ പുരുഷദൈവങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നവരും, ദ്രാവിഡർ സ്രീദൈവങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നവരുമാണ്. ഇതിന്നു ചില കാരണങ്ങളും അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്. “ആയുരദൈവങ്ങൾ പുരുഷന്മാരായിരിക്കണമെന്ന് അവർ യുദ്ധവീരന്മാരുടെ ഈശ്വരന്മാരായതുകൊണ്ടും, ദ്രാവിഡദൈവങ്ങൾ സ്രീകളായി കാണുന്നത് കൃഷിക്കാരുടെ ദൈവങ്ങളായതുകൊണ്ടുമായിരിക്കണം. ലോകത്തിലെ യുദ്ധദൈവങ്ങളെല്ലാം മിക്കതും പുരുഷന്മാരും, കൃഷിക്കാരുടെ ദൈവങ്ങൾ സ്രീകളുമാണ്. ഇതിന്നു കാരണം യുദ്ധം പ്രധാനമായി ചെയ്തിരുന്നത് പുരുഷന്മാരും, പ്രാചീനസമുദായത്തിൽ കൃഷിപ്പണിചെയ്തിരുന്നത് സ്രീകളും ആയതായിരിക്കണം. എന്നുമാത്രമല്ല, പശ്ചിമ അല്ലെങ്കിൽ വിളവ്, സ്രീകളോടു ബന്ധപ്പെട്ടു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു ഗുണവുമാണ്. തെക്കെ ഇന്ത്യയിൽ ഗ്രാമദൈവതങ്ങളെല്ലാം സ്രീകൾ മാത്രമാണ്. തമിഴുരാജ്യത്ത് അവയെല്ലാം പുരുഷഭൂതന്മാർ അവരുടെ അവലം കാക്കുവാനും, കൽപനയനുസരിക്കുവാനും ഉണ്ടെങ്കിലും അവർ സ്രീദൈവങ്ങൾക്ക് കീഴടങ്ങിയിട്ടും ദാസ്യവൃത്തിക്കെക്കൊണ്ടിട്ടുമാണിരിക്കുന്നത്. ഒരു പുരുഷദൈവമായ ‘അയ്യന്മാർ’ (അയ്യപ്പൻ) മാത്രം ഇതിനൊരു വ്യത്യാസതയാണ്. അയാൾ സ്വതന്ത്രനായിട്ടാണ് കാണുന്നത്.” ഈ അഭിപ്രായം സ്വീകാരയോഗ്യമായി തോന്നുന്നില്ല. ‘അയ്യന്മാർ’ പുറകെ ‘മധുരവീരൻ’ എന്നൊരു പുരുഷദൈവം അദ്ദേഹത്തിനോടു ശേഷം ചോദിക്കാൻ തെച്ചൊറായി നൽകുന്നുണ്ട്. എന്നുമാത്രമല്ല, കേരളത്തിലേയും ഇന്ത്യയിലെ മറ്റു പ്രദേശങ്ങളിലേയും സ്ഥിതി അദ്ദേഹം ആലോചിച്ചിട്ടുമില്ല. കേരളത്തിൽ നമ്മുടെ ‘അമ്മ’ യുദ്ധപരദൈവം കൂടിയാണെന്ന് ഇതിന്നു മ

* Elmore, Dravidian Gods in Modern Hinduism.

† Village Gods of S. India, 17-18.

വ്യതനെ പ്രയ്യാവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭാരകവധം ചെയ്യുവാൻ കാളിക്കമാത്രമേ സാധിക്കയുള്ളുവെന്നും കഥാകാണ്ഡം ള്ളാത്തപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. കാളിയുടെ വീര്യം മഹിഷാസുരമർദ്ദിനി, ഭാണധാസുരസംഹാരിണി എന്നീ സങ്കല്പങ്ങളിലും അന്തർഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒടുവിൽ പറഞ്ഞ രണ്ടും ആര്യസങ്കല്പമാണെന്ന് ശരിക്കുന്നതായാൽതന്നെ കേരളത്തിലെ കഥക്ക് അങ്ങിനെയൊരു സാധുതപം കൽപിക്കാവുന്നതുമല്ല. സമുദായശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങളും അതിനോടു യോജിച്ചിരിക്കുന്നില്ല. പ്രാചീനമനുഷ്യൻ 'നായാടി'യായിട്ടാണ് ലോകത്തിൽ ആദ്യം പ്രത്യക്ഷമാകുന്നത്. നമ്മുടെ പചിണാമത്തിൽ രണ്ടാമത്തെ ഘട്ടത്തിലാണ് 'കൃഷിപ്പണി'യിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത്. അതുകൂടാതെ തമിഴരുടെ 'കൊറവൈ',* 'വേനി' അല്ലെങ്കിൽ വിജയത്തിന്റെ പരദൈവമാണ്. സമരമുണ്ടാവാതെ വിജയം ഉണ്ടാവുന്നതല്ലല്ലോ. അതു രണ്ടും അനുഭവിക്കാത്തവർ അതിനായി ഒരു ദേവിയേയും സങ്കല്പിക്കുന്നതല്ല.

Sister Nivedita യുടെ വിചാരഗതി പരമാർത്ഥത്തെ ഇതിലധികം സ്ഥിരീകരിക്കുന്നു. "നമ്മുടെ നിത്യജീവിതമാണ് നമുക്കു ദൈവത്തിന്റെ മാതൃക സൃഷ്ടിക്കുന്നത്. പരമകാഷ്ടയെ പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ള ഹിന്ദുസ്വരൂപം മനുഷ്യനെയാണ് ആധാരമാക്കുന്നത്."†

* "ഘഴയകാലത്തെ തമിഴുമക്കൾ ആരാധിച്ചവനെ ദൈവങ്ങളിൽ ഒന്ന് 'കൊറവൈ'യാണ്. ഈ ദേവിയെ രാജാക്കന്മാരും, യുദ്ധവിരന്മാരായ 'മറവ'രുമായിരുന്നു സേവിച്ചുവന്നിരുന്നത്. ഈ പദം—കെററം=ജയം—ആയ്=അമ്മ എന്നിരണ്ടു വാക്കുകൾ ചേർന്നുണ്ടായതാണ്. 'കൊററ'വും 'കൊൽ' ധാതുവിൽനിന്നുണ്ടായതാണ്. അമ്മരെ കടിവെച്ചിട്ടുള്ള പ്രധാനക്ഷേത്രം ആയൈക്കോട്ടമാണെന്നാണ് ചിലപ്പതികാരത്തിൽനിന്ന് (അദ്ധ്യായം 12.) അറിയുന്നത്. അതിൽ 'അമ്മ'യുടെ പ്രീതിക്കായി മറവർ കൊണ്ടാടിയ ഒരുത്സവത്തെപ്പറ്റി വിവരിക്കുന്നുണ്ട്. 'തിരുമുരതാറുപക്കെ' എന്ന പാട്ടിലും, 'പത്തുപ്പാട്ടിലും', 'മുരുകൻ' കൊറവൈയുടെ മകനാണെന്നും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. മധുരക്ക് 60 നാഴിക വടക്കു പടിഞ്ഞാറുള്ള 'ഐയീരൈ' മലയിൽ 'കൊറവൈ' ആരാധിച്ചിരുന്നതായി പ്രാചീന തമിഴുഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ സൂചനയുണ്ട്. ഈ ദേവി പിന്നീട് പാഞ്ചാലിയായി മാറിപ്പോയിരിക്കുന്നു. ഐയീരൈമല 'ഐവർ'മലയായി (ഐവർ=പഞ്ചപാണ്ഡവന്മാർ) മാറിപ്പോഴാണ് ഈ പചിണാമം 'അമ്മ'ക്കു വന്നുചേർന്നത്."

(Note by Mr. R. P. Sethu Pillay, B. A., B. L.)

† Sister Nivedita, Kali the Mother, p. 16-26.

“അമ്മയുടെ മാഹാത്മ്യം.”

ഈ ഘട്ടത്തിൽ ‘അമ്മ’ എന്ന വാക്കിനെ ഒരു ചരിശോധിക്കുന്നത് കേരളത്തിൽ മാർഗ്ഗദർശകമാവുന്നതാണ്. തമിഴിലും, മലയാളത്തിലും ഈ വാക്കിന് സ്ത്രീ, മാതാവ്, ഇഴശ്വരി എന്നിങ്ങനെ മൂന്നർത്ഥമുണ്ട്. ഈ അർത്ഥവ്യത്യാസം ‘അമ്മ’യെ സേവിക്കുന്നതിലടങ്ങിയ ഒരു ഗുണഗതിയായി വിശദമാക്കുന്നുണ്ട്. സ്ത്രീയെന്നോ പെണ്ണെന്നോ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഈ വാക്ക് മാതാവിന്റെ പ്രാധാന്യം ഒരു കുടുംബത്തിൽ വ്യക്തമായതോടുകൂടി അവർക്ക് ഉപയോഗിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അതല്ലെങ്കിൽ ‘അമ്മ’യെ കുറിക്കുന്ന ശബ്ദം അമ്മയുടെ മാഹാത്മ്യമറിയാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ സ്ത്രീവർഗ്ഗത്തിന് ഒട്ടാകെ പ്രയോഗിക്കുവാൻ മനുഷ്യൻ പ്രേരിതനായിരിക്കണം. അടുത്തപടിയിൽ ദിവ്യത്വമാരോപിക്കുന്നതിനും അതുതന്നെ മതിയാകുമല്ലോ കാരണം. ഈ കാര്യത്തിലുണ്ടായിട്ടുള്ള മാനസികപരിവർത്തനം നമുക്ക് എളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കാവുന്നതുമാണ് സ്ത്രീകൾക്ക് സ്വയമായിട്ടുള്ള മാതൃത്വത്തിന് ഒരു വിശേഷവിധിയുണ്ട്. ബീജാൽപാദനത്തിൽ ഭർത്താവിന് പങ്കുണ്ടെങ്കിലും പ്രസവാദിശ്വേദങ്ങൾ സഹിക്കുന്നത് അമ്മ മാത്രമാണ്. ജീവിതത്തിൽ മറ്റാവസ്ഥകളിലെല്ലാം പുരുഷന് സ്ത്രീയെ അല്ലെങ്കിൽ ഭാര്യയെ സഹായിക്കുവാൻ സാധിക്കും. മാതൃത്വത്തെ സംബന്ധിക്കുന്ന ശ്ലേഷങ്ങളിലാകട്ടെ പുരുഷന് വേറെനില്ക്കാനേ തരമുള്ളൂ. പ്രസവംതുടങ്ങി ശിശുവിനെ വളർത്തിക്കൊണ്ടുവന്ന് തന്നെത്താൻ ഭരിക്കാവുന്നതുവരെ, ‘അമ്മ’ അനുഭവിക്കുന്ന ദേഹാരിഷ്ടങ്ങളും, അവർക്ക് നിഷ്കളങ്കമായിത്തന്നെ സഹനശക്തിയും, ത്യാഗശീലവും ചില്ലറയല്ല. പത്തുമാസം പേറിനടന്നിട്ടുള്ള സങ്കടം കുട്ടിയുടെ മുഖം കാണുമ്പോൾ അമ്മ മറക്കുന്നു. അതിന്നുശേഷം കുട്ടിയെപ്പറ്റിയുള്ള ഏകവിചാരമേ അമ്മയുള്ളൂ. മക്കൾ എത്ര വലിയവരായാലും ‘അമ്മ’ക്ക് എന്നും ഓമനക്കുട്ടികൾതന്നെയാണ്. “അമ്മയുള്ളപ്പോഴും, നിലാവുള്ളപ്പോഴുമേ സുഖമുള്ളൂ” എന്ന ചൊല്ലാണ് അമ്മയുടെ മാഹാത്മ്യം വിളിച്ചുപറയുന്നത്. അമ്മയുമായുള്ള ബന്ധം ഏതൊരു നാഗരികനും ഭക്തിബഹുമാനത്തോടുകൂടിയല്ലാതെ സ്തബ്ധമാകുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. ഭക്തി പരമകാഷ്ടയിലെത്തുമ്പോഴാണ് അതിന്നു വിഷയമായ വ്യക്തിക്ക് ദിവ്യത്വം വന്നുചേരുന്നത്. കുട്ടിക്കാലത്തു് സകല സുഖത്തിനും രക്ഷയ്ക്കും

കാരണഭൂതയായ അമ്മ പ്രായംചെല്ലുമ്പോഴും വാത്സല്യനിധിയായ ഒരു രക്ഷാകർത്രിയായിത്തന്നെ വിലസുന്നു. “സ്നേഹേഷു മാതാ” എന്ന മഹദ്വചനം ആ വിഷയത്തിൽ അമ്മയ്ക്കുള്ള അഭിപ്രായം പ്രത്യക്ഷമാകുന്നു. സ്നേഹത്തിലോ, മക്കളുടെ യോഗാക്ഷമത്തിലുള്ള തൃപ്തിയിലോ, അവർക്ക് യാതൊരോപത്തും വരാതെ കണ്ടിരിക്കേണമെന്ന മോഹത്തിലോ, അമ്മയ്ക്കു കിടന്നിരിക്കുന്നവരായി ആരും തന്നെ ഭൂലോകത്തിലുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അസാധാരണസ്വഭാവഗുണങ്ങൾക്കിരിപ്പിടമായ അമ്മയെ ക്രമേണ ദിവ്യപദവിയിലേക്കുയർത്തി ആരാധിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയ ദ്രാവിഡരുടെ ഹൃദയചിശാലനയും അന്തസ്സാവുമാണ് പ്രത്യക്ഷമാകുന്നത്.*

സ്രീതപത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യം വിശ്വസിച്ചുവന്നവരിൽ പ്രാചീനരും ദക്ഷിണേന്ത്യയിലുള്ളവർക്കുണ്ടെന്നാണ് ചരിത്രം ഘോഷിക്കുന്നത്. ഇവിടുത്തെ ആചാരങ്ങളും നടവടികളും ഈ സിദ്ധാന്തത്തെ പിൻതാങ്ങുന്നുണ്ട്. ഭാഷയും ഈ വിഷയത്തിൽ നമുക്കു മാർഗ്ഗശിയാണ്. തമിഴിൽ ‘മനവി’ എന്ന പദം ‘മനയ്ക്കു’ അതായത്, വീട്ടിനു നായികയായിട്ടുള്ളവരും, എന്നർത്ഥത്തിലാണ് പ്രയോഗിക്കുന്നത്. ഈ വാക്കിന് പല്ലിംശരൂപമില്ല. മക്കത്തായം അനുസരിച്ചുവരുന്ന തമിഴ്ക്ക് അപ്പൻ, നായനാർ, തകപ്പനാർ എന്നീ പദങ്ങൾ പിതാവിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നവയായി ഉണ്ടുതാനും. എന്നാൽ ‘മനവി’യ്ക്ക് ‘മനവൻ’ എന്നൊരു രൂപം കാണുന്നതുമില്ല. ഇതിൽനിന്ന് ഉരുത്തിരിയുന്നത് ‘മനവി’ക്ക് മനയെ സംബന്ധിച്ചുണ്ടായിരുന്ന അധികാരാധിക്യമോ അവകാശബാഹുല്യമോ ആയിരിക്കണമല്ലോ. ദ്രാവിഡർക്ക് അവരുടെ സ്ത്രീകളെ അതിരുകവിഞ്ഞു ബഹുമാനമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നതിലേക്ക് ഈ പദം നല്ലൊരു ദൃഷ്ടാന്തമാണെന്നു സംശയം കൂടാതെ പറയാവുന്നതാണ്. മരുമക്കത്തായികളായ മലയാളികൾ ‘തറവാട്ടിലമ്മ’ (‘മുത്തമ്മ’)യെ കണക്കിലധികം ആദരിച്ചു വരുന്നവരാണ്. മരുമക്കത്തായത്തിൽ അച്ഛൻ സ്ഥാനമില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ് അങ്ങിനെ വന്നതെന്നു

* കുട്ടിക്കാലം മുതൽക്കു മക്കളായി അടുത്തു പെരുമാറുന്നത് അമ്മയാണ്. അച്ഛൻ ‘ലൌകിക’ങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കുന്നവനാകയാൽ അയാളുടെ പ്രയത്നം പലപ്പോഴും വീട്ടിനു പുറത്താണ്. അച്ഛൻ പലപ്പോഴും കുട്ടികളുടെ സങ്കല്പത്തിലാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. അമ്മയുമായുള്ള സാഹചര്യമാണ് വീട്ടിൽ അച്ഛനേക്കാൾ പ്രാധാന്യം അമ്മയ്ക്കുണ്ടാവാനുള്ള മറ്റൊരു കാരണം.

ചിലർ വാദിച്ചേക്കാം. അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ, 'അപ്പനും' 'അച്ചനും' നമുക്കുണ്ടാവാൻ തരമില്ലല്ലോ. തറവാട്ടിനുവേണ്ടി നടത്തുന്ന വ്യവഹാരങ്ങളിലും, വ്യാപാരങ്ങളിലും 'തറവാട്ടമ്മ'കൂടി ചേർന്നിട്ടില്ലെങ്കിൽ അവയ്ക്ക് നിയമസാധുതമില്ലെന്നാണ് ഒരു കാലത്തെ നടപ്പ്. ഈ ഭാവത്തിൽ 'അമ്മ'യ്ക്ക് പ്രാധാന്യമുണ്ടെന്നു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതായിട്ടുണ്ടില്ല. 'തറവാട്ടമ്മ'ക്കും പുല്ലിംഗമില്ല* ഏതായാലും ദ്രാവിഡന്മാർക്കു അമ്മയെ വലിയകാര്യമായിരുന്നുവെന്നും നമുക്ക് അഭിമാനിക്കാവുന്നതാണ്.

എന്നാൽ ഈ 'അമ്മ'യെ നാം ആദ്യമായി ആശയിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയത് ഏതു രൂപത്തിലാണെന്ന് ഒരു ചോദ്യം ഈ ഘട്ടത്തിൽ നമ്മെ നേരിടുന്നുണ്ട്. കുട്ടികളെ രക്ഷിക്കുന്ന 'അമ്മ' ആദ്യംതന്നെ ഭയങ്കരിയായിട്ടോ, അതോ, വാൽസല്യനിധിയായിട്ടോ നമ്മുടെ ഭാവനയിൽ ഉദിക്കുക, എന്നാലോചിക്കുമ്പോൾ അതിന് ശരിയായ സമാധാനം കിട്ടുവാൻ എളുപ്പമാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. നമ്മുടെ പൈതൃകത്തിന്റേതാകാത്തതായിട്ടാണ് ജീവിതം ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ളത് എന്ന സങ്കല്പം ശരിയാണെങ്കിൽ അപ്പോൾ 'അമ്മ'യും ആ പരിതഃസ്ഥിതിയിൽ സരിക്കുമല്ലോ. അപ്പോൾ സൗമ്യമായിരിക്കുവാൻല്ല അധികം വഴിയുള്ളത്. കാട്ടിലെ പരിതഃസ്ഥിതി ഇന്നുപിടിച്ചിരിക്കുമെന്ന് ഇതിനുമുമ്പെ നാം അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മത്സ്യവും യുദ്ധവുമാണ്, ആ ജീവിതത്തിന്റെ പ്രത്യേകത. അതുകൊണ്ടുതന്നെയായിരിക്കണം യുദ്ധപരവേലമായ 'ഒരമ്മ' നമുക്ക് ആദ്യം സ്വഭാവമായത്. അവരുടെ "കൊററവെ"† വിജയമുത്തിയാണെന്ന് മുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ ഇതോടുകൂടിത്തന്നെ 'അമ്മ'യുടെ വാത്സല്യത്തിന്റേയും, താലോലനത്തിന്റേയും രചിതവിദ്യാൻ നമുക്കു വളരെകാലം കഴിഞ്ഞതിനു ശേഷമേ സാധിച്ചിട്ടുള്ളൂ എന്നുള്ളത് പ്രകൃതിക്കു യോജിച്ചതാണോ എന്ന് സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. 'അമ്മ'ക്ക് രണ്ടു സ്വരൂപവും അവലംബിക്കുവാൻ പ്രയാസമില്ല. കോപം വരുമ്പോൾ കുട്ടികളെ തല്ലുന്ന അമ്മമാർ രണ്ടു നിമിഷം കഴിഞ്ഞാൽ

* പക്ഷെ അതുചോലത്തന്നെ "കാമണവ്"നും സ്ത്രീലിംഗമില്ല. ഇരുളുടക്കും തുല്യപ്രാധാന്യമുണ്ടെന്നാണ് ഇതുകൊണ്ട് വന്നുകൂട്ടുന്നത്.

അവരെ എടുത്ത് താലോലിക്കുന്നതും നാം കാണാറുണ്ട്. അതുകൊണ്ടു ഭയങ്കരത്വവും സൈമ്യവും ഒരേ വ്യക്തിയിൽതന്നെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത് അസാദ്ധ്യമല്ല.

ഈ ഘട്ടത്തിൽ 'അമ്മ'യുടെ സൈമ്യഭാവത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന ചില നടവടികളോ, ആചാരങ്ങളോ നമ്മുടെ ഇടയിലുണ്ടോ എന്നു കൂടി അന്വേഷിക്കുന്നത് പ്രയോജനകരമായിരിക്കുന്നതാണ്. കേരളത്തിലെ ഹിന്ദുഗൃഹങ്ങളിലെല്ലാം 'മച്ചിലമ്മ'യെ കുടിവെക്കുന്ന ഒരു സമ്പ്രദായമുണ്ട്. രാവിലേയും വൈകുന്നേരവും വിളക്ക് കൊളുത്തിക്കാണിക്കുകയെന്ന ചടങ്ങിൽ 'മച്ചിലമ്മ'ക്ക് മുന്മുണ്ട്. അവിടെ കാണിച്ചതിനു ശേഷമേ പുറത്തേക്ക് വിളക്കുകൊണ്ടുവരികയുള്ളൂ. അവിടെ തറവാട്ടിന്റെ യോഗക്ഷേമം പരിപാലിച്ചുപോരുന്ന 'ഒരമ്മ'യുണ്ടെന്നല്ലാതെ അവരെപ്പറ്റി തിട്ടമായ യാതൊരറിവും മിക്കപ്പോഴും ആർക്കും ഉണ്ടാകാറില്ല. ചിലപ്പോൾ ഈ ആചാരം ഓരോ വീട്ടിന്റേയും കാരണഭൃതയായ ഏതോ ഒരു 'മുത്തശ്ശി'യെ ഉദ്ദേശിച്ചാണെന്ന് ചിലർ ധരിക്കാറുണ്ട്. ചിലപ്പോൾ 'മുത്തശ്ശി' 'ചിപോതി'†യായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടുവെന്നും വന്നേക്കാം. എന്നാൽ, പടിഞ്ഞാററുമുറിന്റെ ഒരു പൊത്തിൽ 'ചിപോതി'യെ കാണുന്ന വീടുകളിലും 'മച്ചിലമ്മ'യെ പ്രത്യേകമായി സ്മരിക്കാറുണ്ട്. വീട് പണ്ടു രക്ഷിച്ചുവന്നത് 'മച്ചിലമ്മ'തന്നെയായിരുന്നിരിക്കണം. പുരാണജ്ഞാനം നമുക്ക് വർദ്ധിച്ചുവന്നതോടുകൂടിയിരിക്കണം 'ചിപോതിയമ്മ'യുടെ എഴുന്നള്ളത്തു്. ഇതു് ഏതുവിധമായാലും, കുടുംബസംരക്ഷണിയായി 'ഒരമ്മ'യുണ്ടായിരുന്നുവെന്നുള്ളതിലേക്ക് സംശയമില്ല. ആ 'അമ്മ' 'കോവിലമ്മ'യെപ്പോലെ അത്ര ഭയങ്കരിയായിട്ടില്ല ആചാരംകൊണ്ടു കാണുന്നതും. ഈ 'രണ്ടമ്മ'മാരും ഒരേ സമയത്തുതന്നെയുണ്ടായതോ അല്ലയോ എന്നുള്ള കാര്യം തീച്ചയായാക്കാൻ പ്രയാസവുമാണ്. 'കാവിന്റേയും' 'വീട്ടിന്റേയും' ഉൽഭവം ഒരേകാലത്തുതന്നെയുണ്ടായതോ അല്ലയോ എന്നുള്ള കാര്യം തീച്ചയായാക്കാൻ പ്രയാസവുമാണ്. 'കാവിന്റേയും' 'വീട്ടിന്റേയും' ഉൽഭവം ഒരേകാലത്തുതന്നെയെന്നാണെങ്കിൽ ഇവരും ഒന്നിച്ചുണ്ടായവരാണ്. അല്ലെങ്കിൽ അവ രണ്ടിന്നുമിടക്ക് കാലാന്തരമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു വിശ്വസിക്കുന്ന പക്ഷം, ആ അന്തരം അവർക്കും കൽപിക്കേണ്ടതായിവരും.

* നമ്പൂതിരിമാരുടേയും നായന്മാരുടേയും ഭവനങ്ങളിൽ പ്രത്യേകിച്ചും.

† ശ്രീഭഗവതയുടെ തത്ത്വമാണെന്നാണ് വിശ്വസിച്ചുവരുന്നത്.

“കുട്ടികളുടെ അമ്മ”

ഇതിന്നു പുറമെ, കുട്ടികളെ രക്ഷിക്കുന്ന ‘അമ്മ’മാർ വേറെയും കാണുന്നുണ്ട്. പഴയ നായർത്തറവാടുകളിൽ ചെറിയ കുട്ടികൾക്ക് പല്ലു വരുമ്പോഴോ, അപസ്സാരബാധയുണ്ടാകുമ്പോഴോ ‘ചെറുകുന്നിലമ്മക്ക് വെക്കുക’ എന്നൊരു സമ്പ്രദായം കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ‘ചെറുകുന്ന്’ വടക്കെ മലയാളത്തിലാണെന്നറിയാത്ത തെക്കെ മലയാളത്തിലുള്ള പലരും ‘ചെറുകുന്നിലമ്മ’യിൽ അത്ഭുതം ഭക്തിയുള്ളവരായിട്ടുണ്ട്. അവരോട് ഈ സംഗതിയെപ്പറ്റി ചോദിച്ചതിൽ ‘മുത്തശ്ശി’ അങ്ങിനെ ചെയ്യണമെന്ന് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നു സമാധാനം കിട്ടുകയുണ്ടായിട്ടുള്ളു. അതിൽ നിന്ന് ഇങ്ങനെയൊരു പാരമ്പര്യമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്നാണല്ലോ വിചാരിക്കേണ്ടത്. പാരമ്പര്യത്തിന്ന്—പ്രത്യേകിച്ച് അതിനെപ്പറ്റിയ വിവരങ്ങളൊന്നും കിട്ടാതിരിക്കുമ്പോൾ—അതിന്ന് പഴക്കമുണ്ടെന്നാണല്ലോ വിശ്വസിക്കേണ്ടതും. ഒരുകാര്യത്തിൽ സംശയമില്ല, ‘ചെറുകുന്നിലമ്മ’യെ സ്തുരിക്കുന്നത് ഒരു ഭയങ്കരമുത്തിയായിട്ടല്ല; കുട്ടികളിൽ വാത്സല്യം പൊഴിക്കുന്ന ‘നല്ലൊരമ്മ’യായിട്ടുതന്നെയാണ് അവരെ സങ്കല്പിക്കാറുള്ളത്. അവരെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുവാൻ വലിയ പ്രയാസവുമില്ല. കുറച്ചു പാൽപായസമുണ്ടാക്കി നിവേദിക്കുകയും, അരിയും, നെല്ലും ‘നിറച്ചു വെപ്പായി’ വെക്കുകയും മാത്രമേ ചെയ്യേണ്ടതായിട്ടുള്ളു. ചില ഭിക്ഷിൽ ചെറുകുന്നിലമ്മ ‘കൊടിക്കുന്നത്തമ്മ’യായി മാറാറുണ്ട്. അപ്പോൾ വടക്കെ മലയാളത്തിലേക്കും തെക്കെ മലയാളത്തിലേക്കും ചെമ്പേരെ ‘അമ്മ’മാരെ കിട്ടി. ഇങ്ങിനെ ഒരമ്മയ്ക്ക് അനവധി ‘പകർപ്പുകൾ’ ഉണ്ടാവുന്നത് സാധാരണയാണുതാനും. ഓരോ ഗോപസ്ത്രീയും ഓരോ കൃഷ്ണനെ കണ്ടുവെന്നു പറയുന്നതുപോലെ ‘ഒരമ്മ’യ്ക്കുള്ള പ്രാധാന്യം ജനസമ്മതമായിത്തീർന്നാൽ എല്ലാവരും അവരെ സ്തുരിക്കുകയായി. ഓരോരുത്തരും പ്രത്യേകം സങ്കല്പിക്കാനായി ചില ഉപാധികളെ ആശ്രയിക്കുവാനും തുടങ്ങുകയായി. ഇങ്ങിനെയാണ് ഓരോ ദൈവങ്ങൾക്കും പല ‘പകർപ്പുകളുണ്ടായിത്തീരുന്നത്. ‘അമ്മ’ ആ നിയമത്തിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമാവാൻ തരമില്ലല്ലോ

“പകർച്ചവ്യാധികളും അമ്മയും.”

പോറ്റി വന്ന ‘അമ്മ’യെ പിന്നീട് പല സങ്കടങ്ങളും അനന്തരങ്ങളും വരുമ്പോൾ സ്തുരിക്കുന്നത് സ്വാഭാവികമാണ്. അങ്ങിനെ

യാണു് ഭയങ്കരമായ വ്യാധികളുടെ പരഭേദതയായി അമ്മയെ സങ്കല്പിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയതു്. 'കരുപ്പം' * (വസൂരി) 'തലേത്തട്ടി' † (വിഷുചിക) യുമാണു് ഈ വസ്ത്രത്തിൽ പ്രധാനമായവ. വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിൽ നൈപുണ്യം സമ്പാദിച്ചതിനുശേഷവും ഈ ഭയങ്കരവ്യാധികളെ അമർത്തുവാൻ മനുഷ്യനു് സാധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. കീറിവെക്കലും കത്തലും ധാരാളം നടപ്പായിട്ടുള്ള ഇക്കാലത്തും ഈവക പകർച്ചരോഗങ്ങൾ പെട്ടെന്നുണ്ടാകുന്നു; അനവധി ജനങ്ങൾ മരിക്കുന്നു. ഇവ രണ്ടേകുന്ന വേഗവും, പിടിപെട്ടാലുണ്ടാവുന്ന അശരണതയും മനുഷ്യനെ ഒരുകാലത്തു് അത്യധികം ഭയപ്പെടുത്തിയിരിക്കണം. ദൈവകാരുണ്യമൊന്നേ ഇതിൽ ശരണമുള്ള എന്തു് അമ്മന് വളരെക്കാലത്തെ അനുഭവംകൊണ്ടു് ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടിരിക്കണം. താമസിക്കാത്തകാലം മുതലേ താങ്ങിപ്പോന്ന 'അമ്മ' താമസിയാതെ ഈ പുതിയ രോഗത്തിലും പ്രവേശിച്ചു് മനസ്സിനെ സമാധാനിപ്പിച്ചു. പരിഷ്കാരസൂത്രൻ പ്രകാശിക്കാത്ത നാട്ടുപുരാണങ്ങളിൽ ഇപ്പോഴും വസൂരിയോ മറ്റോ ബാധിച്ചാൽ വൈദ്യസഹായം അന്വേഷിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പായി, 'കാവി'ലേക്കെന്നോടി അവിടെ 'അമ്മ'യുടെ മുമ്പാകെ സങ്കടമുണ്ടായിട്ടു് പാനയോ, പാട്ടോ നേർന്നുപോരുന്ന പതിവു് വിട്ടുകളഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. വികൃതികളായ മക്കളോടു് "വിത്തു വിതയ്ക്കുന്നോ?" എന്ന വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ ഭീഷണിയും, വസൂരി പിടിച്ചവൻ കിടക്കുന്ന മുറിയിൽ വന്നു് വാളുകത്തി അരിയും പൂവും എറിഞ്ഞു് "മകൻ നാളെ കളിക്ക"മെന്ന അയാളുടെ സമാധാനവചനവും "ഇപ്പോഴും ചില ഓണക്കേറാമൂലകളിൽ കേട്ടുവെന്ന് വരാവുന്നതാണു്. മത്സരിക്കുന്ന മക്കൾക്കു് ഉള്ളുകയ്യിൽ 'വിത്തു' (വസൂരിക്കരുന്ന്) കാണിച്ചുകൊടുത്ത വെളിച്ചപ്പാടനന്തരം ഒരു കാലത്തു ഉണ്ടായിരുന്നുപോൽ. ഈവക വാക്കുകളും കഥകളും ഒരു കാലത്തു് നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിൽ വേരറച്ചു വിശ്വാസത്തിന്നു് തെളിവുകളാണല്ലോ. ഇത്തരത്തിലാണു് നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിലുള്ള സങ്കല്പങ്ങൾ. അവ മിക്കതും സമുദായപരിണാമത്തിൽ അതിലെ വ്യക്തികൾക്കു് അനുഭവപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കിയിട്ടുള്ളവയാണുതാനും. ഇതിൽ ഒന്നുണ്ടു് സംഗതികൾ നാം ധരിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ടു്. 'അമ്മ'ക്കു് രണ്ടു്

* കരുയിന്റെ ആക്രമിയിലുള്ളതുകൊണ്ടായിരിക്കണം ഈ പേരു വന്നതു്.

† തല തട്ടിക്കൊണ്ടു് പോകുന്നതു് എന്നു വാക്കർത്ഥം. അസുഖിയേക്കാൾ ഇതു് അപായകരമാണെന്നു ഭാവം.

വസ്ഥ കാണുന്നുണ്ട്. അതിൽ ഒന്ന് ഭയങ്കരമായിട്ടുള്ളതും മററത് സൗമ്യമായിട്ടുള്ളതും. സന്ദർഭത്തിനനുസരിച്ചാണ് ഭയങ്കരത്വവും സൗമ്യത്വവും ആരോപിച്ചുകാണുന്നതും. യുദ്ധം, രോഗനിവാരണം എന്നീ സംഗതികളിൽ 'അമ്മ' അവലംബിക്കുന്ന രൂപം ഭയം ജനിപ്പിക്കുന്നതായിട്ടാണ്. കുട്ടികളുടെ ദീനം, സങ്കടനിവൃത്തി, ഐശ്വര്യഭാഗം എന്നീ അവസ്ഥയിൽ 'അമ്മ' യുടെ രൂപവും പെരുമാറ്റവും മാർദ്ദവമയമായിട്ടാണ്. ഇതുപോലെ 'അമ്മ'യെ 'അഴകി'ന്ന് അധീശപരിയാക്കുന്ന മറ്റൊരു സങ്കൽപവുമുണ്ട്. 'നന്മ'യാണ് അഴകിന്ന് അടിസ്ഥാനമെന്നു കരുതുമ്പോൾ ഗുണങ്ങളെല്ലാം 'അമ്മയിൽ' അർപ്പിച്ചിരിക്കയാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്. 'അമ്മ' എപ്പോഴും മക്കളുടെ സുഖാസുഖങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളാനൊരുങ്ങിക്കാണുന്നു. സുഖത്തിനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ചെയ്തുകൊടുക്കുന്നു. അസുഖങ്ങൾ നീക്കുവാനുള്ള ഉപായങ്ങൾ തേടുന്നു. അവ കണ്ടുകിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ അവയെ ലാഘ്യകരിക്കുവാനും ശ്രമിക്കുന്നു. ഇതിൽ സ്വാതന്ത്ര്യമൊട്ടില്ലതാനും. മക്കളുടെ സുഖം തന്നെയാണ് അമ്മയ്ക്കും സുഖം. അവരുടെ ദുഃഖം അവരേക്കാളധികം അമ്മയെ അലട്ടുകയും ചെയ്യുന്നു. അങ്ങിനെ ഉള്ളഴിഞ്ഞു മക്കൾക്കുവേണ്ടി തന്റെ ജീവനെ ഉഴിഞ്ഞുവെച്ചിട്ടുള്ള 'അമ്മ'യെ കാണുന്നതുപോലെ മനസ്സിനെ ആഘാദിപ്പിക്കുന്ന മറ്റു വല്ല കാഴ്ചയും ലോകത്തിലുണ്ടോ? അഴകേറിയ വസ്തുവിന്റെ ദർശനത്തിലുള്ളവരുന്ന ആനന്ദാതിരോകമാണല്ലോ അതിന്റെ മാഹാത്മ്യബോധത്തിനും നിദാനം. അങ്ങിനെ ആഘാദകോശിണിയായ 'അമ്മ' സൗന്ദര്യസമ്പൂർത്തിക്കും കറകളഞ്ഞു അഴകിനും മാതൃകയായി ഭവിച്ചു. അപ്പോൾ ദിവ്യത്വവും ആ മുന്തിയിലാവിർഭവിച്ചു. ചുരുക്കിപ്പറയുന്നതായാൽ ലോകത്തിൽ സുഖസമൃദ്ധി മുതലായ പലതിനും 'അമ്മ' കേന്ദ്രമായി കളിയാടി. 'അമ്മ'യെപ്പറ്റി പല സങ്കല്പങ്ങളും അവസ്ഥാനുസരണംപോലെയും, മനോധർമ്മംപോലെയും, അവതരിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇതിൽ പല സങ്കൽപങ്ങളും ലോകത്തിൽ പൊതുവായി കാണുന്നുണ്ട്. ഒരു ചെറുലോകമെന്ന് കണക്കാക്കാവുന്ന ഭാരതത്തിലും അവയ്ക്ക് പ്രസക്തിയുണ്ടായ്ക്കുന്നു. 'യുദ്ധപരഭേദതാസങ്കൽപം' പ്രായേണ ഭാരതത്തിലുള്ള ഒരു പൊതുസങ്കൽപമായി കണക്കാക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ബങ്കാൾ, മൈസൂർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ 'അമ്മ'ക്കുള്ള പ്രാധാന്യം

ഇതിന്നുമുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അവിടെയെല്ലാം 'അമ്മ'യുടെ ഭയങ്കരസ്വരൂപത്തിന്നാണ് അധികം പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ, കാലക്രമംകൊണ്ട് 'ലളിതാസങ്കൽപം' അവിടെയും കടന്നു കൂടുകയാൽ 'ശിവാജി' മുതലായ വീരന്മാരും, 'ശങ്കരാചാര്യർ' മുതലായ വേദാന്തികളും പൂജിച്ചിരുന്ന 'ഭവാനി'യും * 'ശാരദാംബിക'യും † ബഹുജനാരാധനത്തിന് പാത്രീഭവിച്ചു. എന്നാൽ ഉത്തരേന്ത്യയിലെ ഈവക സങ്കൽപങ്ങൾ ആയുസമാഗമത്തിനുശേഷമുണ്ടായതോ അതോ അതിന്നു മുമ്പുതന്നെ നിലവിലിരുന്നതോ എന്ന കാര്യം തീർച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ വിഷമമുണ്ട്. അതത്തോളം അവിടെ ആര്യസങ്കൽപവും അനാര്യസങ്കൽപവും കൂടി കലർന്നിട്ടാണ് കാണുന്നത്. ഈ കലർപ്പിൽ നിന്ന് ആര്യവും അനാര്യവുമായിട്ടുള്ള ഭാഗങ്ങൾ വേർതിരിക്കുന്നത് ഇപ്പോൾ എളുപ്പമല്ല. എങ്കിലും ചില സംഗതികൾ സ്പഷ്ടമായിട്ട് നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയെ സവിശേഷം അർഹിക്കുന്നവയായിട്ടുണ്ട്.

ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ—അതന്നുസരിച്ച് കേരളത്തിലേയും സങ്കൽപത്തിൽ 'അമ്മ'ക്ക് ഒരു സ്വതന്ത്രനിലയുണ്ട്. പുരുഷദൈവങ്ങളും സ്ത്രീദൈവങ്ങളും എന്നു് ദൈവസമൂഹത്തെ രണ്ടായി പിരിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ ആര്യപുരാണേതിമാസങ്ങളിലും ആചാരങ്ങളിലും സ്ത്രീദൈവങ്ങൾ പ്രായേണ പുരുഷദൈവങ്ങളുടെ ഭാര്യമാരായിട്ടോ അല്ലെങ്കിൽ കാവൽക്കിയായിട്ടോ ആണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ—ദ്രാവിഡരാജ്യങ്ങളിലെ—സങ്കൽപത്തിൽ അങ്ങിനെയല്ല 'അമ്മ'യുടെ സ്ഥിതിയെന്ന് 'അമ്മ'യെന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥവിവരണത്തിൽനിന്നു ഉറപ്പാക്കാമെന്ന് ഇതിന്നു മുമ്പുതന്നെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിലുള്ള വിശ്വാസത്തിൽനിന്നു ഈ സംഗതി വെളിവാകുന്നുണ്ട്. 'തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മ', 'കൊടുങ്ങല്ലൂരമ്മ' മുതലായ 'അമ്മ'മാരുടെ ഭക്തക്കന്മാരായി മറ്റു പുരുഷദൈവങ്ങളെ എവിടേയും കാണുന്നില്ല. ശിവക്ഷേത്രങ്ങളും ഭഗവതീക്ഷേത്രങ്ങളും ചിലപ്പോൾ അടുത്തടുത്ത് കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവ ബന്ധപ്പെട്ട നിലയിലല്ല സങ്കൽപിക്കുന്നതും ആരാധിക്കുന്നതും അതുപോലെത്തന്നെ ചില വിഷ്ണുക്ഷേത്രങ്ങളുടെ സമീപത്തായി ഭഗവതീക്ഷേത്രങ്ങളും കണ്ടെക്കാം. അവർക്കും പരസ്പരബന്ധം

* ഈ പരദേവതയെ ശിവാജി ആരാധിച്ചിരുന്നത് ഒരു ദുർദ്ദശ്യമായിരുന്നു.

† ഈ മുന്തിയാണ് മൈസൂരിൽ കുടികൊണ്ടിരുന്നതും.

മില്ല. എന്നുതന്നെയല്ല, മുൻപറഞ്ഞ പ്രധാനക്ഷേത്രങ്ങളുടെ അടുത്തു് ശിവക്ഷേത്രം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതുമില്ല. തൃശ്ശിവപേരൂർ 'വടക്കുന്നാഥ'നും, 'ഏറാനാത്തപ്പ'നും ഭഗവതീസാന്നിദ്ധ്യത്തോടുകൂടിയവരാണ്. പക്ഷേ, ആവക ക്ഷേത്രങ്ങൾ വിഗ്രഹപ്രതിഷ്ഠയ്ക്ക് ശേഷമുണ്ടായവയായതിനാൽ 'തിരുമന്ധാംകുന്ന്', 'കൊടുങ്ങല്ലൂർ' എന്നീ കാവുകളെ അപേക്ഷിച്ച് അർച്ചാപീനമാണെന്നുള്ളതിലേക്ക് സാശയവുമില്ല കാവുകൾ എന്ന സംജ്ഞയും അവയോടു ഘടിപ്പിക്കാറില്ല. 'അമ്മ'യെ ആദ്യം ആരാധിയ്ക്കുവാൻ തുടങ്ങിയതു് ഭ്രാവിഡർ അല്ലെങ്കിൽ ഭക്ഷിണേന്ത്യയിലുള്ളവരാണെന്നു് മോഹൻജോ ദാരോ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ നടത്തിയ ഖനന * ങ്ങൾകൊണ്ടു് വെളിപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. വളരെ പുരാതനമായ ഈ ആരാധന പിന്നീടുണ്ടായ രാഷ്ട്രീയപരിവർത്തനങ്ങളിൽ പല രൂപഭേദങ്ങളും വന്നു് ഭാരതത്തിലെല്ലാം വ്യാപിച്ചതായി വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ പരിവർത്തനങ്ങളിൽ പ്രധാനമായതാണ് ആയുർവാരുടെ ആഗമനവും അവരുടെ സംസ്കാരവുമായുള്ള സംഘട്ടനവും. അവരുമായുള്ള വേഴ്ചയിൽ 'അമ്മ'യ്ക്ക് രൂപഭേദവും, പ്രകൃതിഭേദവും വന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല സ്വാതന്ത്ര്യം പോകയും ചെയ്തു.

ആയുർവാരുടെ ദൈവങ്ങളിൽ വൈദികകാലം മുതൽക്കുതന്നെ ശിവനെ കാണുന്നുണ്ടു്. വിഷ്ണുവിന്റെ രംഗപ്രവേശം അതിനുശേഷമെന്നാണല്ലോ ചരിത്രകാരന്മാരുടെ മതം. 'അമ്മ'യുടെ ആദ്യത്തെ വേഴ്ച ശിവനുമായിട്ടുതന്നെയാണു് കാണുന്നതും. 'ശിവന്റെ' ശക്തി, യായിട്ടാണു് ഇപ്പോൾ ഉത്തരേന്ത്യയിലെല്ലാം 'അമ്മ' പ്രത്യക്ഷമാകുന്നതു്. കേരളത്തിൽ ഈ പരിവർത്തനത്തിന്റെ ഫലമായി 'അമ്മ' ശിവന്റെ മകളാവുകയാണുണ്ടായതു്. മകൾക്കു് അമ്മയേക്കാൾ സ്വാതന്ത്ര്യം കൂടുമെന്നു് സമ്മതിക്കാവുന്നതുമാണു്. കേരളത്തിൽ സ്രീകൾക്കു് പരമേശ്വരൻകൊപ്പം—ചിലപ്പോൾ കൂടുതലായും—കാണുന്ന സ്വാതന്ത്ര്യനിലയായിരിക്കണം 'അമ്മ'യെ തീരെ ശിവനായിനമാക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ പ്രതിബന്ധമായി നിന്നതു്. അടിമത്തവും, സ്വാത

* അവിടുത്തെ അവശിഷ്ടങ്ങളിൽനിന്നു് അക്കാലത്തെ ജനങ്ങൾ 'അമ്മ'യേയും, 'ശിവ'നേയും ആരാധിച്ചിരുന്നതിന്നു മാത്രമേ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. ഈ 'അമ്മ'യ്ക്കും നമുക്കു കളത്തിൽ വരുന്ന അമ്മയ്ക്കും വളരെ സാമ്യമുണ്ടു്.

Sir John Marshall, Introduction to Mohenjo-Daro or Indus Civilization, p. vii.

ന്ത്യാവം തമ്മിലുള്ള പോരാട്ടം ഒരു മദ്ധ്യസ്ഥിതിയിൽ പശ്ചാത്താപം തമ്മിലുള്ള 'കൊററവൈ'ക്കും ഇങ്ങിനെയൊരു അവസ്ഥാന്തരം വന്നു ചേർന്നു. അതിൽ പാണ്ഡവപത്നിയായ പാണ്ഡവിയായിട്ടാണ് അവരുടെ പശ്ചാത്താപം.

തെലുങ്കരുടെ 'പെഡ്ഡമ്മ'യും (വലിയ അമ്മ) കണ്ണടകൾക്കുവേണ്ടി 'ഉത്തരമ്മ'യും പരിവർത്തനങ്ങളിലൊന്നും പെടാതെ ഉത്തരയിൽത്തന്നെ കഴിച്ചുകൂട്ടുകയാണ് ഇപ്പോഴും ചെയ്യുന്നത്. അവർ ഇപ്പോഴും വസുരി മുതലായ രോഗങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുവാനുള്ള ത്രാണിമാത്രമേ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നുള്ളൂ. * സാമുദായികപരിവർത്തനങ്ങളുടേയോ, രാഷ്ട്രീയബഹുങ്ങളുടേയോ, സമ്മർദ്ദനഫലമായിട്ടായിരിക്കണം അവരുടെ വളർച്ച മുട്ടിപ്പോയത്. തമിഴ് 'കൊററവൈ'ക്കു പുറമെ ഒരു 'മാരിയമ്മ'യുമുണ്ട്. 'മാരിയമ്മ' വസുരി മുതലായ വ്യാധികൾക്കുള്ള പരദേവതയാണ്. 'മാരിയമ്മ' എന്നൊരു പേരും വസുരിക്കുവേണ്ടി പേരുണ്ട്. അവരുടെ ഉൽപ്പത്തിയെപ്പറ്റിയുള്ള കഥകളും പലതരത്തിലാണ്. † ഇതിൽ 'തീരുവള്ളവ'രെഴിച്ചുള്ള കഥയിലെല്ലാം 'മാരിയമ്മ'ക്കു പുറമെ അമ്മയെ കൽപിക്കുവാനുള്ള വാസനയാണ് കാണുന്നത്. അതുകൊണ്ട് അത്രത്തോളം അവയുടെ പഴക്കവും കുറയുന്നതായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതേതു വിധമായാലും ദ്രാവിഡരുടെ സങ്കല്പത്തിൽ അമ്മയ്ക്ക് 'പരാധീന'മില്ലെന്ന സമ്മതിക്കേണ്ടതല്ല. എന്നു മാത്രമല്ല, 'അമ്മ'ക്ക് കന്യാത്വവും ആ സങ്കല്പത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി കാണുന്നുണ്ട്. കൊററവൈക്കു 'മുരുകൻ' എന്നൊരു മകനെ കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും തമിഴരുടെ 'മററമ്മ'മാർക്കൊന്നും ‡ ഭർത്താക്കന്മാരുള്ളതായി അറിയുന്നില്ല. കൊടുങ്ങല്ലൂർ, ചേർത്തല എന്നീ കാവുകളിൽ കുടികൊണ്ടിട്ടുള്ള 'അമ്മ'മാരുടെ 'കന്യാത്വം' സൂചിപ്പിക്കാത്തതല്ല. അവരുടെ

* Whitehead, Village Gods of S. India; p. 48, 54, 71, 74

† ഒരു 'പിള്ള' എന്ന ഒരു മഹഷിയുടെ ഭാര്യയായ നാഗാവലി എന്നവരുടെ രണ്ടാംജന്മമായിട്ടാണ് കരുതുന്നത്. മറ്റൊരു കഥയിൽ അമ്മയ്ക്ക് തമിഴുകവിയായ 'തീരുവള്ളവ'രുടെ ഭാര്യയായിട്ടാണ് കാണുന്നത്. മൂന്നാമത്തേതിൽ പരമേശ്വരൻ അമ്മയായിട്ടും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നുണ്ട്. Whitehead, Village Gods of S. India, p. 115, 117. ഒരു തമിഴുപണ്ഡിതൻ അഭിപ്രായത്തിൽ ഈ വക കഥകൾക്ക് തമിഴുഭേദങ്ങളിൽ പ്രചാരമില്ലത്രേ!!

‡ മാരിയമ്മയും, അങ്കാളിയും.

സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് അതൊരു നിദാനമായിട്ടും കൽപിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വിവാഹത്തോടുകൂടി സ്രീപുരുഷന്മാർ അവരുടെ സ്വാതന്ത്ര്യം അന്യോന്യം വിട്ടുകൊടുക്കുന്നതായിട്ടാണല്ലോ കാണുന്നതും. അതുകൊണ്ട്, 'അമ്മയുടെ "തനിക്കാപൊരുത്തം" നിലനിൽത്താൻ ശ്രമിച്ചവരിൽ കേരളീയർക്ക് ഒരു പ്രധാന പങ്കുണ്ടെന്ന് അഭിമാനപരസ്സരം പ്രസ്താവിക്കുന്നതാണ്.

ആയുസങ്കൽപങ്ങൾ.

ഇനി ആയുസങ്കല്പങ്ങളെക്കൂടി ഒരു പരാമർശിച്ചുനോക്കാം. നാടോടിവിശ്വാസങ്ങളിൽനിന്ന് 'ആയുസങ്കൽപങ്ങൾ' വേർതിരിക്കുന്നത് എളുപ്പമല്ലെന്ന് ഇതിന്നുമുമ്പ് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഒന്നാമത് ആയുസ്സാരുടെ ആഗമം ഒരേ കാലത്തും ഒരേ ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടിയുമല്ല ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. ഈ പരമാർത്ഥം ഇന്ത്യയിലെ ഇതരദേശങ്ങൾക്കും ബാധകമാണ്. അവരുടെ പ്രതിനിധികളായി ഇന്ന് നാം സങ്കൽപിക്കുന്നവരായ ബ്രാഹ്മണരുടെ സ്വഭാവത്തിലും ആചാരത്തിലും കാണുന്ന വ്യത്യാസം ഇതിലേക്ക് മാറ്റുടർക്കുമായി വിചാരിക്കാവുന്നതാണ്. നമ്പൂതിരിമാരാണ് ഇതിൽ അതിപ്രാചീനന്മാരായി കരുതേണ്ടവർ. അവർ കേരളത്തിൽ സ്ഥിരവാസമാക്കി. അവർ മറ്റു ബ്രാഹ്മണരിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും. കായ്യിൽ നമ്പൂതിരിയെപ്പോലിരിക്കുന്ന 'ചോഴിയ'നാണ് പിന്നീടുവന്നവരിൽ മുഖ്യപ്പെട്ടവൻ വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇയാൾ ആകൃതിയിലേക്കിലും മലയാളിയായിരിക്കുന്നു. മുൻകൂട്ടം ഇപ്പോഴും അയാൾ പരിലാളിച്ചുപോരുന്നുണ്ട്. തുളുവെമ്പ്രാണം, അഥവാ പോറിയം, കായ്കൊണ്ടി അയാളെപ്പോലെയാണ്. പിൻകൂട്ടമക്കാരായ മറ്റു ബ്രാഹ്മണരായെ ഇപ്പോഴും അവരുടെ പരദേശിത്വം വിടാതെയാണിരിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ട് കേരളസംസ്കാരവിഷയമായി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ നമ്പൂതിരിയൊഴിച്ചുള്ളവർ ഗണനീയന്മാരല്ല. നമ്പൂതിരിമാരിലും അചാന്തരവിഭാഗങ്ങളുണ്ട്. അബ്രാഹ്മണദൈവങ്ങളെ പരദൈവങ്ങളാക്കി സ്വീകരിച്ചവരുടെ കഥ ഇതിന്നു മുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവർക്ക് കേവലം വൈദികവൃത്തിയിലിരിക്കുന്നവരിൽനിന്ന് ആഭിജാത്യത്തിലോ പ്രാമാണികത്വത്തിലോ അപകർഷമുള്ളതായിട്ടും അറിയുന്നില്ല. ഇവരായിരിക്കണം 'അമ്മ'യുടെ ആരാധനാക്രമത്തിൽ ആയുസങ്കൽപങ്ങൾ ക്രമേണ കലർത്തിക്കൊണ്ടുവന്നത്. ഇതിൽ മദ്യമാംസങ്ങളോടുകൂടിയ 'ദേവീപൂജ' കല്ലൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാട് നടത്തിയിരുന്നതായും, ഇന്നും നടത്തിവരുന്നതായും അറിയുന്നുണ്ട്. ദേവതോപദ്രവനിപാരണം, വശ്യം, ഉന്മാദചികിത്സ എന്നീ പ്രയോഗങ്ങളിൽ ഇന്നും അഗ്രഗണ്യത്വം അവർക്കുതന്നെയാണുതാനും.

ആരാധനാരീതികളുടെ വിവരണത്തിൽനിന്ന് കളമെഴുത്തൊഴി കെയുള്ള ഒന്നിലും ബ്രാഹ്മണസമ്പർക്കം ഉള്ളതായി നാം കാണുകയുണ്ടായില്ല. കളമെഴുത്തിൽതന്നെ ബ്രാഹ്മണപ്രവേശം ശ്രദ്ധമായിട്ടാണു താനും. അതായിരിക്കണം ഗണപതിക്കയ്യ്. 'കാവു'കളുടെ പ്രാചീനഭരണയിൽനിന്നും വിഗ്രഹങ്ങളുടെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടി സങ്കല്പത്തിന്നും പ്രതിഷ്ഠക്കും വ്യത്യാസം വന്നതും നമുക്കുണ്ടുവെപ്പു. 'അമ്മ'യുടെ കൈകാര്യം നാട്ടുകാരിൽനിന്ന് ബ്രാഹ്മണലിഖിത പകർപ്പോഴുണ്ടായ ആദ്യത്തെ മാറ്റം 'അമ്മ'ക്ക് രൂപമുണ്ടായതായിരിക്കണം. അതുവരെ 'അമ്മ' നാട്ടുകാരുടെ മനസ്സിൽ മാത്രമായിരുന്നു കടികൊണ്ടിരുന്നതു്. സ്വരൂപമുണ്ടായപ്പോൾ അതനുസരിച്ച പ്രകാരഭേദങ്ങൾ 'അമ്മ'യുടെ ഇരിപ്പിടത്തിന്നും വന്നുവേണം. എന്നാലും പഴയ നടവടികൾക്കോ ആചാരങ്ങൾക്കോ ഭേദമൊന്നും സംഭവിച്ചതുമില്ല പക്ഷെ ഉള്ളിലെക്കാരും ബ്രാഹ്മണൻ കയ്യുലാക്കി. നാട്ടുകാർ 'പുറംപോക്ക'യും അവശേഷിച്ചു. പൂരം മുതലായ ആഘോഷങ്ങളിലും, ആഡംബരങ്ങളിലും ആദ്യവസാനം അവർക്കുതന്നെയായിരുന്നു. നിത്യശാന്തി ബ്രാഹ്മണനുമായി.

'അമ്മ'യുടെ കൈകയ്യുത്തിൽ വന്നുവേന്ന് ഈ വ്യത്യാസം പിന്നീട് പല പരിണാമങ്ങളും ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്തു. 'അമ്മ'യെ സംബന്ധിച്ച 'കഥ' ഏതു കാലത്താണ് ഉണ്ടായതെന്ന് തീർച്ചപറയാൻ പ്രയാസമാണ്. ഭാരതൻ എവിടെനിന്നു വന്നുവെന്ന് നിർണ്ണയിക്കുന്നതും എളുപ്പമല്ല. 'പാനത്തോറ'ത്തിലും ഭാരതകന്ത കാണുന്നതുകൊണ്ട് ആ വീരനും കുറേ പഴക്കമുണ്ട്. പക്ഷെ ഇന്ത്യയിൽ മറ്റൊരിടത്തും അയാളെ കാണാൻമില്ല. ഈ കഥയും അതുസംബന്ധമായ ആരാധനകളും ആയുബ്രാഹ്മണർക്കു മുഖ്യതന്നെ കേരളത്തിൽ നടപ്പായിരിക്കണം. കളത്തിലും അവർക്കു കമ്മമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. 'തോറംപാട്ട്' 'കളം പാട്ടായി' പകർപ്പോൾ അതിന്റെ രൂപത്തിന്നു കാണുന്ന വ്യത്യാസം കേരളബ്രാഹ്മണർ നിമിത്തമായിരിക്കുമോ എന്നു സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. പുരാണപാത്രങ്ങൾ ചിലരെല്ലാം പുതുതായി അതിൽ സ്ഥലം പിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിവരണങ്ങൾക്ക് വിസ്താരം കൂട്ടി. ദേവാസുരയുദ്ധത്തിന്റെ പ്രസ്താവമുണ്ട്. പക്ഷെ കഥാഗതിക്ക് വലിയ മാറ്റങ്ങളൊന്നും വരുത്തിയിട്ടില്ല. ബഹുജനങ്ങളുടെ ഹൃദയത്തിൽ പതിഞ്ഞിട്ടുള്ള

ചിത്രത്തിനോ, പ്രധാനാശയങ്ങൾക്കോ, ഹാനിതദാത്ത വിധത്തിലാണ് അതിൽ കൈകടത്തിയിരിക്കുന്നത്. അതും വളരെ സൂക്ഷിച്ചിട്ടാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളതും. 'കളംപാട്ടി'ലെ പൂജയുടെ കാര്യം ഇതിന്നുമുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ ഈ വക കൂടാതെ അതാമത്ത് പരമ്പര സ്വമായിട്ടല്ലാതെ, വേറെ ചില അടിയന്തിരങ്ങൾ 'അമ്മ'ക്കുവേണ്ടി ബ്രാഹ്മണർ ചെയ്തുവരുന്നുണ്ട്. അവയെല്ലാം രഹസ്വമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. കല്ലൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാടന്മാരുടെ "ഭഗവതീസേവ" * യും മറ്റും പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ ഇത് താന്ത്രികമായ ഒരു ചടങ്ങായിട്ടാണ് ഇപ്പോഴും ഇരിക്കുന്നത്. ഇതിനെ ഉത്തമമെന്നും വ്യവഹരിക്കാറുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ ചില ഗുഹസേവകൾ രാജാക്കന്മാരും കേരളത്തിൽ മുമ്പു ചെയ്തിരുന്നതായിട്ടാണറിയുന്നത്. കോട്ടയത്തുരാജാവിന്റെ 'ശ്രീപോർക്കലീശ്വരീസേവ' പ്രസിദ്ധമാണ്. അതുപോലെ സാമൂതിരി ഗുഹമായി 'വയറാട്ടം' എന്നൊരു കമ്മം നടത്തിവരുന്നുണ്ട്. അതും ഭഗവതീപ്രീതിക്കാണ് എന്നാണ് സങ്കല്പം. അതിന്നു കമ്മികളായി 'വയറപ്പണിക്ക'ന്മാരെന്നൊരു കൂട്ടരും ഉണ്ട്. അവർ നായന്മാരാകയാൽ അവരുടെ കമ്മ പാരമ്പര്യം ബ്രാഹ്മണരിൽനിന്ന് ലഭിച്ചതല്ലെന്നും സിദ്ധമാകുന്നുണ്ട്. ഇതിന്നെല്ലാറ്റിനും പുറമെയാണ് നായന്മാരുടെയിടയിലുള്ള "ശാക്കേതയം." ഇത് ശക്തിയെ സേവിക്കുന്ന ചടങ്ങാണെന്നാണ് വിശ്വസിച്ചുവരുന്നത്. ഇതിൽ നമ്പൂതിരിയും നായർക്കും തുല്യാവകാശമുള്ളതായിട്ടാണ് ഇപ്പോൾ കാണുന്നത്. നായന്മാരുടെ രീതി 'മധ്യമ'മായിട്ടാണ് കരുതിവരുന്നത്. നമ്പൂതിരിയുടേത് 'ഉത്തമ'വുമാണ്. ഉദ്ദേശവും പ്രയോജനവും രണ്ടിന്നും ഒന്നുതന്നെയാണ്. 'ശക്തി'യെയാണ് ഇരു കൂട്ടരും ആരാധിക്കുന്നത്. ഈ കമ്മങ്ങൾ മിക്കതും ക്ഷേത്രങ്ങളിൽവെച്ചല്ല നടക്കുന്നത്; വീടുകളിൽതന്നെയാണ്. ഇല്ലങ്ങളിൽവെച്ചും ചെയ്യാറുണ്ട്. ആര്യദ്രാവിഡസങ്കരം ഈ കാര്യത്തിലുറച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ വേറെ വല്ലതിലുമുണ്ടോ എന്നും സംശയമാണ്. ഈ 'ശക്തിസേവ'

* ഈ ഭഗവതീസേവയ്ക്കൊണ്ട് പല ദുർബ്ബുദ്ധതികളെ ഒഴിപ്പിക്കുകയും, ഒതുക്കുകയും ചെയ്തതായ കരുതൽ കല്ലൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാടന്മാരെപ്പറ്റി ഫറഞ്ഞു കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

(ഐതിഹ്യമാല, ഭാഗം 8, പുറം 34, 45, 51.)

† ഇതിൽ 'വയറ'വള്ളിക്ക് ഒരു സ്ഥാനമുണ്ട്. ഈ കമ്മത്തിനായി 'വയറത്തട്ടം' എന്നൊരു സ്ഥലം സാമൂതിരികോയിലകത്ത് ഉണ്ടാക്കാറുണ്ട്.

അല്ലെങ്കിൽ 'ശാക്തേയ'ത്തിന്റെ ഉത്ഭവവും, ചരിത്രവും, സ്വഭാവവും ഒന്നു പരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇത് കേരളത്തിൽ മാത്രമുള്ള ഒരു തന്ത്രമല്ല. ഭാരതവണ്ഡം മുഴുവനും വ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബങ്കാളിലാണ് ഇതിനു പാരമ്പര്യം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നാണ് പരക്കെയുള്ള വിശ്വാസം. സംസ്കൃതത്തിൽ ഇതുസംബന്ധമായുണ്ടായിട്ടുള്ള സാഹിത്യം അതിവിപുലമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. ഇതിലും, അപരിഷ്കൃതവും ക്ഷുദ്രവുമായ ആചാരങ്ങൾ തുടങ്ങി 'യോഗ'ത്തിന്റെ പരമകാഴ്ചയായ 'കണ്ഡലിനീയന്ത്രം' * വരെയുള്ള പ്രയോഗങ്ങളെല്ലാം ഉൾപ്പെടുന്നുണ്ട്. മറ്റൊറ്റാ മതശാഖകളിലും കാണുന്നതുപോലെ ഇതിലും രണ്ടുവശമുണ്ട്. ഒന്ന് പാമരന്മാരെ ആകർഷിക്കുന്നതാണ്. മറ്റേതു് സ്ഥൂലസൂക്ഷ്മജ്ഞാനത്തോടുകൂടി തന്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ പഠിച്ചിട്ടുള്ള പണ്ഡിതഭക്തന്മാർ അനുഷ്ഠിക്കുന്നതാണ്. ബങ്കാളിൽ നടപ്പുള്ള 'ദർഗ്ഗാപൂജ'യും 'ശക്തിപൂജ'യും ഈ രണ്ടു വശങ്ങളുടേയും മാതൃകകളായി കരുതാവുന്നതാണ്. അവയുടെ ഒരു സാമാന്യവിവരണത്തിൽനിന്നു് 'അമ്മ'യെപ്പറ്റി ഉത്തരേന്ത്യയിൽ കലനുകൂടിയിട്ടുള്ള സങ്കല്പങ്ങളുടെ ഒരേകദേശജ്ഞാനമുണ്ടാവുന്നതാണ്.

“ദർഗ്ഗാ പൂജ.”

'ദർഗ്ഗാപൂജ' ആചരിച്ചുവരുന്നത് സാധാരണക്കാരാണെങ്കിലും അതു് പുരാണകഥയെ അവലംബിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയതിനുശേഷമുള്ള ചിത്രമേ നമുക്കു കിട്ടുന്നുള്ളൂ. അതു് സാമുദായികാചാരങ്ങളോടും സങ്കല്പങ്ങളോടും മറ്റു പലദിക്കിലും കാണുന്നതുപോലെ കൂട്ടിയിണക്കിക്കൊണ്ടാണിരിക്കുന്നതു്. † 'ദർഗ്ഗാപൂജ' ഫിമവാന്റെ പുത്രിയായ ഗൌരീശിവനെ കല്യാണം കഴിച്ചതിനുശേഷം മാതാപിതാക്കന്മാരെ കാണാൻ വരുന്നതിനെ ആസ്പദമാക്കിയിട്ടുള്ള രുദ്രാഭിഷേകമാണെന്നാണ് ഇപ്പോൾ ജനങ്ങളുടെ ഇടയിലുള്ള വിശ്വാസം. എന്നാൽ ഇതിൽ പുരാണകഥയിലുൾപ്പെടാത്ത ഭാഗങ്ങളാണ് അധികം. ഈ ആഭിഷേകം പത്തു ദിവസം നിലനില്ക്കുന്നതും, 'ആയുധപൂജ'യോടുകൂടി അവസാനിക്കുന്നതുമാകയാൽ ആകുപ്പാടെ സമുദായത്തിലെല്ലാം സന്തോഷം നൽക

* സൂക്ഷ്മാനുഭൂതിയിലുള്ള ശക്തിയെ സ്വാതന്ത്രിമാക്കുന്ന ഓദ്യജ്ഞാൻ ഈ പേരു്.

† നമ്മുടെ ഭാഷ—വിഷ്ണു—തീർത്ഥാടകരെപ്പറ്റിയും ഇത്തരത്തിലുള്ള കഥകളുണ്ടല്ലോ.

ന്ന ഭരവസരമാണ്.* കടുംബങ്ങൾവിട്ടു താമസിക്കുന്നവർ കൊല്ലത്തിലൊരിക്കൽ സ്വന്തം ഗൃഹത്തിലേക്ക് വന്നുചേരുന്നതും ആ ഘട്ടത്തിലാണ്. ആകപ്പാടെ അത് ആറ്റോടത്തിനായി പ്രത്യേകം ഏല്പാടുചെയ്തിട്ടുള്ള നമുക്കു ഓണം മുതലായവയെപ്പോലെ ഒരാലോഷം തന്നെയാണ്. ഓലത്തിനോ നീരസത്തിനോ അതിൽ സ്ഥാനമില്ല. പക്ഷേ, കഥ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് അങ്ങിനെയല്ല സർവ്വസംഗപരിത്യാഗിയായ ശിവനെ കല്യാണംകഴിക്കു നിമിത്തം മകൾക്ക് യാതൊരു സുഖവും ഉണ്ടാവാനിടയില്ലല്ലോ എന്നുള്ള കണ്ഠിതം മാതാപിതാക്കൾക്കുണ്ടാകയാൽ മകളെ ഇല്ലാഭംഗത്തോടും അനുകമ്പയോടും കൂടി മേനക സ്വീകരിക്കുന്നതായിട്ടാണ് സങ്കല്പം.† ഏതോ അത്തരത്തിലുള്ള ഒരു സമുദായസംഭവത്തോടുകൂടി പുരാണകഥ ഘടിപ്പിച്ചതായിട്ടാണ് ഇതിൽ നിന്നുചിതപ്പെടുന്നത്. ഭർതൃഗൃഹത്തിൽ സുഖമില്ലാത്ത തിരിയെ വരുന്ന വധുവിന് മക്കത്തായികളുടെ ഇടയിൽ നൽകിവരുന്ന സ്വീകാരം സന്തോഷം കലർന്നതാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. വിവാഹത്തോടുകൂടി പിതൃഗൃഹം വിടുന്നതാണ് അവരുടെ സമ്പ്രദായം. അവരുടെ അവകാശങ്ങളും അതോടുകൂടി അവസാനിച്ചതായി കരുതുകയാണ് പതിവ്. സഹോദരന്മാർ വിവാഹം ചെയ്തു കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള സ്ത്രീകൾക്കായിരിക്കും പിന്നെ അവിടെ പ്രാധാന്യം. അവരുടെ ഇടയിൽ തിരിയെ വരുന്ന ഭർതൃസഹോദരിയുടെ നില, മരുമക്കത്തായത്തിലെ 'അമ്മായി'യുടേതുപോലെ അങ്ങും ഇങ്ങും ഇല്ലെന്നുള്ളതാണ്. അച്ഛനമ്മമാർ ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ അവർക്ക് ഒരുവിധം കഴിച്ചുകൂട്ടാമെന്നല്ലാത്ത അവരുടെ കാലം കഴിഞ്ഞാൽപിന്നെ നരകതുല്യമാണ് ഭർതൃഗൃഹത്തിലെ ജീവിതം. സമുദായത്തിൽ സ്ഥായിയായിക്കൂടിയ ഈ വിഷമാഗ്നിയിൽ വല്ല മാന്യവനിതയും ആത്മാർപ്പണം ചെയ്തതിന്റെ സ്മാരകമായി ഈ ആലോചനയിന് ഇങ്ങിനെയൊരന്തരീക്ഷം ബങ്കാളത്തിലുണ്ടായതായിരിക്കണം. 'ആഗമം', 'വിജയം' എന്നീ ണേവസ്ഥകൾ ഈ ആലോചനയിൽ നിഴലിച്ചു കാണുന്നു. ആഗമം ഉമയുടെ വരവിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഇതിനെപ്പറ്റി പല കവികളും ഗാനങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയാണ് "ആഗമാനിഗാനങ്ങൾ" എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെട്ടു

* നമുക്കു "നന്ദരാത്രി"യും ഇക്കാലത്തുതന്നെയാണ് ആലോചിക്കുന്നത്.

† E. A. Payne, Śāktās, p. 13, 15.

ടുന്നത്. ഇവക്കു വിഷയം നവവധുവിന് ഭർത്തൃഗൃഹത്തിൽ അനുഭവപ്പെടുന്ന സങ്കടങ്ങളാണ്. ആ സങ്കടങ്ങളെല്ലാം ബങ്കാളീസമുദായത്തിന്റെ പ്രതിബിംബങ്ങളുമാണ്. * ഇങ്ങിനെയാണ് പുരാണകഥ സമുദായക്ഷേത്രത്തിൽ നട്ടുപിടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്.

ഉമ തിരിയെ പോകുന്നതിനെ ആസ്പദമാക്കി നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള പാട്ടുകൾക്ക് “വിജയഗാനങ്ങൾ” എന്നാണ് പേർ പറയുന്നത്. ഇവ ഏണ്ണത്തിൽ ‘ആഗമാനീഗാനങ്ങൾ’യെപേക്ഷിച്ച് കുറച്ചേയുള്ളൂ. †

ഗ്രീക്കുക്കൾക്കു ഇടയിലും ഇങ്ങിനെയൊരാഴ്ചയുണ്ടുണ്ട്. അത് Presephone എന്ന ദേവിയുടെ തിരിച്ചുവരവിനെ ആസ്പദമാക്കിയിട്ടുള്ളതാണ്. മകൾ അമ്മയെ കാണാൻതന്നെയാണ് വരുന്നത്. അവരും സങ്കടം സഹിക്കാതെയാണ് തന്റെ മാതാവിനെ (Demets) വീണ്ടും അന്വേഷിച്ചുവരുന്നത്. ‡

ഏകദേശം ഇതിനോട് സാമ്യം വഹിക്കുന്നതാണ് ഉത്തരകേരളത്തിലുള്ള ‘മാക്കംതിറ.’ ജ്യേഷ്ഠത്തിമാരുടെ കസ്യതികൾ നിമിത്തം ആത്മഹത്യാചയ്കയാണല്ലോ മാക്കംചെയ്യുന്നത്. § മരുമക്കത്തായത്തിൽ വേരുന്നിനില്ക്കുന്ന ഒരു വിഷവൃക്ഷത്തിന്റെ ഫലമാണ് ഈ ഭാര്യ സഭവം. ‘മാക്കം’ ഇപ്പോൾ ഒരു ഭഗവതിയായി. ഒരു ‘തിറ’യും അവരുടെ പ്രീതിക്കായി കഴിക്കുന്നുണ്ട്. ‘തിറ’യ്ക്കു ചൊല്ലാനായി ‘മാക്കം തോറം’ എന്നൊരു പാട്ടുമുണ്ട്. നാട്ടിൽ പേരെടുത്ത അമ്മമാർ സാക്ഷാൽ ‘അമ്മ’യായി രൂപാന്തരപ്പെടുന്നതിനു നല്ലൊരു ദൃഷ്ടാന്തമാണിത്. ചിലപ്പതികാരകഥയും, മധുരമീനാക്ഷി \$ യുടെ കഥയും ഇതേ തത്വത്തെ വിശദമാക്കുന്നുണ്ട്.

* Introduction to Bengali Religious Lyrics, Sāktās, p. 26, 27.

† *Ibid* p. 28, 29.

‡ Gilbert Murray, Four Stages of Greek Religion, p. 96.

§ ഈ കുറി മുഴുവൻ അറിയണമെന്നുള്ളവർ ‘കടാംകോട്ടമാക്കം’ എന്ന കിളിപ്പാട്ടോ, കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കണ്ണിയുടെ ഐതിഹ്യമാലയോ (5-ാംഭാഗം, പേജ് 164-180) വായിക്കുക.

\$ കോവിലന്റെ ഭാര്യയായിരുന്ന ‘കന്നകി’യാണല്ലോ കൊടുങ്ങല്ലൂരിൽ ലയിച്ചിട്ടുള്ളത്. അഴകാൻ മരുമകളാണ് മധുരയിലെ മീനാക്ഷി. Dr. L. D. Barnett ന്റെ ‘Hindu Gods and Heroes’ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഈ തത്വം ചിസ്തരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

“ ശക്തി പു ജ . ”

ശക്തിപൂജയെപ്പറ്റി ഈ ഉപന്യാസത്തിൽ പല സന്ദർഭങ്ങളിലായി പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത് അഭൈദികമാണെന്നും, അഥവാ വേദബാഹ്യമാണെന്നും, ആത്മതാനുഭാവം ആക്ഷേപിക്കാറുണ്ട്. അതിന്റെ സാരം ആത്മവേദങ്ങളുടെ ആവിർഭാവത്തിന്നു മുന്പുതന്നെ ‘അമ്മ’യുടെ അനന്തമാമാത്മഗുണൈപ്പറ്റിയുള്ള ബോധവും അതനുസരിച്ചുള്ള ആരാധനകളും ഭാരതഭൂമിയിൽ നടപ്പുണ്ടായിരുന്നുവെന്നാണ് ലോ. മറ്റു പലവിഷയങ്ങളിലും ചെയ്തിട്ടുള്ളതുപോലെ ‘അമ്മ’യുടെ കാല്പത്തിലും ‘കണ്ടതിനെപ്പിടിച്ചു കൂറുകയാണ്’ അവർ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ‘സഹോശക്തിയോടുകൂടിയ ഒരുമ്മ’ കേരളീയരുടെ ഇടയിലും, തമിഴരുടെ ഇടയിലും ഉണ്ടായിരുന്നതായി ഇതിന്നു മുമ്പ് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. സമരവും വിജയവുമാണ് ആ സങ്കല്പങ്ങൾക്കടിസ്ഥാനമായ തത്വങ്ങൾ. അതായത് ‘ഒമ്മ ആപത്തിൽനിന്ന് രക്ഷിക്കുവാനും നമുക്ക് സരൈശ്വര്യസമൃദ്ധിയുണ്ടാക്കിത്തരുവാനും ശക്തിയുള്ള ‘ഒമ്മ. നമുക്ക് അനാദികാലം മുതൽക്കു തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നു താൽപര്യം. ആ അമ്മയുടെ പരിഷ്കരിച്ച സ്വരൂപമാണ് ‘ശാക്തീന്മാരുടെ ‘ചക്ര’ത്തിൽ * സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ‘ത്രിഗുണാത്മിക’യായ ശക്തി. പ്രപഞ്ച സൃഷ്ടിസ്ഥിതിലയങ്ങൾക്കുപുറം കാരണഭൂതയായും ആ ശക്തിയെത്തന്നെ അവർ സങ്കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു തികഞ്ഞ ശാക്തേയനായ ഡോക്ടർ എൽ. ഏ. രവിവർമ്മ ശക്തിസങ്കല്പത്തെപ്പറ്റി ഇങ്ങിനെ പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്: “നിശ്ശബ്ദമായ ബ്രഹ്മത്തിൽ സദാ ലീനമായിരിക്കുന്ന ബ്രഹ്മശക്തിയെ, ത്രിഗുണാത്മികയായ ബ്രഹ്മശക്തിയെ, ആ തരത്തിൽ തന്നെ അറിഞ്ഞുപാടിക്കാം. ഇതാണ് ശാക്തേയത്തിന്റെ മാർഗ്ഗം.

* ബിന്ദുത്രികോണ വസുകോണ ദശാക്ഷരം—
മനശ്ശാന്തഗദ്യസംയുത ഷോഡശാശരം
വൃത്തത്രിഭുവനയുതം പരിതശ്ചതുർധാ
ശ്രീചക്രമേതദദിതം പരദേവതായാഃ”

അർത്ഥം:—ബിന്ദുത്രികോണം, അഷ്ടകോണം, രണ്ടു ദശകോണങ്ങൾ, ചതുർദശകോണം, അഷ്ടദളപത്മത്തോടു കൂടിയ ഷോഡശദളപത്മം, മൂന്നു വൃത്തങ്ങൾ, നാലുഭാഗത്തും യാതിലുകളോടു കൂടി ഭൂപരതയാ എന്നിവയോടു കൂടി പരദേവതയുടെ ഈ ‘ശ്രീചക്രം’ ഉദിച്ചിരിക്കുന്നു. (തക്കേ അമ്പാടിയിൽ മീനാക്ഷിയമ്മ, സൗന്ദര്യലഹരി വ്യാഖ്യാനം പുറം, 50-51.)

ഇവിടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരത്തിൽ തുണാരോപണം ചെയ്യുന്നില്ല; ബ്രഹ്മപ്രകൃതിയേയും രണ്ടായി വിചാരിക്കുന്നില്ല. യഥാർത്ഥത്തിൽ ഉള്ളവിധി മഹാബ്രഹ്മത്തിൽ ത്രിതൂണാത്മികമായ ആ ശക്തി നിത്യചീനമായിരിക്കുന്നു എന്നുതന്നെ ഭാവന. ഈ ഭാവനതന്നെയാണ് 'അർദ്ധനാരീശ്വരത്വം', 'കാമേശ്വരരാജസ്വരൂപം', 'പഞ്ചപ്രേതമഞ്ചാധിശായിത്വം', 'പഞ്ചബ്രഹ്മാസനസ്ഥിത്വം' മുതലായ കൽപനകൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഈ വിധമുള്ള സത്യബോധത്തോടുകൂടി, ത്രിതൂണാത്മികവും അതിനാൽ തന്നെ നിഗ്രഹാനുഗ്രഹശക്തിപ്രഭാവമുള്ളതുമായ ആ ഏകശക്തിയെ ഉപാസിക്കുന്നതാണ് ശാക്തേയമാർഗ്ഗം.* കേരളീയരുടെ 'സമരേശ്വരി'യുടേയും, തമിഴരുടെ 'വിജയേശ്വരി'യുടേയും പ്രഭാവത്തെയാണ് നിഗ്രഹാനുഗ്രഹശക്തിപ്രഭാവമായി ഈ പുതിയ സങ്കൽപത്തിൽ പരിണമിച്ചുകാണുന്നത്. കാലക്രമത്തിൽ എല്ലാ പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലുമുണ്ടാവുന്നതുപോലെ ഇതിലും മതഭേദങ്ങളും, അനുഷ്ഠാനഭേദങ്ങളും വന്നുപോന്നു. ഉപാസകന്മാരുടെ സ്ഥിതിഭേദമനുസരിച്ച് അനുഷ്ഠാനങ്ങൾക്ക് ഉൽക്കണ്ഠാപകങ്ങൾ സഭവിച്ചു. 'വാമാചാരം', 'ദക്ഷിണാചാരം' എന്നീ ആചാരഭേദങ്ങളും ഉൽഭവിച്ചു. വാമാചാരികളുടേത് ബഹുജനങ്ങളുടെ സങ്കൽപസിരുകൾ അധികം ചോജിച്ചുവന്നതിനാൽ മററതിനെത്തേക്കിച്ച് ഉൽക്കണ്ഠ കറഞ്ഞതായി കരുതുവാൻ തുടങ്ങി. പഴയ ഭയങ്കരസങ്കൽപങ്ങളെ പരിചാലിച്ചുവന്ന കാപാലിക + നാരാകളെ അവരുടെ അനുഷ്ഠാനവിധികളെ അനുപോലും തെറ്റൊരു ആചരിച്ചുവന്നു. ഇങ്ങിനെ ഹിന്ദുമതത്തിനുള്ളായ അവസ്ഥാഭേദങ്ങളും, തുണാരോപങ്ങളും 'ശക്തിപൂജ'യിലും കടികൊണ്ടു. ഒരു മേൽത്തറയും കീഴ്ത്തറയും ഇതിലും ഏർപ്പെട്ടു. ബഹുജനങ്ങൾ അഥവാ സാധാരണക്കാർ, പഴയ രീതിയിൽത്തന്നെ 'അമ്മ'യെ പൂജിച്ചുപോന്നു. പണ്ഡിതന്മാരാകട്ടെ ഓരോ ആചാര്യന്റേയും ശാസനങ്ങളനുസരിച്ച് സങ്കൽപത്തിലും ആചാരത്തിലും ഭേദമുണ്ടായിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. യന്ത്രങ്ങളും മന്ത്രങ്ങളും ധാരാളമായി. ആചാരങ്ങളും അനുഷ്ഠാനങ്ങളും പലവിധത്തിലായിത്തുടങ്ങി. കൗളമാർഗ്ഗം, സമയമാർഗ്ഗം എന്നീ രണ്ടു വിഭിന്നമാർഗ്ഗങ്ങളും ഉൽഭവിച്ചു. ചക്രത്തിന്റെ സ്വരൂപം തന്നെ അവർക്ക് ഭിന്ന

* തെക്കേ അമ്പാലിൽ മിനാക്ഷിയമ്മ, സൗന്ദര്യലഹരീ വ്യാഖ്യാനം, മുഖവുര, പുറം iii-iv.

† മനുഷ്യാഭ്യന്തരത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നതും.

മായിട്ടാണ്. * അതോടുകൂടി സങ്കൽപത്തിനും, അനുഷ്ഠാനത്തിനും വ്യത്യാസമുണ്ടാവുമെന്ന് പറയേണ്ടതായിട്ടില്ലല്ലോ. ‘ശക്തിപൂജ’ ഈ ജിപ്തുകാരുടെ ഇടയിൽ ഒരു കാലത്തു നടപ്പുള്ളതായിരുന്നു. Dr. John Woodroffe എഴുതിയ സുപ്രസിദ്ധഗ്രന്ഥത്തിന്റെ † പ്രസാധനത്തിനുശേഷം യൂറോപ്യന്മാർക്കും ഇതിൽ വിശ്വാസം തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

ചക്രത്തിലെ ബിന്ദുവിൽ സമന്വൃളഭവതത്തിലുള്ള സുധാസിന്ധു മദ്ധ്യസ്ഥമായ മണിഭീപിൽ—ചിന്താമണിഗ്രന്ഥത്തിൽ—വസിക്കുന്നതു രണ്ടുപേരും (ഭഗവാനും ഭഗവതിയും) ഒരുമിച്ചു ചേർന്നിട്ടാകുന്നു എന്നുള്ള സങ്കൽപത്തിൽനിന്നാണ് പഞ്ചമകാരത്തിലുൾപ്പെട്ട ‘മൈഥുനസേവ’യുടെ ഉൽപത്തി. അതിൽ വന്നുചേർന്ന ആചാരലോപം ശാക്തേയവിധികളെത്തന്നെ അപഹാസ്യകാടിയിൽ തള്ളാനായി ചില ചിന്തകന്മാരെ പ്രേരിപ്പിച്ചു. ശക്തിയെപ്പറ്റിയുള്ള സങ്കൽപങ്ങൾ പലതരത്തിൽ പടർന്നുപിടിക്കാനുള്ള കാരണം അവയ്ക്കു സ്വഭാവമായി നാടന്മാരുടെ ഇടയിൽ പല വിശ്വാസങ്ങളും അനുഭവങ്ങൾ മുതൽക്കു ഉണ്ടായിരുന്നതാണ്. പഠിച്ചു കറഞ്ഞവർ കൈകാര്യം നടത്തുന്ന ഏതൊരു സംഗതിയിലും വീഴ്ചകളും ലോപവും വന്നുചേരുന്നത് സ്വാഭാവികവുമാണ്. ശക്തിപൂജയും ഈ പരിണാമത്തിന്നധീനമായിത്തീരുകയാൽ “ഒരുതല വിഴുപ്പും ഒരുതല മാററും” എന്ന സ്ഥിതിയെ അവലംബിച്ചിരിക്കുകയാണ്. അതു ഏതുവിധമായിരുന്നാലും പണ്ടു കേരളത്തിലും—ഭാരതത്തിലും ജനങ്ങളുടെ രക്ഷാകർത്താവും ആചന്ദ്രിവാദനിയുമായി കടികൊണ്ടിരുന്ന ‘അമ്മ’ ആയുന്മാരുടെ ആഗമനത്തോടുകൂടി അവരേയും തന്റെ ചൊൽപ്പടിയിൽനിന്നു പല രൂപാന്തരവും കൈക്കൊണ്ടുവെന്നു പറഞ്ഞാൽ മതിയല്ലോ. കേരളത്തിൽ അമ്മയുടെ സ്ഥാനം ഏതുതരത്തിൽ നോക്കിയാലും ഇളക്കാൻ വയ്യാത്ത ഒന്നായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. കേരളസംസ്കാരപ്പട്ടപ്പിൻനിന്ന് അമ്മയെ ഒഴിച്ചുനിൽക്കിയാൽ പിന്നെ വല്ല ‘താരം തരവും’ ബാക്കിയുണ്ടാകുമോ എന്നും സംശയമാണ്. മരുമക്കത്തായിയുടെ ദായകൃമത്തിൽ ‘അമ്മ’ക്ക് പങ്കില്ലെന്ന് പറഞ്ഞുകൂടാ. ‘പാൻ’യിൽ മുളച്ചു ‘കളം’ മുതലായതിൽ പടർന്ന് ‘കഥ

* തെക്കേ അമ്പാടിയിൽ മീനക്ഷിയമ്മ, സൗന്ദര്യലഹരി വ്യാഖ്യാനം, പുറം 54.

† Shakti and Shāktā, 1929.

കളി'വരെ വ്യാപിച്ചു കിടക്കുന്ന അമ്മയുടെ കാര്യം സിക്രട്ടറിയുടെ ഏകദേശം നമുക്കറിയാം. മതിയാവുന്നതല്ല. കടൽത്തൊട്ട് കൊട്ടാരം വരെയും, മലയൻ തൊട്ട് മറയോൻ വരെയും, അമ്മയുടെ അധികാര സീമ വികസിച്ചുവന്നതിലും ആന്തരമായ ഒരു പ്രകൃതിത്തത്വം ഒളിഞ്ഞു കിടക്കുന്നുണ്ട്. മലയാളികളുടെ 'അമ്മ' ആശ്വസ്തതയോടെയോ പരാധീനതയോ കമ്പകയായിത്തന്നെ സ്വാതന്ത്ര്യം പരിപാലിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു പുണ്യവതിയാണ്. * മറ്റു സങ്കൽപങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് ഈ വിശ്വാസത്തിനും അതിനെ തുടർച്ചയായിട്ടുള്ള ആരാധനയ്ക്കും ഒരു പ്രത്യേകമഹത്വമുണ്ടെന്നുള്ളതും വിശ്വസിച്ചുകൂടാ. ഇങ്ങിനെ എല്ലാവരുടേയും ഭക്തിബഹുമാനത്തിന് പാത്രമായ 'അമ്മ'യെ അറിഞ്ഞുപരിചരിക്കുവാനുള്ള കരുത്തുണ്ടാകേണമെന്ന പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ട് ഈ പ്രകൃതം അവസാനിപ്പിക്കാം.

* ദേവീപുരാണത്തിൽ സർവ്വജ്ഞാതയായും കാരണഭൂതയുമായി 'ദേവി'യേ സങ്കല്പിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, ആ ദേവി സൃഷ്ടി സ്ഥിതി സംഹാരകൃത്യങ്ങൾക്കായി 'ത്രിമൂർത്തി' കളെ സൃഷ്ടിക്കുകയും ഷിന്നെ അവയുടെ ആഗ്രഹമനുസരിച്ച് അവയുടെ ഭാഗ്യമായി അവതരിക്കുകയും ചെയ്ത് സ്വതന്ത്രനില കൈക്കൊള്ളാതെയാണ് വർത്തിക്കുന്നത്. (കെ. മേനോൻ, ദേവീപുരാണം, പുറം 4, 17.) ത്രിമൂർത്തികൾ 'ശക്തി'യുടെ സഹായം കൂടാതെ തങ്ങളുടെ കൃത്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുവാൻ ശക്തരാകുന്നില്ലെന്ന സൗന്ദര്യലഹരീയിൽ നിർവ്വചിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും ദേവിയുടെ സ്വതന്ത്രസ്ഥിതിയെപ്പറ്റി പരാമർശിക്കുന്നില്ല. ശ്ലോകം 1.

സാഹിത്യം

അമ്മയ്ക്ക് രൂപമുണ്ടായത് കളമെഴുത്തോടുകൂടിയാണെന്നു മുമ്പാ
രിടത്ത് സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. * അമ്മയ്ക്ക് ഒരു പാട്ടുണ്ടായത് എ
പ്പോഴാണെന്ന്, അതുപോലെതന്നെ നിണ്ണയിക്കുവാൻ എളുപ്പമാണെ
ന്നു തോന്നുന്നില്ല. അമ്മയെ ആരാധിക്കുവാൻ ആഗ്രഹം ജനിക്കുന്ന
തോടുകൂടി, വാഴ്ത്തുവാനും ആശം ജനിക്കാവുന്നതാണ്. പക്ഷേ ആരാ
ധനയ്ക്ക് നിണ്ണയം വരുന്നതുപോലെ അമ്മയ്ക്ക് അളവുണ്ടാവുന്നതല്ല.
അക്ഷരമോ ഭാഷയോ ജനിക്കാത്ത കാലത്തും പ്രാകൃതമനുഷ്യൻ ശബ്ദം
പുറപ്പെടുവിച്ച് തന്റെ ആശയവും ആഗ്രഹവും തന്റെ സോദരന്മാരെ
അറിയിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ടെന്ന് ചരിത്രം രേഖപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. പ്രാ
ചീനദശയിൽനിന്ന് അക്ഷരജ്ഞാനദശയിലേക്കുള്ള ദൂരം ഇത്രയാണെ
ന്ന് ഇനിയും ഭാഷാശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടില്ല. ആരാധനാക്ര
മങ്ങൾ വേരറ്റതോടുകൂടി സമുൽപ്പത്തിന്ന് ഒരു സ്വരൂപമുണ്ടായിരുന്ന
ന്ന് ഉൾക്കൊള്ളാം. അങ്ങും, ഇങ്ങും, എങ്ങും നിറഞ്ഞു, എത്തും പിടി
യുമില്ലാതെയിരുന്ന ഏതോ ഒരു സത്തയെ ഇന്നു തരത്തിൽ സേവിക്കണ
മെന്ന ഒരു നിശ്ചയം വരുമ്പോൾ വ്യക്തിസ്വരൂപം അതോടുകൂടി പ്രതി
ഷ്ഠാപിതമാകുമല്ലോ. അതിന്റെ ശേഷമേ ആരാധകന്മാരുണ്ടാകുവാൻ
കാരണം കാണുന്നുള്ളൂ. ആരാധകന്മാരുടെ വർണ്ണനയോടുകൂടി ആരാധ
നയിലും, വ്യത്യാസങ്ങളും അലങ്കാരങ്ങളും, വേണമെന്നു വന്നുകൂടുന്ന
താണ്. അങ്ങിനെ പരിഷ്കരിച്ചു വരുമ്പോഴാണ്ല്ലോ വാഴ്ത്താനും
വാസന ജനിക്കുന്നതു്. ഈ ഘട്ടവും ചരിത്രാതീതമായിത്തന്നെയാ

* ഒരു 'വള'യെ 'അമ്മ'യായി നങ്കുലിച്ചു സാമൂതിരിരാജാവു ചെയ്യുന്ന ആരാധന
'അമ്മ'ക്ക് പൂർണ്ണരൂപം ലഭിക്കുന്നതിന്ന് മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന സ്ഥിതിയാണോ? എന്നു
ഇവിടെ ഒരു ചോദ്യത്തിന്ന് അവകാശമുണ്ട്. അമ്മയുടെ 'പരദേവത' കടികൊണ്ടി
രിക്കുന്ന നന്ദലത്തിന്ന് 'തിരുവളയന്നാട്ടു' എന്ന പേരും പ്രസിദ്ധമാണ്. വിജയനഗ
ലത്തു സ്വാമിയാർ സാമൂതിരിക്ക് 'അമ്മ'യെ കാണിച്ചുകൊടുക്കാന്തന്നപ്രകാരം 'അമ്മ'
ആദ്യം ഒരു വാതിൽ പകുതി തുറന്ന് വളയോടുകൂടിയ ഒരു കൈ പുറത്തേക്കു കാണിച്ചു
വെന്നും, അതിന്റെ കാന്തികളു ഭൂമിച്ച് സാമൂതിരി ആ കൈ പിടിച്ചപ്പോൾ വളയുരി
പ്പോന്നുവെന്നും, ഉടനെ 'അമ്മ' അപ്രത്യക്ഷമായെന്നും, അതിന്നുശേഷമാണ് 'തളവെച്ചു
പൂജയ്ക്കുണ്ടിയതെന്നുമാണ്' ഇതിന്നടിസ്ഥാനമായ ഐതിഹ്യം. 'തിരുവളയന്നാട്ടമ്മ'ക്ക്
ഘട്ടകഴിക്കുമ്പോൾ കുറുപ്പന്മാർ എഴുതിയുണ്ടാക്കുന്ന കളം ഒരു തളയുടെ രൂപത്തി
ലാണ്.

ണിരിക്കുന്നത്. ഒരു കാഴ്ച തീർച്ചയാണ്. അമ്മയെപ്പറ്റിയുള്ള പാട്ടുകളും 'വാഴ്ത്തുക'കളും മാനവസമുദായപരിഷ്കാരത്തിന്റെ പുരോഗതിയിൽ ആരാധനക്രമങ്ങൾക്ക് പിന്വായിരിക്കാനാണ് അധികം കാരണമുള്ളത്. ഭാഷയുടെ ഉൽപത്തിതന്നെ മനുഷ്യസമുദായം പല പരിവർത്തനങ്ങളും കടന്നുപോകുന്നതിനു ശേഷമാണെന്നു ഭാഷാശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. * അതിനുശേഷമല്ലേ പാട്ടുകളും പ്രബന്ധങ്ങളും വരുവാൻ ന്യായമുള്ളൂ? അതിലും പല പടികളുമുണ്ട്. മനുഷ്യൻ ആദ്യം തന്നെ പരിപൂർണ്ണഗായകനാവാൻ തരമില്ലല്ലോ. അദ്വൈതം ഗാനവിദ്യയിലും ആവശ്യമാണ്. വ്യക്തിയും സമുദായവും തമ്മിൽ വ്യത്യാസമുണ്ടെന്നു ഉള്ളൂ. ബാല്യകാലത്തെ അദ്വൈതം യൗവനത്തിലും വാർദ്ധക്യത്തിലും മനുഷ്യനുപകരിക്കുന്നു. ഓരോ സമുദായത്തിനും ഇത്തരത്തിൽ ബാല്യം മുതലായ അവസ്ഥാഭേദങ്ങളുണ്ട്. വ്യക്തികൾ മറഞ്ഞാലും അവരുടെ അദ്വൈതപരമായ സമുദായം കൈക്കൊള്ളുന്നതാണ്. അവടെ ജ്ഞാനവും പ്രായോഗികസാമർത്ഥ്യവും പാരമ്പര്യം വഴിക്ക് അവരുടെ സന്താനങ്ങൾക്കും, സാഹചര്യം വഴിക്ക് മറ്റുള്ളവർക്കും ലഭിക്കുന്നു. ഭാഷയിൽ ലിപിയുടെ ആവിർഭാവത്തോടു കൂടി ഗാനം മുതലായവ രേഖപ്പെടുത്തുവാനും തുടങ്ങി. അപ്പോൾ കഴിഞ്ഞുപോയവർ അവലംബിച്ചിരുന്ന മാർഗ്ഗവും രീതിയും ചിന്നിടത്തുവെക്കുക ഹരിക്കാനും സൗകര്യമുണ്ടായി. ഇങ്ങിനെയാണ് മനുഷ്യസമുദായത്തിൽ പല വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള ജ്ഞാനവും പരമ്പരയാവേണ്ടുന്നിപ്പരക്കുന്നത്.

* Vendryes; Language, Introduction p. 67.

കാളിപ്പാട്ടുകളും അവയുടെ ഇതിവൃത്തങ്ങളും

കാളിയെ അല്ലെങ്കിൽ 'അമ്മ'യെ സേവിക്കുന്നവർ കേരളസമുദായത്തിൽ താണുപടിമുതൽ 'മേൽപടി'വരെയുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. കാളീസേവ മലയൻ, പാണൻ മുതലായവരിൽ വേരുന്നി, ഇടയിലുള്ള മണ്ണാൻ, തിയൻ ഇവരിൽകൂടെ പൊടിച്ചുവളൻ, നായർ, നമ്പൂതിരി എന്നിവരിൽ പരിപൂർണ്ണവികാസം കൈക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. കാളിയെപ്പറ്റിയ എല്ലാ സംസ്കാരവിശേഷങ്ങളും സാമിത്വത്തിന്റെ വളച്ചുയർന്നു അതുപോലെതന്നെയാണ്. മണ്ണാർത്തോരം, പാനത്തോരം, കളംപാട്ട്, ബ്രാഹ്മണിപ്പാട്ട്, മുടിയേറുപാട്ട് ഇങ്ങിനെ സാമിത്വകോടിയിൽ ഉൾപ്പെടാതെയുള്ള പല പ്രസ്ഥാനഭേദങ്ങളും അതിലടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെ സാമിത്വത്തിന് ഞാൻ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള അർത്ഥം ബഹുജനങ്ങൾക്ക് രസിക്കത്തക്കവിധം നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഗദ്യപദ്യപ്രബന്ധമെന്നാണ്. ഈ പാട്ടുകൾ മിക്കവയും സാമിത്വഗുണമുള്ളവയാണെങ്കിലും, ബഹുജനങ്ങളുടെ കരസ്ഥാശത്തിനിടയാകാതെ ചില പ്രത്യേക വ്യക്തികളെ ആശ്രയിച്ചിരുന്നതിനാൽ സാമിത്വകോടിയിൽ പെടാതെ ഒഴിഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്. അവയുടെ സാമിത്വഗുണം പരിശോധിക്കുന്നതിനു മുമ്പായി എല്ലാ പാട്ടുകളിലും ഒരുപോലെ കാണുന്ന ഇതിവൃത്തത്തിൽകൂടി ഒരു കണ്ണോടിക്കാം.

‘ദാരുകവധം..’

എല്ലാ കഥയിലും നായിക കാളിയും പ്രതിനായകൻ ദാരുകനാണ്. അസുരവംശത്തിൽ ദാരുകൻ എന്നൊരു മഹാപരാക്രമി ജനിക്കുന്നു. കാലക്രമേണ * മകളായ മനോദരിയെ വിവാഹം ചെയ്ത് സംഘബലം കൂട്ടി, അസുരന്മാർക്ക് ദേവന്മാരിൽനിന്നുണ്ടായ അത്യാപത്തിനു പകരം ചോദിക്കുവാൻ മതിയായവനായി അവൻ വാഴുമ്പോൾ, ഒരിക്കൽ ശിവനെ സ്തോത്രം ചെയ്താൻ കൈലാസത്തിലേക്കു പോകുന്ന നാർദനെ കാണാനിടയാകുന്നു. ശിവനേയും വിഷ്ണുവിനേയുമല്ല സ്തുതി ചെയ്യേണ്ടത്, തന്നെയാണെന്ന് ദാരുകൻ നാർദനെ ഭീഷണിപ്പെടുത്തുന്നു. നാർദൻ വിരഞ്ഞോടി കൈലാസത്തിൽ ചെന്ന് വിവരം ശിവനെ

* ദാരുകനായ കളംപാട്ട് — പുറം 87.

ഭദ്രോല്പത്തി കിളിപ്പാട്ടിൽ മനോദരിയുടെ അച്ഛൻ മയനാണ്.

അറിയിക്കുന്നു. ശിവൻ കോപം വന്നു; മൃഗാന്തരക്കണ്ണു ചുകന്നു പുകയാനും തുടങ്ങുന്നു. അതിൽനിന്നു കരുത്തിരുണ്ട ഒരു ഭയങ്കരമൂർത്തി പുറത്തു ചാടുന്നു; ഇതാണ് കാളി. ഭാഷകനെ കൊല്ലാനാണ് അവളെ സൃഷ്ടിച്ചതെന്നറിയിച്ചു അവൾക്ക് പടയും ആയുധവും കൽപിച്ചു കൊടുക്കുന്നു. അതിന്നുമുമ്പ് ആറുമാതാ * കർക്കശവന്ന അപായത്തെ പറ്ററിയും അറിയിക്കുന്നു വേതാളത്തെ വാഹനമാക്കുവാനും പറയുന്നു. കാളി ഉടനെ പുറപ്പെട്ടു കാട്ടിലെത്തി വേതാളത്തിനെതിരഞ്ഞു പിടിച്ചു മറ്റു 'പാപ'† മാരോടുകൂടി ഭാരകരാജധാനിയിലേക്ക് സന്നാഹത്തോടുകൂടി പുറപ്പെടുന്നു. അവിടെ ചെന്നശേഷം ഓരോ ഗോപുരവും കാക്കുവാൻ സേനകളെ വെച്ചേറെ നിർത്തുകയും ഭാരകനോടു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതിന് താൻ വന്നതാണെന്ന് അറിയിക്കുവാൻ ഒരു ദൂതനെ അയക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ദൂതനെ ഭാരകന്റെ ആൾക്കാർ അപമാനിക്കുമ്പോൾ അയാൾ ഭയപ്പെട്ട് തിരിഞ്ഞോടുന്നു. ഭാരകന്റെ സൈന്യാധിപൻ വന്നു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നു. ജയം കാളിക്കായി കണ്ടതിനാൽ ഭാരകൻതന്നെ പുറപ്പെട്ടു അതിഗഭീരമായി പോരു തുടങ്ങുന്നു. ഭാരകൻ ഞാക്കിയ 'രക്തബീജ'ന്മാരെക്കൊണ്ടു പോക്കളം നിറയുന്നു. ചാവുന്ന തിലധികം ജനങ്ങൾ പെരുകുന്നു. ഇങ്ങിനെയായപ്പോൾ കാളിക്കും ആ ലസ്ത്രം തുടങ്ങുന്നു. ഈ വർത്തമാനം അറിഞ്ഞ ഉമാദേവി ഭാരകശക്തിക്ക് ആസ്സഭമായ മന്ത്രങ്ങൾ മനോദരിയിൽനിന്ന് ഗ്രഹിക്കാനായി ഒരു ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണിന്റെ വേഷത്തിൽ മനോദരിയെ ചെന്നു കാണുന്നു. ഭാരകന് വിജയാശംസ ചെയ്യാനാണെന്ന വ്യാജത്തിന്മേൽ ഉമാദേവി മനോദരിയിൽനിന്ന് മന്ത്രങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചു മറയുന്നു. പോക്കളത്തിൽ ഈ സംഭവത്തിന്റെ നിഴലാട്ടം ഭാരകന് അനുഭവപ്പെടുന്നു. അരമനയിൽ എന്തോ അകൃമം നടന്നിട്ടുണ്ടെന്ന് കരുതി ആ വീരൻ അങ്ങോട്ടു ചെന്നു രാജ്ഞിയോടു വിവരം ചോദിക്കുന്നു. വളരെ തിരക്കിയതിനുശേഷം മനോദരി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണിന്റെ വരവും, പോക്കും, മന്ത്രഭാവവും അറിയിക്കുന്നു. അതോടുകൂടി ഭാരകൻ തന്റെ നാശമടുത്തുവെന്ന് തീർച്ചയാക്കി മനോദരിയോടു അപ്പൂന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്ക്

* ഭാരകവതം കളംപാട്ട്, പുറം 90. ഭദ്രാക്ഷത്തി, പുറം 154.

† ഭയമതികൾ, ഉത്തമസ്വരൂപിണികൾ എന്നു താല്പര്യം.

പൊയ്ക്കാരംവാൻ പറയുന്നു. കാളിയുടെ മായാപ്രയോഗത്തിൽ അത്ഭുതം തോന്നിയെങ്കിലും വീണ്ടും അതിഭയങ്കരമായി ഏതിടുന്നു. മന്ത്രശക്തി പോയതുനിമിത്തം തന്റെ പ്രയോഗങ്ങൾ കുറിയ്ക്കാനുണ്ടാകുകയാൽ പിന്നിരിഞ്ഞു പാതാളം അടയ്ക്കുകയും കാളി ചലിക്കുകയും തിരഞ്ഞെന്നോക്കി അവനെ കാണാത്തതായ് നാവുകൊണ്ട് സൂര്യബിംബം മറച്ച് എല്ലായിടത്തും ഇരുട്ടാക്കുന്നു. അതു കണ്ടപ്പോൾ കാളിയും പോക്കുത്തിൽനിന്ന് ഒഴിഞ്ഞിരിക്കുകയാണെന്ന് വിചാരിച്ച് ഭാരകൻ പുറത്തുവരുന്നു. ആ തക്കനോക്കി കാളി അവനെ പിടികൂടി നഖം കൊണ്ട് മാറുപിളന്ന് കൊല്ലുന്നു. മരിക്കുന്ന സമയത്ത് ശിവഭക്തനായ ഭാരകന് ശിവന്റെ മകളാണ് കാളിയെന്ന് ഇതെന്നോടയമുണ്ടായി ക്ഷമയാപനം ചെയ്യുന്നു.

‘കഥയുടെ കാലം’

ഇതാണ് മിക്ക പാട്ടുകളിലും ഉപയോഗിച്ചുകാണുന്ന ഇതിവൃത്തം. ഇതിലെ ഭാരകൻ ദേശാന്തരങ്ങളിലൊന്നും കാണാത്ത ഒരു വീരനാണ്. ആയുപുരാണങ്ങളൊന്നിലും അയാൾക്ക് സ്ഥാനം കല്പിച്ചിട്ടില്ല. ജാതി കൊണ്ട് അസുരവംശമാണെന്നു പാട്ടുകളിൽനിന്നു മനസ്സിലാവുന്നതുപുരാണപാരമ്പര്യമായ ശിവനും, നാരദനും, നന്ദികേശപരനും, വീരഭദ്രനും ഭാരകവധത്തിലും കടന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ‘വേതാള’† മെന്ന വികൃതയുഷ്ടിയുടെ കർത്തൃത്വം കേരളീയർ തന്നെ വഹിക്കേണ്ടതായും വന്നിരിക്കുന്നു. പുരാണപാരമ്പര്യം കൂടാതെ ഈ കഥക്ക് ഒരു രൂപമുണ്ടോ എന്നറിയുവാൻ ഇപ്പോൾ മാറ്റമൊന്നും കാണുന്നില്ല. കഥയുടെ ഓരോ അംശങ്ങളിൽ പിന്നീടു വന്നിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ ആലോചിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ ഇതിന്നു പുരാതനമായ ഒരു രൂപം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നില്ല. നാരദനെ നിരീക്ഷണത്തിൽ രാവണനെക്കൂടി അതിശയിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഭാരകൻ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. സിംഹാസനം കാലുകൊണ്ടു നീക്കിവെച്ചുവെന്നല്ലാതെ ആ മഹഷിവയുടെ ദേഹത്തോടു യാതൊരകൃമങ്ങളും രാവണൻ ചെയ്യുന്നില്ല. ഭാരകൻ അക്കാര്യത്തിൽ

* ഭാരകൻ തോറ്റത്തിൽ ചെമ്പറമാടത്തിലാണ് ഉളിക്കുന്നത്.

† ‘വേതാളചരിതം’ കിളിപ്പാട്ടിലെ കഥ വേറെയാണ്. വിക്രമാദിത്യൻ കാട്ടിൽനിന്നു കിട്ടിയതാണ് ഈ വേതാളം. കഥപറയുവാനുള്ള വാസനയ്ക്കു അതിന്നു പ്രത്യേകമായിക്കാണുന്നുള്ളു. ‘നഖമന്ത്ര’ങ്ങളിൽ ഒന്നാക്കിയതും അതുകൊണ്ടായിരിക്കണം.

അതിസാമാന്യമായിട്ടാണ് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നത്. എന്ന് മാത്രമല്ല, മഹാജി തത്ത്വങ്ങൾ യാതൊന്നും പ്രവർത്തിക്കാൻ സാധിക്കാതെ കഴിഞ്ഞു കയ്യായു. മുനിമാർക്കുണ്ടെന്നു സങ്കല്പിക്കാമെന്നു നിഗ്രഹാനുഗ്രഹ ശക്തിയെല്ലാം നാഭിയിൽനിന്ന് എങ്ങോപോയി മറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. കഥയുടെ പ്രതിപാദനരീതി നോക്കുമ്പോൾ പുരാണങ്ങളേയോ അതിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള പുരുഷന്മാരേയോ, ദേവന്മാരേയോ, ബഹുമാനിക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്നതിന് മുമ്പുള്ളതായ ഒരു ഘട്ടത്തിലാണ് അതിന്റെ ജനനമെന്ന് ഊഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എന്ന് മാത്രമല്ല, ശിവനെ മന്ത്രമേ ഒരു കൈയുമായി കണക്കാക്കി കാണുന്നുള്ളൂ. വരത്തിനുവേണ്ടി ബ്രഹ്മാവിനെ ഭാര്യകൻ സേവിച്ചുവെങ്കിലും, വരലാഭത്തിനുശേഷം ആ മുത്തിയെ നിരസിച്ചുകൊണ്ടാണ് അയാളുടെ പെരുമാറ്റം വീഴ്ചവിനെ അത്രയും കണക്കുവെച്ചിട്ടില്ല. ആകയാൽ ശൈവമതം. പ്രചരിച്ചിരുന്ന കാലത്തെ സന്തതിയായിരിക്കണം 'ഭാര്യകവധം' കഥയെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വൈദികകാലത്തിൽ ശിവനാണ് പ്രാധാന്യം കാണുന്നത്. Mohenjo—Daro ചരിത്രത്തിൽനിന്ന് ശിവനേയും കാളിയേയും മാത്രമല്ലാതെ മറ്റൊരു ദൈവങ്ങളേയും അക്കാലത്തെ ഭാരതീയർ സേവിച്ചിരുന്നതായി അറിയുന്നില്ല. * ഈ വഴിക്ക് ആലോചിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ ക്രിസ്താബ്ദത്തിനു വളരെ കാലമുമ്പ് തന്നെ കഥക്കു പ്രചാരം വന്നതായി വിചാരിക്കണം.

‘ദക്ഷിണകേരളത്തിലെ ഐതിഹ്യം.’

ഇനി മറ്റൊരു സാഗതികൂടി പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുണ്ട്. കാളി സങ്കല്പം തെക്കും വടക്കും വ്യത്യാസപ്പെട്ടു കാണുന്നതായി ഞാൻ ഇതിനുമുമ്പ് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. കളമെഴുത്തിനെപ്പറ്റി വിവരിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിൽ ഭഗവതിക്കും ‘കാളി’ക്കും തെക്കൻഭിക്ഷകളിൽ പ്രത്യേകം കളമെഴുതിവരുന്ന സമ്പ്രദായവും സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവിടെ ‘കാളി’യും ‘ഭദ്രകാളി’യും വെച്ചേറു വൃക്കുകളായി തിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ‘കാളി’ ഉത്തരകേരളത്തിലെ കാളിയും, ‘ഭദ്രകാളി’ ‘കണ്ണകി’യുമായിട്ടാണ് അവിടെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ഈ വ്യത്യാസത്തിന്നു കാരണം കണ്ടു പിടിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഭാര്യകവധം കഥക്ക് ദക്ഷിണകേരളത്തിലും പ്ര

* Sir John Marshall, Introduction to Mohenjo—Daro and Indus Civilisation, p. vii.

ചാരമില്ലെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. ആ കഥ വിവരിക്കുന്ന ഒരു പാട്ടും നമുക്കു ശ്രീമാൻ സി. പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സമ്പാദിച്ചതന്നിട്ടുണ്ട്.* പക്ഷേ ഇതിൽ ഉത്തരകേരളത്തിലെ പാട്ടുകളിൽ വിവരിച്ചിട്ടുള്ള ഇതിവൃത്തം പലവിധത്തിലും ഭേദപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. നാരദന്റെ ആവലാതി നിമിത്തമല്ല ശിവൻ 'ഭദ്രകാളി'യെ സൃഷ്ടിക്കുന്നത്. 'താഴിക'† ന്റെ ഹോമകണ്ഡത്തിൽനിന്നു പൊന്തിയ പുകക്കൊണ്ടു പരമശിവൻ ഇരിക്കു പൊറ്റിയില്ലാതെ വിഷമിക്കുമ്പോൾ വിഷ്ണു വന്നുകയറി സങ്കടനിവാരണത്തിന്നു 'ഭദ്രകാളി'യെ സൃഷ്ടിക്കാൻ പരമേശ്വരനനുസരിച്ചാണ് അതിനൊരുവേദനയുണ്ടായത്. ഭാരതകൻ്റെ പൂർവ്വവൃത്താന്തമോ, ഭോമസുരയുദ്ധമോ അതിലില്ല. പക്ഷേ ഇതിലും ഭാരതകൻ തപഃചെയ്തു വരും വാങ്ങുന്നുണ്ട്. വരും കൊടുക്കുന്നത് ശിവനാണ്; ബ്രഹ്മാവല്ല. ഇതിൽ ഭാരതകൻ തനി ശൈവനാണ്. അതിന്നു പുറമേ, ഭാരതകൻ്റെ വരവിലുംകൊണ്ടു, മന്ത്രബാഹകനായും അവനെ കൊല്ലാൻ സാധിക്കാതെ പടയിൽനിന്നു പിന്തിരിയുന്നതായ്ക്കുന്ന കാളിയെ, അവൻ്റെ മന്ത്രം അപഹരിച്ച് സഹായിക്കാനാരുള്ളതായ്ക്കു് ഉമയ്ക്കു പകരം വിഷ്ണുവാണ്.. ശക്തി ക്ഷയിച്ച ഭാരതകൻ പായാളിക്കുന്നത് പാതാളത്തിലല്ല; പാലാഴിയിലുമാണ്. അരയാലിന്മേൽ കയറിയിരുന്നിട്ടാണ് കാളിയെ ധർമ്മസങ്കടത്തിലാക്കുന്നതും. വേതാള (മേതാളം?)ത്തിനെ ഈ പാട്ടിൻ്റെ കർത്താവും വിട്ടുനീക്കി. ആ പിശാചിനെ ഉപയോഗിക്കുന്നത് ഭാരതകവധം കഴിഞ്ഞു പടയെ കൈലാസത്തിലേക്കു കൊണ്ടുപോകാനാണ്. ഭാരതകൻ്റെ പത്നിയായ മനോഭരിക്കു പകരം ഒരു 'വനമുറയാളാണ്' ഈ പാട്ടിൽ കാണുന്നത്. ഭാരതകവധത്തിൻ്റെ ഈ പകുപ്പ് ഭാഷാവിഷയമായി പ്രാധാന്യമുള്ളതാണെങ്കിലും അത് 'തോററം പാട്ടി'നേക്കാൾ പഴക്കമുള്ളതാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. തോററം പാട്ടിനേയും, കൃത്തിനേയുംപറ്റി ഇതിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് ആവക കലാപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ പ്രചാരത്തിൽവന്നതിന്നു ശേഷമായിരിക്കണം ഈ പാട്ടിൻ്റെ ഉൽഭവമെന്നും ഉൾക്കണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വിഷ്ണുവിനുള്ള പ്രാധാന്യവും അതിൻ്റെ അർച്ചാചീനത്വത്തിന്നു് മറ്റൊരു തെളിവാണ്.

* പഴയപാട്ടുകൾ ഒന്നാം ഭാഗം, പുറം 62-79.

† ഇതാണ് ഭാരതകൻ ആ പാട്ടിൽ കാണുന്ന രൂപം.

‘ഭദ്രകാളിയും കണ്ണകിയും.’

‘ഭദ്രകാളി’ ‘കണ്ണകി’യായി രൂപം മാറിയതാണ് മറ്റൊരു ചരിവത്തനം. കണ്ണകിയെപ്പറ്റിയുള്ള ഐതിഹ്യം ‘ആ സതീഭരണം മധുരാപുരിയെ നശിപ്പിച്ചതിന്നുശേഷം വൈകുണ്ഠത്തിന്റെ ഉൽഭവസ്ഥാനത്തിനഭിമുഖമായി നടന്ന് ചേരരാജ്യത്തിൽ പ്രവേശിച്ച് പശ്ചിമഘട്ടങ്ങളുടെ ചരിവിൽ ഒരു വേങ്ങമരത്തിന്റെ ചുവട്ടിലെത്തി അവിടെ വെച്ച് ദേവിയെ ദേവത്തിൽനിന്ന് വേർപെടുത്തി* എന്നാണ്. ഈ അതുല്യസംഭവം കേട്ട് ചേരൻ ചെങ്കുട്ടവൻ ആ സ്ഥലം സന്ദർശിച്ച് ഹിമാലയത്തിൽനിന്ന് ഒരു ശിലകൊണ്ടുവന്ന് ‘കണ്ണകി’യുടെ ഒരു പ്രതിമയുണ്ടാക്കി കൊടുങ്ങല്ലൂർ പ്രതിഷ്ഠിച്ചുവെന്നുള്ളതും അതേ ഐതിഹ്യത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടതാണ്.† ഈ കഥയും അതിനെ സംബന്ധിച്ച മറ്റു വിവരങ്ങളും കോവിലൻ കഥക്ക് മുമ്പുണ്ടായാൽ തരമില്ല. ‘ചിലപ്പതികാര’ കത്താവാഴ് ഇളൻകോവടികൾ, ചേരൻ ചെങ്കുട്ടവന്റെ ഇളയസഹോദരനാണെന്നും ചരിത്രപ്രസിദ്ധമാണ്. അദ്ദേഹം വണ്ണിക്കുന്നത് തനിക്കു നേരിട്ടറിയുന്ന ഒരു കഥയാണെന്നും വിചരണങ്ങൾ വായിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ അറിയാവുന്നതാണ്. ആ വക സംഗതികൾ എങ്ങിനെയെങ്കിലുമിരിക്കട്ടെ; ‘കണ്ണകി’ക്കഥക്ക് ക്രിസ്തുബുത്തിന്നുമുമ്പ് പ്രചാരമില്ലെന്നു തീർച്ചയാക്കാവുന്നതാണ്. അതിന്നു മുമ്പുതന്നെ കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഒരു വലിയ വ്യാപാരകേന്ദ്രമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്നും, മതവിഷയത്തിലും അതിന്ന് ഒരു പ്രാധാന്യമുണ്ടായിരുന്നതിനാലായിരിക്കണം യഹൂദന്മാർ, നസ്രാണികൾ മുതലായവർ അവിടെത്തന്നെ പള്ളികളുണ്ടാക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചതെന്നും ഉദ്ദേശിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വിദേശീയർതന്നെ അതിന്ന് ധാരാളം സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നുണ്ട്.‡ കൊടുങ്ങല്ലൂരിൽ മറ്റുചില കാവുകളിൽ കാണുന്നതുപോലെ ഒരു ശ്രീമൂലസ്ഥാനവും, വിഗ്രഹപ്രതിഷ്ഠയുള്ള മറ്റൊരു സ്ഥലവും ഉണ്ടെന്നു ഇതിന്നുമുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഈ സ്ഥലമാറ്റം ‘കണ്ണകി’യുടെ വരവിന്നുശേഷമായിരിക്കാനിടയുണ്ട്. ചേരരാജാക്കന്മാരുമായി കേരളീയർക്കുണ്ടായ ‘ബന്ധ’ത്തിന്റെ ഒരു സന്താനമാണ് അതെന്നും എടുത്തു

* സി. പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള, മലയാളത്തിലെ പഴയ പാട്ടുകൾ, പുറം 82.

† എൻ. പി. നാരായണൻ നായർ, ചിലപ്പതികാരം മുഖവുര ഭാഗം xxvii പുറം 289. K. R. R. Dikshitar, Silppadikāram, Introduction p.7.

‡ K. P. P. Menon, History of Kerala, vol. I, p. 297-312. Dr. P. J. Thomas, Roman Trade Centres on the Malabar Coast p. 4.

പറയണമല്ലോ 'കണ്ണകി'യുടെ കഥക്ക് കൊടുങ്ങല്ലൂർനിന്നു വടക്കോട്ട് പ്രചാരമില്ലാതിരിക്കുവാനും അവിടെനിന്നു തെക്കോട്ട് ഭദ്രകാളിപ്പാട്ടിന്റെ വിവരം അതായി പരിണമിക്കുവാനും കാരണമുണ്ടായിരിക്കണമല്ലോ. ചേരരാജാക്കന്മാരുടെ സ്വാധീനശക്തി കൊടുങ്ങല്ലൂർപ്പുറം വടക്കോട്ട് പ്രചരിപ്പിച്ചിരുന്നില്ലെന്നാണോ ഇതിൽനിന്ന് ഉരുത്തിരിയുന്നത്? 'കാളിപ്പാട്ട്' എന്നൊരു കൃതി ദാരുകവധം കഥയെ വിസ്തരിക്കുന്നതിനായി ദക്ഷിണകേരളത്തിലും കാണുന്നതുകൊണ്ട് ആ പ്രമേയത്തിന് കേരളമൊട്ടു് വ്യാപ്തിയുണ്ടായതായി കരുതണം. 'കണ്ണകി' * പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ പഴയ 'കാളി' അല്ലമൊന്നു പിൻവാങ്ങിയിരിക്കാനമില്ലെന്ന്. 'കണ്ണകി' മധുരാനാശത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമാക്കിയ സംഹാരോഗ്രന്ത ഒരു പ്രത്യേകസ്വീകരണത്തിന് അവരെ അർഹയാക്കിയതായിരിക്കണം. കാളിയേക്കാൾ ശക്തികൂടിയത് 'ഭദ്രകാളി' എന്ന് വക്തിരിക്കുവാനും അതുതന്നെയായിരിക്കണം കാരണം. 'ഭദ്രകാളി' എന്നൊരു ഭയങ്കരദേവതയെപ്പറ്റി മലയന്മാരുടെ ഇടയിലും പ്രസ്താവങ്ങൾ കേൾക്കാറുണ്ട്. 'കണ്ണകി' ഒരു സ്തനം പറച്ചെറിഞ്ഞതായി കഥയുള്ളതിനാൽ ആ മുത്തു് യെത്തന്നെയായിരിക്കണം അത്തരത്തിൽ നാമകരണം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. പക്ഷേ, അവർ ഒരു മലയുടെ വശത്തു് നോക്കി, ഒരു ഭയങ്കരപിശാചിന്റേയോ സ്ഥാനം മാത്രമേ അവർ അനുഭവിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുള്ളൂ. ഉത്തരകേരളത്തിലെ 'കാളി'—അവിടെ കാളിയും ഭദ്രകാളിയും പ്രത്യേക വ്യക്തികളായിട്ടല്ല കാണുന്നത്—തന്റെ "പെരുഷവും, അധികാരവും, ഉഗ്രതയും" അണുപോലും കളയാതെ പരിപാലിച്ചുപോന്നതായി കാണുന്നു. ആദ്യന്മാരുടെ 'ഭഗവതി' വന്നു കേറിയപ്പോഴും ഉത്തരകേരളത്തിലെ 'അമ്മ'ക്ക് മാനമാനിയോ, സ്ഥാനഭ്രംശമോ വന്നിട്ടില്ല. തെക്കൻകാളി, 'കണ്ണകി'ക്കും, 'ഭഗവതി'ക്കും വഴിമാറിക്കൊടുത്ത് താൻ ഒതുങ്ങിപ്പാർക്കുവാണുണ്ടായത്. ഈ സംഭവം ചരിത്രകാരന്മാരുടെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കേണ്ടതാണ്. ചേരരാജാക്ക

* 'കണ്ണകിപ്പാട്ട്' എന്നൊരു കൃതി ദക്ഷിണകേരളത്തിൽ മലയന്മാരുടെ ഇടയിൽ പ്രചാരത്തിലുണ്ട്. അതിന്റെ ചില ഭാഗങ്ങൾ എന്റെ സ്റ്റേഫിതൻ ശ്രീമാൻ പി. കെ. ശിവശങ്കരപ്പിള്ള, എം. എ., എന്നെ കാണിക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പാലക്കാട് താലൂക്കിൽ പ്രചാരമുള്ള 'നല്ലങ്കുതോറ്'ത്തിനും ഇതിനും ചില ഭാഗങ്ങളിൽ സാമ്യമുണ്ട്. പി. നാഭായണൻ നായർ, ചിലപ്പതികാരം മുഖവുര, പുറം xxxii, തമിഴുഭാഗത്തു് ഉള്ള അടുപ്പമായിരിക്കണം അതിന്നു കാരണം.

നാരുടെ ശക്തി തെക്കെന്നപോലെ വടക്കും വ്യാപിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ മേല്പറഞ്ഞ വ്യത്യാസം സംഭവിക്കയില്ലായിരുന്നു. അവർ 'കേരളം' അല്ലെങ്കിൽ 'മലയാളം' അധീനമാക്കിയെന്ന് ഘോഷിക്കുന്നതിന് അവരുടെ അധികാരസീമ കൊടുങ്ങല്ലൂരോ, തിരുവഞ്ചിക്കുളമോ, ആയിരുന്നുവെന്ന് ഒരു പുതിയ വ്യാഖ്യാനം നൽകുവാൻ കാളിയെ ചുറ്റിപ്പിടിച്ചു കിടക്കുന്ന സേവാക്രമങ്ങൾ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. അതിനപ്പുറമുള്ള "കേരളം" ടിപ്പുവിന്റെ ആക്രമണംവരെ തനിമലയാളമായിത്തന്നെ വളർന്നുവന്നതായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

'ആ യു സ വ ഷ ക്ക ത്തി നു ശേഷമുള്ള കഥകൾ.'

'കാളി' കേരളത്തിലും, 'കണ്ണകി' കുമ്പഴക്കരയിലും കുടിയിരുന്ന പോലെ 'മഹിഷാസുരമർദ്ദിനി' മൈസൂരിലും, 'ഭാഷായണി' ഉത്തരേന്ത്യയിലും (ബങ്കാളൊഴികെ) അധിവസിച്ചിട്ടുണ്ട്. ദക്ഷയാഗത്തിൽ അന്തരിച്ച സതീഭേവിയുടെ മൃതദേഹം ശിവൻ എടുത്തുകൊണ്ടുപോയി എന്നും, അങ്ങിനെ പോകുമ്പോൾ വിഷ്ണു പിന്നാലെ ചെന്നത് ആ മുതശരീരത്തിന്റെ അവയവങ്ങൾ മുറിച്ചുവെന്നും, ഓരോ അവയവം വീണ സ്ഥലം ഓരോ 'കാളി'ക്ഷേത്രമായി പരിണമിച്ചുവെന്നുമാണ് ഉത്തരേന്ത്യയിലെ ഒരു പ്രധാനൈതിഹ്യം. * ദേവീഭാഗവതം, ദേവീമാഹാത്മ്യം എന്നീ പുരാണങ്ങളിൽ ദേവി, 'ഭർഗ്ഗാ' മുതലായ അവതാരങ്ങളെടുത്ത് അസുരന്മാരെ കൊന്നുവെന്നും, ഓരോ അവതാരങ്ങൾക്കും പ്രത്യേകം മാഹാത്മ്യമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ പ്രത്യേകവിധത്തിലുള്ള ആരാധനകളും രൂപമൂലമായ് തീർന്നുവെന്നും പ്രസ്താവിക്കുന്നു. മാർദ്ദീയകാര്യങ്ങളിലും സമുദായകാര്യങ്ങളിലും ഉണ്ടായ കോളിളക്കങ്ങൾ തെക്കോട്ടു തിരിച്ചു. ചില കഥകൾ ഇങ്ങോട്ടും ഒഴുകിവന്നു. 'കാളീഭാരത'നാരുടെ വിലാസങ്ങൾ അപ്പോഴേക്ക് വേരൂന്നിയതിനാൽ അവയെ ഇളക്കാനുള്ള ശക്തി ആ കഥാതരംഗങ്ങൾക്കുണ്ടായില്ല. എന്നാലും ചില 'കാവുകൾ' 'ഭർഗ്ഗ' കൈവശപ്പെടുത്താതിരുന്നിട്ടില്ല. ബ്രാഹ്മണർക്ക് ശാന്തി വേണമെന്നായപ്പോൾ അങ്ങിനെയൊരു മാറ്റം കൂടാതെ കഴികയില്ലെന്നു വന്നു. പക്ഷേ ഇങ്ങിനെ സങ്കല്പത്തിലും, ആരാധനയിലും ചില വ്യത്യാസങ്ങളുൾപ്പെടുവെങ്കിലും കഥകൾക്ക് വലിയ പ്രചാരം സിദ്ധിക്കുകയുണ്ടായില്ല. ദക്ഷയാഗം മുടക്കിയ ശിവൻ 'കൊട്ടിയൂരി'രിക്കുന്നുണ്ടെ

* Saktās, p. 7-8. സി. പി. ശാമുവേണാർ, ദേവീഭാഗവതം പുറം 33-35.

കിലും സതീഭേവിയുമായി ആ പെരുമാൾക്ക് ബന്ധമുള്ളതായി കാണുന്നില്ല. തിരുമന്യാംകുന്നത്ത് 'മാന്യാതാവും' 'ഉമയും' വന്നു കയറിയെങ്കിലും ഉമയേയോ, മാന്യാതാവിനേയോ, മന്ത്രപുസ്തകം പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടില്ല. തരുവളയനാട്ടുകാവിൽ 'വിലപമംഗലത്തു സ്വാമിയാ'രാണ് 'അമ്മ'യുടെ വള കൊണ്ടുവന്നത് കാരണം. തെക്കോട്ടു പോകുമ്പോൾ 'കണ്ണകി അതിന്' മുന്പുതന്നെ സ്ഥലംപിടിച്ചതായി കണ്ടു. ചേർത്തലയിലും 'വിലപമംഗലത്തു സ്വാമിയാർ' ഏഴുനേളി. 'കന്യാകുമാരി' മാത്രം സ്വാതന്ത്ര്യം പരിപാലിക്കാൻ ശക്തയായില്ല. നരേന്ദ്രൻ പാർവ്വതിയെ —സ്വയംവരവധുവായിരുന്ന മേനകാപുത്രിയെ— കാണണമെന്ന ആഗ്രഹം അവിടുത്തെ സ്ഥലപുരാണത്തിൽ കടന്നുകൂടി. എന്നാലും സതീയോ, മഹിഷാസുരമർദ്ദിനിയോ അവിടെ പ്രവേശിച്ചില്ല. ഇതിൽനിന്നെല്ലാം ഗ്രഹിക്കേണ്ടത് കാളിയെപ്പറ്റിയുള്ള ഐതിഹ്യങ്ങളും, കഥകളും, സങ്കല്പങ്ങളും ഉത്തരേന്ത്യയിൽ അവയെപ്പറ്റി ഒരാളുപ്പാട് ഉണ്ടാക്കുന്നതിനുമുമ്പ് ദക്ഷിണേന്ത്യയിൽ വേരുന്നീട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെന്നുള്ളതാണ്. നേരെമറിച്ചു, ദക്ഷിണഭാരതത്തിലെ സംസ്കാരം ഒരു കാലത്തു് ഉൾക്കൂലസ്വഭവമായിരുന്നപ്പോൾ അതു് ഉത്തരഭാരതത്തിലും വ്യാപിച്ചിരുന്നതായിട്ടാണപ്പോൾ Mohenjo—Daro വിളെ പഴയ ചരിത്രകൊണ്ട് വെളിവാകുന്നത്. അതു് ഏതുവിധമായിരുന്നാലും കേരളത്തിലെ കാളിയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് ഒരുത്തരായാർ ഭംഗം വരുത്തിയിട്ടില്ലെന്നു തീർത്തുപറയാം. ഈ പ്രകൃതം തത്ക്കാലം നിർത്തിത്തോററങ്ങളിലേക്കും, പാട്ടുകളിലേക്കും ഒന്നുകൂടി തിരിഞ്ഞുനോക്കാം.

‘പാ ന തോ റ റം’

‘പാൻ’യിൽ അഞ്ചാമത്തെ ചടക്കായിട്ടാണ് ‘തോററംചൊല്ല’ലെന്ന ക്രിയ നടക്കുന്നതെന്ന് ‘തോററ’ ത്തിന്നു മുമ്പു ചേർത്തിട്ടുള്ള കുറിപ്പിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ‘പാൻ’യെന്ന അടിയന്തിരത്തിന്റെ പ്രാചീനതയെക്കുറിച്ച് യാതൊരു പക്ഷാന്തരത്തിന്നും അവകാശമില്ല. അമ്മയെ വൃക്ഷ (പാല) ത്തിനോടു അനുബന്ധിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഒരു സങ്കല്പമേ അതിലുണ്ടുള്ളൂ. അമ്മയുടെ രൂപത്തെപ്പറ്റി ഒരു ‘രൂപ’മില്ലാതെയാണ് അപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി. മനുഷ്യസമുദായത്തിന്റെ പരിണാമത്തിൽ അതിപ്രാചീനമായ ഒരു ഭഗവതാണ് ഇതു് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അതിൽ കാണുന്ന ‘കരുതിതർപ്പണ്’വും (രക്തസേവ) ‘തിരിയുഴിച്ചി

ലും' (തീ സേവ) ഈ ഉഗ്രമതിനെ അടിയറപ്പിക്കുന്നുമുണ്ട്. ഇതിനെ ഒരു 'മലശാന്തിര' * മായി സങ്കല്പിച്ചുകാണുന്നതും ഒരു പ്രത്യേകതയായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വൃക്ഷപൂജ, രക്തസ്രവ മുതലായ സംസ്കാരവിശേഷം ചരിത്രാതീതകാലത്തു മാത്രമേ മനുഷ്യസമുദായത്തിൽ കടികൊണ്ടതായി കരുതുന്നുള്ളൂ. അതിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങളായി ചില ആചാരങ്ങൾ മാത്രമേ ആധുനികസമുദായത്തിൽ അവശേഷിച്ചിട്ടുള്ളൂ. വൃക്ഷത്തിന്റെ സ്ഥാനത്തു് കൊമ്പു മാത്രമായി. രക്തത്തിന്റെ സ്ഥാനത്തു് കരുതിവെള്ളവുമായി.

എന്നാൽ 'പാനയെപ്പോലെ പഴക്കമുള്ളതാണോ അതിന്നു ചൊല്ലുന്ന തോററം' എന്നുള്ള ചോദ്യം അസ്ഥാനത്തിലല്ലെന്ന് പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഒന്നാമതു് ഇതിന്റെ സ്വരൂപത്തിന്നു തന്നെ കാലാന്തരത്തിൽ വളരെ മാറ്റങ്ങൾ വന്നിട്ടുണ്ട്. കർമ്മികൾ ഉപയോഗിച്ചുവരുന്ന സാഹിത്യമാകയാൽ അവർ മാറ്റുവോൾ സാഹിത്യത്തിന്റെ സ്വരൂപത്തിന്നും മാറ്റം വന്നേക്കാവുന്നതാണല്ലോ. നമുക്കു പരിഷ്കാരം വർദ്ധിക്കുന്തോറും പഴയതിൽ ചില വ്യത്യാസങ്ങൾ വരുത്തേണമെന്നു തോന്നാറുണ്ടല്ലോ. ഇങ്ങനെയൊരു വാസന പാനകഴിക്കുന്ന കർമ്മികൾക്കും വരാവുന്നതാണല്ലോ. പക്ഷെ, പുതുമയ്ക്കുവേണ്ടിയാ മിക്കയില്ല വ്യത്യാസങ്ങൾ വരുത്തുന്നത്. ആനന്ദത്തിനായ്ക്കൊണ്ടു നിർമ്മാച്ചിട്ടുള്ള സാഹിത്യത്തിലേ അങ്ങിനെ വന്നു സംഭവിക്കുമുള്ള. അമ്മയുടെ അനുഗ്രഹത്തിനായി ചെയ്യുന്ന 'കർമ്മത്തി'നോ, ചൊല്ലുന്ന 'വാഴ്ത്തി'ന്നോ, ഉണ്ടാകാവുന്ന മാറ്റം അത്തരത്തിലാവുകയില്ല. കർമ്മികൾ മിക്കവരും പ്രതിഫലത്തിന്നുമാത്രം അടിയന്തരം നടത്തുവരാമിരിക്കയില്ല. അവരും 'അമ്മ'യെ സേവിക്കുന്നവരും നല്ല ഭക്തന്മാരും ആയിരുന്നിരിക്കണം. അവർക്കു് കർമ്മത്തിന്റെ ഫലം, അതായതു് അമ്മയുടെ പ്രീതിയാണ് ഉദ്ദേശം. അതു നിറവേറ്റുവാൻ ചൊല്ലുന്ന പാട്ടു് കറെക്കൂടി നന്നാക്കണമെന്നു തോന്നിയാൽ അതുപ്രകാരം പ്രവർത്തിക്കുന്നതു് അമ്മയുടെ കടാക്ഷലാഭത്തിന്നു് അധികം സഹായിക്കുമെന്നുള്ള വിശ്വാസത്തിന്മേലാകും അവരുടെ ചെരുമാറ്റം. പിന്നെ

* ഇതു് ചിലപ്പോൾ മലമശാന്തിരമാവുന്നുമുണ്ട്.

കാലക്രമംകൊണ്ട് ഭാഷാശീതിക്കു വരുന്ന വ്യത്യാസങ്ങളും അവരുടെ സാഹിത്യത്തിനെ സ്पर्ശിക്കുന്നതാണല്ലോ. ഈ വക മാറ്റങ്ങൾകൊണ്ട് സാഹിത്യത്തിന്നു തുണമല്ലാതെ ദോഷമുണ്ടാകുന്നതല്ല. അജ്ഞത കൊണ്ടുവരുന്ന മാറ്റങ്ങളാണ് അവയെ ഭൂഷിപ്പിക്കുന്നത്. പഴയ വാക്കിന്റെ അർത്ഥം മനസ്സിലാവാതെ വന്നാൽ അതിന്നു പകരം ഒരു പുതിയ വാക്ക് ചേർന്നു് ചിലപ്പോൾ തുണകരമാകുമെന്നു പറഞ്ഞു കൂടാ. * ആദ്യം കാണുന്ന 'വാഴ്ത്തു' തന്നെ രൂപഭേദത്തിന്നു് നല്ലൊരു ദൃഷ്ടാന്തമാണ്. അമ്മയെമാത്രം ഉപാസിച്ചിരുന്ന കാലത്തു് മറ്റു ദൈവങ്ങളെ സ്തുതിക്കുന്നതിന്നർത്ഥമില്ലല്ലോ. ഗണപതിയും, ശിവനും, വിഷ്ണുവും മറ്റുള്ള പലരും പിന്നീടു് വന്നതായിരിക്കണം. ഈ നിലക്കു നോക്കുമ്പോൾ 'ഭാരതകന്തോര'ത്തിന്റെ പീഠികയായിക്കാണുന്ന 'എട്ടു ദിക്കുവാഴ്ത്തു', കളംപാട്ടുകാർ ഉപയോഗിക്കുന്ന 'നിറ'ങ്ങളും അധികം പഴക്കമുള്ളതാണെന്നു കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഗ(ക)ണപതി ഭഗ(പക)വാണെപ്പറിയുള്ള ആദ്യത്തെ നാലുവരി മറ്റുള്ളവയേക്കാൾ അധികം പഴക്കമുള്ളതുമാണ്. കേരളത്തിൽ പല ദിക്കിലും അതിന്നു പ്രചാരവും കാണുന്നു. † 'തോരം' പല ദിക്കിലും ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാകയാൽ ഓരോ ദിക്കിലെ 'കാവു'കളെപ്പറ്റി പ്രത്യേകം 'വാഴ്ത്തു'കൾ ചേർക്കേണ്ടതായി വന്നുകൂടി. ദേവിയെ മാത്രം സ്തുതിക്കുന്ന രണ്ടാം ഖണ്ഡിക "ആദിയേ.....വിണ്ണവർ തോരം പെണ്ണേ!" മറ്റുള്ള ഭാഗങ്ങളിൽനിന്നു് ചേർത്തിരിഞ്ഞു നില്ക്കുന്നു. ഇനി ഭാഷാശീതി മാത്രം നോക്കുന്നതായാൽ,

“ചൊല്ലടനാമ്പോലെ ചൊക്കനെക്കൊമ്പുരണ്ടും”

എന്നിപ്രകാരമുള്ള തനി മലയാളപദങ്ങളും,

“കണ്ണനെ, കമലക്കണ്ണ! കരിമുകിൽ നിറമൊത്തോനെ!

.....

പുണ്ണിയാ, പുഷ്പരത്തിൽ പുരുഷനെപ്പറ്റി മുന്തി!”

എന്ന മണിപ്രവാളപ്രയോഗങ്ങളും, 4-ാം ഖണ്ഡികയിൽ കാണുന്ന സംസ്കൃതബഹുലമായ ശ്ലോകങ്ങളും അടുത്തുതന്നെ കാണുന്നു.

* കാടിന്നു് 'അമ്പമേതോളം', 'അമ്പമഹാകാളം' എന്നൊക്കെ കാണുന്ന പേരുകൾ ഏതോ ഒരു മലയാളപദത്തെ മാറ്റി മറിച്ചതാണ്. 'മായുമ്പദവനം' (കേരളത്തിനെ ഉദ്ദേശിച്ചു്) മറ്റൊരുദാഹരണം.

† ചിലദിക്കിൽ ചൊല്ലാറുള്ള അയ്യപ്പൻ ധാട്ടിലും ഇതു് ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടു്.

തോറത്തിനുള്ളിൽ കടന്നാലും ഈവക പ്രകാരഭേദങ്ങൾ കാണുന്നതാണ്. പക്ഷേ, വാഴ്ത്തിൽ കാണുന്നതുപോലെയുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം അതിൽ കൈകടത്തിക്കാണുന്നില്ല.

“മഴുപോലെ പല്ലു്, കുന്താണിപോലെ മുക്കു്, കൊഴുപോലെ നാവു്, കുണ്ടുകിണറിൽ മിന്നാമിനുക്കുപോലെ കണ്ണിലെ മിഴിരണ്ടും”* എന്ന വേതാളത്തിന്റെ വർണ്ണന തനി മലയാളമാണെങ്കിൽ അതിന്നു മുമ്പുള്ള ഖണ്ഡിക, “കാട്ടാന കാട്ടിലാമ്മാറു ചെല്ലുവോതും ചെയ്യു് രൊന്നത്തലവനെപ്പിടച്ചു് തീരുമ്മി തൊടുക്രൂറിയായി ശോഭിച്ചുകണ്ടാറും, പിന്നെ, രണ്ടാനത്തലവന്മാരെ..... കുണ്ടലമായി ശോഭിച്ചുകണ്ടാറും, പിന്നെ രണ്ടാനത്തലവന്മാരെ.....കനകവളയായി ശോഭിച്ചുകണ്ടാറും പിന്നെ..... നെടുമംഗലച്ചുമായി ശോഭിച്ചുകണ്ടാറും”, എന്നിങ്ങനെ മണിപ്രവാളത്തിനെ എതിരേല്ക്കാൻ നില്ക്കുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു. ഇങ്ങിനെ ഉദാഹരണങ്ങൾ ഇതിൽ സുലഭമാണ്. അതുകൊണ്ട് ആകൃതിയെ മാത്രം ആധാരമാക്കി ഈ തോറം പാട്ടിന്റെ കാലനിർണ്ണയം ചെയ്യുന്നത് ശരിയാവാനിടയില്ല. തനി മലയാളപദങ്ങളെ മാത്രം ആശ്രയിച്ചു് ആലോചിക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ ആദ്യത്തെ രൂപത്തെപ്പറ്റി ഏകദേശം ഉൾക്കൊണ്ടു തരമുള്ളു. “കാട്ടുകുറുക്കുക, തണ്ണീർ മുറുക്കുക” മുതലായ പ്രയോഗങ്ങൾ ഇപ്പോൾ പ്രാചീനമെന്നു കരുതിവരുന്ന മലയാളഗ്രന്ഥങ്ങളിൽപ്പോലും കാണാത്തവയാണ്. തമിഴിലും ഇവ പ്രാചീനശൈലിയായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് തമിഴുസമ്പർക്കം ബലമായിരുന്ന ക്രിസ്തുവർഷാരംഭത്തിലോ മറ്റോ ആയിരിക്കണം ഈ തോറംപാട്ടിന്റെ ജനനമെന്നു പറയുന്നതായാൽ അതു് ശരിയാവുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ക്രിയയ്ക്കുകാണുന്ന പുരുഷവചനപ്രത്യയങ്ങളും † ഈ അഭിപ്രായത്തെ പിൻതാങ്ങുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ഈവകപ്രത്യയങ്ങൾ കൂടാതെതന്നെ ക്രിയയെ പ്രയോഗിച്ചിരുന്നുവെന്നു തെളിയിക്കാനുള്ള ഉദാഹരണങ്ങളും ഇതിൽതന്നെയുണ്ട്. ഭദ്രകാളിയും, ‡ കാതൃയനീദേവിയും § ‘അരുളിച്ചെയ്യു്’ തൃപ്തിയാകുന്നുണ്ടുതാനും. മറ്റു കഥാപാത്രങ്ങളേക്കാൾ പ്രാധാന്യവും സാന്നിദ്ധ്യവും

* പുറം 20.

† വരേന്ദ്ര ഭഗവതേ! (പുറം 18). തൊഴുതുണത്തിനാൾ (പുറം 20). കാട്ടിനാൾ (പുറം 22). കൊടുത്താൾ (പുറം 30).

‡ പുറം 23.

§ പുറം 29.

അർഹിക്കുന്ന അവർ അങ്ങിനെ ചെയ്യുകാണുമ്പോൾ ആ പ്രയോഗമാണ് മലയാളത്തിന്റെ പുരാതനസ്വഭാവത്തെ തീർമ്മാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അപ്ലികിൽ അതിന് മാഹാത്മ്യമാരോപിക്കാനിടയില്ലല്ലോ.

‘പാനത്തോറം’ ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രത്യേകക്ഷേത്രത്തിലെ പരദേവതയെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിക്കാത്തതുകൊണ്ട് അതു വളവനാട്ടിലെങ്കിലും പൊതുവെ ഉപയോഗിക്കാൻ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കൃതിയാണെന്നു ഊഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കളംപാട്ടിന്റെ കാലമായപ്പോഴേക്ക് ‘തീരുമാന്ധാംകുന്നത്തെ അമ്മിക്ക് പ്രാധാന്യം വന്നുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ആ സംഗതിയും അതിന്റെ പ്രാചീനതയ്ക്ക് മറ്റൊരു തെളിവാണ്.

ഇനി തോറത്തിന്റെ സാഹിത്യഗുണം പരിശോധിച്ചു് ഈ പ്രകൃതം മതിയാക്കാം. തോറത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം ‘അമ്മ’യുടെ കഥ എല്ലാവർക്കും മനസ്സിലാവുന്ന രീതിയിൽചൊല്ലി കേൾക്കുന്നവർക്ക് അമ്മയിൽ ഭക്തി ജനിപ്പിക്കുന്നതാണല്ലോ. അതിലധികം മെച്ചംകാണുന്നതായാൽ അതു കർത്താവിന്റെ മിടക്കായിട്ടും കണക്കാക്കാം. സരസമായ ആഖ്യാനരീതി ഈവക പാട്ടുകളുടെ ഒരു പ്രത്യേകതയാണു് അമ്മയെ പുകഴ്ത്തുന്നതോടുകൂടി ഭാര്യക്കനെ അധീക്ഷേപിക്കുവാനുള്ള ശ്രമം കാണുന്നില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, ആ നായകന്റെ യോഗ്യതകളെല്ലാം അവസ്ഥാനുസരണം വായനക്കാരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതുണ്ടു്. കൈലാസം വരെ ആത്തുവിളിച്ചു ചെല്ലുവാൻ അയാൾക്കു് ധൈര്യം പോരായ്കയില്ല. * ആയുധാസൂവിദ്യയിൽ അതിവിദഗ്ദ്ധനായ ആ വീരൻ കാളിയോടു് വീരവാദംചെയ്യുന്ന ഭാഗം പുള്ളുകൊള്ളാതെ വായിക്കാൻ പ്രയാസമാണ്. † ഇതിലെ വണ്ണനകൾക്കു് തന്മയത്വം കൂടുമെന്ന് പറയാതെ തരമില്ല. വണ്ടിനേയും തണ്ടരിനേയും പിടി കൂടാതെതന്നെ അലങ്കാരപ്രയോഗങ്ങൾക്കുള്ള സാമഗ്രികൾ ‘മലയാള’ത്തിലുണ്ടെന്നുള്ളതിലേക്കു് ഈ വക പാട്ടുകൾ ധാരാളം ലക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നുണ്ടു്. അമാനുഷമായ രൂപങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുന്നോടത്തു് അതിശയോക്തിയുടെ അങ്ങേ അറ്റം, അല്ലാതിടങ്ങളിൽ നിത്യം പാപിയമുള്ള

* ‘അങ്ങിനെ പൊകപ്പോയി ശ്രീകൈലാസത്തിന്റെ ഏകൈ താഴ്വരയിലാക്കാരു ചെന്നുവിന്നു് അറുക്കുകിവിളിയ്ക്കത്തുടങ്ങിനാൻ ഭാര്യക്കാരാവും.’ (പുറം 13.)

† ‘ഭാര്യക്കൻ—കെട്ടൻ കെട്ടേണ്ടി! ചെമ്പികളെല്ലാം ഭേദിപ്പോൾ.....’ (പുറം 33.)

വസ്തുക്കളെക്കൊണ്ട് പെരുമാറാം, ഇതാണ് തോറംപാട്ടുകളിലെ കവിതാരീതി. ഇതിൽ ആദ്യത്തേതിനു ഉദാഹരണമാണ് വേതാളത്തിന്റെ വണ്ണം.

* “കാട്ടാനക്കാട്ടിലാമ്മാരു ചെല്ലുവോതുംചെയ്ത്, ഒരാനത്തലവനെ പ്പിടിച്ച് തിരുമ്മി തൊടുകറിയായി ശോഭിച്ചു കണ്ടാൾ.....”

ഇത് വേതാളത്തിന്റെ ചമയലാണ്. സ്വരൂപവണ്ണ ഇതിലും സരസമാണ്,—

“മഴുപോലെ പല്ലു, കൊഴുപോലെ നാവു, കന്താണിപോലെ മുക്ക്.....” എന്നിത്യാദികളെ നോക്കുക.

ഈ ഘട്ടത്തിൽ ഇതിൽ ഉപയോഗിച്ച ഉപമകളുടെ സ്വാഭാസ്യത്തെപ്പറ്റി രണ്ടു വാക്ക് പറയേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണ്,—

നാരദൻ ദാരുകന്റെ ഭീഷണികേട്ട് ഓടുന്നത്, “ഗരുഡൻ മുവിൽ പാമ്പിനെപ്പോലെയും, പുലിമുവിൽ പശുവിനെപ്പോലെയും, പൂശകൻ മുവിൽ എലിയെപ്പോലെയും” † ആണ്. “ഒരു മലക്കൊരു മല വിജയപോകുംപോല” യാണ് കാളിയും വേതാളവും തമ്മിലുള്ള കൂടിക്കാഴ്ച. ‡ ഭക്തം പുരണ്ടുകിടക്കുന്ന ശവങ്ങൾ കായൻ, കഴു മുതലായ പക്ഷികൾ അവ കൊത്തിത്തീന്നുമ്പോൾ “തെച്ചികൊണ്ടും, ചെമ്പരുത്തി കൊണ്ടും ഉണ്ടമാലകെട്ടിയാരെപ്പോലെ” § യാണ് ശോഭിക്കുന്നത്. ദാരുകന്റെ അലർച്ച ‘കടലും കാവേരിയും’ അലരുന്നതുപോലെയാണ്. അയാൾ എല്ലാവരും മരിച്ച് ഏകനായപ്പോൾ ‘കൊമ്പുകഴിച്ച മരം പോലെയായി.’ § ഈ വക പ്രയോഗങ്ങളുടെ സ്വാഭാസ്യം ആധുനിക കവികൾ അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാണ്. വിസ്തരഭയത്താൽ ഉദാഹരണങ്ങൾ ചുരുക്കുന്നു.

‘ഇരട്ടിപ്പ’ പ്രയോഗങ്ങൾ തോറത്തിൽ മാത്രമല്ല, കളംപാട്ടു മുതലായവയിലും കാണുന്ന ഒരു വിശേഷവിധിയാണ്. ഒരു അർത്ഥത്തിൽ രണ്ടു പദങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു പ്രയോഗിക്കുന്നത് ഇതിൽ ഒരു വിനോദം പോലെയാണ് കാണുന്നത്. “ഭവോസ്മരയുലും പെരുംപോയ്, ¶

* പുറം 20.

† പുറം 12.

‡ പുറം 21.

§ പുറം 34.

§ പുറം 35.

¶ പുറം 21.

യുദ്ധപ്പോർക്കോലം, * തിരുനാമപ്പേര്, അഞ്ചു പഞ്ചാക്ഷരം, എട്ടു അഷ്ട വസുക്കൾ† എന്നിവ സുലഭമായിട്ടു കാണാം. ഈ ഇരട്ടിപ്പ് അജ്ഞതകൊണ്ടു സംഭവിക്കുന്നതാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. തോററാപാട്ടിലെ മറ്റു ഭാഗങ്ങൾ നോക്കുമ്പോൾ പാണ്ഡിത്യം കുറഞ്ഞ ഒരാളുടെ കയ്യടയാണ് അതെന്നു തോന്നുന്നില്ല. 'പെരുങ്കുന്നമാമല'‡ എന്നീ മലയാളചരങ്ങളും അങ്ങിനെ ആവർത്തിച്ചുകാണുന്നുണ്ട്. ശക്തിക്കുവേണ്ടി അങ്ങിനെ ചെയ്തതായിരിക്കണമെന്നു തന്നെ പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ഭാഷകനും മനോഭരിയും തമ്മിലുള്ള ഭൂതവിചരണ കൂടിക്കാഴ്ച 'പട പൊരുവാൻ പോകുന്ന ഭർത്താവേ! ** എന്നാരംഭിക്കുന്ന ഭാഗം, 'കുഞ്ഞരുതേ, തമ്പരാട്ടി! † എന്നു തുടങ്ങുന്ന ഭാഗം, 'കാളിയെ ശിവപുത്രിയാണെന്നറിഞ്ഞു' ഭാഷകൻ ക്ഷമാന്മാനം ചെയ്യുന്ന ഭാഗം ഇവയെല്ലാം മനസ്സിൽ തട്ടുന്നവ തന്നെയാണ്. തന്റെ കൃതി വായനക്കാരുടെ മനസ്സിൽ ഒരിളക്കമുണ്ടാക്കേണമെന്നഭ്യർത്ഥിച്ച ഒരു കവി തനിക്കുള്ള ശക്തി വേണ്ടുവണ്ണം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതായിട്ടുതന്നെയാണ് അതു വായിക്കുമ്പോൾ തോന്നുന്നത്. ആകപ്പാടെ നോക്കുമ്പോൾ 'പാനത്തോററം' സാഹിത്യരാമത്തിൽ ശോഭിക്കത്തക്ക ഒരു നല്ല കസുമമാണെന്നുള്ളതിലേക്ക് സംശയമില്ല.

തോററത്തിന്റെ അവസാനത്തിലും, കളത്തിനേയും പാട്ടിനേയും പററി പ്രസ്താവിക്കുന്നതുകൊണ്ട് 'പാന'ക്കും, 'പാട്ടി'ന്നും ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്ന കൃതി കാലക്രമംകൊണ്ട് ഒന്നാമപോലെയിരിക്കുന്നു.

'പന്തലിട്ടു ചാട്ടുതരുക' §§ യെന്നു പ്രയോഗിക്കുന്നതിൽ കുറച്ചു അസ്വാഭാവികമുണ്ട്. ചാട്ട് ഗുഹാന്തർഭാഗത്തിലോ, കാവുകളിലോ ചെയ്യുന്ന കർമ്മമാകയാൽ പന്തൽ അതിന്നാവശ്യമില്ല. കാവുകളിൽ സ്ഥലസൗകര്യമില്ലെങ്കിലേ പന്തലിടാറുള്ളൂ. ആ പന്തൽ ഇന്നവിധം വേണമെന്ന് നിർബ്ബന്ധമുണ്ടില്ല. പാണ്ടുപന്തലിൽ പാട്ടിനുള്ള സൗകര്യവും കാണാറില്ല. ഈ ഭാഗം പിന്നീട് കൂട്ടിക്കെൽതിയതായിരിക്കുമോ എന്നു സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

* പുറം 33.

** പുറം 32.

† പുറം 37, 38.

§ പുറം 36.

‡ പുറം 15.

§§ പുറം 42.

“കിഴക്കു പടിഞ്ഞാറു” എഴുക പാകിക്കൊള്ളും, തെക്കുപടിഞ്ഞാറു വെള്ളിക്കയറു പാകിക്കൊള്ളും” * എന്ന ഭാഗമേ ഇതിൽ പന്തലിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നുള്ളൂ.

‘ഭാരതകൻ തോററം.’

‘ഭാരതകൻ തോററ’ത്തിന്നുമുമ്പുള്ള ‘പന്തലലങ്കാരം’, ശരിയായിട്ടുള്ള പാനപ്പന്തലിന്റെ ഒരു നല്ല വിവരണമാണ്. †

ഭാരതകൻതോററം ‘പാനത്തോററ’ത്തിന്റെ ഒരു സംഗ്രഹരൂപം ലെയാണിരിക്കുന്നത്. ആകൃതികൊണ്ട് ചെറുതാണെങ്കിലും സ്വരസ്വംകൊണ്ട് അങ്ങിനെയല്ലതാനും. നിശ്ശിഷ്ടസംഗ്രഹമായിട്ടല്ല. വേതാളത്തിന്റെ വണ്ണയും മറ്റും പ്രകൃതത്തിന്നു യോജിച്ചു സരസമാക്കിക്കൊണ്ടുതന്നെയാണു് കവി പോകുന്നത്. “എന്ത്യാൻ പൂവും, പൂജയും മുട്ടുന്ന” ‡ കഥയും, തൃശ്ശിവപേരൂർ വടക്കെ ഗോപുരത്തിലുള്ള ഭൂതത്താനെ കാളി അകമ്പടികൂട്ടുന്നതും, ഇതിൽ കാണുന്ന പുതുമകളാണ്. ‘പാനത്തോററ’ത്തിൽ പ്രത്യേകം ഭഗവതിമാരേയോ ദേവന്മാരേയോ സ്തരിച്ചു കാണാത്തതിൽനിന്നു് ക്ഷേത്രനിർമ്മാണത്തിന്നും വിഗ്രഹനിർമ്മാണത്തിന്നും മുമ്പുള്ള ഒരു കൃതിയാണെന്നുറവിക്കാവുന്നതാണ്. ‘ഭാരതകൻ തോററ’ത്തിലെ പ്രസ്താവങ്ങൾ ‘തോററ’ത്തിലെ അപേക്ഷിച്ച് അതിന്നുള്ള ആധുനികതപരവും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ രണ്ടു പ്രസ്താവവും പിന്നീടു് വല്ലവരും ചേർത്തതായിക്കൂടെ എന്നു ചോദിക്കുന്നതായാൽ അതിന്നുള്ള മറുവടിയും വെറും നിഷേധത്തിലാവാൻ തരമില്ല. ഇതു രണ്ടും പിന്നീടു ചേർത്തതാണെങ്കിൽകൂടി അതുകൊണ്ടും കാലനിണ്ണയം സുകരമാകുന്നില്ല. എന്ത്യാൻ കേരളത്തിൽ കയറീട്ടു് കാലം വളരെയായി പത്തനാപുരംപാലാഴിയിലെ ശാന്തികൂടി കരസ്ഥമാക്കിയിട്ടാണ് എന്ത്യാൻ, അല്ലെങ്കിൽ, പോറ്റി ഇപ്പോൾ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. കേരളത്തിലെ

* ഭാഗം 43.

† ഇതു് ചിറുരിൽനിന്നു കിട്ടിയതാണെന്നു് ഇതിന്നുമുമ്പു് സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളല്ലോ. അവിടെ ഇപ്പോഴും ‘പാന’ ശരിയായി നടത്തുന്നുണ്ടു്. മൂന്നു ദിവസമെങ്കിലും ‘പാന’ ആഘോഷിക്കാറുണ്ടു്. പള്ളിപ്പാനയായിട്ടാണ് കഴിക്കാറുള്ളതു്. ഇതിനുള്ള അഭ്യാസം പറയത്തു് വീട്ടിലും, പാന കഴിക്കുന്നതു് പൊററത്തുമാണു് പതിവു്.

‡ ഭാഗം 59.

അനവധി ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ എമ്പ്രാൻമാരാണ് ശാന്തിചെയ്യുന്നതും തുളനാട്ടുതന്നെ ഒരു കാലത്തു് കേരളത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമാണെന്നായിരുന്നു ഐതിഹ്യം.* 'തുളക്കുറവ്'† തീർക്കണമെന്നായി ഇപ്പോഴും വെളിച്ചപ്പാടന്മാർ കല്പിക്കാറുണ്ട്. പരശുരാമൻ കൊണ്ടുവന്ന ബ്രാഹ്മണവൃക്കളിൽ ഒന്നായിട്ടാണ് തുളഎമ്പ്രാനേയും കണക്കാക്കിയിട്ടുള്ളതു്. അപ്പോൾ അവരും നല്ലവണ്ണം പഴക്കം കൂടിയവർ തന്നെയാണ്. ഇനി തുളിവപേരൂർ വടക്കുന്നാഥക്ഷേത്രത്തിന്റെ കഥയാണെങ്കിൽ പരശുരാമൻ യാത്രപറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞ സ്ഥലമായിട്ടാണ് അതിനെ അവിടുത്തെ സ്ഥലപുരാണം ഖോഷിക്കുന്നതു്.‡

സാഹിത്യഭംഗിയേക്കാൾ ആഖ്യാനഭംഗിയേയാണ് കവി പ്രതിപാദനത്തിൽ ദീക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു വ്യക്തമാവുന്നുണ്ട്. ആഖ്യാനരീതി 'പാനത്തോറ'ത്തിന്റെ തോതുപിടിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് പോകുന്നതു്.

“ആദികുറമകളേ! ആനന്ദത്തേൻകടലേ!”

'കണ്ണായവേന്തൻ', 'മഞ്ചനം' മുതലായ പ്രയോഗങ്ങളിൽ കാണുന്ന തമിഴ്ചുവ അതിന്റെ ജന്മദേശമായ ചിററൂരിനു് തമിഴുനാട്ടുമായുള്ള ബന്ധത്തെ വിളിച്ചുപറയുന്നുണ്ട്.

'അരന്തുവണച്ചു തിരുന്നാൾപേരവിളിക്കുന്നതുവരെയുള്ള ചടങ്ങുകളാകട്ടെ § തനി മലയാളമാണുതന്നെ. ഈ സംഗ്രഹത്തിൽകൂടി വേതാളത്തിനെ രണ്ടു മൂന്നു വരികളെക്കൊണ്ടെങ്കിലും വർണ്ണിക്കാതെ വിട്ടുനില്പു് 'ചെറുപ്പേരു' 'വിളിപകരുക' എന്നീ പ്രയോഗങ്ങൾ ഭാഷാശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ ശ്രദ്ധയെ അർഹിക്കേണ്ടതാണ്.

* കേരളാപുത്തീ, ഭാഗം 4. Dr. Gundert, Malayalam English Dictionary p. 474.

† തുളനാട്ടിലെ സമ്പ്രദായപ്രകാരം അറകുറവ് തീർക്കുക എന്നർത്ഥം. വടക്കൻ പാട്ടുകളിലൊക്കെ 'തുളനാടൻ വിദ്യയെ'പ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നതിനാൽ ആ നാടു് ഒരു കാലത്തു് സംസ്കാരസമ്പന്നമായിരുന്നുവെന്നു് ഊഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

‡ ഛരിത്രാതികാലത്താണല്ലോ,—ആ വീരൻ ജീവിച്ചിരുന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ—ചകരളത്തെ കടലിൽനിന്നു വീണ്ടെടുത്തിട്ടുള്ളതു്.

§ ഭാഗം 54.

—§ ഭാഗം 58.

¶ ഭാഗം 62.

കളം പാട്ട് അഥവാ, ഭാരത (രി) കവയം.

ഇത് 'പാതാത്തോറ'ത്തിന്റെ ഒരു പരിഷ്കരിച്ച പതിപ്പാണെന്നു പറയാം. ഈ പരിഷ്കാരത്തിൽ പല വ്യത്യാസങ്ങൾ വന്നു ചേർന്നിട്ടുണ്ട്. ഒന്നാമത് ഇതിന്റെ ജനനകാലത്തോടുകൂടി കാളീക്ഷേത്രങ്ങൾ കേരളത്തിൽ പലയിടത്തുമായി സ്ഥാപിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. തിരുമന്യാംകുന്നിലമരുന്ന അമ്മക്ക് സാന്നിദ്ധ്യവും കൂടിയിരിക്കുന്നു മുപ്പതു മുക്കോടി ദേവകൾ, യമൻ, നിരൂപി മുതലായ അഷ്ടദിക്പാലന്മാർ, ബ്രഹ്മാ, വിഷ്ണു, മഹാദേവൻ ഈ മുത്തിത്രയങ്ങൾ, അവരുടെ അനുചരന്മാർ, ത്രിപുരചേരപ്പിമാർ * എന്നിവരെല്ലാം കത്താവിന്റെ മനോദൃഷ്ടിയിൽ തെളിഞ്ഞുകാണുന്നുണ്ട്. ദേവാസുരയുദ്ധം ഒന്നു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതിൽ അസുരവംശം മുടിഞ്ഞുപോയതിനാൽ, ഭാരതമതി മുതലായ അസുരകന്യകമാർ പാതാളത്തിൽ ഒളിക്കേണ്ടിവന്ന ഒപ്പിയിടെ പ്രസ്താവിച്ചുകൊണ്ടാണ് കഥ ആരംഭിക്കുന്നത്. അക്കാലത്ത് ജാംബവാൻ ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ട്.†

കേരളത്തിൽ "ചേകവന്മാർ" പ്രമാണികളായ് തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ പല കവലങ്ങളേയും, പല കാതൃങ്ങളേയും സ്പർശിച്ചുകൊണ്ടാണ് പാട്ട് പ്രവഹിക്കുന്നത്. രണ്ടു തോറത്തിൽനിന്നും നമുക്ക് പരിചയപ്പെട്ടതായ പ്രമേയം ഏതത്തോളം വിഷ്ണുരിക്കാമോ അത്രത്തോളം പരത്തിക്കൊണ്ടാണ് കളം പാട്ട് പോകുന്നത്.

"ഭാരതമതിയുടെ ഗർഭാലസ്യം, പുളികടിയടിയന്തരം, ഈററിലുപ്പണി" മുതലായവയിൽ കവി നല്ലവണ്ണം മനസ്സുരുത്തിട്ടുണ്ടെന്നു മാത്രമല്ല അവയുടെ വർണ്ണന, ആചാരവും അനുഭവവും ഇണക്കിക്കൊണ്ടാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളതും. "ആദമാസം ഉരുത്തിരിഞ്ഞു, ഏഴാംമാസം ഏഴന്നു മുഴങ്ങി"‡ "മാണികൃമേ, തുണായി; മരതകമേ, പോതികയായി;

* യാഴ്ത്തു, ദാതകവധം, ഭാഗം 74,75.

† ഭാഗം, 75. രാമായണത്തിൽ ജാംബവാൻ,—
"യൌവനകാലേ ചൈതംപര്യം കൊട്ടി
മുവഴുവട്ടം വലത്തുവെച്ചിടീനേൻ."

എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ സന്ദർഭം ഒരു കഥയിലും പറഞ്ഞുകാണുന്നില്ല. ഇതിൽ ദാതകന്റെ ആവശ്യപ്രകാരം അങ്ങിനെ ചെയ്തതായി കാണുന്നു.

‡ ഭാഗം, 78.

അണിചിത്രമേ, കഴക്കോലായി; വൈരമേ, മാവടയായി” എന്നീ പ്രയോഗങ്ങൾ ശാസ്ത്രപ്രതിപാദനത്തിന് സാങ്കേതികപടങ്ങളിലൂടെ മലയാളത്തിനെപ്പറ്റി പഴി പറയുന്നവരെ വെല്ലുവിളിക്കുന്നപോലിരിക്കുന്നു. ‘തലയിതാ നോവുന്നതേ’ എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള നിലവിളി കൂടി വിസ്തരിക്കാതെ കവി അടങ്ങുന്നില്ല. ആവക സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഏതൊരു തരവാടകളിലുണ്ടാകാറുള്ള പരിതഃസ്ഥിതികളുടെ നല്ലൊരു ചിത്രീകരണം കവി സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുപോലെ പിള്ളാണവന്റെ ജനനസമയത്തുണ്ടായ ദർശനമിത്തങ്ങൾ, ആ അസുരവീരന്റെ തപസ്സ്, ഈവക ഇനങ്ങളിൽ ഒരേണ്ണവും വിടാതെ വിസ്തരിക്കുന്നുണ്ട്. ആകപ്പാടെയുള്ള പ്രതിപാദനരീതി അലങ്കാരസരസവും, വിവരണബഹുലവുമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. ‘തോറ’ങ്ങളിൽ കണ്ടതുപോലെ കാര്യങ്ങൾ അക്ഷരത്തിൽ മുരുകി അർത്ഥത്തിൽ പെരുകിക്കൊണ്ടുപോകുന്നതിനല്ല കളംപാട്ടിൽ വാസന കണ്ടുന്നത്. പലതരത്തിലും പല രൂപത്തിലും ഇതിന്നുമുമ്പ് പ്രചാരം വന്നിട്ടുള്ള പ്രമേയത്തിൽ കഴിയുന്നതും വൈചിത്ര്യം കലർത്തി പ്രതിപാദിക്കാനാണ് കവി ശ്രമിക്കുന്നത്. അത് ഫലപ്രദമായിട്ടുണ്ടുതാനും. എന്നാൽ ഇങ്ങിനെ വർണ്ണിച്ചുകൊണ്ടു പോകുമ്പോൾ സംഭവങ്ങൾ പൂർണ്ണപരവിരുദ്ധമാകാതിരിക്കേണ്ട കാര്യം ചിലപ്പോൾ വിസ്മരിക്കുന്നതായി കാണുന്നുണ്ട്.

അസുരവംശം മുടിഞ്ഞതായിട്ടാണ് കഥാരംഭത്തിൽ നമ്മെ ധരിപ്പിക്കുന്നത്. എന്നാൽ ഭാരതകരാജാവ് തന്റെ സാമ്രാജ്യം സ്ഥാപിച്ചുവെന്നായി ജാംബവാന്റെ ശംഖധ്വനി കേട്ടപ്പോഴേക്ക് “വിലങ്ങുകളിലും, വിചകുക്കികളിലും, അടവികളിലും, ആശ്രമങ്ങളിലും ഓടിയൊളിച്ചു കിടക്കുന്ന അസുരപ്പടയെല്ലാം” * പുറത്തു വരുന്നതായിക്കാണുന്നു. പക്ഷേ, ഈ പ്രമാണവരത്തിയ കവിതന്നെ മറ്റൊരു രസികത്വം പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. മറ്റു കൃതികളിൽ ഒടുവിൽ അഗതിബ്രാഹ്മണപ്പെണ്ണായി മനോദരിയെ വഞ്ചിച്ചു “ബ്രഹ്മാപദേശം” കൈക്കലാക്കുന്ന കാത്രിയന്നീദേവി,† ഇതിൽ ഭാരതൻ ബ്രഹ്മാവിനോടു വരംവാങ്ങി വിന്ധ്യാഭവനത്തിൽ കൂടെ പോകുമ്പോൾ കടന്നു കയറി ഒരു വരം ചോദിക്കുന്നതായി ക്ഷണിക്കുന്നുണ്ട്. അവൻ ആ സമയത്തു “കാട്ടിൽ കിടക്കുന്ന സ്ത്രീകളാലും, പശുവിനാലും വരംവാങ്ങുന്ന പുരുഷൻ ഞാനല്ല” §

* ഭാഗം, 85.

† ഭാഗം, 83.

§ ഭാഗം, 83.

എന്നു ധിക്കരിച്ചപ്പോൾ “കുറളു പരഞ്ഞിട്ടെങ്കിലും കൊല്ലിക്കുന്നുണ്ട്” എന്നൊരു ശാപവും ദേവി നൽകി. ഇങ്ങിനെ പിന്നീട് ഭാര്യക്കനെ ചതിക്കാൻ ഒരു വഴിയുണ്ടാക്കുന്നതിനാൽ കാത്രിയനീദേവിയുടെ ഒടുവിൽ ഉത്തമ വഞ്ചനപ്രയോഗം അകാരണമല്ലെന്നാവാൻ വന്നു. ഇത് ഒരു ചിത്രപൂർവ്വ കവി ചേർത്തിട്ടുള്ളതാണെന്നു സമ്മതിക്കാതെ തരമില്ല. † ‘ഭാര്യക്കൻ തോറ്റത്തിൽ വേതാളത്തിനെക്കൊണ്ടേ ഇങ്ങിനെ ചെയ്യിക്കുന്നുള്ളു. വേതാളം ഈ പാട്ടിലും ആ സ്ഥാനത്തു വരുന്നുണ്ട്’.

“എന്നേ മഹാപാപി! കാട്ടിൽ കിടക്കും പുഴുവിനേയും, പിശാചിനേയും അതു എന്റെ പരശുകൊണ്ട് വെട്ടിത്തീന്നുമാറാക്കുന്നുണ്ടെന്നു” എന്നീ ഭാഷയിൽ ഒരു ശാപവും തരുന്നുണ്ട്. ‡

ഭാര്യക്കലോകനിർമ്മാണമാണ് പിന്നീട് വിവരിക്കുന്നത്. അങ്ങിനെക്കൊണ്ട ഭാഗംതന്നെ ഭാര്യക്കൻതോറ്റത്തിലില്ല പാനത്തോറ്റത്തിൽ ആ ഭാഗമുണ്ടോ എന്ന് നമുക്കു കിട്ടിയ പാഠത്തിൽനിന്നു അറിയാനാവാം തരമില്ല. നാരദനുമായിട്ടുള്ള കൂട്ടിമുട്ടലിന്നു ശേഷമേ നമ്മുടെ ‘പാനത്തോറ്റം’ ആരംഭിക്കുന്നുള്ളു. മയനേയും, വിശപകർമ്മാവിനേയും; അതിലേക്കായി നിയോഗിക്കുന്നു. ‘ഏഴുചുറ്റുകിടക്കു മുറിച്ചു’, മൂന്നു ചുറ്റുമതിൽ പടുപ്പിച്ചു” എന്നു തുടങ്ങിയ അതിന്റെ അലങ്കാരങ്ങളും വികാസങ്ങളും വിസ്തരിച്ചുകൊണ്ടാണ് പോകുന്നത്. § പിന്നെ ജാംബവാൻ പെരുമ്പറകൊട്ടി പതിന്നാലു ലോകത്തേയും അറിയിക്കുന്നു. അസുരപ്പടകളെല്ലാം വന്നുചേർന്നു. അതിനുശേഷം അയാളുടെ ദിഗ്വിജയമായി.

അഷ്ടദിക്പാലകന്മാരിൽ അഗ്നി, നിരൃതി, വരുണൻ, വായു ഇവരെയൊണ് കാർയ്യമായി ജയിക്കുന്നത്. നവഗ്രഹങ്ങളുടെ നേക്കാണ് പിന്നെത്തെ പോക്കു. അയാളുടെ ആക്രമണരീതിയും സാധാരണ

† അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളത്തിൽ ദുർവാസാവിന്റെ ശാപംപോലെയാണ് ഈ സംഭവം ചിലപ്പോഴുള്ളത്. ‡ ഭാഗം 84.

‡‡ മയൻ അസുരശിപ്പിയാണ്. വിശപകർമ്മാവ് ദേവശിപ്പിയുമാണ്. വിശപകർമ്മാവിനെ മാത്രമേ നിർബന്ധിക്കേണ്ട ആയുധമുള്ളൂ. § ഭാഗം 85.

മല്ല. വാരനാമങ്ങളിൽ, “വെള്ളിയെ കാലൊടിച്ചാൻ, ശനിയെ കവെറിഞ്ഞാൻ, ചൊവ്വയെ വാറുകൊണ്ട്, ബുധനെ ബോധംകലക്കി,” * ഇങ്ങിനെയാണ് ജയിക്കുന്നത്.

കാലഭേദമെന്തെങ്കിലും മനോദരിയെ വിവാഹം † ചെയ്തതാണ് ഭാര്യയെ പഠിപ്പിക്കുന്ന കൃത്യം. അങ്ങിനെ ആ രാജാവിന്റെ ശക്തിയും തനിക്കു അധീനമായി.

ഇവിടുത്തെപ്പോഴും പുരാണകാവ്യത്തിൽ ദേവന്മാരുടെ സങ്കടം വിഷ്ണുവിനെ അറിയിപ്പാക്കുന്നതിനായി അവർ യാത്രയാകുന്നു. വിഷ്ണു ഈ ഘട്ടത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത് ഭാര്യയെ അറിയിക്കുന്നതിലൂടെ. കളംപാട്ടിന്റെ കാലമാകുമ്പോഴേക്കു വിഷ്ണു കേരളത്തിൽ കുടിയേറിയെന്നു ഇതിൽ നിന്നുറപ്പാക്കുന്നു. വിഷ്ണു അവരെ കൈലാസത്തിലേക്കാണ് കൊണ്ടുപോകുന്നത്. ശിവന്റെ മാഹാത്മ്യം അപ്പോഴും ഉച്ചത്തിൽ നില്ക്കുന്നുണ്ടെന്നു താത്പര്യം. യോഗനിദ്രകൊള്ളുന്ന വിഷ്ണുവിന്റെ തിരുന്നായത്തെയും ഒരു വണ്ണിക്കാതെ കവി മുന്നോട്ടുപോകുന്നില്ല. “പുതുതായി മലന്നിരുന്നൊരു ചെന്താ മരപ്പുവിനുടെ പുറയിരുൾ കളഞ്ഞു അകയിരുൾ വരുംകണക്കെ നീണ്ടിടംപെട്ട് ചൊവ്വയെ ചീന്തിചീറിയിരിക്കുന്ന തിരുന്നായത്തെയും കൊണ്ടുപോകുകയും ചെയ്തു” ‡ ഈ അലങ്കാരപ്രയോഗം അഭിനവകാളിദാസന്മാരെയും ഹർഷനാരായണന്മാരെയും തലകുനീപ്പിക്കുന്നതാണ്. കൈലാസത്തിൽ ചെന്ന് ശിവനെ സ്തുതിക്കുന്ന പദ്യശകലം § ഇതിൽനിന്നു വേർതിരിഞ്ഞു നില്ക്കുന്നുവെന്നു പറയാതെ തരമില്ല. ശ്രീമൂർത്തികളുടെ യോഗത്തിൽ അവർ അവരുടെ ശക്തിയെടുത്ത് ദേവിമാരെ സൃഷ്ടിച്ചു. § യമനും, സുബ്രഹ്മണ്യനും, ഇന്ദ്രനും ഈ യോഗത്തിൽ ചേർന്നു സൃഷ്ടിക്കുവാൻ നിവേദി. ഈ ദേവിമാരുടെ യുദ്ധം പരാജയത്തിൽ കലാശിച്ചപ്പോൾ ഭാര്യയെ പ്രാണപ്രതിഷ്ഠിച്ച് അതിരില്ലെന്നായി. പറയടിക്കുന്നായി വീണ്ടും ജാംബവാനെ വിളിച്ചു. ജാംബവാൻ

* ഭാഗം 86.

† മനോദരിയെ ചുമയ്ക്കുവാൻ ഉപയോഗിക്കുന്ന ആഭരണങ്ങളുടെ പേരുകൾ അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാണ്. ആഭരണങ്ങൾ, വിരമോതിരം, കഴുത്തിൽ പാലമാല, പവിഴമാല, മുത്തുമാല, മുത്തുക്കുപ്പായം. മുടികുടകം എന്നിവയാണ്. (ഭാഗം 87.)

‡ ഭാഗം 89.

§ “ഭക്തക്കിഷ്ടാ! പരമജ്യോതി പരമാത്മാവേ! പോരവി!” ഭാഗം 89.

§ ഭാഗം 90.

എന്തുചൊല്ലി പറയടിക്കേണമെന്ന് ചോദിച്ചപ്പോൾ ഭാര്യകൻ ചെ-
യുന്ന കല്പന അതിന്നുമുമ്പ് വന്ന ദേവിമാരുടെ ജനനത്തിന് മേതുളു-
തന്മാരായ ദേവന്മാരുടെ ദോഷങ്ങളുടെ ഒരു പട്ടിക തയ്യാറാക്കിക്കൊ-
ണ്ടുള്ള ശകാരവണ്മാണ്.*

പിന്നെയാണ് നാരദന്റെ രംഗം. ശ്രീപാൽക്കടലിൽ വിഷ്ണു-
ഭഗവാൻ നാമഗീതം പാടി കൈലാസേശ്വരൻ നൃത്തഗീതം പാടു-
വാൻ പോകുന്ന വഴിക്കാണ് നാരദൻ ഭാര്യകനെ കണ്ടുമുട്ടുന്നത്. ആ-
രണ്ടു ദേവന്മാർക്കും അപ്പോൾ കൊടുക്കുന്ന ആക്ഷേപാഭിഷേകം പരി-
ഹാസകവനത്തിൽ ആഗ്രന്ഥാനം വാചിക്കുന്നുണ്ട്.

“.....മഹാദേവനെ പിടിച്ചുകെട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്നു കുറച്ചി-
ടയെല്ലാം കളവോതും ചെയ്ത് എനിക്കും എന്റെ കോടാർക്കുമാടി പട-
ക്കും പക്ക വയ്ക്കാനും പഴയരിവാർപ്പാനും ഉരുട്ടുവാനും ഉറക്കുവാനും
പാലകനാക്കുന്നേതുമുണ്ടെടോ സാദോ.....”
ഇത്തരത്തിലാണ് ഭാര്യകന്റെ ആക്ഷേപവണ്ണം പൊഴിയുന്നത്.

ഈ ഭീഷണി കേട്ട് പുസ്തകവും വീണയുമിട്ടോടുന്ന നാരദനെ,
തോറ്റൊരാൾ ചെയ്യുന്നപോലെ ഭാര്യകവധകന്താവു “മരുമുവിൽ
ശിഷ്യൻപോലെയും—” എന്ന പ്രകാരത്തിൽ ഉപമിക്കുന്നുണ്ട്.

നാരദന്റെ സങ്കടം കേട്ട് കൈലാസേശ്വരൻ ഇളകിവശാവുന്നു.
തനിക്കുണ്ടായ ‘പുകച്ചി’ലിന്റെ ഫലമായി കാളിയും ജനിക്കുന്നു.
കാളിക്ക് പണിയും ആയുധങ്ങളും കല്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. കാളി ഭാര്യ-
കനെ കൊല്ലാമെന്നു സത്യവും ചെയ്ത് നന്ദിമഹാകാളനെ തന്റെ
സേനാപതിയാക്കി ഭൂതപ്പടയോട്ടുകൂടി ഭാര്യകനോടു യുദ്ധത്തിന്നു പുറ-
പ്പെടുന്നു. വഴിക്ക് കാട്ടിൽവെച്ച് വേതാളവും വാഹനമായി ചേരുന്നു.
അവിടുന്നങ്ങോട്ട് ഘോഷയാത്രയായി പോകുന്നു. ഇവരുടെ സംഭാഷ-
ണം കുറേ നേരംപോക്കുള്ളതാണ്.† അധികം താമസിക്കാതെ മുമ്പ്
ഭാര്യകനെ ഭയന്ന് ഓടിയൊളിച്ചു മാതാക്കളെ കണ്ടെത്തുന്നു. അവരും
അകമ്പടികൂടി ആത്മവിളിച്ചു യുദ്ധഭൂമിയിലെത്തുന്നു.

ഇവരുടെ ശബ്ദാങ്കൊണ്ട് ഭാര്യകരാജധാനി ചിലേടത്തു് ഇടിഞ്ഞ
പ്പോൾ മാത്രമേ ഭാര്യകൻ ആരാണിതെന്നു അന്വേഷിക്കുവാൻ

* ഭാഗം 93, 94. പുറം 100, 101.

തുടങ്ങിയുള്ളു. ദുതനെ വിട്ടു. ദുതനും ഭയന്ന്* മടങ്ങി. ഒടുവിൽ മുമ്പു വന്നവരെപ്പോലെയല്ല ഇപ്പോൾ വന്ന പടയും അതിന്റെ തലയായിരുന്ന എന്നറിഞ്ഞ് ഭാരകനും യുദ്ധത്തിന്ന് കോപ്പിടുന്നു യുദ്ധം മുറുകുന്നു. ഭദ്രകാളിക്കു വിജയചക്ഷുസ്സാകാൻ കാണുന്നില്ല. ഭാരകന്റെ ബലവീര്യം അസാമാന്യമായി കാണുന്നു. കാത്യായനീഭേവി മകളെ സഹായിക്കാനായി വന്നുചേരുന്നു. ഭാരകന്റെ മന്ത്രബലം കൗസ്ഥമാക്കാനായി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണിന്റെ വേഷത്തിൽ മനോഭരിയെ സമീപിച്ച് എതിർ കക്ഷിയിൽപ്പെട്ടവളല്ലെന്നു ധരിപ്പിച്ച് കാര്യം നേടുന്നു. അതിനെപ്പറ്റി ഭൂതോദയമുണ്ടായി ഭാരകൻ അരമനയിലേക്കു വന്ന് വിവരം ചോദിച്ചറിഞ്ഞ് നിഷ്ഠുരമായ തന്റെ ധർമ്മപതിക്കു വന്ന അബലമോളം പരിതപിക്കുന്നു. താൻ വീരസ്വർഗ്ഗം പ്രാപിക്കാൻ ഉറയ്ക്കുന്നു. കാളിയെ താൻ ശിക്ഷിക്കുന്നതെന്നറിയിച്ചതിൽ ഇണമില്ലെന്നറിഞ്ഞ് ആ വീരൻ അതിഭയങ്കരമായി യുദ്ധം ചെയ്തു മരിക്കുന്നു. ഇവരുടെ വാർഷപാതം കൈപ്പോതം † വിവരിച്ചത് വായിച്ചു സിന്ധുക്കുണ്ടാണു്. കേരളത്തിലെ അങ്കുസന്ദ്രഭായം കാളീഭാരകനാഭം സ്വീകരിച്ചതുപോലെയാണു് വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതു്

ഭാരകനെ കൊന്ന കാളി 'തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മ'യാണെന്നു സങ്കല്പത്തിന്മേൽ പാട്ടുവസാനിക്കുന്നു. ഭാരകവധത്തിനെ തുടർന്നുകൊണ്ട് ചില 'വാഴ്ത്തുക'ളും, 'പാട്ടുക'ളും ഉള്ളവ നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയെ അർഹിക്കുന്നുണ്ട്. കളമെഴുതി പാട്ടുകഴിപ്പാൻ കഴിവില്ലാത്തവർ ഒരു പണമോ കുറച്ചരിയോ കൊടുത്ത് കുറപ്പിനെക്കൊണ്ട് കഥ പാടിക്കുന്ന ഒരു സമ്പ്രദായവും കൂടിയുണ്ട്. അതിന്ന് അവരുടെ ഇടയിൽ 'വെറും ഭാരികവധം' എന്നാണ് പറയാറുള്ളതു്. അതു പകലാണ് പതിവു്. അതു് വാസ്തവത്തിൽ ഒരു 'വഴിവാട്ടു' തന്നെയാണു്. കഥ മുഴുവൻ കുറപ്പു് പാടുന്നതല്ല. അവിടെയും ഇവിടെയും തൊട്ടുവെക്ക മാത്രമേ ചെയ്യാറുള്ളു. ആ ഘട്ടത്തിൽ നമ്മുടെ സമുച്ചയത്തിലുൾപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള 'വാഴ്ത്തി'ന്ന് ഒരു സ്ഥാനമുണ്ട്. പാട്ടുകഴിപ്പിക്കുന്ന ഭക്തൻ ഇതിനെപ്പറ്റി യാതൊന്നും അറിയാത്തതുകൊണ്ട് എന്തു ചെയ്തിയാലും അയാൾക്ക് വിരോധവുമില്ല. കളത്തിൽ പാടുന്ന പാട്ടു്, വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ വലത്തിനുള്ള പാട്ടു് ഇവയെല്ലാം അതതു സന്ദർഭങ്ങളിൽ പാടുന്നവയാണു്.

‘കാലവും കർത്താവും’

ഇതിന്റെ കർത്തൃത്വവും കാലവും നിർണ്ണയിക്കുന്നത് എളുപ്പമല്ല. തിരുമാന്ധാംകുന്ന് ഭഗവതിയുടെ പ്രസ്താവം, * ചേവകരെപ്പറ്റിയുള്ള സൂചന, § ഇതെല്ലാം നോക്കുമ്പോൾ ക്രി. അ. 5-6 നൂറ്റാണ്ടിലോ ആയിരിക്കാൻ വഴി കാണുന്നുണ്ട്. അക്കാലത്താണ് ലോകം ചേവകന്മാരുടെ കാലമെന്നു പറയാവുന്ന ഒരു ഘട്ടം കാണുന്നത്. ഭാഷയിൽ ഇടക്കിടെ വന്നിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങളും അതിൽ കടന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ഇപ്പോൾ കാണുന്ന രൂപം അതിന്നെന്നുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ വ്യവസ്ഥാദിഷ്ടവാൻ നിർവ്വാഹമില്ല. ഇത് പാടിവരുന്ന കുറുപ്പന്മാരിൽ ഒരാൾ തന്നെയായിരിക്കണം കർത്താവ്. ഇക്കാണുന്ന രൂപം ആദ്യത്തേതായിരിക്കുവാനും വഴിയില്ല. മഹാഭാരതംപോലെ ഇതും വളർന്നുവന്നതായിരിക്കാനിടയുണ്ട്. വേദവ്യാസൻ ജൈമിനി, സൂതൻ, സൗതി എന്നിവർക്ക്, അവർ അവരുടെ ശിഷ്യന്മാർക്ക്, ഇങ്ങിനെ പാരമ്പര്യം വഴിക്ക് ഉപദേശിച്ചുവന്നതാണ് മഹാഭാരതം. അതുപോലെ ഈവക പാട്ടുകൾ ഗണപതി കുറിച്ചു കവിയിൽനിന്നു അയാളുടെ ശിഷ്യൻ, പിന്നെ ശിഷ്യന്റെ ശിഷ്യൻ ഇങ്ങിനെ ഓരോരുത്തർ ഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ട് ഈ പാട്ടാ വളർന്നുവന്നതായിരിക്കണം. മറ്റൊരാൾ അതിൽ കൈവെക്കാൻ തരമില്ല. ഇപ്പോഴും ഇതവർ കൈവിട്ടിട്ടില്ല. രേഖപ്പെടുത്തിയതുതന്നെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞിട്ടായിരിക്കണം.† ഇപ്പോഴും കളമെഴുത്തും പാട്ടും പഠിപ്പിക്കുന്നത് ഗ്രന്ഥം നോക്കിട്ടല്ല. ചൊല്ലിക്കൊണ്ടുതന്നെയാണ്. ചമ്പു മുതലായ പ്രസ്ഥാനസാഹിത്യം പോലെയാണ് ഇതിന്റെയും വളർച്ച. പാനത്തോറ്ററക്കാരും, കളം പാട്ടുകാരും ഇപ്പോൾ ഒന്നിച്ചു കഴിയുന്നവരെല്ലാകിലും ഇവർ സൂക്ഷിച്ചുവന്ന ‘കാളിസാഹിത്യ’ത്തിന് അന്യോന്യം ബന്ധമുണ്ടെന്നുള്ളതിലേക്കു സംശയമില്ല. ബ്രാഹ്മണസമ്പർക്കംകൊണ്ട് കുറുപ്പിന് അവലംബവാദം കിട്ടിയെന്നൊരു മെച്ചമുണ്ട്. പക്ഷെ അമ്പലവാസികളെല്ലാവരും ഒരേതരത്തിലുള്ളവരല്ലായ്കയാൽ കുറുപ്പും മറ്റു ക്ഷേത്രോപജീവികളും കൂടിക്കഴിയുന്നതായി കാണുന്നില്ല. കാളീഭക്തന്മാരെ മറ്റുള്ളവർ അകറ്റി നിർത്തിയിരിക്കുമോ എന്നോ?

* പുറം 36

§ പുറം 75

† അതുകൊണ്ട് വന്നിട്ടുള്ള പ്രമാണങ്ങൾക്ക് കണക്കില്ല.

ഈ തോററങ്ങളും പാട്ടുകളും ഭാഷയുടെ ഒരു പ്രാചീനഭാഗമാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നതെന്നുള്ളതിലേക്ക് സംശയമില്ല. 'പാട്ടുക'ളെന്നു സാമാന്യമായി അവയെപ്പറ്റി പറയാറുണ്ടെങ്കിലും അതിന്റെ സ്വരൂപം ആ പേരിന്നു യോജിച്ചതാണോ എന്നു പറവാൻ പ്രയാസമുണ്ട്. അധികഭാഗവും ഗദ്യരൂപമാണ് അവയ്ക്കുള്ളത്. 'നമ്മുനി' ശ്രുതിയാക്കി കറുപ്പന്മാരും മററടിയന്തരക്കാരും ഈ കൃതികളെ നീട്ടിച്ചൊല്ലുന്നതു കേട്ടാൽ ഗദ്യത്തിന്നും പദ്യത്തിന്നും നട്ടവിലായി ഒരു സ്ഥിതിയുള്ളതായിട്ടാണ് നമുക്ക് അനുഭവപ്പെടുക. ചില ഭാഗങ്ങൾ തനിപ്പാട്ടുകളായിട്ടുമുണ്ട്. പാനത്തോററം വിസ്തരിക്കുവാൻ സമയമില്ലാത്തപ്പോൾ അതായത് 'കളിപ്പാന' കഴിക്കുമ്പോൾ, കാളിയുടെ ജനനത്തോടുകൂടി അവസാനിപ്പിക്കുന്നതായി ഒരു ചെറിയ 'തോററം' പാനക്കാർ ചൊല്ലാറുണ്ട്. നാരദനും ഭാരകനുമായുള്ള സംഭാഷണം; അതിന്റെ ഫലമായി നാരദൻ കൈലാസത്തിൽ ചെന്നു പരമേശ്വരനോടു സങ്കടമുണർത്തൽ; അതുകേട്ട് കോപാക്ഷലനായ രുദ്രൻ വിഷജപാലചെറിഞ്ഞു മൂന്നാമതുകണ്ണിൽകൂടെ കാളിയെ ജനിപ്പിക്കൽ; ഇത്രമാത്രമേ അതിൽ വിഷയമുള്ളൂ. എല്ലാം ഒരു മണിക്കൂർകൊണ്ട് ചൊല്ലിത്തീർക്കാം. ഇതിൽ ആദ്യവും അന്ത്യവും ഓരോ സ്തോത്രമുണ്ട്. അതു രണ്ടും പാട്ടായിട്ട് ചൊല്ലാവുന്ന രീതിയാണ്. ആദ്യത്തേതു് ഇങ്ങിനെയാണ്:

“ആതി(ദി) തൻ കരുവിനെ! അഴുകൊട്ട ജയ! ജയ!
 അമ്പുറ ക(ഗ)ണപതിയരുളുക! ജയ! ജയ!
 കാരണമായുള്ള കവിമാർകൾ ജയ! ജയ!
 കലനുള്ള പന്തൽതന്നിൽ ഏഴുനോർകൾ ജയ! ജയ!
 പങ്കജപ്പൂമകളായ് പിറന്നവരും! ജയ! ജയ!
 പാലയ്ക്കൽ മരുവീടും കലഭൈരവം ജയ! ജയ!
 പാർവ്വതി ഉറഞ്ഞെഴും പാലയ്ക്കൽ ജയ! ജയ!
 പാനയ്ക്കിങ്ങലങ്കാരമായ് വന്ന ജയ! ജയ!
 ചോപ്പ, വാളോട്ട, പീടം (റം), ചരക്കോലും ജയ! ജയ!
 എപ്പൊഴും കലഭൈരവിരിപ്പേടും ജയ! ജയ!”

പാനക്ക് വെളിച്ചപ്പാടു് വരുമ്പോൾ ചൊല്ലുന്ന ഭാഗമാണ് താഴെ ചേർന്നതു്,—

“ഇളകിവരിക ദേവി! പൂങ്കാവിലകിവരിക, വരിക, ദേവി!
 പൂവിലകി വരിക, ദേവി, പൂമരമിലകി വരിക, ദേവി!

കാവിളകി വരിക, വരിക, ദേവി!
 കടുമലരിളകി വരിക ദേവി! കോട്ടയിളകി വരിക ദേവി!
 കോമാമിളകി വരിക ദേവി!
തിരികൊണ്ടും, ആകാശപകിരികൊണ്ടും
 ഇളകി വരിക, ദേവി!
 അടിക്കിട്ടോരാവണ*തകറ്റാനും
 മുടിക്കിട്ടോരണിപ്പുവോലകൾ പൊളിപ്പാനും
 നാട്ടിയോര നമ്പാലതകർപ്പാനും
 കൂട്ടിയോര കരുതുകുടിപ്പാനും
 കൂട്ടിയോര വെള്ളരിയമതു ചെയ്‌വാനും
 ഇളകി വരികപോലും! തെയ്‌വമെ!”

പാനയുടെ അവസാനത്തിൽ ‘പാമ്പയിളകുക’ എന്ന ഘട്ടത്തിലാണ് ഇതു ചൊല്ലുന്നത്. പാനയിലെ മിക്ക ചടങ്ങുകളും ഇതിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ‘പാല’, ‘കരുതി’ എന്നിവക്കുള്ള സാന്നിദ്ധ്യവും ഇതുകൊണ്ട് തെളിയുന്നുണ്ട്. തോററമ്പാട്ടുകൾ പകർത്തിവെച്ചിട്ടുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഇവ കാണുന്നില്ല. പാമ്പയുടെ കൂട്ടിൽ ഇത് വിട്ടൊഴിയാതെ നില്ക്കുന്നുമുണ്ട്. ഇവയെ ‘വാഴ്ത്തുക’ളായിരിക്കണം പാനയുടെ പ്രാരംഭകാലത്തുണ്ടായിരുന്നത്. ‘കഥ’യുണ്ടായത് പിന്നീടായിരിക്കണം.

* അടിക്കുകൾ (പാറംതേരം):—ഇതു പാട്ടുമ്പോൾ പാനത്തണ്ടുകൊണ്ട് ചിലപ്പലുകൾ പൊളിക്കുന്നതാണ്.

ഭദ്രാൽ പത്മി

(കിളിപ്പാട്ട്)

ഇതുവരെ നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയ്ക്ക് വിഷയമായിരുന്ന പാട്ടുകളിൽ നിന്ന് കിളിപ്പാട്ടിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ അതിലെ അന്തരീക്ഷം തന്നെ തീരെ മാറിയതായി നമുക്ക് അനുഭവപ്പെടുന്നതാണ്. ഇതിൽ കവി വായനക്കാരിൽനിന്ന് അകന്നുനില്ക്കുന്നതുപോലെയാണ് തോന്നുന്നത്. കഥയ്ക്കും കേരളീയതപാ തീരെ പോയിരിക്കുന്നു. ഇതിനുമുമ്പ് കേരളത്തിൽ ഈ കഥയ്ക്കു പ്രചാരമുണ്ടെന്നോ, കാളിയെപ്പറ്റിയ പല കാര്യങ്ങളും കേരളീയർക്കറിയാമെന്നോ കവി സങ്കല്പിക്കുന്നില്ല. ഏതോ ഒരു പുരാണകഥ അതിനനുസരിച്ച പരിതഃസ്ഥിതികളോടുകൂടി നമുക്കു വിവരിച്ചുതരുവാനാണ് കവി ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഇതിൽ മാന്ധാതു ശൈലക്ഷേത്രത്തിന്റെ പ്രസ്താവം മാത്രമേ ഇതിവൃത്തത്തിൽ കേരളീയ ക്ഷുഭിത അവകാശം സ്ഥാപിക്കാനായുള്ള ഒരു തെളിവായി കാണുന്നുള്ളൂ. പ്രതിപാദ്യരീതിയിലും നമുക്കു പരിചയമുള്ള വസ്തുക്കൾ കുറഞ്ഞവണ്ണം. മനോദരിയും ഭാര്യയും കേരളീയരായിട്ടാണ് ഇതുവരെയും നമുക്കു പ്രത്യക്ഷമായിരുന്നത്. അവരുടെ കട്ടിലും, മെത്തയും, പുളിക്കിയും, ഉറങ്ങാലാട്ടവും, മണിക്കിണറും, മുടിമുലഭണ്ഡാരവും കേരളത്തിലെ രാജവംശങ്ങളുടെ പ്രഭാവത്തിന്റെ ഒരു പ്രതിബിംബമായിട്ടു മാത്രമേ നമുക്കു തോന്നുകയുണ്ടാകയുള്ളൂ. കാളിയുടെ ഭ്രാന്തപ്പോലും 'നിന്നും നക്കി', 'നടപ്പറകൊട്ടി', 'എച്ചിൽതീനി' മുതലായവരാണ്. ഇവരുടെ പേര് ഏറക്കുറെ പരിചയമുള്ളതുപോലെയാണിരിക്കുന്നതും. 'കൊഴു പോലെ നാവു' 'മഴുപോലെ മുക്കം' ഉള്ള പേരുമുമാകൂടി നമ്മുടെ മുത്തശ്ശിക്കഥകളിൽ പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു വിചിത്രസൃഷ്ടിയാണ്.

കിളിപ്പാട്ടിൽ ഇവരെക്കെ വിദേശീയരെപ്പോലെയാണ് നമുക്കു തോന്നുന്നത്. കഥ പറവാൻ വരുന്ന കിളിയുടെ ജന്മസ്ഥലം നന്ദന പ്പുകാവാണ്. കേരളഭൂതദേശങ്ങളിൽ പ്രചാരമില്ലാത്ത കഥയാണ് ഭാര്യകഥയെങ്കിലും, മാക്കണ്ഡേയമഹർഷി ശിവശർമ്മാവിനോടു പറയുന്നതായിട്ടാണ് കഥയെ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. കഥ പറവാനുള്ള കാരണംതന്നെ കാശ്മീരരാജാവായ ചന്ദ്രസേനൻ പററിയ ഒരുപകടവുമാണ്. നായാട്ടു കഴിഞ്ഞ് വിശ്രമിക്കുന്ന രാജാവിന്റെ ആനകൾ അടുത്തു കണ്ട ഒരു പുറം കുത്തിപ്പൊളിച്ചപ്പോൾ അതിൽനിന്നു ഒരു

ഭൂതം പുറപ്പെട്ടു. ആനകളെ വിഴുങ്ങിയതിനുശേഷം അത് രാജാവിന്റെയും, അഭ്യേഥത്തിന്റെ അനുചരന്മാരുടേയും നേരെ തിരിഞ്ഞു. അവർ പ്രാണരക്ഷയ്ക്കായി ഓടി സുതീക്ഷ്ണാശ്രമത്തിലെത്തി. ആ മഹർഷി ഭൂതത്തിനെ വണങ്ങി രാജാവിനെ ഹിംസിക്കരുതെന്ന് അപേക്ഷിക്കയാൽ ആ സത്വം പിൻവാങ്ങി. മഹർഷിയിൽനിന്നു ആ ഭൂതം കാളിയുടേതാണെന്നറികയാൽ കാളിയുടെ മാമാത്മഗുഹിവാൻ രാജാവിന് കൌതുകമുണ്ടായി. സുതീക്ഷ്ണൻ പറയാനും തുടങ്ങി. ഇങ്ങിനെയാണ് കിളിപ്പാട്ടിലെ കഥാവതരണം. സുതീക്ഷ്ണൻ ചന്ദ്രസേനനോടു പറഞ്ഞ കഥ മാർക്കണ്ഡേയൻ ശിവശർമ്മയോടു വിവരിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.* ഇതാണ് പെരുമാണികന്മാരുടെ ചലിതി. എന്നു മാത്രമല്ല, ഈ 'ഭദ്രകാളീമാമാത്മഗുഹി' മാർക്കണ്ഡേയപുരാണത്തിലും പെട്ടുകയ്യ് ചെയ്യും. കേവലം കേരളീയമായ ഒരിതിവൃത്തം എങ്ങിനെ യെല്ലാം പകർന്നുപോയെന്നു നോക്കുക. ഭാരതകവയം കഥ പിന്നീട് കളംപാട്ടിൽ കാണുന്ന മാതിരിതന്നെയാണ് വിവരിക്കുന്നത്. പ്രതിപാദ്യരീതിക്കും വ്യത്യാസമുണ്ട്. അധികം വിസ്തരിക്കാതെ, അത്യാവശ്യം അലങ്കാരമോടിയോടുകൂടിയാണ് കിളിപ്പാട്ട് പ്രവഹിക്കുന്നത്. 'ഭാരതരാജധാനി' പശ്ചിമാംബുധിതീരത്തുതന്നെയാണ്. ഇങ്ങനെ ജയിക്കുക എന്നൊരു ചടങ്ങ് ഇതിലും നില്ക്കുന്നുണ്ട്. അത് കളം പാട്ടിലില്ലാത്തതാണ്. പുരാണങ്ങളിലെല്ലാം അസുരന്മാർ ആദ്യം ബലാബലപരീക്ഷ നടത്തുന്നത് ഇങ്ങനോടാണ്.† അതു കഴിഞ്ഞതിനുശേഷമേ മറ്റുള്ളവരുടെ നേക്ക് തിരിയാറുള്ളൂ. മാനന്ദിനിയായ മനോദരിയെ വിവാഹവും ചെയ്യും. ഭാരതന്റെ അകൃമങ്ങൾ ദേവന്മാർക്കു സമീകവയ്യാതായി. അവരുടെ സങ്കടം ബ്രഹ്മലോകത്തിലെത്തി ബ്രഹ്മാവിന്റെ ഉപദേശപ്രകാരം അവർ വിഷ്ണുവിനെ പ്രാപിച്ചു. അവിടെനിന്ന് ഏല്പാലരും കൂടി ശിവനെ കണ്ട് സങ്കടമുണർത്തിക്കാൻ കൈലാസത്തിലെത്തി പിന്നെ മുരളിങ്ങിനെ പോകുന്നു. വ്യത്യാസങ്ങൾ വ്യാഖ്യാനങ്ങളിൽ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടുള്ളതിനാൽ ഇവിടെ വിസ്ത

* മാർക്കണ്ഡേയൻ ശിവശർമ്മയോടു പറയുവാൻ കാരണമൊന്നും പ്രസ്താവിക്കുന്നില്ല.

† കേരളത്തിലായിരിക്കുമെന്നില്ല.

‡ രാവണൻ, ഇന്ദ്രജിത്ത് ഇവരുടെ കഥ നോക്കുക.

§ കളിപ്പാട്ടിൽ കലകേയന്റെ മകളാണ് മനോദരി.

രിക്കുന്നില്ല. വേതാളിയെ വണ്ണിക്കാണാനും കിളിപ്പാട്ടുകാരൻ മിന ക്കെടുത്തില്ല. പക്ഷെ ആരാമലഗ്രായം മുഴുവനെ രണാങ്കണത്തിൽ നില്ക്കുന്ന കാളിയെ സ്തോത്രം ചെയ്ത് വാൻ വിനിയോഗിക്കുന്നുമുണ്ട്. ഏഴാമലഗ്രായം മുതൽ യുദ്ധം ഭയങ്കരമായിത്തീരുന്നുണ്ട്. യുദ്ധാവസാനത്തിൽ ഭാര്യകനെ കൊന്നശേഷം കാളി കൈലാസത്തിലേക്ക് തിരിച്ചു വരുമ്പോൾ ദേവിയുടെ ഉഗ്രത ശമിപ്പിക്കുവാൻ കുട്ടികളായി വഴിയിൽ കിടക്കുന്നതു നന്ദികേശപരനും, ഗുണേശനമാണ്; ക്ഷേത്രപാലനും പീരഭദ്രനുമല്ല. അതിന്നുപുറമെ വഴിനീളെ താപസന്മാർ സ്തുതിക്കുന്നതുണ്ട്.* കളംപാട്ടിൽ നന്ദികേശപരൻ സേനാധിപത്വം വഹിക്കുന്നതിനാൽ അയാളും കാളിയോടുകൂടി കൈലാസത്തിലേക്ക് മടങ്ങുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഒടുവിൽ കാളി ഭണ്ഡകാരണ്യത്തിലാണ് ലോക രക്ഷാർത്ഥം അധിവസിക്കുന്നതും. കേരളവുമായി യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലാതെയാണ് ഭദ്രാൽപത്തിയിലെ കാളി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. അതിൽ വിവരിച്ച കഥകളെ, കേരളേതരദേശങ്ങളുമായി ബന്ധമില്ലാതെയുമാക്കുന്നു. ആയുസംസ്കൃതകൊണ്ട് കേരളത്തിലെ കാളിക്ക് ഒടുവിലുള്ള നേട്ടമാണ് കിളിപ്പാട്ട്. വെറും നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിൽ മാത്രമായിരുന്നാൽ മാഹാത്മ്യം മതിയാകാതില്ലെന്ന് കരുതിയതുകൊണ്ടോ, പുരാണങ്ങളിലേററിവെച്ചാൽ അതുകൊണ്ട് സർവ്വസിദ്ധികളും വന്നുകൂടുമെന്ന ഭയംകൂട്ടം ജനങ്ങൾ—കേരളത്തിലുള്ളവർ തന്നെ—വിശ്വസിച്ചതുകൊണ്ടോ ഇങ്ങിനെയൊരു പദവി ഭദ്രകാളിക്ക് കൈവന്നു. ഇതുകൊണ്ട് പ്രയോജനം വ്യക്തമാകാതെയാണിരിക്കുന്നത്. പ്രസിദ്ധമായ മാർക്കണ്ഡേയപുരാണത്തിൽ ഇങ്ങിനെയൊരുപാലുപാനം കാണാത്തതിനാൽ കേരളേതരന്മാർ ഈ ഇതിവൃത്തം സംസ്കൃതത്തിൽ സംക്രമിച്ചതിനുശേഷവും അംഗീകരിച്ചിട്ടില്ലെന്നു കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. മലയാളത്തിൽ കാളിയ്ക്ക് മറ്റു പലതരത്തിലും പ്രതിഷ്ഠ ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നതിനാൽ ഇതുകൊണ്ട് സ്ഥാനഭ്രംശമുണ്ടായിട്ടില്ലെന്നു സമാധാനിക്കാം. പുരാണത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചുകാണുന്ന കഥകളേയും കാര്യങ്ങളേയും വിശ്വസിക്കാതിരിക്കുവാൻ മറ്റൊരു കാരണവും കൂടി ഭദ്രാൽപത്തിക്കാരൻ സമ്പാദിച്ചുവെന്നു മാത്രമേ അയാളുടെ സാഹിത്യപരിശ്രമംകൊണ്ട് മെച്ചമുണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. ഈ വഞ്ചന കൂടാതെതന്നെ ഭദ്രകാളിയെപ്പറ്റി

ഒരു കിളിപ്പാട്ടുഴുതി ചാരിതാത്മ്യം നേടുവാൻ അതിന്റെ കർത്താവിന്നു കെൽപ്പുണ്ടെന്നുള്ളതു് അതിലെ കവിതാസരണി ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടു്. നിസർഗ്ഗസുന്ദരമായ രീതിയിൽ സരസമായി ആഖ്യാനം ചെയ്യുവാൻ സാധിക്കുന്ന ഒരു കവിയാണു് ഭദ്രാൽപത്തിയുടെ കർത്താവെന്നുള്ളതിലേക്കു് സംശയമില്ല. കളംപാട്ടിൽ ഉപയോഗിച്ച അലങ്കാരങ്ങളൊന്നും അയാൾ ആവർത്തിക്കുന്നില്ല. ഏഴുത്തള്ളനെ ഉപജീവിച്ചുകൊണ്ടു് ആയോധനവർണ്ണനകളും മറ്റും തന്മയതപത്തോടുകൂടി ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു് ഒരു കവിയെന്ന നിലയിൽ മാത്രം നമുക്കു ആമാന്യനെ അഭിനന്ദിച്ചുകൊണ്ടു് തൽക്കാലം തൃപ്തിപ്പെടാം. ഭാരതകവയം കഥയെ പുരാണത്തിനകത്തുക്കൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തെ പ്രേരിപ്പിച്ച സംഗതികൾ പ്രശംസാർഹമാണെന്നു പറയാൻ വഴികാണുന്നില്ല.

എന്നാൽ ഈ പ്രമേയത്തെ 'ഭദ്രകാളിമാഹാത്മ്യ'മെന്ന പേരോടുകൂടി സംസ്കൃതഭാഷയിലേക്കു് പരാവർത്തനം ചെയ്യാനുദ്യമിച്ച രസികൻ കാവ്യത്തിൽ ഭദ്രാൽപത്തിക്കാരനേക്കാൾ ഒരു പടി മീതെയാണു് നില്ക്കുന്നതു്. കേരളത്തിലെ ചില സ്രീകളുടെ ആവശ്യപ്രകാരമാണു് ഭദ്രാൽപത്തിയിൽ കിളി കഥപറയാൻ തുടങ്ങുന്നതു്. ആ കിളിയോ തിരുമന്യാംകുന്നത്തു് ക്ഷേത്രത്തിലെ ഉത്സവംകണ്ടു വരുന്ന വഴിക്കാണു് ആഖ്യാനത്തിന്നൊരുവെടുന്നതും. ഈ കേരളസ്തംഭംകൂടി വിടാഴിച്ചിട്ടാണു് നമുക്കു ഗീട്ടാണകവി ആഖ്യാനമാരംഭിക്കുന്നതു്.

“ഉടജേ സുഖമാസീനം മാർക്കണ്ഡേയമഹാമുനിഃ *

പപ്രച്ഛ പ്രശ്നയാനമു ശ്ലീവശമ്ന മഹീസുരഃ” †

എന്നമട്ടിൽ എങ്ങോ എവിടെയോ എന്ന മാതിരിയിലാണു് ആരംഭിക്കുന്നതു്. കിളിപ്പാട്ടിൽ അതൊരു തർജ്ജമയാണെന്നു പറയാതിരിക്കുന്ന അവസ്ഥക്കു് ഭദ്രകാളിമാഹാത്മ്യം അതിനുശേഷമുണ്ടായതെന്നുവരികെന്നതു് അപ്രകൃതമല്ലെന്നാണു് എന്റെ അഭിപ്രായം. രണ്ടും താരതമ്യപ്പെടുത്തിനോക്കിയതിൽ കാണുന്ന വ്യത്യാസങ്ങൾ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ കാണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ കവിയുടെ സമാരംഭംകൊണ്ടു് സംസ്കൃതഭിജ്ഞന്മാർക്കുകൂടി ഈ ഭാരതകവയം കഥയറിയാനിടയായിരുന്നു ഒരു മെച്ചമു

* കാളികളം, പാഠം 14.

† പർണ്ണശാലയിൽ സുഖമായിരിക്കുന്ന മാർക്കണ്ഡേയമഹർഷിയോടു് ശ്ലീവശമ്നനെ ബ്രാഹ്മണൻ സമീപനം ചോദിച്ചു.

ണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്ന് വേണമെങ്കിൽ പറയാം. പക്ഷെ, അതോടുകൂടിത്തന്നെ അതിനെ മാർക്കണ്ഡേയപുരാണത്തിൽ ചേർക്കാൻ പ്രേരിപ്പിച്ച കൃതി മതപരവും അവർ മനസ്സിലാക്കുമെന്നുകൂടി ധരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഭാഷയിൽ വീണ്ടും ഈ പ്രമേയം തർജ്ജമകളായി അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. മഹാകവി കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ, * വാസുദേവശർമ്മ,† വള്ളത്തോൾ‡ എന്നിവരാണ് അതിന്നുത്തരവാദികൾ. ഇതിൽ ആദ്യത്തെ രണ്ടുപേരും 'ഭദ്രാൽപത്തി'യെന്നു തങ്ങളുടെ കൃതികൾക്കു നാമകരണം ചെയ്യുവാൻ പ്രത്യേകകാരണമുണ്ടായിരുന്നുവോ എന്നറിയുന്നില്ല. 'ഭദ്രകാളീമാഹാത്മ്യ'മാണ് അവരുടെ കൃതികളുടെ മൂലം. അതിന്നു മുമ്പുള്ള 'ഭദ്രാൽപത്തി' ഗ്രന്ഥം അവർ കണ്ടിരിക്കാനിടയില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. എന്നാൽ പരിഭാഷകർ ഇനിയുമോ എന്ന് സംശയമാണ്. വള്ളത്തോളാകട്ടെ 'ഭദ്രാവതാര'മെന്ന് പേരുമാറി; വൃത്തം പാനയാക്കി; കർളക്കൂടി ആ സ്വാഭാവിതമാക്കി. ഈ പരിഭാഷകളുടെ ഒരു താരതമ്യനിർണ്ണയം ഇവിടെ അത്യാവശ്യമല്ലായ്കയാൽ അതിന്നു ഇനിയുന്നില്ല. അതിലും ചീനകാലം മുതൽക്ക് ഇക്കഴിഞ്ഞ തലമുറവരെ കാളിയുടെ മാഹാത്മ്യം മഹാകവികളെക്കൂടി ഇളക്കിത്തീർക്കാൻ ശക്തിയുള്ളതായിരുന്നുവെന്നതിന്നു ഈ കൃതികൾ സാക്ഷ്യംവഹിക്കുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ കേരളത്തിന്ന് പുരാതനകാലം മുതൽക്ക് നാളതുവരെയുണ്ടായിട്ടുള്ള സംസ്കാരപരിണാമങ്ങളിലെല്ലാം ഒരു നല്ല പങ്ക് വഹിച്ചിട്ടുള്ള നമ്മുടെ 'അമ്മ' അല്ലെങ്കിൽ 'കാളി' സർവ്വോൽക്കർഷേണ വർത്തിക്കട്ടെ !!

കാളിപ്പാട്ടിന്റെ കാലത്തെപ്പറ്റി രണ്ടുവാക്കുകൂടി പറഞ്ഞു ഈ പ്രകൃതം മതിയാക്കാം.

കല്ലരിൽനിന്നു കിട്ടിയ ഒരു പ്രതിയിൽ മാത്രമേ അതെഴുതിത്തീർത്ത തിരുതി കാണുകയുണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. § അതു കൂടാതെ രണ്ടു പ്രതി

* ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതി വളരെ അന്വേഷണം ചെയ്തിട്ടും എനിക്കു കിട്ടുകയുണ്ടായില്ല.

† ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതി, എസ്. ടി. റസ്സിയാർ 1678-(കൊ. യ.) ൽ അച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ട്.

‡ 'ഭദ്രാവതാരം' (പാന)എന്ന പേരിലാണ് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയുടെ പ്രസിദ്ധി (B. V. Book Depot, Trivandrum, 1096 M. E.)

§ ജ്ഞാനപ്പനയെ അനുസ്മരിച്ചുകൊണ്ടാണോ ഛാന്ദസ്സം സിദ്ധിച്ചത്?

§ ഇതാണ് ശ്രീമദ് മങ്കു കൃഷ്ണമർമ്മത്തമ്പുരാൻ എനിക്കു തന്നത്.

കൾകൂടി ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. * കുറുപ്പനാരോടനുപാധിച്ചതിൽ ഈ കൃതിയ്ക്ക് ഒരിരുന്തുകൊല്ലം പഴക്കമുണ്ടെന്നാണറിയുന്നത്. ഒരു കല്ലർ നമ്പൂതിരിപ്പാടാണ് കർത്താവെന്നുള്ള ഉയമാ കല്ലർനമ്പൂതിരിപ്പാടന്മാരും തിരുമാന്ധാംകുന്നമായുള്ള അന്ധം സ്ഥിരപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. ഇവരുടെ പുരാതനകുടുംബം കോട്ടയ്ക്കലായിരുന്നുവെന്നും സാമൂതിരിപ്പാടായുള്ള വൈവസ്യാനുമിത്തം അവർ ചെയ്തെന്നുവന്നതേക്ക് മാറിയെന്നും, അവിടെനിന്നു കൊച്ചിരാജാവിന്റെ ഹിതാനുസരണം ആദ്യം തൃശ്ശൂർക്കും, പിന്നീട് തൃപ്പൂണത്തൂർക്കും വന്നുവെന്നുമാണ് ഐതിഹ്യം. † അവർ കോട്ടയ്ക്കലായിരുന്ന കാലത്ത് അവിടെ ജീവിച്ചിരുന്ന ഒരു നമ്പൂതിരിപ്പാടായിരിക്കണം ഇതിന്റെ കർത്താവെന്നുവരികുന്നതിൽ അസംഗതമില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. ഏകദേശം ഇരുന്തുകൊല്ലത്തെ പഴക്കം അപ്പോൾ ഗ്രന്ഥത്തിനു വരാവുന്നതുമാണ്.

ഉപസംഹാരം.

കാളിസാമിത്വത്തിലുൾപ്പെടുത്താവുന്ന ബ്രാഹ്മണിപ്പാട്ട്, മുടിയേറുപാട്ട്, മണ്ണാർത്തോറം ഇവയെല്ലാം ഇനി ശേഖരിക്കേണ്ടതായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. ബ്രാഹ്മണിപ്പാട്ടിന്റെ ഏതാനും ഭാഗം പ്രൊഫസർ പി. ശങ്കരൻ നമ്പ്യാർ സാ. പ. ത്രൈമാസികത്തിൽ ‡ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അതു മുഴുവൻ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുവാൻ അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെയുള്ള മാനുഷന്മാർ ശ്രമിച്ചാൽ അധികം ഫലപ്രദമാകാനിടയുണ്ട്. ഓരോ സമുദായക്കാരുടെ പ്രത്യേകസ്വത്തായി കരുതിവരുന്ന ഇത്തരം പാട്ടുകൾ അവർക്കുവേണ്ടി മറ്റുള്ളവർക്ക് സമ്പാദിക്കുവാൻ സൗകര്യം കുറയുമെന്ന് ഏനിക്ക് അനുഭവമാണ്. അവരിൽ തന്നെ ഭാഷാഭിമാനികളില്ലെങ്കിൽ അവ കിട്ടുന്ന കാര്യവും സംശയമാണ്. മുടിയേറുപാട്ടും ആ ഇനത്തിൽ പെടുത്താവുന്നതാണ്. മണ്ണാർത്തോറം മുഴുവനും ഇതുവരെ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ലെന്നാണ് എന്റെ അറിവ്. എന്റെ ശ്രമങ്ങൾ തുടർന്നുവരുന്നുണ്ട്. അവ സഫലമായാൽ ഈ ഗ്രന്ഥം

* ഇതിലൊന്ന് എന്റെ അയൽവക്കക്കാരുടെ മി. കട്ടക്കുറുപ്പ് തന്നതാണ്.

† കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി, ഐതിഹ്യമാല 8-ാംഭാഗം, പുറം 29. കോട്ടക്കൽ നിന്നു തിരുമാന്ധാംകുന്നിലേക്ക് അധികം ദൂരമില്ലാത്തതിനാൽ കല്ലർ നമ്പൂതിരിപ്പാടന്മാർ അവിടുത്തെ ഭക്തന്മാരായിത്തീരാൻ അതുകാരാകുന്നു.

‡ പുസ്തകം 1, ഭാഗം 88, 92, 232, 235.

ത്തിന്റെ അടുത്തപതിപ്പിൽ അവയ്ക്കും സ്ഥാനമുണ്ടാവുന്നതാണ്. അതിലേക്ക് ഭാഷാഭിമാനികളുടെ സഹായം പ്രത്യേകിച്ച് അപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

കേരളത്തിലെ കാളീസേവ എന്ന വിഷയം ഞാൻ ഗവേഷണത്തിനായി സ്വീകരിച്ചപ്പോൾ അതിനെ സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങളും പാട്ടുകളും ശേഖരിക്കുന്നതിലും, അവയുടെ പാഠം ശരിപ്പെടുന്നതിലും, * നേരിടാവുന്ന ബുദ്ധിമുട്ടുകളും പ്രതിബന്ധങ്ങളും എനിക്കനുഭവപ്പെട്ടതുപോലെ അപാരമായിരിക്കുമെന്ന് ഞാൻ കരുതുകയുണ്ടായില്ല. എന്നാലും പിന്നോക്കം മടങ്ങാതെ ഞാൻ ആവുവണ്ണം പരിശ്രമിച്ചു. പല സ്നേഹിതന്മാരും ഉള്ളഴിഞ്ഞ സഹായങ്ങൾ എനിക്കു ചെയ്തുകൊടുത്തുണ്ട്. അവരുടെ സഹായസഹകരണങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ഇപ്പോഴേങ്കിലും ഇക്കിനെയൊരു ഗ്രന്ഥം പുറത്തിറക്കുവാൻ എനിക്കു സാധിക്കുമെന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. അവരുടെ പേരുപറഞ്ഞ് 'നന്ദി'യെന്ന രണ്ടക്ഷരത്തിൽ എനിക്കു അവരോടുള്ള കടമ തീർക്കാവുന്നതല്ല അവരുടെ ഏറ്റവും, അവർ ചെയ്തതന്ന സഹായത്തിന്റെ വണ്ണവും, അത്രത്തോളം അളവററതാണ്.

കേരളത്തിലെ പല പണ്ഡിതന്മാരും വിട്ടൊഴിച്ചതും, കേരളസംസ്കാരവുമായി ആന്തരമായി ഇടകലർന്നിട്ടുള്ളതും ആയ ഒരു വിഷയമാണിത്. ഇതിപ്പോഴും അന്ധകാരത്തിൽതന്നെയാണു കടികൊള്ളുന്നതും. എന്റെ പരിശ്രമം അതിൽ ഏതാണ്ടൊരു 'വെളിച്ചം' തുറന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ എനിക്കു ചരിതാർത്ഥ്യത്തിനു അവകാശമുണ്ട്. കുറവുകൾക്കും കുറവുങ്ങൾക്കും ഞാൻ തന്നെയൊത്തരവാടി. നിർമ്മാതാവ് ബുദ്ധികളായ സമുദയന്മാർ ഇത് മനസ്സിലാക്കി വായിച്ച് ഭോഷങ്ങൾ സഹോദരബുദ്ധി ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുതരുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് തൽക്കാലം വിരമിക്കുന്നു.

ചേലന്നാട്ട് അച്യുതമേനോൻ

* ചൊല്ലുന്നവരുടെ വ്യക്തിത്വങ്ങൾക്കുവേണ്ടി അനവധാനതകൊണ്ടും പാട്ടുകളിൽ വന്നിട്ടുള്ള കഴപ്പങ്ങൾ അസംഖ്യമാണ്. സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങളെക്കൊണ്ടുള്ള തകിടംമറിച്ചിലാണ് അധികം. പ്രാചീനമലയാള പദങ്ങളുടെ അർത്ഥം മനസ്സിലാവാത്തതുകൊണ്ടുള്ള പിഴകളും കുറവു. പദങ്ങൾ പലഭാഗത്തും സുഗമമായൊരൊഴുതിരിക്കുന്നു. അടുത്ത പതിപ്പിൽ ശരിപ്പെടുത്താമെന്നു സമാധാനിക്കുന്നു.

BIBLIOGRAPHY—(English)

- Ananda Coomaraswami—Introduction to India and
Indonesian Art. p. 2, 74.
- Anantakrishna Iyer, L. K. -- Lectures on Ethnography
p. 21.
- Achyuta Menon, C.—Cochin State Manual, p. 29.
- Barnett (Dr.) L. D.—Hindu Gods and Heroes, p. 93.
Do —Indian Antiquities, p. 37.
- Calverton, Y. F.—Sex expression in Literature, p. 51.
- Crooke -- Folklore of N. India, p. 73.
- Dikshitar, K. R. R. -- Silappadikāram Lalita Cult, p. 105.
- Elmore -- Dravidian Gods in Modern Hinduism, p. 75.
- Frazer, G.—Golden Bough, Vol. I. PL. IV., p. 43.
- Fawcett --Nayars of Malabar, p. 16, 40.
- Fergusson, J. -- Tree and Serpent worship, p. 7, 8.
- Gilbert Murray -- Four stages of Greek Religion, p. 93.
- Gundert (Dr.) -- Malayalam English Dictionary, p. 116.
- Howard Moore, J. -- Savage survivals, p. 56, 56.
- Hartland -- Primitive Patermity, Vol. I., p. 47, 48.
- Longhurst—Annual Report of the Archeological Dept.,
Southern circle, 1915-16, p. 19.
- Marshall, Sir John-- Introduction to Mohenjo—Daro or
Indus civilisation, p. 85.
- Menon, C. A. -- Ancient Kerala p. 55,
Do. -- C. R. Reddy Commemoration Volume,
p. 24.
- Padmanabha Menon, K. P.—History of Kerla, p. 105.
- Payne, E. A.—Śāktās, p. 2, 3, 6, 92, p. 107.
- Sister Nivedita—Kālī, the Mother, p. 75.
- Thomas (Dr.) P. J.—Roman Trade centres on the
Malabar Coast, p. 105.
- Thompson & Spencer—Introduction to Bengali
Religious Lyrics, Śāktā, p. 73, 93.
- Vendryes.—Language, Introduction, p. 99.
- Vivekananda—Lectures Vol. VI., p. 48.
- Whitehead—Village Gods of S. India. p. 57, 75, 86.
- Woodroffe, John—Sakti & Śakta, p. 3, 96.

ഗ്രന്ഥനാമസൂചി

അച്യുതമേനോൻ, സി.—വടക്കൻപാട്ടുകൾ, പേജ് 34.

ഇളംകോവടികൾ—ചിലപ്പതികാരം, പേജ് 20.

ഏഴുത്തുപുസ്തകം—മഹാഭാരതം, പേജ് 55.

—അദ്ധ്യായരാമായണം, പേജ് 117.

കല്ലൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാട്—ഭാഗ്യലാലൻ, പേജ് 5, 100, 101.

കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ—പുരാകഥകൾ, പേജ് 6.

കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ, സി.—ഇന്ദ്രിയാസക്തകൾ, പേജ് 27.

ഗോവിന്ദപ്പിള്ള, സി. പി.—മലയാളത്തിലെ പഴയ പാട്ടുകൾ,
പേജ് 63, 104, 105.

ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ—പ്രാചീനകേരളം, പേജ് 27.

ചെറുശ്ശേരി—കൃഷ്ണാമ, പേജ് 7.

തിരുത്തക്കത്തേവർ—ചിന്താമണി, പേജ് 20.

നാരായണൻ നായർ, പി.—ചിലപ്പതികാരം, പേജ് 106.

പരമേശ്വരൻ മുസ്സൂർ—പാദമേശ്വരി, പേജ് 5.

മീനാക്ഷി അമ്മ, ടി. എ.—സന്ദേശ്വരന്റെ വ്യാഖ്യാനം,
പേജ് 94, 95.

രാമപിഷാരോടി, കെ.—കേരളത്തിലെ നാടകവേദി പേജ് 61.

രാമൻ മേനോൻ കെ.—ഭേദീപുരാണം, 97.

ശങ്കരാചാര്യർ—സന്ദേശ്വരന്റെ, പേജ് 3.

ശങ്കുണ്ണി, കൊട്ടാരത്തിൽ—ഐതിഹ്യമാല, ഭാഗം VIII,
പേജ് 28, 90

ശാമു മേനോൻ, സി. വി.—ഭേദീഭാഗവതം, പേജ് 23, 107.

കണ്ണകിപ്പാട്ട്.

കേരളോൽപത്തി.

ചോറാനിക്കര ക്ഷേത്രം.

ദാരുകൻ തോറം.

ദാരുകവധം.

ഭേദീമാഹാത്മ്യം.

പരശുരാമകല്പം.

പ്രാധാനികരമസ്യം.

വേതാളചരിതം (കിളിപ്പാട്ട്)

Kali - Worship in Kerala

Part II

കേരളത്തിലെ കാളീസേവ

രണ്ടാം ഭാഗം

ഭദ്രകാളിപ്പാട്ടുകൾ

പാ ന

(ഒരു കുറിപ്പ്)

പാനത്തോറം വായിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് പാനയെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു വിവരണം അത്യാവശ്യമാകയാൽ അത് താഴെ കുറിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ദ്രോളിയുടെ സേവാക്രമത്തിൽ എല്ലാംകൊണ്ടും പ്രധാനവും പ്രാചീനവുമായ ഒരിനമാണ് പാന. “പാനയ്ക്കൊരുക്കിയത് പന്തലിൽ കഴിഞ്ഞു” എന്ന പഴഞ്ചൊല്ലുപ്രകാരം പന്തൽപ്പണി മുതൽക്കു പാനയുടെ കാര്യത്തിൽ നിഷ്കഷ്പേണമെന്നു വരുന്നുണ്ട്. “പാന”† എന്ന വാക്കിന്റെ വ്യുൽപ്പത്തിയെപ്പറ്റി നിർണ്ണയിക്കുന്നത് എളുപ്പമല്ല. “പാന(ക)ച്ചു” “പാനയും കളിയും” എന്നീ സമ്പ്രദായങ്ങളിൽ “പാന” കാണുന്നുണ്ട്. ഇതിൽ ആദ്യത്തേതിൽ കുരുതികൊണ്ടുള്ള തർപ്പണമാണ് വിശേഷവിധി. ഇത് ദ്രോളിക്കു മാത്രമല്ല താനും. ചാത്തൻ, കുരികുട്ടി മുതലായ ചിപ്പറ ദൈവങ്ങൾക്കും “പാനപ്പൂജ” ചെയ്യാറുണ്ട്. “പാനയും കളിയും”മാകട്ടെ ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠന്മാരുടെ വിനോദമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. അതിൽ കുരുതിയുമില്ല, തർപ്പണവുമില്ല. “പാനീയ”വും “പാന”യുമായിട്ടു ബന്ധമുണ്ടെന്നു ചിലർ വിശ്വസിക്കുന്നു. മേൽവിവരിച്ച “പാനയും കളിയും” ആ വിശ്വാസത്തിനടിസ്ഥാനമില്ലെന്നും കാണിക്കുന്നു. “പാന”‡ ഒരു തനിമലയുള്ള പദമായിട്ടു വിചാരിക്കുന്നതായിരിക്കാ ഉചിതമെന്നു തോന്നുന്നു. പല വിഭവങ്ങളോടുകൂടി ചെയ്യുന്ന ആരാധന എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ് ഈ പദം ഇപ്പോൾ ഉപയോഗിച്ചുവരുന്നത്. § “പാനത്തോറം”, “പാനപിടിക്കൽ”, “പാനപ്പാട്ട്” എന്നീ പ്രയോഗങ്ങളിൽനിന്ന് “പാന”

† Dr. Gundert ഇതു “പാനം” എന്ന ശബ്ദത്തിന്റെ ഉത്ഭവമായിട്ടാണ് കരുതുന്നത്.

‡ വെള്ളവും മറ്റും സൂക്ഷിക്കുന്ന മൺ പാത്രത്തിന് “പാനം”യെന്നും “പാനി”യെന്നും പേരുണ്ട്. അതിലാക്കിയ പദാർത്ഥംകൊണ്ടുള്ള ആരാധനയ്ക്ക് “പാന” എന്ന പേരു വന്നിട്ടുണ്ടെന്നില്ല. “കാവ്യ”-ാ ബാലത്തിന്റെ അർത്ഥം ഈ ഉപഹത്തിന് അനുചലമായി നില്ക്കുന്നുമുണ്ട്.

§ “പാനകൊള്ളുക” എന്ന പ്രയോഗം ഈ അർത്ഥത്തിനെ ബലപ്പെടുത്തുന്നു.

ശബ്ദത്തിന് പഴക്കവും പ്രാമാണ്യവും ഉണ്ടെന്നു പറയേണ്ടതില്ല. അനവധി ദ്രാവിഡശബ്ദങ്ങളുടെ വ്യൽപത്തിപോലെ ഇതിന്റേതും അജ്ഞാതമായിട്ടാണ് ഇപ്പോളിരിക്കുന്നത്.

പന്തൽ

പാനക്കു് ആദ്യമായി വേണ്ടതു് പന്തലാണ്. പാനപ്പന്തലിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു പ്രാചീനഗാനം ഈ സങ്കലനത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടു്. അതു ചിററൂരിൽ (കൊച്ചി) നിന്നാണ് കിട്ടിയിട്ടുള്ളതു്. പന്തൽപ്പണിയുടെ സാമാന്യപടങ്ങളുൾക്കൊണ്ടു് അതിൽ വിവരിച്ചപോലെ തന്നെയാണ് മറ്റുഭാഗങ്ങളിലും. സമദൂരത്തായി അറുപത്തിനാലു കാലു് പാനപ്പന്തലിനു വേണമെന്നാണ് വിധി. ഇതിൽ നടുക്കുള്ള നാലുകാലിന്റെ ഉള്ളിലാണ് കാളിയെ കുടിവെക്കുന്നതു്. അതിന്നു ചുറ്റുമുള്ള പതിനാറുകാലിനകം പാനക്കാക്കു് പല കർമ്മങ്ങൾക്കുമായി നീക്കിവെക്കണം. അതിന്നപ്പുറമുള്ള ഒരു ഭാഗം കാണികൾക്കു് ഇരിക്കുന്നതിന്നും മറ്റുഭാഗം പാനക്കാരുടെ ഉപയോഗത്തിന്നുമാണ്. പന്തക്കാൽ കഴിച്ചിടുന്നതിനുകൂടി മുഹൂർത്തം നോക്കണം. കാളിക്കു് പ്രത്യേകമായ “കൊടിയാട്ടു്” ദിവസങ്ങളുണ്ടു് (അതായതു് ചൊവ്വയും വെള്ളിയും) ഉിലേ പന്തക്കാലു് നാട്ടുവാൻ പാടുള്ളു. പന്തൽക്കാലുകൾ പാലകൊണ്ടായിരിക്കണമെന്നും നിർബ്ബന്ധമുണ്ടു്. പാന നിശ്ചയിച്ച ദിവസം പന്തൽ വൃത്തിയാക്കി പാനക്കാക്കു് പ്രവേശിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ ശുദ്ധമാക്കുക എന്നൊരു ചടങ്ങുണ്ടു്. അതു് പാനകഴിക്കുന്ന വീട്ടിലെ സ്ത്രീകൾ തന്നെ വേണമെന്നാണ് ആചാരം. ‘പന്തൽ ശുദ്ധി’ കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നത്തെ പ്രധാനകർമ്മം പാലക്കൊമ്പു് എഴുന്നള്ളിക്കുകയും നാട്ടുവുമാണ്.

പാലക്കൊമ്പു് നാട്ടൽ

ഇതു് പാനയെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ഒരു പ്രധാന ചടക്കാണ്. നല്ല മുഹൂർത്തം നോക്കി പാനക്കാർ വാദ്യഘോഷത്തോടുകൂടി അടുത്തുള്ള ഒരു പാലയുടെ അടുക്കൽ ചെല്ലും. ആ ദേശത്തു് അവകാശമുള്ള ആശാരിയും കൂടെ ഉണ്ടാവും. അയാൾ മൂന്നു പിരിവുള്ള ഒരു കൊമ്പുനോക്കി വെട്ടും. അതു താഴ്ത്തിറക്കിക്കൊണ്ടു് പാനക്കാരിൽ പ്രധാനിയുടെ കൈവശമേല്ക്കുന്നു. അഗ്നിസാക്ഷിയായിട്ടാണ്

ഈ കർമ്മം ചെയ്യുന്നത്. അയാൾ അതു വാങ്ങി, വിളക്കും വാദ്യക്കാരും മുഖിലായി ആഘോഷത്തോടുകൂടി പാതയിലേക്ക് കൊണ്ടുവരുന്നു. പന്തലിന്റെ നടുക്ക് ശുദ്ധിച്ചെത്തിയുള്ള നാലുകാലിനകത്തു് കെട്ടി വിതാനിച്ചിട്ടുള്ള മണ്ടക്ത്തിനെ മൂന്നു പ്രദക്ഷിണം ചെയ്ത് അതിന്റെ നേരെ നടുവിൽ ആ പാലക്കൊമ്പു് നാട്ടും. പിന്നീടു് വിതാനങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കും. വ്യാനങ്ങൾക്കു കാര്യമായി ഉപയോഗിക്കുന്നത് കരുത്തോല, വാഴമ്പോള, ചെന്തെങ്ങിന്റെ ഇളനീർ, കവുങ്ങിൻപൂക്കൾ, മാവില എന്നിവയാണു്. പാലക്കൊമ്പിന്റെ കീഴ്ക്കഭാഗത്തായി ഒരു പീഠവും, അതിന്മേൽ “ചുവപ്പും”† ഒരു വാളും പെച്ചിരിക്കും. ഈ പീഠത്തിന്മേൽ ഭഗവതി ഏഴുനേളി ഇരിക്കുന്നുവെന്നാണു് സങ്കല്പം.

പൂജ

വിതാനങ്ങൾക്കുശേഷം പൂജ ആരംഭിക്കുന്നു. പാഠനക്കാര്യം ഇടയിൽ പ്രധാനമായ ആശാനായിരിക്കും ഈ കർമ്മം നിർവ്വഹിക്കുന്നതു പക്ഷെ ഇതു മാറ്റപൂജകൾപോലെ ഇരുന്നട്ടല്ല ചെയ്യുന്നത്. നാലു ഭാഗത്തും നാലു മുഖക്കും ഒരു തരം നൃത്തം ചെയ്യുകയോണു് പൂജ ചെയ്യാറുള്ളതു്. കുളിയും കുറിയും കഴിഞ്ഞു്, തൈരിത്തുടത്തു്, പൊന്നരത്തോണു് അരയിൽ കെട്ടി, തരിച്ചു കൈത്താളമേലണിഞ്ഞു്, ആശാൻ ഒരു ഭാഗത്തു നില്ക്കും. പൂജാസാമഗ്രികൾ—പുഷ്പം മുതലായവ—മരപ്പാത്രങ്ങളിലെടുത്തുകൊണ്ടു് രണ്ടു പരികർമ്മികൾ ആശാന്റെ ഇരു ഭാഗത്തുമായി നില്ക്കും. ആശാൻ താളത്തിൽ നൃത്തംവെച്ചു ഒരു കലാശമാവുമ്പോൾ കൈ കാണിക്കും. അപ്പോൾ പെള്ളം, പൂവ് മുതലായവ ക്രമത്തിൽ എടുത്തുകൊടുക്കണം. ഇങ്ങനെയുള്ള പൂജ ഏകദേശം ഒന്നര മണിക്കൂർനേരം നീണ്ടു നില്ക്കാറുണ്ടു്. അതു കഴിഞ്ഞാൽ “കരുതി തർപ്പണ”മായി. ഒരു പരന്ന ഓട്ടുപാത്രത്തിൽ (ഇതിനു് “ചരക്കു” എന്നാണു് പറയുന്നത്) നിറച്ചിട്ടുള്ള കരുതി വടക്കുഭാഗത്തുവെച്ചു് തന്റെ മേലും നാലുഭാഗത്തുമായി പൂജക്കാരൻ ഒഴിക്കും. ഇത്രയും ആവുമ്പോഴേക്കു പൂജക്കാരനു് കവികയറുമെന്നാണു് വിശ്വാസം. ഉടനെ ഒരു വാൾ അയാളുടെ കയ്യിൽ കൊടുക്കും. അതടുത്തു് അടുത്തുനില്ക്കുകൊണ്ടു് “മണ്ടക്ത്തിനെ ചുറ്റും മൂന്നു തവണ ഓടി പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തു്,

† ഇതു് ‘മണ്ഡപ’ത്തിന്റെ ഒരു ദൃഷ്ടിച്ച രൂപമായിരിക്കണം.
ചുവന്ന ചുട്ടു്.

നാലുവശത്തേക്കും അരിയും പൂവും അയാൾ എറിയും. കാളിയുടെ പന്തൽ സകലബാധകളിൽനിന്നും സുരക്ഷിതമായി എന്നാണ് ഈ ചടങ്ങിന്റെ ആന്തരാത്മം.

തിരിയുഴിച്ചത്

പിന്നീടുള്ള ചടങ്ങ് “തിരിയുഴിച്ചലാ”ണ്. ഒന്നരണ്ടു മുഴം നീളമുള്ള കനത്ത തിരികൾ വാഴമ്പോളക്കുള്ളിലായി കൂട്ടിക്കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ പന്തം കയ്യിലെടുത്ത് ഏകദേശം പൂജക്കുള്ള നൃത്തം പോലെയുള്ള അടവോടുകൂടി ‘മണ്ടക്’ത്തിനു ചുറ്റും ചെയ്യുന്ന അഗ്നിപൂജയാണ് “തിരിയുഴിച്ചത്”. വളരെ അല്പപാനമുള്ള ഒരു ക്രിയയാണ്. അല്പാസംകൊണ്ട് മെയ് വഴിക്കും വന്നിട്ടുള്ള വെള്ള മാത്രമേ ഇതിന്റെ ചടങ്ങ് കള്ളല്ലാം ശരിയായി നിർവ്വഹിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. കലാരസി കന്മാരെ ആകർഷിക്കുന്ന ഒരു ഒന്നാംതരം നൃത്തപ്രദർശനമാണ് ഈ ചടങ്ങ്. പൂജ കഴിഞ്ഞ് ക്ഷീണിച്ചിട്ടുള്ള ആശാൻ പന്തം കയ്യിലെടുത്ത് മൂന്നു പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തശേഷം അതിന് പ്രത്യേകമായദ്വസിച്ചിട്ടുള്ള ശിഷ്യന്മാരിലൊരാളെ തിരിയുഴിച്ചവൻ ഏല്പിക്കുകയാണ് പതിവ്. ഇത് അവസാനിച്ചാൽ കുറച്ചുനേരം പാനക്കാർ വിശ്രമിക്കും.

കേളിക്കയ്യ, പാനപ്പിടുത്തം

വിശ്രമസമയത്ത് കാണികളെ രസിപ്പിക്കുവാനും പാനയ്ക്ക് ആളുകൾ കൂടുവാനും ഒരു ‘കേളിക്കൈ’ ചെയ്തും, മദ്യം എന്നീ വാദ്യങ്ങളോടുകൂടി ഉണ്ടാവും. വാസ്തവത്തിൽ ഈ സമയം എല്ലാവർക്കും വിശ്രമത്തിനും ലഘുഭക്ഷണത്തിനും ഉള്ളതാണ്. ഇത് ഒരു നാഴികനേരം നിലനില്ക്കും. അതിനുശേഷം ‘പാനപ്പിടുത്തം’ എന്ന ഒരേണ്ണം ഉണ്ട്. ഇതിൽ പാനക്കാരുോടുകൂടി ഉത്സാഹികളായ കുറെ ചെറുപ്പക്കാരും കൂടുന്നതാണ്. പാലകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ പാനത്തണ്ടുകൾ കയ്യിൽപിടിച്ച് ‘മണ്ടക്’ത്തിന്റെ ചുറ്റും പാനക്കാരുടെ സംഘം നൃത്തം വെയ്ക്കുന്നതിനാണ് ‘പാനപ്പിടുത്തം’മെന്നു പറയുന്നത്. ഇവരുടെ നൃത്തം ഏഴേട്ടുതരമുണ്ട്. പാനത്തണ്ടിന്റെ ഒരു തലക്ക് കറുങ്ങിൻ പൂക്കുല തൂക്കിക്കൊണ്ട് പന്തലിൽ ഇവർ താണുകളിക്കുന്നതു കാണുവാൻ വളരെ കൗതുകമുള്ളതാണ്.

തോററംചൊല്ലൽ

ഇതിന്നുശേഷമാണ് “തോററം” * ചൊല്ലൽ. പാതക്കാരുടെ ഇടയിലുള്ള വാദ്യക്കാർ ‘മണ്ടകത്തി’ന്റെ തെക്കുഭാഗത്തിരുന്നിട്ടാണ് തോററം ചൊല്ലുക.

വെളിച്ചപ്പാട്

തോററം കഴിഞ്ഞാൽ പിടന്ന വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ വരവായി. വെളിച്ചപ്പാട് ദേവിക്ക് അഭിമുഖമായി വന്നതിന്ന്, ചിലവെടുത്തു കലുക്കി ആദ്യം അട്ടമനിക്കുന്നു. പിന്നീട് ചിലമ്പ് കാലിന്മേൽ കെട്ടി, വാളെടുത്തു ‘മണ്ടക’ത്തിനു ചുറ്റും മൂന്നു പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തും അതോടുകൂടി പാതക്കാരുടെ പാതപ്പിടുത്തക്കാരും ചേർന്നു വലിയ ഘോഷം കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ‘മണ്ടക’ത്തിനു ചുറ്റും ഓടി കറച്ചുനേരം അങ്ങനെ തകർത്തതിനുശേഷം മണ്ടകം അഴിക്കുന്നു. വാസ്തുവത്സിൽ തച്ചുപൊളിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരകർമ്മം ഉദാഹരിക്കുകയാണ് ഇങ്ങിനെ ‘മണ്ടകം’ ഉണ്ടാക്കുന്നതും, അലങ്കരിക്കുന്നതും, ഒടുവിൽ തകർക്കുന്നതുമായ പരിപാടികൊണ്ടു് കുറിക്കുന്നതെന്നാണ് പാതക്കാരുടെ ഇടയിലുള്ള വിശ്വാസം. ഈ കോലാഹലം അവസാനിച്ചാൽ വെളിച്ചപ്പാട് കാളിയുടെ അരുളപ്പാടെന്ന നിലയിൽ “കല്പിക്കും”. പാതയെക്കുറിച്ച് അമ്മയുടെ സന്തോഷം പാതക്കാരെയും ഉടമസ്ഥനേയും അറിയിക്കുക എന്നുള്ളതാണ് കല്പനയുടെ ആന്തരം. പാത പ്രത്യേകം വല്ല ‘കാവിലമ്മ’യെ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതാണെങ്കിൽ ആ സന്നിധിയിലേക്ക് പാതക്കാരുടെ ഉടമസ്ഥനും കൂടി പോയി അവിടെവെച്ച് അവസാനിപ്പിക്കുന്നതും ഒരു പതിവാണ്.

പാത “കളിപ്പാന”യെന്നും “പള്ളിപ്പാന”യെന്നും രണ്ടുതരത്തിലുണ്ടു്. ഒരു പകൽകൊണ്ടുവസാനിക്കുന്ന പാതക്ക് “കളിപ്പാന”യെന്നും, രാവു പകലുമായി കഴിക്കുന്നതിന്ന് “പള്ളിപ്പാന”യെന്നുമാണ് പറഞ്ഞുവരുന്നത്. ഇവ രണ്ടിന്റേയും ചടങ്ങുകൾക്ക് പറയത്തക്ക വ്യത്യാസമൊന്നുമില്ല. പള്ളിപ്പാനയുടെ അവസാനത്തിൽ—

* വള്ളുവനാട്ടുകാലുക്കിൽ നടപ്പുള്ള തോററമാണ് ഇതിനേത്തുടർന്നു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്. ചിറുർ (കൊച്ചി) പ്രദേശങ്ങളിൽ പ്രചാരമുള്ളതാണ് “ദാരുകൻ, തോററ” എന്ന തലക്കെട്ടോടെപ്പി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്.

അതായത് രാത്രിയിലത്തെ ആഘോഷത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ—
 ‘കനലിൽച്ചാട്ടം’ എന്ന ഒരു ചടങ്ങുകൂടിയുണ്ട്. പിലാവിന്റെ വിറകു
 കത്തിച്ച് ഏകദേശം അരയോളം ഉയരത്തിൽ കൂട്ടിയുണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള
 കനലിൽ വെളിച്ചപ്പാടും പാനക്കാരും കൂടി ചാടുന്നതിനാണ് ‘കനൽ
 ചാട്ടം’ എന്നു പറയുന്നത്. ഇവരുടെ ചാട്ടംകൊണ്ട് തീ താനേ കെട്ടു
 പോകേണമെന്നാണ് ആചാരം. വിറകുകൂട്ടിയ ഉടനെ അതിനു തീ
 കൊളുത്തുന്നത് മുഹൂർത്തം നോക്കി വേണമെന്നാണ് വിധി. ഇതിന്
 പാനക്കാരുടെ ഭാഷയിൽ “മേലമികൊളുത്തുക” എന്നാണ് പറയു
 ന്നത്. പാലക്കൊമ്പ് കൊണ്ടുവരുവാൻ പോകുന്നതുപോലെ മേലെ
 റികൊളുത്താൻ പോകുന്നതും വാദ്യഘോഷത്തോടുകൂടിയാണ്.

പാന മദ്ധ്യകേരളത്തിൽ മാത്രം—അതായത് വള്ളുവനാട്,
 പൊന്നാനി, ഏറന്തൂർ, പാലക്കാട്, കൊച്ചിയിൽ ഏതാനും ഭാഗം—
 നടപ്പുള്ള ആരാധനാസമ്പ്രദായമായിട്ടാണ് ഇപ്പോഴിരിക്കുന്നത്. കേര
 ളത്തിന്റെ ഉത്തരഭാഗങ്ങളിലും പാനക്കു് അത്രത്തോളം പ്രചാ
 രമുള്ളതായി കാണുന്നില്ല. അവിടങ്ങളിൽ കളമെഴുത്തിനാണ് അധി
 കം പ്രാധാന്യം. പാന കഴിക്കുന്നത് സാധാരണ നായന്മാർ തന്നെ
 യാണ്. അവരിൽ പല ഉറപ്പിരിവുകളും ഉള്ളതിൽ ചിലർ ചില
 ഭിക്ഷകളിൽ അവരുടെ സ്ഥിതിയനുസരിച്ച് കമ്മത്തിനും അധികാരി
 കളായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്.

പാറത്തോറം അഥവാ കാളിനാടകം

“തുണവാഴ്ത്തു”

ഗണപതി ഭഗവാനെ, നന്മ ഞാനൊന്നിരപ്പൻ.
തുണവെടുക ശിവപുത്തിരായെ,¹ തുയ പാൽച്ചോര തന്നേൻ
പണമുയവേരതന്മേൽ പള്ളികൊള്ളുന്ന മായഭരണ!
ഇണയടിതൊഴുതിരന്നേൻ ഇമ്പമായ് നൽകെനിക്ക്.

കലമതി മുട്ടമരൻ മാമലപ്പെണ്ണുമായി
ഇണചിരിയാതെ ചേണാൻ കാനലിൽ² പോയി
.....പിറന്നുണ്ടായ
ഗണപതിയെന്നും പിള്ളെ നിറ.....
.....
.....നാനയായ് വേഷം പൂണ്ടു്
അരഞ്ഞനമയാൾ താനും അന്നിറം പിടിയുമായി
ആദരാൽ വന്നു പുകഴ്ത്തു ക്രീഡിച്ചുണ്ടായ്
[അഴകേറും വിനായകൻ താൻ
.....
അന്തരമെന്നീപ്പന്തൽ തന്നിലകം പുകഴ്ത്ത.....
ചിന്തയിൽ മലമശാസ്ത്രം പന്തിയിലുരചെ.....
.....ഒറ്റളവാകേണം അന്തരിയാതെ.
ആദിയുമന്തവും തോന്നി.....വന്ന മാലോകർ മുഖിൽ
നിന്നങ്ങുതടവിച്ചുള്ള ദേവി! നാൽപവട-
പ്പൊരുളേ, തായേ, നാവിനമരുന്ത തന്നിൽ
നാഴിക.....സരസ്വതി തുണക്കെനിക്ക്.

2. ആദിയേ അഖിലനാഥമ, അരിപൊരുളായ ദേവി,
വേദിയേ, വിമലൈ, വിദ്യെ വിണ്ണവർ തോറും പെണ്ണ!

1 പുത്തിരാ എന്നും ഒരു പാറം കാണുമാനുണ്ട്.

2 കാട്ടിൽ.

ചോതിതാനഭിച്ചുപോലെ! സുന്ദര²ത്തോടും കൂടി
നീതിയിൽ കഥയുരപ്പൻ നീ തെളിഞ്ഞരുൾ വാണി!

വാഴ്ത്തു

3. അലകൾ നടുവിലാമാറുന്നതനാം പള്ളിതല്ലേ
പരിചൊടു മരുവിടുന്ന ആനന്ദരൂപൻ തന്റെ
വയറുടെ നടുവേ നേരെ മുളച്ചെഴും കുമലപ്പൂവിൽ
പരിചൊടു കുടികൊണ്ടീടും സ്രഷ്ടികർത്താവുതന്റെ
പ്രിയതമയതായ ഭേവി സംഗീതസാമിത്വങ്ങൾ-
ക്കധീപതിയായ മായെ, അചിലമാതാവെ, ചോറി!
ഉതകിയിന്നൊരിക്കലന്റെ തളന്റെ നാവുതന്മേൽ
തളിരടി മെല്ലെവെച്ചു കൂത്തുക സരസ്വതി നീയ്.
4. കാലിയും തടവി മേച്ചു കഴലൂതി വനങ്ങൾത്തോറും
നീളവേ കളിച്ചുമേവുദ നീലക്കാർവർണ്ണാ ചോറി,
കാലമേയെഴുന്നള്ളണം മലരാത്തിര അന്നിപ്പോരും
മാലോകർ മുഖിലെന്നത്താങ്ങണം തമ്പുരാണേ.
കണ്ണനെ, കുമലക്കണ്ണാ, കരിമുകിൽ നിറമൊത്തോനെ,
മണ്ണിനെയുളന്ന മായാ, മായകൾ വെല്ലുവോനെ
പുണ്ണിയാ,⁵ പുഷ്പരത്തിൽ പുഷ്പനൈപ്പൊറ മുത്തി,⁶
നണ്ണിപ്പ കഥകൾ ചൊൽവാൻ നമുക്കുൻ തുണക്കിരിക്ക്.
⁷(കുണ്ണനായവതരിച്ച് കൃപയുള്ള ജനത്തെയെല്ലാം
വുണ്ണിവംശാധിനിത്വ് രക്ഷചെയ്തിടാ വീഴാ!
ജിണ്ണ സാരഥിയായിട്ട് കൈരവർകലം മുടിക്കും
വിണ്ണ കൈവലച്ചുമതി ശ്രീകുണ്ണൻ തുണക്കേനിക്ക്).

1. അനുബന്ധം നോക്കുക.

2. സൗന്ദര്യ സംപൂർണ്ണമായൊട്ടുടി, അലകാരത്തോടുകൂടി. നള അരികത്തിലെ
'സുന്ദര'പ്രയോഗം ഇവിടെ അനുസ്മരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

3. 'വാഴം' പദാന്തരം.

4. മലയേയോ മലനാട്ടിനേയോ സംബന്ധിക്കുന്ന ശാസ്ത്രം.

5. പുണ്യമുള്ളവനെ.

6. അയ്യപ്പന്റെ പാതിയാണു് ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതു്.

7. ഇതു് പീനീട്ട് ചേർത്തുചോലിക്കുന്നു.

ഉലകിൽ മമിമപൊങ്ങും മാങ്ങോട്ടുകാവു * തന്നിൽ
പരിചൊടു മരുവീടും ദേവി ശ്രീ ഭദ്രകാളീ!
കലുഷതകളുവാറായിട്ടുലിവെഴും പന്തൽ തന്നിൽ
പദതളിർകവിടുന്നേനംബികേ തമ്പുരാട്ടി!

അവനിയിലുരപൊങ്ങും ദിവ്യമന്ധാതുശൈലേ
മരുവിയ മമ നാഥേ ദേവി ശ്രീ ഭദ്രകാളീ
പദതളിർകമലം ഞാൻ കൈതൊഴുന്നേനിതേററം
തിരമഴുകിയ പാനക്കേക നീ തമ്പുരാട്ടി.

** (കാലാന്തകൻ കലിമലാപഥനിന്ദുമുധൻ
കാരുണ്യവാമിനിധിയുഗ്രനമാപതീശൻ
കാമദപിഷം ത്രിണയനം ത്രിദശൈഖ്യവന്ദ്യം †
വന്ദേ സമസ്തഭൂവനേശ്വരമപ്രമേയം).

നല്ലരനാനയായി നലമ്പു മാ പിടിയുമായി
മെല്ലവെ വനത്തിൽപുഷ്പ വേഗത്തിൽ ‡ കളിച്ചുകാലം
ചൊല്ലുടനാനുപോലെ ചൊക്കുമ്പുണ്ടും കൊമ്പും
കമ്പകൾ പുക്കുഴുവണ്ണം ഗണപതി പിറന്നാനനേ
കാളിനാടകം കഥയുരപ്പാൻ കണ്ടർമകൻ ഗണപതിയും
[തുണക്കേനിക്കു].

ഫരിയെന്നൊഴെഴുതു വാഴ്ക, എൻ തുണനാഥൻ വാഴ്ക,
ഗണപതി വാണിമാതും അരുമുഖൻ താനും വാഴ്ക,
പാൽക്കടൽമക വാഴ്ക, പാവുതീദേവി വാഴ്ക,
പാനക്കിന്നടിയനിട്ട നന്മണിപ്പന്തൽ വാഴ്ക,
പന്തലിൽക്കയറു പാവി പലതരം പട്ടുകൊണ്ടു്
ചന്തമായ് വിതാനിച്ചേററം ഓലയും നിരക്കെത്തുകി

* ഇല്ലവനാട്ടിലുള്ള ഒരു കളിക്കേന്ദ്രം. ** ഇതും ഷിനിട്ട് ചേർത്താണ്.

† കാമനസ് വിഷ്ണുശാസ്ത്രമുഖനും, മൂന്നു കണ്ണോടുകൂടിയതനും, ത്രിദശൈഖ്യവന്ദ്യം സമുപത്താൽ വന്ദ്യനും ആയ ശിവനെ വന്ദിക്കുന്നു.

‡ നൽപ്പു എന്നതിന്റെ മറ്റൊരു രൂപം. നന്മയെന്നർത്ഥം.

§ 'മെല്ലാടി' എന്നൊരു പദം കണ്ടെത്തുന്നു.

പൂക്കലമാല നല്ല പൂമലർ ചെമ്പഴുക്കു
 കടലിയും, കരിമ്പു, തേങ്ങ, മാന്തളിർ, മാതളങ്ങ
 ഏണിവ പലതുകൊണ്ട് മേളമാലങ്കരിച്ചു
 പന്തലിൽ നാട്ടിനോരു കല്പകവൃക്ഷം * വാഴ്ക;
 അഴകേറും മണിവിളക്കും ശ്രീമഹാദേവൻ വാഴ്ക,
 പറനിച്ചരിയും നെല്ലും വിണ്ണവും വിധിയും വാഴ്ക,
 അഴകിനോരമങ്ങതന്മേൽ അമരവേദിയരും† വാഴ്ക,
 കിഴക്കുഭാഗത്തുവെച്ചു പൊന്മണിപീഠം വാഴ്ക,
 പൊന്മണി പീഠത്തിന്മേൽ ഇരുന്നരുളുന്ന ദേവി
 മന്മഥവൈരിതന്റെ നന്മകളായ കാളി
 നാങ്കുവേദത്തിൻ നടുവേവോയൊരു നാരായണക്കുറിയിൽ
 കളിച്ചരുളും (വാക്കും) കളിച്ചാത്തനും ‡ വാഴ്ക.

* ധാമയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. † ദേവശ്രേഷ്ഠന്മാർ.
 ‡ അങ്ങൻ കേരളത്തിലെ പഴയ ദൈവമാണല്ലോ.

പാഠതോരണം.

കു ല . *

ശ്രീപാൽക്കടലിൽ വിഷ്ണുഭഗവാൻ നാമഗീതങ്ങളും പാടി ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു പോകുന്നോൻ ശ്രീനാരദൻ തിരുവടി. അവനെ ഏഴുനിലമാടത്തിന്മേലിരുന്ന് കണ്ടു ചൊല്ലുന്നോൻ കളിയസുരൻ ഭാരതകരാജാവ്:—

“ആരാ പോകുന്നത് നാരദനല്ലയോ, നീ എവിടെനിന്നു വരുന്നു എങ്ങോട്ടു പോകുന്നു” എന്നു കേട്ടാൻ കളിയസുരൻ ഭാരതകരാജാവ്.

“ഞാനോ ശ്രീപാൽക്കടലിൽ വിഷ്ണുഭഗവാൻ നാമഗീതങ്ങളും പാടി ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു പോകുന്നോ” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീനാരദൻ തിരുവടി.

അതുമെന്നിയേ കേട്ടുകൊണ്ടു ചൊല്ലുവാൻ കളിയസുരൻ ഭാരതകരാജാവ്. “ആരെടാ ഇന്ന് ബ്രഹ്മനാകുന്നത്, ആരെടാ ഇന്ന് വിഷ്ണുവാകുന്നത്, ആരെടാ ഇന്ന് മഹാദേവനാകുന്നത്” എന്നു കേട്ടാൻ കളിയസുരൻ ഭാരതകരാജാവ്.

“ഇവർക്കുള്ളൊരവരം എന്നെ പേടിച്ചു ഓടിപ്പോന്ന് എന്റെ ഒഴു കൂറി** ലുണ്ടല്ലോ കിടക്കുന്നു. അമ്മയാദേവനല്ലയോ എന്നോടീ വേഗപ്പെടുന്നതെല്ലെ തോററിവിട്ടു. അവനാലുമെപ്പോളു മോരെയും ഗംഗയും എന്നവരിരുവരെയും പിടിച്ചു കെട്ടിയിട്ടു കൊണ്ടുപോന്ന് എന്റെദേവി മനോദമിക്ക് ഇരിവർ വർണ്ണപ്പിണാക്കു നാരാക്കി വെക്ക

* ഭാരതകരാജാവ് പാട്ടിന്റേയും, തോരത്തിന്റേയും, പ്രമേയം ഒന്നുതന്നെയാണു കിലും പാട്ടിൽ ഇതിന്നുമുമ്പ് ഭാരതൻ, പിൽക്കു ഭാനന്തൻ, ഇവരുടെ ജനനം പരാക്രമം എന്നിവ വീതിച്ചിരിക്കുന്നു ശേഷമാണ് ഈ സംഭവം തുടങ്ങുന്നത്. ഭദ്രോൽപത്തി കിലിപ്പാട്ടും ഈ ക്രമമാണ് അനുസരിക്കുന്നത്. ഇതിന്നു മുമ്പുള്ള ഭാഗം എനിക്കു കിട്ടിയ ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നില്ല. ** വാളളംമാഴുകുന്ന ചാലു.

† എന്നിക്കുപേരാണ് ഈ വേഷ്യകളെ (തോറി) സൃഷ്ടിച്ചു. എന്നോട് മറന്നു എന്ന ഉത്തരമേകരുളപ്രയോഗം നോക്കുക. ‡ ചേക്കുപ്പട്ടം. § ഒണ്ടുജാതി ഭാസിമാർ.

നേതുമുണ്ടെടാ നാരദ! അതുമല്ല താനിന്നും കേളെടാ നാരദ! ശ്രീകൈലാസപർവ്വതത്തെ ചുവടെ കുത്തിപ്പിരിച്ച് എടുത്തുകൊണ്ടുപോന്ന് എന്റെ മനോഭവിക്ക് നീരാട്ടുകല്ലും വിളയാട്ടുപാറയുമാക്കി വെക്കുന്നേതു*മുണ്ടെടാ നാരദ!

അതുമല്ല താനിന്നും കേളെടാ നാരദ! ശ്രീമഹാഭേവൻതന്നെ പിടിച്ചുകെട്ടി ഇഴിച്ചു കൊണ്ടുപോന്നു അവന്റെ കറാച്ചിടയെല്ലാം കരകരച്ചിരക്കുവോതുംചെയ്ത് എന്റെ ഗോപുരവായുക്കൽ പക്ഷമിടവാനും, പഴയരി വാഗ്ദാനം, എനിക്ക് വിടയോട്ട് തിന്നും അരക്കനാക്കി നിന്റ നേതുമുണ്ടെടാ നാരദ!

“അതേതുമല്ല താനിന്നും കേളെടാ നാരദ! നീയുമിനിത്തൊട്ട് നിശ്ചയായ് ഇവിടെവന്നു നാമഗീതങ്ങളും പാടാത്തൊഴികിൽ നിന്നെ ചിറയിലിട്ടു ചവിട്ടുവൻ” എന്ന് അട്ടമാസമലറിക്കൊണ്ടു കൂടിനാൻ കളിയസുരൻ ദാരുകരാജാവ്.

അപ്പോൾ നാരദൻ എപ്രകാരം ഭയമായി ഓടുന്നു എന്നാൽ:— ഗരുഡൻ മുഖിൽ പാമ്പിനെപ്പോലെയും, പുലിമുഖിൽ പശുവിനെപ്പോലെയും, പൂശകൻ† മുഖിൽ എലിയെപ്പോലെയും, തുമ്മുമ്പിൽ ശിശുനെപ്പോലെയും മരമറമിറകി കെലുകെല വിറച്ചു ശുണ്ണികയും(തുംബിക=വീണ) പുസ്തകവുമിട്ടും കളഞ്ഞ് ഓടിത്തുടങ്ങിനാൻ ശ്രീനാരദൻ തിരുവടി.

അങ്ങിനെ പോകുപോയി ശ്രീമഹാഭേവൻ തിരുവടിയുടെ തിരുമുഖിൽചെന്ന് തൊഴുതു നമസ്കരിച്ച് വീണാൻ ശ്രീനാരദൻ തിരുവടി.

അനന്തരം “എന്തേ നാരദ, നിന്നുടെ ദുഃഖ”മെന്നരുളിച്ചെയ്തു, ശ്രീമഹാഭേവൻ തിരുവടി

അപ്പോൾ തൊഴുതുണർത്തിനാൻ നാരദൻ. “അയ്യോ സ്വാമി ഭഗവാനെ, ദാരുകന്മാരെന്നൊസുരൻ വന്ന് അഹങ്കരിച്ച് കഴുത്തുറപ്പാനായിക്കൊണ്ടു കൂടിനാൻ ഭഗവാനെ. അതുമല്ല താൻ ഭഗവാനെ. ആരെ

* ഇതു വെക്കുന്നതു എന്നതിന്റെ പഴയ രൂപമാണ്. † കല്ലനകൾ കൊണ്ടു പോകാനുള്ള ഓട്ടം. ‡ ഇതു കഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ ‘പുശക’[പുച്ഛ]നെ ചൊല്ലിപ്പറയുന്നു.

ഓ ഇന്ന് ബ്രഹ്മനാകുന്നത്, ആരെടാ ഇന്ന് വിഷ്ണുവാകുന്നത്, ആരെടാ ഇന്ന് മഹാദേവനാകുന്നത്” എന്നു കേട്ടാൻ കളിയസുരൻ ഭാരകരാജാവ്.

“അതുമല്ല താൻ ഭഗവാനേ! നിന്തിരുവടിയാൽ ഉമക്കുപ്പെട്ടോരു മയും ഗംഗയും എന്നവരിരുവരേയും പിടിച്ചു കെട്ടിയിഴച്ചുകൊണ്ടുപോയി അവന്റെ ദേവി മനോദരിക്ക് ഇരിവർ വർണ്ണപ്പിണാക്കുമരാക്കി* വെക്കുന്നതുണ്ടുപോൽ ഭഗവാനേ!”

†“അതുമല്ല താൻ ഭഗവാനേ! ശ്രീകൈലാസപർവ്വതത്തെ ചുവടെ കുത്തിപ്പറിച്ചെടുത്ത് കൊണ്ടുപോയി അവന്റെ ദേവി മനോദരിക്ക് നീരാട്ടുകല്ലും വിളയാട്ടുപാറയുമാക്കി വെക്കുന്നതുണ്ടുപോൽ ഭഗവാനേ!”

“അതുമല്ല താൻ ഭഗവാനേ! അവൻ പറഞ്ഞതിനാൽ ഒന്നുണ്ടല്ലോ അടിയത്തിന്റെ പഴനാവിൽ ഉരക്കരുതാതെ; ഇന്ന് അവൻ പറഞ്ഞതെല്ലാം അപ്പുണ്ണ തന്നെ അറിയിപ്പോയാക എങ്കിൽ നിന്തിരുവടിയെത്തന്നെ പിടിച്ചുകെട്ടിയിഴച്ചു കൊണ്ടുപോയി കററച്ചിടയെല്ലാം കരുക്കുരച്ചിരക്കുവോളം ചെയ്തു അവന്റെ ഗോപുരവാനുക്കൽ പക്കമിടുവാനും, പഴയരിവാറ്റാനും, അവന്നു വിടയോട്ടത്തിന്നും, അരക്കനാക്കി, നിത്തുന്നതുണ്ടുപോൽ ഭഗവാനേ!”

എന്നിങ്ങിനെ ഉള്ളതും ഇല്ലാത്തതും ചെന്നുണർത്തിക്കത്തുടങ്ങി ശ്രീനാരദൻ തിരുവടി.

അപ്പോൾ കൂററവൊലിച്ചയസുരൻ കൂടെ മണ്ടിനാൻ. നാരദൻ പറയും കരള കേൾപ്പാനായിക്കൊണ്ടു ഓടിനാൻ കളിയസുരൻ ഭാരകരാജാവ്.

അങ്ങിനെ പോകുപോയി ശ്രീകൈലാസത്തിന്റെ വടക്കെ താഴ്വരയിലാമ്മാറ്റ് ചെന്നുനിന്ന് അറകൂകി വിളിക്കത്തുടങ്ങിനാൻ കളിയസുരൻ ഭാരകരാജാവ്.

* ഇവിടെ ഖർണ്ണം ജാതിയെ കുറിക്കുന്നതായി കരുതണം. ഉമയും ഗംഗയും രണ്ടു ജാതിയായി കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

† ഈ ഭാഗം ഭാരകവതത്തിലില്ല.

അപ്പോൾ എലുകാരും വിളിക്കുന്നതെന്നാൽ:—“അരുവെറപ്പിൽ അണിക്കൈയാസത്തിന്മേൽ നിന്ന് മാനിടകൾ *പേശും കിളിമൊഴിയാൾ തന്നോടൊരു വാഹനമേറിയിരുന്നു കൂത്താടും ഗുണവും ഉൾരിൽ പലതിരിയും † ഉത്തമനെ, എൻ കൈവാളാൽ അരുക്കവും തക്കതോ കള്ള കവാലി ‡ ശപഥം” എന്ന് അരുക്രി വിളിക്കത്തുടങ്ങിനാൻ കളിയസുരൻ ഭാരകരാജാവ്.

അന്നേരത്തുകേട്ട് “മാ! മാ! കഷ്ടമേ താനും, ഒരസുരൻ വന്ന് തച്ചുപിച്ച അഴുപ്പ് ഇവിടെയും ഇരിക്കാട്ടുന്നില്ലയല്ലോ. എന്നാൽ ഒരു നാത്തകുട് വാളുകൊടുക്ക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അതു കേട്ടൊരു നാത്തകവാളുകൊടുത്താരമാത്മവർഗ്ഗമപ്പോൾ “മഹാദേവനോടും തിരിയ്ക്കുകൊണ്ടേ”നെന്നും ചൊല്ലി അമ്മങ്കരിച്ചു പോകത്തുടങ്ങിനാൻ കളിയസുരൻ ഭാരകരാജാവ്.

അനന്തരം ദിവ്യചക്ഷുസ്സുകൊണ്ട് പാർത്തരുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി:—അറിഞ്ഞെന്നപോലെ, “ഞാനുണ്ടല്ലോ പണ്ടു കണ്ട(എ)ത്തിങ്കലൊരു കാളകൂടവിഷത്തെ സംഗ്രഹിച്ചിരിപ്പൂ, അതിനെക്കൊണ്ടൊരു കാളിയെന്നൊരു പെണ്ണിനെ തോറ്റിവിട്ടാൽ കൊല്ലാം ഈ അസുരനെ” എന്നു കല്പിച്ച് തൃക്കണ്ണികൾ പിടിച്ചടക്കിയിരുന്നൊരു കാളകൂടവിഷത്തെ മൂന്നാൽ തൃക്കണ്ണിൽ പാർത്തരുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അപ്പോൾ ശ്രീമഹാദേവന്റെകോപം എലുകാരമെന്നാൽ ജടയോടു ജടയെല്ലാം കെട്ടുപെട്ട് അടങ്ങി: നാഗങ്ങൾ ഭൂതങ്ങളും ഭയപ്പെട്ട് ഓടിത്തുടങ്ങി. മഹാദേവന്റെ കോപംകണ്ട് മഹാദേവിയും ഓടുകയും ഒളിക്കുകയും തുടങ്ങി.

* ഇതിന്റെ അർത്ഥം അധികമായെന്നില്ല. മാനിടം, മാനുഷം എന്നീ ഞാക്കുകളുടെ അപവാദമോ തത്ത്വമോ ആകാവുന്നതാണ്. മേനിപ്പറയുക എന്നർത്ഥം യോജിക്കുന്നുണ്ട്.

† തെളിനടക്കുന്ന.

‡ കവാലിശപൻ ശിവൻ.

§ ഇതു കാളിയുടെ വാളിന്റെ പേരായി സാധാരണ ഉപയോഗിക്കാറുള്ള ഞാക്കാണ്. വിഷ്ണുവിന്റെ വാളിന് ‘നാദകം’ എന്നാണ് പേര്. വാളിന് പശ്ചാത്താപം ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്. § കല്പം.

* അപ്പോൾ കോപംചെന്ന് പാലാശി (ഫാലാശി)യോടും കൂടി അതിൽ ചെന്നുതടവിച്ചു (ഉജ്ജ്വലിച്ചു) വിഷ്ണുസ്വരൂപൻ.

പക്കം പതിനാലും, ചൊല്ലാഴ്ത്തയെന്നൊരാഴ്ത്തയും, വിശാവമെന്ന നാളും, കൂടിയ മേടമെന്ന രാശിക്ക് ശങ്കരൻ തൻ മുതലിടയുടെ നെറ്റി തൃക്കണ്ണിൽനിന്ന് ഹാ! ഹാ! എന്നൊരു ശബ്ദത്തോടുകൂടി അഞ്ചന ചെങ്കുത്തുമാമലപോലെ വന്നു പിറന്നരുളി പരമഭൈരവി ഭദ്രഭദ്ര കാളി.

വിറന്നുവീണ ഭദ്രകാളി പിന്നെ എപ്രകാരം അഹങ്കരിക്കുന്നു എന്നാൽ:—നഗ്നരൂപിയായി തിരുനൃത്തം നിന്നരുളി ശ്രീഭദ്രകാളി, മുറിച്ചോപ്പു § കൊടുത്തരുളി ശ്രീമഹാഭേവൽ തിരുവടി അതിനെ തിരുത്തറയിൽ ചാർത്തിക്കൊണ്ടാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി.

വിന്നെ എപ്രകാരം അഹങ്കരിക്കുന്നു എന്നാൽ:—“പരമ പരമ പണിയെന്നിട, പാരം മലയും വിഴുങ്ങുവനെ! അരിയ മഹാകടലെ കലക്കി കുടിപ്പനെ! മലകൊണ്ടു പന്തടിപ്പനെ! പലമന്നരെ തിരയൊഴിപ്പനെ! ഉരയമുക്കുബ്ഭഗവതി പെരുമാനെ ജാതമാകിലും അടിയനെ പടത്തകാരണം വിരിയപ്പണിയരുൾപെയ്തു മഹാഭേവ” എന്നാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി.

‡ കരുമമുണ്ടു കാളി! കളിയസുരൻ അസുരാത്മജൻ പെരിയകൈലാസം മേലേറി പോർവേണ്ടി അഴക്കു ‡‡ നോൻ ഭൃഷ്ടൻ ഭാരുകൻ.

അവനെയും കൊന്ന് ദേവകളേയും ഋഷികളേയും ബ്രാഹ്മണവർഗ്ഗത്തേയും രക്ഷിപ്പോയാക മകളേ” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാഭേവൻ തിരുവടി.

* തിഷ്ണശിന്താരുടെ ഐക്യം സൂചിപ്പിക്കുന്നു. തിഷ്ണ=എല്ലാദിക്കിലും അടുപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതും. ഈ അർത്ഥത്തിൽ തിഷ്ണശബ്ദം ശിന്തൻ യോജിപ്പിക്കാമല്ലോ.

‡ എല്ലാറ്റിനും മുതലായിട്ടുള്ളതും—ആദികാലം.

§ ചുറ്റുന്ന പട്ടിന്റെ കഷണം മുറിച്ചതു്. അതിന്നു പേരു് തന്നെ ഇപ്പോൾ ‘യോപ്പ’ എന്നായിരിക്കുന്നു. ‡ കരുമം=കർമ്മം.

‡‡ പോർത്തിരിക്കുന്നു. (പോരിന്നുവേണ്ടി അലയുന്നോൻ, കഷണിക്കുന്നതും.)

പിൻഭാഗം തൊഴുതുണത്തിനാർ. “ആയുധവും പടയും” എന്നാർ ശ്രീഭദ്രകാളി.

പിൻഭാഗം ആയുധങ്ങളും തോററിക്കൊടുക്കുന്നതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—വളയും, വളും, തണ്ടി, വീണ്ടി, ഇരുമ്പുലക്ക, നാന്നകം, പള്ളി വാൾ, ത്രിശൂലം, പാത്രവട്ടക എന്നിങ്ങിനെ പതിനാറു തൂക്കെയ്യുക്കും തക്കവണ്ണം ആയുധങ്ങളും തോററിക്കൊടുത്തരുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“പിൻഭാഗം വാഹനം തരുവോയാക ഭഗവാനെ!” എന്നു തൊഴുതുണത്തിനാർ ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു:—“അമ്പമേതാള *മാകുന്ന കാട്ടകത്തു വസിപ്പോൾ, വേതാളമാകുന്ന പെരുംപിശാചു് അവളെ ഏറുവാഹനമാക്കിക്കൊണ്ടുപോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അപ്പോൾ തൊഴുതുണത്തിനാർ:—ഇവിടുന്നെത്രത്തോളം എന്തിനേൽ വിടുകൊള്ളാവു” എന്നു കേട്ടാൻ ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി:—എന്താമാമാകിലോ നമ്മുടെ ശുണ്ഡലീഭൂതത്താണെ. അപ്പോൾ മെല്ലവേ വന്നു പുറപ്പെട്ടാൻ ശുണ്ഡലീഭൂതത്താൻ. അവന്റെ രൂപം എപ്രകാരമെന്നാൽ:—മുച്ചാണെ നീളമുള്ള; മുക്കോലകലമുണ്ടു്; അവനെക്കണ്ടാശ്ചര്യപ്പെട്ടരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി:—“അയ്യോ എന്താ നിൻ തലയെടുപ്പായോ?, നിൻ വയരെടുപ്പായോ?, നീയെന്നെ എടുപ്പായോ?, നീയെൻ പട എടുപ്പായോ?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

പിൻഭാഗം തൊഴുതുണത്തിനാൻ:—“ഇതേതുമരുളിച്ചെയ്യേണ്ട തമ്പുരാട്ടി! നിന്തുരുവടിയും നിന്തുരുവടിക്കുള്ളോരു പടയംകൂടി അടിയത്തിന്റെ ഒരു ചുമലിലും കരയേററിക്കൊണ്ടാലും” എന്നാൻ ചുമലൊഴിഞ്ഞുകാട്ടിനാൻ ശുണ്ഡലീഭൂതത്താൻ. കണോടുകണം മലയോടുമലയിണങ്ങിയോരവമരത്തിനേൽ കരയേററിവെപ്പുതും ചെയ്തു വായുകൊ

* കാട്ടിന്റെ പേരു്.

ണ്ടെടുത്താൽ ഇക്കാര്യങ്ങളിലേക്കു ഇല്ലാത്തതു് എന്ന് തൊഴുതുണർത്തി നാൻ ശുദ്ധി (മുണ്ടാകി?) ഭൂതത്താൻ.

പിന്നീട് തൊഴുതുണർത്തിനാൻ ശ്രീഭദ്രകാളി:—“ഇവിടുന്നു എത്ര യോജനവഴിയുണ്ടു് ഭാരതപുരി എന്ന്.”

“എഴുതുകയോജന വഴിയുണ്ടെ”ന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

പിന്നീട് “ഇവിടുന്നു അത്രത്തോളം ഇടവിടാതെയിരിക്കേണം അടിയത്തിന്റെ പട” എന്നു തൊഴുതുണർത്തിനാൻ ശ്രീഭദ്രകാളി. അപ്പോൾ ശ്രീമഹാദേവന്റെ വലത്തേ തുറന്നുവെച്ചപ്പോൾ വലത്തേ തുറക്കുകയോണ്ടു് ഒന്നടിച്ചുരുളിയോരുന്നേരം പുതുച്ചെയ്തു പിറേറുന്നാൻ ഇയാൻ പാറപൊടിത്തുറപോലെ വന്നുതന്നത്തുടങ്ങി പിശാചുപ്പട കൾ.

പിന്നീട് തൊഴുതുണർത്തിനാൻ:—“ഇങ്ങിനെവന്നു തോന്നാകുന്ന പിശാചുക്കളാവറിന്റെ പേരിൽക്കു മഹാദേവ” എന്നാൻ ശ്രീഭദ്ര കാളി.

അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി:—അടയാട്ട വനെ, പൊടിയാട്ടവനെ, പൊത്തിപ്പിടിപ്പവനെ, പട്ടു*നിന്നുതിന്മനെ, ഇച്ചിൽതീനി, നിന്നുനക്കി, കൊള്ളപ്പിശാചു, കൊള്ളിപ്പിശാചു, മാ നുതട്ടി, നടുപ്പുകൊട്ടി, പീടുകെട്ടി, നടുപ്പിന്നായി നിന്നുത്തരിപ്പ നെ, ‘ഇ’ വെന്ന് ചൊല്ലവനെ, അങ്കുവായൻ, പിങ്കുവായൻ എന്നിങ്ങി നെ അനേകന്മാരായിരം കോടി പിശാചുപ്പടയും തോറിക്കൊടുത്തരുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

പിന്നീട് അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി:—“ഇതു കേൾ പ്പായോ മകളെ! ശ്രീഭദ്രകാളി! മൂന്നു നിനക്കു മുത്തവർ അറുവർ പാവ മാറു പടയും പോയി നെട് ഭാരതനെ കൊല്ലുവാനായി. അവർ ഭാര തനെ കൊന്നുതുമില്ല. അവർ തങ്ങളുടെ വന്നുതുമില്ല. എന്നാൽ നീയുമെന്നോടൊരു സത്യാചെയ്തേച്ചു് പോകേണം മകളെ, എന്നരുളി ച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി. അപ്പോൾ സത്യാ പലതും പാറ

ഞെ തുടങ്ങിനാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി. *—അവൻ ചത്തുപുക്കോരു അരി നരകം പൂച്ചേൻ. ഭാരകനെ കൊന്നെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്മേൽ വരേൻ ഭഗവാനെ!

‘തണ്ണീരെന്നും ചൊല്ലി നാവിന്മേൽ ചെമ്പുരക്ഷിപകന്നോരു കൊ ടുംപാചിയായുള്ളൊരുത്തൻ, അവൻ ചത്തു പുക്കോരു അരിനരകം പൂച്ചേൻ. ഭാരകനെ കൊന്നെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു വാരേൻ ഭഗവാനേ!

‘ഇരുപുറവും പടനിരത്തിയാൽ മുഖിൽചെന്നു’ ശരംതൊട്ടത്തോ രു മഹാപാപി ഭൃഷ്ടൻ, അവൻ ചത്തു പുക്കോരു അരിനരകം പൂച്ചേൻ. ഭാരകനെ കൊന്നെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു വാരേൻ ഭഗവാനേ!

‘വാണും കിടക്കും പെരുംഭൂമിയിൽ ചേരമ്പാമ്പെത്തോലൊടിച്ച് കത്തിയോരു മഹാപാപിയായുള്ളൊരുത്തൻ, അവൻ ചത്തുപുക്കോരു അരിനരകം പൂച്ചേൻ. ഭാരകനെ കൊന്നെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തി ന്നു വാരേൻ ഭഗവാനെ!

‘തീണ്ടാൻ മൂന്നുകുളിച്ചു, പശുവും ബ്രാഹ്മണനേയും നിഴലോറി യോരു മഹാപാപി ഭൃഷ്ട, അവൻ ചത്തുപുക്കോരു അരിനരകം പൂച്ചേൻ. ഭാരകനെ കൊന്നെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു വാരേൻ ഭഗ വാനേ! സത്യം തിരുനീലകണ്ഠൻ പുറത്തു! ഭാരകനെ എൻ കണ്ണിൽ കാണേനാകിൽ അവനേയും കൊന്നു, അവന്റെ തലയും തലമുടി ചൂഡാമണിയും കൊണ്ടെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു വാരേൻ ഭഗവാനെ”.

* ഈ മാഹകത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗം വിട്ടുപോയിരിക്കുന്നു, ഇതിനെ തുടർന്നുള്ള സത്യമാഹകത്തിലൊന്നും ‘അവൻ’ ആമരണത്തെ വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. ഭാരകന്മേൽ ഇത്ര വിസ്ഫുരിക്കുന്നില്ല.

† അതേ യുഗത്തിന്റെ പഴയരൂപം.

അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി:—“പോരും പോരും മകളേ, സത്യമെല്ലാം; ശ്രീകൈലാസം വലത്തുവെച്ച് പടവറപ്പെടുപോക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അപ്പോൾ ശ്രീഭദ്രകാളിയും, “യാത*മാകിലും ഭാരകനേയും കൊന്ന് വരുന്നനാളെയുള്ള ശ്രീകൈലാസം വലത്തുവെയ്ക്ക, ഇപ്പോൾ ഇടത്തുവെച്ച് പടവറപ്പെട്ട് പോകണമേ!” എന്ന് കോപത്തോടെ തൊഴുത്ത് അനുജനെയും വാങ്ങി ശുണ്ടചിത്രത്താന്റെറ ചുമലിൽ മുറിച്ചോപ്പ് മടക്കിയിട്ട്, അടിയിണയും ചാത്തി, ശ്രീപാദം പെരുകിനാൾ † ശ്രീഭദ്രകാളി.

അങ്ങിനെ കൊടുമാർപ്പമലങ്കാരത്തോടും കൂടെ കൊട്ടി അലങ്കരിച്ചുകൊണ്ട് ഏഴാമാംഗോപരത്തിങ്കൽ കൂടെ എഴുന്നരുളുന്നതും അപ്പോൾ ഏഴാമാംഗോപരത്തിങ്കലിരിപ്പോൻ നന്ദികേശപരൻ. അവനെക്കണ്ടരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഇതു കേൾപ്പോയാക, നന്ദികേശപര! ഞാനോ ഭാരകനോടു യുദ്ധത്തിന് പോകുന്നേരം നിന്നുടെ മഹൻ ‡ നന്ദിമഹാകാളനെക്കൂടെ എനിക്കു സഹായമായി തരുവോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോയാക”. എന്നാൻ നന്ദികേശപരൻ.

അപ്പോൾ ശ്രീഭദ്രകാളിയും നന്ദിമഹാകാളനെക്കൊണ്ട് നാനതകമെടുപ്പിച്ചുകൊണ്ട് കൊടുമാർപ്പലങ്കാരത്തോടും കൂടി കൊട്ടി അലങ്കരിച്ചുകൊണ്ടു എഴുന്നരുളത്തുടങ്ങി ശ്രീഭദ്രകാളിയും പടയും.

അങ്ങിനെ പോകപ്പോയി അമ്പവേതാളമാകുന്ന കാട്ടിൽ കൂടെ എഴുന്നരുളുന്നോരുനേരം അപ്പോൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുംപിശാച് എപ്പുണ്ണം കിടന്നുറങ്ങുന്നതെന്നാൽ:—ഉദയമാപർച്ചത്തിൽ തലയും വെച്ച്, അസ്തമനപർച്ചത്തിന്മേൽ കാലും നീട്ടി, തെമ്പലമേലും, വടമലമേലും, രണ്ടുകയ്യും വെച്ച് പാതാളംപോലെ കിടന്നുറങ്ങുന്ന വേതാളം ഞെട്ടിയുണർന്നുനേററിരുന്ന് ചൊല്ലുവോതു എപ്രകാരമെന്നാൽ:—

* അതൊന്നാകിലും.

† ഇരുനൂറ്റ എന്നതിനുള്ള ഉപശ്ചാടനം.

‡ മകൻ എന്നതു നമ്പൂതിരിഭാഷയിൽ മഹനാകാറുണ്ട്, അദ്ദേഹം അച്ഛനായതും ഇത്തരത്തിലാണു്.

“ആരോ ആരോ എന്റെ ആശ്രമത്തിൽകൂടെ കൊട്ടിയലങ്കരിച്ചു കൊണ്ടു വരുന്നത്. യാത് യാതൊരുത്തനെയെങ്കിലും ഞാനും എന്നെയും ഒട്ടലങ്കരിക്കണമെന്നും” ചൊല്ലി കാട്ടാനക്കാടു പുകു കാട്ടുകുറുക്കി നാൾ* വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാചു. കാട്ടാന കാട്ടിലാമ്മാരു ചെല്ലവോളം ചെയ്തു ഒരാനത്തലവനെപ്പിടിച്ച് തിരുമ്മി തൊടുകുറിയായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാൾ. പിന്നെ രണ്ടാനത്തലവന്മാരെക്കൊണ്ടു കാതിൽ കണ്ടുല† മായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാൾ. പിന്നെ രണ്ടാനത്തലവന്മാരെക്കൊണ്ടു കൈക്കൂ കനകവളയായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാൾ. പിന്നെ ഇരുപത്തൊന്നു ആനത്തലവന്മാരെക്കൊണ്ടു കഴുത്തിൽ നെടുമംഗലമായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാൾ. പിന്നെ മപ്പത്താനത്തലവന്മാരെക്കൊണ്ടു മുലക്കുളയായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാൾ. പിന്നെ അരുപത്തിയെട്ടു ആനത്തലവന്മാരെക്കൊണ്ടു അരയ്ക്കു കിഷിണിയായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാൾ. പിന്നെ ഒന്നിരുന്നൂറു ആനത്തലവന്മാരെ കൊട്ടിക്കൊന്നു കടിച്ചു മുറിച്ച് ഭക്ഷിച്ചു ഏഴുനൂറ്റത്തിലെ തണ്ണീരും മുറുകി‡ പിന്നെ രണ്ടു ആയിരം ആനത്തലവന്മാരെക്കൊണ്ടു അമ്മാനമാടുവോളം ചെയ്തു അപ്പറുന്നിന്ന വന്മരത്തെ ചുവടെ പഠിച്ചു ഇലയൂരി പല്ലിടുകത്തിനില്ക്കുന്ന വേതാളത്തിന്റെ രൂപം എപ്രകാരമെന്നാൽ:—

§ മഴപ്പോലെ പല്ലു, കൊടുപ്പോലെ നാവു, കുന്താണിപോലെ മുക്കു, കണ്ടുകിണറ്റിൽ മിന്നാമിനുങ്ങുപോലെ കണ്ണിലെ മിഴിരണ്ടും, പെരുമ്പാവു കൊന്നു തുങ്ങിയതുപോലെ കൈയും കാലും, ഒട്ടകത്തിന്മേൽ ഉണ്ണികടിച്ചാരെപ്പോലെ മുലരണ്ടും; താനോരു മുതുകിനു വിരുന്ന പോയിക്കിടക്കുന്ന വയറു, നിരന്ന പാറപ്പുറത്തു പാടവള്ളി പടന്നാരെപ്പോലെ നാരും ഞരമ്പും, ഇങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന വേതാളത്തെ കണ്ടു “എന്തുകൊണ്ടാകുന്നത്? ഏതുപദ്യമോ?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അതോ നിന്തിരുവടിക്കു ഏറവാഹനമാകപ്പെട്ടോരു വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാചു” എന്നു തൊഴുതുണർത്തിനാർ അമാന്ത്യാർഗ്ഗമല്ലോ.

* കാട്ടുകുറുക=കാട്ടുചെറുതാക്കുക - നടന്നു തിടുക എന്നതിനുള്ള ഉപഹാരമാക്കു.

† കണ്ഡലം. ‡ കടിച്ചു.

§ ഈ വർണ്ണനയുടെ തന്മയരൂപം അനുഭവവേദ്യമാണു്.

അപ്പോൾ വേതാളത്തെക്കണ്ട് ഭദ്രകാളിക്കും സ്വപ്നം ഭയമുണ്ടായി. ഭദ്രകാളിയെക്കണ്ട് വേതാളത്തിനും സ്വപ്നം ഭയമുണ്ടായി. അപ്പോൾ ഒരുമലക്കൊരുമല വിരുന്നപോകും കണക്കെ ചെന്നപോരുന്നോരുനേരം കുറുകെ വീണു നമസ്കരിച്ചാൽ വേതാളമാകുന്ന പെരും പിശാച്.

അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി. “ഏഴുനീല ഏഴുനീല വേതാളമേ പെരുംപിശാചെ, എന്തു നിന്നുടെ ദുഃഖമെന്ന് അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി. “നിശ്ചയം ഉപശിപ്പില്ലായ്കയോ” * എന്നും അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ തൊഴുതുണത്തിനാൾ വേതാളവും “അടിയൻ വേതാളമേ, പണ്ടു ദേവാസുരയുദ്ധം പെരുംപോരുണ്ടായിരുന്ന കാലത്തു് അന്ന് അസുരകളുടെ നിണത്തെ തിന്മാനായിക്കൊണ്ടല്ലോ അടിയനെ തോറ്റി! അന്നല്ലോ അടിയത്തിന്റെ പൈദാഹം തീർന്നിരിക്കുന്നു” എന്ന് തൊഴുതുണത്തിനാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുംപിശാച്.

“അപ്പോൾ അതിൽപിന്നെ നീ യേതും ഉപശിപ്പില്ലായ്കയോ” എന്നും അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അടിയൻ ഒന്നിരുന്നായിരം ആനത്തലവന്മാരെ കൊട്ടിക്കൊന്ന് കടിച്ചു മുറിച്ചു ഭക്ഷിച്ചു, ഏഴു സമുദ്രത്തിലെ തണ്ണീരും മുറുകി അങ്ങിനെത്തന്നെ പട്ടിണിയുമാട്ടു് ഇവിടെത്തന്നെ കിടപ്പതേയുള്ളു” എന്ന് തൊഴുതുണത്തിനാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുംപിശാച്.

അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി:—“ഇതുകാണം! ഞാനോ ഓരുകനെ കൊല്ലുവാൻപോകുന്നോരുനേരം നീയും കൂടെ പോരുവോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി. “എന്നാൽ നിന്നെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോയാൽ എളുതായിട്ടു രക്ഷിച്ചു കൊണ്ടുപോന്നുകൂടാ. എങ്കിലും നീ കൂടെ പോരുവോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു് കൈകൊട്ടിച്ചിരിച്ചാൽ വേതാളമാകുന്ന പെരുംപിശാച്. അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു “എന്തു വേതാളമേ! പെരുംപിശാചെ! നീ കൈകൊട്ടിച്ചിരിച്ചതു്?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

* തിന്നമാറില്ലയോ—വിപരീതാർത്ഥത്തിൽ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. ഉപവസിക്കുക.

അപ്പോൾ തൊഴുതുണത്തിനാൾ വേതാളവും:—“അതോ, നിന്തിരുവടിക്കു മുത്തവർ അറുവർ പാവ* മാതം പടയും പോയി നടെ † ഭാരകനെ കൊല്ലുവാനായി. അവർ ഭാരകനെ കൊന്നേതുമില്ല, അവർ തങ്ങളിങ്ങു വന്നേതുമില്ല. എന്നാൽ നിന്തിരുവടി താനെ ഒരുത്തി പോയാലുണ്ടോ ഭാരകനെ കൊല്ലൂ!” എന്ന് അടിയൻ ചിരിച്ചു. അപ്പോൾ ഭദ്രകാളിക്കു പെരുകിന കോപം ചെന്നു കോപാലഗ്നിയോടുകൂടി “യാതമാനിലും ഭാരകനെ എൻ കണ്ണിൽ കാണുമെന്നാകിൽ അവനെയും കൊന്ന് അവന്റെ ഇടത്തെ തുടവണ്ണമേൽ നിറച്ചു കൊഴുത്ത് മതു(ധ)രിച്ച് ഇരിപ്പോരു മാംസമുണ്ടല്ലോ, അത് നിന്നുടെ പരതുകൊണ്ടു വെട്ടിത്തിന്നുമാറാക്കേണം”. എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ തൊഴുതുണത്തിനാൾ:—“പോരും, പോരും, സത്യമെല്ലാം! നിന്തിരുവടി ഭാരകനെ കൊന്നോളം ഒത്തു അടിയത്തിന്; അരമാംസം ഭക്ഷിച്ചോളം ഒത്തു അടിയത്തിന്”. എന്നാൽ നിന്തിരുവടിയും നിന്തിരുവടിക്കുള്ളോരു പടയും കൂടി അടിയത്തിന്റെ ചുമലിലും കരയേറിക്കൊണ്ടാലു “മെന്ന് ചുമലൊഴിഞ്ഞു കാട്ടിനാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുംപിശാച്”.

അപ്പോൾ ശ്രീഭദ്രകാളിയും ഗുണ്ഡലിഭൂതത്തിന്റെ ചുമലിന് മുറിച്ചോപ്പു മടക്കി വേതാളത്തിന്റെ ചുമലിലിട്ടു അടിയിയും ചാത്തി ശ്രീപാദം പെരുകിനാൾ ‡ ശ്രീഭദ്രകാളി. മെല്ലവെയെടുത്തുകൊണ്ടു നിവരത്തുടങ്ങിനാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുംപിശാച്.

അപ്പോൾ മേഘത്തോടു ഇട ഇടതട്ടി ഭയമായി അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി:—“ഇറക്കിറക്കു വേതാളമേ! പെരും പിശാചെ! നിന്നുടെ കഴുത്തിലിരുന്നാലും, ഭാരകനോടു യുദ്ധമൊട്ടു വെൽവേണെന്നു തോന്നുന്നു” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

എന്നതുകേട്ടു വേതാളം തന്നുടെ നടുക്കൊണ്ടു എഴുപത്തിരണ്ടു മടക്കി പിന്നെ മൂന്നു മടക്കുവോതാ ചെയ്തു മുഴങ്ങാലുമേൽ കൊണ്ടുപോകത്തുടങ്ങിനാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുംപിശാച്.

അപ്പോൾ ഭദ്രകാളിയുടെ തിരുമുക(വ)പ്രദേശം എപ്രകാരം ശോഭിക്കുന്നതെന്നാൽ:—വലത്തെ കണ്ണു ആദിത്യൻ, ഇടത്തെ കണ്ണു ചന്ദ്രൻ, നെറ്റിത്തക്കണ്ണു അഗ്നിയായി ശോഭിക്കുന്നു.

* അനുബന്ധം നോക്കുക.

† മുഖവ.

‡ ഭഗവതി ഇരുന്ന എന്നതിന്നു ഉപജാമമായി പറയുന്നതു്.

അങ്ങിനെ കൊട്ടിയലങ്കരിച്ചുകൊണ്ട് വണ്ടിനകം ചേർന്നു (മധ്യ) മലർപുറംവഴിയിലായി എഴുന്നള്ളുന്നോരുന്നേരം “ഭാരതരാജാവും പടയുദ്ധം ഇവിടെക്കുമാറു വരുന്നു” എന്നും ചൊല്ലി ഉഴറി ഓടിത്തുടങ്ങി നാർ പാവമാരും പടയുദ്ധം.

അതുകണ്ടുളളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി:— “ഓടാത്തീനോടാത്തീനെന്ന മമമാരെ, അഞ്ചാത്തീനഞ്ചാത്തീനെന്നമമമാരെ, ഇതു കാണിൻ! ഞാനോ ഭാരതനെ കൊൽവാൻ പോകുന്നോരുന്നേരം നിങ്ങളും തിരഞ്ഞു് അവനെ കാട്ടിത്തരുവോടാക” എന്നുളളിച്ചെയ്തു.

അതുകേട്ട് ഭദ്രകാളിക്കു മുന്പേ പോകത്തുടങ്ങിനാൻ പാവമാരും പടയുദ്ധം. ‘വെന്നി * വന്തത്തിൽ പാറുന്നേൻ, പാറക്കാളി † എന്നല്ലോ എനിക്കു നാമം’.

അങ്ങിനെ പോകപ്പോയി ഭാരതരാജാവിന്റെ യുദ്ധഭൂമിയിങ്കലാ മ്മാറു് ചെല്ലുവോളം ചെയ്തു് “എന്തതക്കാരാകുന്നതു്? ഏതു രാജ്യമോ?” എന്നുളളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

‘അതോ ഭാരതലോകമെന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ. ഹാ! കഷ്ടമേതാനും എന്നുമാനടെ കൈലാസം ഇതിനോടൊപ്പം! എന്നു് ആശ്ചര്യപ്പെട്ടുളളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അങ്ങിനെ വേതാളവും ശ്രീഭദ്രകാളിയെ കൊണ്ടുപോയി ഭാരതരാജാവിന്റെ യുദ്ധഭൂമിയിങ്കലാമ്മാറഴിക്കുവോളം ചെയ്തു് കിഴക്കേഗോപുരവാതിൽക്കൽ ചെന്നു് ഏഴുലക്ഷം പടകൊന്നു് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാച്. പടിഞ്ഞാറെ ഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്നു് നൂറുലക്ഷം പടകൊന്നു് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാച്. വടക്കേ ഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്നു് പത്തുലക്ഷം പടകൊന്നു് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാച്.

* വെന്നി=ജനം. † ചെറുവനയുക്തമായ കാളി. ചിറശബ്ദം ബാലതപത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ അർത്ഥത്തിന്നു് “തെളുകിലാഞ്ച” അതികം പ്രസക്തി. ‡ ക്ഷീപ്ത. ബ്രഹ്മാവും തനിക്കൊപ്പം—എന്നു് മറ്റൊന്നുപ്രകാരം.

വേതാളത്തിന്റെ വയറു നിറഞ്ഞ ഭദ്രകാളിയുടെ പടയുടെ നടുവിൽ ഓടി ധൃത്തംവെച്ചു കളിക്കത്തുടങ്ങിനാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാച്.

അതുകണ്ടരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി:—‘ഇതുകേൾപ്പോയാക, നന്ദി കേശവര! (നന്ദിമഹാകാള!) നമ്മുടെ പിശാച് പടമാരെക്കൊണ്ട് ഭാരകലോകം ഏഴു മുറിയിടിപ്പോതും ചെയ്ത് ശേഷിച്ച പടകൊണ്ട് ആപ്പലങ്കാരം ചെയ്യേണമെന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി. അതുകേട്ട് നന്ദിമഹാകാളനും പിശാചുപടമാരെക്കൊണ്ട് ഭാരകലോകം ഏഴു മുറിയിടിപ്പോതും ചെയ്ത് ശേഷിച്ച പടകൊണ്ട് ആപ്പലങ്കാരം ചെയ്താരുല്ലോ പിശാചുപടമാരെല്ലാം.

അപ്പോൾ:—“ആപ്പതാ കേൾക്കുന്നു മന്നവനെ! മഹാരാജാവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദരി.

“ആർപ്പപ്പ ദേവി!” എന്നാനസുരരാജാവു ഭാരകൻ.

രണ്ടാമതും ആർപ്പലങ്കാരം ചെയ്താരുല്ലോ പിശാച് പടമാരെല്ലാം.

“രണ്ടാമതും ആർപ്പതാ കേൾക്കുന്നു മന്നവനെ! മഹാരാജാവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദരി.

“ആർപ്പപ്പ കേൾ, ദേവി! നമ്മുടെ കിഴക്കെ സമുദ്രവും പടിഞ്ഞാറെ സമുദ്രവും തമ്മിൽ വിരുന്നു വന്നിട്ട് അഴിയും * യത്രെ” എന്നാനസുരരാജാവു ഭാരകൻ.

മൂന്നാമതും ആർപ്പലങ്കാരം ചെയ്താരുല്ലോ പിശാച് പടമാരെല്ലാം.

“മൂന്നാമതും ആർപ്പതാ കേൾക്കുന്നു മന്നവനെ! മഹാരാജാവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദരി.

“മൂന്നാമതും കേൾ, ദേവി! നമ്മുടെ ആനത്തലവന്മാരും കുതിരത്തലവന്മാരും തങ്ങളുടെ പന്തിയറിയാത്തുഴയ്ക്കുയത്രെ”† എന്നാനസുരരാജാവു ഭാരകൻ.

* നേരപോക്കു പറയുക.

† അലഞ്ഞു ശബ്ദമുണ്ടാക്കുക.

“നാലാമതും ആപ്പ്ലങ്കാരം ചെയ്യാരല്ലോ പിശാചുപടമാരെല്ലാം. നാലാമതും “ആർപ്പതാ കേൾക്കുന്നു മന്നവനെ! മഹാരാജാവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദമി.

“ആർപ്പല്ല കേൾ, ദേവി! ഭൂമിയിങ്കൽ ചെറുകുടി മനുഷ്യർ ചത്തിട്ട് മേലോകത്തിന്ന് പോവാൻ വഴിയറിയാത്തത് കിടന്ന് അഴിയുന്നത്രേ” എന്നാൻ അസുരരാജാവ് ഭാരുകൻ

അഞ്ചാമത്ത് പഞ്ചികുപ്പടയും മരതകുപ്പടയും ഭൂതകുപ്പടയും ശ്രീഭദ്രകാളികുപ്പടയും പിശാചുപ്പടയും കൂടി എട്ടു ദൾനം * പൊട്ടുമാറ് അട്ടമസിദ്ധരുളിച്ചെയ്യല്ലോ ഭാരുകലോകം ഇടിഞ്ഞുപൊളിഞ്ഞു ഭൂമിയിങ്കലാമ്മാർ വീണു; എഴുന്നേറ്റിരുന്നു ഭുവികത്തുടക്കിനാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരുകൻ.

“ആരാഭോ, ആരാഭോ, എന്നെ നട്ടുകിടയ്ക്കൂ. അരനോ, അരമകനോ, പൊന്നോടൊത്ത കുമാരനോ, പോത്തേറിയ യമൻ താനോ, തന്മേൽ നിറയ കണ്ണടയോനോ, ശചീപതി കള്ള ഇന്ദ്രനോ, യാതോ യാതൊരുത്തനെങ്കിലും വാത്ത് ചെന്നറിഞ്ഞു വാടാ ദൂതാ” എന്നാനസുരരാജാവ് ഭാരുകൻ.

അതുകേട്ടു പോകപോയിച്ചെന്നു ഭദ്രകാളിയുടെ പടയുടെ നട്ടുവിൽ ചെന്നു പുറപ്പെട്ടാൻ ദൂതൻ.

അതുകണ്ടു കൊന്നു ഭക്ഷിപ്പാനായിക്കൊണ്ടു കൂടിനാൻ പിശാചുപടകൾ. അതുകണ്ടുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി:—“ഏതുമേ ചെയ്യരുത് അവനെ. നമ്മുടെ അമാത്യാവർഗ്ഗം അവന്റെ പുറത്തും ചെല്ലായിരിക്കണം. അവന്റെ അമാത്യാവർഗ്ഗം നമ്മുടെ പുറത്തും വരായിട്ടിരിക്കണം” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി. ‘എന്നാൽ നാം കണ്ടൊരടയാളം ഉണ്ടാക്കി അയക്ക’ എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു പിശാചുപ്പട എല്ലാവരും കൂടി വിചാരിച്ചു യുദ്ധഭൂമിയിലാമ്മാർ നില്ക്കുന്നോരു ഇലമരത്തെ മുരുകേ കൂത്തിപ്പറിച്ച് ഇല ഉഴരിക്കുളഞ്ഞു കുറ കുറ മുറിച്ചു തടിയാക്കി കെട്ടി ദൂതന്റെ കഴുത്തിൽ തട്ടി കൂടി വിട്ടാരല്ലോ പിശാചുപ്പടമാരെല്ലാം.

* കാഴ്ച എന്നത് ഭിക്ഷ എന്നാക്കി ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു,

അപ്പോൾ ദൂതനെപ്രകാരം പോകുന്നിതെന്നാൽ:— * ഒട്ടേടം ദൂതനരുളും, ഒട്ടേടം തടിയുരുളും, ഒട്ടേടം ദൂതന്മേൽ തടിയുരുളും, ഒട്ടേടം തടിയന്മേൽ ദൂതനരുളും, ഇങ്ങിനെ ഉരുളും പിരണ്ടും, ചെല്ലത്തുടങ്ങിനാനല്ലോ ദൂതൻ.

അതു ഭൂരവേ കണ്ടാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരകൻ:—“എന്നേ കയ്യുമേതാനും, പട അറിവാൻ പോയ ദൂതന്റെ വരവ് എത്രയും അഴകിതെന്നു തോന്നുന്നു. ആരെടാ നിന്റെ കഴുത്തിൽ തടി കൂട്ടിവിട്ടത്”, എന്നും ചൊല്ലി തടിയെല്ലാം പൊളിച്ചു എടുക്കിലേക്കാരായിച്ചാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരകൻ.

അന്നേരത്തു ചൊല്ലിനാനല്ലോ ദൂതൻ:—“ദൂതനടിയൻ വിടകൊണ്ടേൻ, തിടുക്കനെ നേരിട്ടു വിടകൊണ്ടേൻ, കാതഞ്ചില വിടകൊണ്ടേൻ, കഴുത്തു് അറുപ്പാനായിട്ടു് കൂടിനാർ ലെമുവർ.† ഏതും പറയരുതെൻ പെരുമാനെ! എണ്ണകിൽ പെരുതോ പട, നിന്നരപ്പൻ മണ്ണിൽ പിറന്നനു പൊരുളുക വലഞ്ഞെ കരത്തിനെതിരാക്കി വിട്ടവൻ. വിണ്ണവർ മാമുനിമാരു വിറപ്പേൻ വിരുതുകേട്ടാൽ.”

“ആണോ പെണ്ണോ” എന്ന് അസുരരാജാവ് ഭാരകൻ

“പെണ്ണെന്നു പേർ പേരുതാനോ! ഭേദമില്ലതാനും; തിണ്ണം കുറിക്കൊണ്ടു തിന്മാനായിക്കൊണ്ടു കൂടിനാർ ലെമുവർ. കണ്ണൻ തനിക്കു ശരണം പോകുന്നല്ല” എന്നാൻ ദൂതൻ.

“കണ്ണൻ പണ്ടു വെണ്ണകുട്ടന്റെ കടലിൽ കിടക്കുമ്പോൾ ചിലകാലമവൻ തന്നെയും തിണ്ണം കെട്ടിക്കൊണ്ടു പോന്നു മണ്ണിലാക്കുവൻ” എന്നാൻ അസുരൻ ഭാരകരാജാവ്.

“മറിച്ചുപറയാതേ; എൻ പെരുമാനെ! മറുകി‡ മറുകി വരുന്നുതേ, ഉയരോ വിധിയതോ ജീവിച്ചതോ മെച്ചമൊട്ടും വന്നതുചില്ല, കൊടിയററിരുളുംപോലെ കൊന്നു ഭക്ഷിച്ചാനായിക്കൊണ്ടു കൂടിനാരവർ, മുടിയും കുടകവും കളയാതെ മുത്തി‡ തനിക്കു ശരണം പോകുന്നല്ല” എന്നാൻ ദൂതൻ.

* ഭാരകവശത്തിൽ ഈ ഭാഗം നോക്കുക.

† രാജപുരുഷന്മാരായ മൂന്നു പേർ—ലെവീലയുടെ അഞ്ചു നോക്കുക. ഭേദക്കൽ വാഴ്ചകൾ Vol. I. പേജ് 182.

‡ പേടിയൊക്കുക. § ശീയൻ.

“മൂത്തി പണ്ടു പാ(ബാ)ണവാതിൽ കാത്തകാലമവൻതന്നെയും
* പേർത്തപ്പൻമെ ചെടിയാതെ” എന്നാൻ അസുരരാജാവ് ഭാര്യകൻ

“ചേടിച്ചാലോ ചേത്തുരപ്പൻ, കൂടിച്ചാവാൻ പറഞ്ഞതുമില്ല.
പണ്ടു സേവിച്ചു നാൾ കുറിച്ചുതരിക എന്നുടെ ജീവിത’† മെന്നാൻ
ഭൂതൻ. ‘നായനാർ ‡ കാളിവന്ന് നിങ്ങളെയൊക്കെ മുറിച്ചു തിന്ന
യോൾ ഞാൻ നോക്കിയിരിക്ക ഞായമല്ല, ഞായം നാളെ പറഞ്ഞു
കൊള്ളാം ഞാനുമൊട്ടുഴി പോകുന്നല്ല’ എന്നാൻ ഭൂതൻ. ‘ഉയിര
ങ്ങെങ്കിൽ ഉപ്പുവിറും ഉണ്ടുകൊള്ളാം’‡ എന്നും ചൊല്ലി പോകത്തുട
ങ്ങിനാൻ ഭൂതൻ.

‘പോവാൻ നിനച്ചിട്ടെങ്കിലോ പൊരുത്തമില്ലാത്ത കള്ള, മഹാ
ഭൂത’ എന്നും ചൊല്ലി കൈമേൽ കിടന്നോരു കനകവളയഴിച്ചു ഭൂത
ന് ജീവിതപ്പെന്നാൻ ഹെറിഞ്ഞുകൊടുത്താൻ അസുരരാജാവ് ഭാര്യകൻ.

ഭൂതനും ജീവിതം ഒട്ടും സംഭവിക്കാതെ എടുത്തുകൊണ്ടു ‘ഞാനി
ത്രനാളും ഭാര്യകരാജാവിന്റെ ചോര കൂറായിട്ടുണ്ടുതീരുന്നു. ഇപ്പോൾ
ദേവി മനോദരിയോട് ഒരുവചനത്തെ ചൊല്ലി(യേ)ച്ചു പോകേണമെ
ന്ന് കല്പിച്ചുവന്ന് നൽപ്പള്ളിക്കുട്ടിവിജയമ്മാർ ചൊല്ലുവോളം ചെയ്തു
“ചിത്രപ്പള്ളി ശ്രീ മംഗലേ! ഭാര്യകപത്നി! ഭാര്യകന്റെ ദേവി മനോദ
രി! നിൻ കണവൻ ചാവാൻ ഉഴിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നീയുവനെ
പോകാതെ വിലക്കി തടഞ്ഞിരിക്ക” എന്നും ചൊല്ലിപ്പോകത്തുടങ്ങി
നാൻ ഭൂതൻ.

അങ്ങിനെ പോകപോയിച്ചെന്ന് ഭദ്രകാളിയുടെ പടയുടെ നടു
വിൽ ചെന്ന് ഭദ്രകാളിക്ക് മുമ്പടയായി വിളമ്പത്തുടങ്ങിനാൻ ഭൂതൻ,
കൊടുക്കത്തുടങ്ങിനാൻ ഭൂതൻ:—

അതുകണ്ടുളിച്ചെയ്യു:—“ഹാ കഷ്ടമേതാളും ഭൂതന്മാർക്കൊട്ടും ന
ന്ന്. അതിയെ ചെല്ലാം പട, ഇതിയെ ചെല്ലാം പട, മതിയെ ചൊളി
ഞ്ഞുടവും കിടങ്ങു തുണുടവും കാൺമീലേ; അവനിത്രനാളും ഭാര്യക

* അധികം.

† ശമ്പളം.

‡ ശിവൻ—നായനാർ ശബ്ദം ബഹുമാനമായിയാണ്. (ഈശ്വരനും സന്യാ
സിക്കും) ‡‡ അങ്ങിനെ നികൃഷ്ടവൃത്തിയെടുത്തിട്ടും ജീവിച്ചുകൊള്ളാം.

§ അനുബന്ധം നോക്കുക.

രാജാവിന്റെ ചോദ്യം ക്രാധിപ്പിച്ചു; ഇപ്പോൾ നമ്മുടെ പുറത്തു വന്നു പടവിളമ്പുന്നത് യോഗ്യമല്ലെന്നുള്ളതു ശ്രദ്ധേയമായി.

അതിനേയും കേട്ടു പോകത്തക്കവിധം ഭൂതൻ. പോയടിക്കുന്നോക്കി അടുക്കത്തുണ്ടായി അസുരപ്പടയെല്ലാം. അരബാണരും ദീർഘബാഹുവും പടയോരുഭാഗം, നാഗബാണരും പടയോരുഭാഗം, ധൂമകേതുവും പടയോരുഭാഗം, മുടികടകക്ഷത്രിയരും പടയോരുഭാഗം, കാലകേയരും പടയോരുഭാഗം, പതിനാറായിരം വില്ലരക്കരും അമ്പരക്കരും പടയോരുഭാഗം, എന്നിങ്ങനെ ഭാരകരാജാവ് നിരത്തുന്നതിനെക്കണ്ടു ഭദ്രകാളി പടനിരത്തത്തക്കവിധം.†

അത് എപ്പോഴും നിരത്തുന്നതെന്നാൽ:—ഗണപതിയും ശുഭ്രമണിയരും പടയോരുഭാഗം, യമനീലക്ഷരും നീലവട്ടാരിയും പടയോരുഭാഗം, നന്ദിവത്തുഗോപാലരും തിരുമണിമങ്കരും പടയോരുഭാഗം, കൂടിയൻ പെരുപടയും കരുതിരാമരും പടയോരുഭാഗം, അയ്യപ്പരും ഭൂതപ്പടയോരുഭാഗം, ശ്രീഭദ്രകാളിയും പിശാചുപ്പടയോരുഭാഗം, എന്നിപ്രകാരം ഭദ്രകാളി പടനിരത്തുന്നതേ കണ്ടു ഭാരകരാജാവും കച്ചുരുട്ടുകെട്ടി വിൽച്ചുരുട്ടു മുറുക്കി ആവനാഴിയിൽ ശരവും തിരക്കി പോക്കോലം ധരിച്ച് യുദ്ധസന്നദ്ധനാവോളം ചെയ്തു, പുലി പൂട്ടിയ തേർമേൽക്കരേറി യുദ്ധഭൂമി മുപ്പത്താറു കാതവും നടുങ്ങുപാഞ്ഞാത്താസുരരാജാവ് ഭാരകൻ.

“എതിർപ്പിൻ! മുടിപ്പിൻ!” എന്നാൽ ശ്രീഭദ്രകാളി. ആനയും ആനയും തമ്മിൽ കെട്ടി, തേരും തേരും തിരക്കിപ്പാഞ്ഞു; ആളിൽ കെട്ടിയും വാളിൽക്കെട്ടിയും തോളിൽക്കെട്ടിയും ഏററിയുമെറിഞ്ഞും മഹാശൂരമായിക്കൊണ്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങിയ കാലത്തു് രാജാൻ ‡ മകൾ ശ്രീഭദ്രകാളി ഭാരകവധം ചെയ്യാനായിക്കൊണ്ടു് തോററി എന്തെന്തെന്നു. എന്നാൽ യുദ്ധം കാണണമെന്നു കല്പിച്ചു് മറിമാൻ ആകുന്ന കലമേൽ കരേറി പള്ളിവില്ലും പവിഴവും എടുക്കുവോളം ചെയ്തു് വിന്ധ്യാടവിയിങ്കൽനിന്നു് എഴുന്നള്ളി ശ്രീകാർത്ത്യായനീദേവി.

* മുടി (കീഴി) കടകം (കച്ചുരുട്ടുന്ന) ഉള്ള ക്ഷത്രിയന്മാർ—രാജാക്കന്മാർ.

† അനുബന്ധം നോക്കുക.

‡ ഇരുശൻ + ആർ = ശിരസ്.

യുദ്ധം കണ്ടു നിന്നവരെ—“ഇങ്ങു വരുവായോ മകളേ! നീ എല്ലാ കാരം കൊല്ലുന്ന ഈ അസുരനെ” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീകാർത്ത്യായനീ ഭേവി.

“ഞാൻ യാതാ യാതൊരുകാലം യുദ്ധംചെയ്തു കൊല്ലുന്നുണ്ടെ” ന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഇതു കേൾപ്പോയാക മകളേ! ഭദ്രകാളി! അവനു മവനുടെ ഭേവി യുമറിഞ്ഞിരിപ്പോരു രണ്ടു ബ്രഹ്മോപദേശമുണ്ടു്. അതു നമ്മുടെ പുറത്തു വരുമ്പോഴേ അവനു മരണമകപ്പെട്ടു” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീകാർത്ത്യായനീഭേവി.

“എന്നാലതു മുപദേശിച്ചുകൊണ്ടു പോരുവാനെന്നൊരുപായമുള്ളു” എന്നു വിചാരിക്കുന്ന കാലത്തു് അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീകാർത്ത്യായനീഭേവി.

“നീ അവനെ അവന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു് അയക്കുന്നില്ല എന്നിൽ ഞാൻ ചെന്നുപദേശിച്ചു കൊണ്ടുപോരുന്നുണ്ടെ”ന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീകാർത്ത്യായനീഭേവി.

അപ്പോൾ ശ്രീഭദ്രകാളിയും പെരുകിനുകോപംചെന്നു് കോപാഗ്നിയോടും കൂടി ‘ദാരുകനെ ഞാൻ യുദ്ധം ചെയ്തിട്ടെങ്കിലും അറകൂടി വിളിച്ചിട്ടെങ്കിലും അവനെ അവന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കയക്കുന്നില്ലെന്നു്’ അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു ശ്രീകാർത്ത്യായനിയും മറിമാനാകുന്ന കലയെ അവിടെ നിത്തുവോതും ചെയ്തു്, പള്ളിവില്ലും പവിഴവും അവിടെ ചാരവോതും ചെയ്തു്, എത്രയും ദാരിദ്ര്യം പെരുകിയൊരു അഗതിബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണിന്റെ വേഷത്തെ ധരിച്ചു് ദാരുകന്റെ കോട്ടവാതുക്കലേക്കാമ്മാറു് ചെല്ലുവോതും ചെയ്തു്, “ചിത്രപ്പള്ളി ശ്രീമംഗലേ! ദാരുകപത്നീ! ദാരുകന്റെ ഭേവി മനോദരീ! ഭൈഷ്വര്യം* തരുവോയാക” എന്നുപേക്ഷിച്ചാൾ അഗതി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണു്. അതുകേട്ടു ഭേവി മനോദരിയും ഒരു താലം മുത്തുരത്നങ്ങളെ കോരിക്കൊണ്ടെവെച്ചു കൊടുത്താളല്ലോ ഭേവി മനോദരീ.

* പി.മു.

“അത്(ത്വം)മനസ്സം(ത്വം)”; വന്മയുടെ പോവുവോൾ തന്നിൽ പെരിയോർ തട്ടിപ്പറിച്ചുകൊള്ളും” എന്നുതളിച്ചെയ്തു പുറംകാൽകൊണ്ടും പുറംകൈകൊണ്ടും * നീക്കിവെച്ചാളഗതി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണ്.

പിന്നെ താനടുക്കും പട്ടുകിൽ തേവായ് † മെന്റവററത്തറിഞ്ഞുകൊണ്ടുചെച്ചു കൊടുത്താളല്ലോ ദേവി മനോദരി.

“ഇതു മുട്ടത്തുചെന്നാൽ നിത്യം കിട്ടും പിചുകുടി കിട്ടാ മകളേ! എന്നുതളിച്ചെയ്തു പുറംകാൽകൊണ്ടും പുറംകൈകൊണ്ടും നീക്കിവെച്ചാൾ” അഗതി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണ്.

“ഇതു കേൾപ്പോയാക ദേവി മനോദരി! ഞാനത്(ത്വം) വേണ്ടിയും ഐശ്വര്യംവേണ്ടിയും വന്നൊരത്തിയല്ല, എത്രയും മോക്ഷാത്(ത്വം) മപേക്ഷിച്ചു വന്നൊരത്തിയത്രേ. എന്നാൽ നീയും നിന്നുടെ ഭർത്താവും അറിഞ്ഞിരിപ്പോര രണ്ടു ബ്രഹ്മോപദേശമുണ്ട്. അത് ഒരുത്തർ ജപിക്കിൽ ഇരുവർ ജപിക്കനല്ല. ഇരുവർ ജപിക്കിൽ മുപ്പർ ജപിക്കനല്ല. നിനക്ക് നെടുമംഗലഗുത്തിനും നന്ന്. നിന്റെ ഭർത്തവ്യ് യുദ്ധം ജയിപ്പാനും നന്ന്. എനിക്ക് മോക്ഷത്തിനും നന്ന്. അത് ഒരു ഉരു ചൊല്ലിത്തരുവോയാക!” എന്നുപേക്ഷിച്ചാളഗതി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണ്.

അതുകേട്ട് ദേവി മനോദരിയും, തങ്ങളുടെ ബ്രഹ്മോപദേശത്തെയും ബോധിപ്പിച്ചുകൊടുത്താൾ ദേവി മനോദരി.

അങ്ങിനെ അസുരകളുടെ ബലത്തെ ആകർഷിച്ചുവോതും ചെയ്ത്, ഭദ്രകാളിയുടെ പടയുടെ നടുവിൽ ചെന്നു ഭദ്രകാളിയുടെ വലത്തെ തുച്ചെവിയിൽ ഒരു ഉരു ചൊല്ലിക്കൊടുത്തു. മേലെ ഒരു തനിക്കു തന്നെ തോന്നി അങ്ങിനെ ഭാരകനെ കൊല്ലുവാനുള്ളോരുപദേശത്തെ ചൊല്ലുവോതും ചെയ്ത്, മറിമാനാകുന്ന കലമേൽ കരേയേറി പള്ളിവില്ലും പവിഴമമ്പും എടുക്കുവോതും ചെയ്ത്, വിന്ധ്യാടവി(വീഥി)യിലേയ്ക്കു എഴുന്നള്ളി ശ്രീകാർത്ത്യായനീ ദേവി.

അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന കാലത്തു ശക്തികെട്ട് മറുകി‡ മുറുകി ചൊല്ലുവാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരകൻ:—

* പുറംകാലും പുറംകൈയും അശ്രീകരമാണിട്ടാണു് ഗണിക്കാറുള്ളതു്.

† ഒരുത്തരും അവിശ്വമായ മേലുടുപ്പു്.

‡ മറുകി=പരിഭ്രമിച്ചു, പേടിച്ചു.

* ഇതു കേൾപ്പോയാക അസുരവീരന്മാരെ! “നമ്മുടെ ഗൃഹത്തിങ്കൽ ഏതാനുമൊരു അപജയം ഉണ്ടായിതെന്ന് തോന്നുന്നു എന്നാൽ ഞാൻ ചെന്ന് അറിഞ്ഞു വരട്ടെ. നിങ്ങൾ യുദ്ധം പിഴയാതെ ചെസ്സോടുകൂടി” എന്നാൽ അസുരരാജാവ് ഭയപ്പെടും.

തേര്യുദ്ധം:—“തേര്യുകൊണ്ടു തിരക്കുമ്പോൾ തിരക്കിട്ടു നില്ക്കരുത്. വാളുകൊണ്ടു വെട്ടുമ്പോൾ വാങ്ങിട്ടു നില്ക്കരുത്. കുന്തംകൊണ്ടു കുത്തുമ്പോൾ കുറുകി നില്ക്കരുത്. വില്ലുകൊണ്ടു വെട്ടുമ്പോൾ വാങ്ങിട്ടു നില്ക്കരുത്. പാറകൊണ്ടു വെട്ടുമ്പോൾ പകുതിച്ചു നില്ക്കരുത്. ചക്രംകൊണ്ടു വെട്ടുമ്പോൾ തിരിഞ്ഞിട്ടു നില്ക്കരുത്. ഇങ്ങിനെ തേര്യുകൊണ്ടു വെട്ടുമ്പോൾ ഉറപ്പിട്ട് ചൊല്ലി കൊടുപ്പതും ചെയ്യും, തേര്യുട്ടു മറഞ്ഞു ചന്ദനപ്പച്ചക്കിട്ടിരിക്കുമ്പോൾ ചെല്ലുമ്പോഴും ചെയ്യും:—‘ഇങ്ങു വരുവോടുകൂടി! മനോദരീ! ഇവിടെത്തന്നെത്തന്നെത്തന്നെ ഒട്ടും ഒളിയാതെ ചൊല്ലിത്തരുവോടുകൂടി’ എന്നാൽ അസുരരാജാവ് ഭയപ്പെടും:—

“ഏതു മൊന്നുമില്ല ഭർത്താവേ!” എന്നാൽ ഭേദി മനോദരീ.

“ആരുമൊരു ഭൂതരും വന്നോരില്ല” എന്നാൽ അസുരരാജാവ് ഭയപ്പെടും.

“ഇന്നൊട്ടു മദ്ധ്യം (ഹ)നേരത്തു എത്രയും ദാരിദ്ര്യം പേരുകി യോരഗതി ബ്രാഹ്മണി വന്നു” എന്നാൽ ഭേദി മനോദരീ.

“അവൾക്കു നീ എന്തോന്നു കൊടുത്തു?” എന്നാൽ അസുരരാജാവ് ഭയപ്പെടും.

“ഞാൻ ഒരു താലം മുത്തുരത്നങ്ങളെ കോരിക്കൊണ്ടു വെച്ചുകൊടുത്തേൻ ഭർത്താവേ!” എന്നാൽ ഭേദി മനോദരീ.

“അത്(ത്വം)മനത്(ത്വം) പോൽ, വാനത്തു പോകുമ്പോൾ തന്നിൽ പെരിയോർ തട്ടിപ്പറിച്ചുകൊള്ളുമെന്നും ചൊല്ലി പുറംകാൽ കൊണ്ടും പുറംകൈകൊണ്ടും തട്ടിക്കളഞ്ഞാലഗതി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണ്.”

* ഭയപ്പെടും വിശ്വസിക്കുന്നു.

† പോരിന്റെ രീതി. (ഉദാഹരണം എന്നൊരു ഷാഘാതമുണ്ടു്)—ഒരേയ്ക്കുപെട്ടത്തൽ എന്നും അർത്ഥമാണു്.

“പിന്നെ നീ എന്തൊന്നു കൊടുത്തു” എന്നാനസുരരാജാവ് ഭാര്യക്കു.

“ഞാൻ ഉടുക്കുന്ന പട്ടുകിൽ തേവാങ്കമെന്നിവരെ തിരഞ്ഞു കൊണ്ടു വെച്ചു കൊടുത്തേൻ ഭർത്താവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദരീ! “ഇതു ഉടുത്തുചെന്നാൽ നിത്യം കിട്ടും പിചുകിട്ടാ മകളേ!” എന്നു ചൊല്ലി പുറംകൈകൊണ്ടും പുറംകാൽകൊണ്ടും തട്ടിക്കളഞ്ഞാൾ അഗതി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണ്.

“പിന്നെ നീ എന്തൊന്നു കൊടുത്തു” എന്നാനസുരരാജാവ് ഭാര്യക്കു.

“ഇതു കേൾപ്പോയാക ഭർത്താവേ! നമ്മുടെ ബ്രഹ്മോപദേശം എത്രയും നന്നുപോൽ. അവൾക്കു മോക്ഷത്തിന്നും നിന്തിരുവടിക്കു പടജയിപ്പാനും നന്നുപോൽ. എന്നിങ്ങനെ മറ്റു മനുഷ്യന്മാർക്കും നന്നുപോൽ. അതു് ഒരുത്തർ ജപിക്കിൽ ഇരുവർ ജപിക്കുവേണ്ടുപോൽ. ഇരുവർ ജപിക്കിൽ മൂവർ ജപിക്കുവേണ്ടുപോൽ” എന്നു പറഞ്ഞു ബോധിപ്പിച്ചവരെ നമ്മുടെ ബ്രഹ്മോപദേശത്തെ ഒരു മൊഴി ചൊല്ലിക്കൊടുത്തേൻ ഭർത്താവേ! എന്നാൾ ദേവി മനോദരീ. “നല്ലേ നല്ലേ ദേവി! ഞാൻ ചെയ്ത പരാക്രമം എന്നുടെ ബലമെന്നോർത്തിരിപ്പു! എന്നുടെ ബ്രഹ്മശക്തിയുടെ ബലമത്രേ. എന്നിങ്ങനെ വന്നോരു പിഴ എന്നുടെ മാറ്റാനും വരായ്ക” എന്നു ദുഷിക്കു തുടങ്ങിനാൻ അസുരരാജാവ് ഭാര്യക്കു. “സൂര്യന്റെ ഉപദേശം തീർത്തവരും മരമേറി കൈ വിട്ടവരും മരണസൂച്യ*മൊക്കെ മെന്നാൻ അസുരരാജാവ് ഭാര്യക്കു. “നീയു് നിന്നാലാവോളം അർത്ഥ (ത്വ)ത്തെയുംകൊണ്ടു് വനാന്തരമൊഴിഞ്ഞു പോയ് പോയാക” എന്നു അസുരരാജാവ് ഭാര്യക്കു. “ഞാനിന്നു ഭദ്രകാളിയോടു പടവെട്ടി വീര്യസ്വർഗ്ഗം പ്രാപിക്കുന്നേ” എന്നു അസുരരാജാവ് ഭാര്യക്കു.

“പടപൊരുവാൻ പോകുന്ന ഭർത്താവേ! പാപി അടിയത്തെ ആക്കിക്കൊണ്ടു പോകുന്നു. ഞാനേഴാണ്ടുപ്രായത്തിലെ ദേവിയായി പോന്നേൻ! പോവാൻ വഴിയറിയുന്നില്ലേ! പോവാൻ പുരിയാവതറിയുന്നില്ലേ! ഞാനിനി വാഴ്വനോ? ഇരിപ്പനോ!” എന്നു് മറുക്കി ദുഷിക്കത്തക്കിനാളല്ലോ ദേവി മനോദരീ.

* സൂക്ഷ്മം എന്നതിന്റെ തത്ത്വവശം. ശരിയായി മരിച്ചവരായെന്നും.

ഭേവി മനോദരിയുടെ ദഃഖത്തെക്കുണ്ട് മാറണമെന്നാണ് കന്തള ഭാരമെല്ലാം ചികിയിലുലർത്തി ചന്ദനപ്പള്ളിക്കുട്ടിലിന്മേൽ ഉറക്കിക്കിടത്തി കച്ചരട് കെട്ടി വിൽച്ചരട് മുറുക്കി ആവനാഴിയിൽ ശരവും തിരക്കി യുദ്ധപോക്കോലം ധരിച്ച് യുദ്ധസന്നദ്ധനാകുവാനും ചെയ്ത് പുലികെട്ടിയ തേർമേൽ കരയേറി യുദ്ധഭൂമി മുപ്പത്തിയാറു കാതവും നടുങ്ങാനാ ത്താനസുരരാജാവു് ഭാരകൻ.

‘എതിർക്കിൻ! മുടിപ്പിൻ!’ എന്നാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി:—

“ആനയും ആനയും തമ്മിൽ കെട്ടി, തേരും തേരും തിരക്കി പാഞ്ഞത്, വാളിൽ കെട്ടിയും, ആളിൽ കെട്ടിയും, തോളിൽ കെട്ടിയും, ഏറി ഏറിത്തും, മഹാകൂരമായിക്കൊണ്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങിയ കാലത്തു് “ധനമുററീടും വാനവരും എടുദിക്കുകയും ഏഴുലകത്തിങ്കലും ആററിന്നുടെ അലസിപ്പോയോരന്തകനാണ് കടിച്ചേൻ കടൽപെരുങ്കും ഭാരമത്താലെ കേട്ടായോ?”¹ എന്നാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി.

ഭാരകൻ—“കേട്ടേൻ കേട്ടേനെടി! ചെവികളെല്ലാം ഭേദിപ്പോൾ നിന്നോടു, വചനങ്ങൾ പേറ്റു പേശ കേട്ടങ്ങു ഇരിപ്പോനോ ഞാൻ. തൊട്ടു പിടിച്ചു വാളും തോളും അകപ്പെടുത്തി കെട്ടി മുട്ടി ചിറ²യിലിട്ട് ചവിട്ടുന്നുണ്ടെ”ന്നാൻ അസുരരാജാവു് ഭാരകൻ.

കാളി—“കെട്ടാതെ കണ്ടോ, രാവണാനെ!³ കെട്ടുകാലം നിനക്കു തറിയാവതല്ലോ എന്താ! ചണ്ഡത്തിലിശാനരെ!⁴ നിന്തല വെട്ടി അറുത്തു്, അരരടെ അണിക്കെലാസം ഏറുവോ”ളെന്നാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി.

ഭാരകൻ—ഏറ്റും ഏറ്റും എന്നു നിനച്ചു് നേരെ കൂറിട്ടു് “ഒരു കൂറ് ഗംഗയ്ക്കു്, ഒരു കൂറ് ഉമക്കു്, ചുട്ടുകാട്ടിൽനിന്നു പേയാട്ടാടും പിശാചെ!” എന്നാനസുരരാജാവു് ഭാരകൻ.

കാളി—“പിച്ചയായുള്ള അസുര! അസുര! നിന്നുടെ കടൽ കീറി തീട്ടുവാൾ⁵ക്കിരയാക്കി അല്ലൽ തീർത്തു അരൻപഭം ചേരുവോളെ”ന്നാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി.

1. ഇവിടെ പാഠം ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

2. തടയു്.

3. രാജാക്കന്മാരെപ്പോലെയുള്ളവനെ.

4. ഈ ചണ്ഡത്തിനിശനെയുള്ളവനെ.

5. മുച്ചയുള്ള ഞാൻ, തീട്ടുക=മുച്ചയുണ്ടാക്കുക.

എന്നിങ്ങിനെ വായ്പോരിളച്ചു¹ കൈപ്പോരു തുടങ്ങിയ കാലത്ത് ദേവപ്പട അസുരപ്പടയാട്ടമാറ്, അസുരപ്പട ദേവപ്പടയാട്ടമാറ്, അപ്പോൾ അസുരപ്പട മികച്ചു കാണായല്ലോ. അപ്പോൾ ഭദ്രകാളിക്കും നന്ദിമഹാകാളനും ക്ഷീണിക്കത്തോളം പട ചത്തു എന്ന് കോപിച്ചാനല്ലോ നന്ദിമഹാകാളൻ.

അപ്പോൾ ഭദ്രകാളിക്കും പെരുകിന കോപം ചെന്നു കോപാഗ്നി യോടും കൂടി ഒന്നാമതെത്തു് പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. ഒരു ലക്ഷം കോടി പടചത്തു ഭാരകുന്ന്. രണ്ടാമതെത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. രണ്ടുലക്ഷം കോടി പടചത്തു ഭാരകുന്ന്. മൂന്നാമതെത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. മൂന്നു ലക്ഷം കോടി പടചത്തു ഭാരകുന്ന്. നാലാമതെത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. നാലുലക്ഷം കോടി കോടി പടചത്തു ഭാരകുന്ന്. അഞ്ചാമതെത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. അഞ്ചുലക്ഷം കോടി പടചത്തു ഭാരകുന്ന്. ആറാമതെത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. ആറുലക്ഷം കോടി പടചത്തു ഭാരകുന്ന്. ഏഴാമതെത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. ഏഴുലക്ഷം കോടി പടചത്തു ഭാരകുന്ന്. എട്ടാമതെത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. എട്ടുലക്ഷം കോടി പട ചത്തു ഭാരകുന്ന്. ഒമ്പതാമതെത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. ഒമ്പതു ലക്ഷം കോടി പട ചത്തു ഭാരകുന്ന്. പത്താമതെത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. പത്തുലക്ഷം കോടി പടചത്തു ഭാരകുന്ന്. എന്നിങ്ങിനെ ഓരോരോ അസുരവീരന്മാർ ചത്തുകിടക്കും പോർക്കളമെല്ലാം ഏഴുനൂറു യോജന നീളം മൂന്നു യോജന അകലം, എന്നീ പോർക്കളത്തിൽ നായോടു നരി, കാനോടു കഴു എന്നീ പരിഷ്കളെല്ലാം കൊത്തിപ്പിറിച്ചു ഭക്ഷിക്കു തുടങ്ങിയപ്പോൾ തെച്ചി² കൊണ്ടും ചെമ്പരത്തികൊണ്ടും ഉണ്ടു മാലകെട്ടി തുക്കിയാരെപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്നു. അശോകം നിറയെ പൂത്താരെപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്നു. പ്ലാശ്ത് നിറയെ പൂത്താരെപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്നു.³ അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന യുദ്ധഭൂമി മുപ്പത്താറു കാതവും നോക്കിക്കണ്ടാണല്ലോ അസുരരാജാവു് ഭാരകുൻ.

1. ഇളയ്ക്കുക=ഇവിടെ മതിയാക്കുക എന്നർത്ഥം. കുറയ്ക്കുക എന്നതാണ് സാധാരണ അർത്ഥം,

2. ചില ദിക്കിൽ ഇതിന്നു് ചെത്തി എന്നും ചേരുണ്ടു്. ഭാഷാശാസ്ത്രത്തിൽ "അക്ഷമോറം" എന്ന വകയിൽപ്പെടുന്നതാണിതു്.

3. ഇതിലെ ഉപമകളുടെ സ്വഭാവവും നോക്കുക. ചുരുപ്പു നിറമാണല്ലോ.

“എന്നു കയ്യുമേ! താനും, എല്ലാപേരും ചത്തിട്ട്, കൊമ്പു കഴിച്ചു മരംപോലെ ഞാനേകനായി” എന്ന് ടുഃഖിക്ക തുടങ്ങി. നല്ലൊരു അസുരരാജാവു് ഭാരകൻ.

“യുദ്ധം മാറി ഞാൻ ഗൃഹസ്തികളേക്കു പോയാൽ എന്നുട അഭിമാനത്തിന്നു് മാറ്റം വരു”മെന്നു കല്പിച്ചു് തന്റെ തേർത്തട്ടിൽ കിടന്നോരു വജ്രായുധ¹മെടുത്തു് ഇളക്കിനാനെല്ലോ അസുരരാജാവു് ഭാരകൻ.

അതു വജ്രമുഷ്ടി² മീതെ മുറിഞ്ഞു തെറിച്ചുപോയെന്നല്ലോ. പിന്നെ തന്റെ തേർത്തട്ടിൽ കിടന്നോരു ബ്രഹ്മണ്യായുധ³മെടുത്തിളക്കി ഭദ്രകാളിയുടെ പടയെല്ലാം ഏറി കൊല്ലത്തുടങ്ങിനാനെല്ലോ അസുരരാജാവു് ഭാരകൻ.

അതു ദൂരവേ കണ്ടരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി. “ഇതു കേൾപ്പോയാക, ഭാരക! ത്രിഭുവനസ്രീകളോടു് ജയിച്ചിരിക്കുന്ന പുരുഷനല്ലയോ നീയ്യ്! ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാരോടു് നേർ വിട്ടല്ലയോ? സ്രീകളോടു് പുരുഷന്മാരു് വടിയും തടിയു്⁴മെടുക്കു രൊണമയല്ല” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതു കേട്ടു് ദൈന്യാവസ്ഥയെന്നു കല്പിച്ചു് പടിഞ്ഞാറേ സമുദ്രവീഥീകലാമമാടു് എറിഞ്ഞു കളഞ്ഞാനെല്ലോ അസുരരാജാവു് ഭാരകൻ.

അതുകണ്ടു ഭദ്രകാളിയും അരികെനിന്ന ഗണപതിയെക്കൊണ്ടു് മഴുകിയെടുപ്പിച്ചു ഭാരകന്റെ നേരം തേർത്തട്ടുമെല്ലാം തച്ചുതകർത്തുളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

ഭാരകൻ തേർത്തട്ടിന്നു വീണു വിന്ധുൻ എഴുന്നേറ്റു യോജന ഓടി, കാവേരി മുനത്തു യോജന ഓടി, നാഗമണ്ഡലത്തിൽ⁵ പുക്കൊളിച്ചു നെല്ലോ അസുരരാജാവു് ഭാരകൻ.

1. ഇയിടെ വാളെന്നു അർത്ഥമുള്ളു. വജ്രത്തിന്നു് പല അർത്ഥവുമുണ്ടു്.

2. വൈവരക്കല്ലാകാണ്ടുണ്ടാക്കിയ പാടി.

3. ബ്രഹ്മായു് കൊടുത്ത ആയുധം.

4. മരം.

5. നാഗമോകം.

നാഗമണ്ഡലത്തെ മുരടെ കുത്തിപ്പറിച്ച് ഉദയമാന¹ പർവ്വതം നോക്കിയെറിഞ്ഞതളി ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ ഉദയമാനപർവ്വതത്തിന്റെ വടക്കേ താഴ്വരയിങ്കലാ മ്മാർ പൂക്കൊളിച്ചുവെല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരകൻ.

“നീയ്യോ പർവ്വതമേ! എന്നുടെ ശത്രുവിനെ വെച്ചടക്കുകയോ ചെയ്യുന്നത്? എന്നാൽ നിന്നേയും കുത്തിപ്പറിച്ച് സമുദ്രത്തിൽ കലക്കുന്നുണ്ടേനെ” നന്മളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ട ഭയപ്പെട്ട പർവ്വതത്താൻ:—വേതാളത്തെക്കൊണ്ട് പാതാളത്തെപ്പോലായാക. നിന്തിരുവടിയുടെ നാവുകൊണ്ട് ത്രിഭുവനമൊക്കെ പരത്തിപ്പോയാക. നിന്തിരുവടിയുടെ തുളകുകൊണ്ട് ആദിത്യന്റെ തേർത്തട്ടെപ്പോയാക. ഉച്ചക്കു അന്തിപ്പെട്ടമാർ പേയും പാപ്പോയാക” എന്നാൻ പർവ്വതത്താൻ.

അപ്പോൾ ഭദ്രകാളിയും വേതാളത്തെക്കൊണ്ട് പാതാളമെപ്പോലായാക. തുളകുകൊണ്ട് ആദിത്യന്റെ തേർത്തട്ടെപ്പോലായാക. തിരുനാവുകൊണ്ട് ത്രിഭുവനമൊക്കെ പരത്തിപ്പോലായാക. ഉച്ചയ്ക്കു അന്തിപ്പെട്ടമാർവെച്ചു പാത്തുകാലത്തു “ഇശ്വരനാർ മകൾ ഭദ്രകാളി യുദ്ധം മാറിപ്പോയാളെന്നു തോന്നുന്നു. എന്നാൽ എന്നുടെ ദേവിയെ കാണേണ”മെന്നു കല്പിച്ച് പരിമാദനാ² അസുരനെ കുറുക്കി കുറുക്കി കൊഞ്ചിപ്പിടിച്ചെടുത്തു, ആകാശമാറ്റം നോക്കി എറിഞ്ഞു, മൂലഗ്രീവത്തിന്മേലേറി. കടലും കാവേരിയും അലരുന്നതുപോലെ അലറിത്തുടങ്ങിനാരെല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരകൻ.

“കുത്താതെ! കുത്താതെ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! കൊല്ലരുതേ! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! പന്ത്രണ്ടാദിത്യനാണു്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! പതിനൊന്നു ഭദ്രനാണു്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! പത്തു ദിക്കാണു്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! വെതു (നവ)ഗ്രഹങ്ങളാണു്!³ കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! എട്ടു് (അഷ്ട)വസുക്കളാണു്!⁴ കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! ഏഴു ആഴ്ചയാണു്!

1. ഉദയമാനപർവ്വതമെന്നും ഒരു ഷാമുണ്ട്. “ഉദയമാന” “അസ്തമാന”ത്തിന്റെ അനുകരണമായിരിക്കാം.

2. ഷൈമാദന എന്നതിന്റെ ദേശ്യരൂപം.

3, 4. ആയത്തിങ്കലാണുക.

കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! ആറ് ആധാരമാണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! അഞ്ചു പഞ്ചാക്ഷരമാണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! നാലുവേദത്താണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! മൂന്നു മുത്തികളാണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! ഇരുവരു അശ്വിനി ദേവകളാണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! ഒന്നേ ബ്രാഹ്മണനാണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! തിരുനേത്രത്തിൽ പിറന്നോരു തമ്പുരാട്ടി എന്ന് അടിയനിപ്പോഴത്രേ അറിഞ്ഞു. നിന്തിരുവടിക്കും നിന്തിരുവടിയുടെ പടയ്ക്കും അടിക്കീഴ് പ്പൊടിയായി കിടപ്പേനെന്ന്¹ ള്ഛിക്കത്തുടങ്ങിനാനെല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരകൻ.

ഭാരകരാജാവിന്റെ ള്ഛത്തെക്കേട്ടു ദേവി മനോദരിയുടെ ഇമ്പനിദ്രയുണർന്നു അവൾ കണ്ടോരരിംകിനാവെല്ലാം² തന്നിണത്തോഴിമാരെ വിളിച്ച് അറിയിക്കത്തുടങ്ങിനാളെല്ലോ ദേവി മനോദരി. “ഞെട്ടിൽ ഞെടിയോരു പെൺകൊടിയാൾ വന്ന് എൻ ഭർത്താവേറിപ്പോകയാരു തേരും തേർത്തട്ടുമെല്ലം തച്ചുകുത്ത് ഭൂമിയിങ്കലാമ്മാറ് ഓടുന്നതും കണ്ടുണർന്നു തോഴിമാരെ!”

“അതേതുമല്ല തോഴിമാരെ! ഞെട്ടിൽ ഞെടിയോരു പെൺകൊടിയാൾ വന്ന് എൻഭർത്താവെ പൊത്തിപ്പിടിച്ചെടുത്ത് ആകാശമാർഗ്ഗം നോക്കി എറിഞ്ഞ് മൂലത്രിശുലത്തിന്മേലേറു കടലും കാവേരിയും അലരുന്നതുപോലെ അലരുന്നതു കേട്ടുണർന്നു തോഴിമാരെ!”

“അതേതുമല്ല തോഴിമാരെ! പാലാലെ അടി കഴുകി പട്ടാലെ അടി തോത്തി, വെള്ളിവിളക്കിൽ കർപ്പൂരത്തിരിയുമിട്ടു, പട്ടുമെത്തമേൽ ഇമ്പനിദ്രയെക്കൊള്ളും എന്നുടെ ഭർത്താവ് ഇപ്പോൾ വെറുനിലമേ കിടന്ന് ഉഴക്കുന്നതും കണ്ടുണർന്നു തോഴിമാരെ!”

“അതേതുമല്ല തോഴിമാരെ നമ്മുടെ അസുരവംശമശേഷം കൊന്നു മുടിയുന്നതും കണ്ടുണർന്നു തോഴിമാരെ!”

“അതേതുമല്ല തോഴിമാരെ! ഞാനിനി വാഴ്വനോ ഇരിപ്പനോ, എന്ന് മാഴ്കി ള്ഛിക്കത്തുടങ്ങിനാളെല്ലോ ദേവി മനോദരി.

1. ഭാരകൻ ശിവഭക്തനാണെന്ന് ഇതിൽനിന്നും തെളിയുന്നു.

2. അരുമയായ കിനായ്.

‘പകൽ കിടന്നറക്കിയാൽ പേക്കിനാവ് പലതും കാണുമെന്ന്’ പാഞ്ഞടക്കിനാരെല്ലോ തന്നിണത്തോഴിമാരും.

ദേവി മനോദരിയുടെ ളഃഖത്തെക്കേട്ട് ദാരുകരാജാവിനെ മൂല ത്രിശൂലത്തിന്മേൽനിന്നഴിച്ചു തന്തിരുവടിയുടെ തുത്തുടയിൽ കിടത്തി അമ്പനടെ പാദാദികേശവും കേശാദിപാദവും സൂക്ഷിച്ചുകണ്ട നോരത്ത് ‘ഒന്നുകൊണ്ടും കൊല്ലുവാൻ യോഗ്യം¹ പോരാ ഈ അസുരനെ’ എന്നു രുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഒരു പില² അഴുകിയവരെ കൊല്ലുകയില്ല. വിദ്യയുള്ളവരെ കൊല്ലുകയില്ല. തപസ്സുള്ളവരെ കൊല്ലുകയില്ല. യുദ്ധത്തിന്നു് ആ യുധം മുറിഞ്ഞവരെ കൊല്ലുകയില്ല” എന്നുരളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഇത്ര വലിയൊരു ശത്രുവിനെ മടിയിൽവെച്ചു് പേവാക്കുരളി ചെയ്യുന്ന തമ്പുരാട്ടി ഈ കോപത്തോടും കൂടി കൊന്നില്ലായെങ്കിൽ എപ്പോൾ കൊല്ലേണ്ടൂ” എന്ന് കോപിച്ചാനല്ലോ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“അന്യകുമാരേകം വരമുണ്ടു് ഇയശ്ചിരിയൻ³ കൊണ്ടിട്ടു്” എന്നു രുളിച്ചെയ്തു.

“ആണാലുമായുധത്താലുമെന്നിയെ നിന്തിരുവടിയുടെ പതിനാറു തുക്കെയിലെ ആയുധങ്ങളൊക്കെ നീക്കിക്കളഞ്ഞു് തിരുനഖങ്ങളെ ഒക്കുണ്ടു് ഉടലിൽ പാച്ചി⁴ കൊല്ലുവോയാക” എന്നാൻ നന്ദി മഹാകാളൻ.

“ആകാശത്തിങ്കലും ഭൂമിയിങ്കലും വെച്ചു് കൊല്ലരുത്താത്ത വരമുണ്ടു് ഇയശ്ചിരിയൻ കൊണ്ടിട്ടു്” എന്നുരളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ആകാശത്തിങ്കലും ഭൂമിയിലും എന്നിയെ നിന്തിരുവടിയുടെ തുത്തുടയിൽ കിടത്തി കൊല്ലുവോയാക” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“രാവു പക്ഷലും വെച്ചു് കൊല്ലരുത്താത്ത വരമുണ്ടു് ഇയശ്ചിരിയൻ (അസുരൻ) കൊണ്ടിട്ടെ”ന്നുരളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“രാവു പക്ഷലുമെന്നിയെ സന്ധ്യക്കുവെച്ചു കൊല്ലുവോയാക” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

1. യോഗ്യത.

2. ‘പുല’യുടെ ദേശ്യരൂപം. ഒരു മരണദുഃഖം അനുഭവിച്ചയാൾ എന്നർത്ഥം.

3. അസുരൻ.

4. കളിയിറക്കി.

“അകത്തും പുറത്തും വെച്ചു” കൊല്ലത്താത്ത വാമുണ്ടു് ഇയശ്ശി
രിയൻ കൊണ്ടിട്ടെ”ന്നെങ്കിലിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അകത്തും പുറത്തുമെന്നിയെ ഇടയുമ്മറത്തുവെച്ചു” കൊല്ലവോ
യാക” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

അതും കേട്ടു് ശ്രീഭദ്രകാളിയും തന്തിരുവടിയുടെ പതിനാറു
തൃക്കൈയിലെ ആയുധങ്ങളൊക്കെ അകലെ നീക്കിക്കളഞ്ഞു് തിരുനഖ
ങ്ങളെക്കൊണ്ടു് ഉടലിൽ പാച്ചി കൊല്ലത്തുടങ്ങിനാളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.
അപ്പോൾ കുത്തുമൊരുകെയ്യു്, കുത്തുമൊരുകെയ്യു്, തയ്യുമൊര
കെയ്യു്. ‘പേശു പേശു പേൾ ഇളയസുരാ’ എന്നും ചൊല്ലി. തച്ചും
കുത്തിയും പിച്ചു മാന്തിയും വീര്യസ്വർഗ്ഗം പ്രാപിച്ചാനല്ലോ അസുര
രാജാവു് ഭാരുകൻ.

അപ്പോൾ കരൾ പറിച്ച് കുറിയിട്ടു്; കടൽ പറിച്ച് ഉത്തരീയ
മിട്ടു്; വലത്തുടപ്പു് വെട്ടി വരമ്പാളവിൻ കൊടുത്തു്; ഇടത്തുടപ്പുവെട്ടി
വേതാളത്തിന്റെ സത്വം പിഴിക്കാതെ കൊടുത്തു്; ശേഷമുള്ള ശവശരീര
മെല്ലാം ഒരു ഈച്ചവാളിന്മേൽ ഇട്ടു് ഇയന്നു് ഓരോരോ ദിക്കുനോക്കിയും
ഗുഹനോക്കിയും എറിയത്തുടങ്ങിനാളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ ‘തൊക്കു് കിട്ടി എന്നിക്ക്, തൊലി കിട്ടി എന്നിക്ക്,
ഞാൻ കിട്ടി എന്നിക്ക്, ഞമ്പു കിട്ടി എന്നിക്ക്, എല്ല കിട്ടി എന്നിക്ക്,
എലമ്പു കിട്ടി എന്നിക്ക്, ഒട്ടു കിട്ടി എന്നിക്ക്, ഒട്ടും കിട്ടിലെന്നിക്ക്’
എന്നു് മുക്കിലും മൂലയിലും നിന്നു മുക്കുകയും മുരുകയും തുടങ്ങിനാ
രല്ലോ പിശാചുപടമാരല്ലോ.

അതുകണ്ടുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി:— “മഹാകഷ്ടമേ! താനും
ഇത്ര വലിയോരു അച്ചിനെയും¹ പടയും കൊന്നിട്ടു് എന്നിക്കും എന്നുടെ
പടയ്ക്കും ഒരുനേരത്തെ ദാഹം തീർന്നീല അല്ലോ. എന്നാൽ എന്നെ
പടത്ത താതനെ കാണേണ”മെന്ന് കല്പിച്ചു് കൊട്ടുമാർപ്പലങ്കാര
ത്തോടുകൂടി കൊട്ടി അലകരിച്ചുകൊണ്ടു് എഴുന്നള്ളി ശ്രീഭദ്രകാളിയും
പടയും.

1. തുടയിടത്തുള്ള മാംസം.

2. പിശാചു്. ഇതിടെ തലിയ ദേഹം എന്നർത്ഥം.

അതു ദിവ്യവക്ഷസ്സുകൊണ്ടറിഞ്ഞതല്ല ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി. തൃക്കുയിലിരുന്നോരു തിരുമാച്ചുകൊണ്ട് രണ്ടു പ്രാണികുമാരന്മാരെ നിർമ്മിച്ചു, അന്നിറയെ, കിങ്ങിണിയും കെട്ടി, കഴുത്തിൽ പൂവിടലും കെട്ടി, പൊന്നും മുരക്കോലായുധവും കൊടുത്തു, രണ്ടു ഗോപുരവാതിൽക്കൽ കാവലാക്കി നിർത്തി. “ഇതു കേൾപ്പിനേടോ പ്രാണികുമാരന്മാരേ! എന്നുടെ മകൾ ഭദ്രകാളി ഭാരതവധം ചെയ്‌വോളം ചെയ്ത് എന്നെക്കൂടെ കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ട് വരുന്നോളെന്നു തോന്നുന്നു” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“എന്നാൽ കൊട്ടി ശ്രീകൈലാസം വലത്തുവെച്ച് പടയകം പൂകുമ്പോൾ രണ്ടൊക്കത്തും പാഞ്ഞു മുലകുടിപ്പോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അങ്ങിനെ കൊട്ടി ശ്രീകൈലാസം വലത്തുവെച്ച് പടയകം പൂകുമ്പോൾ രണ്ടൊക്കത്തും പാഞ്ഞു മുലകുടിച്ചാരല്ലോ ഇരുപ്രാണികുമാരന്മാരല്ലോ.

വലത്തെ മുലകുടിച്ചവൻ വീരഭദ്രൻ, ഇടത്തെ മുലകുടിച്ചവൻ ക്ഷേത്രപാലൻ, എന്നിങ്ങിനെ രണ്ടു തിരുനാമ(പേരും) വിളിച്ചരുളി. അപ്പോൾ പാതികോപം മുലക്കണ്ണുടെ ശമിച്ചുവല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളിക്ക്.

പിന്നെയും ഭഗവാനെ കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ട് എഴുന്നരുളി ശ്രീഭദ്രകാളിയും പടയകം.

അതുകണ്ടരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

ഇതുകേൾപ്പോയാക നന്ദികേശ്വര! എന്നുടെ മകൾ ഭദ്രകാളി ഭാരതവധം ചെയ്‌വോളം ചെയ്ത് എന്നെക്കൂടെ കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ട് വരുന്നോളെന്നു തോന്നുന്നു. എന്നാൽ നോക്കൊരു¹ മത്തുവിലാസതിരുഗുണം നില്ക്കണമെന്ന് അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി. അതുകേട്ട് നന്ദികേശ്വരൻ ആട്ടരക്കുന്ദവിൽ കിടന്നോരു മണിപ്പിടാവെ²ടുത്ത് പൊടിതൂടച്ച് പൂവിട്ടാരായിച്ച് ഗന്ധപുഷ്പപ

1. അഴകു, മറുപിള്ള, മറിമാതം.

2. അനുബന്ധം നോക്കുക.

3. തലിത ചൊഴാം.

ദീപങ്ങളെക്കൊണ്ട് പൂജിച്ചു കഴുത്തിൽ പശുതേച്ചു തോൽമുടി വാൻ വലിച്ചു മണിപിടിപ്പിച്ച് ഒത്തി.¹

ഉമാഭഗവതിയും ഗംഗാഭഗവതിയും കൂടി താളമൊത്തി—മത്ത വിചാസതിരുത്തം നിന്നരുളി ശ്രീമമ്മാദേവൻ തിരുവടി.

അതു എപ്രകാരമെന്നാൽ:—²കടന്നുടി വീണയും മറിമാനോടു ചെമ്പഴുത്തുലവും മാലയും മുദ്രയും അക്ഷപടത്തോടു വണ്ണ്..... ശ്ലോകം നിറഞ്ഞൊരു.....തളൻ.....ണ കങ്കണമായി കരികൊടിമുത്തികൾ കങ്കണമിട്ട കരണങ്ങൾ പിരിഞ്ഞെന്ന ചണ്ഡലി ഭൂതമായോരു പാമ്പിനെ കണ്ടലമായിട്ട് കലുക്കി മറിഞ്ഞ കണ്ണിടർ തൊട്ടൊഴി താളമല്ലുതളൻ കടന്നുടി കൊട്ടിയൊരൊച്ച ജഗത്തിൽ മുഴങ്ങി.

“തുംബുരു നാരദനെന്ന് കണക്കെ-സംഭ്രമമായി വാസവൻ നായകൻ” എന്നിപ്രകാരം എഴുന്നള്ളി തിരുത്തം നിന്നരുളി ശ്രീമമ്മാദേവൻ തിരുവടി.

അതുകണ്ട് രണ്ടാം തിരുത്തം നില്ക്കത്തുടങ്ങി ശ്രീഭദ്രകാളി. അതു എപ്രകാരം തിരുത്തം നില്ക്കുന്നതെന്നാൽ:—കുറിപ്പിടിച്ചു കടുത്തവ ശുദ്ധമുയർത്തി, കരത്തിൽ മഴുപടയ്ക്കത്തി, നിന്നക്കുടർമാല കഴുത്തിലണിഞ്ഞു, വിളിച്ചുപരുന്ന കരഞ്ഞ നിറത്തിൽ ഉരുട്ടിയ കണ്മിഴി മുറുകിയ വാളിളക്കി, അണഞ്ഞു ചെരത്തോരു കോപാ അടക്കിയ താരനാവിളച്ചതു കാന്തൻ ഘോര ഘോര ഘോര എന്നിപ്രകാരം എഴുന്നള്ളി തിരുത്തം നിന്നരുളി ശ്രീഭദ്രകാളി. തിരുത്തം നിന്ന തോപ്പിക്കുരുതാഞ്ഞു നഗരരൂപതിരുത്തം നിന്നരുളി ശ്രീമമ്മാദേവൻ തിരുവടി.

അപ്പോൾ നാണമടഞ്ഞു തവകുവിട്ടാളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി ‘ഭാഹവും കോപവും തീൻവോ, മകളേ!’ എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമമ്മാദേവൻ തിരുവടി.

1. ഒത്തു=ഗുണത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന വാദ്യം തെയ്യവാദകി എന്നു നാമം.
2. ഇരുതലയും പാന്നു നടു കട്ടങ്ങിയുള്ള ഒരു വാദ്യം. ഇങ്ങനെ ആകൃതിയിൽ മറ്റാകൊണ്ടുള്ള ഒരു സാധനവുമുണ്ട്. കട്ടത്തുടങ്ങിയ ഒരു കാവത്തു കേരളത്തിൽ ഒരു പ്രധാനവിനോദമായിരുന്നു. ഈ ഭാഗം ഗുണത്തോന്നെ വൃത്തചമ്പുത്തോട്ടുള്ളതായതാണ്.

“കോപം തീൻ, ഓഹം തീന്നീല” എന്നു തൊഴുതുണത്തിനാളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“എങ്കിൽ സമുദ്രത്തെ കോരി പെരുകുവോയാക!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അതു അടിയത്തിന് ഒരു കവിരപ്പാട്¹ പോരാ”. എന്നു തൊഴുതുണത്തിനാളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“എങ്കിൽ കാട്ടിക്കോ കപാലം,² ഏറുകൊൾ ശോണിതം”³ എന്ന് വലത്തെ ചെറുവിരൽ വ്രണപ്പെടുത്തി കപാലത്തിൽ കാട്ടി. കപാലം നിറഞ്ഞു് രുധിരവെള്ളം മഹശ്വാരായി⁴ ഒഴുകിത്തുടങ്ങി. അതു ഭദ്രകാളി ഒട്ടു പാനംചെയ്തു. അതുകണ്ട് പിശാചുപ്പടകൾ കടിക്കയും, കുളിക്കയും, തുടിക്കയും, അഹങ്കരിക്കയും തുടങ്ങിനാരെല്ലാ പിശാചു പടമാരെല്ലാം.

“ഓഹവും കോപവും തീൻവോ മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീ മഹാദേവൻ തിരുവടി.

“ഓഹവും കോപവും തീൻ ഭഗവാനെ!” എന്ന് തൊഴുതുണത്തിനാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഇതു കേൾപ്പോയാക മകളേ! ഭദ്രകാളി! നീയെവിടത്തിങ്കലാമ്മാറിരിപ്പു മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അടിയൻ ശ്രീകൈലാസത്തിന്റെ വടക്കെ താഴ്വരയിങ്കലാമ്മാറിരിപ്പു” എന്ന് തൊഴുതുണത്തിനാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അതു താനും വരാ മകളേ, മഹാദേവൻ കൊടുത്തു് മഹാകാളി എന്നും വരാ. മഹാകാളികൊടുത്തു് മഹാദേവനെന്നും വരാ. നീയും ഞാനും കൂടി ഇരുന്നാൽ നിന്നെ കീർത്തിച്ചായിരിക്കും എന്നെ കീർത്തിയില്ലാത്തേയും ഇരിക്കും. എന്നാൽ നീയും പോകപ്പോയി കർമ്മ ഭൂമിയിൽ⁵ ചെറുകടി മനുഷ്യർക്കു പരദേവതയായി പോവോയാക മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

1. ഒരു കമ്പിളടക്കം.

2. തലയോട്ട്.

3. ചോര.

4. അലിയ ആറായി.

5. ഇന്ദ്രിയാഭേദം.

6. രാക്ഷസന്മാരും അന്യേഷിച്ചു് ഭൂമിയിലുള്ളവർ ചെറുതായതുകാണാത്ത ഈ ഘോരം യനതു്.

“അടിയൻ പോകയില്ല മലനാട്ടിനാമ്മാർ—നിന്ദിപ്പോർ, നിരസ്സ്പോർ, പെൺചിടപിശാപ്പു എന്നു ചൊല്ലുവാൻ.”

“അതേതു ചെച്ചാ മകളെ! ഒരാളിലൊരിക്കൽ നൂററട്ടു കാൽ പന്തലിട്ടു, കളവും പാട്ടും തരും മകളെ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അതേതു ചെച്ചാത്തവർ അറുപത്തിനാലുകാൽ പന്തലിട്ടു കളവും പാട്ടും തരും മകളെ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അതേതു ചെച്ചാത്തവർ മുപ്പത്തിരണ്ടുകാൽ പന്തലിട്ടു കളവും പാട്ടും തരും മകളെ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അതേതു ചെച്ചാത്തവർ പതിനാലുകാൽ പന്തലിട്ടു കളവും പാട്ടും തരും മകളെ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അതേതു ചെച്ചാത്തവർ നാലുകാൽ പന്തലിട്ടു കളവും പാട്ടും തരും മകളെ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“കിഴക്കു പടിഞ്ഞാറു എഴുക(തണ്ട്) പാകിക്കൊള്ളും. തെക്കു വടക്കു വെള്ളിക്കയറു പാകിക്കൊള്ളും. കിഴക്കു പടിഞ്ഞാറു പൊന്നിൻകൂറു വിരിച്ചുകൊള്ളും മകളെ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി. ചെമ്പരത്തിപ്പൂവും, കുരുത്തങ്ങിനോലു, പൂക്കുല, മാല എന്നിവരൊക്കൊണ്ടു നിന്റെ രൂപത്തെ നിർമ്മിച്ചുകൊള്ളും മകളെ!”¹ എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“പൊന്നിൻപൊടിക്കു പകരം മഞ്ഞപ്പൊടി കൊള്ളും. വെള്ളിപ്പൊടിക്കു പകരം അരിപ്പൊടി കൊള്ളും മകളെ! എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അഞ്ഞനപ്പൊടിക്കു പകരം കൃഷ്ണപ്പൊടി കൊള്ളും എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നു വർണ്ണങ്ങളെക്കൊണ്ടു അഞ്ചുവർണ്ണമാക്കി നിന്റെ രൂപത്തെ നിർമ്മിച്ചുകൊള്ളും” നിന്നുടെ കളം (ബ്രഹ്മകളം) വിഷ്ണുവിതാനം കാൺമാനം കേൾപ്പാനും വരുന്നവർ ഇരുപ്രാദികൾ എന്നു സങ്കല്പിച്ചുകൊള്ളും; പോയാക, മകളെ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“കൊടുന്നന്നേതു സങ്കല്പിച്ചു കൊള്ളുവോയാക, മകളേ! ഭദ്ര കാളി! നീയും പോകപ്പോയി കമ്മഭൂമിയിൽ ചെറുകുടിമനുഷ്യർക്ക് കലപരദേവതയായി പോകയാക, മകളേ!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“ഇതേതും ചെയ്യാത്തവർക്ക് അകവെട്ട, പുറവെട്ട, അരച്ചുരൽ, മുച്ചുരൽ, അഗ്നികോരി (തീപ്പാറി), പെരിമ്പനി, കള്ളിമുളളൻ, കരിമ്പപ്പട്ട! എന്നിങ്ങനെ തൊണ്ണൂറോളം മഹാപ്രാധികളെ കൊടുപ്പോയാക! അത് നിന്നെ സേവിച്ചവർക്ക് ഒഴിച്ചുകൊടുപ്പോയാക മകളേ!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി. “നീയും പോകപ്പോയി കമ്മഭൂമിയിൽപോൾ ചെറുകുടി മനുഷ്യർക്ക് കലപരദേവതയായി പോയ്ക്കോയാക, മകളേ!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അപ്പോൾ ഭാരതകൻറെ ശിരസ്സുവെച്ച് നമസ്കരിച്ചാളെല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി. അപ്പോൾ രക്തവസ്ത്രം കൊടുത്തരുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി. അതെടുത്തു ചാത്തികൊണ്ടാളെല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഇതു കേൾപ്പോയാക, മകളേ! കാളി! ഇതെങ്ങും വെയ്ക്കുന്നത് തല്ല. നിന്നുടെ ഇടത്തുകൈയിലാമ്മാറ് പിടിപ്പോയാക” എന്നരുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

പന്തലലങ്കാരം

ആദരവോടു ലോകരലങ്കരിച്ചീടും—പന്തക്കാലുവത്തി

[നാലിൽ

കരുതിനാലകമെങ്കൊണ്ടു—കോണിനോടെഴുകുകെട്ടി
കോതുളൻ കയറുപാകി—സൂര്യനദിക്കും മുഞ്ച
നല്ല നാരിമാരടിച്ചുനീക്കി—നലമെഴുമവനിതന്നിൽ
ചാണകനീർ തളിച്ചു—സരസമായി മെഴുകിപ്പിന്നെ
താരിറത്തിട്ടു വന്ദിച്ചിവിടെ—നിന്തിരുവടികീഴ്

[സ്തുതിച്ചീടുന്നേൻ

എന്നൊണ്ടു ചിററുർക്കാവാണു കണ്ടുകാളി—

—ശ്രീപാദം വാഴ്ക ദൈവമേ.—

ഇന്തിരമലമേലുണ്ടൊരു—ചാലനില്ക്കുന്നിതെന്നാൻ
ആദിശ്രീമഹാഗണപതി—അപ്പാലവെട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്നു
ചില്ലൊടു ചിറുപ്പുംകത്തി—ചിതറിന നടുമുററത്തു
കൊടിയും കയറും നീക്കി—വാങ്കയറും നീക്കി
ഓക്കെനും കുഴികഴിച്ചു—പുത്തിരംപോക എന്നു
നെല്ലോടരിയുമിട്ടു—ജലഗന്ധപുഷ്പധൂപ-

ദീപങ്ങൾകൊണ്ടലങ്കരിച്ചു—നാട്ടിനാർ പാലതന്നെ

ആകാശാതിമലയർ താനുമെ ദൈവമേ.—

പാകിന വിതാനത്തിങ്കൽ—പണികളും തീൻമേന്മേൽ
ചേരുമാറററകൊമ്പു—ചെന്തളിർപ്പട്ടം മററും
ചേലകൾ പളുങ്കുചോളം—ഏഴുതിന പലവുമകൊണ്ടു
വിതാനവുമൊരുക്കി—നൽത്തൂണർ പൊതിഞ്ഞു
നൽപ്പടിയുംചെച്ചു—നേർതൂലാം കഴികൾ ശോഭെ
അരുളിന വിതാനത്തിങ്കൽ—കരുത്തോല നിരക്കെത്തുക്കി
കുസുമങ്ങൾ പലതും നന്നായ്—വെളുത്തവെററിലയും

[പഴുക്കാ

മാന്തളിരരയാൽ തുക്കി—തളുത്ത പൂക്കുലയും മാല
താമരപ്പൂവുമേന്മേൽ—നിറഞ്ഞൊടു പവിഴത്തുമേൽ

നേർമത്തുമാലതുകി—കുത്തനെഞ്ചമരി വെഞ്ചമരി
 കണ്ണാടിക്കുപ്പി നിരപ്പിടനാടലയരിച്ചിട്ടിതമാനപന്തൽ തൻ
 കിള കഴിപ്പാൻ² പാരാതെ എഴുന്നള്ളമെ!—
 കാൽച്ചിലമ്പൊലിയിളക്കി—ക്കുറുക്കളർ മകളെ! പോറി!
 അരുളിന വിശ്വാനന്തൻ—വെളുത്തൊരു വിളക്കു തേച്ചു
 വെളിച്ചെണ്ണ നിറയെ വീഴ്ത്തി—അലക്കിയ ചേല കീറി
 അഴുകിയ തിരിയുമിട്ടു—ആയിരം കുതിർകുറുപോലെ
 എത്രയുമാനന്ത(ന്ദ)നൽ—വിളക്കും വിളക്കുപോൽ
 വിളക്കുമാറു വിനായകൻ—അമതു⁴ചെയ്യുവാൻ
 പരിപ്പിനോടടനമപ്പം—പതവി⁵യിലിളനിർ തേനും
 വരുത്തരി പയറുമെള്ളം—മാമ്പഴമെന്നിവയെല്ലാം
 മധുരത്താൽ പൂർവ്വഭരണി—ഏടയത്തോടിച്ചിട്ടു⁸തെല്ലാം
 ഗണേശൻ താനും വസിക്ക—ഇപ്പന്തൽകീഴ് വരമരുളീടു
മാറെ.—

അഭികുറമകളെ!⁸—ആനന്ത(ന്ദ)ത്തേൻകടലെ,
ചോതി മണിവിളക്കെ—ശോമക്കാൽമുതലിയമ്മ!⁹
 വേദാന്തപ്പരാണമെ!—പുരാണമാ എന്നും മലർപ്പെണ്ണ!
 ഉദഗിരിയെന്നും¹⁰—കൊണ്ടരുവിനാക്കിലയു ചൂക്കലയും

2. ആദ്യം കാലുനാട്ടുവാറുള്ള കിള. അതു് നല്ല മുഹൂർത്തത്തിലായിരിക്കണമെന്നുണ്ടു്. അപ്പോൾ മുതൽക്കു് ഓരോ അനുഗ്രഹിക്കണമെന്നു സാരം.

3. ഇവിടെ വിഷത്തിനെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടാണു് കുറ(മാലിന്യം)ശബ്ദം പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതു്. കണ്ടർ=കണ്ഠർ—നീലകണ്ഠൻ (ശിവൻ) എന്നർത്ഥം.

4. അമതു കഴിക്കുക എന്നതിന്നുള്ള ഉപചാരവാക്കു്—ദേവന്മാരും മാജാക്കന്മാരും ഉണ്ണുന്നതു് ചോറാണെങ്കിലും അമൃതെന്നാണു് പറയുക.

5. പദവി എന്നതിന്റെ തത്ത്വം.

6. അരുളി എന്നായിരിക്കും എന്നു തോന്നുന്നു.

7. ഇച്ഛിച്ചു.

8. പാഠ്യതിപരമേശ്വരന്മാരെ ആദികുറവനും കുറത്തിയും ആയി നാദോടിപ്പാട്ടുകളിൽ സങ്കല്പിക്കാറുണ്ടു്. ചിലപ്പോൾ മലാനും മലചിയും ആയും കാണാം. കരുവർ തോറം നോക്കുക. പേജു് 2.

9. ശോമക്കാൽ=ശോമന്റെ കാൽ, അതായതു്—ഇന്ദ്രക്കലയിലെ കല. മുതലി=മുതലായിട്ടുള്ള ആൾ ധരിച്ചുനടക്കുക=ചന്ദ്രപുരസ്. ശോമക്കാൽമുതലിയമ്മ=ഇന്ദ്രാധിപന്റെ ഭാര്യ—പാഠ്യതി.

10. ഉദഗിരിയിൽനിന്നും.

പൊന്നണിയും പൂക്കാരും—ചെഞ്ച¹¹രവും ചരക്കോലും
 കണ്ണാടിയും¹¹ ചുറ്റും¹³ പിടിത്ത—കണ്ണായവേന്ത¹⁴നട
 ചെഞ്ചോലക്കുയിൽ കണക്ക—ചിലമ്പൊലിപ്പുലമ്പമ്പാടി
 പൂഞ്ചോലക്കുറത്തി ദൈവം—പുന്നത്തുടൻ¹⁵ വിളിത്താരത്തെ
 മഞ്ഞ¹⁶പൂവരിയും—ചാത്തും മണിയും തിരിയും
 പുതുമാവാ മുന്നമെന്തിട—തിരുവാളും മൂലംതന്നെ
 മറവാതെ മഞ്ചൻ¹⁷തട്ടി—മുഖമെഴുതി
 മാറത്തു രണ്ടു മുഖയുമേന്തി—കുനിയുക്കുമരൻ,¹⁸ ചാത്തൻ¹⁹
 കുറമ്പനയ്യർ²⁰ പള്ളിക്കണ്ടൻ—മറു മുവർ മലയർ വത്തു
 അണിനിഴൽ പന്തലിട്ടു—പന്തലിൽ പാവിരിച്ചു
 കെല്ലനെപ്പറന്നിരത്തി²¹—കിഴക്കനെ താളം താഴ്ത്തി
 അല്ലൽ²²കെടരം പിണിയെ²³—അർപ്പാനും, വേർപ്പാനും²⁴
 വേരേതാതി തെളിയിപ്പാനും—മന്ത്രകശലഭമാതു ചാനം
 പുകഴ്ത്തൊരാടിനാഥ മഹാഭാരത മലങ്കരത്തി ദൈവമേ.
 വരിക നീലമാഞ്ചേരി—അമരപുരത്തെടുക്കി
 വെള്ളാളർവാഴ്ക ദൈവമേ!—എൻമന്ത്രശാല വാഴ്ക,
 മുത്തി²⁵ പിറന്നാൻ—മുവഞ്ചേരി²⁶ താൻ പിറന്നാൻ
 മാവണ്ടിക്കാമകിള്ളി²⁷—കുന്നത്തിരവീശിക്കൻ വെട്ടൻ²⁸
 കോതൻ നാലില്ലത്തു പള്ളിമലയരം²⁹ വമ്പും തേരും
 തേർതാനവും വാഴ്ക ദൈവമേ!
 വെള്ളിത്തേർ പിടിച്ചു പൊന്നുംതേരോടണച്ചു
 ശവരി³⁰യൊടു ശവരിപ്പൂട്ടി—വീരകാളമുതി³¹

-
11. നല്ല ശം.	12. മാൽക്കണ്ണാടി.
13. തിരുവാട തെറിഞ്ഞുവെച്ചിട്ട്.	14. ഇറ്റൻ.
15. പുകഴ്ത്തി.	16. മഞ്ഞപ്പൂവും അരിയും.
17. മഞ്ഞളും മറും കൂട്ടി ഒരു കുറിക്കൂട്ട്.	മഞ്ചണക്കണ്ണും പറയും.
18, 19, 20. കാരോ ദൈവങ്ങളുടെ പേർ.	
21. പറ കിടത്തി നിശ്ചയിച്ചിട്ട്.	22. അല്ലലുണ്ടാക്കുന്നു.
23. പീശാപ്പുഞ്ചാമകൊണ്ടുള്ള രോഗം.	24. വേർപെടുത്താനും.
25, 26, 27, 28, 29 കാരോ ദിക്കിലെ പഴയ ദൈവങ്ങളെയാണ്	
കുറയ്ക്കുക.	
30. കാട്ടാളന്മാരുടെ അഹം.	31. വീരകാളമു.

എന്നിപ്രകാരമായിരിക്കുന്നോരു ഭൂമിഭേദിയുടെ
 ആദിയന്തത്തെച്ചൊല്ലി കുററുതീർത്തു ഗുണത്തെ വരുത്തിട്ടു
 നെഞ്ചെപ്പത്തിരും³² ചരക്കോലാലെ പാനയും
 നടത്തിവെച്ചു കുത്തിരും³³ കണ്ടെടുത്തു കുററുമാറിരുന്ന കാലം
 മരുതകായിലെയും വീല്ലി ശീലിയോടരശർ മുവിൽ
 അലൊട്ടു³⁴ പുനലു³⁵മാടി—വെള്ളനെല്ലൊലികൾ ചാത്തി
 തേവാരം നിയതം വെണ്ണീരേപ്പിൽ പരിഹാരം ചെയ്തു
 ഏഴുവർ ശേകവ³⁶രൊരുമ്പടത്തിരികൊളുത്തി-
 കുരുതിയുടുത്തു ചോറും—ശോഭയിൽ തുളുത്തുളു -
 ത്തിക³⁷തല തെക്കുകാട്ടി—തെക്കു ദേവതയ്ക്കു വേണ്ടും
 തിറമൊട്ടു വെലികൊടുപ്പാൻ—പാടിന മലയരെല്ലാം
 മുരശൊട്ടു തുടിയറത്തു—മുവന്തിക്കാലമായി
 കലങ്കലിവിരർ വന്തു—വണങ്കിക്കൊണ്ടു കാരത്താൽ
 നീതിവട്ടം അടിനീര പെട്ടുക്കച്ചെത്തിത്താഴയും³⁸
 തെഴുകും³⁹ തളിർ,മണിയയോൽകൊമ്പു,
 മണിച്ചുണ്ട കാഞ്ഞിരത്തോലെന്നിവ
 ചുഴലിക്കുത്തി ഇന്തിരൻ നൂൽ⁴⁰വളർത്തു
 കൊന്നപ്പുമാലതുകി—കുരുത്തോല കവുങ്ങിൻപൂവു്
 കെങ്കനകനകപ്പാല—ചെപ്പൊട്ടു മണിവിളക്കു
 പയ്യോട പരനിരപ്പു—കുത്തുവാൻ കൂവാക്കോഴി⁴¹
 ഒരു കവുങ്ങിൻപൂക്കുലയും—പൊന്മണിയും പൂങ്കാവും
 ചെഞ്ചരവും ചരക്കോലും—കണ്ണാടിച്ചുറുളും പിടിത്ത
 കണ്ണായവേന്തരുടെ ചെഞ്ചോലക്കുയിൽകണക്കെ⁴²
 ചിലമ്പൊലി പുലമ്പെപ്പാടി പൂഞ്ചോലകുറത്തിദൈവം
 പുനത്തു⁴³ടൻ വിളിത്താഞ്ഞെ.

32. പ്രമാണം—(പത്രത്തിന്റെ തരക്കോ).

33. ബഞ്ചന.

34. തീയ.

35. ചെള്ളം.

36. ചേകവർ.

37. പ്രകാശമുള്ള, തികർ (പ്രകാശം) (തമിഴ്).

38. പുകക്കെ.

39. കൈനാറി.

40. ചുക്കുന്ന ശില.

41. ചെറിയ കോഴി (കൂവാൻ തുടങ്ങാത്തതു് എന്നർത്ഥം).

42. കണ്ണായവേന്തൻ=ദേവം മുഴുവനും കണ്ണായ വേന്തൻ—ദേവേന്ദ്രൻ, ചെ
 വ്വോലക്കുയിൽ=കുറിയുള്ള ഉദ്യാനത്തിലെ (നന്ദനം) കയീൽ—അത്ര മനോഹരമായ
 ശബ്ദത്തോടുകൂടി എന്നു സാരം.

43. പുകഴ്ത്തി.

എട്ടുദിക്കുവാഴ്ത്തു *

എട്ടുദിക്കുവാഴ്ക ദൈവമേ, ഏറ്റുത്തുക്കോടുവാഴ്ക
പത്തുദിക്കു വാഴ്ക, പതിനാറു (ഷോഡശ) കലയും വാഴ്ക
[ദൈവമേ!

ആദിത്യനും ചന്ദ്രനും വാഴ്ക, അപകടൽമലയ്ക്കു വാഴ്ക,
ആദിദേവതയും വാഴ്ക, ബ്രഹ്മമാമലയും വാഴ്ക,
പേകളും പടയും വാഴ്ക, എരികനൽ മറയോൻ വാഴ്ക,
ഏഴുപുറപ്പാണർവാഴ്ക, എന്തെ ദൈവം വാഴ്ക,
കരുതിന കവിക്കുമുന്നിൽ ഗണപതിതാനും വാഴ്ക,
ഒരുമിച്ചൊരുലകുന്നിലുള്ള ദൈവത്തെ എല്ലാം
സരസിച്ചു ചൊല്ലുവാനൊ സമയമില്ല, ശക്തിചോര
നിരസിച്ചു കഴികവേണ്ട ഇന്ധനമെല്ലാം തമ്മിൽ പോരണം
ഈശ്വരനെ മികുതിപ്പൊക്കും മികവെഴും പാലനാട്ടി
അവിടെക്കും ഇവിടെക്കും താനാ(സ്ഥാനം)ദിദൈവതയായി
[നില്ക്കും
ആനക്കോടാകുമമ്മേ! നീലമാമുകിൽ നിറത്തി! ശക്തി!

നിമിഷത്തിലെഴുന്നള്ളണം
അണിമതി ജടയിൽ മൂടി അരയുടെ മൂന്നാംതൂക്കണ്ണിൽ
അഴകിവന്നുരുവിപ്പോൾ തായെ അഞ്ചുനനിറത്തി! ശക്തി!
ആഴിമുഴുലകുന്നിലവനിഷിദ്ധേററുന്ന
അളികളിലാളികൂളി വയനാടു, കുളപ്പുരയൂർ,
പഴയന്നൂർക്കാവു, വാഴ്ക ദൈവമേ!
ചോക്കലി, പൂവേക്കാവു, പൊന്മലരൂപം കാവു
കിരാമ്പുഴ, പരിമുഖെല്ലൂർ, കുറുമാലി, കുന്നംപാറ,
കൂഴന്തൂർ, കഴിയക്കുന്ന്, തെളിയൂർ, തെളിക്കാവു,
തേൻപുഴ, തേൻപൂർക്കാവു, തെരലൂർ, തെളിക്കാവു,
എരാളറേറു കോട്ടം, കോട്ടു, തെരുമു, തെരുമുക്കുന്ന്
എമ്പെരുമാൻ മക്കൾ കാവു, പിഴകൊല്ലം, പഴാരികോവൽ,

വിലസുന്ന വില്ലിപ്പത്തൂർ, വീതിയിൽ മംഗലത്തുകാവ്,
 അരങ്ങത്തൂർ ചാണി, നെല്ലുറയർവാണി, അടിച്ചിൽപാറ,
 നൽമാണ്ട, തെക്കും കൊല്ലം, കല്ലുളപ്പുത്തൂർക്കാവ്,
 ശങ്ങരൻ, ശങ്ങൻപേരൽ, ചാത്തന്തളത്തുരമാടൻ,
 മഞ്ചാടിക്കരമംപള്ളി, വടപുരം, വാലിമായ്കൽ,
 തട്ടയൂർ, തട്ടെക്കാവ്, പന്നിയൂർ, പനങ്ങാട്,
 പാനങ്ങാട്ട്, പഴയപാന, കൊമ്പനങ്ങാട്ട്, കൊല്ലം,
 ചതുക്കുളം, കടക്കാപ്പള്ളി, അഴകിയ കാവുക്കുളവും,
 അറുപത്തിനാലുമഞ്ചം അടവിയിങ്കൽപുരവും

ഉറയപ്പെട്ടോരു ദൈവമേ,

അച്ചൻമാർക്കു മുൻനടന്നു വന്നോരു ദൈവമേ!

അമ്മാമന്മാർക്കു ചൊൽവിളികൂട്ടു വന്നോരു ദൈവമേ!

മുത്തച്ചന്മാർക്കു മെച്ചാടി മെയ്യറഞ്ഞു വന്നോരു ദൈവമേ!

ഞാനും കയ്യാണ്ടും മെയ്യാണ്ടും വെച്ചും ചൂജിച്ചും

അലങ്കരിച്ചും ആരാധിച്ചും വിളിക്കുന്നെന്നെന്നെയാണ്ട

ചിററുർക്കാവാണ്ട കണ്ടങ്കാളിയും,

കോട്ടയിൽ വാഴും വേട്ടക്കരമകനും,

ഒട്ടുകറത്തിയിൽ വാഴും നല്ലയ്യനും,

അമ്പൊട്ടു വെച്ചു പാന അഴുകൊട്ടു നടത്തു തായെ!

ഓം എന്നെടുത്തോരോങ്കാരം വാഴ്ക,

ആം എന്നെടുത്തോരോങ്കാരം വാഴ്ക,

ഹരിയെന്നെടുത്തോരു നല്ലക്കരം വാഴ്ക, ദൈവമേ!

ഓമെന്നും, ആമെന്നും, ഹരിയെന്നും മൂന്നു നല്ലക്കരം വാഴ്ക

[ദൈവമേ!

നാവിനെപ്പട്ടത്താൻ നാരായണൻ വാഴ്ക,

സ്വഷ്ടിപ്പാൻ ബ്രഹ്മൻ വാഴ്ക, സ്ഥിതിക്കു വിഷ്ണു വാഴ്ക,

സംഹരിപ്പാൻ സർവ്വേശ്വരൻ വാഴ്ക,

മറക്കുടയാട പീഠം പുതൂക്കലം ചരക്കോൽ വാഴ്ക,

നാട്ടിയൊരു നമ്പാല വാഴ്ക,

നമ്പാലയ്ക്കു നാങ്കു വൈരം* വാഴ്ക,

നാങ്കു വൈരത്തിന്മേൽ വസിക്കപ്പെട്ടോരു

നാല്പർ ശ്രീകൃഷ്ണനാരോ വാഴ്ക ദൈവമേ!

വാമകളും വരമകളും വാഴ്ക,
 പൂമകളും പുനൽമകളും വാഴ്ക,
 കൂട്ടിനോരു മണ്ഡലം വാഴ്ക,
 മണ്ഡപത്തിച്ചുറച്ചപ്പോഴേ
 സർപ്പ ഭൂതപ്പിശാചുക്കളും വാഴ്ക ദൈവമെ!
 തെക്കും കൊല്ലം ശ്രീനഗരം വാഴ്ക,
 വടക്കും കൊല്ലം മാളവി വാഴ്ക,
 ഏഴുചല വാഴ്ക, ഏഴുപത്തിരണ്ടുവിവാഴ്ക,
 പകൽ വാഴും ആദിത്യൻ വാഴ്ക,
 രാവഴും ചന്ദ്രഭാഗവൻ വാഴ്ക,
 ആദിത്യനേയും ചന്ദ്രനേയും
 ചുറ്റിപ്പറ്റി വലയംപെയ്തു നില്പോരു
 നാറുമീൻ കോറുമീൻ നക്ഷത്രാദികളും വാഴ്ക ദൈവമെ!
 ഭൂമിക്കലങ്കാരമായി നില്പോരു
 കറുക, ചെറുവുള, കഞ്ഞുണ്ണി, മുക്കുറി,
 പൂവാങ്കുരുത പദശുദ്ധ പത്തു വാഴ്ക, ദൈവമെ!
 കിഴക്കു ഉദയമാനപദ്യം വാഴ്ക,
 പടിഞ്ഞാറസ്തമാനപദ്യം വാഴ്ക,
 തെക്കു ത്രികൂടപദ്യം വാഴ്ക,
 വടക്കു മഹാമേരു ഭൂമിക്കു പൊക്കിളായ്നില്ക്കും പദ്യം
 വാഴ്ക ദൈവമെ!
 അതിന്മേൽ വസിക്കപ്പോരു
 സപ്തർഷി അഷ്ടയോഗിയിച്ചയന്നന്മാരും വാഴ്ക, ദൈവമെ!
 പറ കഴിപ്പാൻ വിശ്വകർമ്മാചാര്യൻ വാഴ്ക,
 തോൽ പതപ്പാൻ പറച്ചാമ്പുകൻ വാഴ്ക,
 കോത്തുവലിപ്പാൻ വാസുകി വാഴ്ക,
 ഓരാപുരുഷൻ പറഞ്ഞരുവു വാഴ്ക,
 ഓം എന്ന ശബ്ദം പറക്കെൽ വാഴ്ക,
 പറയകത്തു ഹര ഹര എന്നും ശിവ ശിവ എന്നും
 രണ്ടു നല്ലക്കരം വാഴ്ക, ദൈവമെ!
 എന്റെ ഇടത്തും വലത്തും ഇരിക്കും വഴിവാണാക്കരം വാഴ്ക,
 ഇനിക്കു വിദ്യ ബോധിപ്പിച്ചുതന്നോരു തുരുവിനുടെ
 ശ്രീപാദം ഇണയടി രണ്ടും വാഴ്ക, ദൈവമെ!

ശ്രീകുന്ദകളെങ്കാളി ത്രൈലോക്യനായകി അഴകിയ ദേവി ആനന്ദസുന്ദരി നിന്തിരുവടിയെക്കൊണ്ടു സ്തുതിപ്പാൻ തുടങ്ങുന്നേൻ. അടിയൻ എവിടെ വിഴിച്ചു പോകുന്നതല്ലാം ക്ഷമിച്ചുകൊള്ളണം കന്നിയാവൊ

എങ്കിലോ പണ്ടു ദേവാസുരയുദ്ധമുണ്ടായിരുന്ന കാലത്തു് ദേവകിന്നരകിന്ദ്രവൃഷണമാരുടെ പക്ഷമായിരുന്നു അന്നസുരകുലത്തെല്ലാം അശേഷമേ കൊന്നു മുടിച്ചു കളഞ്ഞു ശ്രീപാൽക്കടലിൽ പള്ളിക്കൂറ്റപ്പുകൊണ്ടെങ്കും അച്ചുതൻ ജഗൻ വിഷ്ണു² നാരായണസ്വാമി.

അന്നസുരകുലത്തിരുവർ ശ്രീകന്യാക്കന്മാർ കൽവിലപാദത്തിൽ പുകൊളിച്ചു കിടന്നു. നാമുള്ളനാളെ നമ്മുടെ വശമെല്ലാം അശേഷമേ കൊന്നുമുടിച്ചു കളയുമാറവന്നുവല്ലോ. നാമിനി ആരെച്ചെന്നു കാണുന്നുവെന്നും, എന്തെല്ലാം നല്ലതെന്നും, അസുരകുലത്തിരുവർ കന്യാക്കന്മാരപ്പോരും.

ശ്രീകൈലാസത്തിങ്കൽ ചെല്ലുകിലോ ശ്രീമഹാദേവൻ നല്ലച്ചൻ നമ്മുടെ വശമെല്ലാം അശേഷമേ കൊന്നു മുടിച്ചുകളയും. ശ്രീപാൽക്കടലിൻ ചെല്ലുകിലോ ശ്രീനാരായണൻ തിരുവടി നമ്മുടെ വശമെല്ലാം അശേഷമേ കൊന്നു മുടിച്ചുകളയും. നാമിനി സത്യലാകം പോവുതെന്നു⁴ പോകപ്പോയി⁵ ചെന്നു, പൊയ്കയിൽ കുളിച്ചു പതൻടുത്തു, ചില പുഷ്പങ്ങളുമുറുത്തു കൈപിടിച്ചു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയുടെ

* ചിറുചിത്തിന്നു് കിട്ടിയതു്.

1. പഴയനുംബോധന—“ശ്രേഷ്ഠനായുള്ളോവേ, അനുജനായുള്ളോവേ” എന്ന പ്രയോഗങ്ങൾ പ്രബന്ധങ്ങളിലും മറ്റും സാധാരണയാണ്.

2. ജഗത്തിങ്കൽ എല്ലാം നിറഞ്ഞവൻ—വിഷ്ണു എന്ന ശബ്ദം ജിഗ്ഷ എന്ന താതുവിൽനിന്നാണ് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതു്. അതിന്നു് പ്രാപശക്തി, പരമശക്തി എന്നർത്ഥമുണ്ടു്.

3. കല്ലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഗുഹയുടെ മുഖത്തു്.

4. പോവുകതന്നെ എന്നുറപ്പു് (പോകവതു്).

5. പോകപ്പോയി—പുറപ്പെട്ടു.

ശ്രീപാദമിവിടെ എന്ന് കല്പിച്ചു കിഴക്കേനോക്കി നിന്ന് പൂവാരാധിച്ചു തപസ്സുതുടങ്ങിനാൻ അസുരകുലത്തിൽശ്രീകണ്യാക്കന്മാരുമെ! ദൈവമേ അങ്ങിനെയും മിഥ വർഷം തപസ്സുചെയ്യുകണ്ടു¹ ശ്രീകണ്യാക്കന്മാൻ.

അതുകൊണ്ടും പ്രത്യക്ഷമായില്ല ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിച്ചൻ. ഇത്തപസ്സുകൊണ്ടു ഇക്കാര്യം സാധിക്കയില്ല എന്ന് നിശ്ചയിച്ചു തപസ്സു ചെയ്തു കണ്ടാറും ഭാനവതിയാകുന്ന കന്നിയാവു്. ഇത്തപസ്സുകൊണ്ടു ഇക്കാര്യം സാധിക്കേണ്ടു ഞാനെന്നു നിശ്ചയിച്ചു തപസ്സുതുടങ്ങി ഭാരതമതിയാകുന്ന കന്നിയാവു്. അക്കാലത്തു പ്രത്യക്ഷമാകുന്ന ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിച്ചൻ. 'കേരളപ്പോതുമുണ്ടോ ശ്രീകണ്യാക്കന്മാരെ! നിങ്ങളെന്നെക്കുറിച്ചു തപസ്സുചെയ്തതെന്തിനെന്നു കേൾക്കട്ടെ ഞാനെന്നാൻ' ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിച്ചൻ.

കേരളപ്പോതുമുണ്ടോ നമ്മളെ നിങ്ങളെന്നെക്കുറിച്ചു തപസ്സു ചെയ്തതിന്നു തക്കവണ്ണമല്ലോ.²

ഇത്തപസ്സുകൊണ്ടു സാധിക്കയില്ല എന്ന് നിനച്ചല്ലോ തപസ്സു് ചെയ്തുകണ്ടു ഭാനവതിയാകുന്ന കന്നിയാവു്.

"എങ്കിലോ നിങ്ങളു അന്തിനേരത്തു അല്പനായിട്ടും അത്ര മന്നനായൊരു പുത്രനുണ്ടായി വരിക"യെന്നു വരവും വരപ്രസാദവും കൊടുത്തരുളി ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിച്ചൻ.

ഇത്തപസ്സുകൊണ്ടു ഇക്കാര്യം സാധിക്കേണ്ടു ഞാനെന്നു നിശ്ചയിച്ചല്ലോ തപസ്സുചെയ്തുകണ്ടു ഭാരതമതിയാകുന്ന കന്നിയാവു്.

"എങ്കിലോ നിങ്ങളു അത്തവും ഞായറാഴ്ചയും അപരപക്ഷത്തിൽ³ പ്രതിപദവുമാകുന്ന നാൾ എത്രയും ബലവീര്യമുള്ളൊരു പുത്രനുണ്ടായി വരിക"യെന്നു വരവും വരപ്രസാദവും കൊടുത്തരുളി ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിച്ചൻ.

കേരളപ്പോതുമുണ്ടോ ശ്രീകണ്യാക്കന്മാരെ! നിങ്ങളും ശ്രീകൈലാസത്തിൽ ചെന്നു മണിയരുദ്രനെ⁴ കണ്ടു മാലയിട്ടുംകൊണ്ടു അവനോടനുഭോഗവും ചെയ്തു ഗർഭത്തെ ധരിച്ചുകൊൾവിൻ എന്നരുളിച്ചെയ്തുകണ്ടു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിച്ചൻ.

1. കഴിച്ചുകൂട്ടി എന്നർത്ഥം. (പഴയ പ്രയോഗം)

2. തക്കതായ കാരണമുണ്ടാകണമല്ലോ. 3. കറുത്ത പക്ഷം.

4. ശ്രേഷ്ഠനായ രുദ്രൻ. ഒരുതരം വാസുദിക്കു മണിമൻ എന്ന് പേരുണ്ടു്.

അതിനെക്കേട്ടോരു ശ്രീകണ്യാക്കന്മാരിരുവരും ശ്രീകൈലാസത്തിൽചെന്ന മണിയരുദനെ കണ്ടു മാലയിട്ടുകൊണ്ടു അവനോടനുഭോഗവും ചെയ്തു ഗർഭത്തെ ധരിച്ചുകൊണ്ടാർ അസുരകുലത്തിരുവർ ശ്രീകണ്യാക്കന്മാരുമെ ദൈവമെ!

കേൾപ്പോതുമുണ്ടോ ശ്രീകണ്യാക്കന്മാരെ! ദേവഗർഭവും അസുരഗർഭവും ഇപ്പോഴേ പ്രസവിച്ചുകൊൾകെ വേണ്ട എന്നാൻ മണിയരുദൻ.

അതിനെക്കേട്ടോരു ശ്രീകണ്യാക്കന്മാരിരുവരുമുണ്ടു തങ്ങളുടെ ഒരു പൊയ്കവനത്തിങ്കലാമ്മാറു ചെന്നു അന്തിനേരത്തു അല്പനായിട്ടു അത്ര മന്നനായൊരു പുത്രനെ പ്രസവിച്ചുകണ്ടാൾ ഭാനവതിയാകുന്ന കന്നിയാവു്.

അത്തവും ഞായറാഴ്ചയും അവരപക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദവുമാകുന്ന നാളെത്രയും ബലവീര്യനായൊരു പുത്രനെ പ്രസവിച്ചുകണ്ടാൾ ഭാരതമതിയാകുന്ന കന്നിയാവു്.

അസുരൻ പിറന്ന ഭൂമിലോകത്തിൽ വീഴുന്നപ്പോൾ ആദിത്യൻ പരിവേശം¹ തുടങ്ങുന്നു. മണ്ണു വിണ്ണാകുന്നു! മരം പറിയുന്നു! മഹാസമുദ്രം കലങ്ങുന്നു.²

³നാലിനോടെ നാലാംനീരാടി, അഞ്ചിനോടെ അഞ്ചാം നീരാടി ഏഴിനോടെ ഏഴാം നീരാടി! പത്തിനോടെ പഞ്ചഗർഭം നീർതളിച്ചു. പതിനൊന്നിനോടെ പുല പണ്യാമം നീർതളിച്ചു, ഇരുപത്തേഴാം നീരാടി. ഇരുപത്തൊന്നാം നാൾ ഭാനവതി പെറ്റവൻ⁴ ഭാനവനെന്നും ഭാരതമതി പെറ്റവൻ ഭാരതനെന്നും അരന്ത്രലണച്ചു തിന്നോൾ പേരു വിളിച്ചുകണ്ട ശ്രീകണ്യാക്കന്മാരിരുവരും ദൈവമെ.

അക്കാലത്തു ചോടിക്കത്തുടങ്ങുന്നു ഭാനവതി ഭാനവേന്തൻ⁴ ഭാരതകൻ:—‘കേൾപ്പോതുമുണ്ടോ മാതാക്കന്മാരെ! നമ്മുടെ വംശത്തിങ്കൽ മററാരുമില്ലയൊ തന്നെയൊ’ എന്നു്.

1. ആദിത്യന്റെ ചുറ്റിലും വൃത്താകാരത്തിൽ കാണുന്ന ഒരു പ്രകാശം. (പരിവേശം) 2. ദുർന്നിമിത്തങ്ങൾ—ഭാരതകവചം, ഭാഗ്യരൂപത്തി. പേ. 144.

3. ഹൈന്ദവകിടന്ന കാലത്തെ ചടങ്ങുകൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. എല്ലാം കേളോമാരും തന്നെ. 11-ാം ദിവസം പുലകളിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം കേരളത്തിൽ എല്ലാഴിക്കേളമില്ല. 14-ാം ദിവസമാണു് ഷലദിക്കിലും.

4. ഭാനവതി ഭാനവേന്തൻ എന്നതിന്റെ ചുരുക്കം. വേന്തൻ=മാജാവു്,

‘മകനെ ഭാരതകാ! പണ്ടു ദേവാസുരയുദ്ധമുണ്ടായിരുന്ന കാലത്തു് ദേവകിന്നരകിന്ദുരക്ഷണമാരുടെ പക്ഷമായി നിന്നുകൊണ്ടു് അന്നു നമ്മുടെ വംശമെല്ലാം അശേഷമേ കൊന്നുമുടിച്ചു കളഞ്ഞു ശ്രീപാൽക്കടലിൽ പള്ളിക്കുറുപ്പുകൊണ്ടുളും അച്ചുതൻ ജഗൻവിഷ്ണു നാരായണ സ്വാമി.’

‘അന്നു ഞങ്ങൾ ശ്രീകണ്യാക്കന്മാർ കൽവിലഭാരത്തിൽ പുകക്കുളിച്ചു തപസ്സുചെയ്തു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയുടെ അനുഗ്രഹത്തിനാലല്ലെന്ന് നീയും ഭാനവനും ഉണ്ടായി മകനെ! ഭാരതക!’

ശ്രീകൈലാസം വാഴ്കട്ടെ വൈ!

ശ്രീമഹാദേവൻ നല്ലച്ചൻ വാഴ്കട്ടെ!

ഭാരതകപുരം വാഴ്കട്ടെ!

ഭാരതകപുരത്തു ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാഗ്യകരാജാപ്പു വാഴ്കട്ടെ!

ഭാരതകരാജാവിന്റെ ധർമ്മപരിവാരം! വാഴ്കട്ടെ!

ധർമ്മപരിവാരമിരിക്കും ഗോപുരമണിപണ്ണശാല വാഴ്കട്ടെ വൈ.

‘കേൾപ്പോതുമുണ്ടോ മകനെ ഭാരതക! ഇനിയും ദേവകളോടു യുദ്ധം വേണ്ടകിലോ ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയെഴുതിച്ചു തപസ്സുചെയ്തു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയോടു വരവും വരപ്രസാദവും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോകേണം മകനെ ഭാരതക!’

എന്നു ഭാരതകമാതാപ്പു പറഞ്ഞതു പരമാത്മമെന്നും കല്പിച്ചു മേഘമാഗ്ഗം² കരേറിച്ചെന്നു കളിച്ചാട പകർന്നു അഴകിയ ചില പുഷ്പങ്ങളുരുത്ത കൈപിടിച്ചു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയുടെ ശ്രീപാദം ഇവിടെ കല്പിച്ചു കിഴക്കുനോക്കി നിന്നു പുച്ചാരാധിച്ചു തപസ്സു തുടങ്ങി നാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകൻ.

അങ്ങിനെയും പലവർഷം തപസ്സുചെയ്തു കണ്ടു ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകൻ.

അതുകൊണ്ടും പ്രത്യക്ഷമായില്ല ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്ലച്ചൻ.

1. അനുപരന്മാർ, ഭൃത്യന്മാർ, സേനകൾ മുതലായവർ.

2. അത്ര ഉയരത്തിൽ പോയി എന്ന് താൽപര്യം.

ഒരു കാൽ മടക്കി ഒരു കാൽകൊണ്ടൊരു പന്തീരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും ഒരു വെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

ഒരു കൈ മടക്കി ഒരു കൈകൊണ്ടൊരു പന്തീരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും ഒരു വെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

ഒരു കണ്ണടച്ചു ഒരു കൺ തുറന്നൊരു പന്തീരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും ഒരു വെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

വശ്കാലത്തു അരയോളം നീറിയിട്ടിന്ന് ഒരു പന്തീരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും ഒരു വെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

കാറുകാലത്ത് കരിംപാറപ്പുറത്തിരുന്ന് കാറും വെയിലും കൊണ്ടു ഒരു പന്തീരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും ഒരു വെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

അരയാൽ വൃക്ഷത്തിന്മേൽ കരയേറി അരയാൽ കൊമ്പത്തു ഒരു കാൽകെട്ടു കിഴക്കോട്ടു കൂടി ഒരു പന്തീരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും ഒരു വെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

താനിരിക്കും വെള്ളിശ്രീപീഠം ചുറ്റും അഗ്നികണ്ഡം കഴിച്ചു വരികപ്പിച്ഛാകീറി, നടുനെയും വീഴ്ത്തി, അഗ്നിഹോമം ചെയ്തൊരു പന്തീരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും ഒരു വെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

തന്റെയൊരു തുംബുരുവും വീണയും വായിച്ചൊരു പന്തീരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും ഒരു വെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

തന്റെ കയ്യിലിരുന്നോരു വാൾകൊണ്ടു വലത്തെ കണ്ണായി¹ ലൂണി ഇടത്തെ കണ്ണായിൽ പാപ്പെടിച്ചു കൊലപ്പെടുത്തുവാൻ തുടങ്ങുന്നോരു നേരത്തു “നില്ല നില്ല ഭാരതാ! നീ എന്തെക്കുറിച്ചു തപസ്സു ചെയ്തു നിന്നുണ്ടു എന്തെല്ലാം വരം വേണമെന്നു” ചോദിച്ചു² ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിച്ചൻ

“ഇനിക്കൊ രാവു പകലും ചാവത്താരു വരം തരേണം, കല്ലാലും, ഇരുമ്പാലും, ആളാലും, ആയുധത്താലും ചാവത്താരു വരം തരേണ”മെന്നാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകൻ.

അങ്ങിനെ ഭാരതകൻ മുക്കോടി അസുരരെ തോറ്റി³ക്കൊടുക്കുന്നു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിച്ചൻ.

കളവിൽ പെരിയ രാക്ഷസൻ പതിനാറായിരം അസുരരാജാക്കളേയും ശേഷമുള്ള രാക്ഷസരേയും തോറ്റി³ക്കൊടുക്കുന്നു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിച്ചൻ.

ബ്രഹ്മൻ ദണ്ഡായുധമായി തോറ്റി³ക്കൊടുക്കുന്നു.

വിശ്വാർമണിയെന്നും ശിഖാർമണിയെന്നും⁴ രണ്ടു മന്ത്രത്തെയും ബോധിപ്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിച്ചൻ.

അങ്ങിനെ വരമെല്ലാം വാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോക മെല്ലെ നടക്കൊണ്ടാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകൻ.

‘നില്ല, നില്ല, ഭാരതാ! ഇനിയുമൊരു വരമുണ്ടു ഇരിക്കുന്നു. സ്രീകളാൽ കൊലപ്പെടാതെ വരമുണ്ടു ഇരിക്കുന്നു. അതിനേയും കൂടി വാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവേ!’ എന്നരുളിച്ചെയ്യുകണ്ടു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിച്ചൻ.

അതിനെയും കേട്ടു കേളാതെകണ്ടു പോക നടക്കൊണ്ടാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവു.

അട്ടയാലും, പുല്ലിന്മേൽ പൂക്കളാലും, പശുക്കളാലും, സ്രീകളാലും വരം കൊള്ളേണ്ടൊരു പുരുഷനോ ഞാനെന്നു അഭിമാനപ്പെട്ട അഹങ്കരിച്ചുപോക നടക്കൊണ്ടാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവു.

1. കണ്ണായിൽ.

2. ഇവിടെ കൂടിയെ പരുഷപ്രത്യയമില്ല.

3. സൃഷ്ടിച്ചു.

4. ഈ മന്ത്രങ്ങളുടെ ഷേരുകൾ ഓരോ പാട്ടിലും ഭിന്നമായിട്ടാണ് കാണുന്നത്.

‘എങ്കിലോ നിന്നെ കാലാന്തരത്താൽ സ്ത്രീകളാൽ കൊലപ്പെടുക’ എന്നു ശഠിച്ചു പറഞ്ഞതുള്ളി ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിച്ചു.

അതിനേയും കേട്ടു കേളാതെകണ്ടുപോക നടക്കൊണ്ടാൻ ഭാനുപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവു.

²അകാളമെന്നു കാട്ടുകത്തുക പോകുന്നപ്പോൾ ³ഭാരതകൻ അട്ടിമാസവും പൊടിയുളവും ⁴നിദ്രയിൽക്കൂട്ടു വിരണ്ടുരുണ്ടു എഴുന്നീറ്റു നില്ക്കുന്ന അച്ചുവടി⁵ വേതാള പെരുമ്പിശാച്. രണ്ടാന കയ്യിൽ കടകം ധരിച്ചു, രണ്ടാന കാതിൽ കഴു⁶ അണിഞ്ഞു, നാലാനകൊണ്ടു അമ്മാനമാടി, പന്ത വലിച്ചു പൽക്കൊമ്പിട്ട്⁷ നില്ക്കുന്ന അച്ചുവടി വേതാളപ്പെരുമ്പിശാച്.

‘നില്ല, നില്ല, ഭാരതക! ബ്രഹ്മദേവനോടു വരും വരപ്രസാദവും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോകുന്ന നിയ്യ എന്നോടുകൂടെ ഒരു വരം വാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോകുന്നവന്നാൻ’ അച്ചുവടി വേതാളപ്പെരുമ്പിശാച്.

അതിനെയും കേട്ടു കേളാതെകണ്ടു പോക നടക്കൊണ്ടാൻ ഭാനുപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവു.

‘എങ്കിലോ നിന്റെ വലത്തെ തുടയിന്മേൽ കൊഴുത്ത നിന്ന മുണ്ടിരിപ്പെന്നു, അതിനെ ഞാനെന്റെ ചെള്ളിവാളാൽ വെട്ടി പാത്ര

1. നിന്നെ കൊല്ലപ്പെടുക എന്നുള്ള പ്രയോഗം വ്യാകരണവിരീതിയനുസരിച്ചതല്ല. പാദമന്ദാർ ദുഷിപ്പിച്ചതായിരിക്കണം.

2. ഭാരതകവരത്തിലെ ഞ്ഞോളവണ്ണ നോക്കുക.

3. ഈ പ്രയോഗം ഇപ്പോൾ ഭാഷയിൽ നടപ്പില്ലാതായിരിക്കുന്നു. ‘പോകും പോകും’ എന്ന രേഖിരൂപത്തിനാണ് ഇപ്പോൾ പ്രയോഗം. ഇവിടെ ഖത്തമാനരൂപം എന്ന പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

4. പൊടി, തൂൾ ഇവ രണ്ടും ഒരേ അർത്ഥം കുറിക്കുന്ന പദങ്ങളാണ്. ഉന്നിപ്പറമ്പ് പൊടി ചിലപ്പോൾ ഇങ്ങനെ ആവർത്തിക്കാറുണ്ട്. ഇവിടെ പൊടിപൊടിച്ച് അന്നു ശബ്ദത്തെയാണ് കുറിക്കുന്നത്.

5. അച്ചുവടിവു എന്നു മുഴുവൻ രൂപം. രൂപം വാളുളവെച്ചുചോളെത്തുള്ള ഒരു സാധനം എന്നർത്ഥം. അഞ്ചു + വടിവു = സന്ധിയിൽ അച്ചുവടിവു എന്നാകാറുണ്ട്. അഞ്ചുന = (ഭയപ്പെടുന്ന) ആകൃതി എന്നും അർത്ഥമാണ്.

6. കാതിനുള്ള ആമേണം.

7. പല്ലിൽ കരുതിക്കൊണ്ടു എന്നു താല്പര്യം.

8. ഇവിടെ ലിംഗപ്രത്യയം മറ്റൊരായി പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

വട്ടകയാൽ കുടിക്കുന്നുണ്ട് ഞാ'ന്നെ വീഴും പറഞ്ഞു വിരഹാദം കൂറി
ക്കണ്ട അച്ചുവടി വേതാളപ്പെരു പിശാച്.

അതിനെയും കേട്ടു കേളാതെ കണ്ടു തന്റെയൊരു ഭാരകാപുരം
നോക്കി പോക നടക്കൊണ്ടാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരകരാജാവ്.

തന്റെയൊരു ധർമ്മപരിവാരമിരിക്കും ഗോപുരമണിപണ്ണശാല
ക്കുള്ളിൽ ചെന്ന മെയ്യണിഞ്ഞുകണ്ടാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരക
രാജാവ്.

'അക്കാലത്തു മ ദൈവമേ! ശ്രീകൈലാസത്തിൽ അടിതളി
ആചാരങ്ങൾ മുട്ടുന്നു. കുളികുറിയേവാക്കൾ മുട്ടുന്നു. എന്ദ്രാനം
പൂവും പൂജയും മുട്ടുന്നു¹ എന്തിവണ്ണം വരവാനവകാശമെന്ന ശ്രീമഹാ
ദേവൻ നല്ലച്ചൻ.

'കേൾപ്പോയുമുണ്ടോ ഭൂതന്മാരെ! മഹാമേരുപർവ്വതത്തിൽ
മാലാഴി² എന്നൊരു വൃക്ഷത്തിൻ കീഴ് പന്തിരണ്ടു പുനാരമന്മാരുണ്ടി
രിക്കുന്നു. അവരെച്ചെന്ന കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരണ'മെന്നുള്ള ചുരുക്കുകണ്ടു
ശ്രീമഹാദേവൻ നല്ലച്ചൻ.

അതിനേക്കേട്ടാരു ഭൂതന്മാരുണ്ട് ആവഗ⁴ത്തോടുകൂടി പുറപ്പെട്ടു
മഹാമേരുപർവ്വതത്തിൽ മാലാഴി എന്നൊരു വൃക്ഷത്തിൻ കീഴിരിക്ക
നോരു പന്തിരണ്ടു പുനാരമന്മാരെ ചെന്നുകണ്ടാൻ ഭൂതന്മാരുമെ
ദൈവമേ!

എന്തു വന്ന കാര്യമെന്നു ചോദിച്ചുകണ്ട്⁵ പുനാരമന്മാരുമ
പ്പോൾ.

'ശ്രീകൈലാസത്തിൽ ശ്രീമഹാദേവൻ നല്ലച്ചൻ അരുളിച്ചെ
യ്ക്കവിട്ടു നിങ്ങൾ പന്തിരവരെയും കൂട്ടി പോരേണ'മെന്നു. അതിനെ

1. വൃക്ഷമാക്കി തിരഞ്ഞു എന്നർത്ഥം. പഴയ പ്രയോഗം. ഭാരതത്തിലും
മറ്റും ഈ പ്രയോഗമുണ്ട്. ക്രിയക്ക് പുരുഷപ്രത്യയമില്ല.

2. എന്ദ്രാനം ചൈലാസത്തിങ്കലുണ്ട്. ചാട്ടിന്റെ കേരളീയനാ നോക്കുക.

3. വൃക്ഷത്തിന്നു ഇങ്ങിനെയൊരു പേര് കേട്ടിട്ടില്ല.

4. സംഭ്രമം.

5. ഇവിടെയും ക്രിയക്ക് പുരുഷപ്രത്യയമില്ല.

ക്കേട്ടൊരു പന്തിരണ്ടു പൂനാരമനാരണ്ടു ആവേശത്തോടും കൂടി പുറപ്പെട്ടു ഭാരതകന്റെ നാട്ടിൽക്കൂടി പോരുന്നോരു നേരത്തു ഓടിമണി¹ വന്നു വഴി തടുത്തു കണ്ടാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതരാജാവ്.

പൂനാരമനാർ:—‘ഞങ്ങൾ ശ്രീകൈലാസത്തിങ്കൽ ശ്രീമഹാദേവൻ വല്ലച്ചുന്ന് വേദഗീതങ്ങളോടും വാണവും, പാട്ടുവാണവും, പാട്ടുവാണവും, പാട്ടുവാണവും, പാട്ടുവാണവും, പാട്ടുവാണവും² എന്നാൽ പന്തിരണ്ടു പൂനാരമനാരപ്പോൾ.

ഭാരതകൻ:—‘നിങ്ങളുടെ നല്ലച്ചൻ ഞാനെന്നു കല്പിച്ചുകൊൾവിൻ; നിങ്ങളുടെ നല്ലമ്മ എന്റെ ദേവിയെന്നു കല്പിച്ചുകൊൾവിൻ! നിങ്ങളുടെ നല്ലച്ചൻ എനിക്കു ചട ചിരക്കയും പക്കം³ വെക്കയും പഴയരി വാർക്കയും വേണം’.

‘നിങ്ങളുടെ നല്ലമ്മ എന്റെ ദേവിക്കു മുററമടിക്കയും താളിപിഴിക്കയും, വിളയാട്ടമഞ്ഞളരക്കയും, വേണമെന്നു പഴിയും പരിമാസവും പറഞ്ഞുകണ്ടാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതരാജാവ്.

അതിനേക്കേട്ടൊരു പന്തിരണ്ടു പൂനാരമനാരാവേശത്തോടും പുറപ്പെട്ടു ശ്രീകൈലാസത്തിങ്കൽ ശ്രീമഹാദേവൻ നല്ലച്ചന്റെ തൂക്കാക്കൽ ചെന്നു വീണു നമസ്കരിച്ചു പന്തിരണ്ടു പൂനാരമനാരപ്പോൾ.

‘കേൾപ്പോതുണ്ടോ നല്ലച്ചാ! ഞങ്ങൾ ഭാരതകന്റെ നാട്ടിൽക്കൂടെ പോരുന്നോരു നേരത്തു ഭാരതകൻ വന്നു വഴി തടുത്തു പഴിയും പരിമാസവും പറഞ്ഞു നല്ലച്ചാ!’ എന്നാൽ പന്തിരണ്ടു പൂനാരമനാരപ്പോൾ.

‘എന്തെല്ലാം പഴിയും പരിമാസവും പറഞ്ഞുതെന്തുകേട്ടു ശ്രീമഹാദേവൻ നല്ലച്ചൻ.

‘നിങ്ങളുടെ നല്ലച്ചൻ ഞാനെന്നു കല്പിച്ചുകൊൾവിൻ, നിങ്ങളുടെ നല്ലമ്മ എന്റെ ദേവിയെന്നു കല്പിച്ചുകൊൾവിൻ, നിങ്ങളുടെ നല്ലച്ചൻ എനിക്കു ചിരക്കയും പക്കം വെക്കയും പഴയരി വാർക്കയും വേണം,

1. ആയത്ത്ക്കുന്നതു നോക്കുക.

2. പോകുന്നതു+എന്നു, പോകുന്നതെന്നു. ഇവിടെ ക്രി.ശ.ക്കു നൂറുവർഷം മുമ്പേയെന്നു.

3. പക്കം=രാജാവിന്റെ അടുത്തേക്കെന്നും, ഭൃത്യന്മാർക്കു എന്നായി കൊടുക്കുന്ന ഭരണനയത്തിന്നും ഈ വേരുകളുണ്ട്.

നിങ്ങളുടെ നല്ലത എന്റെ ദേവിക്ക് മുറുമടിക്കുകയും താളി പിഴികയും വിളയാട്ടമുണ്ടാക്കുകയും വേണമെന്നിരിക്കുന്ന പഴിയും പരിമാസവും പറഞ്ഞു നല്ലച്ചാ! എന്നാൽ പന്തി:ണ്ട പുനരഭിനയരപ്പോൾ.

അതിനെക്കേട്ടോരു ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചനണ്ട ആയിരം¹ക്രോശ രാക്ഷസർ ജനിച്ചു, മൂന്നാം തൃക്കണ്ണു മലക്കു മിഴിച്ചു, പലതുരത്തിങ്ങു നോരു കാളകൂടവിഷത്തെ എടുപ്പോലും ചെയ്തു കാലിക² എന്നൊരു പെണ്ണിനെയും സ്തംഭിച്ചുകണ്ട ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചൻ.

അന്നേരത്ത് വാളും വട്ടകയുമായി പോന്നു വെളിച്ചപ്പട്ടുകണ്ട ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടങ്കാളി³യുമെ ദൈവമെ!

കാളി:—‘കാറും വെയിലും ഉടൻ വായിലാക്കുവൻ നല്ലച്ചാ! കാണായുള്ളൊരെയെല്ലാം വിഴുങ്ങിപ്പവൻ നല്ലച്ചാ! സാഗരകടലെ കുടി ചുറ്റപ്പൻ നല്ലച്ചാ!’ എന്നാൽ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടങ്കാളി.

ശിവൻ:—‘ഇതിനല്ലാ മകളെ! നിന്നെ ഞാൻ തോററിക്കൊണ്ടു. ഭൂതപ്പെരുമ്പടക്കു പിഴ⁴മിട്ടുവാനും ആപത്തു നീക്കാനും ആരാഞ്ഞിരിപ്പൊരുത്തിയാമെങ്കിലൊ ഭാരതനോടു യുദ്ധത്തിനായി ഒരുമ്പടന്നു മകളെ കണ്ടങ്കാളി!’ എന്നുണ്ടിച്ചെയ്തു കണ്ട ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചൻ.

കാളി:—‘ആയതിനൊരാളാണമുണ്ടാക്കിത്തന്നാൽ അത്രത്തോളം ചെല്ലുന്നതുണ്ടെന്നാൽ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടങ്കാളി.

അതിനെ കേട്ടോരു ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചനണ്ട വേട്ട⁵ രണ്ടു യുദ്ധം രണ്ടു തോററിക്കൊടുക്കുന്നു. നാലുശാല, നടത്തുകൊട്ടിൽ⁶,

1. ഇങ്ങിനെയൊരു സംഭവം വേറൊരു കൃതിയിലും കാണുന്നില്ല. ആക്രോശ രാക്ഷസർ=ഭയങ്കരശബ്ദം ഉണ്ടാക്കുന്ന രാക്ഷസർ.

2. കാളിയുടെ മറ്റൊരു പേര്.

3. ഈ പദത്തിന്നു പല വ്യുൽപ്പത്തിയും പറയുന്നുണ്ട്. കണ്ണേ കാളം ഉള്ളവനുടെ മകൾ എന്നർത്ഥം ചിലർ യോജിപ്പിക്കുന്നു (ഭദ്രോൽപ്പത്തി, പുറം 166). കാളിയുടെ രൂപഭേദമായിട്ടും സങ്കല്പിക്കാറുണ്ട്.

4. ചീഴം=വിതന്നട്ട്. ഉത്സവം എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്.

5. സാതാമനെ നായാട്ട് എന്നർത്ഥം. ആഗ്രഹം എന്നർത്ഥമാവാം. അേർ ധാതുവിന്നു ആഗ്രഹിക്കുക എന്നർത്ഥമുണ്ട്. അതിൽനിന്നാണു് ചേളിങ്ക് അിവാഹം എന്നർത്ഥമുണ്ടായത്.

6. കൊട്ടിൽ=അടുപ്പുറപ്പോടുളടിയ ഒരു സ്ഥലം. ചിലേടത്തു് ഇതിന്നു നടക്കൊട്ടിൽ എന്നും പദമുണ്ട്.

തോററിക്കൊടുക്കുന്നു. എട്ടുശാല, എട്ടുതുടകാട്ടിൽ¹, വാതിൽ, തോററിക്കൊടുക്കുന്നു. പൂമന്ത്രശാല തോററിക്കൊടുക്കുന്നു. ഗണങ്ങൾ പെരിയ ഭദ്രകാളിയും പെരുമ്പടയും തോററിക്കൊടുക്കുന്നു.

കുരുതിപെരിയ കുരുതികാമനേ²യും പള്ളിപെരിയ ക്ഷേത്രപാലനേയും പെരുമ്പടയും തോററിക്കൊടുക്കുന്നു. ഇവയൊക്കെ തോററിച്ചുകൊണ്ടു വെള്ളിയുപ്പു പൂവടുന്നപ്പോൾ (പെരുമ്പടുന്നപ്പോൾ) വെൺ പല്ലിടങ്ങടച്ചു, വെളുക്കുക്കളിച്ചു, വെൺമാറൊടുത്തുടുത്തു, വലത്തെ കയ്യിൽ വാളം ഇടത്തെ കയ്യിൽ കപാലവുമേന്തി അകാളമെന്നും കാട്ടു കത്തുടെ ചെന്നു വേതാളമെ! വേതാളമെ! എന്നു ഒന്നരണ്ടു വിളി പകർന്നു⁴ കണ്ടു ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളി.

അന്നേരത്തു ആരെന്റെ ചെറുപ്പേർ⁵റിയതെ വന്നു വിളിക്കുന്നതെന്നു ചേട്ടാൻ അച്ചുവടി വേതാളപ്പെരുമ്പിശാച്.

അന്നേരത്തു അച്ചുവടി വേതാളമെ! വേതാളമെ! എന്നു ഒന്നരണ്ടു വിളി പകർന്നുകണ്ടു ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളി.

അന്നേരത്തു 'എന്തു മകളേ! കണ്ടുകാളി! നീ പോന്ന കാര്യമെന്തെന്നു' ചോദിച്ചു കണ്ടു അച്ചുവടി വേതാളപ്പെരുമ്പിശാച്.

'നീയും കൂടി പോകേണം ഭാരതകപുരത്തിന്നു വഴി കാട്ടേണമെന്നാൾ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളി.

'ഞാൻ കൂടി പോന്നാൽ നീ എന്തിക്കു എന്തു തരുമെന്നു ചോദിച്ചുകണ്ടു അച്ചുവടി വേതാളപ്പെരുമ്പിശാച്.

'ഭാരതകന്റെ വലത്തുപുറത്തിരിക്കുന്നോരു മൂന്നാഴി തുധിരമാം സുത്തെ തരേണ്ടു ഞാനെന്നു വിശ്വാസത്തിൻപടിയെ അരുളിച്ചെയ്തുകണ്ടു ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളി.

1. സാധനങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്ന സ്ഥലം.

2. ഭദ്രകാളിയുടെ അകമ്പടിയിൽപ്പെട്ട ഒരു മുത്തി.

3. പള്ളിപെരിയ എന്നും ഒരു പാറം കാണുന്നുണ്ട്. പള്ളിയാണു് അതികം തോങ്ങിക്കുന്നതു്.

4. വിളിപകർന്നു—ഉറക്കെ വിളിച്ചു. പകർന്നു=ഉറക്കെ ഹൃദയക എന്നർത്ഥം തകിഴിച്ചുകണ്ടു്.

5. ചെറുപ്പേർ.

6. തുധിയും (ചോര) മാംസവും.

അവിടുന്നു വേതാളത്തെയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു തൃശ്ശിവപേരൂർ¹ ചെന്നു തൃശ്ശി പേരൂർ വടക്കും ഗോപുരവാതിൽ കാത്തിരിപ്പോൾ ശ്രീ ഭൂതത്താലേ ചേന്നു വിളിച്ചുകൊണ്ട് ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകൊള്ളി.

‘എന്തു മകളേ! കണ്ടുകൊള്ളി! നീ പോന്നുകൊള്ളെന്നു ചോദിച്ചു കണ്ടു ശ്രീഭൂതത്താലേപ്പോൾ.

‘നീ കൂടി പോരേണോ ഭാരതകപുരത്തിന്നു വഴികാട്ടേണമെന്നാൾ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകൊള്ളി.

ഞാൻ കൂടി പോന്നാൽ നീ എന്തിന്നു എന്തുതന്നെ ചോദിച്ചു കണ്ടു ശ്രീഭൂതത്താലേപ്പോൾ.

‘ഭാരതകൻ നാപ്പത്തിരമാൾ നീക്കമുള്ള കുടൽ വലിച്ചു മാലയിട്ടു തരേണ്ടു ഞാൻ എന്നു വിശ്വാസത്തിൻപടിയെ അരുളിച്ചെയ്യുകൊണ്ടാൾ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകൊള്ളി.

അവിടുന്നു ശ്രീഭൂതത്താലെയും കൂട്ടി ഒരുമിച്ചു തന്നെ കാളികൂട്ടി പെരുമ്പടയല്ലാം കൾപ്പിട്ട്² കൂട്ടുപോതു പെയ്തു ഭാരതകപുരത്തു ഭാനു പതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവിന്റെ വടക്കുംഗോപുരവാതിൽക്കലാ മ്മാറുചെന്നു മുട്ടിയെന്നുവിക്കണ്ടാൾ ശ്രീമഹാദേവി കണ്ടുകൊള്ളി.

അന്നേരത്തു ഭാനുപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവുണ്ടു, “കേൾപ്പോതുമുണ്ടോ ഭൂതന്മാരെ! നമ്മുടെയൊരു വടക്കുംഗോപുരവാതിൽക്കലാ മ്മാറൊരു പെൺകുട്ടി(കുലച്ച) കേൾക്കേണു അതിനെ ചെന്നു അറിഞ്ഞുപോരേണു”മെന്നാൻ ഭാനുപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവ്.

അതിനെക്കേട്ടോരു ഭൂതന്മാരാവേഗത്തോടും കൂടി പുറപ്പെട്ടു ചെന്നു വടക്കുംഗോപുരവാതിൽക്കലാമ്മാറു ചെന്നു നോക്കുമ്പോൾ മഞ്ഞു പൊലെ ഒളിപറന്നു⁴ കണ്ടാൾ ശ്രീമഹാദേവി കണ്ടുകൊള്ളിയും പെരുമ്പടയല്ലെമ ദൈവമെ!

1. തൃശ്ശിവപേരൂർ പ്രസ്താവം ഈ പാട്ടിന്റെ കാലം ആ മഹാക്ഷേത്രനിർമ്മാണത്തിന്നു ശേഷമുണ്ടായതാണെന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മറ്റു പാട്ടുകളിൽ അതാതു കാളിക്ഷേത്രങ്ങളെപ്പറ്റിയല്ലാതെ ശിക്ഷേത്രത്തെപ്പറ്റിയോ വിഷ്ണുക്ഷേത്രത്തെപ്പറ്റിയോ സൂചന കാണുന്നില്ല.

2. ശബ്ദമുണ്ടാക്കി. കുടൽ=ശബ്ദം.

3. സ്ഥലപ്പേരിൽനിന്നു തിരഞ്ഞെടുത്ത പ്രാചീന മൂന്നു വിത്തത്തിൽ ആകാം. വടക്കുംഗോപുരം, വടക്കൻ ഗോപുരം, വടക്കുംഗോപുരം.

4. അത്രനിബിഡമായി എന്നർത്ഥം.

എലഞ്ഞിയിൻ¹ കൊമ്പേറി നോക്കിക്കണ്ടാർ ദുതന്മാരപ്പോൾ.

എലഞ്ഞിയിൻകൊമ്പും ദുതന്മാരും കൂറിപ്പാട്ടിൽ² വീഴ്ത്താൻ
നോക്കിക്കണ്ടാർ ശ്രീമമാദേവർ കണ്ടുകാളി.

‘കൊല്ലലാ! കൊല്ലലാ! പെരുമ്പടയെ നിങ്ങൾ നമ്മുടെ ദുതന്മാർ അങ്ങോട്ടുപെല്ലും; അവരുടെ ദുതന്മാർ ഇങ്ങോട്ടുപോയും. അവരെങ്കിലും ചെന്നു ഭാരതനോടു യുദ്ധത്തിനൊരുമ്പെട്ടു വരുവാനറിയിക്കട്ടെ’ എന്നരുളിച്ചെയ്യുകണ്ടു ശ്രീമമാദേവർ കണ്ടുകാളി.

അതിനെക്കേട്ടോരു ദുതന്മാരങ്ങു ചെല്ലുന്നോരു നേരത്തു എന്തു നമ്മുടെ വടക്കുംഗോപുരവാതുക്കളൊരു പൊൻകുര(ലൊച്ച) കേട്ടതെന്നു ചോദിച്ചു കണ്ടു ഭാനുപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതരാജാവ്.

ശ്രീമമാദേവർ കണ്ടുകാളിയും പെരുമ്പടയുമുണ്ടു യുദ്ധത്തിനാമ്മാ റൊരുമ്പെട്ടു വന്നു നില്ക്കുന്നതെന്നാർ ദുതന്മാരപ്പോൾ.

അതിനെക്കേട്ടോരു ഭാരതരാജാവ് തന്റെറൊരു പടകളെയെല്ലാം കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വടക്കുംഗോപുരവാതിൽക്കലാമ്മാറുചെന്നു. ഒരു യുദ്ധം പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ ഇരയുദ്ധം പട തോറ്റു കണ്ടു ശ്രീമമാദേവർ കണ്ടുകാളിയും.

ഇരയുദ്ധം പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ മൂന്നു യുദ്ധം പട തോറ്റു കണ്ടു.

മൂന്നു യുദ്ധം പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ നാലു യുദ്ധം പട തോറ്റു കണ്ടു.

നാലു യുദ്ധം പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ നാട്ടിന്നും വീട്ടിന്നും അലസനായി പോകത്തുടങ്ങുന്നു ഭാനുപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതരാജാവ്.

ശ്രീമമാദേവർ കണ്ടുകാളിക്കു³ ഗണങ്ങൾ പെരിയ ഭദ്രകാളി⁴ യും പെരുമ്പടയും കൊന്നൊടുക്കത്തുടങ്ങുന്നു.

1. എലിയെത്തും കൊമ്പത്തും അമ്പർ കയറി നോക്കി എന്ന് താൽപര്യം.

2. ഒഴുകുവെപ്പാട്ടിൽ എന്നതിന്റെ ചുരുക്കം പോലീക്കുന്നു.

3, 4. ഇവിടെ കണ്ടുകാളിയും ഭദ്രകാളിയും ഐരാവതം സങ്കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

കരുതിപെരിയ കരുതിരാമനേയും പള്ള പെരിയ ക്ഷേത്രപാല നേയും പെരുമ്പടയ്ക്കേയും കൊന്നൊടുക്കിക്കുവരുന്ന ഭാനപതി ഭാനവേ ന്തൻ ഭാഷകരാജാവ്.

അന്നേത്തു മഞ്ഞുപോലെ ഒളിപരന്നു കണ്ടാൾ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളിയും പെരുമ്പടയ്ക്കേ, ദൈവമേ!

ശ്രീകൈലാസത്തിങ്കൽ ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചൻ തൃക്കാക്കൽ ചെന്നു വീണു നമസ്കരിച്ചു കണ്ടാൾ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളിയുമേ, ദൈവമേ!

“എന്തു മകളേ! കണ്ടുകാളി! നീ പോന്ന കാൽമെന്തെ”ന്നരുളി ചെല്ല ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചൻ.

‘പടയും പടയുദ്ധവും തോററുപോയി നല്ലച്ചാ’ എന്നാൾ ശ്രീ മഹാദേവർ കണ്ടുകാളി.

‘കേൾപ്പോയുമുണ്ടോ, മകളേ! കണ്ടുകാളി! ഭാരതൻ അജനോ ടെ വരവും വരപ്രസാദവും മേടിച്ചു കൊണ്ടുപോയിട്ടുണ്ടെ’ന്നരുളിച്ചെയ്തു കണ്ട ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചൻ.

‘എന്തെല്ലാം വരം മേടിച്ചിട്ടുണ്ടെ’ കേട്ടാൾ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളി.

‘അവനോ രാവും പകലും ചാവാത്തൊരു വരം മേടിച്ചിട്ടുണ്ട്. കല്ലാലും, ഇരുമ്പാലും, ആളാലും, ആയുധത്താലും, അകത്തിന്നും, പുറത്തിന്നും, ചാകാത്തൊരു വരം മേടിച്ചിട്ടുണ്ട്.’

‘ബ്രഹ്മൻ ഭണ്ഡായുധമായി തോററിക്കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്.’

‘വിശ്വാർമണിയെന്നും ശിഖാർമണിയെന്നും രണ്ടു ശ്രീമന്ത്രത്തേയും ബോധിപ്പിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുണ്ട്.’

‘ആമെങ്കിലോ അതിനെ ചെന്നു മേടിച്ചുകൊണ്ടുപോയ, മകളേ!’ എന്നരുളിച്ചെയ്തുകണ്ട ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചൻ.

1 അതിനെക്കേട്ടോ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളിയുടെ കീറി തൊ²യ തൂണിയടുത്തുകണ്ട പാറിയൊ³യ തല ചീന്തിക്കെട്ടിക്കണ്ട കുററി

1. ഭാരതകന്യത്തിൽ ഇങ്ങിനെ അഗതിപ്പെണ്ണായി ചോകുന്നത് ഉദാഹരണം കാളിയല്ല.

2. കീറിയതൊരു } കീറിന, ചാറിന എന്നും പാറത്തരമുണ്ട്.
3. പാറിയതൊരു }

പൂർവ്വം പഴയ്കും കൈവിടിച്ചു അഗതിപ്പെണ്ണാകൃതിയായി ഉത്തതി
രിഞ്ഞു ഭാരതകാപുരത്തു ഭാരതകരാജാവിന്റെ നാലിപ്പം¹ നടുമുറത്തു വന്നു
പുറപ്പെട്ടു കണ്ട ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളിച്ചുമേ, ദൈവമേ!

അന്നേരത്തു ശ്രീകണ്യാക്കന്മാരിൽ പരമുണ്ടു ദേവഗീതങ്ങളോതി
ഇരിക്കുന്നു.

അന്നേരത്തു പവിഴം കോരി മൂറം നിറപ്പുവെച്ചു കൊടുക്കുന്നു. പ
വിഴത്താൽ കോരി പറ നിറപ്പുവെച്ചു കൊടുക്കുന്നു.

‘ഇവയെല്ലാം വേണ്ടായെന്നിരിക്ക, നിങ്ങൾ പടിച്ചോതിയിരിക്കുന്ന
ശ്രീമന്ത്രത്തെ ബോധിപ്പിച്ചു തരേണമെന്നു കേട്ടാറും ശ്രീമഹാദേവി
കണ്ടുകാളി.

അന്നേരത്തു ശ്രീകണ്യാക്കന്മാർ തങ്ങൾ പടിച്ചോതിയിരിക്കുന്ന
ശ്രീമന്ത്രത്തെ ബോധിപ്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നു.

അതിനെയെല്ലാം തന്റെ വലത്തെ കണ്ണായിൽ² കേൾപ്പോലും
ചെയ്തു അവിടുന്നു ഒളിപരന്നു കണ്ടാറും ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളി.

തന്റെയൊരു പടക്കൂട്ടത്തിൽ വന്നു പടക്കാളം³ വിളിപ്പിച്ചു
കണ്ടു അട്ടമസിച്ചു അഹങ്കരിച്ചു ആനപാലെ വടക്കുംഗോപുരവായു
ക്കൽ ചെന്നുലറിക്കണ്ടാറും ശ്രീമഹാദേവി കണ്ടുകാളി.

അതിനേക്കേട്ടോരു ഭാരതകരാജാവു തന്റെയൊരു പടകളെ
യെല്ലാം കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വടക്കുംഗോപുരവായുക്കലാമ്മാറുചെന്നു.

ഒരു യുദ്ധം പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ ഇരയുദ്ധം പടതോറു
കണ്ടു ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവു.

ഇരയുദ്ധം പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ മൂന്നു യുദ്ധം പട
തോറു കണ്ടു.

മൂന്നു യുദ്ധം പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ നാലു യുദ്ധം പട
തോറു കണ്ടു.

1. ഭാരതകരാജാവിന്റെ അമ്മനയും നാലു പുരപ്പോലെയൊണ് കെട്ടിയിരിക്കുന്നത്.

2. കണ്ണുവായിൽ എന്നതിന്റെ ചുരുക്കം. കണ്ണുനായ=കണ്ണുപാലം.

3. പടക്കാളം=പടക്കാഹളം (വലിയ കഴൽ)

നാലുയുദ്ധം പടപൊഴുതു കാണു നമുക്കും നാടിനും നീട്ടിത്തു
അലസനായി പോകത്തക്കതല്ലേന്നു ഭാനുപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവു്.

കളവിൽ പെരിയ രാക്ഷസൻ പതനമായാൽ അന്യരാജാക്കൾ
ഭേദം ശോചിച്ചുള്ള രാക്ഷസരേയും കൊന്നുകളയത്തക്കതല്ലേ - ശ്രീമഹാ
ഭേവർ കണ്ടുകാളി.

ചെമ്പരമാടത്തിൽ പൂക്കാളിച്ചുകണ്ടാൻ ഭാനുപതി ഭാനവേ
ന്തൻ ഭാരതകരാജാവു്.

ചെമ്പരമാടവും വെട്ടിപ്പൊളിച്ചു പുറപ്പെട്ടിച്ചു കണ്ടാര ശ്രീമ
ഹാഭേവി കണ്ടുകാളി.

ഇരുമ്പരമാടത്തിൽ പൂക്കാളിച്ചുകണ്ടാൻ ഭാനുപതി ഭാനവേ
ന്തൻ ഭാരതകരാജാവു്.

ഇരുമ്പരമാടവും വെട്ടിപ്പൊളിച്ചു പുറപ്പെട്ടിച്ചുകണ്ടാര ശ്രീമഹാ
ഭേവി കണ്ടുകാളി.

വാളെടുത്തൊരിത്ത കാണുന്നോ നോരത്തു നാലില്ലാ നടുവറത്തു
ചാടിക്കൊണ്ടാൻ ഭാനുപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവു്.

ഭാരതകൻ തന്റെ പന്തിരമാറ നീളമുള്ള തലമുടി (കൂത്തൽ)
ചുറ്റിപ്പിടിച്ചു പെട്ടിക്കണ്ടാര ശ്രീമഹാഭേവി കണ്ടുകാളി.

‘കൊല്ലലാ, കൊല്ലലാ, കണ്ടുകാളി! ഞാൻ ബ്രഹ്മഭേവനോടു
വരവും വരപ്രദാദവും മേടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നാൻ ഭാനുപതി ഭാനവേന്തൻ
ഭാരതകരാജാവു്.

‘എന്തെല്ലാം വരം മേടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു കേട്ടാര ശ്രീമഹാഭേവി
കണ്ടുകാളി.

‘ഞാനൊ രാവു പകലും ചാവത്തൊരു വരം മേടിച്ചിട്ടുണ്ടു്.
കല്ലാലും, ഇരുമ്പാലും, ആളാലും, ആയുധത്താലും, അകത്തിന്നും, പുറ
ത്തിന്നും, ചാകാത്തൊരു വരം മേടിച്ചിട്ടുണ്ടു്.’

‘ബ്രഹ്മൻ ഭണ്ഡായുധമാചി തോറിത്തന്നിട്ടുണ്ടു്. വിശ്വാർമണി
യെന്നും ശിഖാർമണിയെന്നും രണ്ടു മന്ത്രത്തേയും ബോധിച്ചിട്ടുതന്നിട്ടു
ണ്ടെന്നാൻ ഭാനുപതി ഭാനുപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവു്.

അതിനെക്കൊണ്ടും കേട്ടുകേൾക്കുകയുണ്ടാകട്ടെ അത്തരവും ഞായറാഴ്ചയും അചരവക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദവും ആകുന്ന നാൾ അന്തിമേരത്തു അകത്തിന്നും പുത്തിന്നും കൂടാതെ വടക്കിനി തന്റെ ഇടയുമ്മറപ്പടിയിന്മേൽ ഭാരതകൻ വെച്ചുകൊണ്ടു തന്റെയൊരു വലത്തെ കാലിന്റെ പെരുപ്പരൽനഖാകാണ്ടു ഇടത്തെ കണ്ണായിൽ ഉറന്നുനോക്കുവാനു വലത്തു പുറത്തു പൊട്ടിക്കണ്ടു.

ഭാരതകന്റെ തലയറ്റത്തു ഏറിത്തുളകണ്ടു. ഭാരതകന്റെ കടൽ വലിച്ചു മാലയിട്ടു ചൊക്രം¹കൊണ്ടു കൊപ്പിച്ചിട്ടു² കണ്ടു ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളി.

ഭാരതകന്റെ വലതുപുറത്തു മൂന്നാഴി തടവരമാംസത്തെ വേതാളത്തിന്നു കൊടുത്തുകണ്ടു.

ഭാരതകന്റെ നാപ്പത്തിരുമാറു നീളമുള്ളൊരു കടൽ വലിച്ചു ശ്രീഭൂതത്താനു മാലയിട്ടുകണ്ടു ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളി.

ഭാരതകന്റെ ചങ്കും പേരും³ പൊതിയും⁴ തന്റെയൊരു പെരുമ്പടയെല്ലാം പിശ്ചി⁵ടുവോളം ചെയ്തു.

ഭാരതകന്റെ തലയെടുത്തു തന്റെയൊരു പള്ളിവാളിന്റെ പെരുമുനമേൽ കുത്തിയെടുപ്പോളം ചെയ്തു ശ്രീകൈലാസത്തിങ്കൽ ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചന്റെ മൃക്കാക്കൽ കൊണ്ടുപോയി കാഴ്ചവെച്ചു കൈതൊഴുതുകണ്ടാൽ ശ്രീമഹാദേവി കണ്ടുകാളിയുമേ, ദൈവമേ!

ഭാരതകൻതോററം സമാപ്തം.

1. ചോര എന്നതിന്റെ ഭേദം.

2. ഖായ്നാറച്ചു കലുക്കഴിഞ്ഞു.

3. ഇരകളേ.

4. വൃഷണം.

5. പിശം പിശിതത്തിന്റെ തത്ത്വമാണെന്നു ഉറപ്പിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. മിത്തനായ ക്ഷേത്രമെന്നും അർത്ഥമുണ്ടു്.

നിറങ്ങൾ *

ചെമ്പൊന്നും പുറവടിവിരലോ കൈതൊഴുന്നേൻ,
 ചേവടിത്തളിരോ കൈതാ ചെപ്പുതൊഴുന്നേൻ,
 തുമ്പിക്കൈയൊത്ത തിരുത്തുട തൊഴുന്നേൻ,
 തുകിൽപട്ടിന്നിടയിൽ പൊന്നുടത്തൊഴുന്നേൻ,
 അരയാലിന്നിലയൊത്തൊരുദരം കൈതൊഴുന്നേൻ,
 അലർശരനൊഴിയുന്നാ ചുഴിവോ കൈതൊഴുന്നേൻ,
 മേരുക്കുന്നിനെ വെന്നാ തിരുമല തൊഴുന്നേൻ,
 മേളം താലികൾ മാറിൽ മണിമാലാ തൊഴുന്നേൻ,
 തൃക്കയ്യിലിളകുന്ന വളഞ്ഞവാൾ തൊഴുന്നേൻ,
 തെളിവിൽ വട്ടക ശുലം തലയോ കൈതൊഴുന്നേൻ,
 കുരലാരിമിളംപാമ്പു കളകളും² തൊഴുന്നേൻ,
 കഴ കാതിലണിയും കണ്ടലാ കമ്പി തൊഴുന്നേൻ,
 വട്ടത്തിങ്കളെവെന്ന തിരുമുഖം തൊഴുന്നേൻ,
 വളഞ്ഞുളോരെകിറോ³ പല്ലൊടു നാമ്പു തൊഴുന്നേൻ,
 വട്ടക്കണ്ണൊടു നെററി കനൽക്കണ്ണു തൊഴുന്നേൻ,
 മഴക്കാറിന്നിരുളൊത്ത തിരുമുടി തൊഴുന്നേൻ,
 അടിയിന്ന മുടിയോളം ഉടൽകളെ തൊഴുന്നേൻ,
 അഴകോടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേ!⁴ തൊഴുന്നേൻ.

* ഇതിൽ ആദ്യത്തെ ചംകരി അടിയൊട്ടു മുടിവരെയും, രണ്ടാമത്തേതു മുടിയൊട്ടു അടിയവരെയും എന്ന ക്രമത്തിലാണ് വിവരിക്കുന്നത്. ഈ വാക്ക് (സ്തോത്രം) വളരെ മാഹാത്മ്യമുള്ളതും മഹസ്വന്യമായതും ആയെന്നാണ് കളാപാട്ട് കഴിക്കുന്നവരുടെ ഇടയിലുള്ള വംശപാരമ്പര്യം. കളം ഓരക്കുന്നതിൽ ഓരോ അക്ഷരവങ്ങൾക്കു നല്ലിച്ചിട്ടുള്ള നിറങ്ങൾ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടാണ് ഇതിനു “നിറംപാട്ടക” എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്നത്.

1. മേലണിയുന്ന ആരോണുള്ളതും.
2. കളകണ്ണു.
3. നായല്ല (തേറ്റ)
4. വളയനാട്ടു താലൂക്കിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട കുളിക്കേന്ദ്രമാണ് തിരുമാന്ധാംകുന്ന . ഏഴക്കത്തിലും അത് മാറ്റു കായ്കളെ അതിശയിച്ചു നില്ക്കുന്നുണ്ടെന്നാണ് കേൾവി.

കാറിൻനിറമൊത്ത തിരുവടി തൊഴുന്നേൻ,
 കനൽക്കണ്ണും തിരുനെറി തിലകം കൈതൊഴുന്നേൻ,
 വിലസുന്ന മിഴിയോ നാസിക കവിൾ തൊഴുന്നേൻ,
 തേഞ്ചോരിയധരം പല്ലൊടു നാവുതൊഴുന്നേൻ,
 വാരണക്ഷ കമ്പി! ഇവരണ്ടും തൊഴുന്നേൻ,
 മാനിച്ചു കരലാരമരവത്തെ തൊഴുന്നേൻ,
 ദാരുകൻ തലവെട്ടി പിടിച്ചു കൈ തൊഴുന്നേൻ,
 തങ്കം നിൻ കരവാൾ വട്ടക ശുലം തൊഴുന്നേൻ,
 മാറിടം വളർ താലി മണിമാല തൊഴുന്നേൻ,
 മഹാമേരുവിനെവെന്ന തിരുമുല തൊഴുന്നേൻ,
 നേരയാലിലയൊത്തോരുദരം കൈതൊഴുന്നേൻ,
 ഞെറിഞ്ഞ പൂന്തൂകിൽ പട്ടുടയാട തൊഴുന്നേൻ,
 വാരണക്കരംവെന്ന തിരുത്തുട തൊഴുന്നേൻ,
 വളർചെപ്പോടിടഞ്ഞീടും മുഴുക്കാൽ കൈ തൊഴുന്നേൻ,
 കേതകിമലരൊത്ത കണക്കാൽ കൈ തൊഴുന്നേൻ,
 കേവലം പുറവടി വിരൽനകം(ഖം) തൊഴുന്നേൻ,
 തിരുമുടിമുതലായിട്ടിടിയോളം തൊഴുന്നേൻ,
 നിറമോടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേ! തൊഴുന്നേൻ.

വാഴ്ത്തു * —

(മൂന്നാം നട)

ഭാരാനവള കമ്പി കാതിലിടുന്നവരും,
ഭൂതങ്ങളോടും കൂടിയാടിക്കളിപ്പവരും,
മാരാരിത്തിരകണ്ണിലൂടെ പിറന്നവരും,
മഹാഭേവന്നലകൻറ മലേന്മൽ¹ ചെന്നുറപ്പവരും,
ഭാരകൻ കുടർമാല മാറിലണിഞ്ഞവരും,
ഭാഹിച്ചു കുരുതിയെ കോരിക്കുടിപ്പവരും,
നാടൊക്കെ പരിപാലിച്ചിരിക്കുന്നെന്നമ്മ താൻ,
തിരുമാന്ധാംകുന്നിലോ വിളങ്ങും ഭൈരവിയെ!

* ഇതു ചുരുങ്ങിയ ഒരു വാഴ്ത്താണ്. "നിറംപാലാൻ" സമയമില്ലെങ്കിൽ ആ സ്ഥാനത്തു് ഇതു മതിയെന്നാണ് നടപ്പു്.

1. മഹാഭേവന്നു് ഉലകാകുന്ന മലേന്മൽ (കൈലാസത്തിന്മേൽ). എൻറ=എന്ന.

കളം പാട്ട്

കാളിയുടെ രൂപം പലനിറത്തിലുള്ള പൊടികൊണ്ട് നിലത്തെഴുതി, അതിനെ പൂജിച്ചു പാട്ടുപാടി സേവിക്കുന്നതിനാണ് “കളം പാട്ട്” എന്നു പറയുന്നത്. നീളവും വീതിയും കണക്കാക്കി എഴുതിയ അല്ലെങ്കിൽ വരഞ്ഞ, രൂപത്തിനാണ് “കളം”മെന്നു പറയുന്നത്. ഇത്, സാധാരണ കാവുകളിലോ, അല്ലെങ്കിൽ, നമ്പൂതിരിമാരുടെ ഇല്ലങ്ങളിലോ, നായർപ്രഭുക്കന്മാരുടെ വീടുകളിലോ, മാത്രമേ നടത്തിവരാറുള്ളൂ. കളമെഴുതുന്നത് ‘കല്യാററക്കുറപ്പ്’ എന്നൊരു വർഗ്ഗക്കാരാണ്. കളംപാട്ട് കഴിക്കുന്നത് രാത്രിയാണ് പതിവ്. എന്നാൽ അതിന്റെ ചടങ്ങ് പകൽ തിരിഞ്ഞ് പതിററടിയായാൽ ആരംഭിക്കും. പാട്ട് നിശ്ചയിച്ച ദിവസം ഏകദേശം ഉച്ചതിരിയുമ്പോഴേക്കുതന്നെ കുറപ്പ് സ്ഥലത്തെത്തും. കളമെഴുതേണ്ട സ്ഥലത്തു വന്നിരുന്നു അയാളുടെ ‘നന്ദുണി’¹ എടുത്ത് അപ്പം പാടും. ഈ ചടങ്ങിന് ‘ഉച്ചപ്പാട്ട്’ എന്നാണ് പറയുന്നത്. പിന്നെ വൈകുന്നേരത്തേക്കുള്ള വൃത്തം ഒരുക്കുകകായി അറിപ്പാടി (വെളുത്ത പൊടി), മഞ്ഞപ്പാടി, കറുത്ത പൊടി, ചില ഇലകൾ കൂട്ടിപ്പാടിച്ചിട്ടുള്ള പച്ചപ്പാടി, ചുക്കുന്ന പൊടി² എന്നിവ തയ്യാറാക്കുകയായി. വിളക്കുവെച്ചാൽ കളമെഴുത്തു തുടങ്ങും. മേല്പറഞ്ഞ പൊടികൾ കൂടി കലർത്തിട്ട് ഏകദേശം എഴുതിറത്തിലുള്ള പൊടികൾ കുറപ്പ് ഉണ്ടാക്കും. മൂക്കു്, കണ്ണു്, മാറ് മുതലായി പൊന്തി നില്ക്കേണ്ട ഭാഗത്തു് ഇത്രയിത്ര അരിയും പൊടിയു് ഇടേണമെന്ന് വ്യവസ്ഥയുണ്ടു്. ഏകദേശം മൂന്നു മണിക്കൂറു് കഴിയുമ്പോഴേക്കു് കളം എഴുതി പൂർത്തിയാകും. കാളിയുടെ അതിഭയങ്കരമായ രൂപമാണു് എഴുതുന്നത്. നാലുകയ്യായിട്ടും, എട്ടുകയ്യായിട്ടും, പതിനാറുകയ്യായിട്ടും കാളിയെ വരയാറുണ്ടു്. അതു് ഉടമസ്ഥന്റെ ആവശ്യംപോലിരിക്കും.

കളമെഴുതിക്കഴിഞ്ഞാൽ കുറപ്പ് കൈ കഴുകാനെന്ന നിലയിൽ പുറത്തേക്കു പോകും. ആ സമയത്തു് ഒരു നമ്പൂതിരി വന്നു കളം പൂജ കഴിക്കും. കളമെഴുതിയ കമ്മി അറിയാതെ പൂജിക്കയാണെന്നു കേൾക്കും

1. നന്ദുണി=വീണപോലെയുള്ള ഒരു വാദ്യ വിഭാഗം. ഇതുകൊണ്ടു് ശ്രുതിവിടികു മാത്രമേ കുറപ്പു് ചെയ്യാറുള്ളൂ.

2. ഇതും ഒരു കൂട്ടാണു്.

അപ്പോഴത്തെ സ്വസ്ഥാവസ്ഥ കണ്ടാൽ. നമ്പൂതിരി മണി കിളിക്കു നാട്ടു വളരെ പതുക്കെയാണ്. മാരാൻ വളരെ മെല്ലെയാണ് ചെണ്ട കൊട്ടുന്നതും. കുറുപ്പ്, മടങ്ങിവരുമ്പോൾ പൂജ കഴിഞ്ഞുചെന്ന് ഒരാൾ പറയും ചെയ്യും. അനേകങ്ങളിൽ, ഒരുകാലത്തു കുറുപ്പുതന്നെയായിരുന്നു പൂജ കഴിച്ചിരുന്നതെന്നാണ് അറിയുന്നത്. അതുകൊണ്ടാണ് കുറുപ്പറിയാതെ ആ കാഴ്ച നിർവ്വഹിക്കുന്നതായി നടിക്കുന്നത്. നമ്പൂതിരിക്ക് കേരളസമുദായത്തിൽ പ്രാബല്യം വന്നതോടുകൂടി പൂജിക്കുന്ന കർമ്മം കയ്യേറിയതായിരിക്കണം.

ഇതു കഴിഞ്ഞാൽ കുറുപ്പ് പാട്ടു തുടങ്ങുകയായി. അപ്പോൾ പാടുന്നതാണ് ഇതിൽ പേർത്തിട്ടുള്ള 'ഭാരതവധം പാട്ട്'. സമയവും സൗകര്യവും അനുസരിച്ച് കുറുപ്പ് പാട്ട് വിസ്തരിക്കുകയോ കുറയ്ക്കുകയോ ചെയ്യും.

പിന്നീട് വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ വരവായി. അയാൾ കളത്തിന്റെ കാൽക്കൽ വന്ന് ചിലമ്പെടുത്തു കിളിക്കു. അതോടുകൂടി ഒരു രണ്ടു അട്ടമാസവും പറപ്പെടുവിക്കും. ചിലമ്പ് കാലിൽ ഇടുമ്പോഴേക്ക് അയാൾക്ക് കലി കയറും. ആവേശത്തോടുകൂടി കളം മൂന്നു പ്രദക്ഷിണം വെച്ച് വീണ്ടും കാൽക്കൽ വന്ന് നൃത്തം വെക്കും. അത് കഴിഞ്ഞാൽ അരിയെറിഞ്ഞ് ഉടമസ്ഥനെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു കോമരം അടങ്ങുന്നു. കളമൊന്നും എഴുതാതെ ഈ പാട്ടുമാത്രം പാടിക്കുന്നതും ഒരു വഴിവാടായി ചെയ്യാറുണ്ട്. ഇത് പകലാണ് പതിവ്.

(വ ള്)

വ ള്, വ ള് പോലും ദൈവമേ, വക്കങ്ങവതിനായി വ ള് ക
വീണവിശദോ ! മനുഷ്യൻ വ ള് ക,

എൻ ആചാര്യൻ വ ള് ക, അഗ്നിയും വ ള് ക,

യമൻ, നിരൂപി, വരണൻ, വായു, സോമ, നീശാനൻ എന്നിങ്ങി
നെ എട്ടു ദിക്കും പത്തുദിശയും ² പതിനാറുകോടിമേലും നിറയപ്പെട്ടിരി
പ്പോര ദൈവങ്ങൾക്കെല്ലാം തിരുവുള്ളമായിരിക്കു പോലും ദൈവമേ!

പതിനായിരക്കോടി ബ്രഹ്മാണ്യദേവതയും വ ള് ക,
ഒമ്പതിനായിരക്കോടി വിഷ്ണുരാജദേവതയും വ ള് ക,
എണ്ണായിരക്കോടി ഇശ്വരമഹാദേവതയും വ ള് ക,
ഏഴായിരക്കോടി സപ്തമാതൃക്കളും വ ള് ക,
ആറായിരക്കോടി ദർശന³ മഹാദേവതയും വ ള് ക,

അയ്യായിരത്തി അഞ്ഞൂററി അയ്യവെത്താനരക്കോടി അക്ഷര
മഹാദേവതകളും വ ള് ക,

നാലായിരത്തി നാന്നൂററി നാല്പത്തിരണ്ടര ദ്വാരപാലകന്മാരും
വ ള് ക,

മൂവായിരത്തി മുന്നൂററിമുപ്പത്തിമൂവാടിദേവകളും വ ള് ക,

രണ്ടായിരത്തിരുന്നൂററിരൂപത്തിരുവർ സുരാസുര മഹാഗണപ
തി അരുളുകയും വ ള് ക,

* വള്ളുവനാട്ട് താലൂക്കിൽനിന്നു കിട്ടിയതു്. അവിടെ നടപ്പുള്ള കളംപാട്ടാണി
തു്. ദാമികൻ എന്ന രൂപത്തിലാണു് കുറുപ്പന്മാരുടെ ഇടയിൽ അധികം പ്രസിദ്ധി

1 പാരം ശമിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

2 ദിക് (എന്നർത്ഥത്തിലാണു് ഇവിടെ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു്.)

സോമനെ അപ്പദികപാലകന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല.

3 ദിക്.

ഒരായിരത്തി ഒരുനൂറ്റി ഒന്നരക്കോടി തിരുപുരമേവടിമാരെ കണ്ട് കണ്ട് കഥ ചേർന്നാൽ കുതിരാംപാച്ചി ലുണ്ടാം; നക്ഷത്രൈകപദം, നാഗഭൂതപദം, നയനാലിംഗുലിനയനത്തിങ്കൽ ഭിംഗുലിവിംശം പോകിലാം,² അഷ്ടപദത്തിങ്കൽ മൊട്ടുവിരിയുന്നോരു ദൈവസ്തുതി വാക്കുതന്നെ.

കേട്ടാൽ കേട്ടവർക്കുക്കല്ലാം കേട്ടു ക്ലേശം തീരും,
കേൾപ്പിച്ചവൻ ഗംഗാസ്നാനഫലം വരും,
ചൊന്നവൻ അഭിപ്രേതാത്മം³ സിദ്ധിവരും
കാവു⁴ കേൾപ്പിൽ കടുമലർ നാറും⁵
പൊയ്ക⁶ കേൾപ്പിൽ പൂക്കൾ ഇതരം വിരിയും,
രാജാവ് കേൾപ്പിൽ രാജ്യം പരിപാലിക്കും,
ചേകവർ⁷ കേൾപ്പിൽ പടകലഹത്തിന്നു ശൈത്യപുഷ്പങ്ങൾ യിരിക്കും.

സ്രീകർ കേൾപ്പിൽ കെട്ടമംഗല്യത്തിന്നുമേറുമേറും കാലി ചെല്ലും,

പശു കേൾപ്പിൽ പാലിൽ പെരുതാകും,
ബ്രാഹ്മണർ കേൾപ്പിൽ വേദത്തിന്നു വിശേഷികളായിരിക്കും
ഓതു⁸ കേൾപ്പിൽ ശാസ്ത്രമതാകും,
ശാസ്ത്രജ്ഞനീവ കേൾപ്പിൽ ചങ്ങു വരും,

1 അമ്പതെണ്ണ ഓട്ടുന്നതിന്നാണ് ഈ നാക്കു സാധാരണ ഉപയോഗിക്കാറുള്ളത്. ഇതിനെ എല്ലാ ദിക്കിലും എന്തുവാനുള്ള ശക്തിയായാണ് കറിക്കുന്നത്. 'ഞെളിച്ചപ്പെട്ടുക' എന്നതിന് 'അഭിശാകൊള്ളുക' എന്നു ദുഷിച്ച അർത്ഥം ഒന്നതുപോലെ ഈ വാക്കിനും സംഭവിച്ചതാണ്.

2 പാദം ശക്തിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

3 അഭിപ്രേതം—പഴയ അർത്ഥത്തിൽത്തന്നെ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു—ഉദ്ദേശിച്ചത് (ആഗ്രഹിച്ചത്). അർത്ഥം=പുരുഷാർത്ഥം.

4. തോട്ടം അല്ലെങ്കിൽ തോപ്പ്.

5. ഇപ്പോൾ ഈ ഓക്കിന്റെ അർത്ഥം ദുഷിച്ചിരിക്കുന്നു.

6. പുഷ്പങ്ങളുള്ള കളം.

7. യുദ്ധവിനോദം.

8. എല്ലാവരും ഒത്തൊരുമിച്ചു ആലോചിക്കൽ.

മരണ മണി മന്ത്രവും തിരുന്നതീർത്ഥവും,
കഴമ്പുയാൽ മഹാഗണാ¹ കപോലും ദൈവമേ!

നക്ഷത്രൈകപടത്തിൽ ചന്ദ്രഭഗവാനോടു ഫണമണിനാഗം ഫണം വിരിപ്പോതും, പാമ്പു കടിപ്പോതും, ആവേശിപ്പോതും ഗരുഡനോടും തന്നോടുമുള്ള ധ്യാനങ്ങളെ അറികവേണ്ടി താൻ പെരുങ്കടിയെന്നാ തിരുകുടിയിൽചെന്ന് അറിന്തവരവേതും, നീന്തയാതാവഴി വരവും, അമ്പർനാട്ടിൽ² തിരുപറവെപ്പോതും,³ ഭവനീതേവത പുകൾ ചെയ്യുമാ⁴ പണ്ടു⁵ നിന്തിരുവടി ഭൂമിമണ്ഡലത്തിങ്കലിപ്പുപോലും.

എന്നാൽ നിന്തുരുവടി ഭൂമിമണ്ഡലത്തിതു വന്ന് അവതരിപ്പാറുള്ള കാരണത്തേയും പരാക്രമത്തേയും അടിയനിതാ അറിയിപ്പാൻ തുടങ്ങുന്നേൻ.

ഇതു മുമ്പു കിഴക്കുഭാഗത്തു⁶ നൂറെറട്ടു മുഖമുള്ളൊരു പൊന്നിൻ ശ്രീപീഠമിട്ടു⁷ അതിനേതു പെരുകിയഴികിയോരു പുളിപ്പുവാട വിരിച്ചു⁸, പതവിയോരു ചില ചെന്താമരപൂവുകളെക്കൊണ്ടു ഇതളിതളായ ചിരിച്ചു⁹, ആവാഹിച്ചു¹⁰, പൂജിച്ചു¹¹, സ്തുതിച്ചു¹², വന്ദിച്ചു¹³ വണക്കച്ചെയ്തു വിളിക്കുന്നേൻ പോലും.

ദേവി അതിശേലിരുന്ന് ഒരു തുക്കാൽ തണ്ടു നാഴിമേലു¹⁴, ഒരു തുക്കാൽ പാനിരപ്പിന്മേലും, വെള്ളമിടേലും, വെള്ളിശരഭക്കാലുമുന്ന കാളിനാടകാ¹⁵ കഥകേരപ്പാനായിക്കൊണ്ടു¹⁶ ഇരുന്നരുളുവോയാകാ!

ആറിലും അഴകതായോ¹⁷, അരൻ മണികഴൽ നല്ലാളേ¹⁸, ആനന്ദസുന്ദരി, ആരോമലനുടെ തിരുമാന്ധാംകന്നിലമ്മേ പോലും മുലതായേ

1. പാറം ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

2. അമ്പർ=ഈശ്വരന്മാർ. അമ്പർ, ഉമ്പർ (ദേവന്മാർ), ഇമ്പർ (മനുഷ്യർ) ഇങ്ങനെ ക്രമത്തിൽ കിഴപ്പോട്ടായിട്ടാണ് ഇവർ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതെന്നാണ് ഭ്രാവിഡ സിദ്ധാന്തം.

3. ഭഗവതിയുടെ ഓരോ പരാക്രമങ്ങളെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

4. ഈ പേരു് ഈ അടിയന്തരത്തിനും കാളിക്കള മറ്റു ഉപാസനകൾക്കും കലയുമായുള്ള ബന്ധം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

5. അഴകളെന്തേ!

6. ഭംഗിയുള്ള തലമുടിയുള്ള സ്ത്രീയേ!

ദാനവതിയെന്നും, ദീനവതിയെന്നും, ബാണകയെന്നും, മലിഷികയെന്നും; 1 അതിൽ ദാനവതിയും ദീനവതിയും കൂടി നിരൂപിച്ച് ആലോചിച്ച് 'ആരോടെ നമ്മുടെ അസുഖവംശം പെരുകാവെന്നു കമലാസനൻ ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയെ ചാർത്തി തപസ്സുചെയ്തൊരല്ലോ ദാനവഭാഷ്യാക്കന്മാർ2 തിരുവരും.

അതുകേട്ടവർക്കും തൊഴുതു വിടയും വാങ്ങിക്കൊണ്ട് പടിഞ്ഞാറേ സമുദ്രവീഥിയിങ്കൽ ചെന്ന് വാണികഭ്രമനാകുന്ന രാജാവിനെ മാലയുമിട്ട് ഭർത്താവാക്കിനാളല്ലോ ദിനപതിയാകുന്ന അസുരസ്രീ. ദിരീകരാജാവിനെ മാലയുമിട്ട് ഭർത്താവാക്കിനാളല്ലോ ദിനപതിയാകുന്ന അസുരസ്രീ.

3 സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം.

അങ്ങിനെ ഭർത്താക്കന്മാരും ഭാര്യമാരും കൂടി സുഖിച്ചു വസിച്ചിരിക്കുന്ന കാലത്തു്, അമ്മാസത്തിൽ ഗർഭം മൂന്നിട്ടു്, ഒന്നാം മാസം ഒളികലൻ്റ്, രണ്ടാം മാസം തിരണ്ടുണ്ടു്, മൂന്നാം മാസം മുലക്കണ്ണു് കറുത്തു, നാലാം മാസം നടു കൂരിച്ചു്, അഞ്ചാം മാസം പഞ്ചാഭിയായി, ആലിലപ്പോലെയിരുന്നോരണിവയറെല്ലാം വിമ്മിച്ചുഴന്നു്, മുത്തുപോലെ മുഖം വെളുക്കയും, കോട്ടുവാച്ചിടുകയും, വെള്ളനീരൊഴുകത്തുടങ്ങി ഭാനവർ ഭാര്യക്കന്മാക്കിരുവക്കും.

അവർകൾക്കും ആറാം മാസം ഉരുത്തിരിഞ്ഞു്, ഏഴാം മാസം ഏഴുനൂ മുഴങ്ങി, എട്ടാം മാസം തൊട്ടണി പുരണ്ടു്², ഒമ്പതാം മാസം പുളിയുണകല്യാണം എത്രയും പ്രപഞ്ചമായി ചമയിക്കത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

നാലുവേദമെന്നോരട്ടപ്പു പൂട്ടി, ചന്ദനമേ പൂങ്കുീറി തീച്ചിട്ടെരിച്ചു്, വെങ്കിടാരമെന്നൊരു പെള്ളിക്കിടാരമേറ്ററി, മാനേനും ചോലയിന്നു് നീർകോരിക്കൊണ്ടുവന്നു പകന്നു്, തിരുങ്കുടി⁴യെന്നൊരു ചുക്കും തകർത്തിട്ടു്, അഴാന്താലി⁵യെന്നൊരു ഉഴുനും വരുത്തിട്ടു്, കറുങ്കുടി⁶യെന്നൊരു തേങ്ങാ ചിരകിയിട്ടു്, പുളിയഞ്ചം കലന്നിട്ടു് വേദപ്പൊരുൾക്കണ്ണുതുക്കണ്ണാപുരമെന്നൊരു കഞ്ഞി വെച്ചു് വാങ്ങി തേപ്പർതിരുച്ചോറ്റിൽ ഉപ്പും കലന്നിട്ടു് പണ്ടെയിരുന്നോരു പൊന്നിൻതളികയിൽ കോരിചിത്തി തിരുപിലാവിലയെന്നൊരു പൊൻപിലാവിലകൊണ്ടു മുറ്റുത്തത്തോടെ കോരി ഉപജീവിക്കത്തുടങ്ങി ഭാനവർ ഭാര്യക്കന്മാരിരുവരും.

അവർകൾക്കും ഒശമാസം തികഞ്ഞവാനെ അണിചിത്രകൂടം⁷ പണിചെയ്യിപ്പിക്കത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

മാണിക്കമേ തൂണായി, മരതകമേ പോതികു്യായി, അണിചിത്രമേ കഴുക്കോലായി, മുത്തേ മോന്തായമായി, വൈരമേ മാവടയായി,

1. വലുതായി വന്നു.

2. ഗർഭത്തിന്നും ഗർഭിണിപ്പും ഉണ്ടാവുന്ന വളച്ചുയും വൃശ്യാസവും വിചരിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

3. നാടാടി—ലോഷമായി എന്നർത്ഥം. 'വസന്ത'യുടെ സഖിയാണു്.

4. }
5. } ആചാരഭാഷയാണു്.
6. }

7. മനോഹരമായി അലങ്കരിച്ച ഭവനം.

8. രണ്ടു തൂണിനേൽ ചേർത്തുവെക്കുന്ന തണ്ടു്—തെങ്ങിക.

അയ്യ് വെൊന്നാൽ¹മേത്തു്, ചെവൊന്നാൽ² മുകൾ മുടിഞ്ഞു്, അതിനകത്തു് ഈറുപന്തപ്പള്ളിക്കുളിപ്പിട്ടു് ഈറുകയറുകെട്ടി, ഈറില്ലാപുഷ്പ് മേൽക്കൊതു് നിലവിളിക്കത്തുടങ്ങിയതെപ്പുകാരമെന്നാൽ:—

തലച്ചിതാ നോകുന്നതേ, ഭാമോദരഭഗവാനേ! കൈതായോ,
കഴുത്തിതാ നോകുന്നതേ, കാമദേവഭഗവാനേ! കൈതായോ,
മാറിടം നോകുന്നതേ, മാധവഭഗവാനേ! കൈതായോ,
മുചച്ചിതാ നോകുന്നതേ, മുകുന്ദഭഗവാനേ! കൈതായോ,
വയറിതാ നോകുന്നതേ, വാസുദേവഭഗവാനേ! കൈതായോ,
അരപ്രദേശം നോകുന്നതേ, ആനന്ദഭഗവാനേ! കൈതായോ,
നാഭികമലാ നോകുന്നതേ, നാരായണഭഗവാനേ! കൈതായോ,
തൂടച്ചിതാ നോകുന്നതേ, സുബ്രഹ്മണ്യഭഗവാനേ! കൈതായോ,
മുഴങ്ങാലിതാ നോകുന്നതേ, മുകുലോകനായകരേ!³ കൈതരുവിൻ,
കണങ്കാലിതാ നോകുന്നതേ, കരുണാകരഭഗവാനേ! കൈതായോ,
പുറവടികൾ നോകുന്നതേ, ഭൂമിദേവിഭഗവതിയേ! കൈതരുവിൻ,
നഖമണികൾ നോകുന്നതേ, നക്ഷത്രാദികളേ! കൈതരുവിൻ,
ഇടയിടയെങ്ങും നോകുന്നതേ, ഋഷികൾ ഇന്ദ്രാദികളേ! കൈ
[തരുവിൻ,

സദ്ഗാംഗം നോകുന്നതേ, സദ്ഗുണസമ്പന്നരേ! കൈതരുവിൻ,
എന്നിങ്ങിനെ ഈരേഴുനാളു് കാലം ഈറുപോയാററിലായി. അത്യാ
ന്തം നന്ദനമായിരിപ്പോരു പുത്രനെ പ്രസവിച്ചാളല്ലോ ഭാനുപതിയാ
കുന്ന അസുരസ്ത്രീ.

അസുരകൾക്കു പണ്ടു് പിറന്നു വീണാലപ്പോഴേ ഉരിയാടുമാറു
ണ്ടല്ലോ. പണ്ടു് ബ്രഹ്മശക്ത്യാ പിറന്നു ചീന്ന കാരകൻ ഏഴുനേററി
യെന്നു ചൊല്ലുവനെല്ലോ.

“കേൾപ്പോയാക, അസുരമാതാവേ! എന്തു നമ്മുടെ ആഹാര
സ്ഥിതിക്കെ”ന്നു കേട്ടാനല്ലോ കാരകൻ.

“കായും കനിയും മകനേ!” എന്നാൾ അസുരമാതാവു്.

1 തെയ്യം വെൊന്നു്. അഞ്ചു ലോഹങ്ങൾ. ചൊന്നിന്നു ലോഹമെന്നും അർത്ഥമുണ്ടു്. കലിംചൊൻ ഇരമ്പാണല്ലോ.

2 നല്ല വെൊന്നു്. ചെമ്പുകാ പാം.

3 മുകുലോകനായകരെ! (പാറാന്തരം)

“കായാവതേവണ്ണമുള്ള, കനിയാവതേപ്രകാശമുള്ള” എന്നു കേട്ടാൻ കാരകൻ.

“കായ കരുത്തിരിപ്പു, കനി ചുവന്നിരിപ്പു, മകനേ!” എന്നാൾ അസുരമാതാവു.

അപ്പോൾ പിറന്നാൾ ഉഷ്ണാലമേ ഉദിച്ചുയന്നുള്ളി ആദിത്യ ഭഗവാൻ. അതു കാരകൻ കണ്ടു, “മേലെ ചുവന്നുകാണാകുന്ന പഴം നമുക്കുപക്ഷിയിക്കാമോ” എന്നു കല്പിച്ചു ആദിത്യമണ്ഡലത്തിൽ പാഞ്ഞാത്താൻ കാരകൻ. അതുകണ്ടു ആദിത്യഭഗവാനും “ഹാ കയ്യുമേ! ഇന്നലെ പിറന്നോരസുരൻ ഇന്നെന്നോടു യുദ്ധത്തിനായി വരികയോ?” എന്നു കല്പിച്ചു തന്റെ വേൽകൊണ്ടെറിഞ്ഞരുളി.

അതു കാരകന്റെ വക്ഷസ്ഥലത്തോടു കാരകനും പത്തു ഭൂതലത്തിൽ വീണു കാരകയുദ്ധം കഥമുടിഞ്ഞിരിക്കുന്ന കാലത്തു ചൊല്ലാഴ്ന്നാൾ മദ്ധ്യാഹ്നമേന്മയ്ക്കു എത്രയും ക്രൂരമായിരിക്കുന്ന രാശിക്കു പിറന്നാണല്ലോ പിള്ളഭാനവൻ. അവൻ പിറക്കുമ്പോൾ എന്തെല്ലാം ഭൃശനങ്ങളെന്നാൽ:—മേൽ മേൽ വീണു ചിതറി, വിളികൾ തെളിഞ്ഞു ഉദ്ധായി, സപ്തസാഗരം കലങ്ങി, പതുഭൂശഭവനം നടുങ്ങി, അസുരകൾ കൈല്ലാക്കും ആനന്ദം വന്നു, അമരകൾക്കെല്ലാം അഴലായിത്തോന്നി, ആദിത്യൻ പരിവേശിച്ചു, അന്തകൻ ഉള്ളടങ്ങി, കൂറൻനിന്നു, പകലേയുള്ള പശുമാലപക്ഷിജാതികളെല്ലാം ദിക്കറിയാതേയും, ദേശമറിയാതേയും, ഓടി ഒളിച്ചു ഭൂകമ്പമുണ്ടായിരിക്കുന്ന രാശിക്കു പിറന്നാണല്ലോ.

പിറന്നു വീണു പിള്ളഭാനവൻ ഏഴുനീറ്റിരുന്നു ചൊല്ലുവനല്ലോ.

“കേൾപ്പോയാക, അസുരമാതാവേ, ആരു നമ്മുടെ ബന്ധുക്കളാകുന്നതും, ആരു നമ്മുടെ ശത്രുക്കളാകുന്നതും” എന്നു കേട്ടാനല്ലോ.

“ബന്ധുക്കളെന്നും ശത്രുക്കളെന്നും വിശേഷിക്കേണ്ട¹ മകനേ, ദേവവംശമെന്നും, അസുരവംശമെന്നും രണ്ടു വംശമുള്ളതിൽ അസുരവംശം നമ്മുടെ വംശമാകുന്നു അതിനെ അംശം അളവെ² കൊണ്ടു മുടിച്ചുരുളി നാരായണസ്വാമി; വിഷ്ണുഭഗവാൻ അതിനെ നിത്തുവാൻ

1 വിശേഷഗുണം ക്രിയയാക്കിയിരിക്കുന്നു.

2 ഇതിനെ ആവൃത്തി ശക്തിക്കുവേണ്ടിയാണ്.

യിക്കൊണ്ടു് ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയുടെ അനുഗ്രഹത്താലെ നീയുണ്ടായി മകനേ! ദേവകളറിയും മുന്വേ പോയി ബ്രഹ്മൻതിരുവടിയെ ചാർത്തി തപസ്സുചെയ്തു് വചിയ വരങ്ങളുടേ വാചനങ്ങളും വാണാളും വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവരുവോരുക മകനേ!” എന്നാൾ അസുരമാതാവു്.

അപ്പോൾ പിററന്നാൾ ഉഷ്ണകലശ ഭരതനാശാ വരുത്തുന്നുണ്ടെന്നു കല്പിച്ചു് സൂതികഗേഹത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു് ഗോകണ്ഠകരപുഷ്പ, സുരകൊണ്ടു് തുകി, മാംസംകൊണ്ടുർച്ചിച്ചു, ജലസ്നാനം നാട്ടി വല്ലവനായി! വലിയവനായിനിന്നു തപസ്സുചെയ്താനല്ലോ പിള്ളഭാനവൻ. ശീതകാലത്തു് ജലത്തിനുടെ നടുവിൽ തപസ്സുചെയ്താനല്ലോ. ഉഷ്ണകാലത്തു് അഗ്നിയുടെ നടുവിൽ തപസ്സുചെയ്താനല്ലോ. പിന്നെ നാലുഭാഗത്തു് നാലുക്ലണ്ഡം കുഴിച്ചു്, അതിൻ നടുവിൽ അറൽമണലിട്ടു്, സൂര്യനെ പീഠിട്ടു്, ഒരു കാലയത്തി ഒരു കണ്ണടച്ചു്, ഏകപാദമുടയവനായി നിന്നു തപസ്സുചെയ്താനല്ലോ. അതുകൊണ്ടു പ്രത്യക്ഷമായില്ല ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി. പിന്നെ പാന്നുപോകുന്ന പാവജാതികളെല്ലാം തന്റെ മുടിക്കുകത്തിന്മേലിറങ്ങു് മുട്ടയിടുകയും, മക്കളെ ഉളവാക്കയും, വായിൽ ഇറക്കൊടുക്കയും, വാങ്ങിത്തഴുകയും, തന്നെ താനറിയാതെ തപസ്സുചെയ്താനല്ലോ, അതുകൊണ്ടു പ്രത്യക്ഷമായില്ല ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി.

“ഹാ കഷ്ടമേ! എന്നുടെ തപസ്സും തപോമഹിമയും പോരാഞ്ഞിട്ടല്ലയോ ഭഗവാൻ പ്രത്യക്ഷമാവാഞ്ഞതു്? ഇനി എന്നുടെ അഗ്രങ്ങളെല്ലാം മുറിച്ചു് അഗ്നിയിലിട്ടു് ഹോമിക്കുന്നുണ്ടെന്നു കല്പിച്ചു് വലിയൊരു കണ്ഡം കുഴിച്ചു് വരിക്കുപ്പിലാവു് പൂക്കുകീറി നീച്ചിട്ടെരിച്ചു് കന്നക്കത്തു്¹ വളയും വളം നീർച്ചാളെന്നിവ² തെളു തെളു കടയിച്ചു് കണ്ഡത്തിൻ കരയ്ക്കുമാറ്റുചെന്ന് നീർച്ചാളറി കഴുത്തിൽ വെച്ചാനല്ലോ.

അപ്പോൾ പ്രത്യക്ഷമായ് അരുളിച്ചെയ്തു “നില്ല, നില്ല, പിള്ളഭാനവ! നിന്നുടെ തപസ്സും തപോമഹിമയും കണ്ടു് ഞാൻ വളരെ പ്രീതനായി. എന്നുടെ പ്രീതിയാലെ നിന്നുടെ ഭാഗ്യത്തിൽ ഒരുതുളളി ഭൂമിയിങ്കൽ വീഴുംകാലം നിന്നെക്കാട്ടിൽ ബലവീര്യമുള്ളവൻ പതിനാറായിരം മാന്യാഭാവന്മാർ വന്നുളവാകും നിനക്കു ശേഷിയായിട്ടു്. ഇനി നീ ചൊല്ലുന്ന പരമെല്ലാം തരുന്നുണ്ടെന്നരുളിച്ചെയ്തു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി.

1. സമർത്ഥൻ.

2. അറൽമണൽ = കരിമണൽ.

3. തുരക്കുന്ന കത്തി.

4. ചൊള്ളാപ്പോലെ തിളക്കമുള്ള വാൾ.

5. നിനക്കൊത്ത ശേഷി(ശക്തി)യുണ്ടായിട്ടു്.

അതുകേട്ടു തൊഴുതുണർത്തിനാനല്ലോ പിള്ളഭാനവൻ.

“ഒരു വരം തരികിൽ വാണാളും! വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

മുക്കോടി അരക്കോടി വാണാളും കൊടുത്തരുളി.

“ചലം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

പതിനാറായിരം ഇളകളിത്തറക്കുള്ള ചലം കൊടുത്തരുളി.

“രാവു പങ്കലും വെച്ചു കൊല്ലരുതാത്ത വരം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

ആ വരവും കൊടുത്തരുളി.

“അകത്തും പുറത്തും വെച്ചു കൊല്ലരുതാത്ത വരം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

ആ വരവും കൊടുത്തരുളി.

“ആണാലും, ആ യുധത്താലും കൊല്ലരുതാത്ത വരം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

ആ വരവും കൊടുത്തരുളി.

“ആയുധം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

ചന്ദ്രായുധം ബ്രഹ്മദണ്ഡം കൊടുത്തരുളി.

“വാഹനം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

ദൃഢരാക്ഷസമാകുന്ന തേൻ കൊടുത്തരുളി.

“ഇനി ഇത് പോരാ! നിന്തിരുവടിയായെ ഒരു തിരുനാമപേരു കൂടെ വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

“എങ്കിലോ നീയുല്പാദനം പിള്ളഭാനവനല്ലയോ?”

ഭാനവേന്ദ്രൻ ഭാരതരാജാവെന്ന് മുടിവെച്ച് അഭിഷേകവും ചെയ്ത് വിശ്വാപതിയെന്നും സ്വാഹാപതിയെന്നും രണ്ടു ബ്രഹ്മോപദേശവും ചെയ്ത്, “ഇത് നീയും നിന്റെ ദേവിയുമല്ലാതെ മറ്റാരാനും അറിയുന്ന നാൾ നിനക്കു മരണം അകപ്പെടും” മെന്നരുളിച്ചെയ്തു.

1. വാഴ് + നാൾ (ആയുസ്സ്) എന്നത് പഴയ സന്ധിനിമിത്തപ്രകാരം വാണാൾ എന്നും, “ദിർഘാണോണേ ലോപ” എന്ന ലിഖതിലകസ്യരൂത്തിന്റെ വൃത്തി നോക്കുക.

അതുകേട്ട് ഭാരതരാജാവും ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയെ തൊഴുതു പ്രഭുക്കിണം വെച്ചു, അഭിവാദ്യവുമെഴുത്ത്, അനുജത്തെയും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോകത്തുടങ്ങി.

“നില്ക്ക, നില്ക്ക ഭാരതരാജാവേ, നീയുണ്ടല്ലോ ഒരു വരം ചൊല്ലിക്കൊള്ളാഞ്ഞതും, ഞാനുണ്ടല്ലോ ഒരു വരം അറിഞ്ഞു തരാഞ്ഞതും?” അതെന്തെന്നു കേട്ടാനല്ലോ. “സ്രീകുമാർ കൊലചെടത്ത വരവും കൂടി കൊണ്ടുപോയാക!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു.

അതുകേട്ടസുരരാജാവും നിന്നാൻ, നിലം മൂന്നാൻ, ആത്താൻ, അരമസിച്ചാൻ, “കേൾപ്പോയാക, ഭഗവാനെ! ആദിത്യകിരണങ്ങളിൽ നദിജലം നില്പോതുമുണ്ടോ? വായുഭഗവാന്മേൽ പൊടിപറപ്പുതുമുണ്ടോ? അഗ്നിയിൽ ജലം പൊടിക്കുമുണ്ടോ? ഭയത്തോടുകൂടി വരുന്ന സ്രീകുമാർ എന്നോട് യുദ്ധംചെയ്ത് ജയിക്കുമോ? ആ വരം എനിക്കുവേണ്ടാ!” എന്നാനസുരരാജാവ് ഭാരതൻ.

“എന്നേ മഹാപാപി, സ്രീകുമാരനെ സ്രീകുമാരെക്കൊന്നും എന്നേയും നിന്ദിച്ചു പോകുന്നതിന് കാലാന്തരംകൊണ്ട് ഒരു ദേവസ്രീയാലെ കൊലപ്പെടു”മെന്നു ശപിച്ചു മറഞ്ഞരുളി.

അതിനേയും കേട്ടു കേളാതെ അട്ടഹാസമരുളിക്കൊണ്ടു പോകുപോയി ചെന്ന് വിന്ധ്യാടവിയിങ്കൽക്കൂടെ പോകുമ്പോൾ കണ്ടാളല്ലോ കാത്തുയന്നീദേവി.

“ആരെടാ പോകുന്നത് ഭാരതരാജാവല്ലയോ, ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയോട് എല്ലാ വരവും വാങ്ങിക്കൊണ്ടല്ലേ പോകുന്നത്? നീയെന്നാൽ ഒരു വരവും കൂടി കൊണ്ടുപോയാക!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീകാത്തുപായനീദേവി.

അതുകേട്ടസുരരാജാവ് “കാട്ടിൽ കിടക്കുന്ന സ്രീകുമാരും, പശുവിനാലും വരം വാങ്ങുന്ന പുരുഷൻ ഞാനല്ല” എന്ന് ചൊല്ലി അമങ്കരിച്ചുകൊണ്ടു പോകത്തുടങ്ങി.

“എന്നേ, മഹാപാപി, കാട്ടിൽ കിടക്കുന്ന സ്രീകുമാരും, പശുവിനേയും, സൂചു(സൂക്ഷ്മ)മൊപ്പിച്ചു പോകുന്ന നിന്നെ കാലാന്തരംകൊണ്ട് കുറുപ്പുപറഞ്ഞിട്ടെങ്കിലും കൊല്ലിക്കുന്നതല്ല”ന്നു ശപിച്ചു മറഞ്ഞരുളി.

അതിനേയും കേട്ടു കേളാതെ അട്ടിയാസമലറിക്കൊണ്ട് പോക പോയി ചെന്ന് അവമാഹാകാളമാകുന്ന കാട്ടിൽകൂടെ പോകുമ്പോൾ കണ്ടാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാച്.

“ആരെടാ പോകുന്നത് ഭാരതരാജാചല്ലയോ, ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി മോട്ട എല്ലാ വരവും വാങ്ങിക്കൊണ്ടല്ലേ പോകുന്നത്, നീ എന്നാ ലൊരു വരവും കൂടി കൊണ്ടുപോയാക!” എന്നാൾ വേതാളമാകുന്ന പിശാച്.

അതുകേട്ടസുരരാജാവ് “കാട്ടിൽ കിടക്കും അച്ചിനാലും, പൂവഴു നാലും, പിശാചിനാലും വരം വാങ്ങുന്ന പുരുഷൻ ഞാനല്ല” എന്ന് ചൊല്ലി അഹങ്കരിച്ചു പോകത്തുടങ്ങി

“എന്നേ മഹാപാപി, കാട്ടിൽ കിടക്കും പൂവഴുവിനേയും, പിശാ ചിനേയും, സൂച്ച (സൂക്ഷ്മ) മൊപ്പിച്ചു പോകുന്നതിന്ന് കാലാന്തരം കൊണ്ട് നിന്റെ ഇടത്തുടുപ്പുവണ്ണമേൽ ദശമു് കൊഴുത്തു കയ്ച്ചു മധുരിച്ചിരിപ്പോരു മാംസഖണ്ഡമുണ്ടല്ലോ; അതു എന്റെ പരശു കൊണ്ടു വെട്ടി ചിന്നുമാറാക്കുന്നുണ്ടെ”ന്നു സത്യമായി നാപ്പടയിട്ട്¹ കാ ട്ടിൽ മറഞ്ഞാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാച്.

അതിനേയും കേട്ടു കേളാതെ അഹങ്കരിച്ചുകൊണ്ടു പോകപോയി ചെന്ന് തന്റെ പണ്ടു പണ്ടുള്ള രാജാക്കന്മാർ പണിച്ചെയ്ത് അഴിഞ്ഞു കിടക്കുന്ന രാജധാനിയെല്ലാം നോക്കിക്കണ്ടു അമരാപരിപുഷ് മയനേയും വിശ്വപകർമാവിനേയും തന്റെ ധിക്കാരത്താലെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്ന് ഭാരതഭോകം പണിച്ചെയ്തിപ്പിക്കു തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

ഏഴുചിറു് കിടങ്ങു കീറിച്ചു, മൂന്നുചിറു് മതിൽ പടുപ്പിച്ചു, നാലുഭാഗത്തും നാലു ഗോപുരം നാട്ടിച്ചു, അതിൻ നടുവിൽ തനിക്കൊരു ഏഴുനിലമാടം പണിച്ചെയ്തിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാനല്ലോ. എല്ലായിലും മേലെ നില പൊന്നുകൊണ്ടു മേഞ്ഞു, അതിൻകീഴെ നില വെള്ളികൊണ്ടു മേഞ്ഞു, അതിൻകീഴെ നില ചെമ്പുകൊണ്ടു മേഞ്ഞു, പിന്നെയുള്ളവ പൊന്നും വെള്ളിയും ചെമ്പും ഒന്നിനൊന്ന് ഇടയിട്ടു മേഞ്ഞാനല്ലോ.

1 നാലുകൊണ്ടു പശ്ചൈല്യം എന്നർത്ഥം.

പിന്നെ അതിനകത്തു് ചമയുന്ന പ്രാസങ്ങളെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

മാടമേ മേട¹മാളിക, കൂട²മേ കൂടഗോപുരം, ആട്ടരങ്ങു്, ഉണർ വീഥി, രാവിലിരിക്കും മാടം, പകലിരിക്കും മാടം, ഉറണറ, ഉറക്കറ, ആ നപ്പന്തി, കുതിരപ്പന്തി, യന്ത്രശാല, തന്ത്രശാല എന്നിങ്ങിനെ ക്ഷണ മാത്രംകൊണ്ടു പണിവെച്ചിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണല്ലോ.

പിന്നെ പുറത്തുഭാഗത്തു് മുന്തൂറിമുപ്പത്താറു കാതം വഴിവട്ടം കുറിയും പുറം തട്ടിനിരത്തി ചതുരശ്രമാക്കിക്കൊണ്ടാണല്ലോ.

പിന്നെ മന്ദനേയും വംശകർമ്മാവിനേയും വിളിച്ചു് കുടകൊടുത്തു്, തഴുകൊടുത്തു്, ക്രാധാഭാണങ്ങൾ കൊടുത്തു്, വളയിട്ടു സമ്മാനിച്ചു് അമരപുരിയിലേക്കു യാത്രയാക്കി വിട്ടാനല്ലോ അസുരരാജാവു് ഭാരതൻ.

പിന്നെ പറന്നുപോകുന്ന പറവജാതികളെല്ലാം തന്റെ മതിൽ കിടങ്ങിന്മേലിരിക്കരുതെന്നു കല്പിച്ചു് കുന്നക്കത്തി, വളയും വളൂ, നീർപ്പാളുന്നിവ തെളുതെളു കടയിച്ചു മതിൽകിടങ്ങിന്മേൽ നിരത്തിപ്പ തിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണല്ലോ അസുരരാജാവു് ഭാരതൻ.

ഇനി പണ്ടു പണ്ടത്തെ യുദ്ധത്തിങ്കൽ ശേഷിച്ച പടയുണ്ടെങ്കിൽ അറിയണമെന്നു കല്പിച്ചു ജാമ്മവാനെ വിളിച്ചു, “കേൾപ്പോയാക ജാമ്മവാനേ! മണിപ്പോർശംഖു് വിളിപ്പോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു.

അതുകേട്ടു ജാമ്മവാനും ശംഖെടുത്തു ജലഗന്ധപുഷ്പധൂപഭീവങ്ങൾ കൊണ്ടു് പൂജിച്ചു് വിളിക്കത്തുടങ്ങി.

അപ്പോൾ ശംഖിന്റെ ധ്വനി കേട്ടവരെ ഓരോരോ വിലങ്ങുളിലും, വിലക്കുളികളിലും, അടവുകളിലും, ആശ്രമങ്ങളിലും ഓടിക്കളിച്ചു കിടക്കുന്ന അസുരപ്പടയെല്ലാം, “നമുക്കു നമ്മുടെ രാജ്യത്തു് ഒരു രാജാവു് വന്നുളവാച്ചി എന്നു തോന്നുന്നു. ഇനി നാം അവിടേക്കു പോകണു്” മെന്നു കല്പിച്ചു് ഭിക്ഷുവലഞ്ഞു് ഓടി അടുക്കത്തുടങ്ങി.

ഇമച്ചു കണ്ണു് മിഴിക്കുമ്പോഴേക്കു് ഗണിക്കരുതാത്തോളം പട വന്നുതുടങ്ങി.

1 മാളികതന്നെയായി എപ്പോഴായിരിക്കുന്ന സ്ഥലം എന്നർത്ഥം.

2 ഉള്ളിലുള്ളതും വൃത്താകാരത്തിലുള്ളതുമായ ഒരു സ്ഥലം. അതു ഗുഹയെന്നു് സാധാരണയായി.

അതുകണ്ടാശ്ചയ്യപ്പെട്ടു ഇതു പടയുള്ള നാം എല്ലാവരോടും ജയിക്കണമെന്നു കല്പിച്ചു നാലവർ തനിക്കു സേനാപതിയാക്കിക്കൊണ്ടാൻ. അവരുടെ പേരെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

അരബാണനെനും, ദീർഘചാതുരവനും; ധൂമകേതുവെന്നും, മുടികടകക്ഷത്രിയെന്നും എന്നിങ്ങിനെ നാലവർക്ക് നാലു നാമവും കൊടുത്തു; നാലുലക്ഷം പടയും കൊടുത്തു; നാലുഗോപുരത്തിലും കാവലാക്കി നിൽപ്പി, “ഇനി നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടുന്ന പടയേ ക്ഷണിപ്പോയാക” എന്നു രജിച്ചെയ്യ.

അപ്പോൾ അവർക്കിടക്കു ഗണിക്കരുതാത്തൊളം പട വന്നുകൂടി. അതുകണ്ടാശ്ചയ്യപ്പെട്ട് “ഇതു പടയുള്ള നാം എല്ലാവരോടും ജയിക്കേണമെന്നു കല്പിച്ചു; എത്രയും ഉപരിചരതകലധരന്മാരായോ¹രേയും, എത്രയും വേദികളായോ²രേയും, പത്താമൂന്നുമയ്യ് കളിച്ചു നീർ ഉരക്കുന്ന ഉഷയും ഗായത്രിയും രണ്ടു ശരങ്ങളെ പ്രയോഗിച്ചു, രാശിവാംശത്തെ മുടിച്ചു, “ഉദിച്ചുവരുന്ന ആദിത്യനും ചന്ദ്രനും എന്റെ പ്രാസാദത്തിൻമേലേ ഉദിക്കയും അസ്തമിക്കയും അരുതെ”ന്നു കല്പിച്ചു ഒമ്പതു നാളക്കാലം യുദ്ധം ചെയ്തു പത്താംനാളു് വിലങ്ങിട്ടുദിക്കയും അസ്തമിക്കയും തുടങ്ങി ആദിത്യനും ചന്ദ്രനും.

അഗ്നിയോടു യുദ്ധംചെയ്തു് ആജ്ഞയെ പഠിച്ചു³കൊണ്ടാൻ. യമനോടു യുദ്ധംചെയ്തു് പാശാ പഠിച്ചുകൊണ്ടാൻ നിര്യതിയോടു യുദ്ധം ചെയ്തു് അവൻ യുദ്ധം മാറാതെ ഓടിപ്പോയാൻ. വരണനോടു യുദ്ധം ചെയ്തു വരണാസ്രം പഠിച്ചുകൊണ്ടാൻ. വായുവിനോടു യുദ്ധം ചെയ്തു വായുസഞ്ചാരം അടക്കിക്കൊണ്ടാൻ.

സോമനോടും ഇശ്ശാനനോടും യുദ്ധംചെയ്തു് ജയിച്ചു് വാരനാമങ്ങളിൽ വെള്ളിയെ കാലൊടിച്ചാൻ, ശനിയെ കമ്പാറിത്താൻ, ധോമ്രായെ വാവുകൊണ്ടു്,⁴ ബുധനെ ബോധം കലക്കി, പൗഴ്ഞെ തിറകൊണ്ടാൻ, ദേവസ്രീകളെ അസുരസ്രീകളാക്കി നിൽപ്പി, അസുരസ്രീകളെ

1. ഉപരിചരതകലധരന്മാർ എന്നായിരിക്കണം പദമെന്നു തോന്നുന്നു. ഉപരിചരതകലധരന്മാർ (വസുകൽ) പ്പെട്ട പർ എന്നർത്ഥം.

2. ബ്രാഹ്മണർ.

3. അധികാരം കൈക്കലാക്കിയെന്നു സാരം.

4. വാവുകൊണ്ടു് എന്നതിന്നു് നിഷ്പ്രഭമാക്കി എന്നർത്ഥം കല്പിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു. വായു കറുത്തവായുവായിരിക്കണം.

ഭേദസ്രീകളാക്കി നിൽക്കി, പത്തുദിക്കിലുമുള്ള രാജാക്കന്മാരെ പിടിച്ചു കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്ന് ഗോപുരചാതിൽക്കലിട്ട് ഭണ്ഡിപ്പിക്കത്തക്കവിധം നാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരതൻ.

“കേൾപ്പിക്കട്ടെ, അസുരവീരന്മാരേ, ഇനി ആത്മ നമ്മെ വന്നു കാണാത്തവരും, ആരു നമുക്കൊരു തിര തരാത്തവരും” എന്നു കേട്ടു നല്ലോ.

അസുരഭാഷാ നാലൊന്നുഭാഗം വാണിരിപ്പവനല്ലോ കാലകേയനാകുന്ന രാജാവ്, അവൻ നമ്മെ വന്നുകണ്ടതുമില്ല, നമുക്കൊരു തിര തന്നേതുമില്ല.

‘എങ്കിൽ കാലകേയപുരം നോക്കിയടുക്ക നമ്മുടെ പെരുമ്പട’ എന്നൊന്നസുരരാജാവ് ഭാരതൻ.

അപ്പോൾ പടയെടുത്ത് പടയേറിച്ചെല്ലുന്നത് എപ്രകാരമെന്നാൽ:—

ആനമേലും, കുതിരമേലും, സിംഹം പുലി പന്നിമേലും, കരടി കാട്ടാനമേലും, കാട്ടുപോത്തിമേലും, എട്ടുമാനമേലും എന്നിങ്ങനെ താന്താൻ തന്നുടെ വാഹനമേറിച്ചെല്ലുന്നത് ദൂരമേ കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നല്ലോ കാലകേയനാകുന്ന രാജാവ്.

“ഛാ കഷ്ടമേ, ഭാരതരാജാവും പടയുമുണ്ട് നമ്മോട് യുദ്ധത്തിനായി വരുന്നു. അപനോട് യുദ്ധം ചെയ്തു ജയിപ്പാൻ പാരം പണിയുണ്ട്, ഉപായംകൊണ്ടെ ജയിക്കുക, അറിഞ്ഞെന്നുപായം, എന്റെ മകൾ താമരയോപനയാകുന്ന കന്യകയെ അപനു ഭേദിയാക്കിക്കൊടുക്കുന്നുണ്ടെന്ന് കല്പിച്ചു, കന്യകയെ പെരുകിന പ്രീതിയോടുകൂടി അലങ്കരിക്കത്തക്കവിധത്തെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

അഴകിയൊരു ചില പട്ടവസ്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു മേലേ മുററി ഉടുപ്പിച്ചു, കൈക്കെട്ടാം അഴകിയോരു മോതിരം ആചരമാതിരം, പീര മോതിരം, വൈഡൂര്യമോതിരം, കഴുത്തിൽ പച്ചമാല, പച്ചിഴിമാല, മുത്തുമാല, മുത്തുക്കുപ്പായം, “മുടികടകം, ഐരാവത്തുക്കരോപയുധിട്ട്, ഐരാവതത്തിൽ മുക്കുളിൽ കുരാനിപെച്ചു, കോലൻ മന്നിടുകയും പിടിച്ചു, കൊട്ടുമാപ്പുവരാരത്തൊടും കൂടി ഭാരതന്റെ പടയുടെ നടുവെ കൊണ്ടുവെച്ചുത്തക്കവിധം നല്ലോ കാലകേയനാകുന്ന രാജാവ്. അതു ദൂരമേ

കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നല്ലോ കാമദേവൻ. തന്റെ പഞ്ചശരങ്ങളെ പ്രയോഗിച്ചപ്പോൾ വാടി മയങ്ങി തേർത്തട്ടിൽ വീണാനല്ലോ ഭാരതരാജാവ്. അപ്പോൾ ആലപ്യം ചെയ്യാമരകാണ്ടി വീശി ഉണർത്തി, “കേൾപ്പോയാക, ഭാരതരാജാവേ! പത്തിനും വിജയങ്ങളുള്ള രാജാക്കന്മാർക്കു ഞാൻ ഞാൻ മാവയിടേണമെന്നു കല്പിച്ചു അവർക്കാർക്കും കൊടുക്കാതാണിരിപ്പു ഇവരും. ഇവർക്കു തക്കൊരു ഭർത്താവ് നിന്തിരുവടിയേ ഉള്ളു” എന്നു കൈപിടിച്ച് കാട്ടിക്കൊടുത്താനല്ലോ കാലകേയനാകുന്ന രാജാവ്.

അതുകേട്ട ഭാരതരാജാവും കന്യകയെ പെരുകിന പ്രീതിയാടും കൂടി തന്റെ ഏഴുനില മാടത്തിൽ കൊണ്ടുവെച്ച്, രണ്ടു ബ്രഹ്മേഃപദേശത്തേയും ബോധിപ്പിച്ചു കൊടുത്താനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരതൻ

“കേൾപ്പിനേടാ, അസുരവീരന്മാരേ, ഇനി ആരു നമ്മെ വന്നു കാണാത്തവരും ആരു നമുക്കൊരു തിറ തരാത്തവരും” എന്നു കേട്ടാനല്ലോ.

“ഭേവലോകത്തു ഭേവകൾ, ഴിഷികൾ, യക്ഷകിന്നരഗന്ധർവ്വന്ദിവിദ്യാധരബ്രാഹ്മണവർഗ്ഗമെന്നീജനങ്ങളെല്ലാം നമ്മെ വന്നുകണ്ടേതു മില്ല, നമുക്കൊരു തിറ തന്നേയുമില്ല”

എങ്കിൽ ഭേവലോകം നോക്കിയടുക്ക നമ്മുടെ പെരുമ്പടയെന്നു നസുരരാജാവ് ഭാരതൻ.

അപ്പോൾ ഭേവലോകത്തു പട ചെന്നു, ഭേവകളെ ആട്ടിക്കളഞ്ഞു, ഴിഷികളെ തപസ്സാഴിപ്പിച്ചു, ബ്രാഹ്മണവർഗ്ഗമെന്നീജനങ്ങളെല്ലാം അവരുടെ സന്യാസിയ്ക്കാദികർമ്മങ്ങളെ വേർപെടുത്തി, അവർകളും നിലവിട്ടോടിപ്പോയി ശ്രീപാർക്കുടലിൽ ചെന്നു ഭഗവാനെ പരിവൃതമുടയോരായിനിന്നു സ്തുതിക്കയും ഭൂഷിക്കയും തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“അച്യുതാ! പോററി! ഉണർന്നുളള, ആനന്ദാ! പോററി! ഗോക്കളെ ഭരിക്കും ഗോവിന്ദാ! പോററി! ഉഴഴിയെ ഭരിക്കും ശ്രീദാമോദര!” ഇപ്രകാരം സ്തുതിക്കുന്നേരം എപ്രകാരം ശോഭിക്കുന്നു വിഷ്ണുഭഗവാനെ ന്നാൽ:—

അനന്തന്മേൽ ശയനമായി, ആകാശം മേക്കട്ടിയായി, ഗംഗ തിരുടാട¹ യായി, നക്ഷത്രങ്ങൾ പുഷ്പമാലയായി, ചന്ദ്രാഭിത്വന്മാർ മണിവിളക്കായി, ശ്രീഭഗവതിയും ഭൂമിദേവിയും തിരുമടിയിൽ പാദപരാമൃഷ്ട²മായി, സുല്പലോകമെന്നൊരു പള്ളിക്കിട്ടിലിന്മേൽ യോഗനിദ്രകൊള്ളുന്ന വിഷ്ണുഭഗവാന്റെ തിരുനയനങ്ങൾ എപ്രകാരമെന്നാൽ:—

³ പുതുതായി മലന്നിരുന്നോരു ചെന്താമരപ്പുവിനുടെ പുറയിതൾ കളഞ്ഞു അകയിതൾ വരും കണക്കെ നീണ്ടിടംപെട്ട് ചൊവ്വായെ ചീന്തി ചീറിയിരിക്കുന്ന തിരുനയനങ്ങളെക്കൊണ്ടു പരക്കെ മിഴിച്ചു പാത്തരുളിച്ചെയ്യും:—

“എന്തു ദേവകളെ, ഋഷികളെ, നിങ്ങൾ വന്നു സ്തുതിപ്പാനും ദുഃഖിപ്പാനും ഉള്ള അവസ്ഥ?”

“കേൾപ്പോയാക, ഭഗവാനേ! ഭാരതക്കുന്നെന്നാരസുരനുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അവനേറെ അഹങ്കരിച്ച് അടിയങ്ങളുടെ സന്ധ്യാനിഷ്ഠാഭികർമ്മങ്ങളെ വേർപെടുത്തി അടിയങ്ങളും നിലവിട്ടോടിപ്പോവാൻ നിനയ്ക്കുന്നു ഭഗവാനേ!” എന്നു തൊഴുതുണർത്തി.

“എങ്കിലോ നിങ്ങളും നടപ്പിൻ കൈലാസത്തിന്; ഞാനമിതാ അധിദേശ വരുന്ന” എന്നരുളിച്ചെയ്യും.

അതുകൂട്ടവർകളും തൊഴുതു വീടയും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു കൈലാസത്തിൽചെന്നു മഹാഭേദൻ തിരുവടിയെ പരിവൃതമുടയോരായ് നിന്നു സ്തുതിക്കയും ദുഃഖിക്കയും തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“ഭക്തകീഴ്ത്താ! പരമജ്യോതി! പരമാത്മാവേ! പോററി! വേദരൂപ! വിശാലാക്ഷാ! പോററി! പാർവ്വതി വല്ലഭാ! പോററി! ജടാമകടചന്ദ്രശേഖരാ! പോററി! കാളകണ്ഠാ! കറുകണ്ഠാ!

തിരുനീലകണ്ഠാ!”⁴

എന്നിങ്ങിനെ സ്തുതിക്കുന്നേരം അപ്പോൾ അവിടെ (ചെഞ്ചരയ്ക്കൽ പള്ളിയേറി ചേരമാൻ നിഞ്ചൻ)⁵ വസിക്കും നാമുഖൻ ബ്രഹ്മൻചൊല്ലി, ശ്രീഗരുഡന്മേലേറി എഴുന്നള്ളി വിഷ്ണുഭഗവാൻ.

1 തിരുമുടയാടൊണ് തിരുവുടയാടായിട്ടുള്ളതു്.

2 പാദപരാമൃഷ്ടം=കാല്പ് തലോടിക്കൊണ്ടു് എന്നർത്ഥമാകണം.

3 ഇതിലെ ഉപമയുടെ സ്വാമസ്യം അനുഭവവേദ്യമാണ്.

4 ഈഭാഗം പീന്നിട്ടുചോൽപോലിരിക്കുന്നു.

5 പാദം ശമിതാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

അന്നത്തിന്മേലേഴുന്നെള്ളി ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി.

അങ്ങിനെ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാർ മൂവരും കൂടി, “ആരാലെ ഈ അസുരൻ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടു, ആരാലെ കൊലപ്പെട്ടു”മെന്നുരുളിച്ചെയ്തു. ബ്രഹ്മൻ പ്രസാദിച്ചു, “അസുരൻ ദേവസ്രീയാലെ കൊലപ്പെടും” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

‘എങ്കിൽ ബ്രഹ്മൻവേണം മുമ്പിൽ പടത്തോറുവാൻ.’

അപ്പോൾ ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി ബ്രഹ്മാണി!യെപടക്കയച്ചുരുളി.

വിഷ്ണുഭഗവാൻ വൈഷ്ണവിയെ പടക്കയച്ചുരുളി.

മഹാദേവൻ മഹേശ്വരിയെ പടക്കയച്ചുരുളി.

സുബ്രഹ്മണ്യഭഗവാൻ കേശമാരിയെ പടക്കയച്ചുരുളി.

യമഭഗവാൻ വാരാഹിയെ പടക്കയച്ചുരുളി.

ഇന്ദ്രഭഗവാൻ ഇന്ദ്രാണിയെ പടക്കയച്ചുരുളി.

എന്നിങ്ങിനെ ആരും പട മങ്കുമാരേയും തോറ്റിരിക്കാത്തതു, അവർക്ക് തക്കോരായുധങ്ങളും താന്താൻ തന്നുടെ വാഹനങ്ങളും തോറ്റിരിക്കാത്തതു¹ പിൻഭാഗമുളിച്ചെയ്തു.

“കേൾപ്പോയാക, അമ്മമാരേ! നിങ്ങളും ചോകപ്പോയ്ച്ചെന്നു, ഭാരതനെന്നൊരസുരനേയും കൊന്നു, ദേവബ്രാഹ്മണരെ രക്ഷിപ്പോയാക!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

അതുകേട്ടവർകളും തൊഴുതു വിടയും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു ഭാരതന്റെ യുദ്ധഭൂമിയിങ്കൽച്ചെന്നു² ആത്തു³ കൂക്കിവിളിക്കത്തുടങ്ങി. അപ്പോൾ പണ്ടെങ്ങും പടമാറ്റാരംഭം² കേളാത്തൊരസുരൻ “ആരെങ്കിൽ വന്നു”³ കഷ്ടിച്ചു കണ്ണും ചുമത്തി, കച്ചരട്ട് കെട്ടി, വിൽചരട്ട് മുറുക്കി, ആവനാഴിയിൽ ശരം തിരുകി, യുദ്ധപ്പോക്കോലം ധരിച്ചു, യുദ്ധസന്നദ്ധനാവോതും ചെയ്തു, പുലിപുട്ടിയ തേരിന്മേൽ കരയേറി, യുദ്ധഭൂമി മുപ്പത്താറുകാരും നടുങ്ങെ പാഞ്ഞതാത്താനല്ലോ അസുരരാജാവു ഭാരതൻ.

1 ബ്രാഹ്മാജ്ഞം ഈ ദേവീകുല പേരുണ്ടു്.

2 മഹാറാജപടയുടെ ആരംഭം, എതിരായി എന്നു സാരം.

3 ആയുധനെങ്കിലും അമർത്തികൊള്ളാമെന്ന ഭായത്തിൽ എന്നു താല്പര്യം.

അതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ ബ്രാഹ്മണി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയാൽ പടയ്ക്കുപ്പെട്ടവരും, ബ്രഹ്മാണിയെന്നെനിക്കുനാമം, ബ്രഹ്മണ്യം, ആയുധം, അന്നം ഏറ്റുവാഹനം, നിന്നെക്കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ട് ഒരുവെട്ടേൻ.” എന്നുചൊല്ലി ഭാരതനോടവളും ചെന്ന് യുദ്ധം തുടങ്ങിനാളല്ലോ.

ഇതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ വൈഷ്ണവി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? വിഷ്ണുഭഗവാനാൽ പടയ്ക്കുപ്പെട്ടവരും, വൈഷ്ണവിയെന്നെനിക്കു നാമം, ശംഖചക്രം ആയുധം, ഗരുഡൻ ഏറ്റുവാഹനം, നിന്നെ കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ട് ഒരുവെട്ടേൻ.” എന്നു ചൊല്ലി ഭാരതനോടവളും ചെന്ന് യുദ്ധം തുടങ്ങിനാളല്ലോ.

അതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ മഹേശ്വരി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? മഹാഭവൻ തിരുവടിയാൽ പടയ്ക്കുപ്പെട്ടവരും, മഹേശ്വരിയെന്നെനിക്കു നാമം, ശുദ്ധം പരശു ആയുധം, ഋഷഭം ഏറ്റുവാഹനം, നിന്നെക്കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ട് ഒരുവെട്ടേൻ.” എന്നുചൊല്ലി ഭാരതനോടവളും ചെന്ന് യുദ്ധം തുടങ്ങിനാളല്ലോ.

അതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ കൌമാരി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? സുബ്രഹ്മണ്യഭഗവാനാൽ പടയ്ക്കുപ്പെട്ടവരും, കൌമാരിയെന്നെനിക്കുനാമം, വേലു വള്രം ആയുധം, മയിൽ ഏറ്റുവാഹനം, നിന്നെക്കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ട് ഒരുവെട്ടേൻ.” എന്നുചൊല്ലി ഭാരതനോടവളും ചെന്ന് യുദ്ധം തുടങ്ങിനാളല്ലോ.

അതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ വാരാഹി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? യമഭഗവാനാൽ പടയ്ക്കുപ്പെട്ടവരും, വാരാഹിയെന്നെനിക്കുനാമം, പാശണ്ഡം ആയുധം, പോതു ഏറ്റുവാഹനം, നിന്നെക്കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ട് ഒരുവെട്ടേൻ.” എന്നുചൊല്ലി ഭാരതനോടവളും ചെന്ന് യുദ്ധം തുടങ്ങിനാളല്ലോ.

അതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ ഇന്ദ്രാണി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? ഇന്ദ്രഭഗ

വാഹാൽ പടയ്ക്കുപ്പെട്ടവർ, ഇന്ദ്രാണിയെന്നെന്നിങ്ങനാമം, വില്ലം ശരവും ആയുധം, ഐരാവതം ഏറുവാഹനം, നിന്നെക്കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ടു് ഒരുമ്പെട്ടേൻ." എന്നുചൊല്ലി ഭാരതനോടവളും ചെന്ന് യുദ്ധം തുടങ്ങിനാളല്ലോ.

എന്നിങ്ങിനെ ആരുപേരും ആറുനാളക്കാലം യുദ്ധം ചെയ്തു അവനുടെ മെയ്യിൽ ഒരു ഉരു കാണായില.

എന്നി ആരുപേരും ആറുനാളക്കാലം വെമ്പേറെ യുദ്ധംചെയ്യേണമെന്നു കല്പിച്ചു് ബ്രാഹ്മണിയും ഭാരതനുംകൂടി യുദ്ധംചെയ്തു.

പിററന്നാൾ വൈഷ്ണവിയും ഭാരതനുംകൂടി യുദ്ധം ചെയ്തു.

മൂന്നാം ദിവസം മഹേശ്വരിയും ഭാരതനുംകൂടി കെട്ടി മുട്ടി മഹാശൂരമായിക്കൊണ്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങിയ കാലത്തു്, ചന്ദ്രായുധം എടുത്തിട്ടു ക്ഷിണനല്ലോ.

അതു് മഹേശ്വരിയുടെ വക്ഷസ്ഥലത്തു് ശോഭിച്ചപ്പോൾ മഹേശ്വരിക്കു കോപംചെന്ന്, കോപാലഗ്നിയോടും കൂടി മുഖതുളുലംകൊണ്ടു് ഭാരതന്റെ നെഞ്ചു് ലമാറത്തൊന്നു കുത്തിയപ്പോൾ അവിടെനിന്നു നിരൂപിച്ചാളല്ലോ.

എന്റെ ബ്രഹ്മശക്തി ഇവിടെവെച്ചു് മെച്ചമാക്കുന്നുണ്ടെന്നു കല്പിച്ചു് തുലത്തിൻവഴിയെ ഒഴുകിന തടീരത്തിൽ ഒരു തുളുളി ഭൂമിയിൽ വെട്ടിച്ചു വീഴ്ത്തിയപ്പോൾ ഭൂമിചിളന്, ഓക്കിന വാളാടുകൂടി പതിനായിരം മായാഭാസവന്മാർ വന്നുളവായി ഭാരതരാജാവിനു് ശേഷിയായിട്ടു്. അതുകണ്ടു് പാവമാരും പടയും യുദ്ധത്തിൽ തോറ്റവർ തോറ്റവർ എന്നു കല്പിച്ചു, വണ്ടു് മിത്രനങ്ങൾ³ ചേരും മധുചലർപുകാവിൽ ഓടി ഒളിച്ചാരുല്ലോ പാവമാരും പടയും.

അന്നു ചെന്ന് ആത്മാനല്ലോ, പിററന്നാളും ചെന്ന് ആത്മാനല്ലോ. മൂന്നാംദിവസം ആരുമൊരു ഭൂതരെ കാണായില.

"തവേറാൽ ഈരേഴുലോകം കേൾക്കുമാറു് പറ അറിയിച്ചപ്പോഴാക!" എന്നരുളിച്ചെയ്തു.

1 ഒരു മുറിയോ ഹൃദയോ ഉണ്ടാക്കില എന്നർത്ഥം.

2 ഹൃദയത്തിന്നും ഉണ്ണിന്നും ഈ പേരുണ്ടു്. ശക്തിയുള്ളമാറു് എന്നർത്ഥം.

3 മിഥുനം എന്നതിന്റെ തത്ത്വം.

അതുകേട്ടു ജാമ്മവാനു പറയെടുത്തു, പൊടിയുടച്ചു, പറമുഖത്തു കോലുവെച്ചു, “എതുചൊല്ലിക്കൊടുത്തു ചെരുമാനേ” എന്നാൻ ജാമ്മവാൻ.

“അങ്കശിരസ്സുമുണ്ടെടോ, അംഗമിനൻ. അവനാൽ പടക്കുപ്പെട്ടവർ ബ്രഹ്മാണി വന്നെന്നോടു പൊരുതു പോർത്തോറു പോയാളെടോ. ബ്രഹ്മൻ വന്നെന്നോടു യുദ്ധം ചെയ്യാതെഴികിൽ അവനുടെ ബ്രഹ്മലോകം എന്നുടെ ഭാരതകുപുരിനഗരി എന്നു ചൊല്ലിക്കൊടുടോ. എന്നിയും കേളെടോ, ജാമ്മവാനേ!”

“മത്തു പാൽ വെണ്ണയുണ്ടു്, മന്നാടിമാർ¹ മോരുകുടിച്ചു, അച്ചി മാറോടേറുകൊണ്ടു് കിടപ്പവൻ വിഷ്ണു. അവനാൽ പടക്കുപ്പെട്ടവർ വൈഷ്ണവി വന്നെന്നോടു പൊരുതു പോർത്തോറു പോയാളെടോ. വിഷ്ണു താൻ വന്നെന്നോടു യുദ്ധം ചെയ്യാതെഴികിൽ അവനുടെ ശ്രീ പാൽക്കടൽ എന്നുടെ ഭാരതകുപുരിനഗരി എന്നു ചൊല്ലിക്കൊടുടോ. എന്നിയും കേളെടോ, ജാമ്മവാനേ!”

“ചത്തു ചുട്ടു ചടലക്കുളത്തിൽ എല്ലെഴുവനം കോത്തു്, തലയോട്ടിൽ ഭൈഷ്ണവമേറു നടപ്പൻ കള്ളക്കുപാചീശൻ. അവനാൽ പടക്കുപ്പെട്ടവർ മഹേശ്വരി വന്നെന്നോടു പൊരുതു പോർത്തോറു പോയാളെടോ. മഹാഭേവൻ താൻ വന്നെന്നോടു യുദ്ധം ചെയ്യാതെഴികിൽ അവനുടെ കൈലാസ എന്നുടെ ഭാരതകുപുരിനഗരി എന്നു ചൊല്ലിക്കൊടുടോ. എന്നിയും കേളെടോ, ജാമ്മവാനേ!”

“മറവൻ, കുറവൻ, കുറത്തിയെ താരമാക്കിവെപ്പവൻ,² കൂറയില്ലാത്ത സുബ്രഹ്മണ്യൻ. അവനാൽ പടക്കുപ്പെട്ടവർ കൈമാരി വന്നെന്നോടു പൊരുതു പോർത്തോറു പോയാളെടോ. സുബ്രഹ്മണ്യൻ താൻ

1. മന്നാടിമാർ=ഇളച്ചിമാർ. തമിഴിൽ ‘മൻറാടി’ എന്നാണ് രൂപം.

2. മറവൻ=കൂരൻ, മറം എന്ന വാക്കിന്നു് കൂര എന്നാണ് ഇപ്പോഴത്തെ അർത്ഥം. പഴയ അർത്ഥം വീഴും എന്നാണ്. “കുടാകൺമാവൻ—കുളിത്തൊഴികെ. കുറവൻ=മലയൻ എന്നർത്ഥം. കുറാവൻ എന്ന പഴയ തമിഴുപദമാണ് കുറയ്ക്കുന്നതിനായി മാറിയിരിക്കുന്നതു്. കുൻറു്=കുറയ്ക്കൽ. സുബ്രഹ്മണ്യൻ ഒരു നല്ലഭാവമാണെന്നാണ് ദ്രാവിഡരുടെ അഭിപ്രായം. മലയിലുള്ളവൻ—താണജാതിക്കാരൻ എന്നുകൂടി ഇവിടെ ധ്വനിക്കുന്നുണ്ടു്. കുറത്തി=ഇവിടെ ഇളച്ചിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. താരം=ഭാരതങ്ങൾ (ഭാതു) എന്നതിന്റെ തത്ഭവം.

വന്നെന്നോടു യുദ്ധംചെയ്യാതൊഴികിൽ അവനുടെ കമരലോകം എന്നുടെ ഭാരതകവരിനഗരി എന്നു ചൊല്ലിക്കൊള്ളട്ടോ. എന്നിയും കേളെടോ, ജാമ്മവാനേ!”

“ചത്ത മനുഷ്യരുടെ ഉയിരെല്ലാം മറുകി മുറുകി കിടപ്പവൻ യമൻ അറുക്കലമാവാവി. അവനാൽ പടക്കുപ്പെട്ടവരും വാരാമി വന്നെന്നോടു പൊരുതു പോർത്തോറു പോയാളെടോ. യമൻ വന്നെന്നോടു യുദ്ധംചെയ്യാതൊഴികിൽ അവനുടെ യമലോകം എന്നുടെ ഭാരതകവരിനഗരി എന്നു ചൊല്ലിക്കൊള്ളട്ടോ. ഇനിയും കേളെടോ, ജാമ്മവാനേ!”

“തന്മേൽ നിറയ കണ്ണുള്ളവൻ ശചീപതി, കള്ള ഇന്ദ്രൻ. അവനാൽ പടക്കുപ്പെട്ടവരും ഇന്ദ്രാണി വന്നെന്നോടു പൊരുതു പോർത്തോറു പോയാളെടോ. ഇന്ദ്രൻ താൻ വന്നെന്നോടു യുദ്ധംചെയ്യാതൊഴികിൽ അവനുടെ ഇന്ദ്രലോകം എന്നുടെ ഭാരതകവരിനഗരി എന്നു ചൊല്ലിക്കൊള്ളട്ടോ. എന്നിയും കേളെടോ, ജാമ്മവാനേ!”

“ദേവലോകം അസുരലോകം എന്നു ചൊല്ലിക്കൊള്ളട്ടോ.

അസുരലോകം ദേവലോകം എന്നു ചൊല്ലിക്കൊള്ളട്ടോ.

എന്ന പെരററുത്ത മാതാപിതാക്കന്മാർ കേൾക്കുമാറു് കൊള്ളട്ടോ വെന്നിപ്പറ ജാമ്മവാനേ!”

എന്നിങ്ങിനെ ഈരേഴുലോകം കേൾക്കുമാറു് പറയറിയിപ്പോതും ചെയ്തു് ദേവിമനോഭരിയും ഭാരതകരാജാവുംകൂടി ഏഴുനില മാടത്തിൽ ചുതുവതുരംഗം പൊരുതിയിരിക്കുന്ന, കാലത്തു് ശ്രീപാൽക്കുളയിൽ വിഷ്ണുഭഗവാൻ നിയമനീതം¹ പാടുവോതുംചെയ്തു്, ശ്രീകൈലാസത്തിൽ ശ്രീമമാദേവൻ തിരുവടിക്കു നൃത്തഗീതം പാടുവാനായിക്കൊണ്ടു ഏഴുന്നള്ളത്തുടങ്ങി ശ്രീനാരദൻ തിരുവടി.

അതു് ദൂരമേ കണ്ടുകൊണ്ടാനല്ലോ ഭാരതകരാജാവു്.

“ആരടാ പോകുന്നത്, നാരദനല്ലയോ? നീ എങ്ങനെന്നു വരുന്ന? എങ്ങോട്ടുപോകുന്ന?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു.

“ഞാനോ ശ്രീപാൽക്കടലിൽ വിഷ്ണുഭഗവാൻ നിയമഗീതം പാടുവോളംചെയ്തു, ശ്രീകൈലാസത്തിങ്കൽ ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടിക്കു നൃത്തഗീതം പാടുവാനായിക്കൊണ്ടു പോകുന്നു” എന്തരുളിച്ചെയ്തു.

“എങ്കിൽ ഇതുകൂടി കേട്ടുകൊണ്ടു പോടാ, നാരദാ! ആരിന്നു വിഷ്ണുവാകുന്നത്? ആരിന്നു മഹാദേവനാകുന്നത്? ഇവർകൾ എല്ലാവരും എന്നെ പേടിച്ചോടി കഴുകുറ്റിൽ തന്നെ കിടക്കുന്നേതുമുണ്ടോ, നാരദാ! അതേതുമല്ലെടാ, നാരദ! മഹാദേവനല്ലയോ എന്നോടു ചില ദേവസ്ത്രീകളെ പോക്കുയാത്രയാക്കി വിട്ടതു? അതിന്നു അവനുടെ ഉമയും ഗംഗയും ഇരുവരെയും പിടിച്ചുകെട്ടി എന്റെ ദേവികു ഭാസികളാക്കിക്കൊള്ളുന്നേതുമുണ്ടോ, നാരദാ! അതേതുമല്ലെടാ നാരദാ! വിഷ്ണു എന്നു ചൊല്ലുന്ന കള്ളനെത്തന്നെ പിടിച്ചു കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്നു” എന്നിങ്ങനെ അടിപിടിയിവനാക്കിക്കൊള്ളുന്നേതുമുണ്ടോ, നാരദ! അതേതുമല്ലെടാ നാരദാ! മഹാദേവനെത്തന്നെ പിടിച്ചു കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്നു, കാരച്ചടയെല്ലാം കളവോളംചെയ്തു, എനിക്കും എന്റെ കോടാർക്കോടി പടക്കും പക്കുംവെപ്പാനും, പഴയറിവാർപ്പാനും, ഉടുപ്പാനും, ഉറക്കുവാനും പാലകനാക്കിക്കൊള്ളുന്നേതുമുണ്ടോ, നാരദാ! അതേതുമല്ലെടാ, നാരദാ! ദേവകളുടെ കൂടും പറഞ്ഞു കഴുകുറ്റിൽതന്നെ കിടക്കുന്ന നിന്നെയും പിടിച്ചു കെട്ടി ചിറയിലിട്ടു ചവിട്ടുന്നുണ്ടെന്ന് അടുമാസം അലറിപ്പറയുന്ന അസുരനെക്കണ്ടു പുസ്തകവും വീണയുമെല്ലാം ഇട്ടു ഓടത്തുടങ്ങി.

അപ്പോൾ എപ്രകാരം ശോഭിക്കുന്നതെന്നാൽ:—

ഇരുമുമ്പിൽ ശിഷ്യനെപ്പോലെയും, മാഞ്ചാരൻമുമ്പിൽ മുഷികനെപ്പോലെയും, കൈലകൈല വിറച്ചു മനം മുറുകി മങ്ങിപ്പോയി കൈലാസത്തിങ്കലാമ്മാറുചെന്ന് ദീർഘനമസ്കാരമായി വീണാനല്ലോ ശ്രീനാരദൻ തിരുവടി.

“ഏഴുനീലു, ഏഴുനീലു, നാരദ! എന്തു നിന്നുടെ ദുഃഖമെന്തു, ഭയമെന്തു” നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അതുകേട്ടു ഏഴുനീറിരുന്ന്, “കേൾപ്പായാക, ഭഗവാനെ, ഭാരതനെനൊരു അസുരനുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അവനേറെ അഹങ്കരിച്ചു”

അടിയങ്ങളുടെ സന്ധ്യാനിഷ്ഠാഭികർമ്മങ്ങളെ വേർപെടുത്തി, ആരിന്ന ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയാകുന്നുവോ!! ആരിന്ന വിഷ്ണുഭഗവാനാകുന്നുവോ!! ആരിന്ന മഹാഭവൻ തിരുവടിയാകുന്നുവോ!! നിന്തരുവടി മാരെല്ലാവരും അവനെ പേടിച്ചോടി കഴുകുറ്റിൽ തന്നെ കിടക്കുന്നേതു മുണ്ടുപോൽ!! ഭഗവാനേ!”

“അതേതുമല്ലുപോൽ!! ഭഗവാനേ! നിന്തിരുവടിയുണ്ടുപോൽ അവനോടു ചില ദേവസ്രീകളെ യാത്രയാക്കിവിട്ടിട്ട്. അതിന്നു നിന്തിരുവടിയുടെ ഉമയും ഗംഗയും ഇരുവരേയും പിടിച്ചുകെട്ടി, അവന്റെ ദേവികു ഭാസികളാക്കി കൊള്ളുന്നേതു മുണ്ടുപോൽ ഭഗവാനേ!”

“അതേതുമല്ലുപോൽ!! ഭഗവാനേ! വിഷ്ണുഭഗവാനെത്തന്നെ പിടിച്ചുകെട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി, അവന്നു അടിപിടിയവനാക്കിക്കൊള്ളുന്നേതു മുണ്ടുപോൽ ഭഗവാനേ!”

“അതേതുമല്ലുപോൽ ഭഗവാനേ! നിന്തിരുവടിയെത്തന്നെ പിടിച്ചുകെട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി കററച്ചടയെല്ലാം കളവോതുംചെയ്തു, അവന്നും അവന്റെ കോടാർകോടി പടക്കും പടംവെപ്പാനും, പഴയറിവാപ്പാനും, ഉടുപ്പാനും, ഉറക്കുവാനും പാചകനാക്കി നിന്തുണേതു മുണ്ടുപോൽ ഭഗവാനേ!”

“അതേതുമല്ലുപോൽ ഭഗവാനേ! ദേവകളുടെ കൂറും പറഞ്ഞു കഴുകുറ്റിൽതന്നെ കിടക്കുന്ന അടിയനേയും പിടിച്ചുകെട്ടി ചിറയിലിട്ടു ചവിട്ടുന്നുണ്ടെന്ന് അട്ടമാസം അലറിക്കൂട്ടുന്ന അസുരനെക്കണ്ടു പുസ്തകവും വീണയുമെല്ലാം ഇട്ട് ഓടിപ്പോന്നേൻ. അന്നേരം അടിയത്തിന്നു വന്നോരു ഭയം ഒരിക്കലും തീരാവതല്ലേ, ഭഗവാനേ!” എന്നു പിന്നെയും പിന്നെയും തൊഴുതുണർത്തിനാനല്ലോ ശ്രീനാരദൻ തിരുവടി.

അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന കാലത്തു ഭാരതകരാജാവും നാരദന്നു കുരള¹ പറകയത്രെ പ്രവൃത്തിയാകുന്നത്. എന്നാൽ നാരദന്റെ കുരള കേൾക്കേണമെന്നു കല്പിച്ചു കൈലാസത്തിന്റെ വടക്കെ താഴ്വരയിങ്കൽ ചെന്ന് ആതുർ കൂക്കിവിചിക്ഷണങ്ങളെക്കൊണ്ടുപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“ആറാംശിരസ്സിൽ അണിക്കൈലാസമറി, പോരാഴ്ച പേശി കിളിമൊഴിപെരുത്തന്നോടൊരാസനമേറി കൊത്തക്കണവല്ലി

പാമ്പാടും പാഴ് തലയ്! കള്ളക്കപാലീശാ! കൊങ്കപാലീശാ!"¹ എന്നിങ്ങിനെ ആത്മ കൃഷി വിളിക്കത്തുടങ്ങി.

അതുകേട്ട് ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടിക്കും കോപംചെന്ന് കോപാലഗ്നിത്തോടും കൂടി, നെറടിഖണ്ഡം വിറച്ചു, ജടാധാരങ്ങളെല്ലാം ഒന്നോടൊന്നു തൊടാതെ ആടത്തുടങ്ങി, നാഗങ്ങളെല്ലാം ചിററഴിഞ്ഞു ടത്തുടങ്ങി, ഭൂതങ്ങളെല്ലാം ഭൂമിച്ചോടത്തുടങ്ങി, ഭാരതകലോകം വിറക്കത്തുടങ്ങി.

"ഉഗ്രമായി കൊന്നു മുടിക്കുന്ന അസുരന്റെ ആററുലൊഴിപ്പാൻ ഉപായം എപ്രകാരമെന്നാൽ:—അറിഞ്ഞെന്നപോലെ ഞാനുണ്ടല്ലോ, പണ്ടു കണ്ടത്തിങ്കൽ കാളകൂടവിഷയത്തെ സംഗ്രഹിച്ചിട്ട്, അതിന്നു കാളി എന്നൊരു പെണ്ണിനെ തോറി വിട്ടാൽ ഈ അസുരനെ ക്ഷണമാത്രംകൊണ്ടു കത്തിക്കൊല്ലുന്നുണ്ടെന്നു" കല്പിച്ചു കാളകണ്ടം, കറകണ്ടം, തിരുനീലകണ്ടം എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നുവരയായി സ്ഥാപിച്ചു കിടക്കുന്ന കാളകൂടവിഷയത്തെ എടുത്തു എട്ടാം പാതാളം നോക്കി എറിഞ്ഞുരുളി. അപ്പോൾ പൊങ്ങിപ്പോയോരു പുകതോന്നി. പുകയത്തഴൽ തോന്നി. അഴലകത്തഗ്നിതോന്നി. പക്കം പതിന്നാലു തോന്നി. ചൊവ്വാഴ്ചയെന്നൊരു ആഴ്ചയും തോന്നി. വിശാകമെന്ന തിരുനാളും തോന്നി. അതുകൊണ്ടും ശക്തിപോരാഞ്ഞു ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാർ മൂവരും കൂടി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടിയുടെ മൂന്നാം തിരുനേത്രത്തിൽ പാൽതകാലത്തു, അഞ്ഞനപ്പെരുക്കുന്നുപോലെ, മാമലപാലം, ഹാ! ഹാ! എന്ന ശബ്ദത്തോടും, പതിനാറു ബാഹുക്കളോടും കൂടി പോന്നു പിറന്നരുളി പ്രസന്നരൂപി, പരമദൈവവി, ശ്രീഭദ്രകാളി.

‘ആറിലും അഴകതായേ!³ അരൻമണികഴൽ നല്ലാളേ!⁴

ആനന്ദസുന്ദരി, ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധ്യംകന്നിലമ്മേ പോലും! മൂലതായേ!’

പിറന്നുവീണ ഭദ്രകാളി എപ്രകാരം അഹങ്കരിക്കുന്നുവെന്നാൽ:—“പരമാ, പരമാ, പണിയെന്നിക്കു; പാരെഴും മലയെടുത്തു

1. പാല്=ഭാഗം എന്നർത്ഥം—അർദ്ധനാരിശ്വരത്വം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

2. ശക്തി.

3. ഇതിന്നു മുമ്പുണ്ടായ അറുപതിലും അഴകേറിയവളെ!

4. ഹരൻറെ ഷെൺകിദാമേ.

മറച്ചിട്ടുവന്നേ, മലകൊണ്ടു പന്തടിക്കുവന്നേ, ഉഴിറി ഉണർത്തിട്ടുവന്നേ ഉരിയാമുഖംപെരുമാനേ, എന്നെ പടത്തു കാരണം പെരിക പണി അരുള, ഭഗവാനേ!” എന്നു തൊഴുതുണർത്തിനാളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“കരുണയുണ്ടോ, മകളേ, കാളി! കൊടിയസുരൻ പോർ വേണ്ടി വന്നൊരഴൽ, ചിത്രനാം അവനെയും കൊന്ന് ദേവബ്രാഹ്മണരെ രക്ഷിപ്പോയാക!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അവന്നു പടയും ആയുധവുമുണ്ടോ?” എന്നു തൊഴുതുണർത്തിനാളല്ലോ, ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഉണ്ടെ”ന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“എങ്കിലോ അടിയത്തിന്നും പടത്തോറിത്തരുവോയാക!” എന്നു തൊഴുതുണർത്തിനാളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

ആറന്തറായിരം കോടി ദേവപ്പടയും തോററിക്കൊടുത്തരുളി.

“ആയുധം തോററിക്കൊടുത്തുവോയാക?” എന്നാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി.

കുന്തം, കിഴക്കിട, ഇഴറവാൾ, ടിണ്ഡി, ഭിണ്ഡി, ഇരുമ്പു ലക്ക, പള്ളിവാൾ, ത്രിശൂലം, പാത്രവട്ടക എന്നിങ്ങനെ പതിനാറു ബാഹുക്കൾക്കു തക്കോരു ആയുധങ്ങളും തോററിക്കൊടുത്തരുളി.

“വാഹനം തോററിക്കൊടുത്തുവോയാക!” എന്നാൾ ഭദ്രകാളി.

“ഏകമ്പം, കണവീർത്തം, മഹാകാളം, മധുരത്തം എന്നിങ്ങനെ നാലു കാടുള്ളതിൽ (അമ്പ)മഹാകാളമാകുന്ന കാട്ടിൽ വസിപ്പുവളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാചു്. അവളെ ഏറ്റുവാഹനമായി കൊണ്ടുപോയാക!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു.

“ഇവിടെനിന്ന് ഭാരതകുപുരിയ്ക്കു എത്ര യോജന വഴിയുണ്ടെ”ന്ന് തൊഴുതുണർത്തിനാളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഏഴുനൂറു യോജനയുണ്ടെ”ന്നരുളിച്ചെയ്തു.

“എങ്കിലോ അടിയത്തിന്റെ പട ഇവിടെനിന്ന് അത്രത്തോളം ഇടവേദ¹കൂടാതെ നിൽക്കേണെ”മെന്നു തൊഴുതുണർത്തി ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ ഭഗവാന്റെ വലത്തെ തുത്തുടയിൽ തട്ടിയരുളിയ കാലത്തു് പുതുമഴു പെയ്തു് പറ്റുന്നാൾ ഈയാംപാററകൾ പൊടിയും കണക്കെ പൊടിയത്തുടങ്ങി പിശാചുപടകൾ. അവരുടെ പേരെല്ലാം കാരമെന്നാൽ:—

1 ഒഴിയു്.

അടിച്ചാടവനെ, പൊടിച്ചാടവനെ, പൊത്തപ്പിടിപ്പവനെ, ഇച്ചിലുണ്ണി, നിന്നംനക്കി, താളംകൊട്ടി, റെറുമലച്ചി, ഒരുവരിപ്പല്ലി, അഷാമാരെ, ഇഷാമാരെ, ധൂമധൂത്രായംകണ്ണി എന്നിങ്ങിനെ പതിനാറു നൂറ്റാണ്ടിനുള്ളിൽ പിശാചുപടയും തോറ്റിരിക്കാത്തതല്ല. “മുനം നിനക്കു മുത്തപേർ അറുവരുപാവനാഭം, പടയും പോയിട്ടുണ്ട്. അവർ ഭാരതനെ കൊന്നേതുമില്ല; അവരിങ്ങു വന്നേതുമില്ല. എങ്കിൽ നീയെന്തോടൊരു സത്യംചെയ്തു പോകേണ” മെന്നരുളിച്ചെയ്തു.

അതുകേട്ട ഭദ്രകാളിയും നാനാജാതിയായുള്ള സത്യങ്ങൾ പലതും തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“സത്യം തിരുനീലകണ്ഠൻ തിരുവടിയാണ്, ഭാരതനെ എൻ ദൃഷ്ടിയാലെ കാണുമനാകിലോ, അവനേയും കൊന്നു അപർണ്ണശിരസ്സും കൊണ്ടു കൈലാസത്തിന്നു വരേൻ ഭഗവാനേ!” എന്നു തൊഴുതുണർത്തി.

“പോരും പോരും മകളെ സത്യമല്ലാം, കൈലാസം വലത്തു വെച്ചു പട പുറപ്പെടുവോയാക!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു.

മുറിച്ചോപ്പും മുലതിശുലവും കൊടുത്ത കാലത്തു മരങ്ങൾ മുറിഞ്ഞു വീഴുമാറും, മലകൾ ഇടിഞ്ഞു തകരുമാറും, ചെട്ടെന്നു അട്ടമ സിദ്ധരുളിച്ചെയ്തു.

“അടിയനിന്നു കൈലാസം വലത്തുവെക്കയില്ല. ഭാരതനെ കൊന്നു ശിരസ്സുകൊണ്ടു വരുമ്പോഴേ വലത്തുവെച്ചു!”

“എങ്കിൽ ഇടത്തുവെച്ചു പട പുറപ്പെടുവോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു. ഇടത്തുവെച്ചു പട പുറപ്പെട്ടു തുടങ്ങി മുന്തിലത്തെ ചൊച്ചാഴി നാൾ പുറപ്പെട്ട പട പിന്നത്തെ ചൊച്ചാഴിനാളും പുറപ്പെട്ടുകിടയില്ല.

ഭദ്രകാളിയും ഭണ്ഡികന്റെ ചുമലിൽ കരയേറി ഏഴാം ഗോപുര വാതിൽക്കൂടെ എഴുന്നള്ളത്തുടങ്ങി, അപ്പോൾ അതിൽ വസിക്കുന്ന നന്ദികേശപരൻ.

“കേൾപ്പോയാക നന്ദികേശപര! നീയെന്തിനെന്നെന്തെന്നോടൊക്കെ മല്ലോ. നിന്റെ മകൻ നന്ദിമഹാകാളനെ എന്നിങ്ങു സേനാപതിയാക്കി തരുവോയാക!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു.

“കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയാലും!” എന്നാൻ നന്ദികേശപരൻ.

അപ്പോൾ നന്ദിമഹാകാളനെക്കൊണ്ട് പള്ളിനാത്തകം എടുപ്പിപ്പോതും ചെയ്തു അമ്പമഹാകാളമാകുന്ന കാട്ടിൽകൂടെ എഴുന്നള്ളിത്തുടങ്ങി. അപ്പോൾ അതിൽ വസിക്കുന്ന വേതാളം തെട്ടിയുണർന്ന്, “ആരോ എന്റെ ആശ്രമത്തിൽക്കൂടെ കൊട്ടിയലങ്കരിച്ചു വരുന്നു. യാതൊരുതൊരുത്തനെങ്കിലും ഞാനൊട്ടേറെ അലങ്കരിക്കേണ്ട”മെന്ന് കല്പിച്ചു, ഒരു കാട്ടാനക്കാടുപുക്കു് ഒരാനത്തലവനെക്കൊണ്ട് നെറ്റിമേൽ തൊടുക്കറിയായി ശോഭിച്ചു, രണ്ടാനത്തലവനെക്കൊണ്ട് കാതിൽ കണ്ഡലമായി ശോഭിച്ചു, ഇരുപത്തൊന്നാനത്തലവനെക്കൊണ്ട് നെടുമംഗലസൂത്രമായി ശോഭിച്ചു, മുപ്പത്തൊന്നാനത്തലവനെക്കൊണ്ട് മുലക്കുളയായി ശോഭിച്ചു, അറുപത്തൊന്നാനത്തലവനെക്കൊണ്ട് അരയിൽ കിഴിഞ്ഞിയിായി ശോഭിച്ചു, രണ്ടാനത്തലവനെക്കൊണ്ട് കാലിൽ പാടക¹ചിലമ്പായി ശോഭിച്ചു, ഒന്നിരുന്തായിരം ആനത്തലവന്മാരെ കൊന്നു കുറിച്ചു, ഏഴു സമുദ്രത്തിലെ തണ്ണീരും പെരുകി,² അപ്പോൾമേ നിന്നിരുന്നോരു ഇലമരത്തെ മുരടെ കുത്തിപ്പറിച്ചെടുത്തു്, ഇലയുരി കളഞ്ഞു് പല്ലിടയിൽ ശോഭിച്ചിരിക്കുന്ന വേതാളത്തിന്റെ സ്വരൂപം എപ്രകാരമെന്നാൽ:—

മഴപ്പോലെ പല്ലു്, കൊഴുപ്പോലെ നാവു്, അന്തരീക്ഷഃപോലെ വായ, കുന്താണിമുട്ടുനാട്ടിയാർപ്പോലെ മുക്കു്, ഇരുമ്പുകിടാരം മുട്ടുകുത്തിയപോലെ കണ്ണു്, ആകാശത്തോടും ഭൂമിയോടും ഇടവേദുകൂടാതെ നീളം, എന്നിങ്ങിനെ ഇരിക്കുന്ന വേതാളത്തിന്റെ സ്വരൂപത്തെക്കുണ്ടു് ഭദ്രകാളിക്കും ഭയമായി, ഭദ്രകാളിയെക്കണ്ടു് വേതാളത്തിന്നും ഭയമായി.

“എന്തിനു കാണാകുന്നതു പർവ്വതമോ?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ഭദ്രകാളി.

“പർവ്വതമല്ലെൻ തമ്പുരാട്ടി, തിരുവടിയുടെ ഏർവാഹനമത്രെ!” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“ഹാ! കഷ്ടമേ, വാഹനത്തെക്കണ്ടാൽ എത്രയും അഴകിയതെന്നു തോന്നുന്നു. വേതാളമേ, പിശാഃച!” എന്നു വിളിച്ചുരുളിച്ചെയ്തു.

“ഏറവൻ തമ്പുരാട്ടി!” എന്നു വിളിക്കേട്ടു നമസ്കരിച്ചാളല്ലോ.

“നീ ഏതുമാനം ഉപജീവിക്കുമാറില്ലേ?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു.

“പെരുകീട്ടില്ലേ,¹ തമ്പുരാട്ടി! പണ്ടു ചാപരയുഗത്തിൽ ദേവാ സുരയുദ്ധം പെരുകുമ്പോൾണ്ടായിരുന്ന കാലത്തു് അന്നസുരകളുടെ നിന്ന ഞെ തിന്മാൻ തോറ്റി. അന്നടിയത്തിന്റെ പഴുവയടു് അരവയറായി കിടപ്പു. ഇന്നൊരു കാട്ടാന കാടുപുക്കു്, ഒന്നിരുത്തറായിരം ആനത്തലവ ന്മാരെ കൊന്നു കുറിച്ചു്² അടവിയിങ്കൽ പട്ടിണിതന്നെ കിടക്കുമൊള്ളു്” എന്ന് തൊഴുതുന്നതിനാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാചു്.

“ഹാ! കഷ്ടമേ, ഒന്നിരുത്തറായിരം ആനത്തലവന്മാരെ കൊന്നു കുറിച്ചിരിക്കുന്നു. എങ്കിൽ ഞാനോ പോകുന്നു ഭാരതനെ കൊല്ലുവാൻ നീ കൂടെ പോരുവോയാക” എന്നുളിച്ചൊഴു.

അതുകേട്ടു് കൈകൊട്ടിച്ചിരിച്ചാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാചു്.

“എന്തു പിശാചേ, നീ കൈകൊട്ടിച്ചിരിച്ചെ”ന്നു കോപിച്ചുര ളിച്ചൊഴു.

“മറേറുതല്ലെൻ തമ്പുരാട്ടി, മൂന്നും നിന്തിരുവടിക്കു മൂത്ത പേർ അറുവരും പാവമാരും പടയും പോയിട്ടുണ്ടു്. അവർകൾ ഭാരതനെ കൊന്നേതുമില്ല; അവരിങ്ങു വന്നേതുമില്ല. എങ്കിൽ നിന്തിരുവടിയെ കൊലപ്പെടുമെന്നു നിനച്ചു് കൈകൊട്ടിച്ചിരിച്ചെ”ന്നു വേതാളമാകുന്ന പിശാചു്.

“സത്യം തിരുനീലകണ്ഠൻ തിരുവടിയാണു്, ഭാരതനെ എന്റെ ഭൃഷ്ടിയെക്കൊന്നു കാണുമെന്നാകിലോ, അവനേയും കൊന്നു് അവന്റെ ഇടത്തു ടപ്പു³വണ്ണമേൽ ഭഗവുകൊഴുത്തു് കയ്ച്ചുവെച്ചിരിപ്പോരു മാംസഖ ണ്ഡമുണ്ടല്ലോ, അതു നിന്റെ പരശുകൊണ്ടു വെട്ടി തിന്നുമാറാക്കുന്നു ണ്ണെന്ന്” അതളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“നിന്തിരുവടി ഭാരതനെ കൊന്നേതുമൊക്കും, അടിയൻ അസുര മാംസം ഭക്ഷിച്ചേതുമൊക്കും. എങ്കിൽ നിന്തിരുവടിയും നിന്തിരുവടി യുടെ പടയും കൂടി അടിയത്തിന്റെ ചുമലിൽ കരയേറിക്കൊൾവോ യാക!” എന്നു ചൊല്ലി ചുമൽകിഴിഞ്ഞു് കാട്ടിക്കൊടുത്താളല്ലോ വേതാ ളമാകുന്ന പിശാചു്.

1, കുടിച്ചിട്ടില്ല.

2. ഒരു മാതിരി തിരു എന്നർത്ഥം.

3. ഇവിടെ തൂ എന്നർത്ഥം.

അതുകേട്ട ഭദ്രകാളിയും ഭണ്ഡികന്റെ ചുമലിൽനിന്ന് മുറിച്ചു വെട്ടെടുത്ത് വേതാളത്തിന്റെ ചുമലിലിട്ട് ശ്രീപാദം കറുകിനാളല്ലോ.

എടുത്തുകൊണ്ട് നിവർണ്ണപ്രാദം മേഘത്തിനിടയിൽ പുകക്കാളി ചാളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഇറക്കിറക്കേ, വേതാളമേ! പിശാചേ! നീ ആകാശത്തോടും ഭൂമി യാടും ഇടവേദ കൂടാതെ നീളം. ഞാനോ താന²മായിരിപ്പോതത്തി യല്ലേ. എന്നെ ഈ വിധം കൊണ്ടുപോകുന്നതാകിൽ ഞാൻ ഭാരത കനോടു യുദ്ധത്തിനൊട്ടും ശേഷിയില്ലാതപോം.” എന്നതളിച്ചെഴു ശ്രീഭദ്ര കാളി.

“ഹാ! കഷ്ടമേ, ഇന്നുള്ള പെണ്ണങ്ങൾക്ക് ഒട്ടും തന്നെ നാണമി ല്ലയോ? ഒരുത്തിയുടെ വണ്ണവും നീളവും സ്വപ്നം കറക്കാമോ?” എന്നു ചൊല്ലി നടുക്കൊണ്ട് മുപ്പത്തിരണ്ടു മടക്കിട്ട് മഴുങ്ങാലുകത്തി പുറങ്ങാ ലിച്ചുകൊണ്ട് പോകത്തുടങ്ങിനാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാചു്.

അപ്പോൾ എപ്രകാരം ശോഭിക്കുന്നു ശ്രീഭദ്രകാളിയുടെ തിരുമുഖ പ്രഭഭസമെന്നാൽ:—

വലത്തുക്കണ്ണാടിതൃപ്പൻ, ഇടത്തുക്കണ്ണു ചന്ദ്രൻ, നെറ്റിത്തുക്കണ്ണു ഗ്നി എന്നിങ്ങനെ മൂവരും കൂടി ഉദിച്ചാരെപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്നു. അ ങ്ങിനെ കൊട്ടുമാപ്പുലങ്കാരത്തോടുകൂടി വണ്ടുമിതുന്നങ്ങൾ ചേരും മതു മലർ പൂങ്കാവിലകൂടെ എഴുന്നള്ളത്തുടങ്ങി.

അപ്പോൾ അതിൽ വസിക്കുന്ന പാവമാരും പടയും “ഭാരത രാജാവും പടയും ഇവിടെയും വന്നു, കൊൽവാൻ” എന്നു കല്പിച്ചു ഓടുകയും ഒളിക്കുകയും തുടങ്ങി.

“ഓടാതെ, ഓടാതെ അമ്മമാരെ, അഞ്ചായിനമ്മമാരെ, നെഞ്ച കത്തിൽ പിറന്ന കാളി എന്നെന്നിരിക്കു നാമം. ഞാനോ പോകുന്നു ഭാരതകനെ കൊല്ലുവാൻ. നിങ്ങൾ കൂടി പോരുവോയാക!” എന്നതളി ചെഴു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ട പാവമാരും പടയും ഭദ്രകാളിക്ക് മുന്മുഖമായി പോക ത്തുടങ്ങി. അങ്ങിനെ കൊട്ടുമാപ്പുലങ്കാരത്തോടും കൂടി പോകുമ്പോൾ കാണായി ഭാരതകലോകം.

1. ഇന്നു എന്നതിന്നു ആചാരവാക്കു്.

2. നിന്നെപ്പോലെ യലിപ്പമിപ്പല്ലൻമ്മാ. താനം=ആത്മ, താനം (മെലിവു) എന്നതിന്റെ സംഗ്രഹരൂപവുമായാ.

3. അധികം ചൊന്താതെ.

“എന്തിനാ കാണുകുന്നത് രാജ്യമോ?” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

“രാജ്യമല്ലെന്ന് തമ്പുരാട്ടി! ഭാരതലോകമത്രേ!” എന്നാൻ നന്ദി മഹാകാളൻ.

“ഹാ! കഷ്ടമേ! എന്നുരശ്മനുടെ കൈലാസം ഇതിനോടൊപ്പം!” എന്ന് ആശ്ചര്യപ്പെട്ടുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

വേതാളവും ഭദ്രകാളിയെ യുദ്ധഭൂമിയിൽ കൊണ്ടിറക്കുവാനും ചെയ്തു, കിഴക്കെ ഗോപുരവാതിൽക്കൽ ചെന്ന് ഏഴുലക്ഷം പടകൊന്ന് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ. തെക്കെ ഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്ന് എട്ടുലക്ഷം പടകൊന്ന് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ. പടിഞ്ഞാറെ ഗോപുരവാതിൽക്കൽ ചെന്ന് ഒമ്പതുലക്ഷം പടകൊന്ന് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ. വടക്കെ ഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്ന് പത്തുലക്ഷം പടകൊന്ന് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ.

അങ്ങിനെ വയറു നിറയാത്തവരെ, വായും പിളർന്നു കിടന്നാളല്ലോ. അതു ചില അസുരവീരന്മാർ കണ്ടു് ഒരു കല്ലിന്റെ വിലപാറ മെന്ന് കല്പിച്ചു് അതിൽ ഇറങ്ങി ഓടുകയും, ഉള്ളിക്കുകയും തുടങ്ങി.

വായ നിറഞ്ഞവരെ, മെല്ലെവെ മുറുക്കിപ്പിടിച്ചു ഭദ്രകാളിയുടെ തിരുമുഖിൽ നൃത്തംവെച്ചു കളിക്കത്തുടങ്ങി.

അതുകണ്ടു ഭദ്രകാളിയും “കേൾപ്പോയാക, നന്ദിമഹാകാളാ! നമ്മുടെ വേതാളത്തിന്റെ പൈദാഹം ഒട്ടു തീർന്നു. ഇനി നമ്മുടെ പിശാചു് പടകളെ എല്ലാവരേയും വിളിച്ചു് ഭാരതലോകം ഏഴു ചുറ്റിട്ടു് ശേഷിച്ച പടകളെക്കൊണ്ടു് ആർപ്പലങ്കാരം ചെയ്തിപ്പോയാക!” എന്നു രുളിച്ചെയ്തു.

അതുകേട്ടു നന്ദിമഹാകാളനും പിശാചുപടകളെ എല്ലാവരേയും വിളിച്ചു് ഭാരതലോകം ഏഴുചുറ്റിട്ടു ശേഷിച്ച പടകളെ ആർപ്പലങ്കാരം ചെയ്തിപ്പിക്കത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“ആർപ്പതാ കേൾക്കുന്നു മന്നവരേ, മഹാരാജാവേ, ഭർതാവേ! പട വന്നു നിരന്നു എന്നു തോന്നുന്നു” എന്നാൾ ദേവിമനോഭരി.

“ആർപ്പല്ല ദേവി കേൾക്കുകുന്നത്. നമ്മുടെ അസുരവീരന്മാരുടെ അഹങ്കാരമത്രേ ” എന്നാനസുരരാജാവു് ഭാരതൻ.

രണ്ടാമതും ആർപ്പലങ്കാരം ചെയ്യാരല്ലോ.

“രണ്ടാമതും ആർപ്പതാ കേൾക്കുന്നു മന്നവനേ, മഹാരാജാവേ, ഭർത്താവേ!” എന്നാൾ ഭേവിമനോദരി.

“ആർപ്പല്ല ഭേവി കേൾക്കാകുന്നത്. ആനത്തലവനാഭം കതിരത്തലവനാഭം തമ്മിൽ പന്തി തിരിയാഞ്ഞു ഇഴുകിയത്രെ.” എന്നാനസുരരാജാവു് ഭാരകൻ.

മൂന്നാമതും ആർപ്പലങ്കാരം ചെയ്യാരല്ലോ.

“മൂന്നാമതും ആർപ്പതാ കേൾക്കുന്നു, മന്നവനേ, മഹാരാജാവേ, ഭർത്താവേ!” എന്നാൾ ഭേവി മനോദരി.

“ആർപ്പല്ല ഭേവി കേൾക്കാകുന്നത്. കിഴക്കെ സമുദ്രവും പടിഞ്ഞാറെ സമുദ്രവും തമ്മിൽ വിരുന്നപെന്ന് ഇഴുകിയത്രെ.”

നാലാമതും ആർപ്പലങ്കാരം ചെയ്യാരല്ലോ.

നാലാമതും ആർപ്പതാ കേൾക്കുന്നു മന്നവനേ, മഹാരാജാവേ, ഭർത്താവേ!” എന്നാൾ ഭേവി മനോദരി.

“ആർപ്പല്ല ഭേവി കേൾക്കാകുന്നത്. ഭൂമിയിൽ ചെറുകുടിയിൽ ചെറുമനുഷ്യൻ ചത്തു യമലോകത്തേക്കു അന്തകൻ കെട്ടിയിഴുകിയത്രെ.” എന്നാനസുരരാജാവു് ഭാരകൻ.

അഞ്ചാമതു് പഞ്ചകപടയും,¹ മരതകപടയും,² ഭദ്രകാളിയും കൂടി എടുടിശ പൊട്ടുമാറു് പെട്ടെന്ന് അട്ടമസിച്ഛിച്ചുളളിച്ചെയ്തു.

അപ്പോൾ ഭാരകന്റെ ഏഴുനിലമാടം ഏഴോടത്തിടിഞ്ഞു പൊടിഞ്ഞു ഭൂമിയിങ്കൽ ശയനമായി³. വീണ് ഏഴുനീറിനിന്ന് ഓടി കയ്യാടങ്ങിനാനല്ലോ അസുരരാജാവു് ഭാരകൻ.

“ആരോ ആരോ എന്നെ നടുക്കിയതു്. അരനോ, ആർമ്മുകനോ, പൊന്നോടൊത്ത കുമാരനോ, പോത്തേറിയവനോ, ശചിപതി കള്ളഇന്ദ്രനോ, യാതോയാതൊരുത്തനെങ്കിലും അറിഞ്ഞു വാ ദൂതാ!” എന്നു ചൊല്ലി ദൂതനെ യാത്രയാക്കി വിട്ടാനല്ലോ.

1, 2. ഭദ്രകാളിയുടെ പടയുടെ വിഭാഗത്തിൽ പെട്ടതു്.

3. കിടക്കുന്ന മാതിരി വിണ്ണ എന്നു താൽപര്യം.

ദൂതനും പോകുവോയി ചെന്നു് ഒരു ഇലമരത്തിൽ മുകുളേറി നോക്കിയ ദിക്കിലൊക്കെ പട കണ്ടു് ശക്തികെട്ടു്, ബുദ്ധികെട്ടു് മനം മറുകി മുറുകി പോരുവനല്ലോ.

“അറിതു വന്തായോ ദൂതാ.”

“അറിതു വന്തിലെൻ പെരുമാനെ, നീണ്ട ജടയും വളഞ്ഞ ഭംഗവും മുഖിൽ അറുവരു പെണ്ടി¹ മാന്ദം നിറന്നു കോവിൽക്കകപുക്കു് എന്നാൻ” ദൂതൻ.

“ആണോ, പെണ്ണോ എന്നു നിശ്ചയമായി അറിതു വാ ദൂതാ!” എന്നാനസൂരാജാവു് ഭാരതകൻ.

രണ്ടാമതും ദൂതനും പോകുവോയി ചെന്നു് ഒരു കല്ലിന്റെ വില ലാഭത്തിൽ കൂടെ പിശാചുപടയുടെ നടുവെ ചെന്നു പുറപ്പെട്ടാനല്ലോ. പിശാചുപടകൾ കൊന്നു ഭക്ഷിപ്പാനായി കൂടിനരല്ലോ.

“കൊല്ലാതെ നാം കണ്ടൊരു അടയാളമുണ്ടാക്കി അയക്കേണ” മെന്നതളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു പിശാചുപടകൾ എല്ലാവരും കൂടി നിരൂപിച്ചു്, ഒരു ഇലമരത്തെ മുരടെ കുത്തിപ്പറിച്ചെടുത്തു കുറുക്കനെ മുറിച്ച് ദൂതന്റെ കഴുത്തിൽ തടിക്കൂട്ടി വിട്ടാനല്ലോ. അപ്പോൾ എപ്രകാരം ശോഭിക്കുന്നു ദൂതനെനാൽ:—

ഒട്ടേടം ദൂതനരളും, ഒട്ടേടം തടിയരളും, ദൂതന്മേൽ തടിയരളും, തടിയന്മേൽ ദൂതനരളും, അങ്ങിനെ ഉരുണ്ടും, പുരണ്ടും, തിരിഞ്ഞും, മറിഞ്ഞും ചെല്ലുന്നതു ദുരമേ കണ്ടുകൊണ്ടാനല്ലോ ഭാരതരാജാവു്.

“ആരെടാ ദൂതാ, ഹിന്റെ കഴുത്തിൽ തടികൂട്ടിപ്പിട്ടെ”ന്നു ചൊല്ലി തടിയെല്ലാം പൊളിച്ചു എടുദിക്കിലും ആരാധിച്ചാനല്ലോ അസുര രാജാവു് ഭാരതകൻ.

“ദൂതനടിയൻ വിടകൊണ്ടേൻ, കാലത്താലെ വിടകൊണ്ടേൻ, കഴുത്തെയറുത്തു് തിന്മയായി കൂടിനരവർകൾ. മുടിയും കടകവും കളയാതെ മുത്തി² തനിക്കു ശരണം പോക നല്ല!” എന്നാൻ ദൂതൻ.

1. പെണ്ണങ്ങൾ, തമിഴിൽ പെണ്ടർ എന്നാണ് രൂപം.

2. ശിവൻ.

“മുത്തി പണ്ടു ബാണൻ പലകാലം വാതിൽ കാത്തു കിടപ്പു ചൻ. അമ്പനെതന്നെ പേത്തിരിപ്പാനോ. പേടിയാതെ നില്ലെ”ന്നാൻ അസുരരാജാവ് ഭാരതകൻ.

“പേടിച്ചാലൊട്ടും ആഴ്ചയും¹ ഗതിയുമില്ല കൂടിച്ചാവാൻ പറഞ്ഞിട്ടില്ല. നമ്മളിൽ പണ്ടു സേവിച്ച നാൾ കുറിച്ചു ജീവിതം² തരവോയാക!” എന്നാൻ ദൂതൻ.

“മെയ്യോ, പൊയ്യോ” എന്നാനസുരരാജാവ് ഭാരതകൻ.

“മെയ്യെന്നാകിലും പൊയ്യെന്നാകിലും പേയ്³നാൻ കാളി വന്ന് നിങ്ങളെച്ചൊക്കെ അറുത്തു തിന്നുമ്പോൾ ഞാൻ താനേ നോക്കിയിരിക്കയില്ല. ഞായം നാളെ പറഞ്ഞുകൊള്ളാം” എന്നാൻ ദൂതൻ.

“പോ, പൊരുത്തമില്ലാത്ത കള്ളോ, മഹാദൂതാ!” എന്നു ചൊല്ലി തന്റെ കയ്യിന്മേൽ കിടന്നോരു കനകവളയഴിച്ച് ദൂതന് ജീവിതപ്പൊന്നാക്കി⁴ എറിഞ്ഞുകൊടുത്താനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരതകൻ.

ദൂതൻ ജീവിതം ഒട്ടും സംശയിക്കാതെ എടുത്തുകൊണ്ട് ചന്ദനപ്പള്ളിയിൽ ചെന്ന് “നിദ്രയാ ഭേദി, നിന്റെ ജ്ഞാപിന് ചാവരു കാലം വന്നടുത്തു. യുദ്ധത്തിന്നു പോകുമ്പോൾ വിചാരിച്ചിട്ടുണ്ടോ യാക!” എന്നു ചൊല്ലി വന്നാത്തരോ നോക്കി പോയാനല്ലോ.

ദൂതൻ പോയ ഭാഗം തനിക്കൊരു വാട്ടം വരുതെന്നു കല്പിച്ച് അർബാണനെ വിളിച്ചു പട നിരത്തത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

ജരബാണനും പടയോരു ഭാഗം, ദീർഘബാഹുവും പടയോരു ഭാഗം, പതിനാറായിരം ചെങ്കുളിവില്ലമ്പരക്കരും പടയോരുഭാഗം, കാലകേയനും പടയോരുഭാഗം, ഭാരതകരാജാവും പടയോരുഭാഗം.

ഭാരതകരാജാവ് പടനിരത്തുന്നതു കണ്ട് ഭദ്രകാളിയും പട നിരത്തത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

1. ജീവിച്ചിരിക്കുക എന്ന സ്ഥിതി.

2. ശമ്പളം.

3. പേയ്=ചിശാച്. തമിഴിൽ പേയൻ എന്നും രൂപമുണ്ട്. ‘ആർ’ പുരുഷബഹുവചനം.

4. പൊന്ത്=ഒരു നാണൂ. ചൊന്നിന്ത് സ്വർണ്ണം, ലോഹം, നാണൂ എന്നൊക്കെ അർത്ഥമുണ്ട്.

ഗണപതിയും സുബ്രഹ്മണ്യനും പടയോതഭാഗം, അയ്യനും ഭൂതപ്പടയോതഭാഗം, കൂളികർമ്മ കുന്തിരാമനും¹ പടയോതഭാഗം, നീലവട്ടാരിയും² നന്ദിവത്തുഗോപാലനും³ പടയോതഭാഗം, യമനിക്കുനും⁴ തിരുമണിമങ്കയും⁵ പടയോതഭാഗം, ഭദ്രകാളിയും പിശാചുപടയോതഭാഗം.

ഭദ്രകാളി പടനിരത്തുന്നതുകണ്ട് ഭാഗവതരാജാവ് കഷ്ടിച്ച് കണ്ണും ചുമത്തി കച്ചരടുകെട്ടി, വിൽപ്പരടുമുക്കി ആവനാഴിയിൽ ശരം തിരുകി, യുദ്ധപ്പോക്കോലം ധരിച്ച് യുദ്ധസന്നദ്ധനാവാനും ചെയ്ത് പൂജിപ്പൂട്ടിയ തേരിന്മേൽ കരയേറി യുദ്ധഭൂമി മുപ്പത്താറു കാതം നടുങ്ങുപാഞ്ഞ ത്താനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാഗവതൻ.

ആനയും ആനയും തമ്മിൽ കെട്ടി, തേരും തേരും തിരുകി പാഞ്ഞത്, വാൾക്കുവെട്ടി, തോൾക്കുവെട്ടി, ഏറ്ററി എറിക്കൂട്ടം മഹാകൂരമായിക്കൊണ്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങിയ കാലത്തു്, “ഈശ്വരൻ മകൾ ഭദ്രകാളി ഭാഗവതധത്തിനു തോറ്റി എന്നു തോന്നുന്നു” എന്നു കല്പിച്ച് പള്ളി വില്ലും പവിഴവും എടുപ്പോലും ചെയ്ത്, വിന്ധ്യാടവിയിങ്കൽനിന്ന് യുദ്ധഭൂമിയിങ്കലാമ്മാറ് എഴുന്നള്ളി ശ്രീകാന്തപ്രായനീഭേവി.

അങ്ങിനെ യുദ്ധം കണ്ടുനിന്നവരേ “ഇങ്ങുവരുവോയാക, മകളേ! നീ അസുരനെ എപ്രകാരം കൊല്ലുന്നു?” എന്നുള്ളിച്ചെയ്തു ശ്രീകാന്തപ്രായനീഭേവി.

“അടിയൻ യാതോയാതൊന്നാളുക്കാലം യുദ്ധം ചെയ്തിട്ടെങ്കിലും ആത്തു കൂക്കിവിളിച്ചിട്ടെങ്കിലും കൊല്ലുന്നുണ്ടെ”ന്ന് അതളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അതൊന്നും വരാ, മകളേ! അവനും അവന്റെ ഭേവിയും അറിഞ്ഞിരിക്കും ബ്രഹ്മോപദേശമുണ്ട്. അതു നമ്മുടെ പുറത്തു് വരുന്നാളു അവനും മരണം അകപ്പെട്ടു!” എന്നുള്ളിച്ചെയ്തു ശ്രീകാന്തപ്രായനീഭേവി.

“അതു ചെയ്ത ഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടുവരവാനാരുള്ളു” എന്നുള്ളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

1-4 ഭൂതങ്ങളിൽ പ്രാണികൾ.

5. ഇവയുടെ ഇടയിലുള്ള ഒരു സ്ത്രീ.

6. ഭാഗവതം.

“അവനെ അവന്റെ ഗൃഹത്തിങ്കലേക്ക് വരാതാക്കിക്കൊള്ളുന്ന ഞങ്ങളിൽ ഞാൻ ചെന്ന ഗ്രാമിച്ചുകൊണ്ടുവരാ”മെന്നുള്ളിയെഴുതുന്ന ശ്രീ കാത്തുറായനീദേവി.

“സത്യം! തിരുനീലകണ്ഠൻ ചിരവടിയാണ്! ഭാരതനെ എൻ ദൃഷ്ടിയാലെ കാണുമെന്നാകിലോ, അവനെ അവന്റെ ഗൃഹത്തിങ്കലേക്ക് വരാതാക്കിക്കൊള്ളുന്നുണ്ടു്” എന്ന് സത്യമായി തൊഴുതുന്നതി ശ്രീ ഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു ശ്രീകാത്തുറായനീദേവിയും ഒരു അഗതിബ്രാഹ്മണി യുടെ വേഷം ധരിച്ചു ഭാരതന്റെ കോട്ടവാതിൽക്കൽ ചെന്നു ഭക്ഷേപ്പ¹ മിറക്കത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“നിദ്രയോ ദേവി, ശ്രീമംഗലയോ ദേവി, ഭാരതരാജാവിന്റെ പത്നി, ഭക്ഷേപ്പം തരുവോടുക!” എന്നുള്ളിയെഴുതുന്നു.

അതുകേട്ടു ദേവിമനോദരിയും ഒരു താലം മുത്തുത്തേങ്ങയെ കോരി കൊണ്ടുണ്ടുണ്ടുണ്ടു.

“‘അത്ഥം അനത്ഥം’² മകളേ!” എന്നു ചൊല്ലി പുറംകൈകൊണ്ടും പുറംകാലുകൊണ്ടും തട്ടിനീക്കി എറിഞ്ഞുകൊള്ളത്ത.

പന്നെ താന്നുടക്കും പട്ടുകിൽ ഒരു തേവാരെ³ കൊണ്ടുണ്ടുണ്ടുണ്ടു.

“ഇതു് ഉടുത്തുകൊണ്ടു നടന്നാൽ നിത്യം കിട്ടും ഭക്ഷേപ്പവും കൂടി കിട്ടാ മകളേ!” എന്നു ചൊല്ലി നടുവെ കീറി എറിഞ്ഞുകൊള്ളത്ത.

“ഞാനത്ഥം വേണ്ടിയും, ചെറുശമ്പളം വേണ്ടിയും, വന്നൊരുത്തിയല്ല. മോക്ഷാത്ഥം⁴ അപേക്ഷിച്ചു വന്നൊരുത്തിയത്രേ എങ്കിൽ നിന്റെ ഭർത്താവു് എങ്ങനെ പോയിരിക്കുന്നു?” എന്നുള്ളിയെഴുതുന്ന ശ്രീ ഭദ്രകാളി.

“ഭദ്രകാളിയോടു യുദ്ധത്തിന്നു പോയിരിക്കുന്നു” എന്നാൾ ദേവി മനോദരി.

1. ഭിക്ഷ.

2. സംസ്കൃതത്തിന്റെ ആകൃതി തുടങ്ങിയതിനുശേഷം ചേർത്താർത്ഥിക്കുന്നു.

3. ഒരുതരം വില്പിപ്പിച്ച പട്ട്.

4. ഹൈന്ദവമതത്തിന്റെ ഉപദേശിച്ചിരിക്കുന്നു.

“എങ്കിൽ നീയും നിന്റെ ഭർത്താവും അറിഞ്ഞിരിക്കും ബ്രഹ്മോപദേശം എനിക്കെത്രയും മോക്ഷമാകുന്നു. അതേതുമല്ല, ഒരുത്തൻ ജപിക്കിൽ ഇരുവർ ജപിക്ക നല്ല ഇരുവർ ജപിക്കിൽ മൂവർ ജപിക്ക നല്ല” എന്നു ചൊല്ലി അപേക്ഷിച്ചവരേ ബ്രഹ്മോപദേശം ഒരു ഉരു ബോധിപ്പിച്ചുകൊടുത്തു.

കാത്തശ്യായനീഭേവിയും അസുരകളുടെ ബലത്തെ ആകർഷിച്ചപ്പോഴും ചെയ്ത് ഭദ്രകാളിക്ക് ഒരു ഉരു ചൊല്ലിയവരേ, മേലെ ഉരു തന്തിരു വടിക്കു് താനെ തോന്നി. ഭാരതനെ കൊല്ലുവാനുള്ള ഉപദേശത്തെ തീർപ്പാക്കുകയും ചെയ്ത്, മറിമാനാകുന്ന കലയിന്മേൽ കരയേറി പള്ളിവില്ലും പവിഴയമ്പും എടുപ്പോലും ചെയ്ത്, വിന്ധ്യാഭിവിവീഥിയിങ്കലാ മ്മാർ എഴുന്നള്ളി ശ്രീകാത്തശ്യായനീഭേവി.

അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന കാലത്തു് ഭാരതരാജാവിന്നു് ചില ഭുന്ന് മിത്തങ്ങൾ കാണായി.

“കേൾപ്പോയാക! അരബാണാ, നമ്മുടെ ഗൃഹത്തിങ്കൽ ഏതാനും അപജയമുണ്ടായി എന്നു തോന്നുന്നു. ദേവിമനോദരി മണിക്കിണററിൽ വീഴുകയോ, മുടിച്ചുവെണ്ണയാരും! ഭേവകൾ കട്ടുകൊണ്ടുപോകയോ, ബ്രഹ്മോപദേശം മാറാനു പോകയോ, ഏതാനും അപജയമുണ്ടെ”ന്നു കല്പിച്ചു് അരബാണനെ വിളിച്ചു് പോക്കെല്ലാം മറുചൊല്ലി കൊടുപ്പോലും ചെയ്തു് തേർത്തു് പിടിച്ചു മറഞ്ഞു.

ചന്ദനപ്പള്ളിയിൽ ചെന്നു്, “നിദ്രയോ ദേവി! ഇവിടെ ഉണ്ടായ വൃത്താന്തം ഒട്ടും കളിയാതെ ചൊൽവോയാക!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

“ഏതുമൊന്നും ഉണ്ടായിലെൻ ഭർത്താവേ!” എന്നാൾ ദേവിമനോദരി.

“ആരുമൊരു ഭൂതരും വന്നോരില്ലയോ?” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

“ഇന്നലെ ഒട്ടു മദ്ധ്യാഹ്നനേരത്തു് ഒരു അഗതി ബ്രാഹ്മണി വന്നു” എന്നാൾ ദേവിമനോദരി.

“അവൾക്കു് നീ എന്തോന്നു കൊടുത്തു?” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

“ഒരു താലം മുത്തുരത്നങ്ങളെ കോരിക്കൊണ്ടെക്കൊടുത്തു. അ വൽ ‘അതഥം അനതഥം മകളേ, വനത്തിൽകൂടെ പോകുമ്പോൾ കള്ള

ഒപ്പൻ തട്ടിപ്പറിച്ചുകൊള്ളും മകളേ, 'എന്നു ചൊല്ലി പുറംകൈകൊണ്ടും പുറംകാൽകൊണ്ടും തട്ടിനീക്കി എറിഞ്ഞു കളഞ്ഞു' എന്നാലും ദേവി മനോദരി.

“പിന്നെ നീ എന്തോന്നു കൊടുത്തു?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു.

“അവൾ അത്ഥം വേണ്ടിയും ഐശ്വര്യം വേണ്ടിയും വന്നൊരുത്തിയില്ലപോൽ. മോക്ഷാർത്ഥം (അപേക്ഷിച്ചു) വന്നൊരുത്തിയത്രേ. ബ്രഹ്മാചര്യം അവൾക്ക് എത്രയും മോക്ഷമാകുന്നുപോൽ. അതേ തുമല്ലപോൽ, ഒരുത്തർ ജപിക്കിൽ ഇരുവർ ജപിക്കു നല്ല; ഇരുവർ ജപിക്കിൽ മൂപ്പർ ജപിക്കാല്ല, എന്നു ചൊല്ലി അപേക്ഷിച്ചുവാനേ, ബ്രഹ്മാചര്യം ഒരു ഉരു ബോധിപ്പിച്ചുകൊടുത്തു. അല്ലാതെ എത്ര മൊന്നും ഉണ്ടായില്ലെന്ന് ഭർത്താവേ!”

“നല്ലേൻ, നല്ലേൻ, മഹാപാപി ഞാൻ ചെയ്തും പരാക്രമമെല്ലാം നിന്നുടെ പരാക്രമമെന്നു നിരൂപിച്ചിരിക്കുന്നുതോ, എനിക്കു വന്ന പാപി! സ്ത്രീകളോടു സാരോപദേശം ചെയ്യുന്നവനും പൈതൃമരമേറിക്കൈവിടുന്നവനും മരണം സൂക്ഷ്മമെന്നാ”നസുരരാജാവു് ഭാരതൻ.

“എങ്കിൽ കേൾ ദേവി, നീയും നിന്നിലാവോളം അത്ഥവും കോരി കൊണ്ടു വന്നാത്തരം നോക്കി പോയാക! ഞാനുമിന്ന് ഭദ്രകാളിയോടു് പടവെട്ടി വീര്യസ്വപ്നം പ്രാപിക്കാൻ പോകുന്നു!” എന്നാനസുരരാജാവു് ഭാരതൻ.

അതുകേട്ടു ദേവി മനോദരിയും ദുഃഖിക്കത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“ഏഴാണ്ടുപ്രായത്തിലെ ദേവിയായി പോന്നേൻ! പോവാനോ വഴിയറിയുന്നീല! പോയി പിരിയേടം അറിയുന്നീല! അടിയത്തെ ആക്കൊഴിച്ചുപോകുന്നു മഹാപാപി!” എന്നുചൊല്ലി ദുഃഖിക്കത്തുടങ്ങി.

ദേവി മനോദരിയുടെ ദുഃഖത്തെ സഹിക്കരുതാഞ്ഞു തന്റെ മാറണച്ചു; കൂത്തൽഭാരം ചിക്കിയുലർത്തി, ഇമ്പനിദ്ര വരുത്തി യുദ്ധഭൂമിയിൽ ചെന്ന്, കച്ചരടുകെട്ടി, വിൽചരടുമുറക്കി, ആവനാഴിയിൽ ശരം തിരുകി യുദ്ധപ്പോക്കോലാ ധരിച്ചു യുദ്ധസന്നദ്ധനാവോതും ചെയ്തു്, പുലിപ്പുട്ടിയ തേരിന്മേൽ കായേറി യുദ്ധഭൂമി മുപ്പത്താറുകാരും നടുങ്ങുപാഞ്ഞുതന്താനല്ലോ അസുരരാജാവു് ഭാരതൻ.

ആനയും ആനയും തമ്മിൽ കെട്ടി, തേരും തേരും തിരക്കിപ്പാഞ്ഞു, വാൾക്കുവെട്ടി, തോൾക്കുവെട്ടി, ഏറ്റി ഏറ്റിത്തു, മഹാകൂരമാ യിക്കൊണ്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങിയ കാലത്തു, പടമധ്യനി, കൊട്ടുമിടക്ക, പല ദേവതയും പണിയെഴുതിടുക, എന്നിങ്ങനെ കൈപ്പോരുത്തിച്ചു വായ്പോരു തുടങ്ങിയ കാലത്തു എപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“ആലമുണ്ടു് അരൻ തന്നോടാത്തനായിട്ടു പോന്നിടുന്നതാ കേളോ! ബാണങ്ങളാൽ മാറുപിളർപ്പുൻ. വാൾമുനയാലെ വയറെ കീറി കടൽമാലയെടുത്തു് കാലനെ കാമനെ കൊന്ന പുരോനടിപൂവേൻ”² എന്നാൾ ഭദ്രകാളി.

“കാലനേയും കാമനേയും കൊന്നതുപോലെ കാളി, നീയെന്നെ ജയിച്ചിട്ടുമോ? ആണല്ലാതെ വന്ന കാളി! നിന്നെ ഞാൻ പാകുട³ മാക്കുവൻ. നീലനിറവും പൂണ്ടു പോരിനായ് വരികിലോ നെറി⁴പോരാപോരിനെ”⁵ന്നാനസുരരാജാവു് ഭാഷകൻ.

^{4a} നെ(റ)റിപറയുന്ന അസുരാ, മുറും നിൻ ചെരുമ്പടയെല്ലാം വാളാൽ വെട്ടി കൊന്നുമാറ്റിച്ചു മു(ക)ൻ നീ പറയുന്ന ദൃഷ്ടിയെല്ലാം ക്ഷമിച്ചിട്ടിത്തരമൊന്നും മറ്റൊരു ഭൂതം ഇതു നിഷിച്ഛു് പറഞ്ഞതുമില്ല. കയ്പുചിയ്പു ദേവമെ”⁵ന്നാൾ ഭദ്രകാളി.

കയ്പുചിച്ചിഴക്കുന്ന അച്ചിരിയാ⁶ കേൾ നാളമറപ്പോൻ നാത്തകവാളാൽ, തോററിയതെല്ലാം തീക്കനൽക്കണ്ണൻ; ഈ പകായല്ലാ നിന്നോടു വീട്ടുവാൻ വാൾക്കുര പോരാത്ത അച്ചിരിയെൻറ വാക്കു കൽ കേട്ടാൽ വിലക്കുണം!” എന്നാൾ ഭദ്രകാളി.

1. വിഷം (ഹാഷാഫലത്തിന്റെ തത്ത്വം.)
2. കാലനേയും കാമനേയും കൊന്ന പുരോന (ദേവന) അടിപൂവേൻ. (ശരണം പ്രാപിക്കും.)
3. പാകുടം=കാഴ്ച (പ്രാഭുതത്തിന്റെ തത്ത്വം). എന്റെ അധീനത്തിലാക്കി ഇഷ്ടപോലെ ചെയ്യും എന്നു താല്പര്യം.
4. നിരപ്പു്, മയ്യാദ, സ്ത്രീയും പുരുഷനുമായുള്ള യുദ്ധം ശരിയല്ല എന്നു സാരം. നിറം മാറിയല്ലാ നി സ്ത്രീ തന്നെയല്ല എന്നു പരിഹാസം.
- 4a. നെറിയെന്നും പാറം കാണുന്നു. നെറി=വൈകുണ്ഠത്തിന്റെ ദേവ എതിരായിട്ടുള്ള മുൻഭാഗം. നിനക്കു് സൈന്യബലം പോരാ എന്നർത്ഥം.
5. നിഷേധിച്ചു (ധിക്കരിച്ചു) എന്നതിന്റെ ദുഷിച്ച രൂപം.
6. അസുരൻ (അട്ടഹസിക്കുന്നവൻ)

ലക്ഷണമെന്തവലക്ഷണമേതും അറിയാതെ എടീ! ഓഷ്ടിത പാപി, നിന്വതി ജനകൻ അക്ഷണമേകൻ യമയിലെയപ്പൻ!” എന്നു നസ്രുരാജാവു് ഭാരകൻ.

“വാർഷവന്ന പുരാണോടാഴ് മകേട്ട് വരുത്തിടുവാൻ വാർഷവ യിയിട്ടു മുഴക്കലചെസ്താൻ ആത്തുവന്നതറിഞ്ഞീലേ? മണ്ണിൽ വീണു പുരണ്ടതാരെടാ? ദേവനായ ശിവൻ മകൾ കാളി ഞാൻ!” എന്നാൾ ഭദ്രകാളി.

“ദേവനായ ശിവൻ മകൾ കാളി നീയെങ്കിലോ തെരുവിൽ വെലിയേറുണ്ടു നടന്നുകൊൾ! ആവതില്ല നിനക്കെന്നോടേറാൽ, ആഴ് മകേട്ടു വരുത്തിടുവൻ” എന്നു നസ്രുരാജാവു് ഭാരകൻ.

“പാപവരം മറ വരം വാണിടും എന്നോടു ചൊന്ന നീ ആണു കിലോ മറയാതെ യുദ്ധംചെയ്തു ജയിച്ചുകൊൾ!” എന്നാൾ ഭദ്രകാളി.

എന്നിങ്ങിനെ വായ്പൊരുത്തിച്ചു² കൈപ്പോരു തുടങ്ങിയ കാലത്തു് എപ്രകാരമെന്നാൽ:—

ദേവപ്പട, അസുരപ്പടയോടു മാറും അസുരപ്പട ദേവപ്പടയോടു മാറും അതിൽ മെകച്ചുകാണായി അസുരപ്പട.

“ഇപ്പോൾ ഗണിക്കരുതാതോളം പടകൊല്ലാം” എന്നാൻ നന്ദി മഹാകാളൻ.

അതുകേട്ടു ഭദ്രകാളിയും ഒന്നാംമാസം³ പടയെടുത്തു് പട കൂടിനാ രല്ലോ. ഒരുലക്ഷം കോടി പട ചത്തു ഭാരകൻ.

രണ്ടാംമാസം നാലാംമാസം പടയെടുത്തു പട കൂടിനാരല്ലോ. നാലുലക്ഷം കോടി പട ചത്തു ഭാരകൻ.

കൂമത്താൽ പത്തുനൂറുമാസം പടയെടുത്തു പട കൂടിനാരല്ലോ. പത്തുനൂറുലക്ഷംകോടി പടചത്തു ഭാരകൻ.

അങ്ങിനെ പോക്കുളത്തിലെല്ലാം നായോടു നരി, കഴുകോടു കാ കൻ എന്നിങ്ങിനെ ഓരോരോ അസുരവീരന്മാരുടെ കുടുംബലെയല്ലാം

1. ഷോമാസ്ത, അവമാനം.

2. മതിയാക്കി.

3. ഒട്ടുമാസംചെയ്തു എന്നർത്ഥം.

കുത്തിപ്പറിച്ചെടുത്തു് ഓരോരോ വൃക്ഷത്തിൽ കൊണ്ടുവെച്ചു ഭക്ഷിക്കത്തക്കി. അപ്പോൾ എപ്പോഴും ശോഭിക്കുന്നു വൃക്ഷങ്ങളെന്നാൽ:—

തെച്ചികൊണ്ടും ചെമ്പത്തികൊണ്ടും ഉണ്ടമാവ് കെട്ടിത്തൂക്കിയാരെപോലെയും, അശോകം നിറയെ പൂത്താരെപോലെയും, പ്ലാശ്ത നിറയെ പൂത്താരെപോലെയും ശോഭിക്കുന്നു.²

അങ്ങിനെ കൊമ്പു കഴിച്ച മരമോലൈ “ജൈവനാഥി യുദ്ധത്തിൽ തോറ്റ ഗുഹത്തിങ്കലേക്കു പോയാൽ അഭിമാനത്തിന്നു വാട്ടം വരും” എന്നു കല്പിച്ചു തന്റെ തേർത്തട്ടിൽ കിടന്നോരു ചന്ദ്രമാന്ദം എടുത്തിളക്കി. അതു വജ്രമുഷ്ടിക്കു മീതെ മുറിഞ്ഞുപോയി പിന്നെ തന്റെ ബ്രഹ്മദണ്ഡം എടുത്തു ഭദ്രകാളിയുടെ പടയല്ലാ എററി എററി കൊല്ലത്തുടങ്ങി. ഭദ്രകാളിക്കും ഗണിക്കരുതാത്തോളം പട ചത്തു.

“കേൾപ്പോയാക ഭാരതരാജാവേ! ത്രിഭുവനസ്രീകളോടു ജയിച്ചിരിക്കുന്ന പുരുഷനല്ലയോ? ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാർ നിന്നോടു നേർപെട്ടിലയോ? സ്രീകളോടു പുരുഷന്മാർ തന്നും തടിയെടുത്തു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നത് എത്രയും ആത്മഭയം?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു “ദൈവമന്ത്ര!” എന്നു കല്പിച്ചു തേരും മൂന്നു മുഴറി സമുദ്രത്തിൽ എറിഞ്ഞ കളഞ്ഞാനല്ലോ ഭാരതരാജാവു്.

അതുകണ്ടു ഭഗവതിയും ഗണപതിക്കുക്കൊണ്ടു മുക്കി എടുപ്പിച്ചു് ഭാരതന്റെ തേരും തേർത്തട്ടുമെല്ലാം എററി ഉടപ്പു് ഭൂമിയിങ്കൽ ശയനമായി വീഴ്ന്നു. ഭാരതൻ ഓടത്തുടങ്ങി.

“ഓടാതെ, ഓടാതെ, ഭാരതരാജാവേ! ത്രിഭുവനസ്രീകളോടു ജയിച്ചിരിക്കുന്ന പുരുഷനല്ലയോ? ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാർ നിന്നോടു നേർപെട്ടിലയോ? സ്രീകളോടു പുരുഷന്മാർ ഓടുന്നതു എത്രയും ആത്മഭയം?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതു കേട്ടു കേളാതെ ഓടത്തുടങ്ങി. വിന്ധ്യൻ എഴുന്നേറ്റു യോജന ഓടി കാഴ്ചരി മുന്തൂ യോജന ഓടി. നാഗമണ്ഡലത്തിൽ പുകൊളിച്ചാനല്ലോ അസുരരാജാവു് ഭാരതൻ.

1. ഇതിന്നി പൂപ്പങ്ങൾ ചേർത്തിട്ടുള്ള ഒരുതരം മാല. (അമ്പലങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നത്.)

2. എല്ലാം ചുക്കുന്ന നിറമാണ്. ഉപമയുടെ സ്വാമന്യം നോക്കുക.

നാഗമണ്ഡലം മുറുക്കെ കുത്തിപ്പിറിച്ചെടുത്തു. അപ്പോൾ ഉദയ (മാന)പർവ്വതത്തിന്റെ വടക്കെ താഴ്വാരയിൽ ഓടി ഒളിച്ചു.

“പർവ്വതമേ! ശത്രുവിനെ വെച്ചുകൊണ്ടുണ്ടെങ്കിൽ നിന്നെ ഞാൻ കുത്തിപ്പിറിച്ചെടുത്ത് സപ്തമോസമുദ്രത്തിൽ കലക്കുന്നുണ്ടെന്ന് കോപിച്ചുരളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു പർവ്വതവും ഭയപ്പെട്ട്, “നിന്തിരുവടിയുടെ വേതാളത്തിന്റെ നാവുകൊണ്ട് പാതാളമടപ്പിപ്പോയാക! നിന്തിരുവടിയുടെ തിരുന്നാവുകൊണ്ട് തൃപ്തം! മറച്ചു ഉച്ചക്കന്തിയാക്കിക്കൊടുവോയാക!” എന്നു ചൊല്ലി.

അങ്ങിനെ ഉച്ചക്കന്തിയാക്കി പാർത്ത കാലത്ത് “ഈശ്വരൻ മകൾ ഭദ്രകാളി എന്നോടു യുദ്ധത്തിൽ തോറ്റുപോയത്രെ!” എന്നു കല്പിച്ചു നിന്തിരുവടിയുടെ തിരുന്നാവിന്മേൽ പരിമാർത്തുടങ്ങിനാനല്ലോ ഭാരതരാജാവ്.

പരിമാർന്നോരസുരനെക്കണ്ട് കുറുക്കിപ്പിടിച്ച് ആകാശമാർഗ്ഗം നോക്കിയെറിഞ്ഞു മൂലത്തുളലും കാട്ടി മൂലത്തുളലത്തിന്മേലേല്പിച്ച കടലും കാവേര്യും അലരുന്നതുപോലെ അലർത്തുടങ്ങിയതെല്ലാം കാര്യമെന്നാൽ:—

“കുത്തരുതെ! കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!
പന്ത്രണ്ടാദിത്യനാണ്”¹ കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!
പതിനൊന്ന് അഭിനാമം² കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!
പത്തു ഭഗവാനാണ്³ കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!
വെട്ടു നവഗ്രഹങ്ങളാണ്⁴ കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!
എട്ടു അഷ്ടവസുക്കളാണ്⁵ കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!

1. ഇവിടെ സൂര്യൻ എന്നർത്ഥത്തിലാണ് ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്.

2. ഓരോ മാസത്തിൽ ഓരോ ആദിത്യനാണെന്നും, മേടത്തിലാദിത്യൻ പല്ലി ഒല്ലനും നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിൽ വിശ്വാസമുണ്ട്.

3. അജൻ, ഏകപാദൻ, ഹമൻ മുതലായവർ. അനുബന്ധം നോക്കുക.

4. നാലുദിക്കും നാലുമുഖവും കൂടി എട്ട്, പിന്നെ ആകാശവും ഭൂമിയും രണ്ടു്.

5. ഓരോ കൂട്ടക്കും ഓരോ ഗ്രഹമുണ്ടല്ലോ. അതാട്ടുകൂടി മാഹാദേവരുടെ ചേർത്താൽ ഒമ്പതായി.

6. ഗരൻ, ധ്രുവൻ, സോമൻ മുതലായവർ. അനുബന്ധം നോക്കുക.

ഏഴു സപ്തമാത്രക്കുമാണ്! കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!
 ആറു ആധാരമാണ്! കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!
 അഞ്ച് പഞ്ചാക്ഷരമാണ്! കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!
 നാലു വേദമാണ്! കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!
 മൂന്നു മൂർത്തികളാണ്! കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!
 ഇരുവരശ്വിനിദേവകളാണ്! കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!

ഏകപത്മം ബ്രഹ്മമാണ്! തിരുനേത്രത്തിങ്കൽ പിറന്ന തമ്പുരാട്ടി എന്നടിയനിച്ചപ്പോഴേ അറിഞ്ഞതുള്ളൂ. നിന്തിരുവടിക്കും അടികീഴിൽ പൊടിയായി കിടപ്പേ"ന്നെന്നു ചൊല്ലി ദുഃഖിക്കത്തക്കിനാനല്ലോ അസുരരാജാവു ഭാരതൻ.

അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന കാലത്തു് ദേവി മനോദരിയും നിദ്രയുണർന്നു കണ്ടൊരു സ്വപ്നമെല്ലാം തന്നെയെന്നോഴിമാരെ വിളിച്ചു അറിയിപ്പിക്കു തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

അസുരവംശം അശേഷം മുടിയുന്നതും കണ്ടുണർന്നു തോഴിമാരേ! അതേതുമല്ലെൻ തോഴിമാരേ! എന്റെ ഭർത്താവു് പാലാലടികഴുകി, പട്ടാലടി തോർത്തി, പട്ടമെത്തമേൽ കരയേറി ഇമ്പനിദ്രാകാളു് നന്ന ഭർത്താവു് വെറുനിലമേ കത്തുകൊണ്ടു ഉഴലുന്നതും കണ്ടുണർന്നു തോഴിമാരേ."

"പകൽ കിടന്നുറങ്ങിയാൽ പേസ്വപ്നങ്ങൾ പലതും കാണുമകളേ!" എന്നു ചൊല്ലി ബുദ്ധിമുട്ടിത്തീന്നാർല്ലോ നാഗത്തോഴിമാരും.

അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന കാലത്തു് ഭാരതരാജാവിനെ മൂലത്തൂലത്തിന്മേൽ നിന്നുഴിച്ചു പാദാഭിഷേകവും കേശാഭിഷേകവും സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി, "ഇവനെ ഒന്നുകൊണ്ടും കൊല്ലുവാൻ യോഗ്യം പോരാ. ഗുരുവിനശകിയവരെ² കൊല്ലരുതു്. വിദ്വയുള്ളവരെ കൊല്ലരുതു്. യുദ്ധത്തിങ്കൽനിന്നു് ആയുധം മുറിഞ്ഞവരെ കൊല്ലരുതു്. എന്നുരുന്നാടു ആണയിടാതെ പോരായ്കിൽ, ഇവനെ കൊല്ലാതെ വിട്ടുകൊടുവാൻ" എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

1. മൂലാധാരം, സ്വധീഷ്ഠാനം, മണിപുരം, അനാഹതം, വിശുദ്ധി, ആജ്ഞ.

2. ഗുരുവിനെപ്പോലെ അഴകുള്ളവരെ എന്നർത്ഥം. ഇവിടെ അഴകു് ആകൃതിയിലല്ല വിദ്യയിലാണു്—ഗുരുവിനു് ബന്ധപ്പെട്ടവർ എന്നുമാറാം. ഒരു സ്വലം ഉൾപ്പെടുത്തി നാലുഭാഗവും വളപ്പുണ്ടാക്കുന്നതിന്നു് അഴകു് എന്നു പറയാറുണ്ടല്ലോ.

“ശത്രുവിനെ മടിയിൽവെച്ച് പേവാക്കു് അരുളിച്ചെയ്കയോ?” എന്നു കോപിച്ചാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“ഇവനന്തകാ വരം വാങ്ങിട്ടുണ്ടു്. രാവും പകലും കൊല്ലരുതാത്ത വരം കൊണ്ടിട്ടുണ്ടു്!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“രാവും പകലും വേണ്ടോ. സന്ധ്യക്കുവെച്ചു കൊൽവോയാക!” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“അകത്തു പുറത്തും ചെച്ചു കൊല്ലരുതാത്ത വരം കൊണ്ടിട്ടുണ്ടു്!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അകത്തും പുറത്തും വേണ്ടോ. ഇടയുമറത്തുവെച്ചു കൊൽവോയാക!” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“ആണാലും ആയുധത്താലും കൊല്ലരുതാത്ത വരം കൊണ്ടിട്ടുണ്ടു്!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ആണാലും ആയുധത്താലും വേണ്ടോ. നിന്തിരുവടിയുടെ തിരുനഖങ്ങളെക്കൊണ്ടു് ഉടലിൽപാച്ചി! കൊൽവോയാക!” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

അതുകേട്ടു് ഭദ്രകാളിക്കും കോപം വന്നു; കോപാഗ്നിയാടുംകൂടി പതിനാറു തൂക്കയിലെ തിരുആയുധങ്ങളെല്ലാം അകലെ നിക്ഷേപിച്ചു് ചെയ്തു് പതിനാറു തൂക്കൈകൊണ്ടും യുദ്ധം തുടങ്ങിയ കാലത്തു് എപ്രകാരമെന്നാൽ:—

തയ്യക്കൊരുക്കിയു്, തക്കക്കൊരുക്കിയു്, കുടൽമാലയെടുത്തു് ഉടലിലണിയുകൊരുക്കിയു്, അങ്ങിനെ തച്ചും, കത്തിയുട, പിടിച്ചിയും, മാന്തിയും വീഴുസ്വർഗ്ഗം പ്രാപിച്ചാനല്ലോ അസുരരാജാവു് ഭാരതകൻ. വലത്തുടപ്പുവെട്ടി വളുഞ്ചാർവിന്നു കൊടുത്തു. ഇടത്തുടപ്പുവെട്ടി വേതാളത്തിന്റെ സമ്പ്രദായം പിടിക്കാതെ കൊടുത്ത ശിരസ്സുവെട്ടി വെപ്പോരും ചെയ്തു, കരളു പറിച്ച് കുറിയിട്ടു്, കരളു പറിച്ച് ഉത്തരീയമിട്ടു്, മറ്റു ശവശരീരങ്ങളെല്ലാം ഓരോരോ ദിക്കുനോക്കിയും ദശനോക്കിയും എറിയത്തുടങ്ങി. അപ്പോൾ ഓരോരോ മുക്കിൽനിന്നും മൂലയിൽനിന്നും മുക്കുകയും മുരളിയും തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

1. കത്തിയിറക്കി.

2. ഇങ്ങിനെ കുടൽമാലയെങ്ങാണു് ഉദ്ദേശിക്കുന്നതു്.

“തൊക്കു കിട്ടിയെന്നിട്, തൊലി കിട്ടിയെന്നിട്, നാർ കിട്ടിയെന്നിട്, ഞമ്പ് കിട്ടിയെന്നിട്, എല്ലു കിട്ടിയെന്നിട്, ഒട്ടു കിട്ടിയെന്നിട്, ഒട്ടു തന്നെ കിട്ടിയില്ലെന്നൊരു തള്ളപ്പിശാച്.”

ഹാ! കഷ്ടമ! ഇതുവലിയൊരു അച്ചിനെയും പടയും കൊണ്ട്, എന്റെ പടക്ക് ഒരു നേരത്തെ പൈദാമം കൂടി തീർന്നിട്ടു. ഇനി എന്തെന്നു പടത്തു് താതന്നെ തന്നെ കാണേണമെന്നു കല്പിച്ചു ശ്രീമഹാഭവൻ തിരുവടിയെ കൊൽവാൻ കോപത്തോടെ എഴുന്നള്ളത്തുടങ്ങി ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതു് തന്റെ ദിവ്യവക്ഷസ്സുകൊണ്ടറിഞ്ഞു തന്റെ തൃക്കയ്യിലെ തിരുമാച്ചുകൊണ്ടു് രണ്ടു് പ്രാണികമാരൊരൊ നിർമ്മിച്ചു്, കേൾപ്പോയാക! പ്രാണികമാരൊരൊ, എന്നുടെ മകൾ ഭദ്രകാളി ഭാരതകവയം ചെയ്തോളം ചെയ്തു് എന്നെക്കൂടി കൊൽവാൻ കോപത്തോടെ വരുന്നു. കൈലാസം വലത്തുവെച്ചു് ഗോപുരവാതിലകം പുകമ്പോൾ രണ്ടൊക്കത്തും പാഞ്ഞു് മുലകുടിപ്പോയാക!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാഭവൻ തിരുവടി.

അങ്ങിനെ കൈലാസം വലത്തുവെച്ചു് ഗോപുരവാതിലകം പുകമ്പോൾ രണ്ടൊക്കത്തും പാഞ്ഞു് മുലകുടിച്ചാരോ. വലമുല കുടിച്ചുവാൻ വീരഭദ്രൻ, ഇടുമുല കുടിച്ചുവാൻ ക്ഷേത്രപാലൻ, എന്നിങ്ങിനെ രണ്ടു തിരുനാമപ്പേരും വിളിച്ചുരുളിച്ചെയ്തു. പാതികോപം മുലക്കണ്ണുടെ ശമിച്ചു. രണ്ടാമതും പാതികോപത്തോടെ എഴുന്നള്ളത്തുടങ്ങി ശ്രീഭദ്രകാളി.

“കേൾപ്പോയാക! നന്ദികേശമര! എന്നുടെ മകൾ ഭദ്രകാളി ഭാരതകവയം ചെയ്തോളം ചെയ്തു് എന്നെക്കൂടി കൊല്ലാൻ കോപത്തോടെ വരുന്നു. മത്തവിലാസം തിരുസ്തന്തം നിൽക്കേണ”മെന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാഭവൻ തിരുവടി.

അതുടക്കട്ട നന്ദികേശമരനാ മണിപ്പിടാവെടുത്തു് കൊട്ടത്തുടങ്ങി. ഉമാഭഗവതിയും ഗംഗാഭഗവതിയും താളമൊത്തത്തുടങ്ങി. ഭഗവാനും ആട്ടരംഗത്തിൻ നടുവിൽ തിരുസ്തന്തം തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

1. ഇപ്പോഴത്തെ രൂപം പഴച്ചു എന്നായിരിക്കണം.

2. കറ, ചുളി.

“കയ്യലകംതുടിയെത്തുടി വീണയു-
 മറിമാനൊടു വെണ്മഴ ശുദ്ധവും,
 മാലയുമുദയമഷ്ടപത്തൊടു-
 മേന്മി നിറഞ്ഞുവരുന്നമണ്ഡിക,
 നെട്ടാഴിതാളമുദംഗകടംതുടി-
 കൊട്ടിയൊരൊച്ച ജഗത്തിൽ മുഴങ്ങി”

ഇംബുരനാരദൻ കഷ്ട തൊഴുത്തേൻ അംബാവാസികൾ¹ അഹ
 ജാരത്തോടും കൂടി ഭദ്രകാളിയും തിരുഗുണം നിൽക്കത്തുടങ്ങിയതെവ
 കാരമെന്നാൽ:--

“കത്തിപിടിച്ചു കടുത്തുല ശുദ്ധ-
 മുത്തു കരത്തിൽ മുഴുപ്പടയേന്മി,
 നിണകടർമാല കഴുത്തിലണിഞ്ഞു-
 കറുത്തനിറത്തിലുരുട്ടിയ കണ്ണും, ചോര! ചോര!”

എന്നിങ്ങനെ തിരുഗുണം നിന്നരുളി.

തിരുഗുണം നിന്ന് തോല്പിക്കരുതാത്തു നഗ്നസ്വരൂപമായി
 തിരുഗുണം നിന്നരുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

താണി² മറഞ്ഞു തല കുചിട്ടാളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“നമോ മന്ദേ ഭദ്രകാളി, കോപവും താപവും തീർന്നതോ?”
 എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അടിമത്തിന്നിപ്പോൾ കോപം തീർന്നു, ദാഹം തീർന്നീല!” എന്നു
 തൊഴുതുണർത്തി ശ്രീഭദ്രകാളി.

“എങ്കിൽ കാട്ടിക്കോ കപാലം! ഏറാക്കോ ശോണിതം!” എന്നു
 അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

കപാലം കാട്ടിമവാറേ, ഭയിരവെള്ളം മഹാവല്പുരായി⁴ ഒഴുക
 തുടങ്ങി. പിശാചുപടകൾ കടിക്കയും, കുടിക്കയും, അഹങ്കരിക്കയും
 തുടങ്ങി.

1. ഇതു വൃത്തബന്ധത്തോടുകൂടുകതാണു്. അനുബന്ധം നോക്കുക.

2. താണ എന്ന അർത്ഥത്തിലാണു്.

4. രക്തം വെള്ളംചോലെ വലിയ ആറായി.

ഭദ്രകാളിയും സ്വപ്നം പാനം ചെയ്തവോരും ചെയ്ത് ശിരസ്സുവെച്ചു നമസ്കരിച്ചുവെല്ലോ. രക്തവസ്ത്രം കൊടുത്തരുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി, അത് അശ്വതിൽ ചാർത്തുവെച്ചു ചെയ്തു.

* * *

“കേരളപ്പോയാക! മകളേ! ഭദ്രകാളി, നീ ഇവിടെവെച്ചു കാഴ്ച ഇവിടെയെങ്ങും വെപ്പാൻ തക്കവുമുള്ളതല്ല. എങ്കിൽ നിന്നെ ഈ ഭരത കയ്യിൽ ഒരു ആയുധമാക്കി പിടിപ്പോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അങ്ങിനെ ഇടത്തെ കയ്യിൽ ഒരു ആയുധമാക്കി പിടിപ്പോരും ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“കേരളപ്പോയാക മകളേ! നീ എവിടത്തിങ്കലാമ്മാറിരിക്കുന്നു?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അടിയൻ കൈലാസത്തിന്റെ വടക്കെ താഴ്വരയിങ്കൽ വടക്കു നോക്കിയിരിക്കുന്നു” എന്നു തൊഴുതുണർത്തി ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അതൊന്നും പോരാ മകളേ, നീയും ഞാനും കൂടിയിരുന്നാൽ നിന്നെ കീർത്തിയാൽ. മഹാകാളിവട്ടത്തു മഹാദേവനെന്നും വരം² ഭൂമിയിൽ ചെറുപ്പത്തിൽ ചെറുമനുഷ്യർ കലപരദേവതയായി പോയാക!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അടിയൻ പോകയില്ല. അവിടെയുള്ള ചെറുമനുഷ്യർ നിന്നിപ്പോരല്ലോ! നിരസിപ്പോരല്ലോ! ആൺപടപിശാപെനും ചൊല്ലും, പെൺപിടപിശാപെനും ചൊല്ലും” എന്നു തൊഴുതുണർത്തി ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അതൊന്നും വരാ മകളേ, അവിടെയുള്ളവർ വന്ദിപ്പോരല്ലോ. ഊട്ട്,³ പാട്ട്,⁴ താലപ്പൊലി⁵ എന്നിവരൊക്കെയും.

1. കീർത്തിക്കാരെ വരം വകവെക്കയില്ല എന്നു സാരം.

2. അല്ലങ്കിൽ എന്ന കീർത്തിക്കാരെക്കുറേയേക്കും. ‘ഭദ്രകാളിവട്ടത്തെ ശിവൻ’ എന്നു പഴഞ്ചൊല്ലുണ്ട്. ഓലയില്ല എന്നർത്ഥം.

3, 4, 5. ഇവ ഓരോ അടിയന്തരങ്ങളാണ്. ഊട്ട് സ്വയം പാട്ട് കളംപാട്ടാണ്. താലപ്പൊലി കൊല്ലത്തിലൊരിക്കൽ കാവിൽ നടത്താറുള്ള അടിയന്തരമാണ്. താലങ്ങൾ നിരത്തി അതിൽ അരിയും മാറുമ്പോൾ തിരികളത്തിലേക്ക് കാളിപ്പാട എഴുന്നള്ളത്തിന്നു മുമ്പാകെ കരാ സ്ത്രീകൾ ചിട്ടിച്ചുപോകുന്നത് ഇതിന്റെ പ്രധാന ചടങ്ങാകയാലാണ് ഈ പേരു വന്നിട്ടുള്ളത്.

പാട്ടാകിലെവണ്ണമെന്നാൽ:—നൂറൊട്ടുകാൽ പന്തലിട്ട്¹ കളവും പാട്ടും തരും. ഇതേതും ചെയ്യാത്തവർ അരുപത്തിനാലുകാൽ പന്തലിട്ട കളവും പാട്ടും തരും. ഇതും ചെയ്യാത്തവർ മുപ്പത്തിരണ്ടു കാൽ പന്തലിട്ട കളവും പാട്ടും തരും. ഇതേതും ചെയ്യാത്തവർ പതിനാറു കാൽ പന്തലിട്ട കളവും പാട്ടും തരും. ഇതേതും ചെയ്യാത്തവർ എട്ടുകാൽ പന്തലിട്ട കളവും പാട്ടും തരും. ഇതേതും ചെയ്യാത്തവർ നാലുകാൽ കഴിച്ചിട്ട കിഴക്കുപടിഞ്ഞാറേഴുകവെച്ചു തേക്കുവടക്കു വെള്ളി ക്ഷൗരപാധി പൊന്നിൻകൂറ വിതാനിച്ചുകൊള്ളും. പൂക്കുല, മാല, കുരുത്തങ്ങിനോല, നിറമേറും ചെമ്പഴുക്കു എന്നിവ പറക്കിക്കൊണ്ടു നിന്റെ അരങ്ങിനെ അലങ്കരിച്ചുകൊള്ളും. വെള്ളിപ്പൊടിക്കു പകരം അരിപ്പൊടി കൊള്ളും. അഞ്ചനപ്പൊടിക്കു പകരം കൃഷ്ണപ്പൊടി കൊള്ളും. പൊന്നിൻപൊടിക്കു പകരം മഞ്ഞുപ്പൊടി കൊള്ളും. എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നു വണ്ണങ്ങളെക്കൊണ്ടു അഞ്ചു വണ്ണമാക്കി നിന്റെ അരങ്ങിനെ അലങ്കരിച്ചുകൊള്ളും.

“ബ്രഹ്മകളും,² വിഷ്ണുമാൽ,³ ഈശ്വരൻ വിതാനം; കാണമെന്നും, കേൾപ്പാനും വരുന്നവർ, ഋഷികൾ ഇന്ദ്രാദികളെന്നു സങ്കല്പിപ്പോയാക! പാടുന്നതു തുംബുരുനാരദനെന്നു സങ്കല്പിപ്പോയാക! കൊടുമ്പതു് നന്ദി കേശവരെന്നു സങ്കല്പിപ്പോയാക! അരിയും തിരിയും പിശാചുക്കൾക്കു കൊടുപ്പോയാക! പൂവും പൂക്കുലയും നിന്നെ മുമക്കുന്ന ദേവതക്കു കൊടുപ്പോയാക! ആവിയും പുകയും നീ ഈശ്വരതീർത്ഥം⁴ ആഹാരമാക്കിക്കൊൾവോയാക!

“ഇതേതും ചെയ്യാത്തവർക്കു്, വസുതി, കള്ളിമുളളൻ, അകവട്ട, പുറവട്ട, അഗ്നിക്കൊടി, പെരുമ്പനി⁵ എന്നിങ്ങിനെ തൊണ്ണൂറാറു മഹാപുരാധികളെ കൊടുപ്പോയാക.

“നിന്നെ നിനപ്പവരെ നീയും നിനപ്പോയാക! നിന്നെ മറപ്പവരെ നീയും മറപ്പോയാക!

1. പന്തൽ സാധാരണ പാനക്കാണ് പതിവു്.
2. ബ്രഹ്മകൾ=ബ്രഹ്മാവു്. ബ്രഹ്മവചനത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്.
3. വിഷ്ണുമാൽ=മാൽ എന്നു പറഞ്ഞാൽതന്നെ വിഷ്ണുവാണ്.
4. 12 മാസങ്ങൾക്കു് എന്നർത്ഥം.
5. ഇതിൽ മിക്കവയും ഋസുതിയുടെ വകഭേദങ്ങളാണ്.

എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാഭവൻ തിരുവടിയുടെ അരുളപ്പാടാലെ പാശുരാമനാൽ പടക്കുപ്പട്ടോരു മായുവടവന നാട്ടിങ്കൽ കമ്മഭൂമിയിങ്കൽപോൻ നിന്തിരുവടിക്കുടിവാസമായുള്ളോരു തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽപോൻ ഉലകഴിഞ്ഞു വരുവോയാകപോലും!!

പ്രസന്നരൂപീ, പരമഭൈരവി ഭദ്രകാളി! ആറിലും അഴകുതായേ, അരൻ മണികഴൽ നല്ലാളേ! ആനന്ദസുന്ദരി, ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേപോലും മൂലതായേ!!

അടിയൻ നിന്തിരുവടിയെക്കൊണ്ടു് ഇത്രനേരം സ്തുതിച്ചതു കറാമെന്നാകിലും തുണമെന്നു സങ്കല്പിപ്പോയാക! മക്കൾചെയ്യും വിളയാട്ടെല്ലാം മാതാപിതാക്കന്മാർ പൊറുക്കുവണ്ണം പൊറുത്തുകൊൾവോയാക!

അടിയത്തെ നിൻ മകനെന്നു കാത്തുരക്ഷിപ്പോയാക!

ആറിലും അഴകുതായേ

അരൻ മണികഴൽ നല്ലാളേ!

ആനന്ദസുന്ദരി, ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേപോലും മൂലതായേ!!

ചാമ്പ്-താളം

കരിയാർമുക്തിൽ ഉരുവോ'മുടയവരും,
കണലൈരികണ്ണുവുരുട്ടിമിഴിപ്പവരും,
വലിയ ഭാനവൻ ബലത്തെ കുറപ്പവരും,
വരികയെന്നല്ലോ വളരെ വിളിപ്പവരും,
ധരണീമേവുന്ന പൊരുതോരസുരന്റെ
തലയറുത്തുപോയി കൈലാസം പൂക്കവരും,
സരസമായി നാടാക്കുങ്ങിരസ²മായി പൂക്കവരും,
തിരുമാന്ധാംകുന്നിലോ വാഴുന്നഞ്ചികേ!

1. ഉരുവം=ആകൃതി.

2. രസമായി എന്നേ അർത്ഥമുള്ളൂ. പഴയ വിധിപ്രകാരം ഭാമത്തിന്റെ മുമ്പിൽ 'ജി' ചേർത്തതായിരിക്കണം.

വാഴ്ത്തു

കേട്ടേഴുന്നള്ളിപ്പെട്ടവരുവോയാകപോലും ദൈവമെ!

കേട്ടുപോന്ന പ്രീതിപ്പെട്ട് വിളയാടി എഴുന്നള്ളി

[വരുവോയാകപോൽ

അംബികേ, അണിമുഖമാതാവേ, ലോകമാതാവേ, പിതാവേ!

ആറിലും അഴുകിയവളെ, അരൻ മണികഴൽ നല്ലാളെ,

ആനന്ദസുന്ദരീ, ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകനി-

[ലഭമേ പോലും മൂലതായേ

ശക്തിനേത്രത്തിങ്കൽ തോന്നി! ആയപോലെ ചണ്ഡികാദേവീ!

ശങ്കര ശിവൻ മകളെ! ഭാരുകൻ നിമി.....കൊടികും

ഭദ്ര! ഭദ്രകാളീ ഭഗവാന്റെ മൂന്നാം തിരുനേത്രത്തിങ്കൽനിന്ന്

ഉജ്ജ്വലിച്ചവതാരമായി തോന്നി! കേട്ടേഴുന്നള്ളി

[വരുവോയാകപോലും

ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകനിലമ്മേ! പോലും മൂലതായേ!

കേളാകിനായപോലും¹ എന്നമ്മേ! നിൻചരിതം

കേളാകിനായോ, വാളാൽ വരും കരുതിവെള്ളത്തിലോളം

കളിച്ചു നിൽപോയാക²പോലും, ഇരേഴുജഗത്തിന്നും

മനോരഥമായി നില്പോരു മണിമകുടസ്സുകടമെ!³

തേനതലിയും കതിരുമുനാൽ മൂലമന്ത്രം സാധിപ്പാനായിക്കൊണ്ടു്

നെല്ലുമരിയും, മുല്ലമലരും, മഴുത്തോരു നാക്കിലയിൽ വെള്ളരിയും,

കണ്ണിമേൽ വെറിലയും, കന്നിപ്പഴുക്കയും, ചെപ്പും, പറന്റിപ്പും,

നന്നാലുവിളക്കും, കൊളുത്തിവെച്ചു് ആദരാൽ വണങ്ങി

ചൊല്ലി സ്തുതിച്ചുചങ്കരിച്ചു് വിളിക്കുന്നേൻപോലും,

ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകനിലമ്മേ! പോലും മൂലതായേ!

1. ചേട്ടാകാണ്ടാലും എന്നതിന്റെ പഴയ രൂപം.

2. നില്ക്കുക.

3. താഴ്ന്നിരിക്കും എന്നതിന്റെ ചുരുക്കം.

കരുത്ത നിറം നിനക്കുണ്ടാകുമെയിൽ കാളിയെന്ന പേരുമുണ്ടായോ?

മുച്ചുവാളും കൂത്താരു ഭംഗവും എന്നിലയും അമ്പിളിയും നാഗം ചേന്ന് കണ്ഡലങ്ങളും ഈരെട്ടു തൂക്കയിലേത്തും

നല്ലായുധങ്ങളോടും കൂടി കൊട്ടുമേ ശ്രീവണ്ണക്കൂട്ടമിട്ടു പൊരുതു പോക്കളും കുറുകിനായോ? പടയുടെ മഹാകാളീ എണ്ണുവാനുതത്തോളം അസുരവീരന്മാരെ കൊന്നു കൊന്നു കൈലാസം പുകയോ?

പെണ്ണോ ആണും നീയ് ദർശ്ശാമകളും നീയ്, സാക്ഷാൽ ശ്രീമൂല ഭദ്രകാളീപോലും! ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേ! പോലും മൂലതായേ!

മുപ്പട്ട് ചൊവ്വാഴ്ച വിളിപ്പെട്ടു വരുവോയാകപോലും ദേവീ! ചെങ്കോഴി ആടരുത്ത് കാളിയട്ടം കണ്ടു മേവിനായോ?

തെന്താരു പാതിരനേരം വിളിപറഞ്ഞു പാത്രവട്ടകയും കയ്യിൽ പിടിച്ച് വേതാളത്തിൻ കഴുത്തിലേറി കൊട്ടുമാർപ്പലങ്കാരത്തോടും കൂടി കേട്ടെഴുന്നള്ളി വരുവോയാകപോലും!

ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേ! പോലും മൂലതായേ!

വെട്ടി പിളന്നോരസുരരാജാവ് ഭാരകൻ തല നഷ്ടപ്രതിഷ്ഠയാകും മണിക്കണ്ഠൻ മകളെ! ടിങ്ങല്ലാം പൊരുത്തിലായോ² ദശയിലുറയ്ക്കി മേവിനായോ?

വട്ടമേ വിടുകൊള്ളും മാടവും ചെവാരറിലായോ? പൊൻമാടകടവിലായോ? പോക്കളും അഞ്ചും മേവിനായോ? ഏകമ്പക്കളരികു മുവിനാൽ കേട്ടെഴുന്നള്ളി വരുവോയാക പോലും!³

ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേ! പോലും മൂലതായേ!

1. മുതൽപ്പട്ട്, ഒരു കാസത്തിൻ ആദ്യം ഇരുന്നതു്.

2. അന്തിനത്തിലായോ?

3. അനുബന്ധം നോക്കുക.

ഉദിച്ചവരെന്നോളം ഉദയമാനപദ്യം വലംചെയ്യും, അസ്സമിക്കുന്നോളം അസ്സമാനപദ്യം വലംചെയ്യും, അഭിഷേകപദ്യം വലംചെയ്യും, ശ്രീകൃഷ്ണപദ്യം വലംചെയ്യും, ശ്രീകാഞ്ചനപദ്യം വലംചെയ്യും, വിന്ധ്യൻ, മഹാമേര എന്നിങ്ങിനെ ചൊല്ലപ്പെട്ട¹തോളം സപ്തലോക പദ്യങ്ങളും വലംചെയ്യും, വാഴ്ക വരികപോലും...തുളനാടു² വലം വെച്ചു, മാണിക്കനാടു കാന്താപുരം വലംചെയ്യും, നല്ലാളം മലയാളം വലംചെയ്യും, നാഗതീർത്ഥം, കോടിതീർത്ഥം വലംചെയ്യും, ശങ്കരനേത്ര നാരായണപുരം വലംചെയ്യും, വടക്കുക്കട ഗംഗയാടി, ഗോകുണ്ഡമാടി, കന്യാകുമാരിതീർത്ഥമാടി, പടിഞ്ഞാറീരേഴുസമുദ്രവീഥി വലംചെയ്യും, ശിവനരയണനോളം സുന്ദരശ്രീകൈലാസത്തിങ്കൽനിന്നും ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടിയുടെ അരുളപ്പാടാലേ പരശുരാമനാൻ പടക്കുപ്പെട്ടോളം മായു വടവനനാട്ടിങ്കൽ കർമ്മഭൂമിയിങ്കൽ പോന്നു നിന്തിരുവടിക്കുടിവാസ മായുളോളം തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽപോന്നു ഉലകഴിഞ്ഞു വരുവോയാക പോലും!

ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേ! പോലും മൂലതായേ!

ഏകവർണ്ണവീര്യം വലംചെയ്യും, മഹാകാളം മധുരന്തം വലം ചെയ്യും, നാലുശ്ലോഹിവാഴും നാലിരിങ്ങാട്ടു വലംചെയ്യും, അന്തിക്കാടു ആനങ്ങാടു വലംചെയ്യും, അന്തിപനയന്നാറുകാവു വലംചെയ്യും, പൊരുതുകണ്ടോളം ശ്രീപോക്കലിക്കാവു വലംചെയ്യും, കുറിച്ചുകണ്ടോളം കുറമാലിക്കാവു വലംചെയ്യും, കുന്തിക്കൊന്നു കൊടിക്കുന്ത വലംചെയ്യും, വളച്ചുകണ്ടോളം തിരുവളയനാട്ടുകാവു വലംചെയ്യും, കൊടുനലി വലിവാലും എന്നിങ്ങിനെ എണ്ണെട്ടുപത്തിനാലു യോഗകന്യാകുമാരുടെ യോഗപീഠങ്ങളിലും അധിവസിക്കപ്പെട്ടുവോളംചെയ്തു, തിരിഞ്ഞുപോന്നോളം തിരുമാന്ധാംകുന്ന വലംചെയ്തു, നിന്തിരുവടിക്കുടിവാസമായുളോളം തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽ പോന്നു ഉലകഴിഞ്ഞു വരുവോയാക പോലും! ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽ മേവും മൂലതായേ!

1. കർണ്ണപ്രഭാതം അപൂർവ്വമായി കാണുന്നതു നോക്കുക.

2. തുളനാടു പണ്ടു ഖണ്ഡ കാവ്യങ്ങൾക്കും കിത്തിപ്പെട്ടതായിരുന്നു. 'തുളക്കുറം തിടുക' എന്ന പദത്താൽ ശുദ്ധി അർത്ഥം എന്നാണത്. കാളിയുടെ ഞെളിച്ചപ്പാഴ് ഇങ്ങിനെ കല്പിക്കുന്നതും ഖത്രിയാണു്.

നിന്തിരുവടിയും നിന്തിരുവടിയുടെ ശ്രീമൂലസ്ഥാനത്തിൽനിന്ന് പാട്ടമണ്ഡപത്തിങ്കലാമ്മാറു എഴുന്നള്ളി കൊള്ളുമ്പോൾ എന്തെല്ലാം അലങ്കാരമെന്നാൽ:—കൊള്ളത്തിയോരു വിളക്ക്, കൊടിക്കൂടം, കണ്ണാടി, പീഠം, വെള്ളരി, ആവിയും പുകയും, വ്യാഴം¹ പാട്ട്, തണ്ണീരമുള്, താലപ്പൊലി, ജലം, ഗന്ധം, പൂഷ്പം, ധൂപം, ദീപം, നേട്രം, വാട്രം, വേദം, ഗീതം, നൃത്തം, താളം, വാക്കിനു രസം, മനസ്സിനു വന്ദന എന്നിങ്ങനെ ഇതരേഴു പൂജകളെക്കൊണ്ടു കൊണ്ടാടി ചൊല്ലി സ്തുതിച്ചു ലങ്കരിച്ചു വിളിക്കുന്നേൻ പോലും ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധ്യംകുന്നി ലമ്മേ! പോലും മൂലതായേ!

1. യാഴ്, നർദ്ദന—നന്തുണിക്കള പേര്.

കളത്തിൽ പാടുന്ന പാട്ടുകൾ

അമ്മനിമറയ—(ത്രിപുടതാളം)

1. അമരകൾ പലരുമസുരമിണങ്ങി അമൃത കടഞ്ഞുകാലം
അല കടൽ തന്നിലന്നു പിറന്ന ഹരൻ മകളായതോ! നീ!
- 2 ഉരഗങ്ങളുണ്ണീയും ഹരനുടെ തിരുമൈ ഉടലൊര്പാതികൂർ
ഉടമയിൽ പകുത്തങ്ങിടമകൊണ്ടഴകാ ഉദകുമായികൊണ്ടതോ
[നീ]
- 3 ഇരുപതുമണ്ഡുമൊരു പതിനാറുവിതമൊടെ പത്തുമെല്ലാം!
ഇടകലരുന്ത ലിപിമയരൂപമുടയോരു ശക്തിയോ! നീ!
- 4 പുതുമലരിളതളിർനാടി കലയരളം പുരികഴൽ തടവൻ തായെ
പുകഴിവെ തൊഴുന്നേൻ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമന്നിന മൂലതായേ!
- 5 അന്തകവൈരി പണ്ടലർബാണനെ കണ്ണിലാക്കി നീക്കി,
അന്തരുടെയങ്കി തിരുൾ കനൽ കണ്ണിലഴുകൊടുണ്ടായ മായെ!
- 6 ചന്തമേരും കരത്തിലുരത്തവാളോടെ ശുദ്ധമേന്തി,
ചണ്ഡികാമണ്ഡലത്തിലമൻ ചോരഭയങ്കരിയെ
- 7 ഭംഗിയോടെ പെരുമ്പട കൂട്ടി പേയോടെ ഭൂതമെല്ലാം,
പാപികളെ കുലത്തോടെ വേരറപ്പുവളെ! തൊഴുന്നേൻ.
- 8 മന്തിവൊച്ചാ² കേൾപ്പൊരുളായ തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽ വാഴും
ഘനമൊടുരത്ത ഭൈരവി നിങ്കഴൽക്കിതാ കൈതൊഴുന്നേൻ.

1. എല്ലാംകൂടി 51, സന്ധ്യയിലെന്ന് താൽപ്പര്യം. മൂന്നു സങ്കല്പവും ഇതിലുണ്ട്.

2. മന്ത്രപുഷ്പരം അറിയേണ്ടതാർ എന്നർത്ഥം.

നാറം—(ഏകതാളം)

(1) ഇഷ്ടമായി കാട്ടാനെ കാതിലിടുന്നവരും—ഇളകിന തിരുമദം പെരുത്തുപോയി വേതാളമേവരും.

(2) കഷ്ടിച്ച ഭാരകന്റെ തല പൊയ്ക്കുവരും¹—കടുനിന്നു കൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന കൂട്ടികൾ ഉഴന്നായ് പക്ഷുപവരും.²

(3) മാറാലരവെട്ടി തുണമിടുന്നവരും—മുതലയോടങ്ങലർതല പൊയ്ക്കുൻ വാർ പീടിപെട്ടവരും.

(4) ഇഷ്ടമായി വാഴുമെന്റെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലോ—പല തുണങ്ങളോടിണങ്ങി വാഴുന്ന ഭൈരവി! കൂപ്പുന്നേൻ.

മട്ടുമാറി.

(5) അരനെരികണ്ണിൽ വന്നുപിറന്നു തോന്നിന ചണ്ഡികേ! നീ! അഖിലചരങ്ങളുണ്ടു പോരാത്താൻ അരനൊരു ശക്തിയോ? നീ!

(6) വളത്തിട മെല്ലെ തള്ളി വരുന്ന മംഗല്യ—ഗംഗയോ നീ! മതിലുള്ളിൽ മണ്ഡലെന്തടവിന്നു മാമലമങ്കയോ നീ!

(7) ഒരുവരും നിയുല്പേ സുന്ദരനൊക്കൊന്ന നീലകരാളിയോ? നീ! മലർ മകളോ! പൊൻമാലയണിഞ്ഞ നീലവട്ടാരിയോ? നീ!

(8) അരമകൾ വന്നു കുടികൊള്ളുവോരു തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽ വാഴും—കഴിവിണചേർത്തു കാത്തരുളേണം അംബികേ! മൂലതായേ!³

1. നെഞ്ചു പിളർന്നൾ—പാറഭേദം.

2. പകത്തുകൊടുക്കുന്നൾ.

3. ഇതിൽ കാളിയെപ്പറ്റിയുള്ള ചെറു സങ്കല്പങ്ങളും കലർത്തിയിരിക്കുന്നു. ഇതിന്നു മുമ്പിലത്തെ പംക്തിയിൽ സുന്ദരൻ കന്മ പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

പന്തവരാളി

ത്രിപുടത്താളം

വരിക ഭാരക! പൊരുവതിന്നായി
വളരെ വാപേശി¹യരുളിയമ്മതാൻ,
'വരബലംകൊണ്ടു മരിച്ചു നിന്നുടെ
വംശമാക്കവെ മുടിപ്പനിന്നു ഞാൻ.
കുരള പേശാതെ കുറുകെ നില്ലെടാ
കുരളുപ്പേൻ ഞാൻ കരക്കു² ഭാരക.'
കയറൽ ഭാരകൻ ശിരസ്സുരുത്തമ്മ
തിരുമാന്ധാംകുന്നിലോ വാഴുമെന്നുംബികേ!

ആദിയും അന്തവും വേദവുമാമിവരും
ആദിയായി വേദത്തിൻ കാതലൊഴിപ്പവരും.
ചൂതൻ³ പണ്ടു വെന്തോരു കണ്ണിൽ പിറന്നവരും
ശൂലം കപാലങ്ങൾ കയ്യിൽ ധരിപ്പവരും.
മാതേക്കും മന്മഥവീരനും നല്ലോക്കും
മാനിക്കും വല്ലഭൻ ചാത്തനും⁴ ചേർച്ചാം
ആദിയായി നില്ക്കുന്ന തിരുമാന്ധാംകുന്നിലോ
ആടും കനൽക്കണ്ണി! കാത്തുകൊള്ളേണമേ!

അസ്ഥിക്കൊത്തണയും തിരുമേനിമേ-

ലാരുമമ്പിളിമുടിന ശങ്കരാ!

ഗുത്തമാടിയാനരം കനൽക്കണ്ണിൽ

നിർമ്മലമായി ജനിച്ചുള്ള കാളി!

1. വോക്കമ്പിളിക്കുക.

2. കരങ്ങൻ.

3. കാമൻ—ചൂതം മുതലായവ ബാണങ്ങളാക്കിയവനെന്ന്ർത്ഥം.

4. ചാത്തന്റെ പ്രസ്തുതവും ആ ദൈവത്തിന്റെ പ്രാതാനവും സൂചിക്കുന്നു.

പത്തുദിക്കിലുമൊത്തിളകൊണ്ടവരും
 പാൽ ദിക്കു ഭയങ്കരി ചേറ്റാടം.
 അത്തൽ തീർത്സുരൻ തലകൊണ്ടവരും
 തിരുമാന്ധാംകുന്നിലോ വാഴുമെന്നംബികേ!
 കാതിലാന സിംഹമിട്ട കാളിതന്നെ
 അടിതൊഴുവാൻ ചോരുന്നപ്പോൾ
 ദാരുകനെ കൊല്ലുവാനായി ചെന്നവാരും
 ദാരുവധമെന്നു ചൊല്ലി—ചാരിലിങ്ങിനെ
 [പാഠമല്ലയോ!
 കുന്നോടൊത്തൊരു കൊങ്കമാരെല്ലാം
 സുന്ദരശ്രീകൈലാസമേ!!

—

വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ വലത്തിനുള്ള പാട്ട്

(പാസ്താളം)

അളവില്ലാതെഴും അരൻ തിരുനന്മകൾ
അറുപേർമിളെ! അരിയൊരു ദൈവവി!
കുളിര വാനചർ സ്തുതിചെയ്തൊരുതൂതം
കമറ² കൂളിമാർ പടക്കു മിടിച്ചൊല്ലാം.
ഇളകിയോടിപ്പോയെതിന്തോരസുരനെ
ഇതമൊടെ വെട്ടി ശിരസ്സെടുപ്പവർ.
വളര വാൾ പീഠം കൊടുക്കുമെന്നമ്മതാൻ
തിരുമാന്ധാംകുന്നിലോ വാഴുമെന്നംബികേ!

(മട്ടമാറി)

പുരിപടത്തിൽ അമ്പിളിച്ചുടും അന്തകവൈരിതന്റെ—എരി
പൊരിയങ്കിടത്തിന കണ്ണിലമ്പിനൊടുതളിച്ചു—തെളു തെളെ മിന്നും
വാൾമുന തുള്ളി വൈരവുമിട്ടണഞ്ഞ—സുരരിപുവായ ഭാരകനെ പി
ടിച്ചു കഴുത്തുതുത്—കടർനിണ്³മാല മാറിലണിഞ്ഞ ഭൂതഗണങ്ങളോടും,

തുടു തുടെ നല്ല ചെങ്കുരുതി പുനർ കുടിച്ചാടുമമ്മ—കളികളി
ലാണുകാവു പുകഴ്ന്ന തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽ വാഴും,

കഴിവിണപേർത്തു കാത്തരുളേണം അംബികേ! മൂലതായേ!

* പ്രദക്ഷിണം.

1. ഇളയമ്പൽ.

2. കമറകംശബ്ദിക്കുക.

3 കടൽ-ഘഴയ സന്ധിനിയമപ്രകാരം 'കടർ' ആയിരിക്കേണ്ടത്. 'മണ്ണി'—
പാറാദേശം.

ഭദ്രാൽ പത്മി

(കിളിപ്പാട്ട്)

ആമുഖം.

കയ്യേറ്റതുപ്രതി

കാളിത്തോറങ്ങൾ തേടിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴാണ് ഈ കിളിപ്പാട്ടിന്റെ ഒരു കയ്യേറ്റതുപ്രതി 'കളംപാട്ട്' കഴിക്കുന്ന ഒരു സ്റ്റേമിതൻ എന്റെ കൈവശം എത്തിച്ചത്. 'ഇത് വിശേഷവിധിയായി പാട്ടു കഴിക്കുമ്പോൾ ഞങ്ങൾ ചൊല്ലാറുണ്ട്' എന്ന മുഖവുരയോടുകൂടിയാണ് തന്നതും. ഏതായാലും ഇരിക്കട്ടെ എന്നു കരുതി ഞാൻ വാങ്ങി വായിച്ചുനോക്കിയപ്പോഴാണ് തിരുവിതാംകൂറിൽനിന്ന് അച്ചടിച്ച 'ഭദ്രാൽ പത്മി'യുടെ മറ്റൊരു കയ്യേറ്റതുപ്രതിയാണ് അതെന്നു മനസ്സിലായത്. രണ്ടും കൂടി ഒത്തുനോക്കിയതിൽ തിരുവിതാംകൂർ പതിപ്പിനേക്കാൾ പാഠശുദ്ധികൊണ്ട് ഇത് അധികം സ്വീകാര്യമാണെന്നും ബോദ്ധ്യമായി. കൂടാതെ, ടി. പ്രസിദ്ധീകരണം പല ഭാഗത്തും അപൂർണ്ണമാണ്. ഇത് പൂർണ്ണമായും കണ്ട്. ആ സ്ഥിതിക്ക് എന്റെ "കാളിസാമിത്വ"ത്തിൽ ഇത് ചേർക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി പിന്നീട് സംശയമുണ്ടായില്ല.

കിളിപ്പാട്ടിന്റെ പ്രാധാന്യം

ഈ സമുച്ചയത്തിൽ ഈ കിളിപ്പാട്ട് ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിന് മറ്റൊരു കാരണവും കൂടിയുണ്ട്. കാളീസേവയുടെ പ്രധാനമായ രണ്ടു വശമാണ് 'പാൻ'യും, 'കളംപാട്ടും'. അവയ്ക്കൊപ്പമായ തോറങ്ങളും പാട്ടുകളും കാളിസാമിത്വത്തിന്റെ വളർച്ചയിൽ ഓരോ പടികളാണ്. എല്ലാറ്റിനും വിഷയം ഭാരകവധം തന്നെയാണെങ്കിലും അവയുടെ നിർമ്മാണത്തിനു ഉത്തരവാദി ഒരു കയ്യെഴുത്തു അവതാരമുൾപ്പെടുത്തി നോക്കുമ്പോൾ സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ട്. നിർമ്മാണകാലവും അതാത് ആരാധനാസമ്പ്രദായത്തിന്റേതുപോലെതന്നെ ഭിന്നമാണ്. 'മുടിയേറു' എന്ന പേരിൽ മറ്റൊരു സേവാക്രമവുമുണ്ട്. അതിനും ആസ്പദമായ ഒരു പാട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ മാതൃക എന്റെ പരിശ്രമങ്ങളെ അവഗണിച്ച് ഇപ്പോഴും എന്നിൽനിന്നു അകന്നു നില്ക്കുകയാണ്. ഈ ഓരോ

പതനത്തിലും ആരാധനസമ്പ്രദായം വ്യത്യാസപ്പെട്ടു കാണുന്നതു പോലെ അവയ്ക്കുറപ്പുമായ പാട്ടിന്റെ ഭാഷയ്ക്കും, രീതിയ്ക്കും, കെട്ടിനും വ്യത്യാസമുണ്ട്. അവയിൽ കാണുന്ന വളച്ചുയുടെ ഒടുവിലത്തെ പടിയായി കരുതാവുന്നതാണ് ഭദ്രോൽപത്തി കിളിപ്പാട്ട്.

കിളിപ്പാട്ടിന്റെ ഉത്ഭവം:

തോററവും, പാട്ടും ചില പ്രത്യേകവർഗ്ഗക്കാരുടെ സ്വത്തായി കരുതിവന്നതിനാൽ ബഹുജനങ്ങൾക്ക് അവ ആസ്വദിക്കാനായി സൗകര്യമോ സന്ദർഭമോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അവ കർമ്മികളുടെ മന്ത്രം പോലെ ഗ്രന്ഥമായി സൂക്ഷിച്ചുവരികയുംചെയ്തു. എന്നാൽ കാളി എല്ലാവരുടേയും ഉള്ളിൽ കുടികൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ ആ ദേവിയുടെ മാഹാത്മ്യം എല്ലാവർക്കും പാരായണം ചെയ്യുന്നതകുന്നതായ ഒരു രൂപത്തിൽ ഉണ്ടാവേണമെന്നു ദിക്കായി. വേദത്തിനും മന്ത്രത്തിനും സങ്കല്പിക്കാൻ ഉള്ള അധികാരിഭേദം സാഹിത്യത്തെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം നടപ്പില്ലാത്തതുകൊണ്ട് ആ ഉപാധിയെ കവിയും ആശ്രയിച്ചു. സംസ്കൃതത്തിലാക്കിയാൽ സാന്നിദ്ധ്യം കൂടുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നവരുടെ ആവശ്യത്തിനും 'ഭദ്രകാളീമാഹാത്മ്യം' എന്നൊരു ഗ്രന്ഥം¹ സംസ്കൃതത്തിലും ആവിർഭവിച്ചു. കാളീമാഹാത്മ്യം ആദ്യം കയറിക്കൂടിയത് ഭാഷയിലോ സംസ്കൃതത്തിലോ എന്നുള്ള പ്രശ്നം ഇവിടെ നേരിടുന്നുണ്ട്. മണിപ്രവാളപ്ലായ കുറേയ്ക്കായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുകാണുന്ന ഭാരതകവയം പാട്ടിനുശേഷം അതിന്റെ പരിപൂർണ്ണരൂപത്തിൽ ഒരു കിളിപ്പാട്ട് ഉത്ഭവിച്ചുവെന്നു കരുതുന്നത് കേവലം അസംഗതമാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. മാഹാത്മ്യങ്ങളെല്ലാം ഗീട്ടാണത്തിലേ കീർത്തിച്ചുകൂട്ടുന്ന ശരിക്കുന്നവരോട് "ദേവീമാഹാത്മ്യ"ത്തിൽ ഭാരതകനെന്ന കാളിയെ കാണാത്തത് എന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് ചോദിക്കേണ്ടതായും ഇരിക്കുന്നു. മലയാളികളുടെ പ്രത്യേക പരദേവതയും ഭാരതസംഹാരിണിയും ആയ 'അമ്മ'യെ വാഴ്ത്തുന്നത് മലയാളഭാഷയിൽ തന്നെയാവാനാണ് അധികം ന്യായം കാണുന്നത്. സംസ്കൃത്തിലും കാളിയെ സ്തുതിക്കേണ്ടമെന്നുള്ള ആവശ്യം പിന്നീട് നേരിട്ടിട്ടുള്ളതായിരിക്കണം. ഭാഷയുടെ ആവശ്യം വീണ്ടും പ്രബലപ്പെട്ടതുകൊണ്ടായിരിക്കണം.

1. ഇത് വാചസ്പതി ഐ. എസ്. പരമേശ്വരൻ മുസ്സ് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട് (1103).

ക്കണം ആധുനികകാലത്തു് മൂന്നു കൃതികൾ * സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഭാഷാന്തരങ്ങളായി ഉണ്ടായിത്തീർന്നു്. എന്നാൽ പ്രാകൃതഗ്രന്ഥവും 'ഭദ്രകാളീമാഹാത്മ്യ'വും താരതമ്യപ്പെടുത്തി നോക്കുമ്പോൾ ഏതു് ഏതിനെയാണു് ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നു് നിർണ്ണയിക്കാൻ പ്രയാസമായിട്ടാണിരിക്കുന്നതു്. കിളിപ്പാട്ടുകാരൻ അതു് ഒരു തർജ്ജമയാണെന്നു പറഞ്ഞുകാണുന്നില്ല. ആഖ്യാനരീതി രണ്ടിലും ഒരുപോലെയാണുതാനും. എന്നാൽ ചില ഭാഗങ്ങളിൽ കിളിപ്പാട്ടുകാരൻ സംസ്കൃതകവിയെ ഒരു ചിത്രീകുഴിയിലും, ആശയസൗകുമാര്യത്തിലും അതിശയിക്കുന്നുമുണ്ടു്. (വ്യത്യാസങ്ങൾ പൂർവ്വാന്തത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതിനാൽ ഇവിടെ ആവർത്തിക്കുന്നില്ല) ഒരു മൂലഗ്രന്ഥത്തിനെ ആശ്രയിക്കുന്നതുകൊണ്ടുള്ള അസാധാരണ കിളിപ്പാട്ടിലെ കവിതയിൽ എവിടേയും കാണുന്നതുമില്ല. അതു് 'ഏഴുത്തശ്ശൻമട്ടി'ൽ തടവില്ലാതെ ഒഴുകുന്നു. അനാവശ്യമായ വർണ്ണനകളില്ല. ആവിശ്വമുണ്ടേടത്തു് അത്യധികം സംഗ്രഹിക്കുന്നതുമില്ല. ഒരു ചിത്രപൂർവ്വം, രസാനുഗുണവും, പാത്രാനുസാരിയും ആയ പ്രതിപാദനംകൊണ്ടു് രസം പിടിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണു് കിളിപ്പാട്ടിൽ ആഖ്യാനം നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഈ അഭിപ്രായം സംസ്കൃതകൃതിയെക്കുറിച്ച് പ്രസ്താവിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. രണ്ടിന്നും തമ്മിൽ കാണുന്ന സാമ്യം കിളിപ്പാട്ടിനെ ആസ്പദമാക്കി സംസ്കൃതത്തിൽ ഒരു ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിക്കാൻ ശ്രമിച്ചതുകൊണ്ടുണ്ടായതല്ലയോ എന്നും ബലമായി സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

കിളിപ്പാട്ടിന്റെ കർത്താവു്.

ഈ പ്രകൃതം മതിയാക്കി ഇതിന്റെ കർത്താവിനെക്കുറിച്ച് ഒന്നു രാഞ്ഞുനോക്കാം. തിരുമാന്ധാംകുന്ന് ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പ്രസ്താവം കൊണ്ടു് കിളിപ്പാട്ടു് ആരംഭിക്കുന്നതിനാൽ ആ പരദേവതയെ ആരാധിക്കുന്ന ഒരാളായിരിക്കണം അതിന്റെ കർത്താവു് എന്നുതന്നെയാണു് താണു്. ആ ക്ഷേത്രത്തിന്നു് അടുത്തുള്ളവരിൽ ഒരാളായിരിക്കണമെന്നു് ശ്രീമാൻ ഉള്ളൂർ ഉറപ്പിക്കുന്നതു് അപ്രകൃതമല്ല. ഇതിലെ ഭാഷ 'വള്ളുവനാട'നായിരിക്കുന്നുവെന്നു് ഒരു രസികൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു

-
- * 1. കൊ. തമ്പുരാന്റെ ഭദ്രാൽപത്തി (1068).
 2. ഓസുദേവൻ പോറ്റിയുടെ ഭദ്രാൽപത്തി (1078).
 3. വള്ളത്തോളിന്റെ ഭദ്രാവതാരം (ഷാന) (1096).

ട്ടതിലും അത്ഥമില്ലെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. പൊറയന്നുരിന്റേറയും പുന്താ നത്തിന്റേറയും ഭാഷക്കുള്ള ആ സ്ഥായി പലരും എടുത്തുപറയാമുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് കവി വള്ളുവനാട്ടുകാരനാണെന്നു അനുമാനിക്കാമെന്നിരിക്കട്ടെ. ആ സ്ഥാനം ഒരു നമ്പൂതിരിക്ക് കൊടുക്കേണ്ടതാണെന്നും ചിലർക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ട്. ഇതിൽ “വരസ്ത്രീകൾ” എന്നു കാണുന്ന പ്രയോഗം ‘പരസ്ത്രീകൾ’ എന്നായിരിക്കുമോ എന്നു പക്ഷാന്തരമുണ്ട്. തി. പതിപ്പിൽ ണഭാമത്തെ പാഠമാണ് സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളതും. ആ പാഠം അംഗീകരിക്കുന്നപക്ഷം നമ്പൂതിരിമാൻ, അമ്പലവാസികൾ നായന്മാർ എന്നിവരുടെ സ്ത്രീകളെക്കുറിച്ച് ആ പദം ഉപയോഗിക്കാറുണ്ടെന്നുള്ളതിനെ ആസ്പദമാക്കി കവി നമ്പൂതിരിയായിരിക്കേണമെന്ന് വാദിക്കുവാനവകാശമുണ്ട്. പക്ഷേ ഇതിന്നടിസ്ഥാനമായ പദം ഇന്നതാണെന്ന് തീർച്ചപ്പെടുത്തലേ ഈ വാദത്തിന്നു ബലമുള്ളൂ. ഞാൻ കണ്ടു മൂന്നു പ്രതികളിൽ ‘വരസ്ത്രീകൾ’ എന്നുതന്നെയാണ് പാഠം. ‘വ, പ’ എന്നീ അക്ഷരങ്ങൾ ചിലപ്പാൾ വ്യത്യാസം കൂടാതെ എഴുതിയെന്നും വരാം. ഒരു നീട്ടലിനെ ആശ്രയിച്ചാണ് അതിന്റെ സ്വരൂപം ഇരിക്കുന്നത്. അതിനെമാത്രം ആസ്പദമാക്കി ഒരു വാദമുഖം പുറപ്പെടുവിക്കാമോ എന്നാണ് പിന്നത്തെ ചോദ്യം.

മരൊരാഭിപ്രായം.

ഒരു തികഞ്ഞ കാളീഭക്തനായിരുന്ന ശ്രീമാൻ മക്കട ഉടയവർമ്മ രാജാവവർകളുമായി ഞാനിതിനെപ്പറ്റി സംസാരിക്കുകയുണ്ടായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കയ്യശമുണ്ടായിരുന്ന ഒരു കാളിയോലഗ്രന്ഥം എന്റെ പ്രതിയുമായി ഞാൻ ഒത്തുനോക്കുകയുമുണ്ടായി. പ്രസിദ്ധ മാന്ത്രികനായ കല്ലൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാടാണ് ഇതിന്റെ കർത്താവെന്നു ഒരൈതിഹ്യമുള്ളതായി അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു അറിയാനിടവന്നു. * പക്ഷേ കല്ലൂർ ഒരു കേളികേട്ട കാളീഭക്തനായിരുന്നു. കല്ലൂരില്ലക്കാർ തിരുമന്ധാംകുന്ന് ക്ഷേത്രത്തിൽ കുറച്ചുകാലം ഭജനമിരിക്കണമെന്ന വ്യവസ്ഥയും ഒരിക്കലുണ്ടായിരുന്നുവത്രെ. ആ വഴിക്ക് ആലോചിക്കുമ്പോൾ തിരുമന്ധാംകുന്ന് കേരളത്തിലെ കാളീക്ഷേത്രങ്ങളിൽപെച്ച് ഒരു മേൽക്കോയ്മാനമുണ്ടെന്ന് ഒരു പക്ഷമുണ്ട്. തിരുമന്ധാംകുന്നിലമ്മ കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഭഗവതിയുടെ

* ഇതു് അയയുടെ ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതിയനുസരിച്ച് എഴുതിത്താണ്.

ജ്യേഷ്ഠത്തിയാണെന്ന് ഒരു സങ്കല്പവുമുണ്ട്. തെക്കേക്കോട്ട് ഭട്ടതിരി തിരുവനന്തപുരത്തു കൊണ്ടുപോയി ഈ 'അമ്മ'യെ ഉപാസിക്കുന്നു. സാമൂതിരി 41 ഓവസത്തെ പൂജ തളിയിൽവെച്ച് മേപ്പടി ക്ഷേത്രത്തിലേക്ക് ചെയ്യുന്നുണ്ട്. പലേ 'കാവു'കളിലുമുള്ള അമ്മമാർ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മയെ 'മുത്തമ്മ'യായിട്ടും കരുതുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങിനെയിരിക്കെ കിളിപ്പാട്ടിൽ ഈ കുന്നിലമ്മയെ സ്തരിക്കുന്നതിനും ധാരാളം ന്യായമുണ്ട്. കല്ലൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാടിന്റെ കർതൃത്വവും ഈ കൃതിയെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം അപ്രകൃതമാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ.

പ്രസാധകൻ.

ഭദ്രാൽ പത്തി (കിളിപ്പാട്ട്)

ഒന്നാമദ്ധ്യായം

- നന്ദനപ്പുംകാവിങ്കൽ¹ നന്ദിച്ചു വസിക്കുന്ന
 2 സുന്ദരരൂപേ കിളിപ്പെരുതലേ! വരിക നീ.
 നിന്നെക്കണ്ടതുമൂലം ഞങ്ങൾക്കു മനതാരിൽ
 4 വന്ന സന്തോഷമെന്തു ചൊല്ലുന്നതു മനോഹരേ!
 കല്പകൃഷ്ണഫലപകപങ്ങൾ ഭജിക്കയാൽ
 6 ക്ഷൽപിപാസകൾ നിനക്കില്ലെന്നു വരികിലും,
 നല്ലൊരു തെളിതേനും പഞ്ചസാരയും പാലും
 8 വെല്ലവും നല്ല രസകളിപ്പഴങ്ങളും,
 എല്ലാമേ ഭജിച്ചുനിന്നാലസ്യങ്ങളും തീൻ²
 10 കല്യാണശീലേ! പരമാനന്ദേ³യിരുന്നാലും.
 എങ്ങിനെയിപ്പോളത്ര വന്നതു നീയും പുന-
 12 രെങ്ങിനെപ്പോയിടുന്നതെന്നതും പറഞ്ഞാലും.”
 സുന്ദരീജനത്തിന്റെ വാക്കുകളേവം കേട്ടു
 14 നന്ദിച്ചു കിളിമകളിത്തരം ചൊല്ലിടിനാൾ:—
 “എത്രയും പ്രസിദ്ധമാം മാന്ധാതുശൈലക്ഷേത്രേ⁴
 16 ചിത്രമാം മഹോത്സവാ കുംഭമതിന്നായ്ക്കൊണ്ടു ഞാൻ.

1. സ്വർഗ്ഗസ്വന്തം ആരോഷിച്ചു കിളിയുടെ ദിത്യത്വം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.
2. തിന്തു. പരാന്തരം (തി. ച.)
3. പരമാനന്ദമിതന്നാലും—പരാന്തരം (തി. പ.)
4. വള്ളുവനാട് താലൂക്കിൽ അങ്ങാടിപ്പുറത്തുള്ള തിരുമാന്ധാംകുന്ന് ക്ഷേത്രത്തിനെതാണ് ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. മാന്ധതാവിടനെയും, ഈ ക്ഷേത്രത്തിനേയും, ചെല്ലപ്പിള്ളി എന്നു കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം ശിവനെ തപസ്സുചെയ്തു പ്രത്യക്ഷമാക്കി നിത്യപൂജയ്ക്ക് ഒരു ശിവലിംഗം ആവശ്യപ്പെടുകയും, ശിവൻ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. അതു പാവുതിയുടേതായിരുന്നതിനാൽ അതു മഴക്കി കിട്ടേണമെന്നു അവർ ശഠിച്ചു. കൊടുത്തത് തിരിച്ചെ ഞങ്ങളുടേതെന്നായി ശിവൻ. ഉന്നൈ പാർവ്വതി കാളിയെ ഭൂതപ്പുഴയോട്ടുകൂടി അയച്ചു മിംഗം ബലാൽക്കാരമായി കൊണ്ടുവരാനൊരുക്കപ്പെട്ടു.

- തത്ര ചെന്നോരോതരമതുഭുതങ്ങളും കണ്ടു
 18 ചിത്താനന്ദേന തത്ര വസിച്ചു ചിലദിനം.
 ലോകൈകനാഥയാകും കാളിയെ വന്ദിച്ചുകൊ-
 20 ണ്ടാകലങ്ങളും തീർന്നു വന്നോരു സുഖത്തോടും,
 നിങ്ങളെ കണ്ടീടുവാനിന്നിഹ വന്നീടിനേൻ,
 22 ഭംഗിച്ചൊല്ലുകയല്ല സത്വമെന്നറിഞ്ഞാലും”
 ഇത്തരം കിളിമകൾ ചെയ്തതു കേട്ടനേരം
 24 ചിത്തമോദനേ വരസ്രീകുളം ചൊല്ലിടിനാൻ.
 “ഞങ്ങളെക്കണ്ടീടുവാൻ വന്നിതു നീയെങ്കിലോ
 26 ഞങ്ങൾക്കു ഭാഗ്യമേറുമുണ്ടെന്നു പറയേണ്ടു.
 മൂന്നും നീ യോരോകഥ ചെയ്തതു നിനയ്ക്കുംപോ-
 28 ളിന്നുമുണ്ടല്ലോ സുഖം ഞങ്ങൾക്കു മനതാമിത.
 എന്നതുമുചമിന്നു മൊന്നുണ്ടു ചോദിക്കുന്നതു
 30 മൂന്നും നീയതു പറഞ്ഞീടേണം മടിയാതെ
 ആരാകുന്നതു ഭദ്രകാളിയെന്നതു, മവ-
 32 ളാക്കുടെ പുത്രിയെന്നും ജനനിയാരെന്നതും,
 ജന്മവും, കർമ്മങ്ങളും, വീര്യവും, മഹത്വവും,
 34 നന്മയിൽ ഞങ്ങളോടു ചൊല്ലേണം മനോഹരേ!
 ഉത്തമകല്പവൃക്ഷഫലങ്ങൾ ഭജിക്കയാൽ
 36 ചിത്തത്തിൽ സമസ്തവും നിനക്കു തോന്നുമല്ലോ.”

മാന്മാരായിരൻ ശിഷ്യഗണങ്ങൾ ആട്ടങ്ങകൊണ്ടെറിയുകമാത്രമാണ് ചെയ്തത്. കാളിയുടെ പക്ഷം ജയിച്ചു. മാന്മാരായ് അപ്പോൾ ശിവലിംഗം കെട്ടിപ്പിടിച്ച് കാളിയെ സ്തുതിച്ചു. കാളി പ്രസാദിച്ചതെങ്കിലും ശിഷ്യലിംഗം എടുക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ അത് പിളർന്ന് ഒരു ജ്യോതിസ്സ് പുറപ്പെട്ടു. ശിഷ്യൻ പാറുതിയും പ്രത്യക്ഷമായി. ശിഷ്യലിംഗം അട്ടിമിപ്പാൻ കഴിയാത്തതിനാൽ പാറുതി അവിടെതന്നെ അധിവസിക്കാമെന്നേറ്റു, കാളിക്കു “ശ്രീമുഖസ്ഥാനം” (ശിവലിംഗമിരുന്നേടം) കൊടുത്തു പ്രാധാന്യവും കല്പിച്ചു. ക്ഷേത്രനാമത്തിനാസ്പദമായി കരുതി ഇരുന്ന ഈ കഥ എത്രത്തോളം വിശ്വാസയോഗ്യമാണെന്നു നിർണ്ണയിച്ചുകൂട. പ്രധാനപ്പെട്ട ക്ഷേത്രങ്ങളെപ്പറ്റി ഇങ്ങിനെയുള്ള കதைകൾ ധാരാളമുണ്ട്. “തീരമാതാവിൻ കന്”ല്ലയോ ഇത് എന്ന് സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

1. പരസ്തീകർ—പാഠാന്തരം (തി. പ.) കേരളബ്രാഹ്മണർ ഇതനുസരിച്ചാലാത്താലുള്ള (മതമേകത്തായക്കാരെ) സ്ത്രീകളെ ഇങ്ങിനെ പരാധമുണ്ട്.

- എന്നതുകേട്ടു കിട്ടിപ്പൈതലും ചൊല്ലിടിനാ-
 38 ഉന്നതു വിസ്തരിച്ചു ചൊല്ലുവാനരുതാർക്കും.
 എങ്കിലും ഭദ്രകാളി തന്നുടെ ചരിതങ്ങൾ
 40 പങ്കജമിഴിമാരേ! ചൊല്ലുവൻ മുരുകി ഞാൻ
 ഭൂസുരശ്രേഷ്ഠനാകും ശിവശർമ്മാവിനോടു
 42 ഭാസുരതപോനിധിയാകിയ മാർക്കണ്ഡേയൻ1
 ഓരോരോ കഥയരുൾ ചെയ്തിടുന്നതിൻ മദ്ധ്യേ
 44 പാരമാം വാത്സല്യത്താലിത്തരമരുൾചെയ്തു:—
 “അന്തണശ്രേഷ്ഠ! തവ ഭക്തിവിശ്വാസം കണ്ടു
 46 സന്തോഷം മമ ഏദി പാരമുണ്ടാകമൂലം,
 എത്രയും ശ്രദ്ധം പുരുഷാർത്ഥസാധകം പര-
 48 മുത്തമം ഭദ്രകാളീചരിതം ചൊല്ലീടുവൻ.”
 എന്നരുൾചെയ്തു മുനിശ്രേഷ്ഠനും ഭദ്രകാളി-
 50 തന്നെ വന്ദിച്ചു ഭക്ത്യാ പരഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൻ:—
 ‘പണ്ടൊരുകാലം കാശ്മീരാഖ്യമാം നഗരത്തി-
 52 ലുണ്ടായി ചന്ദ്രസേനനെന്നൊരു നരപതി.
 ധന്യനെത്രയുമവൻ സുന്ദരൻ മഹാബലൻ
 54 തന്നുടെ രാജ്യം പരിപാലിച്ചു വാഴും കാലം,
 താപസരക്ഷാർത്ഥമായൊരനാൾ മൃഗയാത്മം2
 56 ചാപബാണങ്ങൾ കയ്യിടേണ്ടാനതൻ മുകുളേരി,
 മന്ത്രിപുരുഷങ്ങളോടും വ്യാധസേനകളോടും
 58 അന്തർമ്മോദന ചെന്നു ഭണ്ഡകാരണ്യപുഷ്പ,
 ശൂരശാർദൂലസിംഹസുകാരാദികളായ
 60 ഘോരസത്വങ്ങളേയും കൊന്നുകൊന്നവരെല്ലാം,
 ചെന്നൊരു ശിലാതലേ വിശ്രമിച്ചൊരുശേഷം
 62 മന്നവൻ താനും ചുരു പൊരുതു തുടങ്ങിനാൻ.

1. കർമ്മകു് പുരാണകൃതജന്മത്താനുള്ള ശ്രമം ഇവിടെ പ്രത്യക്ഷമാകുന്നു. തോറാങ്ങളിലും, കളംപാട്ടുകളിലും ഇങ്ങിനെയൊരു ഭാഗമില്ല.

2. ഇദ്ദേഹി കി. പതിപ്പിൽ ഇല്ല.

- ഭൂപതി സമീപത്തു രണ്ടു വാരണങ്ങളെ
 64 ഭൂപാലസചിവന്മാർ ബന്ധിച്ചാർ വൃക്ഷമുലേ.
 തത്സമീപത്തുനില്ക്കു മുന്നതവല്മീകം¹ ക-
 66 ണ്ടസാഹസേവാടും കശ്മിരതകന്താർ ഗജങ്ങളും
 അനേരം വല്മീകത്തിൽനിന്നാശു പുറപ്പെട്ടാ-
 68 നന്നതനൊരുപമാ നഞ്ച നശൈലംപോലെ
 തീക്കുന്ത പോലെ മൂന്നു വന്തുള²നേത്രങ്ങളും
 70 ഭാസ്കരപ്രകാശങ്ങളാകിയ ദംഷ്ട്രങ്ങളും.
 പാതാളസമാനമാം വദനകുഹരവും,
 72 ഭൂതസംഗ്രാസന³മായുള്ളൊരു വദനവും,
 ഘോരമാം ത്രിശൂലവും⁴ കയ്യാണു കോപത്തോടും
 74 വാരണഭവത്തേയും പിടിച്ചു ഭക്ഷിച്ചുടൻ
 കോപത്തെസ്സമിയാഞ്ഞു സിംഹനാദവുമ്പെയ്തു
 76 ഭൂപതിയുടെ നേരെ വേഗേന ചെന്നീടിനാൻ.
 അന്തകൻ വരുന്നതു ഭക്ഷിപ്പാനെന്നു ഹൃദി
 78 ചിന്തിച്ച ഭയത്തോടും ഭൂപനും മന്ത്രികളും
 സതപരമോടുന്നതു കണ്ടവൻ പിന്മുഖം ചെന്നാ-
 80 നത്തലോടവൻ സുതീക്ഷ്ണാശ്രമേ ചെന്ന നേരം
 ഭൂപതിവരനോടു ചോദിച്ചാൻ മുമ്പവൻ:—
 82 “താപമുണ്ടായതെന്തു ചൊല്ലുക നരപതേ!
 ഘോരമായോരു ഭൂതം പിന്നാലെ വന്നീടുവാൻ
 84 കാരണമെന്തു ചൊൽക ഭീതികൾ തീർത്തിടുവാൻ!”
 എന്നതു കേട്ടനേരം വന്ദിച്ചു നരപതി
 86 ചിന്നതയോടും പറഞ്ഞീടിനാൻ സഗൽഗദം.
 “വാരണഭഗ്നമായ വല്മീകത്തിൽനിന്നു
 ഘോരനാമിവൻ പുറപ്പെട്ടതികോപത്തോടും

1. പുറം.

2. വട്ടത്തിലുള്ളവ.

3. എല്ലാജീവികളേയും ഭക്ഷിക്കുന്നതു്.

4. മൂന്നു മുന്നുള്ള ശൂലം.

- വാരണഭയത്തെയും ഭക്ഷിച്ചു ജിതശ്രമം!
 90 പാശാതെ ഞങ്ങളെയും ഭക്ഷിപ്പാനെത്തിടിനാൻ.
 കാരണമെന്തെന്നു മാരെന്നു മറിഞ്ഞീല,
 92 കാരുണ്യവാരാനിഭേ പാഹിമാം തപോനിധേ!"
 മാനവേശ്വരൻ ചൊന്ന വാക്കുകൾ കേട്ടനേരം
 94 ജ്ഞാനചക്ഷുഷാ സർവ്വ മറിഞ്ഞു സുതീക്ഷ്ണനും
 'ഭൂപതിവരനോടു പേടിയായ് കെന്ത'ചൊല്ലി,
 96 താപസൻ മഹാഭൂതം തന്നോടു ചൊല്ലിടിനാൻ.
 "ദേവിയോ കാളിതന്റെ ഭൂതജ്ഞരക്കധിപൻ നീ,
 98 ദേവരാജനെപ്പോലും വധിക്കാമല്ലോ തവ
 ഏതുമൊന്നറിയാതെ ഭൂപതിവരനിന്നു
 100 ചെയ്തപരാധം ഭവാൻ പൊറുത്തു കൊള്ളേണമേ!
 ഇന്നതിനായിക്കൊണ്ടു ഞാനിതാ വന്ദിക്കുന്നേൻ."
 101 എന്നതു കേട്ട ഭൂതം വന്ദിച്ചു നടകൊണ്ടാൻ.
 എന്നതു കണ്ടു നൃപനേരവും വിസ്തരിച്ചു
 104 വന്ദിച്ചു മുനിവരൻ തന്നോടു ചോദ്യംചെയ്താൻ.
 "ആരാകുന്നിതു കാളിയെന്നു ചൊല്ലുന്ന തവ-
 106 ഭാരുടെ പുത്രിയെന്നും ജന്മവും, കർമ്മങ്ങളും,
 വിസ്തരിച്ചരുൾചെയ്തു കേൾപ്പതിന്നഭിലാഷം
 108 ചിത്തത്തിലേററം വളർന്നീടുന്നു ദയാനിധേ!
 ആകയാലിവയെല്ലാ മരുളിച്ചെയ്തീടേണം
 110 ലോകൈക തപോനിധേ! സർവ്വജ്ഞനല്ലോ ഭവാൻ."
 എന്നതു കേട്ടു മുനിശ്രേഷ്ഠൻ മരുൾചെയ്താ-
 112 നിന്നിതു ചൊല്ലീടുവൻ കേട്ടാലും വഴിപോലെ.
 "പണ്ടൊരുകാലം ദേവദാനവസമരത്തിൽ
 114 കൊണ്ടൽനേർവണ്ണൻ ചെന്നു ദൈത്യരെ വധിക്കയാൽ
 സന്തതിനാശംകൊണ്ടു ദൈത്യന്മാരികൾ ചിലർ
 116 സന്താപത്തോടും ചെന്നു പാതാളേ മേവീടിനാൻ.

- അന്നൊരുനാളിൽ ദൈത്യനാരിയാം ഭാരമതി
 118 ഖിന്നായ് ഭാനവതി തന്നാടു ചൊല്ലീടിനാൾ:—
 ‘കഷ്ടമെത്രയും ദൈത്യവംശവിപ്ലവം വന്ന-
 120 തൊട്ടുമേ സുഖമില്ല, ശോകവും വളരുന്നു.
 ഹന്ത! നാമിരുവരും ജീവിച്ചു വസിക്കുമ്പോൾ
 122 സന്തതിനാശം ഭവിക്കുന്നതു കഷ്ടമല്ലോ.
 എത്രയും വൃദ്ധരല്ലോ നമ്മുടെ ഭർത്താക്കന്മാർ
 124 പുത്രന്മാരവർക്കിനിയുണ്ടാകയില്ല ന്നനം.
 സന്തതം പാതിപ്രത്യക്ഷമാകൂ നാം പരന്മാരെ
 126 കാന്തരായ് വരിപ്പതു ധർമ്മമല്ല പാത്താൽ.¹
 എന്നതുമൂലം ചതുർമുഖനെസ്സേവിച്ചു നാം
 128 നന്ദനലാഭത്തിന്നു വരങ്ങു വാങ്ങിടേണം.’
 എന്നതു കേട്ടു ഭാനവതിയും സന്തോഷിച്ചു
 130 ചെന്നവരിരുവരും ശോകംഗ്ന മഹാക്ഷേത്രേ
 പഞ്ചാഗ്നിമദ്ധ്യേ വായുഭക്ഷണത്തോടും നിന്നു
 132 ചഞ്ചലമെന്പ്രെ ചതുർമുഖനെസ്സേവചെയ്താർ.
 രണ്ടിരുപതുദിനം നിശ്ചലം സേവിച്ചതു
 134 കണ്ടു സന്തോഷംപൂണ്ടു ധാതാവും പ്രത്യക്ഷനായ്
 ഇഷ്ടമാം വരം വരിച്ചാലുമെന്നതുകേട്ടു
 136 തൃഷ്ടിയോടവർകളും വന്ദിച്ചു ചൊല്ലീടിനാർ:—
 “ദൈത്യഭാനവവംശവൃദ്ധ്യർത്ഥം ഞങ്ങൾക്കോരോ
 138 പുത്രന്മാരുണ്ടാകേണം നിന്നുടെ കൃപയാലേ.”
 എന്നതു കേട്ടനേരം “പുത്രന്മാരുണ്ടാം നിങ്ങൾ-
 140 ക്കെ”ന്നരുൾചെയ്തു മറഞ്ഞീടിനാൻ വിരിഞ്ചനം.

1. ഈ നാലുരീതികളുള്ള ആശയം ഇതിന്റെ മുമ്പത്തെ സങ്കല്പിക്കുന്ന സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിലില്ല. അതിന്റെ നേർത്തർജ്ജമായ ഭദ്രാവതാരം പാമ്പ(വള്ളത്തോൾ)യിൽ ഇങ്ങനെയാണ് കാണുന്നത്.

“—ഭർത്തൃയുക്തമാർ ഭവ്യചരിത്രമാ-
 രൊത്തൊരുമിച്ചു രണ്ടുപേരുമവർ
 പൗരനാരിമാർ നാമങ്ങിക്കിടക്ക
 വിഭാനവവംശം നശിക്കാലാ—”

- എത്രയും മോദത്തോടും ചെന്നവരിരുവരും
 142 ഒർത്തശൃംഗശൃംഗ ചെയ്യ സുഖിച്ചു വാണിടിനാൻ.
 അക്കാലമിരുവർക്കും ഗർഭമുണ്ടായ് വന്നു
 144 പുഷ്പരോതഭവവരം മിഥ്യയായ് വന്നീടുമോ?
 കാലത്താൽ പരിപൂർണ്ണമായി വന്നിതു ഗർഭം
 146 ബാലകന്മാരുമുണ്ടായ് നിത്യജനനമിരുവർക്കും.
 ഭാരമത്യാത്മജന ഭാരകനെന്നു നാമം
 148 വീരൻ ഭാനവൻ ഭാനവതിതന്നുടെ പുത്രൻ.
 വീരനാം ഭാരകനെ മുദ്രതകൊണ്ടു ചിലർ
 150 ഭാരിക¹നെന്നു പറഞ്ഞിടുന്നു ലോകത്തിങ്കൽ.
 ഭാരകഭാനവന്മാരുടെവിദ്യോരുശേഷം
 152 ഘോരരൂപങ്ങളാക മുൽപാതങ്ങളു²മുണ്ടായ്.
 അർക്കമണ്ഡലം ഭേദിച്ചുൽക്കകു³ളൽപ്പതിച്ചു,
 154 രക്തവർഷവും ചെയ്യ, ഗർഭിച്ചു മേഘങ്ങളും
 പത്തുദിക്കിലുമഗ്നിജപാലകൾ കാണാത്തു,
 156 പൃഥ്വി⁴യും പദ്മങ്ങളൊക്കെയും വിറച്ചുതേ!
 ധൂമകേതുവും ഗഗനത്തിൽ വന്നുളിച്ചിതു
 158 ഭൂമിയുമാകാശവും മറഞ്ഞു തിമിരത്താൽ.
 ഇത്തരമുൽപാതങ്ങൾ പിന്നെയുമോരോതര-
 160 മെത്രയും ഘോരങ്ങളായ് കണ്ടിതങ്ങളല്ലാവരും
 ബാലന്മാരിരുവരും ലീലയാ വളർന്നു
 162 കാലേന യൗവനം വന്നുളിച്ചോരനന്തരം
 ആത്മവംശത്തെ നശിപ്പിച്ചുതു വിഷ്ണുവെന്നും,
 164 പത്മജൻ വരപ്രഭെന്നതു മറികയാൽ
 ഭാരകൻ ഗോകുണ്ഠത്തെ പ്രാപിച്ചു വിരിഞ്ചനെ
 166 ഘോരമായ് തപഃചെയ്തു വാണിതു നിരാകലം.

1. ഇതു കളംഷഃകൃതമെ ഭാരികനെ ഉദ്ദേശിച്ചു പറഞ്ഞതായിരിക്കണം.

2. ദുർന്നിമിത്തങ്ങൾ.

3. കൊള്ളിമിൻ (നക്ഷത്രം).

4. പൃഥ്വിരാജാജ്ഞാതാ ഭൂമി വൃഷ്ടയാപ്തപ്പെട്ടതിനാലാകുന്നു പൃഥ്വി എന്ന പേരു കിട്ടി എന്നു ധ്വജാണകൻ.

- ഏറിയ കാലം ഘോരതപസ്സു ചെയ്തശേഷം
 168 വാരിജാസനൻ തന്നെക്കാണാത്തു കോപത്തോടും
 ഭാരകൻ, തന്റെ ഗളമുത്തു ഹോമിപ്പാനായ്
 170 ഘോരവധ്ഗേന നിജകണ്ഠത്തിൽ വെട്ടുന്നേരം!
 ഉദ്വിയിൽ പതിച്ചോരു രക്തബിന്ദുവിൽനിന്നു
 172 സർപ്പശൻ വിരിഞ്ഞനും തൽക്ഷണം പ്രകാശിച്ചു.
 ഭാരകൻ തന്നോടരുപെയ്തിതു കരുണയാ:—
 174 “പാരമേശ്വര്യം തവ സാഹസം കമാരക!
 ഇന്നുമേൽ തവ രക്തബിന്ദുക്കളവനിയിൽ
 176 ചെന്തവീഴുകിലതിൽനിന്നുടനസംശയം
 നിന്നോടു സമന്താരായുണ്ടാകും ഭാനവന്മാർ
 178 പിന്നെയെന്തൊരു വരം വേണ്ടതു ചൊല്ലീടുക.”
 എന്നതു കേട്ടനേരം ഭാരകൻ മോദത്തോടും
 180 വന്ദിച്ചു വിരിഞ്ചനോടിത്തരമുണർത്തിച്ചാൻ
 “യക്ഷകിന്നരരക്ഷോഭൈര്യഭാനവഭേവ-
 182 പക്ഷിപന്നഗമുഖഭേവയോനികളാലും,²
 മർത്യയോനികളാലും, താപസശാപത്താലും,
 184 മുത്തികൾ മുവരാലുമവധ്വനാകേണം ഞാൻ.
 നാരിമാരെന്ത്യ³ ഭവൽസ്രഷ്ടുന്മാരായവരാ-
 186 ലാലാലും മൃത്യു ഭവിച്ചീടരുതെന്നും മമ.
 സംഗരേ ജയം ലഭിച്ചീടുവാനായിക്കൊണ്ടു
 188 മംഗലമാകും ബ്രഹ്മഭണ്ഡവും നൽകീടേണം.
 അയ്യതമത്തഗജബലവുമുണ്ടാകേണം.
 190 മയനുസമമായ മായയുമുണ്ടാകേണം.

1. ഈ സമാഹാരങ്ങൾ രാവണനെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു.

2. മുൻപറഞ്ഞതു കൂടാതെ വിദ്യാമരന്മാർ, അപസരസ്സുകൾ, ഇഹുകന്മാർ, സിദ്ധന്മാർ, ഭൂതങ്ങൾ ഇവരും ദേവതാലോകത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ദേവബിജന്മാർ എന്നു താൽപര്യം.

3. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിലില്ല. ‘നാരിമാരെഴിഞ്ഞതെന്ത്യ’ (തി. പ.) എന്നു ചൊല്ലും അർത്ഥമാണെന്നു സ്പഷ്ടമാണ്.

- താമസി മായാവതി¹ എന്നിവ മന്ത്രദായം
 192 താമസമന്ത്രേ മമ നൽകേണമിവയെല്ലാം.”
 എന്നതുകേട്ടു ധാതാവ“ജിനേതനെയെന്നു”
 194 നന്ദിയോടരുൾചെയ്തു ചോദിച്ചാൻ മധുരമായ്:—
 “സ്രീകളാലവധ്യുത്പമെന്തു നീ വരിയ്ക്കാഞ്ഞു
 196 കൊൽകയില്ലെന്നതോത്തോ, വിസ്തൃതമാകുകൊണ്ടോ?”
 എന്നതു കേട്ടനേരം ചിരിച്ചു ഭാതകനും
 198 വന്നോരു മോദത്തോടും പത്മജനോടു ചൊന്നാൻ:—
 “സ്രീകളാലവധ്യുത്പം ഞാനിന്നു വരികിലോ
 200 നാകികൾ² പഴിച്ചിടും, ലോകരും നന്ദിച്ചിടും.
 ലോകത്തിൽ പുമാന്മാർക്കു ലജ്ജയുണ്ടെന്നാകിലോ
 202 സ്രീകളാലവധ്യുത്പമാരാനും വരിക്കുമോ?
 ഘോരമാം മമ രൂപം കാണുന്ന നേരംതന്നെ
 204 നാരിമാർ തുല്യ³തുല്യമോടുമേ ചപചമാർ.”
 എന്നതു കേട്ടു നേരം ധാതാവുമരുൾചെയ്തു
 206 “നിന്നുടെ ഹൃദി ഗർഭമിത്രയുണ്ടാകമൂലം,
 ദിവ്യന്മാരായോരു നാരി നിന്നെയും വധിച്ചിടും.
 208 ഗർഭമുണ്ടായാലുണ്ടോ നല്ലതു വന്നിടുന്നു!
 നിന്നുടെ ഭാര്യയെന്ത്രേ ദിവ്യമാം മന്ത്രദായ-
 210 മന്ത്രന്മാരികിലോ നിഷ്പലമതു പിന്നെ;
 മന്ത്രങ്ങൾ ഫലിക്കാതെ ദണ്ഡവും ഫലിക്കയി-
 212 ല്ലന്തരമില്ലെന്ന”തു കേട്ടു ഭാതകൻ ചൊന്നാൻ:—
 “ഏതൊരു ദിവ്യസ്രീയെന്നാകിലും വധിക്കുമെ-
 214 നേതുമേ മമ ഹൃദി ഭീതിയുമില്ല തെല്ലും;
 പേ പറയാതെ ഗമിച്ചാലു!”മെന്നതുകേട്ടു
 216 താപസഗണത്തോടും മറഞ്ഞു വിരിഞ്ചനും.

1. മന്ത്രദേവതകൾ, മന്ത്രങ്ങൾക്കു കളംപാട്ടിൽ കാണുന്ന പേരു യേശായാൺ.
 ഷേജ് 82.

2. നാകത്തിലുള്ളവർ—ദേവന്മാർ. ശത്രുക്കളുടെ പഴിയാണ് ഞ്ഞാർക്കു ഞ്ഞാർക്കു അസഹ്യം.

3. തുല്യം=പത്തു.

- ഭാരുകൻ മമതത്തായ് നടക്കൊണ്ടു
- 218 പാരാതെ ചെന്നു പിതൃമാതുപന്ദനം ചെയ്തു.
 ജ്യേഷ്ഠനാം ഭാനവനെ വന്ദിച്ചു വൃത്താന്തങ്ങളു-
- 220 ള്ളൊട്ടൊഴിയാതെ പറഞ്ഞെന്തയും മോക്ഷത്തോടും
 ചിത്രമാം രാജധാനി തീർത്തുതന്നീടുകെന്നു
- 222 മിത്രമാം മയനോടു ഭാരുകൻ ചെല്ലീടിനാൻ.
 പശ്ചിമാംബുധി¹ തീരെ മയനും ക്ഷണംകൊണ്ടു
- 224 വിശൈശ്വര്യമുയർന്നു പുരിയും തീർത്തിടിനാൻ.
 അപ്പരിയുടെ ചിത്രം ചൊല്ലുവാനുതാർക്കും
- 226 ശില്പമാമിദ്രപുരം² നിന്ദ്രമാമതു കണ്ടാൽ.³
 ചിത്രമാം പുരി കണ്ടു ഭാരുകൻ സന്തോഷിച്ചു
- 228 വസുരത്നാഭിയെല്ലാം മയന നൽകീടിനാൻ.
 മിത്രബന്ധങ്ങളോടും ഭാരുകൻ ചെന്നു പിന്നെ
- 230 ചിത്രമാം പുരിതന്നിൽ വസിച്ചു സുഖത്തോടും.
 ചക്രത്തെ ബ്ലേപ്പട്ടു പാതാളഭേരത്തിങ്കൽ
- 232 പുക്കൊളിച്ചിരിക്കുന്ന ദൈത്യഭാനവരെല്ലാം
 വൃത്താന്തം കേട്ടു ചെന്നു ഭാരുകൻതന്നെക്കണ്ടൊ-
- 234 രെയ്യും മാനിച്ചിതു ഭാരുകനവർക്കളെ.
 ദൈത്യഭാനവഗണമൊക്കെയുമൊതമിച്ചു
- 236 ചിത്തത്തിൽ നിരൂപിച്ചുണ്ടൊരു കാര്യങ്ങളും,
 ഭാരുകൻ തനിക്കഭിഷേകവും ചെയ്യിടിനാൻ.
- 238 പാരമാനന്ദം പൂണ്ടു വാണിതു ദൈത്യന്മാരും.
 സംഖ്യയില്ലാതെയുള്ള ദൈത്യസേനകളോടും
- 240 ശങ്കയും കൈവെടിഞ്ഞു ഭാരുകൻ വാണീടിനാൻ.
 അശ്വായമൊന്നു പറഞ്ഞീടിനേഹിനിയും ഞാൻ
- 242 മുശലലോചനമാരേ! ചൊല്ലുവൻ കേട്ടുകൊൾവിൻ.⁴

ഒന്നാമദ്ധ്യായം സമാപ്തം.

-
1. ഭാരുകന്റെ രാജധാനി കേരളക്കരയിലായിരുന്നുവോ?
2. അഗ്നിയുള്ള ഇന്ദ്രപുരം—ദേവഭോകം.
3. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിൽ ഈ പുരിയെ വർണ്ണിക്കുന്നുണ്ട്. (ഭദ്രകാളീമാഹാത്മ്യം ശ്ലോകം 67, 72. പേജ് 22.
4. ഭദ്രകാളീമാഹാത്മ്യത്തിൽ ഇവിടെയല്ല അമ്മസാനിക്കുന്നത്

രണ്ടാമദ്ധ്യായം

- അങ്ങിനെ വാഴംകാലം ഭാരകനൊരുദിനം
- 2 മങ്ങാതെ പടയോട്ടം ഘോഷിച്ചു പുറപ്പെട്ടു.
ഇന്ദ്രനെക്കുറിച്ചു കേൾക്കുമെന്നോത്തു സുരാലയെ
- 4 ചെന്നാശു യുദ്ധത്തിനായ് വിളിച്ചാൻ മഹേന്ദ്രനെ.
ഖഡ്ഗചമേഷ്ടുവാച¹തോമര²ഭിണ്ഡിപാല-³
- 6 മുൽഗര⁴ഗദാചക്രപട്ടസ്⁵ശുലാഭികൾ
ഹസ്തത്തിലെടുത്തുകൊണ്ടുനന്നകായന്മാരാം
- 8 ദൈത്യന്മാരുടെ സിംഹനാദവും ജ്വാഘോഷവും,
തേരുരൾ നാദങ്ങളും, ദന്തികൾനിനാദവും,
- 10 ഭേരികൾനാദങ്ങളും കേൾക്കയാൽ സുരശ്രേഷ്ഠൻ
എന്തിതെന്നോത്തു നോക്കുന്നേരത്തു ദൈത്യബല-
- 12 മന്തമില്ലാതെ കണ്ടു സംഭ്രമം പൂണ്ട ശീഘ്രം
പാവകനാദിലോകപാലന്മാരൊരുമിച്ചു
- 14 ദേവഗന്ധർവ്വസിദ്ധകിന്നരഗണത്തോടും
ഘോരമാമൈരാവതം തന്നുടെ മുക്തേരി-
- 16 പ്ലാരാതെ ചെന്നു ഘോരസംഗരം തുടങ്ങി ഹൻ.
പിന്നെയുണ്ടായ യുദ്ധഘോഷങ്ങൾ ചൊല്ലീടുവാൻ
- 18 പന്നഗാധീശൻപോലുമുള്ളെന്നതു ചൊല്ലാം.
ഭാനവദേവബലം തങ്ങളിലേററനേരം
- 20 മാനികളായുള്ളവർ മരിച്ചാൻ തെരുതെരെ.
ഹസ്തങ്ങൾ മുറിഞ്ഞിട്ടും, പാദങ്ങൾ മുറിഞ്ഞിട്ടും,
- 22 മസ്തകം തകന്നിട്ടും, കണ്ഠങ്ങൾ മുറിഞ്ഞിട്ടും,
നേത്രങ്ങൾ ചൊടിഞ്ഞിട്ടു, മുദരം പിളർന്നിട്ടു-
- 24 മാൽത്തായ് നിലവിളിച്ചോടുന്നു ചിലരെല്ലാം;

1. “ഖഡ്ഗചമേഷ്ടുവാച” എന്ന തീ. പാഠം അബദ്ധമാണ്. ഇഷ്ടം=ഗരം, ധർമ്മം=പരിധി.

2. ഒരുതരം ഗദ.

3. കണ്ണ.

4. മുൾത്തടി.

5. ഒരുതരം കന്തം.

- അസ്രശസ്രങ്ങളേറ്റു വീഴുന്നു ചിലരെല്ലാം;
 26 മത്തവാരണങ്ങളും ചത്തങ്ങു പതിക്കുന്നു;
 തേരുകൾ തകരുന്നു; വീരന്മാർ മരിക്കുന്നു;
 28 ഭീരുക്കളൊഴിക്കുന്നു;¹ ചോരകളൊലിക്കുന്നു.²
 ഇത്തരം കോലാഹലമാകിയ സമരത്തിൽ
 30 ചത്തിയു ബഹുദേവദൈത്യന്മാരെന്നേ വേണ്ടു.³
 ഭാനവനാശം കണ്ടു കോപിച്ചു ഭാരകനും
 32 വാനവർ നാഥനോടു സംഗരത്തിന്നു ചെന്നാൻ.
 പിന്നെയങ്ങവർതമ്മിലുണ്ടായ യുദ്ധമോഷ-
 34 മിന്നരചെയ്തീടുവാൻ കാലമോ പോരായല്ലോ.
 ശത്രുശത്രുജാലങ്ങളാൽ മറഞ്ഞു ഭിഗന്തര-
 36 മെത്രയും മോരമായി വന്നിതു യുദ്ധമപ്പോൾ,
 ഭിദ്വാസ്രവഷാ തുടങ്ങിപ്പിന്നാൻ ഭാരകനും
 38 സർപ്പവും വജ്രാഗ്നിനാ വാസവൻ ഭവിപ്പിച്ചാൻ.
 ഭാരകൻ ബ്രഹ്മദണ്ഡമെടുത്താനതനേരം
 40 പാരമായ് ഭയപ്പെട്ടു ദേവകൾ മുനിമാരും.
 പ്രത്യസ്രമില്ലായ്കയാൽ നില്ക്കയില്ലെന്നതോത്തു
 42 സത്പരം ദേവരാജൻ വിബുധഗണത്തോടും
 ഭീതിയോടോടിയൊളിച്ചീടിനാൻ ഗുഹാന്തരേ;
 44 പ്രീതനായ് ജയഭേരി മോഷിച്ചു ഭാരകനും.
 നാകലോകത്തിലുള്ള രത്നങ്ങളെല്ലാമെടു-
 46 ത്താകലമെന്നേ കല്പവൃക്ഷവും⁴ പഠിച്ചുടൻ
 സ്വർഗ്ഗത്തിലസുരസേനാധിപന്മാരെ വാഴി-
 48 ച്ചുൽഗതാനന്ദം നിജമന്ദിരം പുകിപ്പിന്നാൻ.
 ലോകപാലകന്മാർക്കുള്ളൊരുത്തമസ്ഥാനങ്ങളി-
 50 ലാകലമെന്നേ ദൈത്യവീരൻകല്പിച്ചവൻ

1. ഭീരുക്കളൊളിക്കുന്നു—പാഠാന്തരം (തി. പ.)

2. ഈ തണ്ണിന എഴുത്തച്ഛൻമളിലാണ്. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിലില്ല.

3.ബഹുദൈത്യന്മാരെന്നേ പറയേണ്ടു—പാഠാന്തരം (തി. പ.)

4.കല്പവൃക്ഷങ്ങൾ പഠിച്ചുടൻ (തി. പ.). ഒന്നിലധികം കല്പവൃക്ഷമുണ്ടോ?

- ഭൂമിയും പാതാളവും ജയിച്ചു ജിതശ്രമം
 52 സാമോദം ഗോബ്രാഹ്മണദ്രോഹവും തുടങ്ങിനാൻ.
 ദേവതാലയലിപിഗ്രാമങ്ങൾ ഒഹിപ്പിച്ചു;
 54 ദേവതാപ്രതിമകളൊക്കെയും പൊടിച്ചുതേ;
 ഗോക്കളെത്തൊഴുത്തിലിട്ടുടച്ചു കൊള്ളിച്ചെച്ചു;
 56 ശപാക്കളെക്കൊണ്ടു കടിപ്പിച്ചിതു പാമ്പന്മാരെ;
 ഇഴിയുമഗ്നിഹോത്രം യാഗവുമിവയെല്ലാം
 58 മുടിച്ചു; തീർത്ഥജലമൊക്കെയും തുർത്തിടിനാൻ;
 മാർഗ്ഗശാലക¹ളെല്ലാം തകർത്തു കളഞ്ഞുടൻ;
 60 മാർഗ്ഗപുഷ്പങ്ങളെല്ലാം മേരദിച്ചു കാരാത്താൽ;
 കലസ്രീജനങ്ങൾക്കു ദോഷവുമുണ്ടാക്കിനാൻ;
 62 കലക്കി വിഷം മാർഗ്ഗകൃപതോയത്തിലെല്ലാം.²
 ഇത്തരം പലവിധം ലോകപീഡകൾ ചെയ്താൻ
 64 മത്തരാം ദാനവന്മാർ ഭാരകനിയോഗത്താൽ.
 അക്കാലം ഭാരകനും മയനനിനിയായ
 66 പുഷ്പരവിലോചന തന്നെയും വേട്ടിടിനാൻ.
 നാലും മനോദരിയെന്നവർക്കുകുന്നതു
 68 കോമളാംഗിയാമവർക്കൊത്ത നാരികളില്ല.
 കാമിനീമണിയോടുമൊന്നിച്ചു ടിവാനിശം
 70 കാമലീലയും ചെയ്തു ഭാരകൻ വാണിടിനാൻ.
 കാമുകനായുള്ളോരു ഭാരകൻ പ്രിയയുടെ
 72 കോമളരൂപം കണ്ടു തന്നെത്താൻ മറക്കയാൽ,
 അധരാമൃതപാനം ചെയ്തുകൊണ്ടുവോരാത്രം
 74 സുധയും മധുരമില്ലിത്രയെന്നോത്തു വാണാൻ.
 സുന്ദരിമാരായുള്ളോരപ്സരസ്രീകളേയും
 76 പന്നഗസ്രീകളേയും ഭാരകൻ ബലത്താലേ

1. വഴിയമ്പലങ്ങൾ.

2. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിൽ കല്പിത തുത്തുവെന്നാണു് കാണുന്നതു്.

"ദൈവൈരപുതുതമൊട്ടു ച"ഭ"ഭി" (ഭ. മാ. പേജ് 33, ശ്ലോ. 17).

- കൊണ്ടുപോന്നിങ്ങു മനോദരിതൻ ദാസ്യത്തിനായ്-
 78 കൊണ്ടു പാർപ്പിച്ചിടിക്കൊന്നൊരു കഷ്ടമോത്താൽ.
 പാദസംവാഹനാദി¹ ഭാസീകർമ്മങ്ങളെല്ലാം
 80 വേദനചെയ്തു വാണരപ്സരസ്ത്രീകളെല്ലാം.
- ഇത്തരം ത്രൈലോക്യത്തിലുള്ളൊരു ജനങ്ങളെ
 82 നിത്യവുമോരോതരം ദേവീകൾ മഹാവലൻ.
 മദ്യപാനവും ചെയ്തു മത്തനായ് ദിവാനിശ-
 84 മുദ്യോഗത്തോടും തത്ര ഭാരകൻ വാണീടിനാൻ.²
 ചൊല്ലിനേനിന്നു രണ്ടാമദ്ധ്യായം ചരുക്കി ഞാൻ
 86 മല്ലഭോചനമരേ! ചൊല്ലുവൻ കേട്ടുകൊടുവിൻ.³

രണ്ടാമദ്ധ്യായം സമാപ്തം

1. കാലുഴിയുക. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിൽ ദാസികർമ്മങ്ങൾ ഏറെയും ഇവിടെ
 നുണ്ട്. (ഭ. മാ. പേജ് 34, 35, ശ്ലോകം 22, 31.)

2. 'ഉദ്യോഗത്തോടും സൈപരം തത്ര താൻ വാണീടിനാൻ'—പാഠാന്തരം
 (തി. പ.)

3. കന്യാശേഷം—പാഠാന്തരം.

മൂന്നാമദ്ധ്യായം

ഏറിയ കാലമേവം കഴിഞ്ഞൊരനന്തരം

- 2 പാരമാമഴൽപൂണ്ടു ദേവവൃന്ദങ്ങളെല്ലാം
താപസന്മാരോടൊത്തു സത്യലോകത്തുചെന്നു
- 4 താപേന വിരിഞ്ചനൈക്കണ്ടു വന്ദിച്ചിടീനാൻ.
സങ്കടം പൂണ്ടു വന്ന ദേവസഞ്ചയത്തോടു
- 6 പങ്കജാസനൻ ചോദിച്ചിടീനാൻ മധുരമായ്:—
“എന്തൊരുമൂലം നിങ്ങളെല്ലാവരൊരുമിച്ചു
8 സന്താപത്തോടുമത്ര വന്നതു ചൊല്ലീടുവിൻ!
എന്തെന്നാകിലും തീർത്തുകൊള്ളുവ”¹ എന്നു കേട്ടു
- 10 സന്താപമുണ്ടായതിൻ കാരണമുണർത്തിച്ചാൻ.
“പങ്കജാസന! ഭവാൻ നൽകിയ വരത്തിനാൽ
12 ശങ്കയും കൈവെടിഞ്ഞു ഭാരകനായ ദൈത്യൻ
നാകലോകാദി മൂന്നുലോകവും ജയിച്ചുടൻ
14 നാകനാരികളേയും ഭാസിമാരാക്കീടിനാൻ.
പാപികളായ ദൈത്യസഞ്ചയം ദിനന്തോറും
16 താപസവിപ്രഗോഘത്യാദികൾ ചെയ്തീടുന്നു.
പിന്നെയുമവരോരോ ദൃഷ്ടതച്ചെയ്തീടുന്ന-
18 തൊന്നൊഴിയാതെ പറഞ്ഞിടുവാനരുതാക്കും.
ഇക്കാലമിതിന്നൊരു ശാന്തിയില്ലെന്നാകിലോ
20 നിലുയുമില്ല ലോകമെന്നതു മുണർത്തിക്കാം.
തത്രെലോകപ്രവാസികളായുള്ളോരു ജനങ്ങളെ
22 തത്രെലോകപ്രവാസികളായുള്ളോരു ജനങ്ങളെ
ഇത്തരം ദേവവാക്യം കേട്ടോരു വിരിഞ്ചനും
24 ചിത്തകാരണ്യത്തോടും മന്ദമായരുൾചെയ്തു:—
“എന്തൊരു ദോഷംകൊണ്ടിന്നിങ്ങിനെ വന്നതെല്ലാ-
26 മെന്നിരിക്കിലും കാലഗതിയെന്നറച്ചാലും.

1. 'എന്തെങ്കിലും ഞാൻ തീർത്തുകൊടുക്കുന്നതുകേട്ടു—പാദാന്തരം (തി. പ)

- കഴിഞ്ഞ കാര്യംകൊണ്ടു ചിന്തിച്ചിട്ടുള്ള ഫലം
 28 വഴികൾ നിനക്കുണമാപത്തു തീർത്തിടുവാൻ.
 എല്ലാരുമൊരുമിച്ചു പോക നാം ക്ഷീരാബ്ധിക്കു
 30 മല്ലലോചനനോടു സങ്കടമുണർത്തിപ്പാൻ.
 ആത്മരക്ഷണത്തിന്നു പാത്രമാം നാരായണ-
 32 നാത്തികൾ തീർത്തു നമ്മെ രക്ഷിക്കുമസംശയം.”
 എന്നരുൾചെയ്തു ദേവതാപസഗണങ്ങളോ-
 34 ട്ടൊന്നിച്ചു വിരിഞ്ഞ് നാം ക്ഷീരാബ്ധിതീരെ ചെന്നാൻ.¹
 എല്ലാരുമൊരുമിച്ചു ദൈത്യന്ദ്രിതന്നെവദി-
 36 ചുല്ലലുണ്ടാകതെല്ലാമുണർത്തിച്ചൊരു നേരം
 നന്ദിച്ചു മുരാരിയുമവരോടരുൾചെയ്താ-
 38 “നൊന്നിച്ചു നാമെല്ലാം കൈലാസ ഗമിക്കേണം.
 സംഹാരമുതിർച്ചാകും അഭ്യന്നിയേയാക്കും
 40 സംഹരിയ്ക്കാവതല്ല ദാരുകദൈത്യേന്ദ്രനെ.”
 എന്നരുൾചെയ്തവരോടൊന്നിച്ചു കൈലാസാരത്ര
 42 ചെന്നവർ, സങ്കടങ്ങൾ അഭ്യനോടുണർത്തിച്ചാർ
 എന്തിനി വേണ്ടതെന്നു ശങ്കരൻ നിജമുദി
 44 ചിന്തിച്ചു വിരിഞ്ഞ് നോടിത്തരൾചെയ്തു:—
 “ദാനവേന്ദ്രനു ഭവാൻ കൊടുത്തൊരായുസ്സിനു
 46 ഹാനി വന്നീടുവാനും കാലമിന്നടുത്തിതോ?”
 ഇത്തരം കേട്ടു പത്മസംഭവനരുൾചെയ്തു
 48 “ദൈത്യനു ദീർഘായുസ്സു നൽകിയില്ലല്ലോ ഞാൻ;
 നാരിമാരൊഴിഞ്ഞു മത്സ്യേഷുരാം ജനങ്ങളാൽ
 50 ദാരുകനവധ്യുതപം നൽകിയെന്നതേയുള്ളു.”
 എന്നതു കേട്ടനേരം മാധവനരുൾചെയ്താ-
 52 “നിന്നു ഞാനെങ്കിലൊരു കൌശലം ചെയ്തിടുവൻ.

1. 24 മുതൽ ഇതുവരെയുള്ള അക്ഷരം തി. പതിപ്പിൽ കണ്ടെന്നില്ല. സംസ്കൃത ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ തജ്ജമായ ‘ഭദ്രാൽപത്തി’യിൽ ഇതിലടങ്ങിയ ആശങ്ക അല്ല വ്യക്താ സപ്തകം കാണുന്നു. വള്ളത്തോൾ—ഭദ്രാൽപതി, പേജ് 19, 20,

- ഇന്നു നാം മൂന്നുപേരുമിത്രനും യമൻ തുഹ-¹
 54 നെന്നിവരാറുപേരും സ്രഷ്ടിക്കു നാമിമാരെ;
 സ്വായുധങ്ങളും നിജ ചിഹ്നവും നൽകീടേണ-
 56 മായവകെന്താലവർ ശൈത്യനെ വധിച്ചീടും.”
 എന്നതു കേട്ടു രുദ്രൻ സന്തോഷിച്ചുരുചെയ്തു:—
 58 “നന്നു നന്നിതു സ്രഷ്ടിച്ചെയ്ക നാം വൈകീടാതെ.”
 ബ്രഹ്മാവിൻ ഭേദത്തിൽനിന്നന്നേരമൊരു നാരി
 60 ബ്രഹ്മാണിയെന്നു നാമം പുണ്ടാശു പുറപ്പെട്ടാരും;
 ഇത്രനമിത്രാണിയെ; വിഷ്ണുവും വൈഷ്ണവിയെ;
 62 സ്കന്ദനും കൈമാരിയെ; യമനും വാരാഹിയെ;
 ശങ്കരൻ മഹേശ്വരിതന്നെയും നിർമ്മിച്ചുടൻ
 64 പങ്കജനേത്രമാർക്കു മാതൃസംജ്ഞയും നൽകി.
 തങ്ങൾ തങ്ങൾക്കുള്ള വാഹനായുധങ്ങളും*
 66 മംഗലചിഹ്നങ്ങളും നൽകിനാശെല്ലാവരും.
 ഏറിയ സേനകളും കൊടുത്തു മാതൃക്കളെ
 68 ഭാജകവയത്തിന്നു പോകെന്നു നിശ്ചയിച്ചാർ.
 ബ്രഹ്മാണിപുത്രന്മാരാം മാതൃക്കളാറുപേരും
 70 ബ്രഹ്മ,വിഷ്ണു,പീശ,സ്കന്ദ,വാസവ,യമന്മാരെ
 വന്ദിച്ചു നമസ്കരിച്ചാശീർവാദവും വാഞ്ചി
 72 നന്ദിച്ചു ദേവഗണതാപസാനുജ്ഞയോടും,
 ഒന്നിച്ചു പുറപ്പെട്ടു നാലംഗപ്പടയോടും,
 74 ചെന്നു ഭാരകൻ തന്റെ മന്ദിരം വളഞ്ഞുതേ.
 വീഴുമേരുന്ന മാതൃസൈന്യങ്ങളുതന്നേരം
 76 ഭേരികൾ ഘോഷിച്ചാർത്തു വിളിച്ചു നിന്നീടിനാർ.

1. സുബ്രഹ്മണ്യൻ.

*1. ബ്രഹ്മാവിന്—അമ്മെന്നും വാഹനം, ആയുധം വീല്, ബ്രഹ്മദണ്ഡം.

2. ഇന്ദ്രാണിന്—ഗജം വാഹനം, വജ്രം ആയുധം.

3. വൈഷ്ണവിന്—ഗരുഡൻ വാഹനം, ചക്രം ആയുധം.

4. കൈമാരിന്—മയിൽ വാഹനം, മുസലം ആയുധം.

5. വാരാഹി—പോത്തൂ വാഹനം, മുസലം ആയുധം.

6. മഹേശ്വരി—കാളി വാഹനം, ശൂലം ആയുധം.

- ഭായുതൻ കചകുളേ മത്തനായ് കിടക്കുന്ന
 78 ഭാരുകൻ മാതൃസൈന്യഘോഷങ്ങൾ കേട്ടുനേരം,
 എന്തെന്നോർത്തു ചെറു സംഭ്രമംവൃണ്ട ശീശ്ര-
 80 മന്തികേ നില്ക്കുന്നോരു ഭൂതനെ നിയോഗിച്ചാൻ.
 വാർത്തകളെല്ലാമറിഞ്ഞിങ്ങ വന്നോരു ഭൂത-
 82 നാർത്തി കൈകൊണ്ടു ഭൈരവരാജനോടറിയിച്ചാൻ:—¹
- “സുന്ദരിമാരായാരു നാരിമാർ ബഹുസൈന്യ²
 84 മൊന്നിച്ചു വന്നു നാലുഭാഗത്തും വസിക്കുന്നു.
 വീഴ്വുവുമേറെയുണ്ടു നാരിമാർക്കെന്നുതോന്നും
 86 ശൈത്യവാരിയേ! സൈന്യം കാണുകിലോ ഭയം വര !”
 ഭൂതവാക്യങ്ങൾ കേട്ടു ഭാരുകൻ നിന്ദയോടും
 88 ചേതസി മദത്തോടും ഭൂതനോടുരചെയ്താൻ.
 “ചെന്നു നീ മഹാകപാലാഖ്യനാം³ സേനാപതി
 90 തന്നോടു മമ വാക്യം വൈകാതെ ചൊല്ലീടുക.
 ഭാനവസേനയോടുമിപ്പോഴേ ചെന്നു ഓഷ്ട-
 92 മാനിനിമാരെ കേശാകർഷണംചെയ്തു ശീശ്രം
 കൊണ്ടിങ്ങവന്നു ഭാസിവൃന്ദത്തിൽ ചേർത്തീടേണം
 94 കണ്ടാൽ നന്നവരെങ്കിൽ കണ്ടിട്ടു നിരൂപിക്കാം.”
- ഇത്തരം ഭാരുകന്റെ കല്പന കേട്ടു ഭൂതൻ
 96 സ്തപരം സേനാപതിയോടുതുപോലെ ചൊന്നാൻ.
 സ്വാമിശാസനമേവാ കേട്ടോരു സേനാപതി
 98 ഭീമഭാനവസൈന്യ⁴മൊന്നിച്ചു പുറപ്പെട്ടു.
 ഓന്ദഭീഘോഷത്തോടും ചെന്നുടൻ മാതൃജന-
 100 സന്നിയോഗ ചെന്നു സേനാപതിയും ചൊല്ലീടിനാൻ:—

1. ഈ രണ്ടു ഓരികൾ തി. പതിപ്പിലില്ല.

2. ‘സൈന്യവൃന്ദം’—(തീ. പ.)

3. ഭദ്രകാളിമാഹാത്മ്യത്തിലുണ്ട്; ഭദ്രാവതാരത്തിലില്ല.

4. തി. പതിപ്പിൽ കാണുന്ന “ഭൂമിഭാനവസൈന്യം” എന്ന ചാരം പ്രമാണമുണ്ടെന്നുതോന്നുന്നു.

- “കാമിനിമാക്കു കാമസംഗരം¹മെന്തേ മഹാ-
 102 ഭിമമാം ദൈത്യന്മാരോടൊക്കെനെ പോർചെയ്യുന്നു?
 വാമദാമം കരത്തിലോ ഭക്തിണമസ്തത്തിലോ
 104 കോമളഗാത്രിമാരെ! ചാപങ്ങൾ ധരിക്കേണ്ട?²
 ആയുധം ഞാട്ടീടാമോ? നാൽക്കാക്കൊക്കുന്നാളും
 106 മായകളൊന്നും ഫലിച്ചീടുകയില്ലവിടെ!
 അന്ധകാരങ്ങളുളൊന്നുമോക്കാതെ ശീശ്രൂം പോന്ന
 108 സന്തതം മനോദരിഭാസിയായ് വാണീടുവിൻ!⁴
 ഇച്ഛിച്ച ദൈത്യന്മാരോടൊന്നിച്ചു വാണീടുവി-
 110 നിച്ഛിച്ച പോരായ്കിലോ⁵ കർശകഷണം ചെയ്താൻ.
 സൈന്യമുണ്ടെന്നതാത്തു ഗദ്യംഗം തുടങ്ങേണ്ട
 112 ദൈത്യത്വനഭവിച്ചിടാതെ പോണീടുവിൻ.”
 ഇത്തരമവനോരോ ദ്വേഷവും ചൊല്ലുന്നതും
 114 മന്ത്രങ്ങൾ വന്ന മെയിൽ താഴ്ച്ച തെരുതരേ
 നെ സംഭവിച്ചവൻ വന്നോരു മോചത്തോടും
 116 നന്നനെന്നു പറഞ്ഞസ്രങ്ങൾ തുകിടിനാൻ.
 സേനകൾ തമ്മിൽ പോരചെയ്തു നിന്നീടുന്നേരം
 118 ഭാനവസൈന്യമെല്ലാം നശിച്ചു നീമിഷത്താൽ.
 സന്തപരം ചക്രംകൊണ്ടു ചെല്ലുവിതാനമപ്പോൾ
 120 ദൈത്യസേനാധിപൻ⁷ കണ്ഠവും മുറിച്ചുതേി

1. 'കാമസംഗമെന്നിയെ'—(തി. പ.) ഇവിടെ യുദ്ധമാകയാൽ 'സംഗമ'ത്തിനാണ് അധികം യോജിച്ചത്. 'കാമിനിമാക്കു..... പോർ ചെയ്യുന്നു—' എന്നാകാം ഇവിടെ അനവധി. അതു് ആകരണവിരുദ്ധമാണ്.മോടാകമോ പോർചെയ്യുവാൻ; എന്നാകിയാൽ ശരിയായി. മിക്ക കയ്യെഴുത്തുപ്രതികളിലും ഈ പാഠം തന്നെയാണ്.

2. ഈ ചോദ്യങ്ങളൊന്നും സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിലില്ല.

3. കർശകഷണം,

4. 'ഭാസിമാമാസ്താഴ്വിൻ'—(തി. പ.)

5. 'പോരായ്കിലും'—(തി. പ.)

6. ഇതു് 'പ്രാമാന്യത'യുടെ ചങ്ങാതിയാണ്. ദീനത, 'മരേന്ദ്രം' എന്നിവയാണ് ശരിയായ ശബ്ദം. "മണ്ടുമുറി മുഞ്ചിന്നുമേഞ്ചി മരേന്ദ്രം" എന്നു ചെൺമണി പ്രകാശിച്ചിട്ടുണ്ട്.

7. 'ഭാനവസൈന്യാധിപൻ'—(തി. പ.) ദ്വിതീയാക്ഷരപ്പാഠം പോയി.

- ചോരതിൽ മരിയാത്ത ദൈത്യന്മാരോടിച്ചെന്നു
 122 ഭാരകനോടു വാത്തയൊക്കുമറിയിച്ചാൻ.
 മാനിയാം ദൈത്യേശ്വരൻ വാത്കൾ കേട്ടനേരം
 124 ഭാനവനായുജ്ജ്വല തന്മുടെ പൂർവ്വജനെ
 ഭാനവസേനയോടുമയച്ചു, നവനപ്പോർ
 126 മാനവും നടിച്ചാശ്ശു പോരിനായ് ചെന്നീടിനാൻ.
 നീലാദ്രിതുലനവൻ മുദഗ്രം ധരിച്ചോരു
 128 കാലദൂതനെപ്പോലെ ചെന്നതു കണ്ടനേരം
 ഭീതിപൂണ്ടിതു മാതൃസൈന്യങ്ങളതുകണ്ടു
 130 ഭീതിയെന്നിയെ യുദ്ധംചെയ്തിതു മാതൃക്കുളം.
 ഘോരസംഗരംചെയ്തു നിന്നീടും ദശാന്തരേ
 132 പാരിച്ചു കോപമോടും ദേവിയും മഹേശ്വരി
 ഭാനവവക്ത്രസ്ഥല കത്തിനാൾ ശൂലംകൊണ്ടു
 134 ഭീനനായവൻ നിന്നു വിറച്ചു വിവശനായ്
 ഘോരമോമരവിയാറൊലിക്കും ഗിരിപോലേ¹
 136 ചോരയുമൊലിച്ചാശ്ശു മരിച്ചു വീണീടിനാൻ.
 ചാകാതെയുള്ള ദൈത്യസേനകളോടീടിനാൻ.
 138 നാകികൾ മാതൃക്കുള്ള പുഷ്പവർഷം ചെയ്താൻ.
 ചിത്തസന്തോഷത്തോടും വാണിതു മാതൃക്കുളം.
 140 ഇത്തരം മൂന്നാമദ്ധ്യായം ചൊല്ലിനേൻ ചുരുക്കി ഞാൻ.

മൂന്നാമദ്ധ്യായം സമാപ്തം.

1. എഴുത്തച്ഛൻ പറയുകയുണ്ടു്—അദ്ധ്യായമാമാനം ആരണ്യകണ്ഡത്തിൽ,
 “നീലമാമലതന്റെ മുകളിൽനിന്നു ചാടി
 നാലഞ്ചുവഴിവരമരുതീയാറുപോലെ.
 ചോരയുമൊലിച്ചിച്ചു കാളഭാത്രിയെപ്പോലെ”

എന്ന ശൂർപ്പണഖയുടെ അണ്ണ നോക്കുക.

നാലാമദ്ധ്യായം

അഗ്രജൻ മരിച്ചതു കേട്ടു ഭാര്യകൻ പാരം

- 2 വ്യഗ്രതപൂണ്ടു; പിന്നെക്കോപിച്ചുക്കൊണ്ടുനേരം
'ഇന്നു ഞാൻതന്നെ ഗമിച്ചീടുവൻ പോരിനെന്ന്'
- 4 സന്നദ്ധനായിപ്പൊരുത്തരിലങ്ങേറീടിനാൻ.
മസ്തൃശ്വപരമങ്ങളോടൊപ്പമേ ഭൈരവാരു-
- 6 മെയ്യും മോദംപൂണ്ടു പിന്നാലേ പുറപ്പെട്ടാൻ.¹
സംഖ്യയില്ലാതെ ഭൈരവസേനകൾ മഹാഭേരി
- 8 ശംഖമുദിച്ചുവെളിച്ചത്തോടെ മുഴക്കിനാൻ.
വാരണവാജിരഥശബ്ദമോഷത്തോടെകൊണ്ടും
- 10 വീരഭാനുവഗണ സിംഹനാദത്തോടെകൊണ്ടും
മോക്ഷമായുള്ള ചെറുത്തൊന്നൊലിശബ്ദം²കൊണ്ടും³
- 12 പാരമായ് വിറച്ചിതു മൂന്നുലോകവുമ്പോൾ.
ഇത്തരം മോഷത്തോടും ഭാര്യകൻ പുറപ്പെട്ടു
- 14 സത്പരം മാതൃഗണസന്നിധിയെ ചെന്നുശോധനം
കോപിച്ചു മാതൃക്കളോടിത്തരം ചൊല്ലീടിനാൻ:—
- 16 “പാപിയുമാരേ! നിങ്ങൾക്കായുധം തൊട്ടീടാമോ?
എന്തൊരുമൂലം നിങ്ങൾ സംഗരം ചെയ്തിടുവാൻ?
- 18 ചന്തമുണ്ടെന്നതോർത്തു വല്ലഭം കാട്ടീടാമോ?
എന്നെയും ഭയപ്പെട്ടു മറഞ്ഞു ധരണിയി-
- 20 ലന്നവുമിരുന്നതിടീനരാമിദ്രാദികൾ
നിങ്ങളെ നിയോഗിച്ചതെങ്കിലോ, മരിച്ചീടാ-
- 22 തങ്ങളു പോയ്ക്കൊരവിൻ, കണ്ടുകൊള്ളുവിനല്ലായ്കിലോ!”

1. ഈ ഞാൻ തി. പതിപ്പിലില്ല.

2. ഇതിലെ ‘ശബ്ദം’ ലിഖിതം അടുത്തുള്ളതിനാൽ അനാത്മശ്വമാണ്. പക്ഷതരത്തിലുള്ള ശബ്ദങ്ങളിൽനിന്നു ‘തൊന്നൊലി’യെ ചേർത്തിരിക്കുന്നതായി അർത്ഥമൊഴുകാം.

3. ഈ അരികൾ തി. പതിപ്പിലില്ല.

- എന്നുരചെയ്തു ശരവർഷങ്ങൾ ചെയ്താനവ-
 24 നൊന്നുമെ മാതൃജനഭേമത്തിൽ തറച്ചീല!
 പിന്നെയബ്രഹ്മദണ്ഡമയച്ചു മന്ത്രദായം
 26 നന്നായിജ്ജപിച്ചതും നിഷ്പഫലമായിതെല്ലാം.
 നാരിമാരോടു ഫലിച്ചീടുകില്ലവെന്നു
 28 വാമിജോതഭവശാപമന്നേരം നിനച്ചവൻ,
 “താത മാതാക്കൾ നിങ്ങൾക്കൊരെ”ന്ന ഭയത്തോടും
 30 മാതൃക്കളോടു പോരിച്ചപ്പോഴെ ചൊന്നാരവർ:—
 “ബ്രഹ്മേശ, വിഷ്ണു, യമ, ഷൺമുഖ, മഹേന്ദ്രനാർ
 32 നിമ്മിച്ചാർ ഞങ്ങളാരുപേരെയുമറിഞ്ഞാലും;
 ദേവേശാംശോൽഭൂതരാം ഞങ്ങളെക്കൊന്നിടവാൻ
 34 കേവലം പ്രാകൃതനാം നീ മതിയായോ മൂഢ!
 നിന്നെക്കൊല്ലുവാൻ ഞങ്ങൾ പോരമെന്നതും ന്നനം
 36 പന്നഗങ്ങളെക്കൊൽവാൻ നകലി! ക്കെന്തു ദണ്ഡം?
 ഏഴുനാം മഹിഷനെക്കൊന്നതും സുഭാദിയെ
 38 പെട്ടെന്നു വധിച്ചതു മംബികാദേവിയല്ലോ.²
 ആയതുകൊണ്ടുതന്നെ സംഗരേ നാരിമാർക്കു
 40 ആയുധമെടുത്തിടാമെന്നതും വന്നുതല്ലോ.
 വല്ലതും പറയാതെ പുരുഷനെന്നാകിൽ നീ
 42 നില്ല നില്ലരക്ഷണം നേരിട്ടു രണാങ്കണേ.
 കൊല്ലുവൻ ഞങ്ങൾ”ജ്ഞേ കേട്ടു ഭാരകൻ പാരം
 44 വല്ലാതെ കോപം ചൂണ്ടു സായകവർഷം ചെയ്താൻ.
 ശക്തി, വജ്രം, സിംഗദം, വക്രം, ശുലങ്ങൾ³ പിന്നെ
 46 പ്രത്യേകം മാതൃക്കൾക്കു നേരായി പ്രയോഗിച്ചാൻ.
 എല്ലാമേ ഖണ്ഡിച്ചവരപ്പൊഴേ ദൈത്യന്ദ്രനെ
 48 നല്ല ബാണങ്ങൾകൊണ്ടു മുടിനാരതുനേരം.

1. ഷൺകിരി.

2. ഇവിടെ ആയുധാധിപ സങ്കല്പങ്ങൾ കഥത്തിയിരിക്കുന്നു. തോറങ്ങളിലും കളംപാട്ടുകളിലും സുഭാദികളെ കൊന്ന കഥ പറയുന്നില്ല.

3. “ശക്തിവജ്രാസിംഹകന്ധകശുലങ്ങൾ” (തി. പ.)

- ഭാരകൻ ബഹുവിധം മായകൾ കാട്ടീടിനാൻ.
- 50 ഘോരമായ് ഭാവാനലൻ വന്നിതങ്ങൊരു ദിശി;
ഭൂതവേതാളപ്രേതരാക്ഷസപിശാചന്മാർ¹
- 52 ഭൂതലേ നിറഞ്ഞതിഘോരമായ് ശബ്ദിക്കുന്നു;
വാരികളൊരുദിശി വന്നാതു പരക്കുന്നു;
- 54 ഘോരസർപ്പങ്ങൾ പാഞ്ഞുവന്നാതു വിഴുങ്ങുന്നു;²
പുറ്റുതണ്ടളും വന്നു വീഴുന്നു സേനാമദ്ധ്യേ;
- 56 സർവ്വലോകഭൂമിവ കണ്ടതിഭയം പൂണ്ടാൻ.
ഇത്തരം മാർഗ്ഗ കണ്ടു കോപിച്ചു മഹേശ്വരി
- 58 നേത്രാഗ്നിതന്നിൽ മായയൊക്കയും ദഹിപ്പിച്ചാരും.
പിന്നെത്തൻ കരസ്ഥിതമായിട്ടും ത്രിശൂലത്താരും
- 60 ഒരു കത്തിനാരും ദൈത്യൻ തന്നുടെ ഗുഹാന്തരേ.
അന്നേരം ദൈത്യഗുഹത്തിങ്കൽനിന്നൊരു രക്ത-
- 62 ബിന്ദു വീണിതു ചെന്നു ഭൂതലേ പതിച്ചപ്പോൾ
അതിൽനിന്നുതളിച്ചാരായിരം ദനുജന്മാ-
- 64 രതിവിസ്തരം വിധിവരവൈഭവമോത്താൽ!
പിന്നെയും ഭക്തബിന്ദു വീണിതു തെരു തെര
- 66 മുന്നേതുപോലെത്തന്നെ ദൈത്യരുമുണ്ടായ്തു.
ശോണിതോ³തളവന്മാരാം ഘോരദാവന്മാരാൽ
- 68 ക്ഷോണിയുമാകാശവും പൂണ്ണമായ് ചമഞ്ഞുതേ.
എന്നതു കണ്ടു മാതൃസംഘവും ഭയത്തോടു-
- 70 മന്വേനന്ദമുരചെയ്താ “രേന്തിനിച്ചെച്ചേണ്ടു നാം!
രക്തസംഭവദൈത്യപൂണ്ണമായ് മഹീതലം;
- 72 ശക്തിയും ഭാരകനും സമമുണ്ടിവെക്കല്ലാം;

1. ഭാഷയിൽ പിക്കാച്ചക്കൽ എന്നാണ് സാധാരണപ്രയോഗം. കാളിയുടെ ഭാഗത്തും ഒരു വേതാളത്തിനെ കാണുന്നുണ്ട്.

2. “ഘരക്കുന്നു” (തീ. ഫ.)

3. രക്തം.

- രക്തബീജതപ¹മിവക്കൊക്കെയുമുണ്ടായ്തോ; ;
- 74 നില്ലയില്ലിപ്പോളിവരോടു നാമമുഖം²
സ്വപരം മറഞ്ഞു വാണീടുകെ"നരച്ചവർ
- 76 തത്രൈവ ഹിമാലയേ മറഞ്ഞു വാണീടിനാൻ³
മന്ത്രക്കൾ മറഞ്ഞൊരു നേരത്തു ദാഹകനും
- 78 പ്രീതനായേററം ചിരിച്ചിത്തരം ചൊല്ലീടിനാൻ.
'ഘോരനാരായ രക്തസംഭവനാരെക്കണ്ടു
- 80 നാരിമാർ ഭയത്തോടുമോടിപ്പോയെ ഭീച്ചുതേ!
ഘോരരാമിവരെക്കൊണ്ടെന്തിനിച്ഛി യുദ്ധമേ
- 82 പോരിനായുന്ന ജനമൊക്കെയുമോടിയല്ലോ!"
എന്നതു കേട്ട നേരം മന്ത്രിമാരുടെ ചയ്യാം
- 84 "നിന്നിവർക്കു ഒറ്റരക്ഷക്കു നിയോഗിക്കു."
എന്നതു കേട്ടനേരം ഭാര്യകൻ ചൊല്ലീടിനാൻ.
- 86 "ഭനമേ ഒറ്റരക്ഷക്കുണ്ടല്ലോ ജനമേററം;
ആ യാലിനിസ്സുച്ചലോകത്തെ ഭോഷിപ്പാനായ്
- 88 വൈകാതെ കല്പിച്ചയച്ചീടേണമിവരെ നാം,
പോരിനായത്രവന്ന നാരിമാരുടെ ഭാര-
- 90 നാക്കൊക്കെല്ലവാനയച്ചീടേണമല്ലായ് കിലോ."
എന്നതുകേട്ട വൃദ്ധനായോരു മന്ത്രി ചൊന്നാ-
- 92 "നിന്നിഹ സാഹസങ്ങൾ ചെയ്കിലോ നാശമുണ്ടാം.
വൈരിതൻ ബലമറിയാതെ സാഹസംചെയ്തു
- 94 വീരനാം ഭഗാനനനൂലനാശം⁴ വന്നു."

1. രക്തത്തിൽനിന്നു ഉൽപാദനം ചെയ്യുക എന്ന സ്വഭാവം.

2. "നില്ലയില്ലിവരോടനാമമുഖമേതും" (തി. പ.)

3. ഹിമാലയത്തിൽ മറഞ്ഞുവെന്നു പറഞ്ഞതിൽനിന്നു ദാഹകരാജതാനി അവിടെയാണെന്നു ഊഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതു പശ്ചിമംബുധിയുടെ തീത്താണെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട് (പേജ് 147). ഫലകാലങ്ങളെപ്പറ്റി പൗരാണികന്മാർ അത്ര കൃത്യിക്കാറില്ല.

4. 'ഉന്മൂലനാശ'ത്തിൽ ആവൃത്തിദോഷമുണ്ടെങ്കിലും പ്രയോഗംകൊണ്ടു അതിന്നു സാധുത്വം വന്നിരിക്കുന്നു.

- ഇത്തരമോരോന്നവർ ചൊല്ലി വാഴുന്നേനേരം
 96 തത്ര ചെന്നിതു ബലാൽ നാരദമഹാമുനി.
 ഭാരകനതുന്നേരം പൂജിച്ചു മുനീന്ദ്രനെ¹
 98 പാരാതെ കുശലങ്ങൾ ചൊല്ലിയോരനന്തരം,
 “ലോകവാത്സ്യകളെല്ലാം ചൊൽകെ”ന്നു പറഞ്ഞപ്പോ-
 100 ളാകലമെന്യേ മുനിശ്രേഷ്ഠനുമരുൾചെയ്താൻ:—
 “ധാതാവു സത്യലോകേ സൗഖ്യമായ് വസിക്കുന്നു;
 102 ഭൂതേശൻ കൈലാസാദ്രൗ വാഴുന്നു സുഖത്തോടും;
 വൈകുണ്ഠലോകേ സുഖം വാഴുന്നു നാരായണ-
 104 നാകലമില്ലിവർക്കു മൂവർക്കും സുഖംതന്നെ.
 മൂവരും സ്വഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരകർത്താക്കന്മാർ;
 106 ദേവകളേയും പാലീച്ചീടുന്നതവരല്ലോ.
 തൽപാദരജസ്സുകൾ ശിരസി² ധരിക്കിലോ
 108 കെല്പേറും ഭൂമിത്തളങ്ങളെയും നശിച്ചുപോം.
 തൽകഥ പറകിലും കേൾക്കിലും ഭൂമിത്തള-
 110 ളങ്ങളെയും നശിച്ചീടും ശുദ്ധിയും വരുമല്ലോ.”
 ഇത്തരം കേട്ടു കോപംപൂണ്ട ഭാരകൻ ചൊന്നാൻ:—
 112 “നിസ്രൂപനാകുന്ന നീ ചൊന്നതു പോരാം! പോരാം!
 ആത്മജയോടുമൊത്തു നിത്യവും രമിക്കുന്ന
 114 പത്മസംഭവൻ മഹാധന്യനെത്രയുമോത്താൽ!
 പൂജിച്ചു വേണ്ടതെല്ലാം നൽകിയ ബലിതന്നെ
 116 വ്യാജേന ബന്ധിച്ചോരു ധർമ്മിഷ്ഠൻ നാരായണൻ!
 ഭൂതപ്രേതങ്ങളോടുമൊന്നിച്ചു ചുടലയിൽ
 118 പ്രീതനായ് നൃത്തംചെയ്തു ഭിക്ഷയുന്മേറു ശിവൻ,
 ലജ്ജയെന്നിയെ ദിഗംബരനായ് നടക്കുന്ന-
 120 തിജ്ജനമറിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നതോ നിനച്ചു നീ?

1. തോററത്തിലും കളംഷാട്ടിലും നാരദനെ സ്വീകരിക്കുന്നത് ഇത്ര കേന്ദ്രിയോടു കൂടിയല്ല.

2. “മൂർത്തംനി” (തി. പ.)

- താടിക്കാരുടെ ശീലമിഷ്ടിനെയുള്ള പണ്ടേ
 122 പേടിപ്പിച്ചീടും ബുദ്ധിയില്ലാത്ത ജനങ്ങളെ.¹
 ഇത്തരം മമ ശത്രുസ്തുതി ചെയ്യുന്ന നിന്നെ
 124 സത്പരം താടി കരിച്ചയച്ചീടേണമിപ്പോൾ.²
 എന്നുരചെയ്തു കോപിച്ചവനുമെഴുന്നേറ്റാ-
 126 നന്നേരം ഭയംപൂണ്ടു മറഞ്ഞു നാരദനും.
 സത്പരം കൈലാസാശ്രയ ചെന്നു ശങ്കരൻതന്നെ,
 128 ചിത്തതാപേന വന്ദിച്ചിത്തരം ചൊല്ലിടിനാൻ:—
 “ഫാലലോചന! പരമേശ്വര! ജയ! ജയ!
 130 നീലലോചിത!² കാലനാശന! ജയ! ജയ!
 ത്രൈലോക്യവാസികളായുള്ളൊരു ജനങ്ങളെ
 132 ത്രൈലോക്യനാഥ! പരിപാലിച്ചുകൊള്ളേണമേ!
 സൈപരായോരോ ദിശി സഞ്ചരിക്കുന്നോരു ഞാൻ
 134 ഭാരകാസുരമുഖം ചെന്നിതു യദൃച്ഛയാ.
 വൃത്താന്തമെന്നോടവനോരോന്നേ ചോദിച്ചപ്പോൾ
 136 മുതൃശാസന! തവ വൈഭവം ചൊറു ചൊന്നേൻ.
 അന്നേരം കോപിച്ചവൻ നിന്തിരുവടിതന്നെ
 138 നിന്ദിച്ചു ചൊന്ന വാക്കു ചൊല്ലുവാനാളല്ല ഞാൻ.
 എന്നെയും ഭർത്സിച്ചുപമാനിപ്പാൻ തുടൻപ്പോൾ
 140 വന്നോരു ഭീത്യാ മറഞ്ഞത്ര വന്നിതു ഞാനും.
 താരകസുന്ദരശാസ്ത്രാദികളായുള്ളവ-
 142 രാരുമേ നമ്മോടേവം ചൊല്ലിയതില്ല മൂന്നും.
 ഇത്തരമെങ്കിലിന്ത ലോകങ്ങൾ നശിച്ചുപോം.
 144 മത്തരാമസുരന്മാക്കില്ലാരു നാശമേതും.
 ഘോരമായ് മാതുഗണം സംഗരചെയ്തശേഷം
 146 ഭാരകരുകേതാതഭവന്മാരായ ഭാനവന്മാർ

1. “പേടിപ്പിച്ചാടീടും ബുദ്ധിയില്ലാത്ത ജനങ്ങളെ” (തി. പ.) ഇതിനു പ്രകൃതത്തിൽ അത്ഥമുണ്ടാക്കാൻ പ്രയാസമായിരിക്കുന്നു.

2. ചിലനീരം കഴുത്തിലെ വിഷം സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ലോചിതം (ചുക്കല്പ്) ജായുടെ ഞ്ഞുമായിരിക്കണം.

- ക്ഷോണിയിൽ നിറഞ്ഞതു കണ്ടൊരു മാതൃക്കുളം
 148 ക്ഷീണതയോടും മറഞ്ഞൊളിച്ചു വസിക്കുന്നു.
 ഇന്നതുമൂലം ദൈത്യവീരനെസ്സംഹരിപ്പാ-
 150 നന്ദനക്കണ്ടില ഞാൻ നിന്തിരുവടിയെപ്പൂ.
 വീരരാം പുരന്മാരെ¹ ബ്രഹ്മമാക്കിയുപോലെ
 152 ഭാരതനേയും കൊന്നു പാലിക്ക ജഗത്രയും”
 നാരദഭാവം ചൊന്ന സത്യവാക്കുകൾ കേട്ടു
 154 ഭാരതനോടു ചാരം കോവിച്ചു പുരാന്തകൻ.
 ചേലാരമായട്ടുമാസം ചെന്തെഴുന്നേറ്റനര-
 156 മീഴേഴലോകങ്ങളും വെറുച്ച ഭയത്തിനാൽ.
 നാലാമതദ്ധ്യായം ഞാൻ ചൊല്ലിനേൻ മുരുകമായ്
 158 പാലാലും മൊഴിമാരേ; ശേഷവും കേട്ടുകൊൾവിൻ!

നാലാമദ്ധ്യായം സമാപ്തം.

1. ശ്രീപുരന്മാർ (വിദ്യനാഥി, താമ്രേഷുസ്സു, കുമ്പാക്കൻ). ഇവർ ശിവഭക്തന്മാരായിരുന്നുവെങ്കിലും ശിവൻ അവരെ കൊല്ലേണ്ടതായ്ക്കുന്നു—ദേവന്മാരുടെ സങ്കടം തീർക്കുന്നതും !!

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

- കാലാരി ഘോരരൂപം കയ്ക്കൊണ്ടു നില്ക്കുന്നേരം
- 2 ഫാലനേത്രത്തിൽനിന്നു ധൂമവും പുറപ്പെട്ടു;
വഹിയും പുറപ്പെട്ടു വിഷ് ഫലിംഗങ്ങളോടും-1
 - 4 മൊന്നു സംഭ്രമിച്ചിതു ദേവതാപസന്മാരും.
അന്നേരം രുദ്രനേത്രം തന്നിൽനിന്നുതളവിച്ചും-
 - 6 ഉച്ചനുകോചമുത്തിയാകിയ ഭദ്രകാളി.
അഞ്ജനഗിരിപോലെ വളർന്ന ഭേദത്തോടും,2
 - 8 കണ്ഠരങ്ങളെക്കാതിലണിഞ്ഞ ശോഭയോടും,
എണ്ണമില്ലാത്ത വക്ത്ര നേത്രങ്ങളോടുംപരം-
 - 10 മണ്ണവശബ്ദമുഖ്യ ഘോരശബ്ദങ്ങളോടും,
വഹിജാലാകലങ്ങളായ നേത്രങ്ങളോടും,
 - 12 സുന്ദരകാളമേഘമുഖ്യമാം വണ്ണത്തോടും,
പർവ്വതമുഖ്യ കവരോരവും ധരിച്ചതി-
 - 14 ഭദ്രാകോപത്തോടും കാളിയെ കണ്ടെന്നേരും,
നാകികൾ ഭയത്തോടു മോടിയടങ്ങാളിച്ചിതു
 - 16 ലോകങ്ങൾ വിറച്ചിതു ശൈലങ്ങൾ പതിച്ചുതേ:
ഇത്തരം കാളിതന്റെ ഘോരമാം രൂപം കണ്ടു
 - 18 ചിത്തവിഭ്രമം പൂണ്ടു ഗൌരീയുമരൾചെയ്താൾ:—
“ബാലികേ! മമ സുതേ! ഘോരമാം തവരൂപം
 - 20 മാലോകർ കണ്ടു ഭയപ്പെട്ടതാ മണിടുന്നു.

1. തിരപ്പാതകൾ—തി. പതിപ്പിൽ, ‘വിഷഹൃലിംഗങ്ങളോടു മൊന്നു സംഭ്രമിച്ചിതു, തൽപദം പണിഞ്ഞിതു ദേവതാപന്മാരും’ എന്നാണ് വാറം. അതുപ്രകാരം ധൂമത്തിനും സഫലിംഗങ്ങളെന്നും സങ്കല്പിക്കണം. സംഭ്രമിച്ചതും അവതന്നെയാണെന്നു വരുത്തണം. പിന്നെ ശിവനെ അപ്പോൾ ശാന്തനാക്കുന്നതിൽ ഔചിത്യവുമില്ല.

2. തി. പതിപ്പിൽ “അഞ്ജനഗിരിപോലെ ഘോരരൂപങ്ങളായ” എന്നാണ് വാറം കാണുന്നത്. അപ്പോൾ ഈ വിശേഷണം കണ്ഠരങ്ങൾക്കാണ്. കാളിക്കല്ല. കാളിയുടെ രൂപമാണ് നമുക്ക് അറിയേണ്ടതു്. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിൽ “ഗർഭം തദഞ്ജനമഹാജ്വലസന്നികാശം” എന്നാണ് കാണുന്നത്. ഭ. മാ. ചേജ്.....

- ആകയാലിന്നിരിക്കെ രൂപത്തെപ്പറ്റി ഹരിച്ചു
 22 ലോകഭർത്താക്കൾ രൂപത്തെ ധരിച്ചാലും!
 മാതൃക്കളാർവേദിനുള്ള വക്ത്രയായി-
 24 പ്രീതികൈക്കൊണ്ടു ചാമുണ്ഡാച്യയായ് വസിക്കു നീ.”
 പ്രീതിയോടേവം ഗൗരീതന്ത്രം വാക്യംകേട്ടു
 26 മാതൃപാദത്തെ വന്ദിച്ചുതരയും വിനീതയായ്
 ഘോരമാം നിജരൂപമപ്പോഴെ മറിച്ചിതു.
 28 പാരമാനന്ദംപൂണ്ടു ലോകവാസികളെല്ലാം,
 ഏകവക്ത്രവും, മൂന്നു സുന്ദരനേത്രങ്ങളും,
 30 കൈകളും പവിനാദങ്ങളായുജാലത്തോടും,
 ദിവ്യമാല്യാഭരണഭൂഷിതശോഭയോടും,
 32 ദിവ്യരൂപം കാളിതന്നെക്കണ്ടതുനേരം.
 നന്ദിച്ചു¹ മടിയിൽവെച്ചാശ്ലേഷംചെയ്തുകൊണ്ടു
 34 വന്ന സന്തോഷത്തോടെ ശങ്കരനന്ദംചെയ്തു:—
 “കണ്ഠകാളാച്യയുജ്ജ്വലനന്ദം പുത്രിയായി-
 36 ട്ടുണ്ടായ തവ ‘കണ്ഠകാളി’²യെന്നല്ലോ നാമം,³
 മൽഗുണ്മിതകാളകൂടത്തിൻ കാളവണ്ണം
 38 തപൽഗാത്രേ ശോഭിക്കയാൽ കാളിയെന്നൊരുനാമം,
 ഭൈരവം⁴ മമ കോപം മുത്തീകായ് വന്ന തവ
 40 ഭൈരവിയെന്നുമൊരു നാമമുണ്ടാകും ഭദ്രേ!
 പിന്നെയും ഭദ്രകാളീ, ചാമുണ്ഡാ, ഭദ്രാദിയോ
 42 നിന്നുടെ നാമങ്ങളുണ്ടുസംഖ്യമറിഞ്ഞാലും!”
 എന്നുരചെയ്തു കണ്ഠകാളിക്കു ധരിപ്പാനായ്
 44 സുന്ദരമായ ഭന്തിചമ്മവും നൽകീടിനാൻ.

1. തി. പതിപ്പിൽ “വന്ദിച്ചു” എന്നു കാണുന്നത് പ്രമാണംതന്നെയാണു് . അപ്പൻ മകളെ അന്ദിക്കുകയല്ലല്ലോ പതിവു്.

2. നാരോദിഭാഷയിൽ “കണ്ഠകാളി”യെന്നാണു് പറയാറുള്ളതു്.

3. “കണ്ഠകാളിയെന്നൊരു നാമമുണ്ടാകും തവ” എന്ന (തി. പ.) പാദം മലിയിൽനെയ്യു പേരിട്ടുന്ന സന്ദർഭത്തിന്നു യോജിച്ചതുല്ല.

4. ഭയങ്കരം.

- വന്ദിച്ചു കാളിതാനം താതനോടറിയിച്ചാ-
 46 “ളിന്നു ഞാനെന്തുചെയ്ക വേണ്ടതെന്നരുൾചെയ്ക.”
 എന്നതുകേട്ട മഹാഭവനമരുൾചെയ്താ-
 48 “നിന്നു നീ ഭാരകനാം ദൈത്യനെ വധിക്കേണം!
 ചലനാമവനീരഞ്ചായിരം ഗജതുല്യ
 50 ബലവുമുണ്ടു മായാബലവുമുണ്ടു പാരം.¹
 നാരിമാക്കൊഴിഞ്ഞൊക്കും കൊന്നുകൂടായ്കകൊണ്ടു
 52 പാരാതെ ചെന്നുവനെ വധിച്ചു വരിക നീ.”
 എന്നതു കേട്ടനേരം കാളിയുണർത്തിച്ചാ-
 54 “ളിന്നു ഞാൻ ഭഗവൽകൃപകൊണ്ടവൻ തന്നെക്കൊൽവൻ!
 ഇന്നു വാഹനായുധസേനകൾ നൽകീടേണ-”
 56 മെന്നതു കേട്ടനേരം ശങ്കരനരുൾചെയ്തു:—
 “വക്രമായോരു ചഡ്ഗം, തോമരം, ത്രിശൂലവും,
 58 ചക്രവും, മുൽഗരവും, ചാപവുമിവയെല്ലാം
 ഇന്നു ഞാൻ നൽകീടുവൻ തപസ്സമാശ്വാതം പുന-
 60 ഞാനിച്ചു ഞറുകോടി ബ്ഭൂതങ്ങൾ ഗമിച്ചീടും.
 പിന്നെയും കൂളികളും² പോന്നീടും നിരവധി
 62 ചെന്നു നീ യവരോടും ദൈത്യനെ വധിച്ചാലും.
 എത്രയും ഘോരരൂപമായോരു വേന്മാളിതാ-
 64 നത്തരഭാഗേ കൈലാസാചലേ വസിക്കുന്നു.
 ചെന്നവളുടെ കണ്ഠമേറി നീ ഗമിച്ചാലു-
 66 മിന്നു കൌണ്ഡീകൻ³ കാട്ടിത്തന്നീടുമവളേയും.”
 എന്നതു കേട്ടനേരം കാളിയും താതൻതന്നെ
 68 വന്ദിച്ചു നമസ്കരിച്ചാശീർപ്പാദവും വാങ്ങി!
 ഞയുധങ്ങളുംവാങ്ങി ബ്ഭൂതജാലങ്ങളോടും
 70 വായുവേഗേന ചെന്നാൾ കൈലാസോത്തരഭേദേ.

1. “ബലമാണവൻ മായാബലവുമുണ്ടുപാരം” (തി. പ.)

2. ഭൂതങ്ങളുടെ വകഭേദം.

3. ഈ സ്ഥാനത്തു കളംഷാട്ടിൽ ‘ചുണ്ഡിഭൂതത്താ’നാണു്.

- അന്നേരം തത്ര ശയിച്ചീടുന്നു വേതാളിയും;
- 72 നന്ദിച്ചു കാളിതാൻ മവളോടുകൂടെയും;—
“സന്തതം കിടക്കുന്നതെന്തു നീ; തവ ഹൃദി
- 74 ചിന്തിതം നൽകീടുവാൻ നീ വഹിച്ചാലും!”
എന്നതുകേട്ടു കാളിതന്നോടൊന്നൊളവ-
- 76 “ഉന്നമനോഭാവമേതെന്നിങ്ങു വിശ്വസിക്കാൻ
കഷ്ടമുണ്ടെന്നതിന്നു വേണ്ടതു നൽകീടുകി-
- 78 ലക്ഷണം ഭവതിയെ വഹിച്ചുകൊണ്ടിടവൻ
എന്നല്ല പോകണമെന്നൊക്കെയും വഹിച്ചീടാ-”
- 80 എന്നതുകേട്ടു ഭദ്രകാളിയുമരുൾപെട്ടു:—
“മാലകുഗുമേ ചെന്നു ദൈത്യവീരരെക്കൊന്നു
- 82 ചോരയും മാംസങ്ങളും വേണ്ടതു നൽകീടുവൻ.
നന്നിച്ചു നൂറായിരം ശവങ്ങൾ നൽകീടുവ-”
- 84 നന്നു കേട്ടുനേരം മോദന വേതാളിയും
സ്നാനവും ചെയ്തു ഗിരിധാതുക്കളലംകരി-1
- 86 ചൂനമ്പമോടു² ലതാമാലയും ധരിച്ചുനൻ
ഭദ്രകാളിയെ നിജകണ്ഠത്തിൽ വഹിച്ചിതു;
- 88 ഭദ്രമായ് ഭൂതങ്ങളും വസിച്ചു പുഷ്പഭാഗ
അന്നേരം നന്ദിമാഹാകാളനും പുറപ്പെട്ടു;
- 90 ചിന്നത വെടിത്തൊട്ടു നടന്നു വേതാളിയും.
ഭൂതങ്ങളുസംഖ്യമായ് പുഷ്പത്തു വസിച്ചതു
- 92 വേതാളിയറിഞ്ഞതില്ലേതുമെന്നൊരു ചിത്രം!
വ്യഭ്രങ്ങളോരോ തരം ഹോഷിച്ചു ഭൂതങ്ങളു-
- 94 മുഖോഗത്തോടു മാത്തുവിളിച്ചു പോകുന്നേരം

1. ചെങ്കളിലുണ്ടാവുന്ന ധാതുദ്രവ്യങ്ങൾ-കാവിമണ്ണ മുതലായവ, വേതാളിയുടെ കവി
കൂട്ടുകളായിരിക്കണം.

2. “ആദമവോടും ലതാമാലയും ധരിച്ചുനൻ” (തി. പ.) ഇതിൽ പ്രാസം പോയി

3. വേതാളത്തിന്നു വള്ളികൊണ്ടാണു മാല; പുഷ്പങ്ങൾകൊണ്ടല്ല.

- കാനനേ മറഞ്ഞിരുന്നീടുന്ന മാതൃക്കളും
 96 ക്ഷീണതയോടും¹ ചെന്നു കാളിയെ വണങ്ങിനാർ.
 നദിച്ചു കാളിതാനം സോദരിമാരെപ്പണ-
 98 ന്നമ്പുനമോദമവരൊന്നിച്ചു പുറപ്പെട്ടു.
 മാതൃസേനകളോടാ ഭൂതജാലങ്ങളോടും
 100 മാതൃക്കളേഴുപേരും ഭാരകപുരം പൂക്കാർ.
 സതപരം നാലുപുരം വളഞ്ഞു സൈന്യങ്ങളു-
 102 മുത്തരദാരി ചെന്നു വാണിതു മാതൃക്കളും.
 ഭൂതങ്ങളുടെ സിംഹനാദമോഷങ്ങൾകൊണ്ടും,
 104 മാതൃസേനകളുടെ ഞാണൊലിശബ്ദം²കൊണ്ടും,
 വേതാളിതന്റെ 'ഹീ' 'ഹീ' ശബ്ദമോഷങ്ങൾകൊണ്ടും,
 106 ഭൂതങ്ങൾ മുഴക്കുന്ന ഭേരീശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടും,
 കൂളികളാർക്കുന്നോരു ദുസ്സഹശബ്ദംകൊണ്ടും,
 108 കാളിതന്നട്ടമാസമോരശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടും,
 വാരണവാജിരഥനേമിമോഷങ്ങൾകൊണ്ടും,
 110 പാരമായ് വിറച്ചിതു മൂന്നുലോകവുമപ്പോൾ.
 കാമിനീ മനോദരിയൊന്നിച്ചു ഹിമാനിശം
 112 കാമലീലകൾചെയ്തു ഭാരകൻ വസിക്കുംപോൾ,
 മോഹശബ്ദങ്ങൾ കേട്ടു സംഭ്രമിച്ചുഴുന്നേറു
 114 കാരണമറിയാനായ് ഭൂതനെ നിയോഗിച്ചാൻ.
 ചെന്നവനുത്തരമാം ഗോപുരം കടന്നപ്പോൾ
 116 നദിതാൻ കണ്ടു പൊത്തിപ്പിടിച്ചു കോപത്തോടും,
 താഡിച്ചങ്ങൊരുവുക്കും കണ്ണത്തിൽ കെട്ടിവിട്ടാൻ;
 118 പീഡിച്ചു ഭൂതൻ ചെന്നു ഭാരകനോടു ചൊന്നാൻ.
 "ഭാനവരാജ! ശത്രുകാനനദാവാനല!
 120 ഭീനനാമെന്നെപ്പരിച്ഛാലിച്ചുകൊള്ളേണമേ.
 വൈരികൾ പിടിപെട്ടു കണ്ണത്തിൽ ബന്ധിച്ചോരു
 122 ഭാരതൻ ഭാരംകൊണ്ടു ഭീനത പെരുകുന്നു.

1. 'സേനകളോടും' (തി. പ.)

2. പേജ് 158, തരി 11.

- നിത്യവും മദ്യപാനം ചെയ്തു കാന്തയോടൊത്തു
 124 മത്തരായ¹ വാഴുന്നവർ² വാത്തയെന്തറിയുന്നു?
 സംഖ്യയില്ലാത്ത ശത്രുസേനകൾ ചുഴലവും
 126 ശങ്കുകൂടാതെ വന്നു നില്ക്കുന്നു രണത്തിനായ്,
 ഏഴുനാരിമാരവക്കാശ്രയമാകുന്നിതു-
 128 മേശിലുമൊരുനാരി നാഥയെന്നതും തോന്നും.
 ആയവളുടെ ഗാത്രമഞ്ജനഗിരിസിമ-
 130 മായതപീനങ്ങളായിരട്ട ഭജങ്ങളും,
 തീക്കനൽപോലെ വൃത്തനേത്രങ്ങൾ മൂന്നുണ്ടവരും-
 132 ക്ഷൗരശ്ശികൾ³ പോലെ നാലുണ്ടു ഭംഘങ്ങളും,
 ഭൈരവനാഭം കേട്ടാലേവരും വിറച്ചുപോം,
 134 ഘോരയാമവരും പേർ കാളിയെന്നാകുന്നുപോൽ!
 ശുഭപക്വാസിചാപാദ്യായുധങ്ങളുമുണ്ടു
 136 കാലനിന്നൊരു നാരീരൂപമായ് വന്നുപോലെ.
 ഇന്നു ഞാൻ പലതരം പറഞ്ഞിട്ടെത്ര കാര്യം
 138 ചെന്നവളുടെ രൂപം കാണുമ്പോളറിഞ്ഞീടാം.”
 ഇത്തരം ഭൂതവാക്യം കേട്ടു ഭാരുകൻ ചെറു
 140 ചിത്തസംഭ്രമം പൂണ്ടു ചിന്തചെയ്തുകുറഞ്ഞു
 ഭൂതനെസ്സാന്തപനംചെയ്തയച്ചോരനത്തരം
 142 ചേതസ്സുമാറപ്പിച്ചു മന്ത്രികളോടു ചൊന്നാൻ:—
 “വീരനാം നമ്മോടിന്നു സംഗമം ചെയ്തിടുവാൻ
 144 നാരിമാർ വന്നതോത്താലെത്രയും ചിത്രം ചിത്രം.
 ചെന്നരിസൈന്യമെല്ലാം സംഘരിച്ചാത്തു നിങ്ങൾ
 146 കന്യകമാരെബുന്ധിച്ചിടുകൊണ്ടുനിടുവിൻ!”
 ഇത്തരം ഭാരുകന്റെ ശാസനം കേട്ടനേരം
 148 മുത്തമന്മാരായെട്ടു മന്ത്രികൾ പുറപ്പെട്ടാർ.

1. “മത്തരായാഴുന്നവൻ” (തി. പ.)

2. നിണ്ടു തടിച്ചു.

3. ‘ശിതമശ്ശികൾ’ (തി. പ.) പ്രകൃതചാരത്തിന്നു സ്വാമസ്യം കൂടും.

- ധൂമ്രനും, ധൂമ്രാക്ഷനും, കരങ്കൻ, ജയന്ധനും,
 150 താമ്രാക്ഷൻ, കൃപാണനും, ബാണനും, സ്ഥൂണൻതാനും,
 എന്നിവരെട്ടു മന്ത്രിശ്രേഷ്ഠന്മാർ സൈന്യങ്ങളോ-
 152 ടൊന്നിച്ചു പുറപ്പെട്ടു പോക്കും പക്ഷനേരം,
 ഭൂതസംഘങ്ങളോടും കാളിയെക്കണ്ടവർ
 154 ഭീതിയും വിസ്മയവും കോപവുമുണ്ടായ്തന്നു.
 അന്തമില്ലാതെയുള്ള ദൈത്യസേനയെക്കണ്ട
 156 സന്തോഷത്തോടു ഭദ്രകാളിയുമലറിനാർ.
 ഭൈരവമായ കാളിതന്നുടെ നാദം¹ കേട്ടു
 158 പാരതിൽ തെരുതെരെ വീണിതു ഓനവന്മാർ.
 ഭൂതവൃന്ദവും ദൈത്യസേനയും തമ്മിൽ പിന്നെ
 160 ചേതസി കോപത്തോടും സംഗരം തുടങ്ങിനാർ.
 ശത്രുശത്രുവൃഷ്ടികൊന്നു മുടിനാർ പരസ്സരം
 162 ചിത്രമെന്നൊപെയ്ക്കാർ കണ്ടുനിന്നവരെല്ലാം.
 ഖഡ്ഗസായകശൂലപട്ടസപരശധ-
 164 മുൽഗരപ്രാസഗദാതോമരവജ്രാദികൾ
 അന്യോന്യം പ്രയോഗിച്ചതേററു സേനകൾക്കെല്ലാം
 166 ഹിന്നമായ് വന്നു കാലാ കരവുമുദരവും.
 വീരരായുള്ള ജനം നേരെ പാഞ്ഞെടുക്കുന്നു;
 168 ഭീരുക്കളായുള്ളവരോടിയങ്ങാളിക്കുന്നു;
 മോഹാരസംഗരം ചെയ്തു ശൂരന്മാർ മരിക്കുന്നു;²
 170 വാരണങ്ങളും ചത്തു ഭൂമിയിൽ പതിക്കുന്നു;
 മോരകളോരോവഴി പുരമായൊലിക്കുന്നു;
 172 ഭൈരവിതന്റെ നാദം നീളവേ പരക്കുന്നു;
 പല്ലകൾ കടിക്കുന്നു; തല്ലകൾ തടുക്കുന്നു;
 174 വില്ലകൾ കലയ്ക്കുന്നു; നില്ലെന്നങ്ങരയ്ക്കുന്നു;

1. 'നാദം' (തി. പ.) 'നാദത്തിന്നാണു' അധികം സ്വാഭാവിധം.

2. ഈ രണ്ടു വരികൾ തി. പതിപ്പിയില്ല.

- മുഷ്ടികൊണ്ടിടിക്കുന്നു; ദൃഷ്ടികൾ¹ ചുവക്കുന്നു;
 176 കഷ്ടമെന്നുരക്കുന്നു; പട്ടങ്ങു² കിടക്കുന്നു;
 അമ്പുകൾ തറക്കുന്നു; കമ്പംപൂണ്ടൊഴിക്കുന്നു;
 178 വമ്പുകളുരക്കുന്നു; കമ്പിട്ടു കളിക്കുന്നു;
 ഇത്തരമോരോ യുദ്ധഘോഷങ്ങളുണ്ടായതു
 180 വിസ്തരിച്ചുരചെയ്താനാവതല്ലാവനും.
 ഇത്തരം ഘോരമായ സംഗതേ കാളിതാനം
 182 ദൈത്യസേനയെക്കൊന്നു വീഴ്ത്തിനാൾ തെരുതെരു.
 പിന്നെ വേതാളിയോടു ചൊല്ലിനാൾ “വൈകാതെ നീ,
 184 തിന്നാലും ശവമെല്ലാം രക്തപാനവും ചെയ്ക!
 കൂളികൾ കൂടെപ്പോരുമവർക്കും കൊടുക്കെ”ന്ന
 186 കാളിതൻ വാക്കു കേട്ടു മോദേന വേതാളിയും,
 സത്പരം കൂളികളോടൊന്നിച്ചു പുറപ്പെട്ടു
 188 രക്തപാനവുംചെയ്തു നൃത്തവും തുടങ്ങിനാൾ.
 ദൈത്യന്മാരുടെ ശവസഞ്ചയം വേതാളിയും
 190 പത്തുമമ്പതും നൂറുമൊന്നിച്ചു തിന്നീടിനാൾ.
 എല്ലുകൾ കടിക്കുന്ന ശബ്ദഘോഷങ്ങൾ കേട്ടാൽ
 192 പല്ലുകൾ വരുംകൊണ്ടു നിർമ്മിച്ചതെന്നു തോന്നും.
 ഉത്തരമിരുന്തുകോടി ഭാനവശവം
 194 സത്പരം ഭീമിച്ചൊട്ടു തൃപ്തിയായ് വേതാളിയും,
 രക്തരഘവനടികളിൽ മുങ്ങിയും കൂളിയിട്ടും³
 196 രക്തപാനവും ചെയ്തു നൃത്തവും തുടങ്ങിനാൾ.
 എന്നതുപോലെതന്നെ കൂളികൾ ദൈത്യശവം
 198 തിന്നാശു രക്തപാനംചെയ്തതി തൃപ്തി പൂണ്ടാൻ.
 അന്നേരം കാളിതാനം ശുലചക്രാസികളാൽ
 200 കൊന്നു വീഴ്ത്തിനാൾ ദൈത്യമന്ത്രികളെമുമ്പേയും.

1. “ദംഷ്ട്രകൾ” (തി. ച.) ദംഷ്ട്രകളെ നിന്നു മാറുന്നതാണോ? കോവംകൊണ്ടു കണ്ണു ചുവക്കുന്നതു് സ്വാഭാവികവുമാണ്.

2. മരിച്ചു.

3. “മുളിയിട്ടും” (തി. പ.) വളുവനാൻ ഭാഷ ‘കൂളിയിട്ടു’ എന്നാണ്.

- ചാകാതെയുള്ള ഭൈത്ര്യസേനകളോടിപ്പോയാർ;
 202 നാകികൾ കാളിതന്നെപ്പുഷ്പവർഷം ചെയ്യാൻ.
 ഓനചസൈന്യങ്ങളെക്കൊന്നതു കണ്ടു നേരം
 204 സാനന്ദം മാതൃക്കളും കാളിയെ വാഴ്ത്തിനിന്നാർ.
 നല്ലോരു ജയശ്രീയാം സഖിയോടൊരുമിച്ചു
 206 കല്യാണമോടും തത്ര വാണിയു കാളിതാനം.
 പഞ്ചമമദ്ധ്യായം ഞാൻ ചൊല്ലിനേൻ മുരുകുമായ്
 208 ചഞ്ചലമിഴിമാരേ! ശേഷവും കേട്ടുകൊൾവിൻ!

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം സമാപ്തം.

ആരാമദ്ധ്യായം

- ‘ദാരുകനിനി വന്നു കാളിയോടെതിർത്തീടും
- 2 പോരതിയോഹാമായിട്ടുണ്ടാകമതുനേരം;
 ഇന്നതു വഴിപോലെ കാണേണം നമുക്കെല്ലാ’-
- 4 മെന്നു ചിന്തിച്ചു ദേവവൃന്ദവും മുനിമാരും
 ആകാശമോർഗ്ഗേ വന്നു നിറഞ്ഞതാരനന്തരം
- 6 ലോകൈകമാതാവായ കാളിയെക്കണ്ടീടിനാർ
 ദേവിയെക്കണ്ടു വന്ദിച്ചെത്രയും ഭക്തിയോടും
- 8 ദേവതാപസഗണം സ്തുതിച്ചു തുടങ്ങിനാർ:—
 “ലോകനിർമാണസ്ഥിതിസംഹാരശീലേ! ദേവി!¹
- 10 ശോകനാശിനീ! ഭക്തവത്സലേ! നമോസ്തുതേ.
 (രുദ്രകോപാഗ്നിജാതേ! ഭദ്രദായിനി! ശിവേ!
- 12 ഭദ്രകാളീതി ലോകവിശ്വതേ! നമോസ്തുതേ.
 പത്മസംഭവമുഖ സർവ്വദേവാംശഭൃതേ!
- 14 പത്മലോചനേ! പത്മഭ്രൂഷണേ! നമോസ്തുതേ!)²
 ചാമുണ്ഡാ,³ ഭദ്രകാളീ ചണ്ഡികേ⁴ ത്വാദികളാം
- 16 നാമങ്ങളുള്ള മഹാദൈവവി! നമോസ്തുതേ!
 വാരിജോരുവവന്ദ്യേ! മാതാശനസുതേ!
- 18 വാരിജനേത്രാനുജേ!⁵ നിൻപാദം വണങ്ങുന്നേൻ.
 ദന്തഖണ്ഡിതദൈവ്യേ!⁶ ദന്തികണ്ഡലധരേ!
- 20 സന്താപഹരേ! ദേവി! നിൻപാദം വണങ്ങുന്നേൻ.

1. “.....സംഹാരേ! മഹാദേവി” (തി. പ.)

ഈ സ്തോത്രം ദേവിയെ സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരകർത്തൃനിയായി സങ്കല്പിച്ചുകൊണ്ടാണ് ചെയ്യുന്നത്. കാളിയെപ്പറ്റി ഓരോ കാലത്തുണ്ടായ സങ്കല്പങ്ങളെല്ലാം ഇതിൽ ഒരുക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചുപോലിരിക്കുന്നു.

2. ഈ നാലു അരികൾ തി. പതിപ്പിൽ കാണുന്നില്ല.

3. ചണ്ഡൻ, മുണ്ഡൻ എന്ന അസുരരെ കൊന്നുണ്ടായ ചേൽ.

4. കോപശീല.

5. കൃഷ്ണാവതരത്തിനു മുമ്പ് രോഹിണിയിൽ അന്തരിച്ച ദേവിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

6. ദന്തംകൊണ്ടു് ദൈവത്തെ ഖണ്ഡിച്ചവർ (ബഹുവ്രിഹിസമാസം). ദാരുകന്തരം സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ദാരുകന്തരം അവിരിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇതു് ഈ ഘട്ടത്തിൽ അല്പകൃതമാണ്.

- ഘോരശമഹാഭീഷേ! ബദ്ധവാനലമുഖൈ!1
- 22 ക്രീഡയാ ജിതമൈതേ! നിൻപാദം വണങ്ങുന്നേൻ.
- ശുദ്ധമൽഗരഹസ്തൈ! കാലകാലാക്ഷിജാതൈ!
- 24 നീലജീമൂതവണ്ണൈ! നിൻപാദം വണങ്ങുന്നേൻ.
- ഘോരനാം മഹിഷവെ സ്തംഹരിച്ചതും നീയേ!
- 26 പോരതിൽ സുംഭാദിയെ സ്തംഹരിച്ചതും നീയേ!
- രക്തബീജനൈക്കൊന്നു രക്ഷ ചെയ്തതും നീയേ!
- 28 ശക്തനാം ഭണ്ഡാസുരൻ² തന്നെക്കൊന്നതും നീയേ!
- ക്ഷോണിയായതും നീയേ! ലക്ഷ്മിയായതും നീയേ!
- 30 വാണിയായതും നീയേ! ഗൌരീയായതും നീയേ!
- ഈരേഴുലോകങ്ങളിലുള്ളവയെല്ലാം നീയേ!
- 32 കാരുണ്യചാരാണിയേ! സർവ്വവസ്തുവും നീയേ.
- അവ്യക്തേ! വ്യക്തരൂപേ! നിർദ്ദിഷ്ടേ! ഇണാരൂപേ!
- 34 ഭവ്യഭൂതേശേ! വേദവേദാന്തവേദ്യേ! ശിവേ!³
- സച്ചിദാനന്ദരൂപേ! സത്യസങ്കല്പേ! നിത്യേ!
- 36 തപച്ചരണാബ്ജം സദാ ശരണം നമോസ്തുതേ!”
- ഇത്തരം പലവധം സ്തുതിച്ചു ദേവാദികൾ
- 38 ചിത്തവേദനേ പിന്നെ കാളിയോടുണർത്തിച്ചാർ:—
- “ഭാരകമൈതേത്രേനാൽ ക്ലിഷ്ടരാകിയ ഞങ്ങൾ-
- 40 ഊരുമിന്നൊരു ഗതിയില്ലാഞ്ഞു വലയുന്നു;
- പാപികളായ മൈത്ര്യാസഞ്ചയം ദിവാനിശം
- 42 താപസാരൂപമെല്ലാം കൊള്ളിവെച്ചിരിക്കുന്നു;
- രക്തമാംസങ്ങളുഗ്നികണ്ഡത്തിൽ നിറയുന്നു;
- 44 ഭക്തരാം മുനികളെ ബുദ്ധർത്ഥിച്ചു താഡിക്കുന്നു;
- യജ്ഞങ്ങൾ മുടയുന്നു; വൃക്ഷങ്ങൾ മുറിക്കുന്നു;
- 46 യജ്ഞപാത്രങ്ങളെല്ലാം ഭേദിച്ചുക്കുടിയുന്നു;

1. മുഖത്തു ബദ്ധവാണിയുള്ളതല്ല! ബദ്ധവാണി അതിശക്തിയേറേപ്പോലെ സമുദ്രത്തിൽ കിടക്കുകയാണ്.—ഉഗ്രമുന്തി എന്നു സാരം.

2. ഈ അസുരൻ മറ്റുള്ളവരെപ്പോലെ പ്രസിദ്ധനല്ല.

3. ‘ഭവ്യഭൂതൈ ഭൂതേശി വേദവേദാന്തവേദ്യേ! ശിവേ!’ (തി. ച.)

- ആശ്രമാക്കണെ മലമുത്രങ്ങൾ നിറച്ചവ—
 48 രശ്മിമം മുനിപതിമാരെയും¹ ഹരിക്കുന്നു;
 വാപികൾ കൂപങ്ങളും തീർത്ഥങ്ങളിവയെല്ലാം
 50 പാപികൾ തുടർന്നിടുന്നു; കഷ്ടമെന്നാവതോൽവാൽ.
 ഇത്തരമവരോരോ ഭയ്യതചെയ്യുന്നതു
 52 വിസ്തരിച്ചറിയിപ്പാനാവതല്ലാവരുമേ.
 നാകലോകവും² വിട്ടു നാകികളെല്ലാവരും
 54 മാകലത്തോടു മുനിവൃന്ദവും ഭയത്തോടും
 അന്നപാനാദികളും കൂടാതെ ഗൃഹകളിൽ
 56 ചെന്നൊളിച്ചുനടന്നു വാഴുന്നു വിവശരായ്.
 ലോകത്തെ രക്ഷിപ്പതിന്നിവതാരംചെയ്ത³
 58 ലോകനായികെ! തവ ചേതസി കരുണയാ
 ദാരുകാസുരൻതന്നെ വധിച്ചു ലോകത്രയം
 60 കാരുണ്യവാരാന്നിയേ! പാലിച്ചുകൊള്ളേണമേ.”
 ഇത്തരം ദേവഗണം സ്തുതിച്ചോരനന്തരം
 62 ചിത്തകാരണ്യം പൂണ്ടു കാളിയും മോദത്തോടും
 ആനന്ദാമൃതപരിപൂർണ്ണമാം കടാക്ഷത്താൽ
 64 ദീനരാമവർക്കളെ മന്ദമായ് കടാക്ഷിച്ചാരും.
 ദേവിതൻ കടാക്ഷമാമൃതസേകംകൊണ്ടു
 66 ദേവതാപസഗണമെത്രയുമാനന്ദിച്ചാൻ.
 ഭേരിപ്പുറുഭിമുഖവാദ്യഘോഷങ്ങൾകൊണ്ടും,
 68 ഘോരമാം ഭൂതഗണ സിംഹനാദങ്ങൾകൊണ്ടും,
 വേതാളീമുഖോൽഗതദുസ്സഹശബ്ദംകൊണ്ടും,
 70 ഭീതി പൂണ്ടിതു ലോകവാസികളെല്ലാവരും.
 കാളിയും യുദ്ധത്തിനായുറച്ചു നിന്നിടിനാൾ.
 72 മേളത്തിലദ്ധ്യായമിന്നാർ ഞാൻ ചൊല്ലിയിനേൻ.

ആനാമദ്ധ്യായം സമാപ്തം.

1. “ആശ്രമമുനിപതിമാരെയും—” (തി. പ.) ഇവിടെ ആശ്രമത്തിന്നു അർത്ഥമില്ല. അശ്രമം=പ്രാസംകൂടാതെ. അഖമോടെശ്വരക്കുവാൻ ആളില്ലാത്തതുകൊണ്ടു എന്നു സാരം.

2. ‘നാഗലോകം’ (തി. പ.) പ്രമാദമെന്നു സ്തവം.

3. “ലോകത്തെ രക്ഷിപ്പതിന്നിവതാരംചെയ്തവരും—” (തി. പ.)

ഏഴാമദ്ധ്യായം.

- മന്ത്രികളെടുപേരും സംഗരേ മരിച്ചതു-
2 മന്തമില്ലാത ദൈത്യസേനകൾ നശിച്ചതും.
കേട്ടതിങ്കോപംപൂണ്ടു ഭാരകൻ മഹാവീരൻ¹
4 വാട്ടമെന്നിയെ പുറപ്പെട്ടിതു യുദ്ധത്തിനായ്.
സുന്ദരീമണിമെഴുലിയാകിയ മനോഭരി
6 തന്നോടു രഥസ്വമായ് ഭാരകൻ ചൊല്ലീടിനാൻ:—
“പണ്ടു നാനുഖൻ മമ നൽകിയ മന്ത്രദായ-
8 മുണ്ടതു ജപിക്കിലോ സംഗരേ ജയം വരും;
എന്നതുകൊണ്ടു നീയുമെപ്പോഴും ജപിച്ചാലു-
10 മിന്നു ഞാൻ മന്ത്രദായം നിന്നോടു ചൊല്ലീടുവൻ.
ശത്രുക്കളരികിലോ മന്ത്രങ്ങൾ ഫലിച്ചീടും.
12 സത്യമിന്നതുകൊണ്ടു ശ്രദ്ധമായ് ജപിക്കു നീ!
എന്നുരചെയ്തു മന്ത്രയുഗമുദുപഭേരി-
14 ചുവ്വനരാഗം ഗാഢം പുണൻ പുറപ്പെട്ടാൻ.
സൗഖ്യം കിരീടമാരാഗഭാഭികളാലേ
16 സർപ്പാഗമലങ്കരിച്ചതു യാതേജസ്സോടും
ചിത്രമാം രഥം വലംവെച്ചതിലേറീടിനാൻ.²
18 മരതുചാമരങ്ങളും ശോഭിച്ചു മുഴുവവും
മേരുതന്മൂർദ്ധ്വനി സൂര്യനുജപിക്കുന്നപോലെ³
20 ഭാരകൻ മഹാരഥമുപത്തിൽ വിളങ്ങിനാൻ.
ദൈത്യഭാനവസൈന്യമാകവേ പുറപ്പെട്ടാൻ;
22 ധാത്രിയും ദൈത്യന്മാരാൽ പൂണ്ണമായ് വന്നിതപ്പോൾ.
ഭാനവസേനകൾക്കു സംഖ്യയുമില്ല പാത്താൽ;
24 മാനവും ബലവുമുണ്ടു റവുമെല്ലാവർക്കും.

1. 'മഹാരഥൻ' (തി. പ.)

2. പോരാളികളുടെ പഴയ ആചാരം.

3. “മേരുത മുർദ്ധ്വനി സൂര്യനുജപിക്കുന്നതുപോലെ” (തി. പ.) ഇതു പ്രകൃതിവിന്ദനമാണ്.

- വാരിധിതുല്യമോഷ്ഠൈര്യസേനകളോടും,
 26 ഭേദിദന്ദഭിമുഖവാദ്യമോഷ്ഠൈര്യോടും,
 അഞ്ജനഗിരിയെക്കാളുന്നതഗാത്രന്മാരാം
 28 കഞ്ചരകോടിയോടു മർബ്ബ¹രഥത്തോടും,
 സംഖ്യയില്ലാതെ ഖര²വാജിവൃ³ങ്ങളോടും,
 30 ശങ്കയും കൈവെടിഞ്ഞു ഭാരുകൻ ഗമിച്ചുടൻ
 ഉത്തരദാരുദേശം കടന്നു ചെന്നനേരം
 32 തത്ര കാളിയെക്കണ്ടു വിസ്തൃതം പൂണ്ടിടീനാൻ.
 സംഖ്യയില്ലാതെ ദൈത്യശവങ്ങൾ കിടപ്പതു
 34 സങ്കടത്തോടു കണ്ടു കോപിച്ചു ഭാരുകനും.
 ഭൈരവനാദത്തോടും കാളിയോടുരചെയ്താ-
 36 “നാരു നീ ദൈത്യന്മാരെ കൊല്ലുവാനെന്തുമുഖം?
 ഇന്ദ്രജാലങ്ങൾകൊണ്ടോ, മായകൾകൊണ്ടോ, ചൊല്ലി-
 38 ടിനു നീ ദൈത്യന്മാരെക്കൊന്നതു മഹാമുഖേ!
 ഇന്നിവയൊന്നല്ലാതെ നാരിമാർക്കുണ്ടോ വീര്യ-
 40 മെന്നുമേ നാരീജനം ജയിച്ചു കേൾപ്പിപ്പു ഞാൻ!
 വിക്രമമുണ്ടെന്നൊരു ഗർവ്വമുണ്ടെന്നാകിലോ
 42 നില്ക്ക! നില്ക്ക! നീ മമ മുന്നിലിന്നക്ഷണം.
 പെണ്ണുങ്ങളായവരെ കൊല്ലരുതതുകൊണ്ടു
 44 കർണ്ണനാസികാക്ഷേപം ചെയ്തു ഞാൻ വിട്ടീടുവൻ!”
 ഇത്തരമുരചെയ്തു ഭാരുകൻ കോപത്തോടു-
 46 മന്ദ്രശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടു വർഷവും തുടങ്ങിനാൻ.
 ഭാരുകാസ്രങ്ങളെല്ലാം മേമദിച്ചു കാളിതാനും³
 48 മോഹരസായകവർഷം ചെയ്തുകൊണ്ടുലറീനാൻ.
 അസ്രങ്ങളൊന്നും ഫലിച്ചീടാഞ്ഞു ദൈത്യേശ്വരൻ
 50 ചിത്തത്തിലോത്തു ദിവ്യാസ്രങ്ങളെ പ്രയോഗിച്ചാൻ.

1. പത്തുകോടി.

2. കഴുത.

3. ‘കാണീനേരം’ (തി. പ.) ഈ ഷാഠംകൊണ്ടു് അനപത്തിന്നു വിഷമമുണ്ടു്.

- ആസുരം, ദൈത്യാസ്രവും, രാക്ഷസം, പൈശാചവും,
 52 ഭാസുരം, മായാസ്ര, മിത്യാദിയാം ദിവ്യാസ്രങ്ങൾ
 ദൈത്യേഭ്യസ് പ്രയോഗിച്ചതൊക്കയും കാളിതാനം
 54 പ്രത്യസ്രമെയ്യ നശിപ്പിച്ചതു കണ്ടനേരം,
 സതപരം ബ്രഹ്മദണ്ഡമെടുത്തു, ഭക്തിയോടു-
 56 മുത്തമമന്ത്രപ്രായം ജപിച്ചു, ദാരുകനം
 “ഇന്നു നിന്നുടെ ഗാത്രം ഭസ്മമാക്കിടുവൻ ഞാൻ!”
 58 ഏന്നരചെയ്തു, ബാഹുവീർയ്യമോടയച്ചുതേ!
 കല്പാന്താനലപ്രഭോയീടും ബ്രഹ്മദണ്ഡം
 60 കെല്പാടു വരുന്നതു കണ്ടോരു ദേവന്മാരും,
 താപസന്മാരും, വിപ്രവൃന്ദവും ഭയപ്പെട്ടു
 62 താഴപന വിരിഞ്ചനെ സ്തുതിച്ചു ചൊല്ലീടിനാർ:—
 “പങ്കജാസന! ജയ! പങ്കനാശന! ജയ!
 64 സങ്കടം തീർത്തു പാലിക്കേണമേ! ജഗത്ത്വയം.
 ഉത്തമം തവദണ്ഡം നിന്തിരുവടി മൂന്നും
 66 ദൈത്യൻ കൊടുക്കയാൽ വന്നിതു നാശമവം.
 ഘോരമാം ദണ്ഡമിന്നു ദൈരവിയുടെ നേരെ
 68 ദാരുകനയച്ചതു പാരമായ് ജപിക്കുന്നു.
 പ്രത്യസ്രമില്ലായ്കയാൽ നിന്നുടെ കരുണയാ
 70 സ്വസ്തി നൽകേണം ഭദ്രകാളിക്കും ലോകങ്ങൾക്കും.”
 ഇത്തരമെല്ലാവരും പ്രാർത്ഥിച്ചു നില്ക്കുന്നേരം-
 72 മെത്രയും മന്ദഗതിയായ് വന്നു മഹാദണ്ഡം.
 അപ്പോഴേ കാളിതാനം യുദ്ധഭൂമിയിൽനിന്നു
 74 വില്ലാടുവാങ്ങി ശ്രമം തീർപ്പാനായിരിക്കുംപോൾ
 സതപരം കാത്യായനീദേവിയുമെഴുന്നെള്ളി
 76 പുത്രിയാം കാളിയോടു സാദരമരുചെയ്തു:—
 “ഏതു നീ യുദ്ധമുപേക്ഷിച്ചു പോന്നതു വരേ!”
 78 ഹന്ത! തെ പരിശ്രമമേറുമുണ്ടാകുകൊണ്ടോ?

1. രേന്തെയ്ക്കാൽ മെല്ലെന്ന ദൂരം. ‘പില്ലാടു’ എന്ന തി. ഘ. പാഠത്തിന്നു “പ്രകൃതിയിൽ അർത്ഥമില്ല.

- ഭാരകൻതന്നെ വധിച്ചീടുവാൻപായം ഞാൻ
 80 പാരാതെ ചൊല്ലീടുവൻ വേദിക്കുവേണ്ട ബാലേ!
 ഉത്തമങ്ങളായ് രണ്ടു മന്ത്രങ്ങൾ ഭാരകൻ
 82 ചിത്തമോദനേ പണ്ടു നൽകിനാൻ ചതുർമ്മുഖൻ.
 ഉത്തമമന്ത്രഭയം ഗ്രഹിക്കാതൊരുനാളും
 84 ദൈത്യവീരനെക്കൊൽവാനാവതല്ലൊരുവർഷം.
 ഭാരകൻ തന്റെ കാന്തയാകിയ മനോദരി
 86 സാരമാം മന്ത്രഭയം ഗ്രഹിച്ചു ജപിക്കുന്നു.
 ചെന്നവളോടു നന്നായ് പറഞ്ഞു മന്ത്രഭയ-
 88 മിന്നു ഞാൻ ഗ്രഹിച്ചിട്ടു വരുവൻ വൈകീടാതെ.”
 എന്നരുചെയ്തു തത്ര മറഞ്ഞു കാത്യായനി
 90 ചെന്നിതു മനോദരിതന്നുടെ ചാരത്തിങ്കൽ.
 വിപ്രകന്യകാവേഷം പൂണോരു ഗൗരീതന്നോ-
 92 ടപ്പൊഴേ മനോദരി ചോദിച്ചാൾ മധുരമായ്:—
 “ബന്ധുരകളേവരേ! ബന്ധുകുസമാധരി!
 94 സിന്ധുരസമഗതേ! ബാലികേ! നീയാരെടോ?
 എന്തു നീയിത്ര കൃശയാവതിന്നൊരുമുഖ-
 96 മെന്തു നിന്നഭിലാഷമെന്നതും ചൊല്ലീടുക?”
 എന്നതുകേട്ടവളും മന്ദമായുരചെയ്താ:—
 98 “ഉന്നു ഞാനൊരു വിപ്രകന്യയാകുന്നു ഭദ്രേ!
 എത്രയും ദരിദ്ര ഞാനെന്നതുമൂലം മമ
 100 ഗാത്രമിത്തരം കൃശമായതെന്നറിഞ്ഞാലും.”
 എന്നതുകേട്ടു മനോദരിയും ചൊല്ലീടിനാ-
 102 “ഉന്നു നീ വൈകീടാതെ ഭോജനംചെയ്ക ബാലേ!
 നിന്നുടെ ദാരിദ്ര്യങ്ങളൊക്കയും തീർത്തിടുവ-”
 104 നെന്നതു കേട്ട നേരം കന്യകതാനം ചൊന്നാൾ:—
 “ഭാനുവേശപരനായ ഭാരകൻ നിയോഗത്താൽ
 106 ഞാനിന്നു വന്നതെന്നു ധരിക്ക മനോഹരേ!

- എത്രയും ഘോരമായ സംഗർത്തിങ്കൽ തവ
 108 ഭർത്താവു പരവശനായിത്തെന്നറിഞ്ഞാലും.
 ഉത്തമങ്ങളായ് രണ്ടു മന്ത്രങ്ങൾ ദൈത്യേശ്വര-
 110 നത്തമേ! നിനക്കുപദേശിച്ചെന്നു ചൊന്നാൻ.
 ഇന്നവർതന്നെ മന്ത്രം ജപിച്ചാൽ മതിവരാ,
 112 ചെന്നു നീക്കൂടെ മന്ത്രം ഗ്രഹിച്ചു ജപിച്ചാലും!
 എന്നവൻ ചൊൽകമൂലമിന്നുതാനത്ര വന്നേൻ.
 114 ധന്വേ! നീ മന്ത്രദായമുപദേശിക്ക മമ.
 എത്രയും ഭക്തിയോടും ജപിച്ചീടുവൻ ഞാനു-
 116 മത്രയുമല്ല പുനരൊന്നുണ്ടു കേട്ടീടുന്നു:—
 മംഗലമന്ത്രദാനം ചെയ്യുന്ന നാരിമാക്കു
 118 മംഗല്യസൂത്രനാശമെന്നുമേ വന്നുകൂടാ.
 ഉത്തമമന്ത്രദാനം ചെയ്കയാൽ നാരീജന-
 120 മെത്രപേരണ്ടു ഭർത്താവാനിച്ചു സുഖിച്ചവർ.
 എന്നതുകൊണ്ടു മന്ത്രദാനം നീ ചെയ്തീടുക
 122 നിന്നുടെ ഭർത്താവിനു ഗുണങ്ങൾ വരുവാനായ്.
 പോരതിൽ ജയിച്ചു നിൻ ഭർത്താവു വന്നാൽ മമ
 124 ഓരിഭ്രമെല്ലാം തീരുമില്ല സംശയമേതും”
 ഇത്തരമവളുടെ ചാരുവാക്യങ്ങൾ കേട്ടു
 126 ചിത്തവിശ്വാസം വന്ന കാരണം മനോദരി
 വിപ്രകന്യകാവേഷം ധരിച്ച കാത്വായനി-
 128 ക്ഷപ്പാഴേ മന്ത്രദായമുപദേശിച്ചീടിനാൾ.
 അന്നേരമവൾ ചൊന്നു “ഊരുമേയറിയാതെ
 130 ചെന്നു ഞാൻ വന്നു തന്നിലിരുന്നു ജപിച്ചീടാം.”
 എന്നുരചെയ്തു മറഞ്ഞപ്പൊഴേ കാത്വായനി
 132 ചെന്നാശു കാളിക്കുപദേശിച്ചാൾ മന്ത്രദായം.
 ഉത്തമമന്ത്രദായം ഗ്രഹിച്ചോരനന്തരം
 134 എത്രയും മോഹംപൂണ്ടു കാളിയും കോപത്തോടും,

- 136 ഘോരമായാത്തു രണഭൂമിയിൽ ചെന്നു ബാണ-
 ധാരകൾകൊണ്ടു ദൈത്യരാജനെ മുട്ടീടിനാർ.
 തേരുമായുടലും ചാപവും പൊടിഞ്ഞുപോയ്
 138 പാരമാമഴൽപ്പൂണ്ടു ഭാരുകൻ ഭയത്തോടും,
 ഘോരമാം ബ്രഹ്മഭണ്ഡമയച്ചാനതുകണ്ടു
 140 ഘോരബാണങ്ങൾകൊണ്ടു കാളിയും തടുത്തുതേ!
 ഉഗ്രമാം ബ്രഹ്മഭണ്ഡം നിഷ്പഥലമായ നേരം
 142 വ്യഗ്രതപൂണ്ടു ചിത്തേ നിനച്ചാനസുരേന്ദ്രൻ.
 ഘോരമാം ബ്രഹ്മഭണ്ഡം നിഷ്പഥലമായുമൂലം
 144 വൈരികളറിഞ്ഞിതു മന്ത്രമെന്നതു നൃനം.
 ഇന്നതു ചോടിക്കേണമെന്നോർത്തു ദൈത്യേന്ദ്രനും
 146 ചെന്നാതു മനോഭരിതനോടു ചോദ്യംചെയ്താൻ.
 “മാനീകുലമൗലിമാലികെ! മനോഹരേ!
 148 മീനലോചനെ! മമ വല്ലഭെ! മനോഭരീ!
 പോരിനായ് പുറപ്പെട്ടു ഞാനങ്ങു പോയശേഷ-
 150 മാണൊക്കിലുമത്ര വന്നിതോ? ചൊൽക ബാലെ!”
 അനേരം മനോഭരി ചൊല്ലിനാ “ജ്ഞാരുവിപ്ര-
 152 കന്യക തവ നിയോഗത്തിനാലത്ര വന്നാർ.
 “സംഗരേ മമ ജയം വന്ദുകൂടുവാനിന്നു
 154 മംഗലമന്ത്രപയം ഗ്രഹിച്ചു ജപിക്കേണം!”
 എന്തു നീ പറഞ്ഞയച്ചോരു വാത്കളുവ-
 156 ജ്ഞാനോടു രഹസ്വമായ് ചൊന്നതു കേട്ടു ഞാനും
 നല്ലൊരു മന്ത്രപയം ഞാൻ ഗ്രഹിച്ചതു ഭവാനു
 158 ചൊല്ലാതെയവളറിഞ്ഞീടുകയില്ല നൃനം
 എന്തറച്ചവർക്കുപദേശിച്ചേൻ മന്ത്രയുഗ്മം
 160 പിന്നെ മററാരുമത്ര വന്നതില്ലറിഞ്ഞാലും.”
 എന്നതു കേട്ടു പാരം തളൻ ഭാരുകനും
 162 വന്ന സന്താപത്തോടും കാന്തയോടുചെയ്താൻ:—

“അയ്യയ്യോ! ചതിച്ചിതു കാളിയും ഭവതിയെ

- 164 പൊയ്യല്ല മമ മൃത്യുകാചവുമടുത്തതോ!
കന്യകയായി വന്നു കാളിതാൻ മന്ത്രദധം
- 166 നിന്നോടു പഠിച്ചതും, ഞാനയച്ചതുമില്ല.
വൈരികൾ മന്ത്രമറിഞ്ഞീടുകിൽ മരിക്കുന്നു
- 168 വാരിജോത്ഭവൻ പണ്ടു ശാപവും മമ നൽകി.
ഇന്നു നീ മമ മരണത്തിന്നു മൂലമായി
- 170 വന്നിതു, ദൈവഗതിയാരാലുമൊഴിക്കാമൊ?
മൃത്യുവന്നീടുമെന്നു വേദവും നമുക്കില്ല;
- 172 മൃത്യുവില്ലാതെയൊരുമില്ലല്ലോ ജനിച്ചതിൽ.
വാരിജവിലോചനേ! നിന്നോടുമൊത്തു കളി-
- 174 ചേരിയ കാലം സുഖത്തോടു ഞാൻ വാണീടിനേൻ.
ഇന്നു ഞാൻ മരിച്ചീടും; പിന്നെ നീ താതൻ തൻറെ
- 176 മന്ദിരെ ചെന്നു വസിച്ചായുസ്സു കഴിച്ചാലും.
നാരിയാലവധ്യത്വം മൂന്നും ഞാൻ വരിച്ചീല,
- 178 നാരിയാം കാളി മമ മൃത്യുവെന്നതു ഞാനും.”
- ദാരുകനേവമുരചെയ്തു വാണീടുന്നേരം
- 180 ഘോരശബ്ദങ്ങളോടും കൂളികൾ ഭൂതങ്ങളും,
ഭൈരവിനിയോഗത്താൽ ദാരുകപുരമെല്ലാം
- 182 വീറോടു തകർത്തിതു തുർത്തിതു കിടങ്ങുകൾ.
ഗോപുരഛർമ്യപ്രാസാദാസുരഗ്രഹങ്ങളും-
- 184 മാപണഗജവാജിശാലകൾ ഓർഗ്ഗങ്ങളും
പിന്നെയുമുള്ളതെല്ലാം തകർന്നുതു കണ്ടു
- 186 വന്നോരു കോപത്തോടും ദാരുകൻ പുറപ്പെട്ടാൻ.
മുമ്പിലുറപ്പു തടുത്തിടിനാൾ മനോദരി
- 188 വന്ധനാമവനതുമാദരിയാതെ ശീഘ്രം
തേരതിലേറിപ്പുറപ്പെട്ടോരു സമയത്തു
- 190 ഘോരദുർന്നിമിത്തങ്ങൾ കണ്ടിതു പലതരം:—

- ചോരകൾ വർദ്ധിച്ചിതു മേഘങ്ങൾ രഥോപരി;
 192 ഘോരമായ് പ്രതികൂലം വീയിനാൻ പവനനും;
 കേതുവും മുറിഞ്ഞിതു; ചാപവും പതിച്ചുതേ;
 194 സുതഫസ്തത്തിൽനിന്നു വീണിതു ചമ്മട്ടിയും;
 അശ്വങ്ങൾക്കെല്ലാറ്റിനും കണ്ണനീരൊഴുകുന്നു;
 196 വിശ്വവുമന്ധകാരപൂർണ്ണമായ് വന്നിതപ്പോൾ;
 വാമമായ് രഥോപരി ഗുഗ്രുങ്ങൾ പറക്കുന്നു;
 198 ഭീമനാടങ്ങൾ ഘോഷിച്ചിടുന്നു ജംബുകന്മാർ;
 ഉൽക്കകൾ പതിക്കുന്നു; ഭൂമിയും ചലിക്കുന്നു;¹
 200 ദിക്കെല്ലാം ജപലിക്കുന്നു; വൃക്ഷങ്ങൾ പതിക്കുന്നു;²
 സന്തതമുപശ്ശുതി³ കേൾക്കുന്നു വിരുദ്ധമാ-
 202 യനതകൂട്ടന്മാരെക്കാണുന്നു ഭിശി ഭിശി;
 ഘോരമായ് കരയുന്നു കാലകുക്കടങ്ങളും;⁴
 204 കാരണമെന്തേ ഭൂവി വീഴുന്നു ദാനവന്മാർ;
 ശാരികമാരും യുദ്ധോ ഭാരുകൻ മരിക്കുന്നു
 206 ഭൈരവി ജയിക്കുന്നു ചൊല്ലുന്ന ഗുഹന്തോരും;
 ഭാരകവാമാംഗങ്ങളൊക്കെയും ചലിച്ചിതു;
 208 കാരണമെന്തേ മലമുതശുക്ലങ്ങൾ വീണു;
 പിന്നെയും ഭൂനിമിത്തം കണ്ടിതു പലതര-
 210 മൊന്നുമാടരിയാതെ ഭാരുകൻ നടകൊണ്ടാൻ.
 ദൈത്യസേനകളോടും യുദ്ധഭൂമിയിൽച്ചെന്നു
 212 ദൈത്യേന്ദ്രൻ കാളിതന്നോടേറിതു വിധിബലാൽ.
 അസ്രശസ്ത്രഘവഷം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുവര-
 214 മെത്രയും കോപത്തോടും സംഗരം ചെയ്യുന്നേരം

1. 'ദിക്കെല്ലാം ചലിക്കുന്നു' (തി. പ.)

2. തി. പതിപ്പിൽ ഈ അരി പൂർണ്ണമല്ല.

3. എന്തിനെങ്കിലും പുറപ്പെട്ടതോൾ യദൃച്ഛയാ കേൾക്കുന്ന ശബ്ദം.

4. 'കാകക്കുക്കടങ്ങൾ' (തി. പ.) കാക്കയും കൊഴിയും ശബ്ദിക്കുന്നത് അഥം ഗളമരതീ കരുതാറില്ല. ഇവിടെ 'കാലംകൊഴിയെ'താനും സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അതു കൂകുന്നത് മഹേശ്വരകമാണെന്നു പ്രസിദ്ധമുമാണ്. തി. പ. ഷാദം പ്രമാദം, തന്നെതാണു്.

- 216 ഭാരതരക്ഷാതത്വവന്മാരായ ദൈത്യന്മാരെ
ഘോരവേതാളിതാനും തിന്നതിന്നൊടുക്കിനാൾ.
- 218 ലക്ഷം ദാനവന്മാരെ¹ നിത്യവും വേതാളിതാൻ
ഭക്ഷിക്കും കൂളിതാനും തിന്നീടും നൂറുപേരെ.
- 220 ദേവിയും ഭാരതനും ചെയ്ത സംഗരം കണ്ടു
ദേവവൃന്ദവും മനീവൃന്ദവും പുകഴ്ത്തിനാൻ.
- 222 ക്രോധമോടിരുപത്തിരണ്ടു രാപ്പകലവൻ
ബാധയെന്നിയെ യുദ്ധം തുല്യമായ് ചെയ്തശേഷം,
- 224 ഭാരതൻ ബ്രഹ്മഭണ്ഡം കരത്തിലെടുത്തപ്പോൾ
കാരണമന്യേ ഭണ്ഡം ഭൂമിയിൽ പതിച്ചുപോയ്.
- അന്നേരം കാളിയോടു ഭാരതൻ ചൊല്ലീടിനാൻ:—
- 226 “നന്നനന്നമോ,² നിന്റെ മായകൾ ഒരാശയെ!
ഇന്നു പത്മജഭണ്ഡം ഭൂമിയിൽ പതിപ്പിച്ചു
- 228 നിന്നുടെ കണ്ഠം ശക്തിഭണ്ഡത്താൽ മുറിച്ചൻ ഞാൻ.
അല്ലെന്നാകിലോ കണ്ഠനാസികാക്ഷയ്ക്കു ഞാൻ
- 230 ഭുജിക്കും³ കൊണ്ടു മുറിച്ചീടുവൻ കണ്ടാലും നീ.
എന്നിയെ നിഗളത്താൽ⁴ ബന്ധിച്ചു കാരാഗൃഹം
- 232 തന്നിലിട്ടപ്പാനും ഭണ്ഡമില്ലെനിക്കേതും.
വാരീധിയോടു കൂപമെതിക്കുന്നതുപോലെ,
- 234 വീരനാം സിംഹത്തോടു ശശമെന്നതുപോലെ,
ദന്തീദ്രനോടു മോഷ്ടം⁵ ചെന്നെതിക്കുന്നതുപോലെ,
- 236 ഫന്ത! വായസം⁶ വൈനതേയനോ⁷ടെന്നുപോലെ.
⁸വീരനായ് ലോകത്രയനാഥനാം നമ്മോടിന
- 238 ചോരിനു നാരിയാം നീ വന്നതു ചിത്രം! ചിത്രം!”

1. ‘ലക്ഷദാനവന്മാരെ’ (തി. പ.) പ്രമാണം.

2. ‘നന്നയന്നെടോ’ (തി. പ.)

3. മഴുവീന്റെ ആകൃതിയിലുള്ള അമ്പ്.

4. ചങ്ങല. ‘എന്നിയെ ഗളത്തിങ്കൽ’ (തി. പ.)

5. ആട്ട്. “മോഷ്ടമെതിക്കുന്നതുപോലെ” (തി. പ.)

6. കാക്ക.

7. ഗരുഡൻ, വിനയയുടെ മകനായതുകൊണ്ട്.

8. ‘ബീരനാം ലോകത്രയപാലനാം’ (തി. പ.)

- ഇത്തരം കേട്ടനേരം കാളിയും ചൊല്ലിയിനാ-
 240 “ഉത്തലിപ്പെന്നിങ്ങേതുമൊത്തതു ചൊല്ലിടു നി.
 മൃത്യുപാശേന ബലരാകിയ ജനങ്ങളും
 242 മത്തനാരായവരും വല്ലഭം ചൊല്ലുമല്ലോ.
 കാലപാശത്താൽ ബലനായ നീ വൈകിടാതെ
 244 മുഖസംഹിന്നവൃക്ഷ¹തുല്യമായ് പതിച്ചീടും!
 പങ്കജാസനവരംകൊണ്ടു നീ ഞെളിയേണ്ട,
 246 ശങ്കയില്ലതിൻഫലമൊക്കയും നശിച്ചുതേ!
 അത്യഗ്രമായ മമ ശുദ്ധപാതങ്ങളേറ്റാൽ
 248 മുന്തികൾ മൂന്നുപേരെന്നാകിലും ജീവിക്കുമോ?
 കണ്ഡസംസ്ഥിതപ്രാണ²നായതിഭീതാത്മാവായ്-
 250 കണ്ഡനായ് ശ്ലഷ്³സമനായ നീയെന്തു പിന്നെ?”
 ഇത്തരമുരചെയ്തു ഭൂമിയിൽ കിടക്കുന്നോ-
 252 അത്തമബ്രഹ്മഭണ്ഡമെടുത്തു കാളിതാനം
 ദാരുകവക്ഷസ്സികളൊന്നടിച്ചതു നേരം
 254 പാരമായ് വിറച്ചവൻ ഭൂമിയിൽ പതിച്ചുപോയ്.
 പിന്നെയങ്ങൊഴുനേറു ഭീതിയോടോടിയിനാ-
 256 നിന്ന ഞാനേഴുദ്ധ്യായം ചൊല്ലിനേൻ കേട്ടുപോലെ.

ഏഴാമദ്ധ്യായം സമാപ്തം.

1. മുരടറ മരം.

2. കഴുത്തുവരെ എത്തിയ പ്രാണൻ.

3. ഉണങ്ങിയ പുല്ലു. ‘ശ്ലഷ്സമനായത്തന്നെതു പിന്നെ’ (തി. ച.)

എട്ടാമദ്ധ്യായം

- പേടിച്ചു ദൈത്യവീരനോടീടുന്നതു കണ്ടു
2 കൂടവേയടുത്തിതു കാളിയും കോപത്തോടും.
പത്തു ദിക്കിലുമോടി വലഞ്ഞു ഭാരുകനും
4 തത്രൈവ മറഞ്ഞാശു പാതാളം പുകിടിനാൻ.
നീളവേ നോക്കുന്നേരം ദൈത്യനെക്കൊന്നായ് കയാൽ
6 കാളിയും ഭൂമിതന്നിലിരുന്നു ചിന്തിച്ചുതേ:—
'ഇന്നു ഭാനവമൃഗമെങ്ങുപോയൊളിച്ചുതേ!
8 എന്നുടെ യന്ത്രങ്ങളും നിഷ്ഫലങ്ങളായ് വന്നു!
ദൈത്യനെക്കൊന്നീടുവാൻ താതന്റെ നിയോഗത്താ-
10 ലാസ്ഥയാ വന്നോരു ഞാനവനെ വധിക്കാതെ,
അങ്ങു ചെന്നെന്തു താതൻ തന്നോടു ചൊല്ലേണ്ടതും,
12 സംഗതി വന്നീലല്ലോ ഘോരത്തെ രക്ഷിപ്പാനും!
ദേവഷിവിപ്രഗണശല്യങ്ങൾ തീർക്കായ് കയാൽ
14 കേവലം മമ ജനം നിഷ്ഫലമായി വന്നു!'
ഇത്തരം കാളിതാനുമോരോന്നേ ചിന്തിക്കുമ്പോൾ
16 സതപരമശരീരിവാക്യവും കേൾക്കായ് വന്നു:—
'ദൈരവി തവ ഹൃദി ചിന്തയുണ്ടാക വേണ്ടാ,
18 ഭാരുകൻ മറഞ്ഞുപോയ് പാതാളേ വസിക്കുന്നു;
ദുർമ്മാർഗ്ഗം തുടങ്ങുന്ന വൈരികളോടു നല്ല¹
20 സന്മാർഗ്ഗം കൊണ്ടുതന്നെ കാര്യങ്ങൾ സാധിക്കുമോ?"
ഇത്തരമശരീരിവാക്യങ്ങൾ കേട്ടു നേരം
22 ചിത്തത്തിലുപായങ്ങൾ നിനച്ചു കാളിതാന-

1. ഇത്തരം ഇളളിപ്പുകൾ നാടൻ ഭാഷയിൽ സാധാരണയാണ്. ഉദാ: 'പൈ ക്കീറാക്കട്ടി.' 'ദേവാസുമയുദ്ധം ചെരുംപോര' (പേജ് 21). "യുദ്ധപേക്കോലം" (പേജ് 33) മുന്യതന്നെ വന്നിട്ടുണ്ടല്ലോ.

'ഇല്ല' എന്നൊരു പാഠം കണ്ടെങ്കിൽ ശമ്യം കുറഞ്ഞു.

- മക്കുംബത്തെ മറച്ചിടീനാൾ നാവുകൊണ്ടു;¹
- 24 ടിക്കളെല്ലാം മറച്ചിടീനാൾ ചികരത്താൽ.²
- പാരെല്ലാമന്ധകാരപൂണ്ണമായ വനിതപ്പോൾ
- 26 ഭാരകനതു കണ്ട ചിത്തത്തിൽ നിരൂപിച്ചു:—
- “അർക്കമസ്തമിച്ചു; പരന്ന തിമിരവ-
- 28 മിക്കാലം പുറപ്പെട്ട ചെന്ന ഞാൻ ഭൂമിതലേ
- സംഗതി വന്നവെങ്കിൽ കാളിയെക്കാലചെയ്യ
- 30 മങ്ങാതെ കാന്തയോടുമൊന്നിച്ചു വാണീടുവൻ.”
- ഇത്തരം ചിന്തിച്ചവൻ പാതാളത്തിൽനിന്നു
- 32 സ്വപരം പുറപ്പെട്ട ഭൂമിയിൽ ചെന്നനേരം
- ഘോരാന്ധകാരംകൊണ്ടു കാളിയെക്കാണായ്കയാ-
- 34 ലാഭമേയറിയാതെ മന്ദമായ് ഗമിക്കുമ്പോൾ,
- സൂക്ഷ്മാം ഛായകണ്ടു കാളിയും ചെറുനേരം
- 36 സൂക്ഷിച്ച നേരമിവൻ ദൈത്യനെനരികയാൽ
- ബന്ധിച്ച ചികരവും; മുരുകി രസനയു-
- 38 മന്ധകാരവുമപ്പോൾ നശിച്ചു വെളിവായി.
- അനേകമരികത്തു കാളി നില്പതുകണ്ടു
- 40 വന്നോരു ഭയത്തോടും ഭാരകൻ മണിയിടീനാൻ.
- സ്വപരം പിന്മു ചെന്ന കാളിയും ത്രിശൂലത്താൽ
- 42 ദൈത്യവക്ഷസ്സിലൊന്നു കത്തിനാൾ കോപത്തോടും.
- ഉഗ്രമായോരു ശൂലം വക്ഷസി തറക്കയാൽ
- 44 വ്യഗ്രത പൂണ്ട ഭൂമൗ പതിച്ചാൻ ഭാരകനും.
- ഘോരശൂലാഗ്രം ഭദ്രകാളിയുമവന്റെ
- 46 മാറിടം തന്നിൽത്തറച്ചമത്തു നിൽപ്പിടീനാൾ
- ഗാത്രങ്ങൾ വിറച്ചതിവേദന പൂണ്ട പാര-
- 48 മാത്തനായോരു ദൈത്യൻ കാളിയോടുമെയ്ക്കാൻ:—

1. “അർക്കംബത്തെ ദേവി മറച്ചു നാവുകൊണ്ടു” (തി. ഫ.) ‘കാളി’ മുഖിലു
ള്ളുകൊണ്ടു ദേവി! അനാഥശത്രുമാണ്.

2. “ടിക്കളെയുളളൊ മറച്ചു ചികരത്താൽ” (തി. ഫ.)

- “മൂന്നു നിൻ പരമാത്മമേതുമൊന്നറിയാതെ¹
 50 നീന്നോടു യുദ്ധത്തിനായ് വന്നിതു മൃഗനാം ഞാൻ.
 വാഹനായുധാഭികളൊന്നുമില്ലാത്തൊരെന്നെ
 52 മോഹനരൂപേ! ദേവി! കൊല്ലാതെ പാലിക്കേണം.
 പ്രാകൃതനായോരെന്നെ വധിച്ചാൽ ഭവതിക്കു
 54 ലോകത്തിൽ വലുതായ ദുഷ്ടീതിയുണ്ടായ് വരും.
 ദുഷ്ടജനങ്ങളായവർ ചെയ്യുന്നോരപരാധം
 56 സജ്ജനമായുള്ളവർ² പൊറുത്തുകൊള്ളമല്ലോ.
 ദേവകാത്യാത്മമെന്നെക്കൊല്ലേണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ
 58 ദേവി! ഞാൻ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നോരു ശവമല്ലോ.
 ആകയാലപരാധമൊക്കെയും പൊറുത്തെന്നെ
 60 ലോകമാതാവേ! പരിപാലിച്ചുകൊള്ളേണമേ!”³
 ഇത്തരം ഭാരകൻറെ ദീനവാക്യങ്ങൾ കേട്ടു
 62 ചിത്തകാരണ്യം പൂണ്ട കാളിയുമതുനേരം
 സന്ദോഷത്തോടും വസിക്കുന്നതുകണ്ടു ദേവ-
 64 വൃന്ദവും ഭയപ്പെട്ടു കാളിയോടുരചെയ്തർ:—
 “മാരനാശനസ്യതേ! ദൈരവി! നമോസ്തുതേ!
 66 പാരിടമെല്ലാം പരിപാലിച്ചുകൊള്ളേണമേ.
 ക്രൂരനാം ഭാരകനെക്കുറിച്ചു തവ ഹൃദി
 68 കാരണ്യമുണ്ടാവതിനേതുമില്ലവകാശം.
 താപസദേവദിജസജ്ജനങ്ങളെയെല്ലാം⁴
 70 പാപിയാമിവനമോ! നിത്യവും വധിക്കുന്നു.
 ദേവതാലയങ്ങളും ഭൂസ്തമാക്കുന്നു നിത്യം;
 72 ദേവനാരികളേയുമടക്കി വാണീടുന്നു.

1. “എന്നുമേ ഹരമാത്മമൊന്നറിയാതെ” (തി. ഫ.) ‘എന്നുമേ’ എന്നതിന്നു ഇതിടെ തിശേഷിച്ചു് അർത്ഥമൊന്നുമില്ല.

2. “സജ്ജനങ്ങളായുള്ളവർ” (തി. ഫ.)

3. തോറത്തിലും, കളാഷാട്ടിലും, ഭാരകൻറെ യാത്രയ്ക്കു ഇത്തരത്തിലല്ല. താൻ ശിവഭക്തനാണെന്നു പറയുന്നുണ്ടു്. പേജ് 36, 37, 114, 115.

4. “താപസദിജമുഖ്യസജ്ജനങ്ങളെയെല്ലാം” (തി. പ.) ഇതിൽ ദേവന്മാരെ വിട്ടുവെന്നൊരു തിശേഷമില്ലാത്തതുണ്ടു്.

- 74 ഭേവിയാം നിന്നോടിവനെന്തെല്ലാമുരചെയ്തു?
 ഭേവേശനായ തവ താതനെ നിന്ദിക്കുന്നു.
 മാരാരിനേത്രാഗ്നിയിൽനിന്നു¹ നീ ജനിച്ചതു
 76 ഭാരകൻതന്നെ വധിച്ചിടുവാനല്ലോ നാഥേ!
 പിത്തകാരുണ്യംകൊണ്ടു ദൈത്യനെക്കൊല്ലായ്കിലോ
 78 മുതൃശാസനൻ ഭൃഗുമാക്കീടും ഭവതിയെ!
 ഭാരങ്ങളെല്ലാം തീൻ ഹസ്തസംസ്ഥിതനായ
 80 വൈരിയെക്കൊന്നിടുവാനെന്തു സംശയമിപ്പോൾ?²
 എത്രയും ദുഷ്ടനാകും ദൈത്യനെ വധിച്ചിനി³
 82 സത്യവും ലോകങ്ങളും പാലിച്ചുകൊള്ളേണമേ."

- ഇത്തരം ഭേവഗണം ചെയ്തതു കേട്ടനേരം
 84 ദൈത്യനിലുണ്ടായോരു കാരുണ്യം വെടിഞ്ഞുടൻ,
 അത്ഭുതകോപത്തോടും കാളിയും ത്രിശൂലത്താൽ
 86 ദൈത്യവക്ഷസ്സിലൊന്നു കുത്തിനാൾ ബലത്തോടും
 ഭാരകവക്ഷസ്ഥലം ഭേദിച്ചു ശിലാഗ്രങ്ങൾ
 88 ചോരയുമണിഞ്ഞാശു ഭൂമിയിൽത്തറച്ചുപോയ്.
 ശൂലതാഡനമേറ്റ ഭാരകനതുമേരം
 90 മാലോടും മരിച്ചുപോയ് കാലമന്ദിരം പൂക്കാൻ.
 അന്നേരം കാളിതാനും ഭാരകനുടെ ഗളം
 92 മിന്നുന്ന ഖഡ്ഗംകൊണ്ടു മുറിച്ചു ജിതശ്രമം.
 തിളച്ചു വരുന്നോരു രക്തങ്ങൾ പാനചെയ്തു,
 94 പൂച്ചു, ഘോരഘോരമാർത്തികോപത്തോടും,
 ലീലയാ വക്ഷസ്ഥലം പിളർന്നല്ല കടൽ—
 96 മാലകളെടുത്തണിഞ്ഞുനറവും വിളങ്ങിനാൾ
 ഭാരകൻ തന്റെ തല കരത്തിലെടുത്തുടൻ
 98 ഭൈരവിതാനും മഹാസ്തത്തവും തുടങ്ങിനാൾ.

1. "മാരാരിഭേവാഗ്നിയിൽനിന്നു"—(തി. പ.)

2. "വൈരിയെക്കൊന്നിടുവാനെന്തുള്ള ദന്ധമിപ്പോൾ" (തി. പ.) ഇവിടെ ദന്ധമല്ല, സംശയംതന്നെയാണു്.

3. 'വധിച്ചു നി' (തി. പ.)

- അന്നേരം കാളിതന്റെ ഘോരമാം രൂപം കണ്ടും
- 100 വന്നോരു കോപം കണ്ടും, ഘോരനാടങ്ങൾ കേട്ടും,
ദേവതാപസസിദ്ധഗന്ധർവ്വൈതൃക-
- 102 ജേവരം ഭയപ്പെട്ട ഭൂരവേ മണ്ടിയിനാർ.
പിന്നെയും കോപം സമിച്ചിടാഞ്ഞു കാളിതാനം
- 104 നിന്നോരു ദൈത്യന്മാരെയൊക്കയും ഭക്ഷിച്ചുടൻ,
ഘോരയാം വേതാളിതൻ കണ്ണത്തിലേറിക്കൊണ്ടു
- 106 ഭേരിമുദ്രഭിമുഖവാദ്യഘോഷങ്ങളോടും,
കൂട്ടി¹പാളികളോടും ഭൂതവൃന്ദങ്ങളോടും,
- 108 കാളിതാൻ കൈലാസാദ്രി തന്മടെ താഴെ ചെന്നാർ.
ദേവഗന്ധർവ്വയക്ഷതാപസസിദ്ധാദിക-
- 110 ജേവരം മോദത്തോടുമാകാശേ നിറഞ്ഞുതേ.
ഭൈരവിതാനം കൈലാസാചലം വലംവെച്ചു
- 112 പാരിച്ച ഭക്തിയോടും വന്ദിച്ചു കരേറിനാർ.
ഭൂതവൃന്ദവും, മാതൃസൈന്യവും, മാതൃക്കളും
- 114 പ്രീതിയോടാർത്ത വിളിച്ചൊന്നിച്ചു കരേറിനാർ.
സർപ്പജ്ഞനായ പരമേശ്വരനതുനേരം
- 116 സർപ്പവാർത്തയുമുള്ളിലറിഞ്ഞു വിചാരിച്ചു:—
‘കോപത്തിനേതും ശാന്തി വന്നീല കാളിക്കിപ്പോൾ
- 118 കോപിച്ചു നമ്മെക്കൂടി സ്തംഭാരം ചെയ്തിടുമോ?’
എന്നു ചിന്തിച്ചു ഗജമുഖനാം പുത്രനോടും
- 120 നന്ദികേശ്വരനോടും ഗുഡമയരൂഢവെയ്തു:—
“സതപരം ചെന്നു നിങ്ങൾ ഗോപുരദ്വാരത്തിങ്ക-
- 122 ലക്രന്തശിശുരൂപം ധരിച്ചു കിടക്കേണം.
രോദനം ചെയ്തു കിടക്കുന്നതു കാണുന്നേരം
- 124 മേഘരകോപം ചെറു കാളിക്കു ശമിച്ചിടും

1. ഒരുതരം ഭൂതം. ‘കാളിയും കൂളിയും’ എന്നു കൂട്ടിച്ചേർത്തു ചൊല്ലുന്നത് സാധാരണമാണ്.

- താപസഗണമെല്ലാം മാർഗ്ഗമദ്ധ്യത്തിൽനിന്നു
 126 കോപത്തെക്കുളുവാനായേററവും സ്തുതിക്കേണം.
 ഘോരമാം കോപം ചെറു ശമിച്ചിടാതെ മഹാ-
 128 ഭൈരവി വരുന്നാകിലനത്മമുണ്ടായ് വരും.”
 ഇത്തരം തന്റെ വാക്കുകൾ കേട്ടനേരം
 130 സതപരം പുറപ്പെട്ടു നന്ദിയും ഗണേശനും.
 ഒന്നരമാസം പൂക്കു സുന്ദരബാലരൂപം
 132 നന്നായിലരിച്ചവർ ഗോപുരദ്വാരത്തിങ്കൽ
 ഭൂമിയിൽ കിടന്നാതു കരയും നേരത്തിങ്കൽ
 134 ഭീമകോപേന തത്ര ചെന്നിതു കാളിതാനും.
 രണ്ടു ബാലന്മാർ തത്ര ഭൂമിയിൽ കിടപ്പതു
 136 കണ്ടു കാരുണ്യം പൂണ്ടു കാളിയും വേഗത്തോടും
 ചെന്നെടുത്താശ്ശേഷിച്ചു വാത്സല്യവിവശയായ്
 138 വന്നോരു സുഖത്തോടമവരോടുചെയ്താർ:—
 “സുന്ദരരൂപത്തോടും ഭൂമിയിൽ കിടക്കുന്ന
 140 നന്ദനന്മാരേ! നിങ്ങളുടെ തനയന്മാർ?
 നിങ്ങളെയുപേക്ഷിച്ചുപോയോരു ജനനിമാ-
 142 രംഗനമാരെന്നതു തോന്നുന്നില്ലെനിക്കേതും
 നാരിമാരെന്നാകിലോ' ഭാഗ്യമില്ലവർക്കേതും,
 144 ക്രൂരമെത്രയുമോത്താൽ നാരിമാരുടെ ചിത്തം.
 ക്ഷുൽപിപാസകൾ²കൊണ്ടു പീഡിതന്മാരാം നിങ്ങളി-
 146 ളിപ്പോഴെ മമ ക്ഷപാപനവും ചെയ്തിടുവിൻ.
 ഏനുടെ കലുഷത³യൊക്കയും തീരുമെന്നാ-
 148 ലെന്നല്ല മമ ജനസാഫല്യമതും വരും.

1. 'നാരിമാല്ലായ്കിലോ' (തി. പ.) ഇതിനന്തർമ്മില്ല.

2. ക്ഷുത്തു" (വിശപ്പ്)÷പിപാസ (ഭാഹം).

3. മുഖകടിക്കാൻ കട്ടികളുള്ളപ്പോൾ അമ്മമാരുടെ സ്വഭാവത്തിന്നു ശാന്തതയുണ്ടായെന്നു പറയാറുണ്ട്.

- രോദനം ചെയ്തീടാതെ മന്ദമാസവും ചെയ്തു
 150 വേദവും വെടിഞ്ഞു ഞാനൊന്നിച്ചു പോന്നീടുവിൻ!”
 ഇത്തരം പലവിധമവരെ ലാളിക്കയാൽ
 152 ചിത്തകോപവും പാതി ശമിച്ചു കാളിക്കുപ്ലോരം.
 പിന്നെശ്ശോപരഭാരം കടന്നു ചെന്നീടിനാ-
 154 ക്കിന്നു ഞാനെട്ടുപ്രായം ചൊല്ലിനേൻ മുരുകുമായ”.

ഏട്ടാമദ്ധ്യായം സമാപ്തം.

ഒമ്പതാമദ്ധ്യായം

- കൂളികളോടും, ഭൂതവൃന്ദങ്ങളോടും, ഭദ്ര-
- 2 കാളിതാൻ വരുന്നതു കണ്ടോരു താപസന്മാർ
മാർഗ്ഗമദ്ധ്യത്തിൽനിന്നു വന്ദിച്ചു ഭക്തിയോടും,
- 4 ഗൽഗഭവാക്യങ്ങളാൽ സ്തുതിച്ചുതുടങ്ങിനാർ:—
“ശങ്കരസുതേ! പത്മലോചനേ! ജയ! ജയ!
- 6 പങ്കനാശിനി! പത്മലോചനേ! ജയ! ജയ!
വീരഭാനവസൈന്യനാശിനി! ജയ! ജയ!
- 8 കാരുണ്യാമൃതരസവാരിധേ! ജയ! ജയ!
- *ഭാരതനായ ഏകദേശത്വനെ വധിക്കയാൽ
- 10 പരമാനന്ദം വന്നു ലോകവാസികൾക്കെല്ലാം;
ദേവകൾക്കിന്നു നാകലോകത്തിൽ വസിച്ചിടാം;
- 12 കേവലം തപഃചെയ്തു വാണിടാം ഞങ്ങൾക്കെല്ലാം.
ധർമ്മകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തു വാണിടാം വിപ്രന്മാർക്കും;¹
- 14 സന്മാർഗ്ഗസ്ഥിതന്മാർക്കു വാണിടാം ഭയമെന്ത്യേ.
ഇന്ദ്രഭാരതലോകത്തിന്നമീശപരിയാകും തവ
- 16 ഭാരതകന്തന്നെ വധിച്ചിടുവാനെന്നു ഭണ്ഡം!
ലോകത്തെസ്സുഷ്ടിച്ചു രക്ഷിച്ചു സംഹരിക്കുന്ന
- 18 ലോകമാതാവേ! നിനക്കെന്തരുതായെയുള്ളൂ!
വാരിജേക്ഷണപ്രിയയാകിയ ലക്ഷ്മിതാനും,
- 20 വാരിജാസനപ്രിയയാകിയ വാണി താനും,
വാരിജശരാനതകകാന്തയാം ഗൌരിതാനും,
- 22 വാരിജമുഖി! ഭദ്രകാളി നീയല്ലോ നാഥേ.
ഇശ്വരപരിധിഹരിരൂപമായതും നീയേ!
- 24 ശാശ്വതമായ കാലരൂപമായതും നീയേ!
എന്നല്ല പതിന്നാലു ലോകവും ലോകങ്ങളി-
- 26 ലിന്നു കണ്ടുമദ്രയ്ക്കുള്ളും നീയേ! നാഥേ!

* ഈ രണ്ടു ഞനികൾ തിരുവിതാംകൂർ പതിപ്പിലില്ല.

1. ‘ധർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തേവർക്കും വാണിടാം ദിക്കിലെല്ലാം’ (തി. പ.)

- അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന നിന്നെയിടുന്നോക്കിൽ ഞങ്ങ-
- 28 ളെങ്ങിനെ പുകഴ്ത്തുന്നു! മോഹമെന്നതേയുള്ള!
ഓരോരോ യുഗങ്ങളിലോരോരോ രൂപം പൂണ്ടു¹
- 30 പാരിൽവന്നവതാരം ചെയ്തതികരണയാ
ഓഷ്ഠനിഗ്രഹം ചെയ്തു ശിഷ്ടരെപ്പാലിക്കയാൽ
- 32 തുഷ്ടിയും പൂണ്ടു സർവ്വജനവും വസിക്കുന്നു,
ഇന്നു നീ ഭാരകനാം ദൈത്യനെ വധിക്കയാൽ
- 34 വന്നിതു സുഖം ലോകവാസികൾക്കെല്ലാവർക്കും.
ഓഷ്ഠമാണെന്നിനി² യുദ്ധമാകുന്നവരെയും
- 36 പെട്ടെന്നു സംഹരിച്ചു പാലിക്ക ലോകരൂപം.
കോപരക്താക്ഷം തവ ഭീഷണമുഖം³ കണ്ടു
- 38 വേപഥ, പൂണ്ടിടുന്നു ലോകവാസികളെല്ലാം.
ആകയാലിന്നു കോപം വെടിഞ്ഞിജ്ജനങ്ങളെ
- 40 ലോകമാതാവേ! മന്ദമൊന്നു നോക്കുക! നാഥേ!⁴
ഇത്തരം സ്തുതിച്ചതു കേൾക്കയാൽ ദൈരവിഷം
- 42 ചിത്തകോപങ്ങളെല്ലാം ശമിച്ചു; മോദത്തോടും
മന്ദമാസവും ചെയ്തു സുന്ദരകടാക്ഷത്താൽ
- 44 നന്ദിയോടനുഗ്രഹം നൽകിനാളെല്ലാവർക്കും
മന്ദമെന്നിയേ പിന്നെ നടന്നു ജനകനെ
- 46 ചെന്നു വന്ദിച്ചു മാതൃപാദവും വണങ്ങിനാൾ.
പാദവന്ദനം ചെയ്തു നില്ക്കുന്ന പുത്രിതന്നെ
- 48 സാദരം പുണർന്നുരുചെയ്തിതു മഹേശ്വരൻ:—
“കല്യാണശീലേ! മമ നന്ദിനി! കാളി! തവ
- 50 നല്ലതു വരും മേലിലില്ല സംശയമേതും.

1. 'രൂപംകൊണ്ടു' (തി. പ.)

2. 'മന്നിലിനി' (തി. പ.)

3. കോപത്താൽ ചുകന്നിരിക്കുന്ന കണ്ണുകളോടു കൂടിയ നിന്റെ ഭക്തരൂപമുഖം.

4. ഭദ്രകാളിമാഹാത്മ്യത്തിലെ സ്തോത്രം ഇത്തരത്തിലല്ല. ഒരു 'കേശാദിപ്പാദ' മാധിട്ടാണു് അതിന്റെ രൂപം. ഭദ്രകാളിമാഹാത്മ്യം, പേജ് 139, 144.

- ഭാരതനായ മഹാഭാരതനെക്കൊന്നിടവാ-
- 52 നാരുള്ള നീയെന്നിയേ ലോകത്തിലോർത്തുകണ്ടാൽ
ഭാരതനെസ്സംഹരിച്ച ലോകത്തെപ്പാലിപ്പയ്ക്കാൽ
- 54 കീർത്തിയും വന്നു തവ; സൗഖ്യവും മമ വന്നു.
എന്നുടെ സമീപത്തു കോടി വത്സരം കാല-
- 56 മൊന്നിച്ചു സുഖത്തോടും വാഴ്ക നീ മനോഹരേ!
എങ്കിലോ¹ ധരണിയിൽച്ചെന്ന നീയോരോ ദിശി
- 58 നന്ദിച്ചു വസിച്ചാലു, മാത്രമമുണ്ടെങ്കിലോ.
പുതി! നീ ചെന്നു ഭൂവി വാണീടും ദിക്കിലെല്ലാ-
- 60 മുത്തമക്ഷേത്രങ്ങളും നിമ്നിച്ചു വിപ്രേന്ദ്രന്മാർ
സുപ്തപായസാപൂർവ്വം വൈഭവാദികൾകൊണ്ടും,
- 62 ധൂപ²ദീപാരാധനമാലപ്തജ്വാലങ്ങൾകൊണ്ടും,
നിത്യവും പൂജിച്ചുകൊണ്ടുതമസ്സോരങ്ങളാ-
- 64 ലെയും സ്തുതിച്ചീടും വേദജ്വാലങ്ങൾ³കൊണ്ടും.
ക്ഷത്രിയവൈശ്യശൂദ്രവൃന്ദമവരവ-
- 66 ക്ഷത്തമമാർഗ്ഗം പോലെ പൂജിക്കും ഭവതിയെ.
നിത്യവും ഭക്തിയോടും പൂജിക്കും⁴ ജനങ്ങൾക്കു-
- 68 ഉത്തമമായിവ്യാധി ഭാരിദ്രഭയങ്ങളും,
⁵ശത്രുബാധയും തീർത്തു സൗഖ്യങ്ങളെല്ലാം നൽകി
- 70 ചിത്തമോദനേ ലോകം പാലിച്ചു വാണീടുക.”⁹

-
1. 'എന്നിയേ'—(ശാാന്തരം)
2. ഷരിപ്പ്.
3. അപൂർവ്വം—അല്പം.
4. സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങളില്ലാതെ പുക.
5. വേദത്തിൽ കാളീയുണ്ടോ?
6. 'ഉത്തമം മാർഗ്ഗം'—(തി. അ.)
7. 'നിത്യവും ഭക്തിയോടും ജനങ്ങൾക്കുള്ളതിലും' (തി. അ.) ഇതിലെ 'ഭക്തിയോടും' എന്നുപറയുന്നില്ല.
8. 'ചിത്തബാധ' (തി. പ.)
9. ഈ ഭാഗം തോറോണിൽനിന്നു ഭിന്നമാണ്. അതിൽ കാളീയെ മലയാള ഭഗവതിയാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

എന്നതു കേട്ട നേരം കാളിയും ചൊല്ലിടുന്നാരം:—

- 72 “മന്നിടം തന്നിൽ ചെന്നു ഞാനിന്നു വാണിടുകിൽ
സാരമില്ലാതെയുള്ള മർത്ത്യന്മാർ ചിലരെനെ
74 നാരിയെന്നോർത്തു പാരമവമാനിക്കയില്ലി?”

എന്നതു കേട്ട പരമേശ്വരനരുൾചെയ്താൻ:—

- 76 “ഇന്നു നിന്നുടെ ബാല്യം പോയതില്ലേതും ബാലൈ!
മൽപുത്രിയാകും നിന്നെ! നിന്ദിക്കുന്നവരെല്ലാ-
78 മപ്പോഴേ കലത്തോടും നശിക്കുമറിക നീ.
ഭക്തി കൈക്കൊണ്ടു പരദേവതയാക്കി നിന്നെ¹
80 നിത്യവും മർത്ത്യജനം പൂജിക്കുമസംശയം.
ഭക്തിയുള്ളവർക്കിലാഷങ്ങളെല്ലാം നൽകി
82 ഭക്തവത്സലെ! ഭൂവി വാഴ്ക, നീ ചിരകാലം.
ദാരുകാസുരൻ തന്റെ ശിരസ്സു കരമതിൽ
84 പാരമാനന്ദത്തോടും നിത്യവും ധരിക്ക നീ.
മർത്ത്യന്മാർ തവ രൂപം നിമ്മിച്ചിടുവോരും ദൈത്യ-
86 മസ്തകം ധരിച്ചോരു കരവുമുണ്ടാക്കീടും.³
എങ്കിലോ ധരണിയിൽ ചെന്നു നീ വസിച്ചാലും
88 ശങ്കയുമുണ്ടാകേണ്ട; നല്ലതു വരും മേലിൽ!”
മൃത്യശാസനവാക്യമിത്തരം കേട്ട നേരം,
90 ചിത്തസന്തോഷത്തോടും വന്ദിച്ചു കാളിതാനും,⁴
മാതൃപാദവും തൊഴുതാശീർദ്ദാവും വാങ്ങി,
92 മാതൃക്കളോടും ചെന്ന ഭൂമിയിൽ വാണിടുന്നാരം.

1. ‘പുത്രിയാകുന്ന നിന്നെ’ (തി. പ.) ദ്വീ. പ്രാസം പോയി.

1. ‘ബാലൈ’ (തി. പ.)

3. ഇവിടെ ദാരുകമണ്ഡുകമാണ് വിവക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളതെങ്കിലും, കാളിസ്വരൂപങ്ങളിലെല്ലാം ഒരു കയ്യിൽ ഒരു തലയും കാണാറുണ്ട്.

4. ‘കാളിയുമതുനേരം’ (തി. പ.) അപ്പോൾ കാളി ശിഖനെ ഇന്ദിക്കാക്കുപോകണം. അടുത്ത ഇരിയിൽ അമ്മയെ തൊഴുന്നതുണ്ട്.

- മനീടം തന്നിൽ വന്ന മുവിനാൽ വസിച്ചതു
 94 മന്നവ! ¹ ഭണ്ഡകാഖ്യകാനനം തന്നിലല്ലോ.
 ഉത്തമമൊരു രൂപം തത്ര കാനനേ വാണു²
 96 നിത്യവും ഘോരമായ തപസ്സുചെയ്തിടുന്നു.
 പിന്നെയും ബഹുരൂപം കൈക്കൊണ്ടങ്ങോരോ ഭിക്ഷിൽ
 98 ചെന്നു വാണിതു ഭദ്രകാളിയും യോഗത്താലെ.
 ഭിക്ഷകൾതോറും ക്ഷേത്രം നിർമ്മിച്ചു വിപ്രാഭിക്തം³
 100 ഭക്തി കൈക്കൊണ്ടു ഭദ്രകാളിയെസ്സേവിക്കുന്നു.
 സേവിക്കുന്നവർക്കൊരാലത്തു നശിപ്പിച്ചു
 102 കേവലം സുഖങ്ങളെ നൽകുന്നു കാളിതാനം.
 ഘോരമായ് തപം ചെയ്തു വാണീടും കാളിരൂപ-
 104 മേറിയ കാലംകൊണ്ടു മറഞ്ഞു വല് മീകത്താൽ.⁴
 നിന്നുടെ ഗജേന്ദ്രന്മാർ വല് മീകം തകർത്താൽ
 106 വന്നിതു കേവേത്തോടും കാളിതന്നുടെ ഭൂതം
 എന്നുടെ വാക്യത്താലേ ശാന്തനായ് പോയാനവൻ
 108 മന്നവ! കാളിതന്റെ മാഹാത്മ്യം ചൊല്ലീടിനേൻ.
 ഇക്കഥ നിരന്തരം ചൊല്ലുന്ന ജനങ്ങൾക്കും,
 110 ഭക്തിയോടനുഭവം കേൾക്കുന്ന ജനങ്ങൾക്കും,
 കീർത്തിയും, ഭീർഘായുസ്സും, വിദ്യയും, വിജ്ഞാനവും,
 112 ആർത്തിനാശവും, രോഗശാന്തിയും, വന്നുകൂടും;
 പുത്രാത്മിയായവർക്കു പുത്രമുണ്ടായ് വരും;
 114 വിത്താത്മിയായവർക്കു വിത്തമുണ്ടായ് വരും;

1. ഭണ്ഡകൻ ഭരിച്ചതുകൊണ്ടു് ഭണ്ഡകന്റെ രാജ്യമെന്നായി. ഉഷസ്സിന്റെ ശാപംകൊണ്ടു് എല്ലാം നശിച്ചു് അവിടം കാടായി. ഇങ്ങിനെതാണു് ഭണ്ഡകാമണിമെന്ന പേരുണ്ടായതു്. (ശ. താ. പേജ് 1028)

2. 'വന്' (തി. ച.)

3. 'ദേവാഭിക്ത' (തി. ച.) ദേവന്മാർക്കു് എല്ലാ ദിക്കിലും എത്താൻ ശ്രദ്ധയാണു്.

4. കാളിയുടെ ഈ പരിണാമം പൗരാണികന്മാരുടെ മനോധർമ്മം. ഭണ്ഡകാമണിയിൽ തപം ചെയ്യുന്ന കാളി മററുള്ള ദിക്കിലുമുണ്ടെന്നുള്ളതു് കാളിയുടെ യോഗശക്തിയുടെ ഫലമാണെന്നു് ഇരുത്തിയിരിക്കുന്നു.

- കന്യകാജനമിതു കേറുകിലോ വൈകീടാതെ
 116 കന്യസ്ഥനായ കാന്തനമുണ്ടായ് വരും;
 ഭർത്താവുമൊരുമിച്ചു നിത്യവും രമിച്ചിടാം;
 118 പുത്രന്മാരുണ്ടാം; പിന്നെക്കാമിച്ചതെല്ലാം വരും.
 ഉത്തമമായ കാളീമാഹാത്മ്യമെഴുതിയ
 120 പുസ്തകം നിജഹസ്തേ ധരിച്ചു വസിക്കിലോ,
 ഭൂതവേതാളപ്രേതകൃശ്മാണ്ഡാ¹ ദികളുടെ
 122 ഭീതിയും മന്യൂരികാ² ഭീതിയുമുണ്ടായ് വരും;
 പുസ്തകമൊരു ഗുഹം തന്നിലങ്ങിരിക്കിലോ,
 124 ശത്രുക്കളടക്കയില്ലപ്പരിതന്നിലെന്നും;³
 കൈവിഷങ്ങളുമാഭിചാരവും ഫലിക്കയി-
 126 ല്ലേവൻ മിതുജപിച്ചുണ്ടു സേവിക്കിലോ;
 ദർഭഗരൂപന്മാരായുള്ളവർ ജപിക്കില-
 128 ത്വതഭൂതമായ രൂപസൗന്ദര്യമുണ്ടായ് വരും;
 അന്യോന്യവശ്യം നരനാരിമാക്കിതു പാത്ഥാ-
 130 ലെന്നല്ല ചിന്താമണി⁴ തുല്യമെന്നതേ വേണ്ട;
 സന്തതം ജപിച്ചവരെക്കമികങ്ങളും ലഭി-
 132 ചുന്യകാലത്തു ശിവസായുജ്യം⁶ ലഭിച്ചിടും.

1. ഒരുതരം ഷിശാച്.

2. ഇവിടെ ഗ്രന്ഥകർത്താവിന് കേളിത്തമാക്കിയ ഐതിഹ്യം സ്മരിക്കുന്നപോലെ ഇരിക്കുന്നു. കേളിതർ വസുദൈവ ഭയപ്പെടുന്നുണ്ട്. 'അമ്മയെ' വസുമിയുമാടി ബന്ധിച്ചുകൊണ്ടാണ് തമിഴരും സങ്കല്പിക്കുന്നത്. പക്ഷേ അവർ അസുരി 'അമ്മവിളയാട്ട്'മാണ്.

3. 'എങ്ങും' (തി. പ.)

4. എല്ലാ ഇഷ്ടങ്ങളും തരുന്ന ഒരു ദിവ്യദൂതം.

5. ഐഹികസുഖങ്ങൾ എന്നു താല്പര്യം.

6. ദേവിയെ സേവിച്ചാൽ രിവസായുജ്യം ലഭിക്കും എന്നു പറയുമ്പോൾ ദേവിക്ക് സ്വതന്ത്രപദവിയില്ലെന്നർത്ഥമായും. ഇതു ശാക്തേയസങ്കല്പങ്ങൾക്ക് വിരുദ്ധമാണ്. "സന്തതം ജപിച്ചവരെക്കമികങ്ങളും ഭൂജി-ചുന്യകാലത്തു"....." (തി.പ.) ഈ പാഠത്തിൽ 'ലഭിക്ക' എന്നത് ആത്മത്തിച്ചിട്ടില്ലെന്ന ഗുണമുണ്ടെങ്കിലും 'അമ്മർ ലഭിക്ക' എന്ന അനപദോഷവുമുണ്ട്.

- എന്നതുകൊണ്ടു നിത്യം ജപിച്ചീടുക ഭവൻ
 134 മന്നവ! കാളിതന്റെ പ്രീത്യർത്ഥം മഹാമതേ!
 ഭക്തവത്സലയാകും കാളിതൻ പ്രസാദത്താൽ
 136 ഉറക്കുമ്പോൾ നിനക്കെന്നതൊക്കയും സാധിച്ചീടും.”
 ഇത്തരം സുതീക്ഷ്ണനും ചന്ദ്രസേനാഖ്യന്തപ
 138 സത്തമനോടു കാളീമാഹാത്മ്യം ചൊല്ലിയിനാൻ.
 എന്നതു മാർക്കണ്ഡേയൻ ശിവശർമ്മാവിനോടു
 140 നന്ദിച്ചു ചൊന്നാനതു നിങ്ങളോടുംചേർന്നു ഞാൻ.
 ഇന്നു ഞാൻ നവമമാദ്ധ്യായം ചൊല്ലിയിനേ-
 141 നെന്നുരചെയ്തു കിളിപ്പെരുവും പോയിയിനാൻ

ബന്താമദ്ധ്യായം സമാപ്തം.

— ശുഭം —

‘കൊല്ലം 1014-ാമാണ്ടു തുലാമാസം 1-ാംതിയതി
 ചൊവ്വാഴ്ചയും കൂടിയ ദിവസം ഏഴുതിയതു’ എന്ന്
 ‘കല്പ’രജ്ജ ഒരു പകർപ്പുഗ്രന്ഥത്തിൽ
 കാണുന്നു.

അനുബന്ധം I.

'ചോതി'-ഭാഗം 22.

ഈ ഉപമക്ക് പ്രത്യേകം സാരസ്യമുണ്ട്. 'ചോതിനക്ഷത്രം' ത്തിന്ന് പ്രത്യേകശോഭയുണ്ടെന്നു അനുഭവസ്ഥന്മാരെ പറഞ്ഞറിയിക്കേണ്ടതില്ല. തിരുവാതിര, ചോതി, രോമിണി എന്നീ നക്ഷത്രങ്ങളെ സൗന്ദര്യധാമങ്ങളായി ജോത്സ്യന്മാർ സങ്കല്പിക്കാറുണ്ട്. ഏതുവിധമായാലും ചോതിക്ക് വിശേഷവിധിയുണ്ടെന്നു നമ്മുടെ പൂർവ്വികന്മാർ ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജ്യോതിസ്സിന്റെ തത്വവുമായിട്ടും 'ചോതിയെ' സങ്കല്പിക്കാം. അപ്പോൾ സൂര്യചന്ദ്രന്മാരെപ്പോലെ പ്രകാശമുള്ളതു് എന്നും അർത്ഥമാകാം.

II

'പാവ'-ഭാഗം 42.

'പാവ'ക്ക് ദേവിയെന്നു ഭഗവതിയെന്നും അർത്ഥം 'ചിലപ്പതികാരം' മുതലുതന്നെയുണ്ട്. 'പാവൈമൻറ'—(പാവമനം) എന്നൊരു സ്ഥലത്തെപ്പറ്റി അതിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്. ഇതു് രാജാക്കന്മാർ അനീതി പ്രവർത്തിച്ചാൽ അവിടെ അമ്മളിയിരിക്കുന്ന ദേവി കണ്ണീർ പൊഴിക്കുന്നതുകൊണ്ടുണ്ടായിട്ടുള്ളതാണ്.* ചില ദേവതമാരുടെ പേരിന്റെ ഒടുവിലു 'പാവ'ശബ്ദം ചേർക്കുന്നുണ്ട്, വൈ തോടിപ്പാവൈ, ആയ്ക്കലപ്പാവൈ†

III

'പൊന്ന'-ഭാഗം 27.

പൊന്നു് എന്ന പദം ഒരു ലോഹത്തിന്നു മാത്രമല്ല ഒരു കാലത്തു ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതു്. ചൊപൊൻ, കരിപൊൻ, പൊന്നാക്കാതു, ചെമ്പു്, എന്ന പദങ്ങൾ അതു ഒരു കാലത്തു് ലോഹങ്ങൾക്കെല്ലാം പൊതുവായി ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതായി സൂചിപ്പിക്കുന്നു. പൊന്നു് ഒരു നാണയത്തിന്റെ പേരായിട്ടുമുണ്ട്. "എട്ടെട്ടു പൊന്നു കെട്ടി" എന്ന്

* ചിലപ്പതികാരം, (ക) അ. പ്ര. ഭാഗം xlvii.

† ചിലപ്പതികാരം, (ത) അ. 12, വരി 67-72.

തച്ചോളിപ്പാട്ടിൽ കാണുന്നു.* ക്രമേണ അത് പണമെന്നർത്ഥത്തിലും പ്രയോഗിച്ചു തുടങ്ങിയിരിക്കണം. അപ്പോൾ 'ജീവിതപ്പൊന്ന്' ഉപജീവനത്തിനുള്ള വേതനമായിത്തീർന്നു. ഭംഗിയുള്ളതും, ഗുണം കൂടിയതും, സ്നേഹിക്കത്തക്കതും 'പൊന്നാ'ണ്. പൊന്നേ! എന്നത് വാത്സല്യപുരസ്സരം ചെയ്യുന്ന സംബോധനയുണ്ടല്ലോ. 'പൊന്നമ്മ'യും 'പൊന്നച്ച'നും ഇപ്പോഴും പോയിട്ടില്ല. സ്ഥലപ്പേരുകൾക്ക് മുന്തിയും 'പൊൻ' സ്ഥലം പിടിച്ചിട്ടുണ്ട്; ഉദാഹരണം, പൊന്മല, പൊൻമുടി, പൊന്മന. പൊന്ന് 3000 കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുമ്പുതന്നെ കേരളത്തിലുണ്ട് †

IV

'ഭാരതകുന്ദ' പട്ട'-ഭാഗം 28.

ഭാരതകുന്ദ പടയിലുൾപ്പെട്ടവർ നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയിൽ പതിച്ചുണ്ടവരാണ്.

അരബാണൻ=ചെറിയ ബാണം പ്രയോഗിക്കുന്നവനായിരിക്കണം
 ദീർഘബാഹു=അനപത്ഥപദമാണ്.

നാഗബാണൻ=വിഷാസ്രങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുന്നവനാകാം
 ധൂമകേതു=നമുക്കു പരിചയമുള്ള വാൽനക്ഷത്രം.

മുടികടകക്കുത്രിയർ=ക്കുത്രിയരാജാക്കന്മാർ. രാജാക്കന്മാരെക്കെ
 ഭാരതകുന്ദ ഭാഗമാണെന്നു കാണുന്നത് അതുതന്നെയായിരിക്കുന്നു.

കാലകേയൻ=കഥകളിയിൽ കാണുന്ന അസുരനായിരിക്കണം.
 വില്ലരക്കര, അമ്പരക്കര=വില്ലാളികളുടെ വകഭേദങ്ങൾ.

'ഭൂകാളിയുടെ പട്ട'-ഭാഗം 28.

ഇതിൽ ഗണപതി, ശുഭ്രമണിയർ, അയ്യപ്പൻ ഇവരേ നമുക്കു പരിചയപ്പെട്ടവരായിട്ടുള്ളു. യമനീലക്ഷർ, നീലവഴാരി, നന്ദിവത്തുശോപാലൻ, തിരുമണിമങ്ക, കൂളിന്ദൻ, കുരുതിരാമൻ ഇവർ പഴയ റാവുവിലാസങ്ങളായിരിക്കാനിടയുണ്ട്. 'യമമൈവ'ങ്ങളായി ഇവരെ സങ്കല്പിച്ചു പൂജിക്കാറുണ്ട്. 'പാതിരാപ്പഞ്ചമി' എന്നൊരു വ്യക്തിയും കൂടി ഈ വർഗ്ഗത്തിലുൾപ്പെട്ടതായിട്ടുണ്ട്.

* Dr. Gundert, p. 713.

† K. P. P. Menon, History of Kerala; Part I, p. 111.

V.

‘മത്തവിലാസം’-ഭാഗം 40.

‘മത്തവിലാസത്തിരുത്തം’. ഇവിടെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത് ശിവന്റെ ഒരു പ്രത്യേകഗുണത്തെപ്പറ്റിയാണെന്നു സ്പഷ്ടമാണ്. ഗുണഭാവമായി സങ്കല്പിച്ചിട്ടുള്ളത് ശിവനെന്നാണുതാനും. ‘നടരാജൻ’ എന്ന ഒരു ബിരുദവും ആ ഭേവൻ കയ്യലാക്കിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്നു പുറമെ ‘മത്തവിലാസം കൂത്തു’ എന്നൊരു തരം ഗുണപ്രദർശനം ചാക്യാന്മാരുടെ ഇടയിൽ ഒരുകാലത്തു് പതിവുണ്ടായിരുന്നു. ‘കൂടിയാട്ട’ത്തിന്നേക്കാൾ ചടങ്ങു കുറഞ്ഞു ഒരിനമായിട്ടാണ് ഇതിനെ കരുതാറുള്ളതു്. ഇതിന്നു ശിവനുമായിട്ടുള്ള ബന്ധം ഇപ്പോൾ കണ്ടുപിടിക്കാൻ പ്രയാസമായിട്ടാണിരിക്കുന്നതു്. മദ്യസേവകൊണ്ടു് മദോന്മത്തത ബാധിച്ച ഒരു സ്ഥിതിയാണ് ഇവരുടെ അഭിനയംകൊണ്ടു് പ്രത്യക്ഷമാവാറുള്ളതു്. ഇപ്പോൾ ഇവ രണ്ടും പേരിന്നു മാത്രമേ മദ്യകേരളത്തിൽ നിലനില്ക്കുന്നുള്ളൂ. ഉത്സവക്കാലങ്ങളിൽ തൃപ്പൂണിത്തുറ, കൂടൽമാണിക്യം എന്നീ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഇപ്പോഴും കൂടിയാട്ടം നടത്താറുണ്ടു് മത്തവിലാസം കൂത്തിനെപ്പറ്റി ഇപ്പോൾ അധികം കേൾക്കാറില്ല.

കൂത്തു് എന്ന പദം ഗുണത്തിന്റെ പശ്ചാത്തമായിട്ടാണ് ഒരു കാലത്തു് ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതെന്നുള്ളതു് ലേക്കു് സംശയമില്ല. ഗുണവും നാട്യവും ഒന്നിച്ചിണങ്ങിയപ്പോൾ ഈ പേരു് രണ്ടിന്നുമായി. പാവക്കൂത്തിൽ ഇതു് രണ്ടുമില്ലെങ്കിലും കൂത്തു് നിലനിന്നു. തമിഴർ നാടകത്തിന്നും കൂത്തെന്നു പറയാറുണ്ടു്.

VI

‘ചെമ്പരത്തി.....’-ഭാഗം 43.

ഇവക പുഷ്പങ്ങളെക്കൊണ്ടു് ഭഗവതിയുടെ രൂപത്തെ നിർമ്മിക്കുമെന്നു പറയുന്നതു് വിശദമാകുന്നില്ല. തെച്ചി, ചെമ്പരത്തി എന്നീ ചുക്കുന്ന പുഷ്പങ്ങൾ ഭേവികളു പ്രത്യേകമായിട്ടുള്ളവയാണ്. ചുക്കപ്പനിറം പോരെയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതുകൊണ്ടും, ‘കരുതി’ അമ്മക്കു ഒഴിച്ചു കൂടാത്തൊരണ്ണമായതുകൊണ്ടും, ‘രക്തസേവ’ അവസാനിച്ചപ്പോൾ രക്തവണ്ണം അതിന്റെ സ്മരണയ്ക്കായി നിലനിർത്തിയതായിരിക്കണം. ഭേവികളുള്ള വസ്ത്രവും ചുക്കപ്പനിറമായിരിക്കണമല്ലോ. കരുത്തോല പലരൂപത്തിലാക്കി മുറിച്ചു മേൽവെച്ചുകെട്ടിയ ഒരു രൂപം ചിലപ്പോൾ

വേലയ്ക്കും പൂരത്തിനും കാണാറുണ്ട്. അത് ഭഗവതിപ്രീതിക്കായി ചെയ്യുന്നതുമാണ്. പൂജയ്ക്കു അലങ്കാരസാധനവുമാണല്ലോ. ഇവയിൽ നിന്നെല്ലാം 'അമ്മ'യുടെ സ്വരൂപം ഉയർത്തിക്കൊള്ളണമെന്നായിരിക്കണം ഇതിന്റെ സാരം.

VII

ഭാഗം 49.

ഇതിൽ അമ്പതു കാവുകളുടെ പേരുകളാണ് കൊടുത്തിട്ടുള്ളത്. വടക്കു വയനാട്ടിൽ നിന്ന് തുടങ്ങുന്നതുണ്ട്. 'ചേന്തലയം' 'കൊടുങ്ങല്ലൂരം' ഇതിൽ ഇതിലുൾപ്പെട്ടുകാണുന്നതുമില്ല. അതിന്റെ കാരണം അന്വേഷിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ പട്ടികക്കുറച്ചുമാത്രമാണെന്നു അറിയുന്നില്ല. കവിയ്ക്കുവാനുള്ള കാവുകളെ മാത്രമേ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളൂ എന്നു വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇവയുടെ സ്ഥലനിണ്ണയവും സുകരമല്ല വയനാട്ടിലുള്ള കാവിന്റെ പേര് വള്ളിയൂർ * എന്നാണ്. 'പോക്കലി' ശ്രീപോക്കലീശ്വരിയെപ്പറ്റിയായി. 'പിഴാരിക്കോവിൽ' പല ദിക്കിലുണ്ട്. വള്ളുവനാട്ടു താലൂക്കിൽ ഒന്നുണ്ട്. ഒന്നു കൊല്ലത്തും (തെക്കു). 'കുറമാലി', 'കിരമ്പുഴ' (കരിമ്പുഴ?), 'കുന്നംപാറ' ഇവ തെക്കെ മലബാറിൽ വള്ളുവനാട്ടു താലൂക്കിലുള്ളവയാണ്. 'മംഗലത്തു' വെട്ടത്തുനാട്ടിലാണ്. 'നെന്മണ്ട' വടക്കെ മലയാളത്തിൽ കോഴിക്കോട്ടിനു സമീപമാണ്. 'പനിയൂർ' പൊന്നാനിതാലൂക്കിലാണ്. പനങ്ങാട്ട് എന്ന പേരായി ചെറുപ്പള്ളശ്ശേരിയിൽ ഒരു വീടുണ്ട്. 'പന' ചേന്തലയ്ക്കു പല കാവുകളുണ്ട്. ഉദാ:-പനങ്കുറുശ്ശിക്കാവ്, പനയന്നാർകാവ്. മാറുള്ള സ്ഥലങ്ങളെപ്പറ്റി വിവരമുള്ളവർ അറിയിച്ചതന്നാൽ ഉപകാരമായിരിക്കും.

VIII

'ഭാഗവതി, ദിനപത്രി'-ഭാഗം 77.

ഭദ്രോൽപ്പത്തിയിൽ ഇവയുടെ പേരുകൾ ഭാരമതിയെന്നും, ഭാഗവതിയെന്നുമാണ്.† ഇവയുടെ മക്കൾക്ക് ഭാരകുറവെന്നും, ഭാഗ

* C. Gopalan Nair, History of Waynad.

† ഭാഗം 143.

വന്നെന്നും അതുകൊണ്ട് ചേരിട്ടതായും കാണുന്നു.* ബാണകയും, മഹിഷികയും മറെറാന്നിലും കാണാത്തവരാണു്. ബാണൻ, മഹിഷൻ എന്നീ അസുരപ്രമാണികളുടെ കഥയോത്തു് പാട്ടിന്റെ കർത്താവു് സൃഷ്ടിച്ചതായിരിക്കാം. ഭാരതകൻ വിശേഷണമായി 'ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ' എന്നു ഭാരതകൻതോററത്തിലും കാണുന്നുണ്ടു്†

IX

പതിനൊന്നു് ഭാഗം:—അഷ്ടവസുക്കൾ-ഭാഗം 114

പതിനൊന്നു ഭാഗം:—അജൻ ഏകപാദൻ, അഹിർബുദ്ധു് ന്യൻ, തപഷ്ടാ, ഭദ്രൻ, ഹരൻ, ശംഭു, ഗ്രാമ്പകൻ, അപരാജിതൻ, ഈശ്വരൻ, ത്രിഭുവനൻ. ബ്രഹ്മാവിന്റെ നെറ്റിയിൽനിന്നു ജനിച്ച ഭദ്രൻ അഭ്രഹ്മത്തിന്റെ ആജ്ഞപ്രകാരം സ്രീപുരുഷന്മാരായി പിരിഞ്ഞു് പതിനൊന്നുപേരായി പെരുകിയതായി വർണ്ണപുരാണത്തിൽ കാണുന്നു.‡

അഷ്ടവസുക്കൾ:—ധരൻ, ഗ്രുവൻ, സോമൻ ആപൻ, അനലൻ, അനിലൻ, പ്രത്യുഷൻ, പ്രഭാസൻ എന്നിവരാണ്.

X

കയ്യിലകത്തുടി.....(ഭാഗം 118)

ഇതു രണ്ടിന്നും ഓട്ടത്തുള്ളിൽ പ്രയോഗിച്ച വൃത്തവുമായി സാമ്യം കാണുന്നുണ്ടു്. ചന്ദ്രക്കലിലെ ഗദ്യവും ഇതേ മാതിരിയിലാണു്. താളം മുറുകിയ വൃത്തത്തിന്നു് യോജിച്ച വിധത്തിലാണു് ഇതിന്റെ നിബന്ധനയും. ശങ്കരാചാര്യസ്വാമികളുടെ 'ഭജഗോവിന്ദ'രീതിയെയും ഇതു് അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നുണ്ടു്. ഈ രീതിക്ക് ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ധാരാളം പ്രചാരമുള്ളതായി വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതോടുകൂടി അതിന്നു യോജിച്ചുകൊണ്ടുള്ള വൃത്തത്തിന്നും പ്രചാരപ്രചാരമുള്ളതായി കരുതണം. 'ലക്ഷണമെന്നവലക്ഷണ' (ഭാഗം 112) എന്ന ഭാഗവും വൃത്തബന്ധത്തോടുകൂടിയതാണു്.

* ഭാഗം 144.

† ഭാഗം 55.

‡ ശബ്ദമോഹാവലി, 1754.

XI

ഭാഗം 125

വട്ടമെ.....ചെല്ലാറിലായോ? =വൃത്താകാരത്തിലും അഴുകിലുമുള്ളതായ ഒരു വാസസ്ഥലം നിനക്കു നിർമ്മിച്ചു കിട്ടിയോ?

മാടം=മാളിക. ചെ(റ)പ്പ്=ഭംഗി—മനോഹരത്വം. ആററം=ആധികൃതം.

പൊന്മാടകടവിലായോ? മാടത്തെന്ന് ഒരുതരം പശു (കൊമ്പ് കീഴ്പ്പോട്ടായത്) വെന്നത്മുണ്ട്. മൃഗസമുദ്ധിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതായി കരുതണം. കാളിക്ക് അകമ്പടിയായിട്ട് ഇവയെല്ലാം വേണമെന്നുണ്ട്.

കടവിലായോ?=സ്വാധീനത്തിലായോ? (നാടോടി) (രൂപം).

ഏകമ്പക്കളരിമുവിനാൽ.....പോലും=കളരിക്കും ഭൂകാളിക്കുമുള്ള ബന്ധം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ഏകമ്പം—ശരിയായിട്ടുള്ള രൂപമാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല

പദവിശേഷസൂചി—Part I.

[illegible]

	ഭാഗം	തറക്കൂട്ടം	24
കൈ		തറവാട്ടമ്മ	69
കൈമുതൽ	95	തറവാടി	24
കോ		താ	
കോമരം	60	താമരപക	64
ഗ		താലപ്പൊലി	63, 67
ഗണപതി	28	തി	
ച		തിരിയുഴിച്ചു	108
ചിത്രപുജ	2	തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മ	1, 84
ചാ		തിരുവളയനാട്ടുകാവു	26
ചാമുണ്ഡ	5	തിരുവളയർ	86
ചാമുണ്ഡി	69, 70	തിരുവാട	26
ചാമുണ്ഡിത്തെയ്യം	69	തിര	67, 68, 69
ചി		തു	
ചിപോതി	80	തുളക്കുറം	116
ചിറുവിളക്കു	64	തെ	
ചു		തെക്കത്തി	69
ചുടലഭദ്രകാളി	71	തെക്കൻകാളി	106
ചുംബനദിനം	50	തെയ്യൻ	70
ചുറ്റമ്പലം	10, 14	തെയ്യാട്ടം	70
ചേ		തെയ്യമ്പാടി	69
ചേകുരുർ	117, 123	തോ	
ചേരൻ ചെങ്കുട്ടവൻ	105	തോരം	53
ചോ		തോരംപാട്ടു	80
ചോഴിതൻ	88	ദ	
ചോറാനിക്കരയിലമ്മ	22	ദക്ഷിണാചാരം	95
ചര		ദാ	
ചമാഗ്രാഹിയത്രം	60	ദാക്ഷായണി	107
ജ		ദീ	
ജനുബലി	54	ദീർഘബാഹു	28
ജൈ		ദു	
ജൈനതക്കാരൻ	20	ദുസ്താപുജ	91
ത		ദേ	
തച്ചുതക്കയ്യർ	27	ദേവദാസിസമ്പ്രദായം	50
തട്ടകം	21, 22	ധു	
		ധുമകേതു	2

	ഭാഗം.		ഭാഗം.
ന		പെ	
നത്തുണി	124	ചെസ്സത്ത	86
നന്ദിവത്തുതോപ്പാലർ	27	പോ	
നടപ്പറക്കൊട്ടി	126	ചോക്കളത്തിലമ്മ	73
നാ		ബാ	
നാഗബാണർ	28	ബാക്കിക് മെസ്സിവൽ	50
നാലുപുര	14	ബ്ര	
നാലേറു	54	ബ്രാഹ്മണിപ്പാട്ടു	100
നാരാണത്തുഭ്രാന്തൻ	71	ഭ	
നി		ഭദ്രകാളി	71
നിന്നംനക്കി	126	ഭദ്രാൽപത്തി	5
നിത്യനൈമിതികം	23	ഭൈ	
നിറച്ചുവെപ്പ്	67	ചൈതന്യ	5
നീ		മ	
നിലവട്ടാരി	28	മച്ചിലമ്മ	80
നിലകണ്ഠൻ	5	മഞ്ചനം	116
നീലി	1	മണ്ണാൻ	66, 67
പ		മണ്ണാർതോറം	66, 100
പഞ്ചമകാമസേവനം	2	മണ്ഡലക്കാലം	26, 63
പഞ്ചബ്രഹ്മാസന്തതിതപം	95	മധുവീരൻ	75
പഞ്ചപ്രേതമഞ്ചാധിശായിതപം	95	മധുരപുഷ്പ	26
പരശക്തി	48	മനവി	71
പരിജനങ്ങൾ	21	മലശത്തിരം	199
പരിഷ്കൃതാഹരിഷ്കൃതഭേദം	51	മഹാമാത	3
പത്മാത്തലം	49	മഹിഷാസുരമർദ്ദിനി	107
പാ		മാ	
പാതിക്കൊളി	72	മാക്കം തിറ	93
പാന	27	മാക്കാലിൽ ഭഗവതി	1
പാങ്കളി	69	മാരിയമ്മ	86
പാല	53	മാണാമതാ	62
പു		മാറു	66
പുത്തനാലയ്ക്കൽക്കാപ്പ്	10	മി	
പുമാണവസ്തു	60	മിസിൽക്കാ	50
പുമാതനഭരണഗാത്രം	24	മു	
പു		മുടികടകക്കുത്രിയർ	28
പുതൻ	68	മുടിയേറു	60, 61

	ഭാഗം		ഭാഗം.
മുഴിത്തേറ്റുപാട്ട്	100	വില്ലതക്കർ	28
'മുന്യ'	27		
മുറിചോപ്പ്	66	വൃ	
മു		വൃക്ഷപുജ	109
മുസ്സേനാർ	26	വെ	
മോ		വെളിച്ചപ്പാട്ട്	13
മോഹൻ ജൊ ദാറൊ	85, 103, 108	വെള്ളാട്ടംതിറ	67
ന'		വേ	
നമനിലക്ഷർ	28	വേട്ടക്കരൻ	7
ന		തേതാളം	102, 104
		വേല	21, 22, 27
മക്തസേവ	56, 109	വൈ	
മക്തബീജനാർ	101	വൈഷ്ണവമതം	26
നെയ്യ		ശ	
മരുഭൂമിമൽ	61	ശാമദാംബിക	83
ല		ശങ്കരദീപം	20
ലളിതാസങ്കൽപം	84	ശു	
ലോ		ശുപ്രമണിതർ	28
ലോകനാർകാവിളമ്മ	1	ശ്രീ	
വ		ശ്രീചോക്ലാലീശപതി	1
ഈടക്കുന്നാത്തൻ	85	സ	
ഇനമുറയാൾ	104	സമതമാറ്റം	95
വയറാട്ടം	90	സമുദായ പരിണാമം	49
വാ		സമുദായബുദ്ധി	52
അമാഹാരം	95	സമുദായശാസ്ത്രമന്ത്രാർ	7
വാത്സോൽ	122	സ്ത്രീ	
അരം	25	സ്ത്രീപുരുഷബന്ധം	52
അഴ്ത്ത	99	സ്ത്ര	
വി		സ്ത്രപം	20
അജയം	92	ക്ഷേ	
അജഗാനങ്ങൾ	93	ക്ഷേത്രനിർമ്മാണകല	20

പരാത്ഥവിശേഷസൂചി-II

അർ	ഭാഗം	അർ	ഭാഗം
അച്ചു=പിശാചു്	39	അമിംകിനാവു്=അതഥയാ അ കിനാവു് (സ്വപ്നം)	37
അച്ചിരിയൻ=അസ്മൻ	111	അഷ്ടവസുകൾ = ആഹൻ, ധ്രുവൻ, സോമൻ, അധരൻ, അനിലൻ, പ്രത്യുഷൻ, അനലൻ, പ്രഭാ(ത)സൻ	36
അച്ചുവടി=അച്ചുവടിവു് എന്ന മുഴുവൻ രൂപം, ഓരോവെച്ചപ്പോലെയുള്ള ഒരു സാമനം എന്നർത്ഥം. അഞ്ചു് + വടിവു് = സന്ധിയിൽ അച്ചുവടിവു് എന്നാകാറുണ്ടു്. അഞ്ചുന = (ഭയപ്പെടുന്നു) ആകൃതി എന്നും അർത്ഥമാവാം	58	അരുന്തി=അരുളി എന്നായിരിക്കണമെന്നു തോന്നുന്നു. കുടിച്ചു എന്നും അർത്ഥമുണ്ടു്	46
അടി പുവ്വേൻ=ശരണം പ്രാപിക്കും	111	അർബുദം=പത്തു കോടി	178
അണിചിത്രകൂടം=മനോഹരമായി അലങ്കരിച്ച ഭവനം	78	അല്ലൽകെടം=അല്ലലുണ്ടാക്കുന്ന (?)	47
അനലു്=തീയു്	48	അശേഷം അളവെ=ഇവിടെ ആറു അതി ശക്തിയുവേണ്ടിയാണു്	80
അന്ധകാരങ്ങൾ=കഥയില്ലായ്മകൾ	156	അഴകുതായേ=അഴകുള്ളവളെ! അഴകുള്ള തായേ! (അമ്മെ!)	76
അമ്പമേ(ഖേ)താളം=കാട്ടിന്റെ പേരും	16, 19	അഴന്നൊലി=ആഹാരഭാഷ. തൊലി കനം കാഞ്ഞതു് എന്നർത്ഥമായിരിക്കണം	78
അമ്പർ = ഈശ്വരന്മാർ. അമ്പർ, ഉമ്പർ (ദേവന്മാർ), ഇമ്പർ (മനുഷ്യർ) ഇങ്ങിനെ ക്രമത്തിൽ കീഴുപോട്ടായിട്ടാണു് ഇവർ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതെന്നാണു് ദ്രാവിഡ സിദ്ധാന്തം.	76	അഴയ്യം=ശബ്ദമുണ്ടാക്കുക, അന്യോന്യം കളിയാക്കി നുള്ളുക	24
അപരപക്ഷം=കുറ്റത്തെ വക്ഷം	53	അഴയ്യുന്നോൻ = പോമിന്നുവേണ്ടി അഭയുന്നോൻ, കഷണിക്കുന്നവൻ	15
അപുഷം=അപ്പം	196	അറൽമണ്ഡൽ=കരിമണ്ഡൽ	81
അഭിപ്രേതം=ഉദ്ദേശിച്ചതു്	75	ആ	
അകുല ചെിയുത്താൻ=ആഹാരം കഴിക്കുവാൻ എന്നതിനുള്ള ഉപചാരവാക്കു്	46	ആക്രോശരാക്ഷസന്മാർ = ഭയങ്കര ശബ്ദം ഉണ്ടാക്കുന്ന രാക്ഷസന്മാർ	61
അയ്മ്പൊന്നും=അഞ്ചു ജോഹങ്ങൾ അമർമണികഴൽനല്ലാളെ=ഹരന്റെ പെൺകിടാക്കളെ	79	ആജ്ഞയെ പറിച്ചു=അതികാലം കയ്യാക്കി	86
അക്കൻ=ചുമതലക്കാരൻ. ഈ വാക്കിന്നു പല അർത്ഥങ്ങളും പിന്നീടുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. സമത്ഥൻ, ചിത്രക്കൻ—രാക്ഷസന്റെ നൃത്തവും	97	ആദികഥകളെ=പാഠ്യതീയ്യമേശ്വരശാമന്തരെ ആദികവനും കുറുത്തിയുമായി നാടോടിപ്പാട്ടുകളിൽ സങ്കല്പിക്കാറുണ്ടു്	46
	12	ആദിത്യൻ=ഓരോ മാസവും ഓരോ ആദിത്യൻ. അങ്ങിനെ 12	36

	ഭാഗം
ആധാരം=മുലാധാരം, സ്വധർമ്മം, മണിപുരം, അനാഥത്വം, വിശുദ്ധി, ആത്മത	115
ആയത്വപീനങ്ങൾ=നിണ്ടു തടിച്ചവ	170
"ആരേങ്കിൽ വന്നു"=ആത്മവന്നെ കിലും അമർത്തിക്കൊള്ളാമെന്ന ഭാവത്തിൽ	90
ആലം=വിഷം. (ഹാജാഹലത്തിന്റെ തത്ത്വം)	111
ആവേഗം=സംഭ്രമം	59
ആഴ്ച=ജിയിച്ചിരിക്കുക എന്ന സ്ഥിതി	106
ആഴ്ചകേട്=പോരാത്ത, അവമാനം	112
ആറിലും അഴകുതായ=ഇതിന്നു മുമ്പുണ്ടായ അറുവരിലും അഴകേറിയിരുന്നില്ല	97
ആറുവർഷം=ശക്തി	97
ഇ	
ഇച്ചിച്ച=ഇച്ഛിച്ച	46
ഇടത്തുഭാഗം=ഇവിടെ ഇട എന്നർത്ഥം	101
ഇടവേദം=ഈവേദം	88
ഇത ഇന്ദ്രാദികൾ=ദേവകൾ മുതലായവർ	43
ഇതമ്പര	67
(ഇതിൽ) നൽ = ചുറ്റുന്ന ശില	48
ഇയ്യരിയ്ക്കൽ=ഇതു അന്യർ.	
ഇ + അയ്യരി(ച്ച)രിയ്ക്കൽ	38
ഇരസം=രസം	123
ഇഷ്ടം=ശ്രമം	148
ഇളച്ചു=മതിയാക്കി=കറയ്ക്കുക എന്നതാണ് സാധാരണാർത്ഥം	34, 112
ഇളം=ഇളയ	132
ഇ	
ഇരമാറ്റുകൾ=12 മാസങ്ങൾക്കു	120
ഇരൾ + ആർ=ശിവൻ	28
ഉ	
ഉൽപ്പാദി=കത്തിയിറക്കി	116
ഉണ്ണാല=ഇതിങ്ങി പുഷ്പങ്ങൾ	
ഏതിട്ടുള്ള ഒരുതരം മാല	113

	ഭാഗം
ഉൽക (ഉല്പ)=കൊള്ളിമിൻ(നക്ഷത്രം)	144
ഉൽപാതങ്ങൾ=ദുർന്നിമിത്തങ്ങൾ	144
ഉദഗിരിയേനം=ഉദഗിരിയിൽനിന്നും	46
ഉപശ്രുതി=എന്തിനെങ്കിലും പുറപ്പെട്ടവർ യദൃച്ഛയാ കേൾക്കുന്ന ശബ്ദം	184
ഉപരിഷ്കരിക്കലർത്ഥം=ഉപരിഷ്കരിക്കുവാൻ എന്നായിരിക്കണം പദമെന്നു തോന്നുന്നു. ഉപരിഷ്കരണത്തിൽ (അന്യർ) പെട്ടവർ എന്നർത്ഥം.	86
ഉപശിഷ്ടിപ്പാത്തോ = തിന്നുമാറിപ്പോയ. ഇതൊരു വിചിത്രസൂചിയാണ്. അതിന്നു എന്നതിനോടു ഉപസർഗ്ഗം ചേർത്തതാണ്	21
ഉമയ്ക്കപ്പെട്ട=ചേർക്കപ്പെട്ട (അഗ്നിനായിരിക്കുന്ന)	11
ഉറ(രു)തി=പോരിന്റെ മിതി. ധൈര്യപ്പെടുത്തൽ എന്നും അർത്ഥമാവാം	31
ഉരു=മുറിവു, ഛിതവു	92
ഉരുവം=ആകൃതി	123
ഉലകൻമലേന്തൽ=ഉലകാകുന്ന മലേന്തൽ (കൈലാസത്തിന്മേൽ) എൻറ=എന്ന	71
ഉ	
ഉഴുത്ത്=ഒരു അടിയന്തിരം	119
എ	
എകിറു=നാസ്സല്ല (തോറ)	69
എഴുത്തുകൊട്ടിൽ=സാമനങ്ങൾ നുഷ്ഠിക്കുന്ന സ്ഥലം	62
എന്നോട്ട്=എന്നിരിക്കാതി	11
എഴുകുതണ്ടു	45
ഐ	
ഐഹികങ്ങൾ=ഐഹികസുഖങ്ങൾ	199
ഒ	
ഒത്തി=ഒത്തു	41

ഭാഗം	
ലെമുവർ=രാജപുരുഷനായ മൂന്നു	
പേര്—ലെയിലങ്ങിട്ട്	26
പൊ=കൈകയില്ലാ	23, 103
ഒളി പരന്നു=പ്രകാശം ഷരണം. അത്ര	
നിബിഡമായി എന്നർത്ഥം	63
കഴക്കുറവിൽ=കഴുകി ഉഴവിപ്പോകുന്ന	
തു്—വെള്ളച്ചാലു്	11
ഓ	
കാത്തു്=എല്ലാവരും ഒത്തൊരുമിച്ചു്	
ആലോചിക്കൽ	75
ക	
കടംതുടി=ഇരുതലയും പരന്നു് നട്ട	
കുടങ്ങിയുള്ള ഒരു നാദം. മം	
കൊണ്ടു് ഇങ്ങിനെയാരു സാ	
ധനമുണ്ടു്	41
കണ്ണായവേന്തൽ=ഇന്ദ്രൻ, മേലാ സ	
കലം കണ്ണുള്ളവർ	47, 48
കണ്ണായിൽ=കണ്ണുവായിൽ	57
കണ്ടകാളി=കണ്ടു കാളം ഉള്ളവ	
ന്റെ മകൾ എന്നർത്ഥം ചിലർ	
തോജിപ്പിക്കുന്നു (ഭേദോൽപത്തി)	
കാളിയുടെ രൂപഭേദമായിട്ടും സ	
ങ്കല്പിക്കാറുണ്ടു്	61
കണ്ടു=കഴിച്ചുകൂട്ടി എന്നർത്ഥം. (ചഴ	
യ പ്രയോഗം)	53
കതിരാംപാച്ചിലു്=അമ്പരന്നു കാഴ്	
ന്നതിന്നാണു് ഈ നാക്കു് സാധാ	
രണ ഉപയോഗിക്കാറുള്ളതു്	75
കൽവിലദപാമം=കല്ലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കി	
യ ഗുഹയുടെ മുഖം	52
കുന്നക്കത്തി=തൂരക്കുന്ന കത്തി	81
കന്നിയാഭവം—പഴയ സംബോധന	52
കപാലം=തലത്തോട്ടു്	42
കപാലീശ്വരം=കപാലം (തലത്തോട്ടു്)	
കയ്യുലുള്ളതുകൊണ്ടു് കപാലി—	
ശിവൻ	14
കമ്പി=കണ്ണാഭരണം.കമ്പി	
പാമ്പാക്കിയോണേ! ഉ. നി. സ	
ന്ദേശം I. 99	70

ഭാഗം	
കരുമം=കർമ്മം	15
കണ്ണായിൽ=കണ്ണുവായിൽ എന്നതി	
ന്റെ ചുരുക്കം. കണ്ണുവാതം=ക	
ണ്ണദപാമം	66
കല്പകവൃക്ഷം=പ്രകൃതത്തിൽ പാല -	
ഇഷ്ടത്തെ സാധിപ്പിക്കുന്നതു്	10
കവിശിപ്പാട്ടു്=ഒരു കവിയുടെക്കം	42
കളകണ്ടം=കാളകണ്ഠം	69
കളിച്ചാത്തൻ=ചെറിയ ചാത്തൻ,	
കുട്ടിച്ചാത്തൻ. ഇവിടെ 'കളി'	
ശ്രേഷ്ഠാചാര്യനായിട്ടാണു് കാണ	
ുന്നതു്. 'കളിയസ്മരൻ' നോക്കുക.	
'ലീലാമനഷ്യൻ' എന്നു് മനഷ്യ	
നായവതരിച്ച ഈശ്വരനെപ്പ	
റവി പറയാറുണ്ടല്ലോ	10, 11
കഴക്കുറവിൽ=കഴുകിയുറവിക്കളയുന്ന	
ചാലിൽ	95
കറകണ്ടർ=നിലകണ്ടർ (ശിവൻ)	46
കാ	
കാട്ടുകറുക്കുക=നടന്നതിടക്ക (ഉപ	
ചാരം ?)	20
കാത്യായനീദേവി (ശ്രീ പാർവ്വതി)	29
കാനലിൽ=കാട്ടിൽ	7
കാലികം=കാളിയുടെ മറ്റൊരു പേരു്	61
കാവു്=തോട്ടം അല്ലെങ്കിൽ തോപ്പു്	75
കാവേരി=ഒരുതക്ക ഇന്ത്യയിലെ ഒരു	
പുണ്യനദി	35
കാളിനാടകം=ഈ പേരു് അടിയ	
ത്തിരത്തിന്നും കാളിക്കുള്ള മറ്റു ഉ	
പാസനകൾക്കും കലയുമായുള്ള	
ബന്ധം സൂചിപ്പിക്കുന്നു	76
കീ	
കീർത്തിയാസ്ത്രം=കീർത്തിക്കാരെ വരു	119
ക	
കുടർ=കുടൽ—പഴയ സന്ധിനിശ്ചയം	
കാരം കുടർ ആയിരിക്കയാണു്	132
കമുകം=ശബ്ദിക്കുക	132
കരക്കം=കരങ്ങൻ	130

	ഭാഗം
കരട്ട് = വൃദ്ധ കടർമാലയാണുദ്ദേശിക്കുന്നത്	116
കറത്തി = ഇവിടെ വള്ളിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു	93
കണ്ടല = കണ്ഡലം — (തത്ത്വം)	20
കത്തിരം = വഞ്ചന	38
കന്നിയുക്തമന് = ഒരു ദൈവം. (കന്നിയർ സ്ഥലപ്പേര്)	47
കറമ്പനയർ പള്ളിക്കണ്ടൻ = ഒരു ദൈവം	47
കരലിട്ട = ശബ്ദമുണ്ടാക്കി. കരൽ = ശബ്ദം	63
ക(കൊ)രലാരം = മാറത്തണിയുന്ന ആഭരണങ്ങളും	69
കരള = ഏഷണി	96
കരുതിരാമൻ = ഭദ്രകാളിയുടെ അകമ്പടിച്ചിൽപ്പെട്ട ഒരു മുന്തി	28, 62
കരുതിരാമൻ = ഒരു ഭൂതപ്രമാണി	107
കറള = നണ	83
കറവൻ = മലയൻ എന്നർത്ഥം. കൻറവൻ എന്നു പഴയ തമിഴുപദമാണ് കറവനായി മാറിയിരിക്കുന്നത്. കൻറ = കണ്. സുബ്രഹ്മണ്യൻ ഒരു മലദൈവമാണെന്നാണ് ഭ്രാവിഡരുടെ വിശ്വാസം	93
കറുങ്കുടി = ആചാരഭാഷ. ഉഷായത്തിൽ കടിക്കുന്നത് എന്ന താല്പര്യം. (അമൃതിനെ അപേക്ഷിച്ചു)	78
കഴ = കാതിനുള്ള ആഭരണം	58
കു	
കൂടഗോപുരം = ഉള്ളിലുള്ളതും, വൃത്താകാരത്തിലുള്ളതുമായ ഒരു സ്ഥലം	85
കൂവക്കോഴി = ചെറിയ കോഴി	48
കൂശാഞ്ചം = ഒരുതരം വിശാച്	199
കൂളികൾ = ഒരുതരം ഭൂതദൈവങ്ങൾ	167
കൂറി = വൃക്കമാക്കി, വിവരിച്ചു എന്നർത്ഥം. പഴയ പ്രയോഗം — ഭാരതത്തിലും മറ്റും ഈ പ്രയോഗമുണ്ട്. ക്രിയയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടതുമിട്ടു	59

	ഭാഗം
കൂറിപ്പാട്ടിൽ = ഒഴുകുറിപ്പാട്ടിൽ എന്നതിന്റെ ചുരുക്കപ്പോലിരിക്കുന്നു	64
കേ	
കേളാകിനായപോലും = കട്ടുകൊണ്ടാലും	123
കേൾപ്പിൽ = കേൾക്കുന്നതിൽ	75
കൊ	
കൊട്ടിൽ = അടച്ചുറപ്പോടുകൂടിയ ഒരു സ്ഥലം	61
കൊന്നുകൊച്ചു = ഒരു മാതിരി തിന്മ എന്നർത്ഥം	101
കൊങ്കപാലിശ = പാലു = ഭാഗം. അർദ്ധനാരിശതം സൂചിപ്പിക്കുന്നു	97
കൊപ്പിച്ചിച്ചു = വായ് നിറച്ചു കലുഷശിത്തം	68
കൊരലാരം = മാറത്തണിയുന്ന ആഭരണങ്ങളും	69
കോ	
കോതൻനാലില്ലത്തു പള്ളിമലയർ = ഒരു പഴയ ദൈവം	47
ഖ	
ഖണ്ഡത്തിലിശാനാരം = ഈ ഖണ്ഡത്തിനിശനായുള്ള യനെ	33
ഖരം = കഴുത	178
കി	
കിരീടാനുകൂൽ = മലമുകൾ ഉണ്ടാവുന്ന ധാതുദ്രവ്യങ്ങൾ	168
ഗു	
ഗുഹൻ = സുബ്രഹ്മണ്യൻ	154
ച	
ചണ്ഡിക = കോപശീല	174
ചന്ദം = പരിച	148
ചാ	
ചാത്തൻ = ഒരു ദൈവം	47

ഭാഗം	
ചാമുണ്ഡാ=ചണ്ഡൻ, മുണ്ഡൻ എ	
ന്നി അസൂരന്മാരെ കൊന്നുണ്ടായ	
പേര്	174
ചി	
ചിന്താമണി=എല്ലാ ഇഷ്ടങ്ങളും തര	
ന്ന ഒരു ദിവ്യരത്നം	199
ചിറ=തടവു്	33
ചു	
ചുവപ്പു്=ചുവന്ന പട്ടു്. നിറത്തിൽ	
നിന്നു പേരു വന്നു	3, 15
ചുറ്റു=തീർത്ഥം ഞെറിഞ്ഞുയെച്ചതു്	47
ചൂ	
ചൂതൻ=കാമൻ	130
ചെ	
ചെഞ്ചരം=നല്ല ശരം	47
ചെമ്പഴുക്കു=ചുക്കുന്ന നിറത്തിലുള്ള	
പഴുക്കുക	10
ചെമ്പറമാം=പെമ്പുകൊണ്ടുണ്ടാ	
ക്കിയ അറ	67
ചെമ്പൊന്നു്=നല്ല പൊന്നു്	79
ചെറുപ്പേർ=കാമനപ്പേർ	62
ചെറുകുടി=എളിയ മിതിയിൽ ജീവിക്കുന്നവർ. ദേവരാക്ഷസന്മാരെ	
അപേക്ഷിച്ചു് മനുഷ്യർ ചെറുതാ	
ണെന്നൊരു സങ്കല്പമുണ്ടല്ലോ. 'ചെ	
റുമനുഷ്യർ' എന്നു നാടോടിഭാഷ	
യിൽ പറയാറുണ്ടു്	25, 42
ചേ	
ചേവകർ=യുദ്ധചിരന്മാർ	75
ചൊ	
ചൊകരം=ചോര എന്നതിന്റെ ദേശ്യം	68
ജ	
ജഗൽ വിഷ്ണു=ജഗത്തിങ്കൽ എല്ലാം	
നിറഞ്ഞവൻ	52
ജി	
ജിതശ്രമം=പ്രയാസം കൂടാതെ	142

ഭാഗം	
ജി	
ജിയിതം=ശമ്പളം	27, 106
ഞെ	
ഞെഴുകു്=കൈനാറി	48
ത	
തടി=മരം, (വണ്ണമുള്ളതു്)	35
താ	
താണി=താണു എന്നർത്ഥത്തിലാണു്	
—ഛഴയ ഭൂതരൂപം	118
താനം=നൂൽ. താനവം (മെലിവു്	
എന്നതിന്റെ സംഗ്രഹരൂപവുമുമാ	
വാം)	
താരം=ഭാരങ്ങൾ എന്നതിന്റെ	
തത്ത്വം	93
താലപ്പൊലി=ഒരു അടിയത്തരം	119
താഴ=പുറക്കെ	48
തി	
തികരലം=പ്രകാശമുള്ള, തികൾ (പ്ര	
കാശം) (തമിഴു്)	48
തിരുക്കുടി=ആചാരോഷ. ഇതിൽ ക	
ടി ചേർത്തിരിക്കുന്നതു് എല്ലാം കൂട്ടി	
ക്കടിക്കുന്നതുകൊണ്ടായിരിക്കണം	78
തിരുടാട=തിരുവാടയാണു് തിരുടാട	
യാതിട്ടുള്ളതു്	89
തിരുമാച്ചു്=അഴകു്, (മറുപിള്ള, മ	
റിമാം)	40, 11
തിരുമണിമങ്ക=ഭൃതങ്ങളുടെ ഇടയിലു	
ള്ള ഒരു സ്ത്രീ	107
തിറ=കപ്പം	14
തൃ	
തൃിശുലം=മുന്നു മുനയുള്ള ശുലം	141
തീ	
തീട്ടവാൾ=മുച്ചയുള്ള ഓൾ. തീട്ടക=	
മുച്ചയുണ്ടാക്കുക	33
തു	
തുഴ=പരീശുദ്ധമായ, നല്ല	7

ഭാഗം	ഭാഗം
രൂപം=പഞ്ചി	136
തു	
തുളിക്രം=സൂര്യൻ എന്നർത്ഥത്തിലാണ്	
ഇവിടെ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്	114
തെ	
തെളി—ജീവ ദിക്കിൽ ചെത്തി എ	
ന്നും പറയും. ഭാഷാശാസ്ത്രത്തിൽ	
'അക്ഷരമാറ്റം' എന്ന വകയിൽ	
പെട്ടെന്നുമാണിത്	34
തേ	
തേവകം=ഒരുതരം വിചിത്രമായ മേ	
പ്പുഴു	30
തോ	
തോമരം=ഒരുതരം ഗദ	148
തോറം—'അമ്മ'യുടെ ജനനം, പ	
കാകുലങ്ങൾ മുതലായവ തീർന്നി	
കുന്ന പാട്ട്. തോരക എന്ന	
തിന്റെ നാമം	5
തോറി=സ്രഷ്ടി	57
ദ	
ദന്തവണ്ഡിതദൈത്യം=ദന്തംകൊണ്ട്	
ദൈത്യനെ വണ്ഡിച്ചവർ	174
ദർശനം=ഇവിടെ ദിക്കു. (സാധുതാ	
പോര)	25, 74
ദാ	
ദാനപതി ദാനവേന്തൻ=ദാനവപതി	
ദാനവേന്തൻ എന്നതിന്റെ ചുരു	
ക്കും. വേന്തൻ=രാജാവ്	54
ദാനവരാജാക്കന്മാർ = പുരുഷപ്രത്യു	
ഷം ചേർത്തിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.	
ശ്രേഷ്ഠതം സൂചിപ്പിക്കുന്നിടത്തു	
ഇങ്ങനെ പതിവുണ്ട്. ഉദാ:—	
തന്യരാക്കന്മാർ (അമ്മത്തന്യന്മാർ)	77
ദാമികൻ = ഇതു കളംവാട്ടുകാരെ	
'ദാമിക'നെ ഉദ്ദേശിച്ചു പറഞ്ഞ	
തായിരിക്കണം	144
ദി	
ദിശ=ദിക്കു	74

ഭാഗം	ഭാഗം
ദേ	
ദേവയോനികൾ=ദേവബിജന്മാർ	145
ദൈ	
ദൈന്യത=ഇതു പ്രാധാന്യമുള്ളതും	
ബാതിയാണ്	156
ധ	
ധർമ്മവിവാഹം=അനുജനന്മാർ, ഭൃത്യ	
ന്മാർ, സേനകൾ മുതലായവർ	55
ധൃ	
ധൃപദീപാമായനം=സുഗന്ധദ്രവ്യ	
ങ്ങൾ, ദിവം ഇവകൊണ്ടുള്ള	
ആകാശന	196
ന	
നകലി=ചെൺകിരി	159
നടം=മുപ്പ് (ദേശം)	17, 22
നൽയുനി=നത്തുണിക്കുള്ള ചേരു	127
നന്ദനം=സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നത്. മക	
ൻ നന്ദൻ എന്ന പേരു വരാന	
ുള്ള കാരണം ഇതായിരിക്കണം	77
നന്ദനപ്പുകാവ്=സർഗ്ഗബന്ധം ആ	
രോപിച്ചു കിട്ടിയുടെ ദിവ്യതാ	
സൂചിപ്പിക്കുന്നു	138
നന്ദിത്തശ്ശഗോപാലൻ=ഒരു ഭൂപ്ര	
മാണി	107
നന്ദിനി നൽയുനി=ചിഹ്നപോലെ	
യുള്ള ഒരു അദ്വൈതശേഷം	72, 127
നലമ്പ്=നലമ്പു എന്നതിന്റെ മ	
റെറാരു രൂപം. നലം+ഉമാ=	
പ ആഗമമായിട്ടും എഴുതാം	9
നവഗ്രഹങ്ങൾ=ഓരോ ആഴ്ചക്കും ഓ	
രോ ഗ്രഹം; അതോടുകൂടി മാറ്റ	
കേളക്കുള്ള ചേർത്താൽ വെമ്പായി	114
നാ	
നാകികൾ=നാകത്തിലുള്ളവർ	146
നാഗമണ്ഡലം=നാഗലോകം	35
നാശകം=ഇവിടെ അളിന്റെ പേരു	14
നാപ്പയെട്ട്=നവകൊണ്ട് പടയൊ	
ല്ലി (പ്രതിജ്ഞയെന്ന്) എന്നർത്ഥം	84

ഭാഗം	ഭാഗം
നാഷണൽ=ശിവൻ (ബഹുമാനവാചി) 27	ഏതനിയോരം=ഇവിടെ സാന്നിദ്ധ്യം
നാറ്റം=അസനിക്കും. ഇപ്പോൾ ഈ	മുള്ളൂ" എന്നർത്ഥം 76
അക്കിന്റെ അർത്ഥം ദുഷിച്ചിരിക്കുന്നു 75	ഏതു" ദശം=നാലുദിക്കും നാലുമുഖവും
നി	കൂടി എഴു; പാന്നെ ആകാശവും
നിഗളം=ചങ്ങല 185	ഭൂമിയും കൂടി മണ്ണ്" 114
നിനക്കുശേഷിച്ചായിട്ട്=നിനക്കൊ	ഏതനിയോരം=പ്രമാണം (ഏതനിയോരം
ത്ത ശേഷി (ശക്തി)യുണ്ടായിട്ട്" 81	തരണം) 48
നീതമഗ്നിതം=പുതിയായി ചാട്ടുന്ന	പരിമാറുന്ന—ഏതൊരു എന്നതി
ഗിതം 93	ന്റെ പഴയ രൂപം 36
നിൽപ്പോരുക=നില്ക്കുക 124	ഏതനിയോരം=ആദിത്യത്തിന്റെ ചുറ്റും
നിഷിച്ഛ്=നിഷേധിച്ചു" (തിക്കി	വൃത്തംകാഞ്ഞിൽ കാണുന്ന ഒരു പ്ര
ച്ഛ്) എന്നതിന്റെ ദുഷിച്ച രൂപം 111	കാശം (പരിവേഷം) 54
നി	പരിവൃത്തമുണ്ടായോരം= ചുറ്റി 88
നിപ്പാൾ=മൈതളംപോലെ തിളക്കമു	പലതിരിയും=മെങ്ങിത്തിരിയുക
ള്ള വാൾ 81	=ഏതെങ്കിലും നോക്കുക 14
നീളവട്ടാരി=ഒരു ഭൂതപ്രമാണി 107	പ്ര
നെ	പ്രപഞ്ചമായി=(നാടോടി?) ലോഷ
നെഞ്ചുലമാറത്തു"=ശക്തിയുള്ള മാറത്തു 92	മായി എന്നർത്ഥം. 'ഏതനിയോരം'
നെറി=നിമജ്ജ്, മയ്യാദ 111	സഖിയാണം" 8
നെറി=സൈന്യത്തിന്റെ മുൻഭാഗം 111	പാ
പ	പാകം=കാഴ്ച (പ്രാദുർഭാവത്തിന്റെ ത
പക്ഷപ്പവർ=ഏകത്തുകൊടുക്കുന്നവർ 129	രണം) 111
പക്കം=ഓജാത്തിന്റെ അമൃതേന്തിനം	പാച്ചി=കീറിയിരിക്കി 38
ഭൂതന്മാക്കു ഒന്നായിക്കൊടുക്കുന്ന 12,	പാടകയിലമ്പ്=കാലിയിട്ടു ന ആ
ഭോജനത്തിനും ഈ ഘേരണ്ണ് 13, 60	ഭരണം 100
ഏതെങ്കിലും=ഏതെങ്കിലും ഒരു അഭിഭാഗം 104	പാട്ട്=ഒരു അടിയ തരം 119
പടമാറാമരം=മരൊറ്റ പടയുടെ	പാദ നംവാഹനം.= കാലുഴിമർ 151
ആരംഭം. എതിർമായി എന്നു	ഏതൊരു പരാമുഷ്ടമായി=കാലു തലോടി
സാദം. 90	കൊണ്ണ് 89
പടക്കാളം= പടക്കാഹളം (വലിയ	പാദം പെരുകിനാൾ=ഇതന്നു എന്ന
കുഴൽ) 66	തിന്ന ഉഷ്ണമാരമ്പ്" 19, 22
ഏട്=ദുഷിച്ചതു" (മല) 17	പാന 1, 6
പട്ടത്തം=ഇപ്പോഴത്തെ രൂപം പട്ടച്ച	പാനയും കളിയും 1
എന്നായിരിക്കുന്നു 117	പാനത്തോറം 1
പട്ടസം=ഒരുതരം കന്നം 148	ഏതെങ്കിലും 4
പതനം=പദവി എന്നതിന്റെ	ഏതൊരു പള്ളി 5
തരണം. 46	പാന—കളി 5
	ഏതൊരു=സ്ത്രീകൾ. ഇവിടെ
	ദേവിമാർ എന്നർത്ഥം 22

ഭാഗം	വി	ഭാഗം
	പി	
	പിഷാസം=ദാഹം 192	
	പിപ്ല=പുലയുടേ ദേശഭൂതം 38	
	പിശം=പിശിതത്തിന്റെ തത്ത്വമാണെന്നുഹിക്ഷേപിയിരിക്കുന്നു. ചിത്തമായ ഭക്ഷണം എന്നും അർത്ഥമുണ്ട് 68	
	പിശാചന്മാർ=ഭക്ഷണത്തിൽ പിശാചുക്കൾ എന്നാണ് സാധാരണപ്രയോഗം 160	
	പിഴം=വിരുന്നൂട്ട്. ഉത്സാഹം എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. 61	
	പിരക്കാളി=കന്യകയാത-യൌവനയുക്തനായ കാളി (തെലുങ്ക്) 23	
	പു	
	പുണ്ണിതം=(സം) പുണ്യമുള്ളതെന്നിരിക്കിൽ, മടിയൻ, നോക്കുക 8	
	പുത്തിക്കാഴെ! =പുത്രനെ! എന്ന സംബോധന. (പ്രാചീനം) 7	
	പുനതു=പുകഴ്ത്തി 47, 48	
	പുനലു=വെള്ളാ 48	
	പുനോർ=പ്രതിപുനോർ 164	
	പുറത്തു=ഭാഗത്തു 101	
	പുറങ്ങാലിച്ചുകൊണ്ടു=അരികും പൊന്നാതെ 102	
	പു	
	പുത്താമെപ്പോലെ (ദേശം)=പുത്തുത്തോലെ (ഒരു പഴയ പ്രയോഗം) 34	
	പുശകൻ=പുച്ച. ഈ പദം കഞ്ചൻ നമ്പ്യാർ മുറും പ്രചാരത്തിലുണ്ട് 12	
	പെ	
	പെട്ടു=മരിച്ചു=പട്ടു 172	
	പെണ്ടി=പെണ്ണ്. തമിഴിൽ പെണ്ടിർ എന്നാണ് രൂപം. 105	
	പെരുകി=കുടിച്ചു, കഴിച്ചു. ഉപചാരവാക്ക്=പരുകി 100, 101	
	പേ	
	പേൽ=ഗുരുകുടാർ 68	

ഭാഗം	ഭാഗം
	ഭാഗം
	പേത്തു=അതികവും 27
	പേയന്മാർ=പേയ്=പിശാചു. തമിഴിൽ പേയൻ എന്നും രൂപമുണ്ട്. 'ആർ' പുരുഷബഹുവചനം 106
	പൊ
	പൊടിക്കൂട്ടം=പൊടി, തൂൾ ഇവ രണ്ടും ഒരേ അർത്ഥത്തെ കുറിക്കുന്ന പദങ്ങളാണ്. ഇവിടെ പൊടി ഹ്രസ്വിച്ചവരുന്ന ശബ്ദത്തെയാണ് കുറിക്കുന്നതു് 58
	പൊതി=വൃഷണം 68
	പൊന്നു=ഒരു നാണു. പൊന്നിൻ സ്വർണം, ലോഹം, നാണു എന്നൊക്കെ അർത്ഥമുണ്ട് 106
	പൊയ്ക=പുഷ്പങ്ങളുള്ള ഭൂമി 75
	പോ
	പോകുന്നപ്പോൾ=പോകുംപോൾ. വർത്തമാനരൂപപ്രയോഗം ഇപ്പോൾ ഭാഷയിൽ നടപ്പില്ലാതായിരിക്കുന്നു 58
	പോതിക=മണ്ണു തുണിത്തേൽ ചേർത്തു വെക്കുന്ന തണു്-തെങ്ങിക 78
	പു
	പുനപി=ശ്രദ്ധിക്കാതെ മരിച്ചു മൃതസ്ഥപ്പെടുത്തിയതുകൊണ്ടു് പുനപി എന്ന പേരു കിട്ടി 144
	ബ
	ബന്ധമാനമുഖ=മുഖത്തു് ബന്ധമാനിയുള്ളവർ 175
	ബ്ര
	ബ്രഹ്മകൾ=ബ്രഹ്മാവു് 120
	ബ്രഹ്മാണി=ബ്രഹ്മം എന്നും ഈ ദൈവിക പേരുണ്ട് 90
	ബ്രഹ്മദണ്ഡായുധം=ബ്രഹ്മാവു് കൊടുത്ത ആയുധം 35
	ഭ
	ഭല്ലം=മഴവിന്റെ ആകൃതിയിലുള്ള അമ്പു് 185

ഭാഗം	ഭാഗം
ഭീ	മാനിക്കുകൾ=മേനി, പൊങ്ങച്ചം? (മാ
ഭീണ്ഡിപാലം=കണ്ണ	നിരം?, മാനഷം?) 14
ഭീ	മണ്ഡാതുരശൈലക്ഷേത്രം=വള്ള വനാ
ഭീഷണമുഖം=ഭയങ്കരമുഖം	ട്ടുതാലൂക്കിൽ അങ്ങാടിപ്പറ്റത്തുള്ള
ഭൂ	തിരുമാന്ധാങ്കുര ക്ഷേത്രം 138
ഭൂതസംഗ്രാസനം=എല്ലാ ജീവികളേ	മാവണ്ടിക്കാമകീഴ്ത്തികുന്നത്തിരങ്ങിശി
യും ഭയപ്പെടുത്തുന്നത്	ണ്ടൻ വേട്ടൻ=ഒരു പഴയ ദൈവം
ഭൈ	മാർഗ്ഗശാലകൾ=ബഴിയമ്പലങ്ങൾ 150
ഭൈക്ഷ്യം=ചീച്ച, ഭീക്ഷ	മീ
ഭൈരവം=ഭയങ്കരം	മീനം=മീനം എന്നതിന്റെ ത
മ	രണ്ടാം 92
മഞ്ഞപ്പവിയും=മഞ്ഞപ്പവും അമിയും	മു
മഞ്ചന(ണ)=മഞ്ഞളും മറ്റും കൂട്ടിയ	മുടി=കിരീടം 26
ഒരു കുറിക്കൂട്ട്	മുടിമുലഭണ്ഡാരം=കിരീടം മുതലായ
മണികഴൽ നല്ലാളേ=ഭംഗിയുള്ള തല	വിലചീടിച്ച രാജാവിനെങ്ങൾ
മുടിയുള്ള സ്ത്രീകൾ	സൂക്ഷിക്കുന്ന പെട്ടി 109
മണിയരകൾ=ശ്രേഷ്ഠനായ രാകൾ	മുടി (കിരീടം) കടകം (കയ്യാഭരണം)
മണിപ്പിടാവു=പലിയ പാത്രം	ക്ഷത്രിയന്മാർ=രാജാക്കന്മാർ 28
മണ്ടകം=മണ്ഡപം?	മുതലി=എല്ലാവർന്നും മുതലായിട്ടുള്ള
മന്ത്രിമന്ദാലം=മന്ത്രപുരസ്സരം	വൻ-ആദികാരണം 15
മന്നാടിക്കാർ=ഇടച്ചിമാർ, തമിഴിൽ	"മാനംകൊണ്ടറിവാതമായതമാ
'മൻറാടി' എന്നാണ് രൂപം	മറയിൻ മുതലായതിനെയും"
മരതകപ്പടം=പടയുടെ ഒരു തിരം	(കണ്ണശ്ശമാനം)
മലഗാത്തിരം=മലയെ സംബന്ധിച്ച	മുത്തം=ഒരു പഴയ ദൈവം 47
യടങ്ങു. കാളിയും കാട്ടുതായുള്ള	മുൽഗരം=മുൽത്തടി 148
ബന്ധത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു	മുപ്പട്ട്=മുതൽക്കൂട്ട് 125
മലേന്തൽ=മലയിന്തേൽ	മുറകി=കുടിച്ചു. (ഉപചാരവാക്യം) 29
മഹൻ=മകൻ	മു
മഹാശ്വാരയി=ബലിയ ആറായി	മു
മറവൻ=ശ്രമൻ, മറം എന്ന അ	മുലസംചിന്നവൃക്ഷം=മുരടറ മരം 186
ക്കിന്ന ശ്രമം എന്നാണ് ഇപ്പോ	മുവഞ്ചേരി=ഒരു പഴയ ദൈവം 47
ഴത്തെ അർത്ഥം. "കടംകൾമറ	മുത്തം=ശിവൻ 105
വർ"-കലിത്തെരാകെ"	മേ
മറുകി=പേടിയാടി, പടിമറുകി 26, 30	മേടമാളിക=മുകൾഭാഗമുള്ള മാളിക 85
മാ	മേഷം=ആട്ട് 185
മാങ്ങാട്ടുകാവു=വള്ളവനാട്ടുതാലു	യ
ക്കിൽ ചെറുപ്പുള്ളശ്ശേരികളുള്ള	യ
ള ഒരു കാളീക്ഷേത്രം	യ
9	യ

ഭാഗം	ഭാഗം
യാ	വാ
ഓതമാകിലും=ഓതൊന്നാകിലും, എങ്ങിനെക്കിലും 19	ഓണാൾ=ഓഴ് + നാൾ (ആഴ്സ്സ്) എന്നതു് പഴയ സന്ധിനിധമപ്രകാരം 'വാണാൾ' എന്നാകും 82
യോ	ഓതസം=കാക്ക 185
യോഗ്യം=യോഗ്യത. ഹിശേഷണത്തെ നാമമാക്കി പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. പക്ഷാതിനം മുതലായവനോക്കുക. 38	വാസ്തോത്=ഓതകൊണ്ടുള്ള ഫോത് (മാക്കുകൊണ്ട്) 34
റ	ഓരണകുഴ കമ്പി=ആനയെക്കൊണ്ടുള്ള കണ്ണാഭരണം (?) 70
രക്തബീജതപം = രക്തത്തിൽനിന്നു് ഉൽപാദനം ചെയ്യുക എന്ന സ്വഭാവം 161	ഓമേൻ=തമേൻ എന്നതിന്റെ പഴയ രൂപം. തമിഴിൽ ഇപ്പോഴും ഇതിന്നു ദീർഘമുണ്ട് 18
രാ	ഓയുകൊണ്ട്=നിഷ്പ്രഭമാക്കി എന്നർത്ഥം കല്പിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു 86
രാജ്ഞാനെ= രാജ്ഞനെപ്പോലെയുള്ളതനെ 33	വി
ര	വിടയോട്ടം=വിടകൊണ്ടു് ഓട്ടുക. സന്ദേശമാക്കുക. ഇതിന്നു അശ്വിലമാക്കി ഒരർത്ഥവുമുണ്ട് 12
രതിമോസം=രതിരയം (ചോര) മാംസവും 62	വിന്ധ്യാടണി (ഭ്രേവതിയുടെ ഇരിപ്പിടം) 30
ലോ	വിമിശ്ചിപ്പനം=വലുതായിത്തന്നെ 78
ലോഹിതം=മുഞ്ഞതു് 163	വിശേഷിക്കേണ്ട—വിശേഷശബ്ദം ക്രിയയാക്കിയിരിക്കുന്നു 80
വ	വിളിപകർന്നം=ഉറക്കെ വിളിച്ചു. പകർന്നം=ഉറക്കെപ്പറയുക എന്നർത്ഥം തമിഴിലുണ്ട് 62
വജ്രമുഷ്ടി=വൈവരക്കല്ലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ പിടി 35	വി
വജ്രായുതം=ഇവിടെ വളഞ്ഞതം. അജ്ഞാതന പല അർത്ഥമുണ്ടു് 35	വിരകാളം=വിരകാഹളം (വിരന്താർ വിളിക്കുന്ന കഴൽ) 47
അരികപ്പിടാ=ഘിലാളിത്തത്തിൽ കരുവക ഭേദം 56	വെ
വണ്ണപ്പിന്നെക്കന്താർ=ദാസിമാർ, വണ്ണകൊണ്ടു് ഘേർതിരിക്കത്തക്കതം. ഷിണാത്തി എന്നും രൂപമുണ്ടു് 11, 13	വെന്നി=ജയം 23
അത്തളം=വട്ടത്തിലുള്ളതു് 141	വേ
അലത്തു്=പ്രദക്ഷിണം 132	വേട്ട=സാധാരണ നായാട്ടു് എന്നർത്ഥം. ആഗ്രഹം എന്നും അത്ഥമാക്കാം. ഘേർത്താത്തുതിന്നു ആഗ്രഹിക്കുക എന്നർത്ഥമുണ്ടു്. അതിൽനിന്നാണു് ഘേളിക്കു വിവാഹം എന്നർത്ഥമുണ്ടാതു്. 61
അലത്തുടുപ്പു്=തൃശ്ശീനേലുള്ള മംസം 39	
അലമികം=പുററു് 141	
അല്ലത്തു്=സമർത്ഥൻ 81	

ഭാഗം		ഭാഗം	
വേദികർ=ബ്രാഹ്മണർ, വേദം അറിയുന്നവർ	10, 86	ആർ, തരക്കുന്നയാൾ=ചന്ദ്രപുരൻ. ശോമക്കാൽ മുതലിക്കൽ=ചന്ദ്രപുരന്റെ ഭാര്യ-പാർവ്വതി	46
വേർപ്പാനം=വേർപ്പെടുത്താനം	47		
വൈ		ശു	
വൈനതേയൻ=ഗരുഡൻ	185	ശുണ്ഡലിഭൃതം=ചുണ്ടലിയായിക്കുടന്നില്ല	22
വൈരം=കാതൽ	50		
ശ		സ്ത	
ശന്നനമായി വിണ്ണ=കിടക്കുന്ന മാതിരി വിണ്ണ	104സ്ത കടം=താഴിയക്കടം എന്നതിന്റെ ചുരുക്കം	124
ശബരി=കാട്ടാളന്മാരുടെ വാഹനം	47		
ശഷ്പം=ഉണങ്ങിയ പുല്ലു്	186	സു	
ശി		സുന്ദരം=സൗന്ദര്യസമ്പത്തി	8
ശീലം=മംഗിയുള്ള	147	'സുന്ദരത്തിനുടെ സാദൃശ്യം'- (നളചരിതം, ആട്ടക്കത്ത്)	
ശ്രീ		സു	
ശ്രീപാദം കുറുകിനാൾ=ഇരുന്ന് എത്തിയ ആശ്ചര്യമാക്കു്	102	സുചം=സൂക്ഷ്മം എന്നതിന്റെ തത്ത്വവരൂപം	32
ശേ		സുപം=പരിപൂർണ്ണം	196
ശേവകർ=ചേകയർ	48	ക്ഷ	
ശോ		ക്ഷത്തു്=വിശപ്പു്	192
ശോണിതം=ചോര (രക്തം)	42, 160	ജ	
ശോമക്കാൽ മുതലിയമ്മേ=ശോമക്കാൽ ചന്ദ്രക്കല. മുതലി=മുതലായിട്ടുള്ള		ജ്ഞാനചക്ഷുഷാ=ജ്ഞാനദൃഷ്ടികൊണ്ടു്	142

